

JÁCHYM TOPOL

NŮVÉREM

FORDÍTOTTA: KOLOSZÁR PÉTER

TARTALOM

VÁROS

1

KÉZ A BROKÁTBAN • REPEDÉS ÉS AZ ODÚBAN • HOGY VOLT SZUKÁVAL •
LÁTJUK ŐKET, MENNEK • A PINCE • TARTOTT ENGEM

2

MITŐL LETT A SZÍVEM • FUTOTTUNK • AZOK A TÁRGYAK •
AKKOR A CSATORNÁBAN • ÖSSZEESKÜVÉS

3

DAVID TANUL • BIZNISZÖSVÉNY • GYORSAK VAGYUNK • A LAOSZIAK •
MI VOLT A MENŐ • CSALÁDI TRUPP • A KÚT

4

MEGJÖTT CÁPA • ARANYDÖG ÉS JAVASLATAI • A SZERZŐDÉS: VÁRUNK • BOHLER •
ÉS MEGMUTATJA A JÁTEKAIT • RÖVIDEN AZ OSTORRÓL • AZ ÚJONNAN KERESZTELTEK •
KERESEM A PAPÍRT • KOCSIKKAL SEFTELEK • BEÁLLÍT VELE, MEGFOGJA A HUZALT

5

HANG • A SZIKLÁN ÉS VIDÉKEN • MAGAM ALATT VAGYOK • A DOBOZ DOLGAI

6

„VOLT EGY ÁLMOM”

7

DÖLT A LÉ • METRÓVAL L-LEL, TALÁLKOZÁS • A NAGY BOHLER •
UGROM, ÉS SZUKÁT HALLOM

NŐVÉR

8

NEM RENDEZTEK KÖZTÜK VÉRFÜRDŐT • ÉSZAK • MEGTUDOM, MI A KÚT • ÁRNYAK •
TÖBBEK KÖZT MEGTUDOM, MÉR' NINCS HANGJUK • A LÉPCSŐN • MIT KÍNÁL HADRABA •
A JEL • JA, JA, ÜCSÖRÖGTÜNK... EGY MÁSIK BANDA

9

JÍCHA: „BELEGABALYODTAM • CSAPDA • KARNEVÁL • ÉLŐ NYELV • NAGY HÓ •
NÉPEK TAVASZA • VESZÉLYES AUTÓBUSZ”

10

MIT AKARNAK TŐLEM • KIMEGYEK, ÉS NEM VAGYOK EGYEDÜL • ZÖLD FÉNY
ÉS EGY SZÓ SZUKÁTÓL • ÉS A MALOM • ÉS A DRÁGA BÉRLŐINK • VADÁSZ

11

CÁPA: „VOLT EGY ÁLMOM”

12

HELENA ÚJ ÁLLAPOTA • A KÚT ÉS AMI BENNE VAN • BOHLER SZÁMAI •
„ADDIG IS” • MEGYEK HOZZÁ

13

AKKOR BERLUNBAN • KANAK KIRÁLYSÁG • A SÖTÉT •
MEGTALÁLOM A KIRÁLYNŐT • ÉS ELVESZTEM

14

KERESEK, KERESEK, KÉSEKET HURCOLOK MAGAMMAL • PÓK REJTVÉNYE •
MÁS NYOMOK • ZSOLDBAN VAGYOK • JAJ, JÍCHA... AKKOR A KONGÓ FOLYÓN •
VASZIL • MEGIN' A KÚT • A KEDVES A VÍZBE

15

FICSÚR • EGYBESZŐTTÜK A SZAVAINKAT • UTCA FÉNYÁRBAN • ROKONOK •
BENNE ÉS A SZAVAKON TÚL • AZ ÁTVÁLTOZÁS • KINEK DOLGOZOM • JÖNNEK UTÁNAM •
AZ ERDŐ BARÁTSÁGOS • ČERNÁ... MÉRT MOST?

16

A KÖRMÖM ALÁ KÖTÖTTEM A HAJAKAT • NA, MEGYÜNK!, MONDTÁK NEKEM •
MEREDTEN ÜLT • KI A NÖVÉREM • AZ ERDŐBEN LÁTOM ÉS... A HEGYEKBE •
MIT KELL CSINÁLNO • A KÚTJUK • VARJÚSZÁRNY

17

ÉS EGY HELY... AHOL SZILÁRD VOLT A TALAJ • HANGYABOLY • CSONTOK •
SOK MINDENHEZ ÉRT • KEDVESEM... ÖSSZEVISSZA BESZÉLSZ! •
A KUNYHÓ ÉS A TŰZ • FARKASÁLOM

18

A RÉGI FALNÁL • A CSARNOKBAN • A TÉGLÁS FICKÓ • VONAT •
EL INNEN VALAHOVA, MÁSHOVA

19

A PIACON • SPENÓTBÁR • ELMOSOLYODOTT • MEGTÖRTÉNIK • ÉS MEGYEK •
ÚJ DAL A FEJEMBEN • RENGETT A FÖLD

EZÜST

20

TEHENEK • MI VAN A VÖLGYBEN • CSODA A KUTYÁVAL • AKKOR BERLUNBAN

21

A CÍMERES HÁZHOZ, DE... A HÚR • KRONGOLD KIRÁLY HADJÁRATA •
A MISSZIÓ, PRÉDIKÁCIÓ • MENNYI MINDENT BÍROK EL • ÉS ORDÍTOK

22

SZÍNES VÁLTOZÓ MEZŐBEN • A NYELV CSONTVÁZAIVAL STB. •
NEM ÉREZTEM HELYÉNVALÓNAK • KITŐL FÉLEK • TOVÁBB AZ ERKÉLYHEZ •
MEGMUTATJA: FARKASÉHES VAGYOK • A KŐ • KENDŐJE VAN, KEDVES •
AZT MONDJA: MUSZÁJ • A FAL ÉS AMI MÖGÖTTE VAN

23

DE NEM LEPŐDTEM MEG • KÜLÖNBÖZŐ MUNKÁK • LEVELET ÍROK NEKED •
VÁROK • LÁTOM... A NYAKA ÍVE

24

KIVEL TALÁLKOZOM ÉS KIVEL VAGYOK • KARLOVICE • ELKÜLD A VÖRÖS, KÉRDEZEK •
CRYSTAL KFT • ÉS MIÉRT VAN • AZ EGÉSZ MEGIN' NEM OLYAN...
RÉGI SZAVAK, A HANG • FELEMELTEM A KEZEM

VÁROS

1

KÉZ A BROKÁTBAN • REPEDÉS ÉS AZ ODÚBAN • HOGY VOLT SZUKÁVAL • LÁTJUK ŐKET, MENNEK • A PINCE • TARTOTT ENGEM

A Titok emberei voltunk. És vártunk. Aztán David megőrült. Lehet, hogy azért készült ki épp ő, mert ő volt a legjobb koponya, jeleket küldött, és ezzel az egész bandát, az egész társaságot hajtotta előre. Azt mondtuk magunknak, hogy megyünk valahova, valahova előre, de pillanatok alatt fogalmunk se volt, merre is tartunk.

Néhányan talán éreztük, hogy már nem is egyenes az irány, hanem körbe-körbe forgunk. Párszor nekem is eszembe jutott, hogy elszökik előlem az idő valahova a sápatag fénybe, mely egyre áttetszőbb, és újra színét és ízét veszti, és ez rettegéssel töltött el. Talán csak Cápának volt valami konkrét célja: meg akart szabadulni a doboztól meg a rémképeitől. Én meg csak mentem, mint medve a taposómalomban, féltem az egésztől, de élveztem is, feldobott. Micka nem engedhette meg magának, hogy leálljon a ragyogással, pont akkor ragyogott hát a legjobban, amikor dőlt a lé.

Daviddal azután történt ez, hogy a minisztériumiak kipucolták a kutunkat. Többről volt szó annál, hogy folyton a hüvelykujját szaglászta. Már hosszabb ideje figyeltem az arcán a változást: a szeme kezdett kiguvadni, az álla viszont mintha eltűnt volna. Az ajkai különváltak egymástól, olyan vagy, mint egy tök, ugrattam, nem felelt.

Én találtam rá a raktárban, a szövetek alatt ült, mint valami keleti sátorban, egyik keze a brokátban, nekem már mindegy, mondogatta, tök egyforma minden érintés, semmi különbség.

Mit mondasz, kérdeztem.

Hogy mindegy. Hóttmindegy. Te csináltad az autós bizniszt, ugye?

Ja.

Látod, felelte, te vagy Novák. Nekem ti ketten egyformák vagytok. Érzem a testemben meg a lelkemben. Többet nem is beszélek, mondta.

Aztán már nem figyeltem rá, inkább fölmentem, ahol, mint mindig, meló után dumáltunk egyet.

Hogy hogy kezdődött az egész? Ha meg akarom találni a nyomaimat... az őskorban..., akkor el kell mesélnem, hogy mentünk keresztül Bárával a téren, amely tele volt németekkel, és el is mesélem, mert ott éreztem először, hogy valami megmozdult, ott lett az időnek színe és íze, nekem ott kezdődött a karnevál.

Mentünk a menekültekkel teli téren, mert Prágának, a zárt városnak, Arany Párának, ennek a szögesdróton túli pontnak a térképen, menekültjei voltak. Leírom, hogyan kezdődött az egész, de az egyik kezemmel meg kell fogódkodnom az asztalban, és a mutatóujjam körmét bele kell vájnom a hüvelykujjamba, muszáj, el kell kapnom a másik kezemet is, és fájdalmat kell éreznem, hogy valami valóságosat érezzek. Ha tudni akarom, hogy mi volt, a történet fő része, vagyis a vége elvész a semmiben, ahová a jövő is és az összes halott is eltűnik.

A falak ledöntésével meg a szuvenírcserélgetéssel kezdődött, a bőszt utazással, én adok egy darabkát a falból, te meg egy történyhüvelyt a térről, darabka viaszt, vagy, vagy egy darab drótot a lehallgatókészülékből, idővel az egész gyűjteményt elszórtam, csak az elején, a

boldogságban, a kábulatban volt értelme őrizgetni a szilánkokat és a vaspikkelyeket, és egyébként is: az egyértelmű jelképek olyasmire illenek, amit már lezárt az idő. Mer' ebből a valóságból még nem másztál ki. Még ugyanazokon a deszkákon vagy, ugyanabban a darabban, az ismerős díszletek közt, felborzolt idegeid érzik az igazgatótanács jelenlétét, tulajdonképpen ők dirigálják a darabot, ez most része? vagy nem része? a tervnek? ez most szándékos, vagy nem? Még mindig ott sejtet a pofákat a függöny mögött, a grimaszokat, a patkányt a függöny mögött, a gonosz nagybácsi vigyorát. Az Arcot.

Még fáj az összeharapdált öklöd, amit a szádba tömsz, hogy ne beszélj, hogy ne mondd meg magadnak, hogy mi is van itt, mi is történik: veled. És a részesedésedet legszívesebben elásnád.

Bámulom magam a tükörben, a hátán, fal felé néző betűkkel ajánlás; egy kínaitól kaptam ajándékba. Meghúszom a Tüzes Vízet, jó sok van még az aljáig.

Valahányszor úgy érzem, hogy az idő kezd veszteni az erejéből, hogy már nem szippant be, valahányszor abbamarad a káosz és a zaj az alagútban, a Tüzes Vízet hívom segítségül. És másnap a hullamerevség a bizonyítéka, hogy számomra megint meghalt az idő. Valahogy így foghatták a chippewák is az evezőt a Tüzes Víz után, meredten álltak a facsónakban, a fejüket mintha belülről kettéhasították volna. Nekik is szükségük volt rá: az ő idejüket a puskák, az acélkések, a himlő zúzta szét. Ők talán a kört akarták, én viszont egyenesre vágytam.

Felnyúlok a Tüzes Vízért a polcra, a másik oldalról is egy kéz matat utána, karkötőt érint a kezem, neki is össze vannak harapdálva az ujjai, csak az ő keze barna, füstszagú és csupa bőrkeményedés meg horzsolás, nekem már nincsenek bőrkeményedéseim, már nincsenek, ki-ki a maga oldaláról megmarkolja az üveget, de az üveg nem akar háborút: ez a démon mindkettőnket akarja. Az üveg kettéválik, mindkettőnk berántja a maga hideg flaskáját a saját sötét térfelére, és ahol a kezem hozzáért a chippewa kezéhez, máris ott az újabb üveg, mindig lesz utánpótlás, amíg haldoklunk.

Soha többé, mondtuk. Mindketten. Akkor, ő és én. Már nem emlékszem, melyikünk mondta.

A másnaposság elmúltával megint minden beindul, feléledsz, érzed, hogy megint van idő és mozgás, tudod, hogy ez illúzió, de csak valahol a lelked mélyén, fenn kezd megint minden kivilágosodni, zsíros fény hull a mindennapok díszleteire, de kicsit még játszol az illúzióval. A másnaposság miatt iszol, határvonal ez, olyan, mint a szürkület, már nem nappal, de még nem éj. Minden pillanatnak éles körvonalai vannak még. Ennek az időnek még van vége, csak addig nem látok el, ez az idő még mérhető attól az első pillanattól, amikor a betontömbben megjelent a repedés.

A betontömbnek, amely mindent megfojtott, ami csak a maga módján akart mozogni, annyi..., tudod jól, hogyan rohadt el, kapkodott szabadság után minden, hogyan korcsosult a bűzben, a bushban, a bokrok közt; véglények a szikla alatt. Bokrok: a legéletrevalóbb gyökerhajtások hasadékokat találtak maguknak a lassan repedő betonban, és furakodtak kifelé, tekergöztek, csúsztak-másztak, ment nekik. Az a bokor természetesen én - én is voltam, és sokáig vártam a dördülésre, a parancsra, a fülsüketítő füttyre, a dörömbölésre az ajtón.

Te is a része vagy, teremtmény a bokorban, esetleg egy girbegurba gyöker, lehet, hogy ginseng vagy. Nincsenek határok, szabad országban vagy, idegen. De ha hamisan játszol, kabát-ujjamban ott a bajonett. És ha nálam vannak az ászok, természetesen akkor is. Ez a szabad választás, egyenesen Bogtól, tudja ezt a demokrácia minden gyermeke. Hát jó: megbékülünk, az összes család, és denevért szögezünk a csúrajtóra, hogy a rovarok elpusztítsák a démonát, hogy tiszta maradjon a kezünk.

Nem értem én ezt, nem tudom, miért nem velem történt? Miért én, miért nem te kaptál nyolc évet, vasrúddal a fejedre, csak odaútra szóló repjegyet? De ennek már vége.

Vége van már? És most így kell élni, vagy emígy? Reggel a ködben a pályaudvarnál csak egy öregasszonyt láttam, meg egy farkaskutyát. Mindenki más felszívódott valahova. A szemetesben tűz égett. A nő táplálta. Égeti a régi kacatokat, asszonyom?, kérdeztem. Nem, ezek a papírjaim, *iratok*. A kutya morgott, a járdán egy bogár mászott, a szél finoman rezegett az ablaktáblákat.

Aha, szóval akkor mostantól így fogjuk csinálni, mondogatják az emberek. Régen, akkor nem volt semmi, akkor mindent *kellett*. Valami mégiscsak vagy, másmilyen vagy kifele, és megint másmilyen a belső forrásaiddban, ezt mindenki tudja, egyszerű ez, mint az egyszeregy. Nyisd meg hát a forrásaidat, az egész világ csak erre vár. Aha, szóval akkor mi a valóság? És mi a díszlet? Mit tegyünk? És mit csináljak én?, kérdeztem magamtól a többiek kórusával együtt.

A barátságunk, tulajdonképpen ez volt a cégünk, a leendő társaság hajnala, ez volt az alap, Kis Fehér Szukával akkor éltem, amikor még semmit se tudtam, semmim se volt és semmit se veszíthettem. Megteremtett, hogy én is megteremthessek valaki mást, hogy létrejöhessen a törzs. Tudta, hogy ha életben akarunk maradni, és egy kis időt akarunk magunknak, kell egy törzs. Tudta, hogy minden időnket a díszletekre, a többi emberre kell áldoznunk, de tudta azt is, hogyan őrizzen meg legalább egy darabka időt.

Az időt meg lehet őrizni tárgyokban is, Szuka megtanította, hogyan. Akkoriban csillogó üveg-szilánkként a rövidnadrágom zsebébe rejtettem el az időt. Ültem az osztályban vagy otthon, kicsomagoltam a szilánkot a zsebkendőmből, és néztem, és elkezdett letekeredni az idő, először lassan, ahogy a pehely hullik a földre (Szuka később megtanított rá, hogy épp a finomságuk miatt érdemes az idő darabjait pelyhekben tartani), de aztán felgyorsult abban a szilánkban, és ott voltam benne Kis Fehér Szukával, a fűvel meg a fákkal az odúnkban a domboldalban, az érintésével, benne a valóságban.

Annak a nőnek a zöld szemét is látta, akivel majd a jövőben találkozom, a jövőben, amit csak a tehetséges nők látnak. Valami birkózónő lesz, mondta egyszer az ágyban, miközben a véraláfutásait vizsgálta; akkor már nem fogok ennyire hánykolódni, mondtam, dehogynem, mondta.

Sok-sok évvel azelőtt, hogy hánykolódtam és a fogamat csikorgattam álmomban, valamikor gyerekkorom őszén béna voltam, nyomorék, és az, hogy csak az ő kedvéért és csak ölöttem voltam béna, az játékunk kezdete volt, az emberi erő vizsgálatának nyitánya, a perverzió eleje. Mozdulatlanul ültem, Kis Fehér Szuka pedig felborzolta az idegeket a testemben, jó sokáig ültem, hogy taníthassa a testemet, hogy megtaníthassa a testemet érezni. Egy metszeten látott nyomorékot vettem mintául. Középkori metszet volt, lovagok meg nyomorékok népesítették be. Sárkányölő Szent György középkora volt ez, és én gyereknyomorék voltam torz lélekkel és gondosan begyakorolt skizofréniával, mert az, ami belül megengedett és megkövetelt volt, kint nemkívánatosnak és veszélyesnek számított. A családi büszkeség kolonc volt a nyakamban. Nekem kellett a jövőnek lennem, aki majd elégtételt vesz a megaláztatásokért, ugyanúgy voltam ezzel, mint még sok ezren.

Ugyanúgy, mint őket, engem is hajtott valami, hogy eltemessem a galambokat meg a döglött verebeket, hogy keresztet készítek a sírjukra, és magoljam a szavakat, de Szuka visszatért önmagamhoz, önnönmagán keresztül, a mozdulataival, a hangjával, az érintéseivel, mint egy kis feleség.

Máshol a kíváncsi, vidám kiskrapek szerepével kellett megbirkóznom, vinnem kellett az ötösöket, hogy megfeleljek az elvárásoknak. A komcsik az ilyen családokat használták lábtör-

lőnek, és pont ezért kényszerítették az apák és anyák a gyerekeiket latintanulásra. Az apák végeláthatatlan vitákat folytattak, angolt kell-e tanulni vagy latint, és mindig arra jutottak, hogy mind a kettőre szükség van. Latin, hittan, nyelvórák. Kettős földrajz, kettős történelem plusz vallás, elég gyatra fegyverzet a külvilág elleni harchoz. Györgynek legalább volt lándzsája. És a sárkány nem az időt akarta elvenni tőle, a sárkány meg akarta ölni.

Kis Fehér Szukával viszont nem voltam senki, csak egy alak, amely párából, szélből és nedvességből született. Kis Fehér Szuka simogatta azokat az idegeimet, amelyek létezéséről nem is tudtam, új formát öltött az arcom, érezni kezdtem a testem. Táncolni kezdtem. Egy nyomoréknak a karizmok megnyújtása is tánc. Szuka magához rántott és formált, s épp ez volt az ő lényege.

Ez a jól nevelt kisleány klasszikus nyelveket tanulni egy volt paphoz járt, aki akkor már raktáros volt, mert nem írt alá, mert félt az Ördögtől, templomba megint egy másik paphoz, aki viszont aláírt, mert csak az egyház örökkévaló, a rezsimek mind elbuknak, és a mélyben végzik, homokszemként a megbocsátás végtelen óceánjában, de a törzsnél az egyház sem ősbibb... és a szájában ott érezte még a vele egy törzsbe tartozó fiatal férfi magját, mert sokkal inkább egymással álltunk rokonságban, mint a megtört gerincű családjainkkal. A jelenkor, amelyet a családjaink látszatvilágként éltek meg, és a megszállás előtti idő, amelyhez annyira ragaszkodtak, nekünk egyforma hablatynak tűnt. Mi semmitől se féltünk. Ahogy Rómeót és Júliát, család és vér minket sem érdekelt.

Abban a halálos süvöltésben össze kellett kuporodnunk, ki kellett tolnunk az idegek csápját, és vennünk és küldenünk kellett a törzs jelét. Az odúnkban, a domboldalban, csukott szemmel: Mit látsz? Sötétséget. Messze van? Nem, itt van. És te mit látsz? Téged. A többiek, a többiek kicsik, és mindnek egyforma az arca. Az én sötétségem most vörös. Az enyém is.

Egymás becézgetésével, aminek az lett a vége, hogy egy idő után elélveztem, majd jóval utána ő is, nemcsak kéjt adtunk és kaptunk, de a bekerített törzs szertartása is volt ez. Kis Fehér Szukanak, mint minden szerelmemnek, fekete haja volt, fehérnek a bőre miatt hívtam. A gondolataimban most is így hívom, most is, hogy tovatűnt minden, amit megörökíteni próbálok, és találkoztam a nővéremmel, és Kis Fehér Szuka szellemmé változott, jó démonná, kinek kifürkészhetetlenek a szándékai. Hol van azok után, hogy ez meg ez történt, hogy ikszet elsodorta az ár, ipszilon megőrült, zé pedig lelépett; ő is elment?

Ostyát tesz a nyelvemre, mondja Szuka, Isten testét, és még mindig bennem a mag, amelyben a gyerekeid vannak, lehet, hogy nem mind halott még, úgy rohantam.

Később letörölte az ízt, nem kellett már neki a moskitóháló a dzsungelben, a bevonat a nyelven, amivel annyit hazudtunk, a családnak, az iskolában, a papnak, a külvilágnak, mindenkinek, aki nem tartozott a közösségbe, inkább almát evett, vagy legalább vizet ivott, és más és sokkal agyafűrtabb maszkokat meg álcákat öltött. Ne mozogj már, mondta, nem mozgok, hazudtam, és meg akartam fogni, és hazug nyelve hegye a fülemben vibrált, amelyben még ott visszhangzott az opidda opiddum, puera pulchrum, ghetto ghettum, miközben a gerjedelem a nyomorékból a metszeten, amelyen megállt az idő, élő, vértől duzzadó húsdarabbá változtatott, sóvárogtam, vártam, hogy felfaljanak. Szuka öregebb volt nálam, játszott velem, magában tartott, már akkor megtanította észrevenni azokat az erőket, amelyeket az ember idővel inkább lenyeseget, nehogy a pszichiátereket terhelje velük: a kisfiú megtanulta, mikor és hogy használja a lányos erőt, a „nem” szó gyermeki erejét, és hogy mikor harcoljon. Amikor a kisfiú idősebbé cseperedett, már nem csak úgy táncolt, ahogy a lány fűtyült. És csak ekkor kezdett igazán tündökölni, ekkor lett belőle Szép Szuka mellekkel.

Előtte volt a földben egy üregük, embrióhelyzetben pokrócon feküdtek benne, és figyelték, ahogy mozog a föld. De aztán hazamentek a családjukhoz, és éltek a díszletek között.

Együtt aludtunk, és együtt játszottunk, sőt együtt is éltünk, de muszáj volt szembeszállni ezzel a szenny- és nihiláradattal, hogy lent a mélyben megmaradjon a mágia; széndarabok módjára izzott benne, talán még bennem is, csak nem olyan tüzesen, valahogy úgy, mint a borostyánkő, és néha, amikor sokáig voltunk csak magunk, előbukkant a varázslat, és aznap, amikor a németekhez mentünk, újból láttam a vörös sötétséget.

Úgy osztogatom nekik a kekszet, mint valami nyugdíjas, pedig igazából jól meg kéne agyalni mindet, mondta Sinkule.

A falról, amely a követség bejáratát rejtette, épp egy engedetlen, nyeszlett, öltönyös fickót rángattak le a zsaruk, le akarta rövidíteni az utat, ellenszegült, erre jól meggumibotozták. Feltápáskodott a földről, és engedelmesen beállt a sorba a többi német mögé, akik türelmesen ácsorogtak a követség előtt, és várták, hogy sorra kerüljenek. Több ezren voltak. A sorok a kacsaringós utcácskáiban egész a térig értek, ahol már rég megbénult a forgalom.

Na, megin' megindultak, vert a vállamra Sinkule. Egy sor fehérsisakos, hosszú gumibotokkal felszerelt rendőr kordont kezdett húzni a tömegben. Azok a németek, akiket ezzel elszakítottak a követségtől, pánikba estek, a tömeg megfeszült, talán a félelemtől, hogy ennek most annyi, hogy mindennek, ami addig olyan simán ment, mint a mesében, mint az álom, most vége, mert most bekeményítenek, és akik bejutottak, azoknak nyert ügyük van, de akik nem kerültek sorra, azok már nem is fognak... féltek, hogy ez volt a kiválogatás, te jöhetsz, te nem, te igen, te viszont nem, a tömeg felvonított, és nekifeszült a kordonnak, az anyák a rendőrök rohamsisakja fölött adták át a gyerekeiket a túloldalon állóknak, talán a rokonaik, jutott eszembe.

Ha a gyerek már bent van, csak beengedik az anyját is. Azér' adogatják a csecsemőket a zsaruk feje fölött. Rendben, de a gyerekeknek tutira nincs személyijük. Akkor meg hogy bizonyítja az anyja, hogy az övé a gyerek?

Lépjünk le, gyere.

Például lehet, hogy egy másik nő ragadja magához a gyereket, hogy kijuthasson. Ezt hogy döntik el? Mint a dzsúis Salamon king idején?

Húzzunk innen, gyere.

Minek, mondta Sinkule, mindjár' nyugi lesz megin'. A zsaruk tesznek a németekre. Már ki-figyeltem. Kicsit szívóznak, aztán visszavonulnak. Igazából a mieinknek akarják megvillantani magukat.

Rühellném, ha elvernének. Semmi kedvem bámészkodni.

Idáig nem jönnek el, nyugi.

Sinkule mindennap ott volt a követségnél, azok közé tartozott, akiket káprázattal töltött el ez a nagy exodus.

Rám nézett. Te amúgy is olyan németes vagy, téged békén hagynak. Tudsz németül?

Nem, csak olyanokat, hogy hende hoch, lóz svejn, achtung mínen, arbejt maht frej, meg ilyen állatságokat filmekből. Meg mejne líbe komm fikken, de ezt még nem használtam.

Sinkulénak igaza volt, a zsaruk visszahúzódtak, és a követséget körülvéző tömeg megint kísérteties hallgatásba burkolódzott.

És én németnek nézek ki?

Te? Majdnem elröhögtem magam. Jó, végül is Goebbels is német volt.

De tudok németül, a mutter német volt.

Már megin' itt vannak.

A nyugatnémet és az amerikai követség közti területen, ahol monotonul surrogta a világ összes tévéadójának a kamerái, a rendőrök a tömeg gyűrűjében láthatólag nem érezték magukat a legfényesebben. Négy fazonról lerítt, hogy vidékről jöttek erősítésként. A rendőrök általában nem mertek keresztülvágni a tömegen azon a szűk kis utcácskán, amely fenn a tér végétől, a Rychta sörözőtől indult. De ha mégis, akkor is csak nagyobb csoportokban. A németek hallgattak. Az elülsők lassan mentek előre, kaptattak fölfele az emelkedőn, a többiek is legalább egy helyben toporogtak. A tömeg zúgni szokott, egymásba gabalyodnak benne a mondatok, egy kicsit olyan, mint a víz, kapkodhatsz a szavak után. De ezek a németek hallgattak, mintha megfogadták volna, hogy majd csak a kapun átérve szólalnak meg. Ebben a pillanatban valaki hangosan nevetni kezdett a tömegben. Aztán elsírta magát egy gyerek. Aztán még egy és még egy. Egyszerre csak gyereksírás töltötte be az egész teret, és csak most jutott eszembe, hogy talán olyanok ebben, mint a kutyák, ha rákezd az egyik, csatlakozik a többi is. De a gyerekek nem a miatt a pár röhejes cseh rendőr miatt sírtak. Sokuk napok óta úton volt, zsúfolt vonatokon, ócskaságokkal megrakott Trabantokban és Wartburgokban, kiszabadultak a kalitkából, mentek a Paradicsomba. Néhányukat talán az éhség is gyötörte, kialvatlanok voltak, meg érezték szüleik idegességét, akik fáradtan cipelték őket a nyakukban, és kézen fogva ráncigálták őket a dombon a követség felé. És a nevetés nem szűnt meg, magas hangú, ideges női nevetés volt, időnként úgy tűnt, mintha madár vijjogna valahol a távolban, egy megzavart álomban, vidéken, egy erdőben, az éjszakában.

A tömeg nehézkesen haladt felfelé, és a tér alsó része kiürült. Most már csak főleg fiatal németek ültek csak ott a földön. Teáztak, sokuk a téren éjszakázott a nagy hidegben, és úgy tűnt, hogy az az egy óra ide vagy oda már édes mindegy nekik. Sőt egy-kettő úgy nézett ki, mint akinek minden mindegy. Odamentek hozzájuk a rendőrök. A tiszt nem bírt uralkodni magán, hirtelen kiverte a termoszt egy idősebb cseh nő kezéből, aki teát töltött a németeknek. Hol az engedélye? üvöltötte. A tömeg újra hullámozni kezdett, és egy perc múlva már egy szál maga állt ott a nő. Csodálatos csendes hősiességét a rendőri önkény ízléstelen megnyilvánulásával szemben.

Ez a vén Vohryzková, ott lakik a házukban, mondta Sinkule. Most majd legalább nem hiszi magáról a vén picse, hogy ő Teréz anyja.

Ne kíméld, brutálkám!, kiabálta a rendőrnek, és már húztuk is a csíkot.

Tök mázli, hogy Prágába mindig ilyen vidéki tahókat küldenek, különben az életben ki nem jutottunk volna a passzázsokon.

Biztos, ami biztos, én is keresztet vetettem. A Kisjézus alatt értünk ki kifulladásra a passzázsból.

Láttad, Sinkule, hogy elkezdtek lezárni a passzázsokat?

Ja, és nekem pont ez tett be. Bennük másztam végig az egész tetves életem, mint valami városi patkány, erre lezárják nekem itt nekem ezek a gecik. Csak neked mondom, de én is megpattanok. Csak neked mondom, hogy figyeljél, hogy résen legyél, nehogy eltüntessenek valami lyukba.

Megpattansz? Németnek adod ki magad?

Na és akkor mi van? Nem nagy cucc, színész vagy te is, nem?

Tényleg dobbantani akarsz ezekkel a németekkel?

Mér', Šulcnak már sikerült is, ő már benn van. Tegnap áll ide, és már bent is van.

Tiszta hülyék vagytok. Hisz annyi az egésznek!

Azt még nem lehet tudni. A németek mennek a németekhez, de a mieink nem fogják hagyni magukat. Nem tudom, de simán elpatkolhatunk mind. Mer' már előkészítették a légereket. Mindenesetre lehet, hogy vannak nekik, ezt mindenki tudja. Ráadásul rajta vagyunk a listájukon. És mindenki, aki csinált valamit, az most be van gyulladva. Lehet, hogy nem lesz semmi zűr, és elfelejtjük az egészet, de nekem már nagyon elegendem van. Egyszerűen be vagyok gyulladva, hogy löni fognak. Azokról a tankokról pont te meséltél először.

Én azért inkább itt várom ki.

Figyelj, simán előfordulhat, hogy az lesz itt is, ami Kínában.

Azért ez mégiscsak Európa!

Ezt meg ki mondta neked?

Szóval, akkor meglépsz?

Minden ki van sakkozva, együtt megyek Majsnerrel, látod, minden második cseh úgylis német. Abszolút senki nem ellenőriz semmit, úgyhogy majd aszondom, hogy a határon elvették az irataimat, a követségen akkora kupi van, hogy csak betaszígnak mindenkit egy buszba, és már viszik is.

Szóval a knédlievők elérték, amit akartak, a németek most maguktól zsúfolódnak fel a buszokra, és indulnak a nagy ismeretlenbe, a szemét gecik!

Nyugodj már le. Majsnerrel megyek, és ha az egyikünkkel problémáznak, a másik abban a pillanatban már tűz is el, allesz iszt gút, csak nyugodj le, küldök majd csokit, és fehér tankon jövök majd érted. Csak arra figyelj, bejutunk-e.

A Kisjézusnál kezdődött hát. Visszamentünk a térre a követséghez. Sokáig vártak. Aztán láttam, amikor bejutottak.

És bejutott Glaser is, előtte egy évet ült, a szögesdrót alatt kapták el Šumavában, beásta magát a homokba, egész nap ott feküdt, megették a szúnyogok, majd megfulladt, de rossz pillanatban bűjt elő, utána órákig hagyták feküdni gúzsba kötve... egy összeszart cellában... de most bejutott, és a kapuból még leköpte az egyik rendőrt, erre a németek is vérszemet kaptak, és amint átértek a kapun, ők is leköpdösték a komcsi rendőrt, hamar olyan lett tőle, mintha ondós volna, a gumibotja tehetetlenül himbálózott az oldalán, félt... és Glaser odament nézni... aztán nem bírtam tovább, hirtelen fura lett, hogy én indítottam el, hogy mint a háborúban, a németek egy csehet köpdösnek, még ha ez a cseh kommunistabérenc is... fura volt, hogy a szabadságba lépve először nem fellélegeztem, hanem köptem, mesélte később... és mentek mások is, de főleg tényleg olyanok, akiknek a családjában volt valaki német származású... de bejutott az a nyominger Novák is, bejutott, de rögtön vissza is jött, és beült az U Schnellű kocsmába, csak azért csinálta, mert tetszett neki, hogy az emberek kedvük szerint járhatnak ide-oda.

És amikor ez a paprikajancsi elkezdett üvöltözni az egész kocsmával, akkor értettem meg, hogy elkezdődött... elkezdődött a mozgás, már a németek exodusában volt valami karneváli, ami azóta is tart, attól kezdve, hogy kitört az idő, az idő, amit beszorítottak a kulcsra zárt városba, az idő, aminek íze és színe van, amiről nem is tudsz, amíg meg nem kóstolod azt az

ízt, amíg ott nem vagy abban a színben. A szétrobbanó idő nemcsak szétzúz, nemcsak úszol benne, de a tenyeredben is tarthatod, mint valami szövetdarabot vagy érmét. De lehet olyan is, mint a gáz vagy az agyag, néha pedig a szélhez hasonlóan érzed.

Jártam az utcákat Kis Fehér Szukával, néha fogtuk egymás kezét.

Az exodus folytatódott, olykor pánik lett úrrá az érkező németeken, hogy a csehek leállítják az egészet... hogy a tetőkön géppuskák vannak... hogy a Stasi ott van Prága utcáin, és a cseh Állambiztonsággal, az StB-vel együtt elhurcolja a németek, de a csehek egy részét is... hogy az StB fel akarja szítani a cseh nép haragját a kommunizmus árulói ellen, ugyanúgy, ahogy a Gestapo a Birodalom kártevői ellen szította fel a német nép haragját... A németek, akik az utcákon és a tereken vonultak, és a csehek, akik az ablakból meg a balkonról nézték őket, vagy akik a járdán vették körül őket, és némán figyelték menekülésüket a kommunizmusból, mert nekik nem volt hova menniük, mert ez az egy országuk volt csak... segítettek a németeknek, vagy kizsebelték őket, ezek a csehek és németek mind nagyon jól tudták, hogy még mindent le lehet állítani, tudták, adott esetben milyen erő szakíthatja el őket egymástól, ettől a hallgatag egybeforrottságtól... és amikor az utcán tömeg volt, mindenki lassan és nehézkesen vánszorgott, a csapatokba verődött hosszú hajú német fiatalok, a fiúk oldalán lányok, néha fogták egymás kezét, mint én Szukával, csak ők másfele tartottak... a retikülös öregasszonyok, a kisgyerekes családok, a gyerekek kezében maci és baba... de amikor az utcán volt elég hely, és az emberek csak kis csapatokban mentek, rémhírek érték utol őket az egész városból, vagy különleges rezgések útján a prágai pályaudvarokról, sőt a drezdai, karl-marx-stadti otthonukból, Gerából, Zwickauból, a határmenti falvakból és városkákból... az otthonukból, ahol kapkodva csomagolták be az utolsó holmijaikat és ékszereiket... ételt és ruhát pakoltak, és nagy idegesen századszorra is ellenőrizték még egyszer utoljára az útleveleket, és útra keltek, menekültek a Nagy Testvér elől, aki a jelek szerint egy pillanatra elbóbiskolt, talán egy, a szokásosnál nagyobb adag véres altató után, azután, hogy megint lelőttek, meggyilkoltak valakit, és ott hagyták... a Fálnál... Die Unbekannten. De a Szörnyeteg bármikor magához térhet, hogy frissen és kedvvel büntessen... és a németek között néha elterjedt a hír, hogy mindennek vége, hogy elkéstek, hogy feleslegesen, a saját csapdájukba mennek... és a csoportocskák megszorították a lépteiket, az utolsó száz, száz, tíz méteren még futásnak is eredtek, és már látták, hogy győztek, megnyerték a játszmát... és a Kisoldal utcáin hagyták túlsúlyos táskáikat és bőröndjeiket meg a pokrócokat, melyekbe éjjelre bugyolálták be magukat, amikor dugig volt a követség, otthagyták a felfújható párnákat meg a gázpalackokat is a Trabantból, rengeteg holmit, amelyre álmaik Nyugatján nem lesz szükség... az utcán ottfelejtett, eldobált játékok hevertek, egy kitekeredett nyakú maci, meg műanyag babák az endeká bolsi halastavából, Prága kockaköveire vetve, elveszve a nagy zűrzavarban meg rohanásban, már biztos került a helyükre egy selymes hajú Barbie kurva... láttam egy serpenyőt meg egy iskolatáskát, a tér, ahonnan a követséghez lehetett jutni, tele volt német kocsikkal, egy Trabant dunyhával a tetején az oldalára borulva feküdt...

csak mennek mennek
oldalukhoz ütődve serpenyők zengnek
a kocsikban bebugyolált gyerekek ülnek
az égen keresztek lángja
sós gyötrelem marja a napokat
senki meg nem mondja
nekik a sorsukat

mondta Kis Fehér Szuka.

Na, ennyire azér' nem kell túldramatizálni.

Ezt Hanuš Bonn írta, mondta Kis Fehér Szuka. De ezek a barom endékások, ezek nem menetelnek semmiféle izzó kemencébe.

Az ismeretlenbe mennek, menekülőben vannak, nézd például azt a két nyanyát, hogy támogatják egymást.

Pont erről van szó.

Mér', asziszed, hogy ő Ilse Koch? Az az öreg tata meg Mengele?

Tudom, hogy hülyeség, mondta Szuka. De akkor is állatira utálom a németeket. Délelőtt voltam a pályaudvaron, segítettem nekik, de akkor is utálom őket. A nyelvet utálom. Amikor nagypapa visszajött, negyven kiló volt állítólag. Nem sokáig. Bonn a család barátja volt. A Hang a távolban-t dedikálta is nekünk. Egyébként erről is a komcsik tehetnek, hogy elbutítottak a hülye filmjeikkel, igazából soha nem is beszéltem igazi némettel.

Mostanáig.

Aha. Vannak taxisok, akik ingyen idehozzák, mások viszont iszonyatosan átvágják őket.

Van, aki segít nekik, mint te, de van, aki feltöri a kocsijukat.

Mer' ilyen az emberi törzs, ahogy kiskorunkban is mondtuk... Szuka szélesre nyitotta azt a piros száját, és csak dőlt belőle a szó... hogy csak mikor történik valami, akkor ismerik meg egymást az egy törzshöz tartozók. A fenyegetettség pillanatában különválnak.

De addig elég nagy szemetek tudnak lenni.

Ja, mindent szabad, egész addig, amikor már van valami tét is.

És mi a tét, Szuka?

Gőzöm sincs, talán az Isten, vagy minden együtt.

Csak hogy az emberek maguknak csinálják a bajt az esztelen viselkedésükkel.

Azt sose tudni, sok út van, és mindenki maga dönthet.

Ez a mi szerződésünk.

A szerződés érvényben van.

Sinkule aszisz, hogy sorban mindenkit lecsuknak.

A szerződés érvényben van, akkor is, ha nem ijedünk be.

A géppuskáktól a tetőkön? Már hogy ne ijednénk, én legalábbis be fogok, az holtsicher.

Holtsicher. Nem semmi, ahogy a német szavakat használjuk. Bedobunk valamit, nem?

Oké, de előbb húzódjunk be valahova.

Jó, mondta Szuka, és belökte egy oroszláncímeres ház félig nyitott ajtaját, ehhez mit szólnál?

Az egyik helyen faszag volt, máshol emésztőgödör bűzlött, azért jártunk ezekbe pincékbe, mert vágytunk az odúnk után a földben, ahol Szuka annak idején tanítgatott, és ahol először lett valós a világ, és ahol együtt növekedett a testünk, és ahol ismertük testünk, egymás testének minden egyes centijét, amivel nagyobb és durvább lett... ezekben a pincékben is megmaradt épen és összesűrítetten az idő, a sarkokban, a bolthajtások alatt és a pincék zugaiban, de ott volt ennek a mennyegzőnek, ezeknek az egyesüléseknek a finom ruhájában, a pókhálókban is. Sokszor állt bennük talajvíz, néha olyan régi, mint maga az idő, az időnek nehéz szaga volt, oltotta szomjúságunk. Kis Fehér Szuka rám feküdt, vagy beült a fal-

mélyedésbe, és szétvetette a lábát, s hím és nőstény ezen egymásba ékelődésében, ebben a mozgásban, ebben a ringatózásban fokozatosan kialakult egy ritmus, és megjelent a vörös sötét, és benne a képek. Felkavartuk magunk körül az időt, örvénylett, beszélt hozzám. Szuka néha a fülembe sustorgott, ma a félelemről beszélt, és valahányszor végigszántottak a körmei az oldalamon, felhasadt a bőröm, olyan volt, mintha villámok cikáznának a szemhéjam alatti vörös sötétségben. Nem hallottam a szavait, olyan volt, mintha a hangok a vörös sötétségben betűket alkotnának, de csak képzelet volt ez a hangoknak és a betűknek, csak az agyamban szólt a hangja, kis társam beszéde most a félelem beszéde volt, a félelemé, hogy elfogy az erőnk, és fogyott is, mert a város mindenki más félelmének az erejét szembeállította a mienkével, a tömeg félelmét, ez savanyú, hallottam Szuka agyának visszhangját. Jól tudtuk, hogy az idő fönt is telik, de már nem volt erőnk felkapaszkodni a magasba... a háztetők fölé, ahol a gépfegyverek vannak... vagy nincsenek... de nem is annyira a gépfegyvereken volt a hangsúly, fészkek is voltak fönt, mutáns, dögvészes galambok jöttek világra bennük, kipotyogtak belőlük a fiókák, amelyek már csak vegyszerekkel telepumpált madárszörnyek voltak, oltalom és egy puha tenyér híján köztük és a világ között már az első szárnypróbálgatáskor a kövezetre zuhantak, hallani lehetett ezeknek a fiókáknak a riadt csipogását a fészkekben, de nem madárhang volt már ez, hanem egy új lény sívítása, a dögvész apró szörnyszülöttjéé, senki nem hallotta, tán csak a Vén Bog, és ezek a teremtmények remény nélkül az iszonyatba születtek, de ezt ők nem tudták, én viszont igen, azért nem mertem felmenni a magasba.

Attól is fogyott az erőnk, hogy a kegyetlenség uralma olyan élénk színekben ragyogott, mint az ég, amikor tüzes és démonokkal teli az alkonyat, melyek az éj első ütésekor beözönlenek a városba.

Ezekben az alkonyokban múltott felettünk az idő, és egybeforrott testünk minden sejtje csaták veteránja volt már... és Szukám ereje saját maga ellen fordult, mert már nemcsak magáért élt, már nem, tovább akart lépni... és magával akart vinni. De én féltem... úgy létezni a világban, ahogy ő akarta, nekiadni, valaki másban létezni itt... elvesztettem az erőm azzal, hogy játszottam, különböző jelmezekben és alakokban tapogattam végig a világot, mert a közvetlen érintés rettegéssel töltött el.

Dugtunk a pincékben, amikor csak lehetett, amikor csak kedvünk támadt, nagymesterei lettünk az alkalmas helyek felderítésének, ami meleg és sötét, és ahol mormog a régi idő, mint valami élőlény. Ha egyikünk eltaszította volna a másikat, ha elhagyta volna, belepusztult volna. Amikor a hímoroszlán a nőstényével párzik, olyan erősen tartja a fogai között a nőstény tarkóját, hogy annak, ha egyet is mozdulna, eltörne a nyaka, és mi is így tartottuk egymást minden pórusunkkal. Kinyitottam a szemem, de a vörös sötétség így sem tűnt el, Szuka figyelt, mosolygott, ő már alighanem rég tudta, hogy a vörös sötét belőlünk jön, de benne van a világban is, a része, mint mondjuk az állatok vagy a sivatag, vagy a szar a felettünk lakók lakásainak útvesztőjében. Egy felhő védett minket, amely a széleivel szilárdan kapaszkodott a sötétbe, néha elektromos lámpa fénye hasította át a sötétet, amikor szénért jött valaki... de soha senki erővel megáldott nem vett észre, gondoltam... senki nem jött le időért.

Ebben a gyönyörben mozogtunk, aztán Szuka az agyával elküldött egy öregasszonyhoz, aki szívet lapátolt vödrökbe, hirtelen hallottam, hogy egy lapát éles hanggal, mint egy húr, egy vödörnek verődik, és Szuka útnak indított az öregasszonyhoz. A szememmel, amellyel Szuka szemébe merültem, apró golyónak láttam magamat, aztán miniatűr Gullivernek, végig kellett mennem az öregasszony ráncos arcának minden redőjén, külön-külön éreztem minden ráncot, és a halál alagútjában éreztem az idő hidegét, ott várt.

Láttam az iszonyt Szuka mosolygó szemére szegezett szememben, az iszonyt, ahogy az öregasszony hasának bőrén vándoroltam, és ő még tovább küldött, most már az időben is, testem megérintette a lucskos magzatsejteket, és már nem az én testem volt, része lettem én is az embrió szövetének, benne voltam, az idő hirtelen megfordult, és én ott voltam vele, amikor növekedett ennek a nőnek a hasában, és amikor vérben és sírásban a világra jött, éreztem, hogy megáll az idő, amikor jönnek a fájások, éreztem, hogy a fájdalom alakítja a valóságot, aztán Szuka újra beküldött az öregasszony belsejébe, amely megnyílt előttem, és megint kifelé tartottam, aztán Szukában voltam, és éreztem a nyomást a farkamban. Miközben fröcsköltem belé, azt kívántam, hogy végre lemehessek a mélybe, majd belőle ki, de Szuka erősen tartott... most már éreztem, hogy életünk ideje, a régi idő a pincékből, ahova annyit jártunk, kezd magával rántani minket, kiragadott a falmélyedésből, és repültünk a levegőben, Szuka teste elnehezült a karjaimban, láttam, ahogy beesik az arca, őszül a haja. Durva lett a bőre, megérintettem a szülésektől sebhelyes hasát, nem mutatlak meg magadnak!, mondta.

Szerinted már elkezdődött?, kérdezte Szuka. Kibotorkáltunk a házból, vissza a díszletek közé. A térről morajlást hallottunk, mintha az összes örökre otthagyt német Trabant egyszerre indult volna be. Talán teherautók, jutott eszembe. Vagy végül mégiscsak küldtek pár tankot. Szuka a szoknyáját igazgatta.

Te, figyelj, én ezt nem fogom hordani, mindig csupa nedves lesz.

Mér' nem hagytad ott?

Hülye vagy, megtalálja valami perverz figura, aztán cseszhetjük.

Arra célzott, hogy ragaszkodtam hozzá, hogy bugyiban járjon. Egy időben nem hordott a sétáinkon, de aztán véletlenül rájöttem, hogy jobban élvezem, ha a bugyiján keresztül dugom, a belső combján felcsúsztattam a farkamat, aztán átpréseltem a gumi alatt, a szövet érintése, a gumi ellenállásának legyőzése, ez az ellenállásféle beindított. Az a helyzet, hogy Szuka tényleg kicsi volt, úgyhogy az így keletkezett plusz távolság a hüvelyétől elhanyagolható volt. Talán az is számított, hogy azokban a napokban, amikor kezdtem elveszíteni, a péniszem rajta kívül valami mást is akart érezni, bármit. Talán ahogy fogyott az ereje, úgy gyöngült a szorítása is. De az is lehet, hogy egyszerűen öregedtem, nem voltam már a régi, és a farkam keményebb bánásmódot igényelt.

Autóbuszok voltak. Németekkel teli autóbuszok tucatjai, egymás mögött sorakoztak. A bennük ülők már mások voltak, nem az a nyáj, aki, tele bizonytalansággal, a követség előtt toporgott. Már meg tudtam különböztetni egymástól az arcokat. Mindegyiknek egyedi vonásai voltak, nem csak arcok voltak a tömegből. Már máshol jártak, a saját idejükben, az pedig nem volt savanyú, már nem is érdekelték.

Nézd, ott van Šulc, mondta Szuka, hát mégis összejött neki!

Te tudtad?

Ja, volt nálam, tiszta örült volt, azt akarta, hogy tanítsam meg neki, hogy mondják dajcsul, hogy elvették az irataimat. De egy ájulás is volt a tarsolyában.

És hogy mondják?

Gőzöm sincs. Aszitter, hülyéskedik, ezér' százszor elismételttem vele: Ich bin der Auslender.

Elindultak a buszok, és ahogy egymás után tűntek el, a teret bámészkodók töltötték be. A mellékutcákból jöttek, üzletekből és kocsmákból bújtak elő, megálltak bámészkodni. Amikor elment egy busz, az utána maradt hely rögtön benépesült. Valószínűleg a házakból is jöttek, az

árkád sorok alól, ahol talán már órák óta álltak mintegy fedezékben, és csatlakoztak a néma tüntetéshez. Nézték a távozó németek után. Az utolsó buszokban ülők már nem menekülő, egy idegen város csapdájában vergődő külföldieknek néztek ki, mosolyogtak, sokuknak biztos tetszett, hogy integethetnek a tömegnek. Az egyik ablakon valaki kidugta a kezét, amelyben egy doboz Coca Cola volt, az illető már maga mögött hagyta a tér hideg kövezetét, és a buszból a kapitalizmus csillogó üdvözlését küldte. Ott, ahol addig senki sem állt, egyszeriben három fiú is ugrándozott, kicsit taszigálták egymást, a legnagyobb kitépte a német kezéből a dobozt, a kabátja alá dugta, és eltűnt. A másik kettő, akiknek semmi nem jutott, addig bukdácsoló a buszok mellett, amíg valaki oda nem hajított nekik egy csomag rágót, megálltak és elosztották a zsákmányt, a Paradicsomba tartó autóbuszok egyikének sofőrje kénytelen volt dudálással kijózanítani őket transzukból. Ez illetlenül hatott egy ilyen történelmi pillanat csöndjében, akárcsak, ne adj Isten, egy fing mise közben. A csehek hallgattak, a németek boldogan és fáradtan mosolyogtak az utolsó buszban, többen V-t formáztak az ujjukkal, most olyanok voltak, mint egy csapat autóbuszos kiránduló. És az emberek az utcán, azok, akik már elállták az utat, azok, akik léptek párat az utolsó elhaladó busz után, hogy lopva betöltsék a helyet, ahonnan a slusszkulcs elfordításával áttörheted a vaskorlátot, nem mintha akarnád, nem erről van szó... de mégis itt van rá a lehetőség... az eltűnés lehetősége, a határ, a határ most hirtelen csak pár lépés a kockaköveken, mely kövek olyan szokványosak a járókelő mindennapos nézőpontjából... talán megsuhintotta őket az idő szárnya, talán angyal volt most az idő, vagy olyan, mint egy sárkány, olykor-olykor megérintett valakit a tömegből a tollaival, egy-két embernek talán lesodorta a kalapját, itt-ott betört egy-egy ablakot.

A Várból lefelé vezető utcákban megint felbukkantak a rendőrök.

Most azonban a rohamrendőrök nem a keresztes hadjáratokról szóló filmek statisztáinak rutinlépéseivel lépdeltek, hanem futottak. Az arcukat nem tudtam kivenni a plexiüveg alatt, de a mozgásuk alapján egyértelmű volt, hogy élvezik a dolgot. A vadkanok megszimatozták az itatóteknőt, egy dzsungeljelenet jutott eszembe, el is táncoltam a lábammal, és megragadtam Kis Fehér Szukát, aki teljesen összekuporodott, ő is inkább megszimatozta, mintsem látta őket. A zsaruk első sora készenlétben tartotta a gumibotját. Most már nyoma sem volt idegeneknek, sehol egy kamera, amely foltot ejthetett volna a diktatúra hírére. Amit főztél, edd is meg, a nyers húsdot is, te szarházi, meg a csipás szemedet, még a szád is megnyalod utána, ha a Szörnyetegnek erre van hangulata.

Léc, mondtam a szokásosnál jóval erélyesebben.

Abban a pillanatban a tömeg lassan, majd egyre gyorsabban elkezdett feloszlani, senki sem várta meg a frontális összeütközést, ott, ahol előbb még fenyegető embertömeg állt, hirtelen már csak csoportocskák voltak, aztán már csak egy-egy ember, és egy pillanat alatt minden visszaváltozott olyanná, amilyen volt, néha-néha elhaladt egy nyugdíjas vagy egy diák, egy overallos munkás vagy babakocsis nő, mindenki a megszokott szerepében, a kocsmajátók ismerősen nyikorogtak, mint a világ kezdetén. A téren is megint csilingelve álltak meg a villamosok. Jícha jelent meg előttem és Szuka előtt.

Heló, Bára, heló, Potok! Láttátok! Ébren vagyok, vagy álmodom?

Tökéletes időhurok volt, mondta Szuka. Az ilyesmiben igazi szakértő, az én szerelmem.

Jó kis tüntetés volt! Marha jó! Így még sose gyulladtak be a zsernyák, virult Jícha.

Magukon kívül voltak a félelemtől, az tuti, mondta Szuka.

Tudjátok, hogy Sinkule lelépett? Meg Glaser is, de ő ült. Különben csodálkozom rajtuk.

Micsinálsz ma?, kérdeztem kíváncsiságból.

Semmit, mondta őszintén.

Gyere el az előadásra, majd valahogy becsempészünk, mondtam leereszkedően.

Micsoda? Játsszotok?

Aha.

Hallottad, hogy Jirmut megin' ül, meg Pečorka is? És azokat a szlovákokat is hűvösre tették. Amikor Lengyelországban elkezdtek lecsukni a szolidaritásosokat, náluk az összes színházban sztrájkoltak! De itt?

Ez nekem nem is jutott eszembe, mondta Bára.

Hát valakinek itt is el kell kezdenie, mondta Jícha.

Ez tetszett... elkezdni... ez kapcsolódik az időhöz. Csak ez a tökkelütött aktivista...

De hát... kezdtem.

És mér' ne kezdhethnétek ti, mondta Jícha.

De hát... mondtam megint.

Mi csak egy ilyen kis izé társulat vagyunk, mondta Bára.

Mi csak örömet akarunk szerezni az embereknek, mondtam.

Jícha nem szólt semmit. Ezt megjegyzi magának, jutott eszembe.

Mi tényleg csak egy perverz kis társulat vagyunk, próbálta megmenteni a helyzetet Szuka.

Akkor kösz, van programom estére, sziasztok, mondta Jícha.

Heló, mondtuk.

Gyere, Bára, igyunk egy kávé, tisztára ki vagyok facsarva.

Nem megyek. Öregszel.

Öregszünk, mint a majmok. Lehet, hogy ha a komcsik elhúznak innen a búsba, akkor kapitalizmus lesz.

Az lehet, ja, mondta Bára, de ezek csak szavak.

Minden magánkézből lesz, mindennek tulajja lesz, álmodoztam, még ezeknek a villamosoknak is, még a kávénak is, amit akkor most egyedül fogok meginni.

És a tulajok zárni fogják a házakat.

Ja, ez igaz, mondtam, ezt azér' sajnálnám.

De ha rendbe jönnek a dolgok, akkor annyi pénzünk lesz, hogy úgyis tökmindegy lesz.

Azt gondolod?

Nemtom. Na, én megyek.

És a pia?

Inkább megyek.

Tényleg mész? Hm? Akkor addig is.

Addig is.

De elindultam utána, követtem az utcán, és amikor a címeres házhoz értünk, alkalmasnak találtam a pillanatot, hogy megszólaljak. Ott voltunk. És te, Szuka, az utadon, megindultál, előrehajoltál, befordultál a sarkon, ezt fogom mondani: befordult a sarkon, és valószínűleg ment tovább, valószínűleg, vagy felrepült valahova az időbe, talán azt az áramos trükkjét használta, amit ezer éve nekem is megtanított egy unalmas bulin: bedugod az ujjad a konnektorba, és az erőddel megfordítod az áramot, és elindulsz vele, az agyadban látod a vonalakat, az elektromos áram erejének színes vonalait, ahogy végigfutják az egész házat, és mész vele, a kivezetéseken, végig a falakban, és amikor az ujjaddal megállítod az áramot, a vonalak visszafordulnak a teljes körforgásukban, és egymásba gabalyodnak, te pedig mész, rohansz ebben a zárt áramkörben, amíg el nem áll a lélegzeted. Amíg azt akarod, hogy el ne álljon a lélegzeted. Színes játék ez. Ezt fogom mondani, bárhog is volt: megragadtál a pincében, és csak fogtál... és lehet, hogy most is így játszottál, például a konnektorral, a levegővel, a kövekkel, egy másik hímmel, valamivel, ami az utadba akadt, mert este a darabot nélküled játszottuk végig, és évekig nem láttalak, ha már ilyen konvencionális terminust használva beszélnék az időről.

Hiányzott nekem az előadásból, mert az én darabom volt, neki írtam, vagy valaki másnak a közösségből. Emberi rózsát játszottam, egy óram volt rá, hogy kirügyezzek, virágba boruljak, virágozzak, fonnyadni kezdjek, majd elhervadjak. A darab tulajdonképpen rövid jelenetek és humoros szkeccsek sorozatából állt, a nézők általában döltek a nevetéstől, én kicsit félrehúzódva játszottam... elvonultan agonizáltam... a rezsim elleni harc keretében egy kis pornót is belekevertünk a dologba, például amikor a kertész manókat izgatott... néha a színpadon végigment egy gyerek, hogy világos legyen, hogy meztelen a császár... játszottam a rózsza szerepét, és megpróbáltam behatolni az idejébe, az életébe... a végén úgyis meg kellett ölnöm... Kis Fehér Szuka egy légyrajt játszott, mindenevő levéltetveket, sokat viaskodtunk a színpadon, mindenütt átyuggatott, rózsát játszottam, nem valami férfias szerep, elismerem, és amikor hervadoztam, a kezemmel játszva, már a fény se világított rám nagyon. És mivel aznap este Szuka nem jött, a szőke Cepková ugrott be a helyére, és amikor a töviseimet nyeste, a smink alatt megláttam az arcában Szuka arcát, aki üzent nekem, és én hallottam az agyát, a rózsza vörös sötétjében voltam, és tudtam, hogy Szuka meg akart szabadítani a félelmemtől, csakhogy én nem akartam, mert a félelmetől megszabadultam nem lennék képes játszani... félelem nélkül mindent tudnék, de alkotni azt nem... mert emberi jellemeket formálni és játszani velük csak akkor tudok, ha tudom, hogy mi a rossz öreg rettegés az élettől és a rettegés ennek az életnek a végétől... a félelmet választottam... ezért Szuka kizárt a közösségből, elvágott magától... de megígérte, hogy küld nekem egy nővért... hogy megtölti vele a jövőmet... és Cepková arcában két, mágneshez hasonlatos zöld pont kezdett ragyogni, mintha épp egy sugár ment volna át az arcán... de a tűz kialudt, és a női arc a smink alatt a forgatókönyv szerint visszameredt esti bohóckifejezésébe... és Szuka nem volt ott... az ő üzenete miatt folytak végig a rózsán a könnyeim... az első sorban ülők látták is, és azt mondták, hogy Potok táncos már megint teljesen kész... de én leszartam őket... mer' a vén szadista Nérónak is jó adag statisztika kellett a tűzről szóló verséhez... és Cepková kicsit táncolt körülöttem, nyeseőllót játszott és mohó kezét és felhőszakadást zuhanó fatörzsekkel, mindent, ami az életben ellentétes előjelű a rózsával, aztán a végén vízzel és napfénnel megállította a hervadó időt... és a közönség őrjöngött... és aznap nem volt ott... és miután tanácskoztam az ügyelővel, eljátszottam a rózsza megöntözését, bedugtam egy csövet a számba, végigtekertem a testemen, a cső egy demizson vörösborhoz vezetett, literszámra ittam az este folyamán, és a barátnőmre gondoltam, mer' világos volt, hogy ha nem jött, akkor ez komoly, aztán sötét lett, a Tüzes Víz sötétje, szilánkok a fejemben. És reggel bámultam a szőke Cepkovát az agyamban, hát elég undorító, mondtam magamban, és felébresztettem, hogy elküldjem a

fenébe. Eszembe jutott, hogy ilyen hamar beváltotta volna az ígétét Szuka, és elküldte a nővéremet?, de amikor hozzáértem a szőke fürtökhöz, felfordult a gyomrom.

Hagyjál aludni!

Cepková, kelj fel, figyelj...

Hagyjál... hány óra?

Figyelj, más világok is vannak!

A francot, csak ez az egy van.

Tényleg? Tényleg csak ez van?

Nem mindegy?

Végül is az.

2

MITŐL LETT A SZÍVEM • FUTOTTUNK • AZOK A TÁRGYAK • AKKOR A CSATORNÁBAN • ÖSSZEESKÜVÉS

Aztán álltam az utcán az egyik borús posztbolsevista napon, és egyedül voltam, és semmi ki nem égeti ezt a napot az emlékezetemből. Megemlékező összejövetelem volt Mickával a Tchibo kávéházban, leraktuk a Szervezet alapkövét.

A csatornabeli időket sem égetheti ki semmi, mer' a Csatornától lett szívem. Lehetett cikázni az utcán, figyelni a hátadon cipelt épületek súlyát, és megkérdezheted a tükrödtől: tükröm, tükröm, mondd meg nekem, ki a legszebb a világon?, és a tükör egy darabig hallgat, és ez kísérteties, és ebből a pillanatból merítesz erőt a mozgásodhoz, és a tükör akkor már megint csak egy tárgy, és:

a törött tükör darabjai pillanatszilánkok, bámulom, és kényelmes lenne harmadik személybe átirni magamat, de nem, mondja Potok: különböző lakásokban és bandákkal laktam, és amikor egy mosolygós, utcai napon kiengedtek a rossz öreg bolondokházából, kaptam egy szociális odút meg hozzá egy kulcsot. Család nem volt, akikhez mehettem volna. Egy ideig nem bírtam semmilyen gonoszságot, semmilyen kedvességet. A Gázgyár utcában, ott feküdtem, ott pakoltam tele a szekrényem álruhákkal. Még mindig folyton Szukáról álmodtam.

Voltak barátaim és barátnőim, és volt összeesküvés, lehetett vigyorogni, és lehetett igent meg nemet mondani, hah, és lehetett a szemet lehunyni... itt volt Bohler meg Micka meg Gólya meg Cepková meg Elsa nőstényoroszlán meg a többiek, mindenki a maga köreibben, amik a közös nyomás hatására néha metszették egymást... és voltak túlélőtárgyak, amikben a szellem volt, ezek a tárgyak a halál, a szar és a félelem elleni háború során keletkeznek, és gyakran olyan anyagok ezek, amelyekben a képek, a hangok és a beszéd őseredete rejlik, az írott, a bösz és alázatos beszédé is, ott nőnek a hozzávalóikkal együtt, gyakran a félhomályban. És csak úgy, mellékesen, mintha semmi sem történne, az utcákon emberek mentek, akik el tudták készíteni az erővel teli tárgyakat. Páran túlélőművészek voltak az önmegsemmisítés árán is. Páran Arany Párában laktak. Tanulni akartam. Éhes voltam. A többi lakót többnyire lassúnak tartottam, sőt veszélyesnek is, a savanyú idő szürkésege őket is elérte..., de teli torokból kívántam nekik jó szerencsét, a lesajnálást tartsa meg magának az ember.

Soha egyetlen erővel teli tárgy se tartóztatta fel se a vizet, se a tankokat, nem hozta vissza a helyére a legdrágább barátnőmet, és egyetlen csúf ráncot se simított el, csak az időt fogta föl magába; néha ez is elég. Úgy ettem mindet, mint a kenyeret, a nyelvemre rakosgattam őket.

A körülmények összejátszása miatt a szlávok, csehek, rabszolgák, volt német és orosz rabszolgák nyelvét beszélem, és a kutya nyelve ez. Az okos kutya tudja, hogyan lehet életben maradni és milyen árat érdemes fizetni érte. Tudja, mikor kell meghunyászkodni, mikor kell eloldalogni, mikor kell harapni, benne van a nyelvében. Olyan nyelv ez, amelyet halálra ítélték, aztán mégse végezték ki; most már nem is fogják. Versfaragók találták ki, kocsisok és szolgálólányok beszéltek. És ez benne van, kialakította a maga hurkait és üregeit, és megszülte a vadság kígyófiókáit. Olyan nyelv ez, amit sokszor csak sutogni lehetett. Szelíd és durva, és jó kis régi szavak vannak benne a szerelemre, asziszem, ügyes és gyors nyelv ez, és folyton történik. Ezt a nyelvet nem tudták tönkrevágni se az avarok, se a lángoló máglyák, se a tankok, de még a legviasztázóbb emberfajta se: a nyúlászó tanárnépek; a szűkülő világ

dohánya vágja majd tönkre. Ó, van még időm, ahogy a barbár Totila mondta a maga rossz idejében, mielőtt elkezdődött a csatája. Mielőtt tönkrevágták.

Miután gyorsan letudtuk a gyerekkort, Bohlerrel, a teológussal rögtön elkezdtünk a lengyelekkel seftelni. Gyerekkoromban néha lengyel akartam lenni. A szikla alól kémleltem ki. Nem volt sok idő, primitíven kémleltem. Az omlás miatt. Legjobban a legegyszerűbb dolgokat kedveltem; az volt a lényeg, hogy gyorsan tudjak dönteni. Az indiánok már halottak voltak. A lengyelek verték a rendőröket. Imádkoztak. Vodka. Romantika mindig és mindenben, de állva. A Szörnyeteg iránti gyűlölet olyan nagy volt, az elnyomottság érzése pedig olyan erős, hogy az ember olykor az öngyilkosságról álmodozott.

Egy másik az egymáson heverő szilánkok közül, egy pillanat: a méregtől sápadt Gólya nyilatkozatot olvas fel, amelyben az atyák és nagyapák arra szólítanak fel, hagyjuk abba a tüntetéseket, mert elkezdhetnek lőni.

Megáll az ész, mondja Gólya, ezek kimentek a telekre! És akkor mi van, itt úgyis megin' csak lecsuknák őket, mondtam nagy bölcsen. De hát pont erről van szó! Ha az emberek táncolnak a gumibotok előtt meg alatt, és tudják, hogy ezek sitten vannak, az rendben van. Na de a telekre menni!

Aztán Gólya magára vette a felelősséget, ami az utcán hanyódott, és összeverbuválta a maga sihederjeit. Elsőként írtam alá a hadüzenetét, mert a királyságról való víziója örültebb már nem is lehetett volna. Te... semmi se megy, de azért próbálkozni kell... a lengyel testvéreknek ott van az egyház, a mienket szétverték... hát nem? De, de, igaz, helyeseltem, abszolút így van... magadnak kell valami rendszert kialakítanod, különben valaki más rendszerének a rabszolgája leszel, mondogatta Blake. A tükör szilánkjában megint Bohler bukkan fel: Vedd el azt a Tokstejn órát, elpasszoljuk a lengyeleknek, egy kis ideológiai elhajlással megtetézve. Az üzletelés természetesen tiltva volt... tele van a tököm a sok knédlizabálóval, magyarázta Bohler, és mosolygott a lengyel banditákra, nem értem, mér' nem jönnek rá ezek a seggek, hogy ezek a lengyelek legalább tökök fickók, éhen is halhatna a családjuk, ezér' üzletelnek, hát micsináljanak, nem esnek a nyavalygás visszataszító bűnébe... lopnak... a lengyelek mindig is vérüket ontották és harcoltak, mondtá álmodozva Bohler, a lengyel nép a tébolyult Kelet-Európa Krisztusa, mondtá ez az istenkáromló... a lengyel banditák épp csempészett kazah szőnyegekkel pakolták tele a kocsijukat, és az egyikük szőnyeggel a vállán épp a lenyugvó nap fényében lépdelt, innen a látomás... és ki az az úr, aki ott lóg... az az úr, aki széttárt karjaival olyan, mint egy repülő.

Azok az idősebbek és bölcsebbek, akik azt mondogatták: ne menjetek oda, mer' lőhetnek is, elvesztettek minket, és ha utána nem megy minden olyan gyorsan, elvesztették volna Gólya sihederjeit is... Gólya ekkoriban egyre soványodott, göndör haja lobogott, a szeme pedig csillogott... szétosztjuk köztük, de csak ima után!, mondtam a templomban... szó se lehet róla!, tiltakozott Gólya, ellenkezőleg, zavarja csak meg őket, a herrgottját!... egy csomó ügyse figyel oda az ígére... ez hathatós érv volt, szétosztottuk a keresztényeknek a röplapokat, amin a cseh oroszlán szaggatta a láncait, az emberek kapkodtak utánuk, és rémülten bámulták, a kabátjuk alá, a táskájukba, a ridiküljükbe dugdosták a röplapokat... az egyik fickó azt mondta, „köszönöm”, és boldog mosoly ragyogott a szemében, tudta, mikor van a háború és mikor az imádság ideje, és hogy a kettő egymásba olvad... egyes-egyedül egy nővér nyújtott kezét... ő nevetett is... tépjünk a Szent Ignácba, mondtá Gólya, és balra-jobbra tekintgetve gyorsan és ügyesen nyomultunk a passzázsokban és kapualjakban, hátul is szemünk volt, gyorsan és csendesen nyomultunk a jó kis katolikus életörömtől... Gólya tanítása egyre vonzóbbá vált, mer' tudta, hogy a kommunisták elleni háborúnak a hangyák és minden teremtmény felszabadításához is el kell vezetnie, és hogy senkinek sem szabad bántania a védteleneket és

a kicsiket, aki pedig mégis bántja őket, annak vállalnia kell a büntetést... csakhoggy Gólya királysága a királyság nem evilági víziója volt. Aztán kezdtem egyre jobban elképedni, mer' Gólya sihederjei... a legelvetemültebb banda volt, akikkel valaha is találkoztam... kemény cinikusok, de időről időre baromira kétségbeestek... és amikor mi gyerekként még az iskolával hadakoztunk, ők már menekültek tőle, tojtak mindenre... amikor mi titokban letéptünk egy zászlót, ők már a gumibotok alatt tanulták a táncot... sokan közülük borzasztó fiatalok voltak... szinte gyerekek... és a bolondokházában meg a cellákban szerzett élményeket, amiket előbb a nálunk tíz évvel idősebbektől hallottunk, és amiket aztán mi magunk is megéltünk... most továbbadtuk nekik, csakhoggy ők keményebbek voltak... akkor, amikor mi bélyeget gyűjtöttünk, ők gázgránátok töltényhüvelyeit szedegették fel a flaszterről, és rohadtul élvezték... és ott volt nekik a lengyel modell is... és mer' a flaszteren nyomultak, felgyorsult a nyelvük... néha tűztől csillogott a szemünk... a levegőben és a föld alatt az ellenség gépei dübörögtek, de nekünk ott volt a látomásunk.

Tudja mindenki, hogy... az akkori mai nő közepében, az Európában csak kutyák vannak, a farkasokat kipusztították, ebben a rezervátumban az ember már csak illegális sámánizmussal foglalkozhatott, és csak nagy ritkán, egy-egy röpke pillanatra perdülhetett táncra, s bírhatott egy olyan harcos, egy olyan ember erejével, aki felkészült a halálra.

Az utcán ment a verés, elő volt készítve, a látomással bírók mégis újra és újra beleszaladtak, mer' semmi valóságosabb nem maradt már nekik.

Gólya a Železná utcában utcaköveket dobált egy katonai szállító után, és a sihederjei lelkesedtek... mert magától nem lesz itt királyság, ez világos. Mozgás volt ez, valami új. Hogy hányan voltak rá vevők, az mindegy, a hűséges és egészséges fogsorban elég egy rossz fog is, hogy a Szörnyetegnek legalább a feje fájjon tőle...

És a polgárok közül, akiknek a hülye fejébe nagy ügyesen belesulykolták, hogy az éhező, nyomorult lengyelek ellenségek, senkinek nem volt sejtelve ezekről a cseh Honzákról... de Lengyelországban sem... senki nem sejtette az örületünket... senki, aki egy műholdról figyelt, vagy egy légaknában lógva hallgatta le csapataink sebhelyes beszédét, ezt a felgyorsult városi beszédet... és mindegy volt, hogy a telken vagy a börtönben ül-e, senkinek nem volt sejtelve, miről is van szó az összeesküvésben... a városi andergrand összes szétszóródott bandája készülődött a fontos feladatra, siettek a lélek helyretételének végső megoldása felé... a saját, rettegéssel teli beleikből jósoltak, feszülten figyelték a reszkető égboltot... titokban nyakon ragadták a jövőt, és összeesküvően nem kisebb dolgot készítettek elő, mint merényletet... vagyis: végleges, kegyetlen gyilkosságot Joszif Visszarionovics Švejk ellen.

Aztán álltam az utcán, szabadság volt és fél hét, az időjárás meg úgy márciusi. Fölül felhők, alul aszfalt, az utcán táskás emberek, mentek a gyerekeikkel meg a kutyájukkal, szabadság volt, és tombolt a kizökkent idő. Hagytam, hogy magával vigyen, más volt ez a tánc, mint Szukával, más, mint a rózsa tánca, más, mint a gumibotos tánc, nem volt vége, végtelennek látszott. Felgyorsult az emberi idő, egy fiatalember álruhájában voltam, a nyakamban tigriscsíkos nyakkendő, hónom alatt akták, a társaimmal való találkozóra igyekeztem. Rendesen kiléptem, hogy időben odaérjek, negyedórával hamarabb, ez is benne volt a részesedésről szóló kis társasági szerződésben, gyalog mentem, mert kocsiba ülni féltem, nem mintha nem engedhettem volna meg magamnak. Micka szintén megváltozott. A tigriscsíkos nyakkendőt az ő nyakába teremtették. Meg akarta forgatni a pénzt, mint ahogy az én Szukám az elektromosságot, de Micka nem tudott jeleket sugározni magából. Intézte a papírokat, ügyvéd volt, elfelejtette élete összes gyógyintézetét, befejezte az egyetemet, szabadság volt, elkezdett szivarozni. A jelzésekre itt volt David, a stratégia és kis szerződésünk feje, ő volt köztünk az egyetlen vidéki, tizennyolc éves koráig fára mászott, és így egyedül neki volt stabil az egészsége. Csak az alaplolgokat kellett megtanulnia.

Te, amikor utoljára voltunk Mošnánál, háromszor nézett az órájára, oktatta Micka. És akkor?, kérdezte David, szomjazva a tudást. Amikor Mošna ránéz az órájára, felállunk és elindulunk, ez félreérthetetlen jel, mondta Micka. Mért?, akarta tudni a főnökünk. A pszichiáterhallgatók tankönyvében benne van, hogy szigorúan tilos az órára nézni, mer' az érzékeny páciensek joggal gondolhatják, hogy ideje eltakarodniuk, mondta Micka. A dokinak meg ugrott a sztori, tettem hozzá.

Micka Davidot először a Titokról oktatta ki. Nem teljesen volt erre szükség, mert David a szerződés emberének született, csak a terminológiát kellett elsajátítania. Aztán közösen megtanítottuk késsel-villával enni, meg hogy hátul is legyen szeme, meg hogy hogy kell a nőkkel beszélni, megkenni valakit, egyszerre három helyen lenni, kapaszkodás nélkül metrón utazni, számlákat Tipp-Exszel lefesteni és megszáritani, elfaxolni magad és telefonálni. Mi a jobb a vietnami étteremben, David, evőeszközzel enni, vagy pálcikával? Hát pálcikával, nem? Ha pálcikával eszel, az egyik kezed szabadon van, ha evőeszközzel, akkor viszont legalább kés van a kezedben, gondold csak bele, jól gondold bele. David bólintott, és Micka büszkén nézett rám. Én is igyekeztem: David, mi nehezebb, egy kiló toll vagy egy kiló gránát? Hülye. Akkor, mi a könnyebb, egy liter a fejből vagy egy bicikli? Habozott, de tudta.

Tudtuk, a szlovákok gyors morvák, a morvák húgyagyúak, a csehek három sarokkal előbbre gondolkodnak, a prágaiak felfuvalkodott nagycsávók, és hogy mind egy térképen vagyunk a többiekkel. Micka és én aszfalttal az ujjunk közt születünk, Bohler nem tudta magáról, kicsoda, de teológiát végzett, David pedig mucsai létére fénysebességgel szondázott a szemével, és nem voltak komplexusai, mer' fogtuk a kezét. Még ártatlansága idején, amikor épp még csak kezdett belejönni a dolgokba, még ekkor se tette szóvá egyetlen prágai nagycsávó se mozgása végtelen nevetségességét, a kinézetét, hogy a cuccait meg a kiejtését ne is említsem. Bár tuti, hogy egy csomó barátnőcije kísértést érzett erre, soha senkinek nem hagytunk elég időt.

De ha nem ismertem volna, vagy ha nem érzek rá rögtön, hogy milyen, talán én is szívesen megzúztam volna, vallotta be egyszer Micka egy kis táncmulatságon a Dómban. Épp az egyik barátnőnk rémült arcát figyeltük, akivel David táncolni próbált volna. Bohler csak elfajzottan nevetett. Engem szenvedélyes vágy fogott el Szuka után, valami a fogfájás és egy éles kés képzete közt, de egy pillanat, hogy függ ez össze Daviddal? Valami jelzés ez?, kérdeztem már akkor magamtól, vagy talán az erőmtől. De az hallgatott.

Micka rendezte a papírokat, ügyeskedett a pecsétekkel, egybehangolta a kapcsolatokat, nyomta a pedált, már-már be is indult a dolog, ki akartuk engedni a szellemet a palackból, és én reméltem, hogy simán megy majd minden, nyújtózkodtam, tekergettem a testemet, és gyakoroltam a szövegemet a darabhoz.

Bohler is ott volt, segédként, ő is a mozgásra várt, a szemét fölfelé meresztette. Készen álltunk.

David közben ostobán forgatta a szemét, nyújtogatta a nyakát, nem figyelt a kar- és térdmozgásra, sőt néha úgy ment, hogy közben egyáltalán nem mozgott a karja, mintha tehenet legeltetne. A Galaxis bárban, a Černában meg a Dómban mindig elterpeszkedett, bámulta a környékbeli csöcseléket, a városiakat meg a bevándorlókat, védte a Tüzes Vízet, és egyáltalán nem figyelt a bal oldalra, ahonnan általában a halál angyala érkezik. Amikor fekete macskát látott, nem értette, mért kell köpnie, dohányt rágok, vagy mi a szösz, fiúk?, csodálkozott. Nem értette, mért van mindig a kezünkél fogpiszkáló, ruhaszáritó csipesz meg bot a büfék műanyag asztalán, nem tudta, hogy ha lekopog valamit, nagy malőröket védhet ki az ember. A taxiba következetesen előbb a fejét dugta be, nem a lábát. Nem félt se a ködtől, se a szürkülettől. Nem tudott a megfelelő pillanatban, amikor megtelik a világ, és mint egy csésze, túlcsoordul, nem tudott a megfelelő pillanatban sírni, hogy lecsillapodjon édes és vörös szíve lüktetése, nem sikerült rá megtanítanunk. Nem tudta, hogy olcsó bor vagy pálinka után ki kell hánynia magát az embernek, különben libabőrös lesz. De a mi társaságunk rég nem ivott már olcsó piákat. Megtiltottuk neki, hogy nyakláncot hordjon... csak izzadsz meg merev vagy tőle, tanította Micka. Ez lelombozta, medvefogakból meg -karmokból készült nyakláncokat hordott, a medvéket ő ejtette el a késével otthon, fenn a hegyekben. A gyűrű az még oké, szélsőséges esetben a fülbevaló is, a karkötő is roppant egyedi, ha jó minőségű az ezüst. Az ezüst, az mindig jó, igyekeztem megvigasztalni. A rövidre nyírt meg a hosszú haj mehet, a rendes copf is, de a focistahaj azzal a lelógó vékony tincssel semmiképpen, nem vagy te patkány, férfi vagy, ment bele a részletekbe Micka.

David tanult, mi meg ledöbbsentünk, mennyi mindent tudunk. Micka megtanította a közelharc alapjaira, én arra, hogy kell a harc elől meglógni, Bohler pedig megtanította a miatyánkra, meg rózsafüzért adott neki. Ez volt David első szent kötele, és megható volt látni, milyen értetlenül mereszti a szemét az isteni huzalra. Bohler kis laoszija volt az első, aki rendszeren megérintette Davidot, és David az egészét olyan hihetetlenül szépnek találta, hogy sokáig úgy ment a lány után, mint egy kutya, és nem értette, hogy ez nem a lány egyedi jellemvonása, hanem hogy ugyanezt többé-kevésbé az összes barátnőnk tudja. Davidnak nem voltak komplexusai, mert soha senki nem sértette meg: erre állatira odafigyeltünk.

Attól a pillanattól kezdve, hogy Micka rátalált a pályaudvaron, és egy tapasztalt, vén róka biztos ösztönével felfedezte David rejtett stratégiai képességeit... öregem, láttam, hogy áll ott és bámulja... a krómcuccokat, át az örökön... meg körbe... éhes volt... és éreztem a levegőben, hogy kombinál, nem volt semmi... világos volt, hogy semmi dohányja, aztán eltűnt, és három perc múlva már volt neki... éreztem, hogy fingja sincs, hol van, mégis gondolkodás nélkül jó irányba indult, át a híd alatt, a folyót magasba emelt bal keze kisujjának az élével tartotta távol a testétől, szerintem nem is tudta, micsinál... egyszerűen valami *érezte* benne, mit kell

csinálnia, a Szörnyeteg árnyéka alatt haladt, mégse félt egy cseppet se... és láttam, hogy ez a gyerek bármit meg tud csinálni, amit csak akar, szag után ment, az ismert központokat átfésülte, a lényegteleneket elkerülte, az elengedhetetlenül fontosakon egyetlen karcolás nélkül ájtutott... és egyértelmű volt, hogy látja, hogy tudja, miről van szó... Micka elcsábította Davidot a bandához, és ez a fiatal gyerek egy soha ki nem mondott, de visszavonhatatlan döntéssel nyomban a banda tagja lett, amely aztán már gondját viselte.

Azért volt itt, hogy ő legyen a biztos kapocs a szerződésünkben, védtük őt, amikor kellett, és aztán ő is védett minket.

Olyan közösség voltunk, amely egy erős rengéstől ugyan széteshet, ám ami egyébként azért van, hogy dacoljon a rengésekkel. Ráadásul eléggé kedveltük is egymást. Minden poén, poénocská meg pia ellenére... mindennapos üldözési mánia, amikor szürkeség telepszik az utcára, és a két végén álló házak hirtelen elkezdnek egymás felé billenni... és az éjszakák, amikor úgy hallod a szívverésed, mint egy távoli kovácműhely hangját, mint egy kovácsüllőt... sötét szerelem tép szét, mer' a káoszban fontos dologról van szó, amikor valami ismeretlen kóbor szukával üzekedsz, és igazából nem is tudod... ki kicsoda... minden gáncs, minden gyors mozdulat, minden szóspirál ellenére, amikor társad arcába söpröd démonod másnaposságát, van itt egy meztelen kéz, fegyvertelen tenyér, a drúgod védtelen háta, amit látszólag azért tart oda, hogy beleharapj, de te tudod, hogy igazából azért van ott, hogy megvédd... ő pedig, akinek már máshol van a szeme, ő pedig téged fog megvédeni... mer' életben akartok maradni, és látni akarjátok, meddig mehet ez... kezdetben inkább mindenhova elkísértük Davidot, és csak a mi szórakozóhelyeinkre jártunk. Át kellett formálnia a beszédét. Te, inkább ne is mondj semmit annak a csajnak... bulunya... ne mondj neki ilyeneket, oké?... mondd azt inkább, hogy ma nem oké valami a légnyomással, oktatta a főnököt Micka, és takaros kockákra vágta David tányérján az állathúst, mer' David növésben volt még, és iszonyúan tömte magát. Ez a rózsaszín fülhallgató egész klassz, mondtam a főnöknek, komolyan, megy a sáladhoz, de a francba, hát nem beleejtettem egy gödörbe, veszek helyette újat. Nem, David, oktatta megint a főnökünket Micka, tényleg nem választhatsz Kjusát, ez tuti, csakis Toshát, nincs mit tenni, ez a helyzet.

David nagyon gyorsan megértette, mi van, és mi nincs, és mi lehet, és hogy mi a fontos az adott pillanatban az egészről. Ő is kezdett három sarokkal előre gondolkodni. Egyszer csak egy aluljáróban bukkant elő, eltűnt a folyosókon, aztán már egy bástyaoromzatról integetett le nekünk, miközben mi tájékozó lovainkkal még csak a vizesárkon gázoltunk át. Ilyen gyorsan vette birtokba a szlenget is, és olyan tökéletesen használta a megfelelő szavakat, hogy megértettem, hogy az idővel együtt a cseh nyelv is kitört.

Aztán kezdett eltávolodni tőlünk, kezdte egyedül sugározni a jeleket meg mozgásban tartani a polipot, aminek a csápjai a hivatalokig értek, és a bizniszmenek meg a bűnbandák közé, akikre olykor szükségünk volt... elkezdett irányítani minket, ami nagyon is kényelmes volt nekünk... mert mi, a prágai nagyokosok a heroikus csatornabeli múltunkkal azért kicsit viszolyogtunk a csápok szemölcseitől... aztán megérkezett külügyminiszternek Cápá, és izmosodni kezdtünk.

Újra láttam Szukát, és David megszegte a kis szerződést, elbotlott a vízimalomban, már nem félt semmitől, minden összefolyt benne mindennel, és megőrült.

Eleinte azonban kitűnő hangulat uralkodott köztünk. A Titok Lovagjai voltunk, és vártunk. Úgy dolgoztunk a segédjeinkkel is, mint a robotok. Egyszer még az is eszembe jutott, hogy ha van ebben az átváltozásban valami emberi, hát akkor valami Frankenstein-féle.

Valamikor a szabadság hajnalán elhatároztuk, hogy pénzt fogunk keresni, hogy valahogy találunk magunknak valamit ebben a megváltozott világban. Főleg az érméket kedveltem meg, a kiterjedt szervezet szemeit, a figyelőnyílásokat, melyek hidegek, mint a messzi csillagok, rajtuk is keresztülszív a hideg szél... hamar megértettük, hogy a pénz nem egy fémdarab, amin az ember sört vagy egy üveg vörösborot vesz, az északiak meg rumot, hanem a pénz adósság, pecsét és pecsét nélküli papír, a pénz a pénzből lesz, osztódással szaporodik, akár a sejtek... a pénz az szó, ismeretség, gáncs, ígéret, a pénz mágikusan reagál, ha a megfelelő kilincseket fényesíted, és a megfelelő helyen, megfelelő időben megvillantott mosoly gyarapítja a halmait... úgy áll sok pénz a házhoz, ha jófiúk vagyunk az egyik bank irányában, egy másik banda felé meg agresszívek, és a legtöbb pénzt nem egy megvadult kutya viszi a hátán vagy egy festőien tetovált sárkány egy gyilkos álmában, hanem az okos angolna.

Micka dohányt akart, én elpusztítottam az erőm maradékát, figyeltem a mozgást, és kerestem a nővéremet, David pedig megteremtette magát, elkezdett élni, ő beleszületett a szabadságba. Mozgásba hoztuk a gépezetet, amiről sejtettük, hogy akár a vesztünket is okozhatja, de azokban a feszült pillanatokban, amikor a kincses barlangok gazdagsága új tulajdonosokhoz vándorolt, a halál is csak újabb titokzatos és káprázatos pillanatnak tűnt, aminek, azt hittük, mi szabályozhatjuk a ritmusát. Abban az egyetlen, véget nem érő pillanatban, ami az őrző ideje, a halál láthatatlan barátnő; és az ösztöneinkre is hallgattunk.

És ha annak idején az őskorban, az idők kezdete előtt nem lapított szét a Szörnyeteg a tankjaival, a hadseregével meg a rendőrségével, mitől féltünk volna most? A börtön... ha valami befuccsolna, ha a ravaszul kiépített ismeretségi hálózat nem működne... a börtön akkor se lenne több egy kifestőkönyvnél, mer' azok után, hogy láttad a zsaruk arcát *alulról*, a börtön most: nagy cucc. Micka egyetértett. Bohler hallgatott, ő velünk ellentétben volt rács mögött, most megint' felfele meresztgette a szemét, nevettünk. Nem léteztek törvények, vagy ha igen, nem akadt senki, aki figyelt volna rájuk, aki hurkot vetett volna nekünk, a paragrafusok betűinek nem volt érvényük... még mindig az idő kitörése utáni 1., 2., 3. és így tovább évről beszélek... számunkra nem bírtak érvénnyel, mert mi gyorsak voltunk.

Ezér' hát inkább egymás közt kötöttünk egy kis szerződést, mer' féltettük a lelkünket.

Azt mondtuk, hogy nem, mondta David Bohlernak, semmi seft, ukránok nem, jugók nem, ruszok sem. Digók esetleg, görögök esetleg, albánok nem, lengyelek nem, prágaiak soha, kemény bandák semmiképpen, azokat nagy ívben elkerüljük. Rasszisták vagytok, motyogta Bohler, siránkozott az ég felé, föl a Bogja felé, megkenték, mondtam magamban. Rasszisták vagytok, jajgatta még egyszer Bohler segéd. Nem vagyunk, te vagy hülye, mondta David. De a házbérbeadást egyszer és mindenkorra Bohlerre bíztuk. Időről időre megpróbálta nálunk elhelyezni sötét ügyfeleit, de David, most már mint főnök, keményen fogta. Amikor kezdtek gondjaink lenni Bohler segéddel a sok gyanús alak iránt érzett nagy könyörületessége miatt, visszavágásképpen megemlítette, hogy a házakat, a banda biztos bevételforrását, tulajdonképpen ő imádkozta ki. Némi töprengés után kénytelen voltam elismerni, hogy ebben van valami.

Annak a képviselőnek, aki kis társaságával keresztülvitte a rendeletet a bérleti szerződések rendkívüli eltörléséről, öt háza volt. Még a szerencsétlen bérlőket se volt ideje mindet kidobálni. Pechje volt, Micka annak idején egy kazánban dolgozott legádázabb ellenségével, aki ma rendőrtiszt. Én meg ismertem a képviselő fogadott lányát, az egyik drúgommal kavart az élő időből. Ennyi elég volt. Már aznap ünnepeltünk, amikor a lány kiretusált adatokkal meghozta a fénymásolatokat a képviselő bérleti szerződéseiről, pedig még nem sejtettük, hogy David olyan gyorsan tud dolgozni, hogy a házak közül három egyenesen az ölünkbe pottyán.

A lakások bérbeadási jogát Bohler kapta, mer' ragaszkodtam ehhez. Még mindig úgy éreztem, hogy nagyon le vagyok kötelezve neki. Én vállaltam garanciát érte a bandában, ő csak segéd volt, osztalékról csak álmodhatott. De ő ezt leszarta, fontosabb dolgok érdekelték.

Az ő ötlete volt az is, hogy bekebelezzük a házak előtti telket is. David most már fel tudott volna illedelmesen állni, ha Mošna hivatalnok az órájára nézett volna, de nem nézett. Eszébe se jutott. Az 1952-es keltezésű papírt nézte, amit David dugott az orra alá. Egy csoportos halálos ítélet másolata volt, és jól látszott rajta a bíró neve. Tükör volt ez Mošna számára, csak betűk formájában. Az ördög tudja, hogy legalább az álmaiban nem nyomasztották-e a régi, soha bosszút nem álló akasztottak... David még egy papírt tartott a kezében, és valami ilyesmit mondhatott: Akkor ezt most szépen aláírod, puncimókus... de rendes gyerek volt, és a pinák irányában gyöngédséggel és hálával vegyes tiszteletet érzett... nem jutott eszembe más szó, mondta. Így csak a mondat első részét mondta el. És Mošna hivatalnok aláírta.

Ludvig hivatalnokot a sors küldte nekünk. Fijug, ti csak élitek az életet, ti nem tuggyátok, mi a közszolgálat, ti csak élitek az életet. Nekem is van otthon dobszerkóm, de nem jáccok. Azt hitte, vad, izgalmas életet élünk, védelt velünk, és a pincékben lebzselő félszűz pubertákat, a bárpultoknál unatkozó, mész prédalesőket bohém szexbombáknak hitte. Ő volt az emberünk a kormányban. Mielőtt Bohler odaadta neki az aszpirint, amit Micka LSD-nek állított be, már úgy be volt durranva az agyam, hogy legalább egy kis mocsokkal össze akartam kenni a tablettát, de David megtiltotta. Néha elfogott a méreg, hogy ilyen egyszerű az egész, tomboltam, és tudtam, hogy pont addig próbáljuk feszíteni a húrt, ameddig csak lehet, ki akartuk próbálni a rugalmasságát, tulajdonképpen repülni akartunk.

Ludvig a plafonnak szegezte a szemét, és hangosan sóhajtott. Nem akarta elveszíteni a kapcsolatot a valós élettel. Csodálatosan megélenkült, amint a szó az üzletről a művészetre terelődött, majd vissza. A nyolcvan legjobb építész szállítom nektek ehhez a palotához, remek gyerekek, Művészek, akik nem a pénzre hajtanak! A ti építészeitek totál megkopasztának titeket, ez tuti! Micka teljesen elkápráztatta. De mind „remek gyerekek” voltunk. Homokos lehetett, mert egyik barátnőnk se fűzte túlzottan. Vagy elég volt neki, hogy látjuk, mennyire népszerű, amikor a sarokban tapizta valamelyiket, vagy tényleg nem érdekelték a nők.

Bassza meg, mondogatta Micka, azér' szeretném látni, hogy állnak a dolgai otthon. Lehet például, hogy fél szállodába menni, otthon meg ott az asszony, mondtam. Vagy inkább nem áll föl neki, mondta a hittudós. Micka intett, és újabb remek gyerek ült oda hozzánk. Vagy adsz lehetőséget ennek az építésznek, Ludvig, vagy rögtön kettéhasítom a fejedet!, szájalt Micka. Ludvig egyből előhúzta a lehetőséget, és az asztalra vágta, és hirtelen mindenki számára volt neki belőle elég az életében, és az általános részegségben az is normális volt, hogy egy képzőművész állandóan hurcolja magával a színes diplomáját, amelyen arany betűk díszlegettek, láttuk mind. Micka egyre jobban belelendült, kormányzati emberünk olvadozott, és a zsebünkben volt a szerződés, csak össze kellett tűzni.

Aztán nekem kellett bekúsznom a színre az áruhák széles skálájával. David jeleket küldött, hova kell borítékot vinni, és hol elég egyszerűen és kicsit szégyenlősen beszélni, hol kell esetlenül, ragyogó, kisfiús mosollyal az ajtóban állni... és hogy melyik döntéshozó szeret piálni és kedveli a Tüzeset... melyik hivatalnok akar visszaemlékezni a csatornabeli időszakra, és melyik akar bogyókat... a valós élet fényes bonbonját csajokkal vagy nélkülük... és hogy ki mondja nagy M-mel azt, hogy művészet, és eped, hogy tegeződjön a nagy Nevekkal... mert a műtermekben is volt egy csomó barátunk, főleg szegények... kaptak zakót és jelet, mikor hol legyenek, néha-néha valaki érdekesen beszélt az öngyilkosságról is... és én tudtam, hol kell előretolni az államot és megvillantani a fogsoromat meg a cipőmet, és hol kell becsületes

legénynek, egyszerű, kicsit jószívű, kicsit naiv, cseh emberkének lenni... ha kéz kezet mos, sikerül a mű, de ha nem érdekel a dolog, akkor ne idegesíts, és kopjál le... és tudtam, ki kedveli a jó öreg disszidens idöket, és harcol a korrupció ellen, hogy mint régi harcostárs megnyugtathassam, hogy a fiatalembereknek ez a dinamikus csoportja... és az új kormányzati épület alaprajza pont a mi telkünkön kezdett kirajzolódni... és nem is csodálkoztunk, amikor a telek ára szédítően emelkedni kezdett... és mi elpasszoltuk a területet... és hatalmas geg volt, hogy Bohler lakásának ablakaiból egyenesen ráláttunk a kormánypalota építési területére... és a körülmények különleges egybeesése miatt a dolgokat az építési területen egy baráti építővállalat bonyolította... tudták, miért, a nagyokosok... és amikor a szállítmányok akadózni kezdtek, megzördültek a borítékok, és a hozzánk érkezők mindig vaskosabbak voltak, mint amiket mi küldtünk... összerándultak a beleim, hogy ez tényleg lehetséges... hülyék, de akartam, a fenekéig akartam inni az undor és a belőle eredő móka poharát... a gépek ötletével Micka jött, a cuccokéval viszont én, az indiai szövetek különböző útvonalakon vándoroltak végig Mongólián keresztül, hihetetlenül olcsók voltak, és mert sikerült tonnaszám felvásárolnunk belőlük, a megmaradt tonnákra pedig a mindenféle kispályás, ötöd- és hatadosztályú Ludvig megkenésével a körülmények összejátszása folytán félelmetes vámot kivetni, mi lettünk az indiai szövetek urai az egész szétesőben levő köztársaságban... és míg én erőm elillanó maradékát hipnotizáláshoz használtam, és szobákban meg irodákban úsztam, sőt egy-két kényes szituációban a különböző ötadosztályú Ludvigok vikendházában is... hogy nyomjanak már oda egy pecsétet... Micka bagóért fölvásárolta az eladhatatlan szövetekkel teli raktárakat Prága szélén... silány minőségű trikók és alsógatyák testvérnek két milkóért, szemétnak hatért... Bohler kis laoszi barátnőjének köszönhetően az egész a lány szülőhazájába ment, ahol a repülő egy időre eltűnt a cuccal, aztán mégis előkerültek a trikók, kenőcsök, kenceficék, füstölők, átnevelő táborok köves földjein hordott kalapok, színes szalagok, bivalyölő bambuszlándzsák, végtelen mennyiségű gyertya, miniatűr Buddhák és madárriogató kelepelők alakjában, úgyhogy majdnem kidobtuk Bohlert, a hittudósnak hatalmas zakó lett volna, ha elbocsátjuk a négy m., a négy milkó miatt, én védeni akartam, de David bekeményített, Micka pedig mindig is brutális állat volt... de időben megjelent Bohler laoszi cicájának hat unokatestvére, és dollárban tejeltek, mert a trikókért meg az alsógatyákért több milliót kaptak az ottani különös pénzben, amin nyersgumit vettek, és beindították a saját boltjukat Hongkonggal. Aztán elkezdett égni a talpuk alatt hazájuk kommunista földje, ezér' gyorsan felkerekedtek az unokahúguk után... megértettem őket, a kis laoszi a mosolyától kezdve a hajszálai gyökeréig gyönyörű volt, éreztem mindenét, amikor a jelenlétében felkorbácsoltam a maradék erőmet... a hasát meg a fenekét nem is akartam elképzelni, és ha nem lett volna kimúlóban az erőm, elhappoltam volna Bohlertól... és az unokatestvérei meg akartak ismerkedni azokkal a fantasztikus seftelőkkel is, akiké akkorra fejlődtünk, és valami kisebb vagy nagyobb dologba akartak kezdeni Kelet-Európában, ha a B.o.g. is úgy akarja.

Odaveszed őket a házakba, mondta David Bohlernak.

Képtelenség, tele van az összes, velem kellene lakniuk!

Az egyik alapelv, amit rögtön elfogadtunk, nehogy túlzottan megkedveljen minket az Ördög, az volt, hogy bérlőt ki nem dobunk. De egyvalamire azért köteleztük őket... ez volt az egyetlen engedmény a bérlői jogokat illetően... amit kicsikarunk belőlük... nevezetesen ki kellett hordaniuk a házak elé a fűre a förtelmes, sokszínű tévéládaikat meg a mindenféle pogány kistévét... és Bohler egy baltával egymás után ripityára zúzta őket, mer' a Gonosszal nem alkudozik az ember. A parabolaantennáikat levertük a tetőkről, a kárukat természetesen az utolsó fillérig megtérítettük... pont ebből a Sátánládából, ebből a régi ideológiai debilizátorból másznak a mindenféle vizírek meg éhes vámpírok a bérlők hadának... de főleg a gyerekeknek

a fejébe... csak nem fogunk a saját házukban egy csapat kísértettel lakni, érvelt Bohler, mi meg bólogattunk.

Csakhogy most egy horda hitetlent kellett közvetlenül a banda lakásába elhelyeznie. Az az öreglány a másodikon úgylis nemsokára elpatkol, vigasztalta a hittudóst Micka, valahogy bírd ki, úgylis neked van a legnagyobb kéglid.

Bohlernak öt szobája volt, amikben a laoszi virágszálával lakott, igaz ugyan, hogy az egyikben kisebb oltárt emelt, munka után ott nem is volt szabad pihennünk, de pár Buddha még biztosan befér, vélekedtünk.

Öregem, legyél velük rendes, folytatta Micka, teljesen oké figurák, és ha megszerezzük nekik a menedékjogot, nézett rám jelentősegteljesen, állati nagy hasznukat vehetjük, David bólintott. És hogy minimum a következő század a sárgáké, az a napnál is világosabb, ez már a Bibliában is benne van, tudod, David? Aha, mondta David. Haha, mondta Bohler.

A legrosszabb esetben legyártjuk mi a laosziaknak az útlevelet, nem ügy, mondtam magamban az Idegenrendészeti Hivatal impozáns felhőkarcolójának első emeletén, mer' ez az épület a kezdettől fogva barátságtalan volt hozzám... de aztán a folyosón összefutottam Lexával, jó, heló, de rendes vagy, hogy eljöttél, mondta, gyere be az irodámba. Nem is tudtam, hogy egy barátom az élő időből, amikor a Szörnyeteg halott fényében éltünk, ilyen pillanatnyilag fontos posztot tölt be. Úgy látszik, fel kell frissítenem a nyilvántartásomat, villant át az agyamon.

Annak idején könyveket báláztunk egy raktárban, brosúrákat, marxos, lenines, krupszkajás meg engelmordos brosúrák halmait, és annyira ki voltunk bukva minden miatt, hogy azt terveztük, hogy építünk egy léghajót, és elrepülünk a dróton túlra, de én aggódtam az őrtornyok gépfegyvereinek tűzereje miatt, ám Lexa tudott egy megoldást: bevonjuk fémmel a balon köpenyét, mit szólsz, mondta. Többször nem is hoztuk szóba a dolgot. De most előállhatna valami megoldással, jutott eszembe.

Jituš, mondta Lexa, légszi, tedd át az át a cére, és senki se zavarjon, egy régi barátom van itt. Miluš, igyekezz a kétszázötössele, induljon már be, mielőtt megjön a Főnök! Irča, kiáltotta, és amikor bejött a szépség, azt mondta: Irčike, ez itt Potok, művész, színész. Komolyan? És melyik filmben játszott? Hát például az Én kis falovamban. Komolyan? És kit játszott benne? Hát... abban épp a Šafránovát játszottam. Kiment. Lexa nem nevetett. Ne haragudj, kicsit pofátlan voltam, mondtam... Ugyan, semmi, csak meg akartam mutatni a lányoknak, hogy én is... látod, itt aktakukac lett belőlem, vagy mi. És ti, és te, hogy éltetek? Játsszol még? Naná, méghozzá hogy, majdnem elröhögtem magam. Aztán eszembe jutott valami, figyelj, Lexa, nem ismersz valami Mrkvica őrnagyot, itt az útleveleseknel? Mi, ismered? Rendes fiú, szép karriert csinált. Mrkvica az a rohadék, aki nem engedett az első feleségem után, mondtam. Egyike a szarháziaknak, akit jól pofán köpnék, azt tanácsolta a rohadék, hogy disszidáljak... államérendek vagy mi a szösz, ezt mondta ez a Kurva őrnagy...

Figyelj, állt fel Lexa. Ne gondold, csessze meg, hogy én nem vagyok ugyanúgy tisztában ezekkel a dolgokkal, mint te. De Mrkvica profi, szükségünk van az ilyen emberekre. Naponta szembesülök ezzel. A francba, te csak piálsz, fellepegetsz a színházban, de valakinek ezeket a dolgokat is csinálnia kell.

Bohler atya imádkozik értetek, értetek, akik vállaltátok a felelősséget, mondtam. Ha ez segít rajtad.

Az imádság az mindig segít.

Figyelj, Lexa, nem érzed úgy, hogy nektek, akik politikára adtátok a fejeteket, komplexusotok van, hogy nem éltek normálisan?

És nektek, Potok, nektek, akik nem ártjátok magatokat a politikába, nincs komplexusotok, amiért másra hagytátok?

Hát, ez komoly beszélgetés.

Akkor hagyjuk a francba. Mire van szükséged? Ide a régi ismerősök közül csak az jön, akinek kell valami.

Menedékjog kéne hat laoszinak.

Papírjaid vannak?

Letettem az asztalra a nehezék mellé a hat egzotikus útlevelet, mindegyiken egy elefánt, viszonylag magas homlokuk fölött sarló kerekedett kalapáccsal.

Holnap jöhetsz. És tudod, mikor múlnak majd el a komplexusaink?

Mikor?

Majd ha hozzászokunk. Egyik fél ahhoz, hogy hatalma van, másik ahhoz, hogy már nem is lesz neki.

De ha nagyon megváltozol tőle, az komoly gond, meg az emberek fölötti hatalom, az azér' nagyon nehéz ügy.

A hatalom azoknak gond, akiknek nincs.

Persze.

Hidd el.

Akkor heló, és köszi szépen.

Heló.

Te, Lexa, fordultam meg az ajtóban.

Hm?

És nagyon szép.

Tudom.

Én rohangáltam, löktem a szöveget és játszottam, David ücsörgött a bőrfoteljében, gondolkozott, kombinált, küldte a jeleket, irányította a csápokat, Micka pedig mindenhol ott volt, és intézte a papírokat.

A Szervezet voltunk, és Micka annyi papírral bűvészkedett, hogy minden voltunk, minden alak, és ha fűjni kezdett volna a fekete szél, lehúzhattuk volna a redőnyt, és megszűnhettünk volna.

Időnkénti magyarázatai egyik fülünkön be, a másikon ki, úgyhogy feladta. Az 1., 2., 3. évbeli gazdaság boszorkánynyelvén kezdett beszélni... néha csak úgy magának beszélt: hogy megússzuk az új adót, társaság vagyunk, de köt minket a régi szerződés, ami a Ryckýnél van bejegyezve, de ő oké, ő a mi emberünk... a kft az ghmb, de ugyanúgy van ez, mint a politikában, a jobb a bal, és a bal rossz... például a kartell, a 19. században, bazmeg... ami a gépeket illeti, akivel nem szövetkezünk, azt meggyőzzük, és akit nem sikerül meggyőzni, azt kilapítjuk... a választásokon a CDR Prága 8-ban Kučkát indítja, mi következik ebből? Még adósunk a hangárokkal, úgyhogy esni fog a bérlet, mi következik ebből... mozgó adósságok a

Kereskedelmi és a Kikelet Nagybanknál, haha... egy számla ide, egy számla oda, nem gond... te, Micka, mondom neki, nekem ez nem tetszik, Káéfté meg Termelőszövetkezet, ezek állati szarul hangzanak, mi lenne, ha inkább Szindikátus lennénk...? Ne buzogjon már benned annyira a romantika, színészkém, várd meg a választások végét, te minischiller. Ha a negyedik meg a hatodik kerületben meg a jó öreg Břevnovban rendesen szerepel a SOP, ez a sok agyament intellektuálat, akkor ott indítjuk be a dolgokat, mer' ott lesz Švejcar meg Špála... meg, izé, valami Rybka is, őt ismerjük?... 79-ben Křenekkel volt börtönben, motyogta David, mintha delejes álomban lenne. Křenek meg ismeri Bohler az autópálya 82-es építéséről, oda osztották be őket, halásza elő az infókat számítógép-memóriájából.

Az egész kombinatorikát abban a lenyűgöző fejében hordozta, ahova a rendszeres összejövetelek során eltároltuk az összes szálat, az összes volt osztálytársat, csatornabeli padrúgot, álbarátot, kazánház- és raktárbeli kollégát, arcot a diliházból, tenispályáról és börtönből, művészecskét a pincéből, padlásokról meg az Akadémiáról, az összes belügyest, chartistát, újságíró, mozdonyvezetőt, csinovnyikot, barátot, ellenséget, egeret és embert, nőt, pasit és kutyát, hivatalnokot és titkárnőjét, az összes lengyelt, ruszint, zsidót és kanakot, minden arcot, aki felvillant száguldo autónk, az 1-es, 2-es, 3-as és így tovább modell ablakában... a kitörés után... de jóval előtte is, minden ismerőst és épphogysismerőst, különféle helyzeteket... hogy ki kivel ült, ki kivel feküdt le, ki kit gyűlölt, a kitörés utáni évek minden pletykája, ténye és információja, David által leporolva és kombinálva, ezüsthálóba szövődött, amibe bele kell hogy akadjon a platinaszemű, drágakő-pikkelyes aranyhal, a pénzügyesek álma, Al Capone mindenhez hozzászózott bandájának réme.

Tényleg? Tényleg vele?, ujjongott Micka. Menj, Potok, kerítsd elő a papkomát!

Bohler ebben az időben leginkább pogányokkal barátkozott. Meghagyta a régi üzletét a Szervezet létrejötte előtti időből, mielőtt ráakadtunk Davidra. Volt neki egy teljesen lepattant, nagy fekete tartályos teherkocsija, lejárt vele vidékre, és hektoliterszámra hozta a városba a bódító vörösbort. Márinak meg Mařenának hívta a kocsit. Teccik neki, hogy őt olyan, mint kopolso, merészség meg mint vél, mint a vér, javítottam ki a kis laoszit egyszer a metróban, amikor az egyik hivatalból jöttünk, ahol Madame Hoitsut, a dzsepeníz iparmágnásnőt játszott.

Én voltam a tolmács, a hivatalban pedig bekajálták a dolgot; de akkor mi semmit se akartunk venni, csak azt akartuk elérni, hogy a szóban forgó céget nehogy rögtön megkapja egy másik társaság, aminek még kicsit főnie kellett. És mielőtt az aktakukacoknak eszükbe jutott volna rátelefonálni a nagykövetségre, mi a lenyugvó nap sebességével már tova is tűntünk.

Bohler borbiznisze egész sokat hozott, bár attól kezdve, hogy beállt segédnek, semmi dohányra nem volt szüksége. De rászoktatta a laosziakat a vörösborra. Jólesett látni a bandát estefelé, ahogy a kiruccanásukról térnek vissza. A volán mögött Bohler trónolt, talpig feketében, mint mindig, boldogan és elfajzottan mosolyogva, mint majdnem mindig. Az autóban a boldogság különböző állapotában ült vagy feküdt a hat holtrészig laoszi. Vidáman csillogott a szemük, és a régi halottaskocsi üvege mögött mindegyik úgy nézett ki, mint egy megelevenedett és életnagyságú Buddha-szobor... csak a hasuk nem volt olyan... élénk, fürgé fickók voltak... néha részegen a saját dalaikat énekelték... sötét, vad dalokat, valószínűleg a sötét és vad asszonyaikról... vagy a bivalyokról... amik már nem várnak rájuk... a dzsungelban, néha úgy hangzott, mint amikor bambuszt dörgölsz magadhoz, ezt csak Bohler bírta ki még a szemináriumi időkből származó isteni türelmével... de szerintem neki is az idegeire ment, úgyhogy megtanított nekik pár cseh dolgot... legjobban a Pilosz kendőt szerették, például, fordulj, halakszik a kedvesem, ugyan vajon miért.

A laosziaknak sikerült eladniuk az összes ócskaságot, amik az elveszett és újból megtalált repülőgépen érkeztek, százalékért adtuk nekik vissza. A Szervezetten keresztül felvették a kapcsolatot az északi Hadrabával, aki a Rokkergyönyör Rt. tulajdonosa volt, és a bizarr sapkák, kalapok, legyezők, pipák, izgatószeres és füstölők nagy slágerré lettek a klubokban, amelyeken Hadraba mindenütt rajtatartotta a koszos mancsait. A pubertínók az üzleteiben megvették a halálfejes pólókat meg a nehéz bőrcuccokat, és a bivalyölő lándzsákat is elvitték. És a csajok legyezővel jártak, azzal legyezték magukat is meg a fehér kísérleti patkányaikat is.

Minden szórakozóhelyen divatba jöttek a szent Buddha-füstölők, ez lett a módi, és dőlt a lé, és Bohler csak elfajzottan vigyorgott. Az jutott az eszembe, hogy szándékosan eregeti ezeket a nehéz szagokat katolikus Bogja arcába, akivel gondjai voltak, akit elárult, vagy aki őt árulta el, amikor Bohler a börtönben még fiúként megerőszakolták és összerugdosták, vagy fordítva, és Bohler mélabús lett, és a magányos harcos eleve kudarcra ítélt pozíciójából háborút indított a Bog ellen, ahogy azt tulajdonképpen mind tesszük.

És amikor a laosziak kinyitották az utolsó pár csomagot, amikről mi megfélemedtünk, maszkokat találtunk bennük... csodálatosak és félelmetesek voltak ezek a maszkok... és az emberek az 1., 2., 3. évben elképedtek, amikor a villamosra rémisztő laoszi maszkok szálltak föl, sárgák, zöldek, feketék... fából voltak, és Prágában az idő kitörése után démonok kezdtek körözni. Rabszolgamaszkok voltak, mint azt Bohler kis laoszija elárulta. Azt mondta, hogy országában viszonylag nem is olyan régen harcos törzsek ereszkedtek le a hegyekből, gyilkolták a franciákat, és rabszolgákra vadásztak, és a kegyetlen hegyi és erdei démonok most biztos jól nevetnek... hogy Arany Párában most páran a hegyi dzsungel gyilkosainak veszélyes maszkját kezdik hordani. Hadraba klubjaiban, ahol tetováló szalonok is voltak, az ügyes kezű jávaiak kicsit még pánikba is estek, és kénytelenek voltak az új és misztikus tetoválásokhoz lekoppintani a mintákat a maszkokról, és azokkal borítani be az emberek kezét, karját, combját, hátát... a laosziaink járták az országot, és árusítottak, és gyűjtötték a lét, ami fürgé kezeikben pezsegni kezdett, és még több lé lett belőle, és még több.

Hadraba el akarta happolni őket, és bár a hüvelykujjukkal már pecsétet tettek Hadraba szerződésére, meggyőztük őket, és a százalékukat is fölemeltük, és amikor az a nő a másodikon végre tényleg kilehelte a lelkét, az egyik házunk földszinti bérlőit megdumáltuk, hogy okosabb, ha szabaddá teszik az egész földszintet, és a megüresedett kisebb lakásban húzzák meg magukat, annyira sikerült megdumálnunk őket, hogy önként és szinte dalolva húzták össze magukat, a laosziak pedig lenn boltot nyitottak. Kipótoltuk nekik a dohányt egy másik repülőre, de most Micka és David árgus szemekkel ügyeltek a százalékra, ők meg újra beindították a boltot az ázsiai cuccokkal.

Az igazat megvallva, kicsit megfogyatkoztak a bérlőink, azoknak, akik eleinte olykor nyavalyogtak, hogy Bohler bandalakásában túl nagy a ricsaj, azoknak a hittudós kicsit megmosta a fejüket... és más gondok is akadtak, például amikor megtiltotta nekik, hogy átjárjanak a fűvünkön... az a fű szent, emberek, és aki nem becsüli a jó lakást, az kemény bánásmódot érdemel, hogy meglelje és megnyissa magában az alázat forrásait... a második repülővel a laosziak váratlanul hoztak még pár rokont meg barátot... és a következővel megint'... és az azután következővel megint'... és elég sok időmbe került, mire útlevelet szereztem ezeknek a potyautasoknak, és Lexa megmakacsolta magát, és megszegte a társaság törvényét, ezér' Mickával előbányásztunk egy régebbi meg egy frissebb feljelentést, és kicsináltuk, mer' a menekülőkön segíteni istennek tetsző cselekedet, különösen ha utána ilyen jól tudnak gondoskodni magukról... és még hasznát is hoznak... és a laosziak csak üzleteltek és üzleteltek, és néhányuk a mi házunkban lakott... és a csöppet gusztustalan, rasszista bérlők azt állították, hogy félnek, amikor vízért mennek a pincében lévő kúthoz... tény, hogy ebben az

időben egypár eltűnt a bérlők gyerekei közül, de azt gondoltuk, hogy beálltak a csibészbandákba... Bohler sokat forgott a bérlők és a laosziak között, némelyiküket sikerült is rávennie, hogy megkeresztelkedjenek, és ő simította el a vitákat. Ezek akkor hágtak a tetőfokukra, amikor a laosziak a szárítót átalakították kocsmává, a kocsitárolót meg kisebb buddhista szentéllé, amit fura módon Bohler engedélyezett nekik... de kicsit idegnek tűnt, amikor az egyik tanácskozáson elmesélte, hogy megint kezd elapadni a kút vize, és hogy szerinte azzal a kúttal valami nincs rendben, de ez minket nem érdekelt, mer' ha már vizet ittunk, akkor leginkább Tüzeset. De megengedtük, hogy a ház gondnokaként továbbra is ott tartsa Vaszilt, a fiatal ukránt, akit a Déli pályaudvarról hozott húsfafazekunkhoz és brutális szabadságunkba. Vaszil azért szállt le a vonatról Prágában, hogy gengszter legyen, de Bohler rövidebb győzködés után rábírta, hogy tegyen le szándékáról, és álljon közénk.

Az üzlet és a szórakozás közti értékes pillanatokban a haverokkal henyéltünk magánlakásainkban, vagy Bohlernál szunyókáltunk, vagy a laosziakkal kockáztunk a lebujukban... és az 1., 2., 3. és így tovább év új ideje... kellemesen fűtötte az egész testünket, és én óvatlan pillanataimban párszor gyorsan megfordultam, és megpillantottam, sőt meg is érintettem... és pár laoszi nőnek gyereke született... hatalmas ünnepségeket rendeztünk, amiken a nyíltan rasszista hangulatot megakadályozandó, az összes bérlőnek is részt kellett vennie, és bőséges ajándékot kellett hozniuk a boldog laoszi nőknek... és egy idő után jópofa dolog volt látni, micsoda szép szőke haja lesz pár gyereknek, igazi sörengy... pár laoszi gratulált nekem... és én csak csöndben mosolyogtam... talán elfelejtettem megemlíteni, hogy a barátaim... főleg ilyen balkánifinnugorerdei roma fajták voltak, sőt Bohlernek voltak kimondottan negroid vonásai is... Mickának születése óta hiányzott pár foga, a barna Davidnak meg a hegylakók többségéhez hasonlóan némi gondot jelentett az aszfalton járni... egy kicsit mindnyájunkat tönkrevágtak a különböző savas viharok, a mindenféle csapadék, de ebben a korcs katyvaszban azért csak akadt pár európai génem is... ezt a Doki végül igazolta is... még a lucki háborúk idejéből, az ősösanyám génjei, aki valószínűleg közvetlenül Cseh ősösapánk mellett állt, amikor az kiválasztotta ezt a földet... világos, abszolút tipikus szláv hajam van... és nem lepődtem meg, amikor Cepková barátnőm vagy Elsa nőstényoroszlán aszondták, hogy érzésük szerint pár laoszi hapsi szívesen megfizetne nekem ezért a világos hajú gyermekáldásért, nem volt a dolog ellen semmi kifogásom, de ráhagytam a csajokra, szabadság volt...

Gyakran ültünk üzleti tárgyalásokon, baráti tanácskozásokon, és történeteket, regéket megmitikus példázatokot meséltünk egymásnak... kevertük az elbeszélő technikákat, és gyakran a fejünket csóváltuk, annyira ámultunk, s köptük a dohányt... zörgettük az ezüstdíszjeinket... tapasztalatot cseréltünk... akkoriban az ezüstcuccok voltak a menők... védelmező amulettek, minden bandának megvoltak a maga csillagai, keresztjei, menőrái meg labirintusai... és oltalmazó állatai... a kutyák, kígyók meg a sárkányok jók... az én sárkányom zöld volt, de én a bőrömbe rejtettem, magamra tetováltattam... zöld színben, tudtam, hogy ha a mellkasomon van, úgy segít leginkább megtalálni a nővéremet... a különböző törzseknek, amiknek a többsége azért inkább csak trájba volt, megvoltak a védőszíneik is... a vontoknak sárga... ez veszélyesnek tűnt... különböző klánok, csoportok, védészövetségek voltak itt... pókhitű pincérek, akiknek megvoltak a játékaik... B.K.S., ők is hívők voltak... a gingkoimádók, ők a fákból merítették az erejüket... Gépek... Ablakosok, a tér hívői... Északiak... a Tornynosok és Váremberek... különböző klubok, bandák meg gengsek voltak itt... nem volt okos dolog magányosnak maradni az akkori mostanságban... azért is hordták-hordtuk az ezüstöt, mer' a száguldó időben jó volt rögtön tudni, kihez van szerencséd, és ki kihez tartozik, számtalan ilyen-olyan hibbant szekta került elő mindenfelől... rajtam is lógott egy fontos ezüst, ami aztán sokat segített a Telepen... még az anyám akasztotta annak idején a nyakamba, amikor elindultam a... valami ilyet mondott: aztán gyere vissza minél hamarabb. Kisfiam! Erre eddig nem került sor,

és a körülmények szerencsés vagy szerencsétlen, vonakodom megítélni, összejátszásának következtében itt már nem is fog... a legerősebb ezüstöm a nyakék volt a Fekete Madonnával, a Čenstochovái Szűz Máriával, akinek lándzsák szúrják át az arcát, akinek örökön könnyek folynak a szeméből... nagyon régi darab volt, valamelyik ősösösösöm otthonából, Litvániából zárandokolt el érte gyalog Čenstochovába... nagyon szerettem ezt a Fekete Madonnát, hatalmas ereje volt, a biznisztőltőnyeim meg a különféle álruhák alatt viseltem, vele aludtam... volt, aki tisztította meg polírozta az ezüstjét, de én hagytam, hogy élje a maga életét, és ez a régi darab, ez a kincs egyre feketedett.

Sokféle cuccot lehetett látni... Bohlernek például sas volt a nyakában, mer' a sas sokat lát... bizony, az lát csak igazán, mondogatta Bohler... magasan röpül, ráadásul gyors is, és ismerjétek el, jól is néz ki... a lovagkort meg az indiánokat juttatják az eszedbe, és nem fél, ráadásul már kevés is van belőlük, nem? Oké, rendben van, Reverenda, barók a sasaid, de tényleg, zörgettük az ezüstjeinket mindnyájan... és lehet, hogy ezer' is melegedtünk össze annyira a laosziainkkal, nekik mindenféle vadkan- meg cápafoaik voltak... ők is hittek... kezdetben kevertük őket, hozzá voltunk szokva Bohémia viszonylag homogén lakosságához az özönvíz előtti időkből, és az ázsiaiak egybeolvadtak, ez Tino, mondta Bohler, igazából más a neve, de úgyse tudnánk kimondani, erre mi kevesek vagyunk, erről a cápafogasról meg azt mondta a kis laoszim, hogy nagy vadász.

A laosziak hamar ellepték az egész várost, az egész országot, mer' egyre csak jöttek a repülőik... Micka már kisebb magánrepülőter tervét szövögette, mer' kezdett kirajzolódni annak a lehetősége, hogy más országokat is elárasztunk ázsiai ócskaságokkal, amelyek levetették a kommunizmus igáját és amelyeknek friss cuccokra van szükségük működésképtelen piacaikon... a földszintjeinken és pincéinkben kisebb laoszi beavató tábor működött... és az elfajzott Bohémiának friss ázsiai vér pumpálódott elmeszesedett ereibe.

A laosziak tökéletesen hamis papírjaikkal nagyon fölpörgették a boltot, és nálunk csak az eredeti hatfős társaság maradt, most már a feleségeikkel meg a gyerekeikkel. És Vaszil nagy- menő lett, mer' megtanította a laosziakat szamurájkardot csinálni... ő a kijeji vietnamiaktól tanulta... különböző kovácműhelybeli trükkökkel, a levegő meg a vas hőmérsékletének manipulálásával, a vízbemártással és a megfelelő pillanatban és megfelelő hideg helyen történő homokba ásással Vaszil meg a laosziak egykettőre ősi szamurájkardokat gyártottak. Beindult az üzem, és a japán, az amerikai, a német meg ki tudja még, milyen turisták most már nemcsak hamis cseh kristályt, cseh gumiknédlit, lepuffantott cseh Švejkeket cipeltek haza magukkal, hanem fényes ukránvietnamilaozicseh szamurájkardokat is... Bohler megengedte, hogy az egyik udvarra kovácműhelyt építsenek, Micka pedig a katonai raktárakból fölvásárolt pár ezer kicsorbult, rozsdás bolsevik tiszti szablyát alapanyagnak. Vaszilnak általánosan megnőtt az ázsiója, és ha nincsenek azok a zajos csernobili rémálmai, valahogy elintéztük volna a bérlőkkel, hogy rendesen beköltözhessen, és ne kelljen a pincében lópokrócon aludnia.

Kicsit meglepő volt, amikor az egyik estélyen, amelyeken Bohler rábeszélésére néha Vaszil is részt vett, elkezdett a fiú csehül beszélni... kifacsart csehül, vargabetűt leírva, két tovatűnt évszázaddal hátrébb kerülve, amikor a családja elvándorolt Csernozjomba... egész gyorsan, váratlanul, egyetlen szempillantás alatt jött rá az egész, az Istenanya képe alatt: nása halúpa, kónyik, karáva, pólje, plug, ogeny, szoldátyi, gunyhó, lou, teheny, medző, eke, tűz, katanák, buggyant elő belőle kulcsszavakban a családi krónika, aztán raszputyini rohammal a földre zuhant... Bohler savval dörgölte be a halántékát, és Vaszil magához tért, és elkezdte mesélni a történetét, amit máig nem mondott végig, mer' behálózták a Hatalmas Anya emberei, akkor találtak rá, amikor Hatalmas Anya úgy döntött, hogy számára és a Hit Népe számára

megfelelő hely lesz a mi régi jó rossz Prágánk... és Vaszil már nem mondhatta végig a történetét. De előreszaladtam. Főleg az volt a szerencséje, hogy az utunkba került Hradil Csodadoktor családja. A doktor legalább élete hátralevő rövid idejére kigyógyította az epilepsziából vérkeringésével.

Ugyanis: egyszer, amikor társulatunk Micka autós éttermében játszott és énekelt, a Szikláról jövet összetalálkoztunk a Doktor családi truppjával. Girhes, almásderes lovacska húzott egy cirkuszkocsit. Mellette egy, az élettől kissé megtépázott kortársunk lépdelt, a nyaka körül vöröskeresztes sál, az ablakból különböző kis és nagy gyerekek kandikáltak ki. Hradil Csodadoktor volt az a fiaival, lányaival és a feleségével. A biztonság kedvéért megálltunk, kikászálódunk, és amikor a doktor észrevette ezt, pánikba esett. Megfogtam a kis ezüstszikét, amely a nyakában lógott. De észrevette Bohler reverendáját meg a keresztjeinket és skapuláreinkat, a többé-kevésbé barátságos öltözetet és fegyverzetet, és aprót biccentett felénk. Ott álltunk, kicsit lejtett az út, és vártuk, milyen ereje van, és ő így szólt hozzánk: Oké, oké, látom, minden rendben, de ha valakinek mégis valami kezelésre lenne szüksége... kisebb műtetre... vagy akár többre is... mer' elég egyetlen hülye mozdulat a nem megfelelő pillanatban.

Egyből világos lett, hogy ő a mi emberünk az orvostudományban. Szó szót követett, és este a tűznél megtudtuk, hogy a kárpótlásnak köszönhetően a Klondike akkori mostani varázsos és kalandos éveiben a Doktor visszakapta ősei bonctermét. Ami a véletlen folytán épp a főváros központjában volt. Hradil Csodadoktor főleg a vérre specializálódott; vacsora után, amikor a legapróbb gyerekek elmentek lefeküdni, mutatott pár érdekes, embervérrel teli lombikot, és birtokában volt egy új orvosi varázslatnak is: egy ember és pióca összekapcsolódására építő hókuszpókusznak. Működik, fiúk, kitűnően működik, fejezte be az előadását, és vasalt cipőjével eltüntette az ábrákat, amiket a homokba rajzolt. Megtudtuk, hogy felfedezése iránt az USA-ban is érdeklődést mutattak, főleg a hadsereg, és épp az ő pénzükből élt egy ideig illegálisan Kanadában. Egy-két fiával pár évet a mohawkok közt töltött fogságban, és pont az ottani vén medicine manektól ismerte meg a Hradil Doktor Csodaelixírje alapanyagait. A régi iskola nagy koponyája volt. A mohawk sámánokat megtanította latinul. Értett a repüléshez is. Látom, hogy hihetek nektek, te hiszel nekem, Papkoma?, kérdezte a Doktor, és bőrkeményedéses tenyerében kis üvegcsét tartott. Hát persze, mondta udvariasan Bohler, a Doktor arcon szúrta a varázsos módon előkerült szikével, széthasította Bohler arcát. Egyetlen biccentéssel elhallgattatta harcias ordításunkat, megálljt parancsolt heves mozdulatainknak, és medúzaszerű folyadékot lötytyintett Bohler arcába. A pap levegő után kapkodott; csak olyan, mintha zsibbadnál, mondta büszkén a Doktor. Igen. Majdnem teljesen eltűnt a seb. Csak egy kisebb férfias heg marad, igazából ezeknek a csibészeknek találtam ki, mer' folyton mohawkosat játszanak, és megvágják magukat, hogy sebeik legyenek. Kamasz fiai közül egyik-másik elmosolyodott. Mire jó még, kérdezte Micka, és én éreztem, hogy beindult agyában a pénzügyi kalkulátor. David elégedetten bólintott: világos. Mindenre, mondta Hradil doki. Az Elixír mindent helyrehoz, de még van benne pár hiba, rukkolt elő a Doktor a farbával. Néha organikusan hat, néha anorganikusan, néha mint sav, néha mint lúg. A páciensről függ. Bohler elsápadt. Egy fontos dolog hamar nyilvánvalóvá vált. Hradil Csodadoki kétségkívül kitűnő orvos volt, de az emberi élet egy cseppet sem érdekelt. Inkább hullákat boncolt. Most visszakapta a bonctermét, és már alig várta, hogy szögbe akaszthassa a gyógyítást. Micka a cirkuszkocsi mögé vitte Hradil Doktort, és pár percre letelepedtek a fűbe egy számológéppel. Néha ilyesmiket hallottunk: télen iskola: 19 pár cipő. Vagy: egy hét: 7 kiló liszt plusz 6 darab főtt marhahús. Vagy: katolikusok vagyunk, na és aztán, az Úr eligazítja a dolgokat, öregem... meg a ravaszul érvelő Micka hangja. És megint: reggeli: 8 kiló melasz, nagy dinnyék, fánk... így ment ez majdnem egész éjszaka. Mi közben kicseréltük a tapaszt-

talatainkat a doktor kamasz fiaival, és a vállunk felett könnyedén hátratekintgetve, alaposan megstíröltük a kamaszodó lányokat. Hradil Doktor felesége volt az első normális ember, akin a Doki kipróbálta az Elixírt, és az asszony olyan szép, olyan kedves volt, annyira egy őzgida kecsességével mozgott, hogy folyton összekevertük tizenhat éves lányaival. De a szívünkben Jézus lakozott, így reméltük, hogy Hradil Csodadoktor azért nem téveszti össze őket. Reggel kiderült, hogy Micka meggyőzte Hradilt Doktort.

Hradil Doktor havi átalányért gyógyította a lelkünket, anamnéziseket készített, vizeletet vett, röntgenezte a májunkat, és fotózta a vérünket. Fitten tartott minket az örült bizniszmókuskerékben, és egész hamar szép kis százalékot kezdett bezsebelni az Elixírből.

A nacionalizmusra fogunk bázírozni, fiúk, mondta Micka az egyik tanácskozáson. A mindenféle külföldi szörnyűség Thejztől, a finnsepp, a Wajz vodka, ezek szarságok. Csehnek cseh a legjobb orvosa. Csak a cseh tudja, mi fáj a másik csehnek. A csehek a náciizmus meg bolsevik időszak alatt végig csupa szart ettek. A csehek cimborák. Ezt mondta az öreg halott, szurtos képű Mácha is: „Ki jobb a csehnél?” Ilyen reklámokkal a velünk szimpatizáló politikai hetilapokban és kulturális periodikákban nem sokat kellett várni az áttörésre. Ráadásul óriási segítség volt számunkra a régi kínai eladási módszer: Hradil Doktor Csodaelixírje a lehető legolcsóbb gyógykészítmény volt az akkori szétesőben levő köztársaságban. Csak a totál kész roncok meg a haldokló öreglányok vették, úgyhogy amikor az Elixír nem megfelelő beteghez került, sose volt semmi veszélyes óbégatás, a szemlebizottsági szemétládák az undorító prágai patkányházakban gond nélkül megadták az engedélyt a boncolásra. És a mohawk bestia, Hradil Csodadoktor újabb toprongyos alakot szíjazhatott a boncasztalára. Tökéletes körforgás volt ez. Ráadásul Hradil Doktor kicsiny belvárosi bonctermeiben okosan a városi söpredék és a városi szegények metszetére szakosodott, így általában pont a rosszul reagáló pácienseket boncolta. És a régi, reprivatizált boncterem ajtajára kitett cédula „Ingyenes orvosi munkálatok” is megtette a magáét, szabályszerűen csábította a szegényeket.

Keményen robotoló társaságunknak tényleg szüksége volt az orvosi ellátásra. Ráadásul a delírium meg a rémálmok elleni tabletták, bogyók és folyadékok remekül passzoltak a Tüzes Vízhez. Bár hét óra körül minden reggel ott álltunk fehér üzletemberingünkben, kifogástalan csikos öltönyünkben, Bohler tiszta álreverendában a tanácskozásokon, és nyújtogattuk a csápjainkat, néha-néha azért hirtelen kijött rajtunk a nehéz kutyaéveknek hatása, amelyeket a bolsevik korbács alatt éltünk át. Ezek az évek főleg idióta tünetekben nyilvánultak meg. Rájöttünk, hogy a drága piáktól ugyan nem lesz libabőrös az ember, de mer’ a mocskos guminizmus alatt megszoktuk az ilyen-olyan lőrétet, most meg a khapitalista vodkáktól kezdtünk keményen pulykabőrösek lenni. Hradil Doktor meglézerezett minket. Kicsit segített. David kiszámította, Micka pedig elintézte, hogy egy kicsit és csak rövid időre kölcsönvehessük Míša különleges és népszerű Gamma kését. Ez való a ma emberének, fortyogott hangosan Bohler, rohanni a nagy zseton után, hogy megvehesse a kozmikus kést, aztán ártatlan kisfiúkat dugjon a bökö alá, és nézze, mi történik. Mielőtt visszatettük a raktárba a Gamma kését, még volt időnk kicserélni egymás közt a csontvelőnket. Bohler akadékoskodott egy kicsit, de meggyőztük. Ettől jobban lettünk. De el kell ismernem, hogy néha... kicsit... szomorú voltam... amikor láttam, milyen kifogástalanul, lovagiasan és gálánsan tárgyalnak az öreg Hradil Doktor fiai a lánytesókkal... összeszorult a szívem, és vártam... figyeltem az apróságokat, akik mindenféle romlatlan katolikus játékokat játszottak... kalózosat... orvososdit... Neander-völgyi mamutcsapatosdit... a házak között néha idegtépő mohawkrikoltás hasított a levegőbe... Hradil Doktor fiai barangoltak a környéken... rendes fiúk voltak... és amikor hosszabb ideig csak a jól reagáló páciensek vették az Elixírt, és Hradil Doktor a toprongyos alakok hiányában unatkozott a bonctermeiben, a fiúk érdekes városi hullákat szedtek össze

apucinak a szemétdombokon és a Telepen... a mérgezett Moldauból húzták ki őket... és közben kemény csatákat vívtak a csibészbandákkal... de elővezetettek pár mohawk harci trükköt, főleg olyanokat, amilyeneket az ember ember elleni bozótharcokban szoktak bevetni... és a városi porontyok egykettőre bőgve menekültek... és amikor Hradil gyerekei keményebb csirkefogókra akadtak, azokról majd később mesélek... nem félték a megfelelő időben és a megfelelő helyen meghúzni az Elixírt... az apjukra ütöttek... és mertek kockáztatni.

Nehéz bánatom meg a Szuka utáni örült vágyam miatt ramatyul éreztem magam, egyre ramatyabbul... sokat nyaggattam Hradil Csodadoktort, folyton felülvizsgálatra jártam hozzá: aha, hát igen, az ízületek elhasználódtak, a porcok elkoptak, a bordák széztúzva, a koponya elcseszeve, a váll gyors, a térd lassabb, ropogó térdkalácsok, zümmögő lábikrák, megbolondult talpak; foglalkozás? Táncos. Aha, értem, akkor folytatom: kiégett szem, éhes tekintet, hirtelen, durva haj, tönkrevágódott arc, régi púp, sötét rosszindulat, akaratosság, sóvárgás, miszticizmus, gátlástalan piálás, kapzsiság, kesztyű, egészsítsd ki: Színész. Aha, tarts ki, már nincs sok hátra, hányszor voltál diliházban, te pálinkavedelő? Hatszor, főnök, Doktor úr, de még a guministák alatt. Épp azér' duplán számít, te szaros, megyünk tovább, fájni fog: aha, a mindenit: sárga szláv foltok, kelta holdkóros, germán trotli, zsidó ganef, lábon kihordott AIDS, te kujon, kezdődő durva grafománia, örült, súlyos, örök pubertás és jó öreg skizofrénia. Tökéletesen életképes. Viszlát. Következő! Nem volt következő.

Hradil Doktor családi truppja örvendetes gyarapodást, csodás tarkaságot jelentett a számunkra. Csakhogy egyik nap a Doktor két tizenhat éves lánya eltűnt. Utoljára pár laoszi látta őket, ahogy befűvezve, jellegzetes, lányosan csengő nevetésükkel pincevízért mentek a vödreikkel. A laosziak látták a fáklya fényét, hallották, ahogy a boltozat alatt visszhangzik a nevetésük, és hallották, ahogy forgatják a kereket. Egyfolytában nevettek. Aztán csend lett. A Doktor kétségbeesett felesége a biztonság kedvéért bivalyölő lándzsákkal felfegyverzett laosziakkal végigjárta a pincéket, de a lányok lábnyomai čapeki történetet sejtettek... a kútra mentek, és ott el is tűntek.

Jézus se hagyott teljes nagyságában a tavon nyomokat. Átkelt rajta, aztán a másik oldalon belenyomta a lábát a hirtelen szentté lett homokba. A lányok nem. Az egyik laoszi, egy volt cápavadász, leereszkedett a kútba, átvizsgálta a tízméteres iszapos, szétpattogzott és egyre szélesedő aljat is, de a lányok nem voltak ott. Különös volt az egész. Sötét történet. Bohler gondterhelten járkált az udvaron, a Doktor családi truppja pedig nyomorultul, szomorúan és kitaróan imádkozott a tűznél. A bérlők elbújtak. Vaszil az Istenanya képe alatt ült, ahol biztonságban érezte magát, és zokogott.

Ahogy ránk esteledett az udvaron, és megsűrűsödtek az árnyak, a laosziak szertartást rendeztek a szentélyükben. A férfiak füstölőket gyújtottak mindenféle kombinációkban, a nők pedig elválasztották a füstöt az illatoktól, hogy keresni indítsák. Éjfél körül odajött hozzám Bohler kis laoszija, és megérintette a homlokom. Hamus és nem tudom, még milyen volt az ujjja. Eléggé legyezgette a hiuságomat, hogy a két törzs közötti üzenet átadásához pont az öreg Potokot választotta, de lepleztem ezt. Látni lehetett a szemükön, hogy a füst elárult nekik valamit. Hol vannak a lányok, kérdeztem. Elvette őket víz. Hol? A kútban. Odamentem a velem egy törzshöz tartozókhoz.

Hradil Doktor fiatalabb gyerekei közül néhányan elkezdtek sírni. Micka azt mondta nekik, hogy minden jobbra fordul, ez a napnál is világosabb. Még jobban bömböltek. Megérkezett a Doktor. Szó nélkül pakolni kezdett. Sok pakolnivaló nem volt, a gyerekek összeszedték a mindenfelé elszórt szikéket meg téli sapkákat, és a Doktor családi truppja a hirtelen furává és barátságatlanná lett környékünkről visszavonult a boncterembe. Legalább felszabadult egy

csomó hely, próbáltam meg viccelődni. Ahhoz van hozzászokva, hogy csinálja őket, nem hogy elveszítse, csatlakozott Micka. David feszengve hallgatott. Figyeljete, fiúk, nem akarok káromni, de figyeltétek mostanában a városszéli utcáinkat meg a füvet? Alig van erre egy-egy kutya, macska se nagyon, legfeljebb néhány madár, mondta Bohler. És mintha a bérlők is kezdenének eltűnedezni, nem mintha bármit is számítana az a nevetséges összeg, amit beszédünk tőlük. Lehet, hogy a te Vaszilodtól ijedtek be, a rohamaitól, az átordított csernobili éjszakáitól meg az automata kulcsaitól, vágott neki vissza Micka. Az kizárt, néha szoktam néha csak úgy mászkálni a házak közt, nyugtatgatom a bérlőket, dumálok a laosziakkal... és abban a kútban vagy avval a kúttal valami nincs rendben. Gondolkoztam a dolgon. Szerintem van valami, ami pont erre a csirkefogó Vaszilra nem hat. A laosziakra se, azok a sárga kommunizmusukban mindent átéltek már. Azt akarod mondani, Bohler, szólalt meg szorongva David, hogy mondjuk van valami, ami csinált valamit a bérlők gyerekeivel, macskáival, kutyáival meg az öreg Doktor ártatlan és tiszta lányaival... ránk viszont nem hat? fejeztem be helyette, és csak utána ébredtem rá, hogy mit is mondtam. Na, jó, rendben, mondta Micka, ezt most úgyse tudjuk megoldani. Igaza volt, és az üzlet örült körhintájában pörögve később sem tudtuk megoldani. És így kis híján minden üzletünk odalett, és ezzel az összes gondunktól is megszabadultunk.

MEGJÖTT CÁPA • ARANYDÖG ÉS JAVASLATAI •
 A SZERZŐDÉS: VÁRUNK • BOHLER • ÉS MEGMUTATJA A JÁTÉKAIT •
 RÖVIDEN AZ OSTORRÓL • AZ ÚJONNAN KERESZTELTEK •
 KERESSEM A PAPÍRT • KOCSIKKAL SEFTELEK •
 BEÁLLÍT VELE, MEGFOGJA A HUZALT

És az egyik másálygos napon, amikor úgy nehezedett és édesedett a nap a hideg városi neonokon, mint az Úr szőlejében a szőlő, Micka bemutatta Cápa Stejnt. Már hosszabb ideje célozgatott rá, hogy ki kéne bővülnünk... te, Potok, a szülővárosunkban hirtelenjében vagy harmincezer amerikai lett, menj és derítsd ki, hogy mind ilyen fél meg negyed henry miller-e, vagy akad köztük olyan is, aki tudja, mitől dől a lé... és én beállítottam Arany Joe-val.

Joe talpig aranyban járt, és föl kellett kötnie az ujjait, mer' a gyűrűktől lebénultak... a copfját is aranykarikával fűzte össze, a lakásában könyvespolc, kandalló meg konyhabútor helyett arannyal teletömött vitrinek álltak... és az arany nagy része a kis üzletekben, amelyek az idő kitörése után Prágában penészgomba módjára kezdtek szaporodni, nos, ezen arany nagy része az övé volt.

Aranydög amerikai volt, egy magyar kitűnő útlevéllal, havonta repült Bangkokba, hogy bővítse kapcsolatai vadászterületét a bangkoki magyar kolónián, amely az után a véres esztendő után jött létre, amikor a magyarok megpróbálták felrobbantani az időbombát... de a Szörnyeteg tankokat küldött, a tankok pedig köztudottan nem bíbelődnek a meggyőzéssel, a tankok tipornak... a magyar letelepülők az arany thai földön, ahol a legöregebb kurvák örökké tizenhárom évesek, és egy részük meg sem hal... szóval a magyarok Arany Joenak dolgoztak... ahogy hamar megértettem, egyesek tiszta élet- és mozgásörömből, mások meg azért, mer' Aranydög emberei meggyőzték őket, hogy még mindig jobb leadni pár aranylemezt, mint hogy meggyűljön a bajod a honfitársaiddal, főleg ha a legközelebbi sötét és hallgatag dzsungel a városi autóbusz végállomásánál kezdődik.

Joe-t már rögtön az 1. évben vonzani kezdte Prága, mer' megérezte a mozgást, és szó szót követett, és rögtön teljes mondatok lettek belőlük, Pest és Buda csatorna-anglisének ismeretlen hangsúlyával, nagy érdeklődéssel figyeltem, Micka meg David elkapta a tartalmat... és jött a Tüzes Víz, és mer' Aranydög érdeklődött a gépeink iránt, megegyeztünk... kicsit nyögve-nyelős volt a dolog, amikor Davidnak ki kellett okosítania a részesedésről szóló kisebb szerződésről... mer' Aranydög nem szerződés szerint élt, és nem tudott a Titokról, valahányszor elutazott Bangkokba, pont ezekkel a tizenhárom évesekkel üzekedett, és mer' rájött, hogy lelkes hívei vagyunk a lének, felvetett egy gondolatot, ami állítása szerint már hosszabb ideje foglalkoztatta, miszerint hátat fordít az aranynak, hogy aranyos, majd harmincéves vénségére kicsit élvezze is az életet... mi volna, ha nyitnánk pár szalont fiatal, nagyon fiatal és fehér! személyzettel, Prága simán lehetne egy kisebb bangkoki leányvállalat, pár tearózsa a hangulatot feldobandó, de főleg mint tanfolyamvezetők, mer' az itteni lányok... hogy is mondjam... kicsit kényelmesek... repülővel hoznám őket, például Borostyán- meg Korallszigeteki lányokat... de ha lehet... a többieket nagyon fiatal lányok közül toboroznánk a legjobb őshonos prágai katolikus családokból... és rögtön számolatlanul dőlné a lé, mer' az itteni törvények szerint mindent meg lehetne csinálni, ami idevonzaná a legundorítóbb vadkanokat a kíváncsok országokból, a vadkanokat, akiket mielőtt felhördülnek az élvezettől, meg utána is, elég könnyen meg lehet szabadítani a zsetonjaiktól... csak hogy David kiokosította Aranydögöt a részesedésről szóló kisebb szerződésünkről, amire kölcsönösen

köteleztük magunkat, nehogy túlzottan megkedveljen minket az Ördög... mer' a pornó oké, de nem bolhák... a bolhák alatt gyerekeket értek... mondta David... rendben, mondta Aranydög, de a következő javaslatára Davidnak megin' fel kellett emelnie a hangját... narkóval nem foglalkozunk, nem terítjük, és nem is kínáljuk senkinek, aki még nem kész tőle... senkinek, akiről nem gondoljuk, hogy már kész tőle... erre Aranydög, aki már leplezetlenül mulatott azon, miféle fura pókok vagyunk, újabb javaslattal hozakodott elő, kicsit már kiütötte a Víz meg az igazságbogyók, amiket jól ismert ügyességemmel egy óvatlan pillanatban a Jack Danielsébe szórtam... már többször használtam, amikor hasonló alakokkal volt üzleti tárgyalásom, valahányszor Micka egy meghatározott mozdulattal elfintorította az orrát, és aszondta: Madla néni üres, mint a tök, de a maga ajánlata, idegen főnök, meglehetősen érdekes... én ez után a jelszó után alattomosan kirukkoltam az igazságbogyókkal... egy ismerős KGB-s őrnagytól kaptam... az idegen főnökök a bogyók elfogyasztása után megzavarodtak, és néha felfedték legrejtettebb és általában meglehetősen sötét szándékaikat, ami elég fontos volt a számunkra, mer' előfordulhatott, hogy társulni akartunk velük, de előfordulhatott az is, hogy nem, ám az áldozataikká válni semmi szín alatt nem szándékoztunk, mint annak idején alázatos Ábrahámnak a fia a kis híján átvágott torkával a hegyen... akkor csak kevés hiányzott, és nekünk a mozgás akkori mostani idejében, amiről beszélek, eléggé szétcseszte a dobhártyánkat az öreg Bog, és egyáltalán nem volt biztos, nem hallanánk-e félre az égi parancsot, amely annak idején megállította a vén Ábrahám bőkjét... és akkor Aranydög egy kitérővel a felszabadult Csehszlovákia külpolitikájáról kezdett értekezni, aztán visszakanyarodott Thaiföldre, és elindult a határ felé... majdnem Burma határáig jutott, aztán át is lépte, és beszédében ott is maradt a burmai határon, érintőlegesen kitért a karenokra is, a karenok egy törzs, azaz egy elég népes nemzet, meg szólt a kisebb konfliktusról a burmai kormánnyal, és mondott egy s mást pár tízezer halotról... meg könnyű és súlyos sebesültekről... kiégetett falvokról, legyilkolt férfiokról, megerőszakolt nőkről, elhurcolt gyerekekről... ott ez tök normális... részletezte a konfliktust, és hozzátette, hogy baromi érdekes volt nyomon követni, hogyan lett egyre fejlettebb a két hadban álló fél felszerelése és fegyverzete... a lázadó karenok elkezdtek keményen veszteni, amikor a kormány a gonosz és halálos messzehordó AK 3-mal bővítette a fegyverarzenálját, mely fegyver, mint azt minden kisgyerek tudja, a cseh vasgyárakból származik... azt volt ám az üzlet, fiúk... cuppogott Aranydög... és a dolog nem ért véget, mer' az agyafűrt karen törzsfőnökök a bambuszok rejtekéből előkaparták a házi aranyat, és megvették ugyanazokat az elfajzott cseh fegyvereket, és annyi aranyuk volt a rablótanyáikon, hogy a knédlizabáló csehek távcsövet is szereltek a puskákra, amellyel a sötétben is láttak, úgyhogy éjszakánként olykor alaposan megritkították a harcias kormánykatonák sorait... és a kormány kénytelen volt fölemelni a telefont, és fölhívni a halálgyárakat, hogy szereljenek már gáz robbanótölteteket is azokra a fegyverekre, és amikor megjött a szállítmány... Aranydög cuppogott, és magába döntött egy adag Tüzes Vízet és vele egy rakás bogyót... a karen sámánok a barlangokban, amelyek holdfénnel meg embervérrel rajzolt rémisztő ábrákkal voltak tele, a végső megoldás mellett döntöttek, és telepatikus úton fölbresztették a halálgyárak igazgatóit, és a megrendelésekből, amelyekben minden egyes AK 3-ra speciális irányzékot kértek... az intelligens üzletemberek hatalmas hasznót húztak... mondta Aranydög... ott folyton ez van... alig egy köpésre Bangkoktól... Je! Igen!, mondta Aranydög, és elájult, ami nemegyszer előfordult az idegen főnökökkel a megfelelő pillanatban beadott mixemtől... a megfelelő pillanatban, hogy nyugodtan tudjunk tanácskozni... hogy ne hallgatózhasson mindenféle idegen, bunkó denevérfül... elájult, úgyhogy Davidnak nem kellett a kis szerződésünk további paragrafusait idéznie, ami jó is volt, mer' Aranydög valószínűleg nem viselte volna el, mármint a tudatot, hogy igazából kisangyalok bandája vagyunk... szerződésünkben főleg a Titokról volt szó, mer' az akkori mostani időben az idő kitörése után legtöbbet épp a Messiáshoz imádkoztunk...

hogy jöjjön... bár a múltó idő nagy részében elég jól elvultunk, a halál, mint mindig, ott szimatolt minden zugban... és mint mindig... néha tök örület volt élni... de egy lovag egyszerűen nem teheti meg magával... még fogságban se... akkor se, ha kínozzák... egyszerűen mindent el kell viselnie... a Vén Bog minden csapdáját... annyi volt mindegyikünkben rákbetegségből, emberi nyomorúságból, rettegésből, éhségből, hogy néha már a szemüregünkön jött ki, és Bohlernek a keresztjével kellett közbelépnie.

Ha rövid akarok lenni... olyanok voltunk néha, mint a pókok a keresztfolyosókon, és elviselhetetlen volt az örökkévalóság és a pusztulás érzése, a félelem az élettől meg a félelem a haláltól, a félelem a melegtől és a félelem a hidegtől... néha benyomhattál egy kis savat, és figyelhetted az életet, hogy pulzál a különböző formáiban, és a fák az élet barátságos anyaga voltak, akárcsak te, aztán ez felborulhatott, és a fák is csak rémisztő élőlények lettek, melyeknek, hogy a nap melegét szívhassák, ki kellett iktatniuk, el kellett pusztítaniuk a másik undorító lényt, téged, aki a mozdulataiddal akadályoztad a mozgásukat... és mindkettő a valóság volt, és neked mindkettővel meg kell birkóznod és ismerned kell, tudnod kell, mikor nem szabad félni, és mikor kell tele lenned félelemmel... csak az, aki nem fél a saját rettegésétől, csak az tud megbirkózni mind a kettővel... és tud élni a mozgó időben... szóval kereszteltük egymás útját a lények koncert folytatott örökös harcában... és mindegyik csata olyan kemény volt, hogy néha az se segített, ha kikapcsoltunk, beugráltunk Micka cirkálójába, és fölmentünk a Sziklára, ki vidékre.

A Titok az apró... még kialakulatlan lényekre vonatkozik... azokra, akik még nem tudnak védekezni... a gyerekekre meg a kiskutyákra... mivel a Messiást vártuk, egyértelmű volt, hogy a vállalkozásainkban gyerekekhez nem nyúlunk... például amikor az első Jézus még pelenkában hempergett az akolban... örködtek felette a jó állatok, és József, a vén szekuritimen biztosan mindenkit alaposan megmotozott, aki ajándékot és „ajándékot” hozott, és a sihedereknek elvette a bicskájukat, és a pokolgépeket valószínűleg rögtön a látogatók belébe nyomta vissza... és a tizenhat éves Máriának biztosan fekete haja volt, szelíd és kemény tekintete pedig egy erős nővére, ő is figyelt... Jézus szopókáira, nehogy valaki, aki nem tud semmit a szerződésről, a körülmények félelmetes összejátszása miatt heroinos cuclit ajándékozzon neki... az első Jézus mindig klassz bandát gyűjtött maga köré... vámos kopókat, tökös ácsokat, kőműveseket meg kurvákat meg színészeket meg azt az ügyes Pétert a miniatűr kardjával... és amikor a végén mégis elkapták, az csak azért sikerült nekik, mer' így kellett lennie, mer' így használta az erejét, és amikor haldoklott, a füle meg a szeme tele volt az Isten szelíd aranyfényével, és Bohler és más szakértők szerint saját maga is aranyfény volt... csakhogy a mai Gyermekek lehet, hogy abszolút nem lenne elég a közvetlen vonal a Vén Boghoz... ki tudja, melyik városi lyukban reszket most a hidegtől a mi kis Messiásunk... ki tudja, nem pont most fogja-e rá a disznóölőjét a piás faterja... az ördög tudja, nem pont most nyomja-e agyon a narkós anyja a kredenccel... ezt mondogattuk néha a fiúkkal, köpködtük a dohányt, és bólogattunk... zörgettük az ezüstjeinket, Bohler megérintette a sást, én megkocogtattam a Fekete Madonnát... óvatosnak kell lennünk, összegezte mindig Micka... semmi fegyver, semmi drog, semmi bolhapornó, ismételte hangosan David a szerződés élő részét, Bohler pedig az égnek emelte a szemét... Oké, világos, tettem hozzá én valamelyik jó pillanatomban, amikor épp nem kellett igazgatnom a maszkon, hogy rendesen passzoljon rám.

És lehet, hogy a kemény burmai vadászok az aranyos, bársonyos, cseh AK-jukkal most épp egy erdei kunyhó felé tartanak, ahol a kis dalai láma az erejét próbálgatja... mondta Bohler... puhán lépdelnek, mint a tigrisek, még a karmaik sem koccannak a kövekhez... és a kis dalai láma az égvilágon semmit nem sejt... és védtelen, mer' az a mocskos apja a legközelebbi faluban a helyi Tüzeset dönti magába... a koszos, öreg anyja meg legvalószínűbb, hogy kefél valahol... mondta Bohler... és a vadászok skalpért mennek... hipnotizált minket Bohler, a

fekvő Aranydög fölött állt, és abban a pillanatban a reverendája alól villámgyorsan előrántotta a garrotte-ot, hogy most hidegre teszi Aranydögöt... közbe kellett avatkoznunk, hogy lecsendesítsük a papocskát.

A szerződés szerint működünk, és elhatároztuk, hogy Aranydögöt felhasználjuk a gépekkel kapcsolatos sefthez, de a fülünket és a szívünket bezártuk a mocskosságai előtt.

A másik amerikai, Cápa Stejn a szerződés embere volt, az apja Terezínben született, és élete első évében a mozgástere egy cipősdobozra korlátozódott, állítólag egy pár jó kis Bat'a volt benne. Túlélte, és Cápa csak azér' lett neki, mer' a sok disznó táborban, ahol gyermeki lelkével az összes világot láthatta, és ahol ezek a világok kezdtek valósággá összeállni, mindig a szerződés embereibe botlott... Bukdácsolt a tömegsírok körül, és gyermeklelkében mindenféle ismereteket halmozott fel, amiket azután továbbadott Cápának. Cápa Stejn, azt követően, hogy a banda tagja lett, pár dologra minket is megtanított. A legjobb talán a dobozos trükk volt: arról van szó, hogy a dobozodból figyeled a világot, főleg amikor a világ tele van szeges bakancsokkal, te pedig meglehetősen aprócska és törékeny vagy, és aztán a megfelelő pillanatban előmászol, és megmutatod az erődet.

Cápa az apjának köszönhetően a tömegsírok összes kényelmetlenségének túlélőművésze lett. Ezt mind a könnyed, mind a súlyos mozdulatain érezni lehetett. Cápaképe éles volt, mint az anyja borotvája reggel. Csodáltuk őt, és Micka ragyogott, mer' Cápát is ő szerezte, akárcsak Davidot. De most nem kellett a tanítással vesződni. Cápa számtalan nyelven beszélt a Szervezet nyelvét, a szlenget, az argót és a normál nyelvet egyaránt. Ahány nyelvet tudsz, annyi ember vagy, mondták tegnap az egyetemen, oktatott minket reggelente Micka. Ahány nyelved van, annyszor nyald ki a seggemet, mondtam igazi színészhez méltóan. Azt ismeritek, kapott az alkalmon Bohler, hogy: Elmegy egy nő a dokihoz, és aszondja: dokikám... izé, valahogy nem ketyegek rendesen... megizzadok és zuborgok... és ülök meztelenül, dokikám, zavarodott bele Bohler... elkezdtem röhögni, mint egy eszelős. David elvörösödött, Micka kinyitotta az ajtót, és Cápa Stejn lépett be rajta bőrcipősen, könnyedén, zajtalanul és gyorsan.

Cápa tudott a Titokról, tudta, hogy minden pici, kialakulatlan emberi lénnel úgy kell bánni, mint egy fénnel teli edénnyel, mert bármelyikük lehet a Gyermeke, a Messiás. És ennek a Gyermekek feladata van itt, az örülden forgó golyóbisnak ezen a barátságtalan részén. Az a feladata, hogy megtegye az utolsó lépést, hogy egy végsőt rántsón a megváltáson, a folyamatos megváltáson, és elpusztítsa a fájdalmat. Aztán, miután járt egyet, és körülnézett kicsit a siralomvölgyben... óriási dolgot kell megcselekednie, meg kell *győznie* az Öreg Vérszívót, ezt a Szukafattyát, a Vén Bogot, azaz a piás faterját, hogy hunyjon szemet a mindent ellepő mocskok felett, és minden régi gyilkosság felett. És ez elég nagy munka. Mér' ne könnyítenénk meg hát kicsit a Messiás dolgát, hát nem? Ezzel egyetértettünk.

Új cimboránk jól tudta ezt, de szerencsére nem volt olyan szélsőséges, mint Bohler. Bohler néhányszor már állt a törvény előtt, ugyanis pár degenerált, piás anyától elvette a fiaikat vagy lányukat, akik, szerinte, kegyetlen bánásmódban részesültek.

Bohler járta a városi parkokat, és rágót meg szentképeket osztogatott a vad tolvajgyerekeknek, akiknek a nyakában kulcs, az orrában meg takonynudli csüngött. Bibliájával a városi szemétdomboknál szimatolt, ahova a konzerveket jártak kinyalni a Dzsungelben elveszett, eltévedt gyerekek, és megáldotta a kis porontyokat. Párszor anyacsavarokkal kergették el, amiket ördögi ügyességgel lőttek ki csúzlijukból. Bohler szupermarketekben álldogált, és felügyelte a kis tolvajokat, akiknek már jól ismerte trükkjeit. A kis gengszterek, akik lopni jártak az üzletekbe, is ismerték őt.

Reverendás, így gúnyolták. Vámpír, Terminátor, Élijen, Gólem, Nosferatu, Medúza!, záporoztak feléje a videókból vett nevek. Isten szavát hozom nektek, csöcselék, kezdte mindig Bohler, amikor sikerült néhányukat elkapnia. Inkább lökd ide a lóvét, a zsetont, a suskát, a gubát, te nyüves Drakula! És ő mindig adott nekik dohányt. Nem levest vettek rajta, hanem főleg cigit, tojflit vagy ragasztót, rájuk erőszakolom a keresztelés jótéteményét, mondta Bohler, akár az apacsokra. Egyszer az egyik kölyök meglőtte egy rendőrpisztollyal, párszor meg megszurkálták a kis bűnözők. Bohler csak összevarrta a sebeit, leöblítette magát, és már folytatta is térítőútját.

Ha belegondolok, hogy a mi kis Messiásunk most talán egy vonatban zötykölődik valahol, búslakodott Bohler, és a dolgos, jó ács apucija meg a rendes, tisztességes anyucija Egyiptomba vagy hova akar menekülni a balkáni vagy az angolai vagy a kurd vagy mondjuk a kambodzsai... heródizmus elől... és a Messiásnak csak egy szál pulcsija meg egy pár zoknijája van... és sehol nem fogadják be a családot, merthogy állítólag nyilvánvalóan gazdasági menekültek... Bohler vadul felvonított, és elindult a pályaudvarra, hogy megajándékozza a következő Romániából érkező romavonatot.

De Bohler kölykeivel kapcsolatban volt még egy fura dolog, ami nyugtalanított: a játékaik. Mer' ezek a förtelmes pókjátékok, úrjátékok... olyan sebesen repült az idő, hogy az 1., 2., 3. és így tovább években hirtelen vadiúj játékok jelentek meg... csóváltam a fejemet az új generáció láttán, és amikor a fiúkkal erről beszélgettünk, eszünkbe jutott a mi gyerekkorunk világa.

Szerintem a német követség fala körül elhajigált babák és macik voltak az utolsó normális mesefigurák, aztán kiszakadt a zsák a Galaktikus Atomcsontvázakkal... és a játékozletek kirakatai tisztára úgy néztek ki, mintha a Vámpírok bálját reklámoznák... mindenhol undorító, véres birkózók... aszexuális Nukleáris Homonkuluszok... Más galaxisok betoncelláinak boszorkányai, és nem az a jó öreg vén dög Vasorrú bába vagy Baba Jaga, akit a Grimm testvérek Jancsija és Juliskája vagy a cseh testvérpár, Jenik és Mařenka végül úgyis lapátra tettek, hogy kicsit felüdülhessen a gyermeki lélek az után a szörnyűség után... és eszünkbe jutottak a gyerekvárak meg a prérák is.

Abban az időben, amikor még nem volt magom és nem volt nekem Szuka, aki gyereki ártatlanságomban megszabadított volna tőle, én is játszottam világosdít, számtalan csatát vívtam a miniatűr lovagokkal meg indiánokkal, háborúzni tanultam, hogy ne vesszek el a Dzsungelben, vagy legalább ne rögtön... és ugyanígy, a nagyapáim is végtelen háborúkat folytattak a padlókon, a kastélyokban aranykatonákkal, a váralján meg tobozokkal és mindenféle ólomkatonákkal... és a gyerekvilágnak ezeknek a játékaiban mindig a csejenek és az arapahok győztek, üldözték egymást a prérin, lovat loptak, és a kínzócsölpöknél mindig a gazemberek nyöszörögtek, és nem fordítva, mindig a fehér lovag sebesítette meg a feketét, és nem fordítva, és Kormorán kapitány a tigris bratyjával mindig győzött, és nem rohadt széjjel valamelyik vitorlarúdon, így volt, és nem fordítva, és Brutus lehet, hogy előkészítette a törét, de azért adott még egy sanszot az öreg Juliusnak, úgy bizony... persze az igazi, brutális világ nem ilyen volt, de a kedves kis gyerekeknek legalább fogalma lehetett bizonyos alapszabályokról... amikor mi még szenesvagonokban bányászosdít játszottunk, meg fakacsákat húztunk magunk után, a kölykök ma már mindenféle bolsevik fasisztoid Szörnyeteggel, khapitalista fantazmagóriával haverkodtak... betolakodó Élijen Ördögökkel... tojflikkal és tojflicskákkal... természetesen a legtöbb ilyen cuccot a nem keresztény dzsapánok találták ki... mindenféle sárkányfiókat, amik kiköpött olyanok voltak, mint az a vén vak kígyó a föld alatt... Gamera kontra Gaos, X úrszörnyeteg... hogy az ember a végén féljen az ősi világmindenségtől, és meg se próbáljon boldog lenni benne, mozgásában pedig csendes és elővigyázatos legyen, mint amikor a delfin siklik az óceánban. Mer' ha már asse hiszed, hogy a világmindenség legalább sanszot ad...

akkor mi lesz... kezdet nélküli hülye vég... folyamatos süppedés... Pókok... El beszo de la muher aranya... és Gondolkodó Gépek és nem gondolkodó démonok, a tojflik között nem volt egyetlen pozitív szellemiségű hős se, a bomlott agyú és keményen posztmodern kártevők csúful elátkozott bandájába tartozott mind... a mindenféle cuki állatkáról nem is beszélve, a mi lényeink legalább emberek voltak, többnyire lovagok és kemény legények, lehettek bár kovbojok, indiánok, öreg ácsok, katonák, bűvárok, a legrosszabb esetben esetleg úrhajósok... a kislányoknak meg hercegnőjük volt, vagy Ribanájuk vagy babájuk vagy öltöztethető dámájuk... ma már csak az a hülye Barbie van, az uniform robotlány, hogy döntené az AIDS dögvészes sírba!, átkozódtam, és csak meresztettem a szememet, amikor Bohler egyszer éjjel elvitt a halottaskocsijával a Központi Játékbolt kirakatához.

Kikapcsolta a koci fényszóróját, és egy jó darabot gyalog kellett megtennünk, ami kicsit bosszantott, mer' egy kis füvel épp kellemes hangulatot csináltam magamnak. Odavonszolt a kirakathoz, és hirtelen bekapcsolt egy erős zseblámpát. Égnek meredt a hajam. A polcok tele voltak tojflikkal, és a különböző teremtmények éltek! Buzgón tárgyaltak egymással, a Gondolkodógépek játéktornyai rémisztő sebességgel forogtak és okádták a tüzet, a Drakulák a Pókokon vitették magukat, a Zador galaxisbeli Szörnyetegek egy délceg Betmennel dulakodtak, a Mutánskirály épp a Lila Monszterrel rendezett le valamit a kirakat sarkában, a Barbie meg... hát ő meg a vresztlerekkel izélt... atyaisten!... ez aztán örült egy menet volt... ettől még az az állat Aranydög is okádna, ha látná... De a legszörnyűbb az volt, amit a kilenckezű Marslóbálók műveltek a pár megmaradt csejennel, akik annak idején nehéz gyerekkoromban valahogy elkerülték a figyelmemet... összekötözték őket, és mindegyik kezükben egy izét tartottak... de inkább nem folytatom.

Amikor a rémalakok megpillantottak minket, nagy nyüzsgés támadt közöttük, és úgy iparkodtak, mint a kukacok egy darab érett sajtban, és egy pillantás alatt visszamásztak a polcokra, becsukódtak utánuk a dobozok, visszasimult rájuk a celofán, és a Központi Játékbolt kirakata egyetlen szemvillanás alatt olyan lett, mint egy önmagáról készült fénykép.

Na, látom, kapiskálsz már valamit, mondta Bohler.

Azt akarod mondani...

Egyértelmű, hogy ő küldi őket ide, a Sötétség Fejedelme, a gyerekekre hajt, ez egyértelmű.

A hülye apák meg...

Robot módjára veszik nekik...

Valószínűleg az a gond, mondta Bohler, hogy, izé, széthullott az emberi törzs, nincsenek már családok, ahogy régen, sőt aszondanám, hogy a faterok meg a muterok tulajdonképp azért veszik a tojflikat, mer' utálják a csemetéiket, és a lelkük mélyén örülnek, hogy ilyen sötét dolgokat adhatnak nekik, csakhogya...

ezeknek a holmiknak az ereje ellenük fordul, fejeztem be Bohler helyett a gondolatsort...

ja, fosnak a csemetéiktől, és nem kizárt, hogy ki akarják purcantani a picinkéket, mielőtt felnőnek... ám egy csomó kibírja közülük ezeket a sötét nevelési módszereket, aztán ők is elkezdik fojtogatni az ösöket...

azér' van manapság annyi gyilkosság a családokban, a lakásokban, meg a telkeken is, vettem fel...

mielőtt Raszkolnyikov gyilkolt volna, előbb próbára kellett tennie az erejét az öreg Nietzsche übermensch-elméletében... egészítette ki irodalmi és filozófiai ismereteimet Bohler...

és ma a kölykök képesek egy kis apróért eltenni láb alól a holtfáradt apjukat...

de a Raszkolnyikovnak legalább ott volt az a festett kis kurvája, az a Szonjácska, aki segített neki...

mi? volt neki nővére?, erre eléggé ráizgultam...

dehogyan, mondta Bohler, prosti volt... de Bibliát adott Raszkolnyikovnak... aztán... a börtönben... és előtte volt neki az a böggös Marmeladov... és az anyja meg a nővére is meglátogatta abban a rühes Moszkvában, és volt egy haverja is...

Bohler, és mi volt a nővére?

... hát itt leginkább az a lényeg, hogy manapság a kölykök állati magányosak, nincs senkijük, csak a tévé, és ezér' a teret tojflikkel népesítik be...

Bohler, volt Raszkolnyikovnak nővére, vagy nem?

... mer' az emberi társadalom szétesett, már csak különböző törzsek vannak, amik a sötétben háborúznak egymással, medítált Bohler... az üzleti érdekek kötik össze vagy állítják szembe őket egymással... és a kölykök baromira egyedül vannak, csuklott el Bohler meghatott hangja... és maguktól hadiösvényre lépnek a világ ellen, de semmi szabályt nem ismernek, nincs szerződésük, magányosak, vagy rossz törzseknél, trájboknál vannak, és mer' sose hallottak a szerződésről, megfojtják a többieket, és magányos kölykeik születnek... és azoknak szintén... és így megy ez körbe...

Bohler, lefeküdt Raszkolnyikov Szonjával, vagy azzal a másik nővérével?!

... egyszerűen olyanok, mint valami kibaszott modell atomjai, ami értelem nélkül kering az űrben, fogadok, hogy néhányan még asse tudják, hogy élnek, fejezte be a disputát Bohler.

Ki akartam faggatni, volt-e Raszkolnyikovnak nővére, meg valahogy okosan ki akartam puhatolni, hogy mekkora hatalma volt, de nyakig voltunk a munkában. Betörtünk a Központi Játékboltba, és átvizsgáltuk a raktárokat. Több csejent nem találtunk, úgyhogy legalább a kirakatban levőket kiszedtük, és mondanom se kell, hogy egy-két tojflit azér' kicsit tönkre-vágtunk. Aztán Bohler piszmogott valamit a helyiségek sarkaiban, és amikor meggyújtotta a gyújtózsínort, semmi perc alatt elhúztuk a csikot, és alig ugrottunk be a kocsiba és tettünk meg pár száz métert, már fel is hangzott a lélekboldogító robbanás, és az úton jó sokáig ragyogott a csodálatos vörös fény, amelyet néha zöld meg sárga villanások zavartak meg, amikor a ragyogásban szétrobbant egy-egy tojfli gonosz erejének a forrása, amiben, Uram, szilárdan hiszek. A csejeneket elvittük a fűbe a házaink mögé, és szabadon engedték őket.

De térjünk vissza a játékos mókáktól az üzleti vállalkozáshoz: Cápa ugyanúgy várta a Messiást, mint mi, ráadásul jó pár éve Košířeiben lakott már, úgyhogy gond nem volt egy szál se, az új padrúg, álbarát egyszerűen aláírta Micka pár papírját, és a banda teljes jogú tagja lett. Micka ragyogott, mer' a Dzsöpenben töltött évei miatt Cápa Stejn rendkívül értékes szerzeménynek számított.

Figyelem, uraim, mondta Micka a rendszeres összejövetelek egyikén. Düsseldorfban van egy japán bank, és ezek olyanok, mint a farkaskutyák, a határnál várják, hogyan alakul a cseh földek magánosítása. És ha nem lesz vérfürdő, a farkaskutyák benyomulnak ide. És azt csiripelik a verebek, hogy a Szuzuki megveszi a Folszvágentől a Skodát meg az I. G. Farbent és a vérhedt Kruppot is! Kézbe leszurkolják az egész dohányt! Úgyhogy nemsokára minden sarkon lesz egy kompjúterszamoráj.

És David kombinált, Micka meg tárgyalta, és bevonták a világlátott Cápát, aki a külügy-miniszterünk lett, amitől nem kell hasra esni, ha a tulajdon Szervezete névsorát lapozgatva azt látja az ember, hogy jó pár padrúg akad benne, aki együtt ült az egykori szétesőben levő köztársaság akkori mostani külügyminiszterével, meg egy csomó más padrúg, aki együtt piált vele... és piál továbbra is... még mindig az 1., 2., 3. stb. évben vagyunk... és Micka keze rajta volt a váltókon, amikkel külföldre lehetett kapcsolni... főleg a minisztériumban, de egy csomó más társaságnál meg bandánál is, David pedig ült és kombinált, engem meg elküldtek játszani... egész kellemes volt, mer' Madame Hoitsuval, azaz Bohler kis laoszijával mentem mindenhova... a gépek, amiket kiegészítettünk az Aranydögön keresztül szerzett olcsó thaiföldi alkatrészekkel, hirtelenjében egyszerre több lassabb országot is meghódítottak, és a laosziak törlesztették a százalékokat, és néha szép halkan, minden felesleges feltűnősködés nélkül elpasszoltunk néhány kevésbé jelentős házat a város szélén... amik igazából nem is léteztek... mer' az a szemforgató képviselő, akit megbuktattunk, most nekünk dolgozott... meggyőztük, milyen előnyei vannak a gyors munkának egy meghatározott hivatalban meghatározott telekkönyvek hallgató társaságában... és Hradil Doktor Csodaelixírje újabb és újabb kelet-európai piacokat hódított meg, mer' minél keletebbre ment az ember, annál több volt a szegény, akik vagy földobták a bakancsot, vagy egész szépen helyrerázódtak... néha olyan híreket kaptunk, hogy az Elixír egyes elkorcsosult területeken afrodiziákumként is hat... az Ural fele közeledve Hradil Doktor Csodaelixírje egyre több lelkes hívet szerzett magának... megfelelő és nem megfelelő pácienseket, a darwini kiválasztódás... meg az orosz rulett régi jó elve szerint... és a címke, amit a képzőművészünk tervezett, és amin Hradil Doki perverz mosollyal, kölcsönként fehér köpenyben, a mellén kölcsönként sztetoszkóppal épp a Kaszást kergeti felemelt kézzel, meghódította az egész posztkommunista világot, és rég elmúlt már az az idő, amikor Vaszil a pincében a nyelvével nyaldosta és ragasztotta rá a címkéket az üvegekre... az Elixírt most már az új Bohémia fővárosának több patinás gyárában gyártották... és továbbra is mi uraltuk az indiai mongol szövetek piacát, és kevesebb sose lett belőlük, és kormányzati ingatlanunkon olyan csigatempóban építettük a kormánnyal a kormánypalotát, hogy az tulajdonképpen nem is létezett, így nem vette el a kilátást... néha akadt egy-két újabb üzlet... üzletecske is... kevesebb sose lett belőlük... mer' ez a Vadkelet Klondike-ja volt, és az most is.

És mentünk, mint a közös szánba fogott, ostorral ütlegelt kutyák, amikkel, nincs mese, vagy időben megérkezel, vagy megfagysz a barátságtalan tájban, mer' abban a pillanatban, hogy megállsz, fuccs az időnek.

Ugyanolyan keményen ostromoztuk egymást, mint saját magunkat, ahogy az az emberek üzleti törzseiben... szokás. És amikor éreztük, hogy kicsit satnyul a testünk, mint valami váratlan hideg reggeli szellő, jött Hradil Doktor... a fiait teljesen lekötötte a lánytestvéreik keresése, és nálam jobban senki nem érthette ezt... de úgy repült az idő, mint bőszen szellem a fészkéből... a beton repedéseiből... mintha éhes volna az idő, mintha azoknak az embereknek a húásával akarná teletömni magát, akik benne élnek, az jutott az eszembe: az ellenségeivel... ezt egyszer el is mondtam Hradil Dokinak, de ő csak azt felelte: csak a paranoiáknak vannak ellenségeik... és dőlt a lé... és Prága változott... és aki nem tanult meg járni benne, annak csúsznia kellett... lassabban és lassabban, míg ki nem múlt az időben... és az, aki futni tudott az időben, eltörte a földön fekvő gerincét, kinyírta, ha valami haszna volt belőle, de ha a csúszó-mászó senkit se érdekelt, akkor egy darabig még ellődörgött az olcsó városi kifőzdékben a váralján, és magára maradt, aztán embermód elpusztult... így van ez az idő kezdete óta... olyan barokkos... csak a várbeliek valamivel elegánsabban múlnak ki... és a Doki csak elmosolyodott a teli boncasztal fölött, és villámokkal a szemében belemerült a kutatómunkájába... az érdeklődéssel teli antropológus... aztán megölték a fiát, aki óvatlanul

letörölte a horogkereszt gonosz jelét valahol az átkozott metróban... akkoriban kezdtek előrajzani a hitlerek.

A mi csoportoskánk nem törődött velük, úgy vettük, mint egy nem megfelelő időben és nem megfelelő helyen történt verekedést, de hamarosan többet is hallhattunk felőlük.

A laosziak, akik megkedvelték a Doktor truppját, sőt a legkisebb gyerekeket saját nyelvük némely szavára is megtanították, a Doktor kisfia utolsó útjának estéjén a boncterem ablakai alatt ácsorogtak, és lehet, hogy kicsit furcsállották, hogy a meggyilkolt a régi boncterem futószalagjáról zsákonként csúszik le a ravatalra. Hradil doki a fiát is felboncolta, hogy mindent megállapítson és mindent tudjon... az ütések erejét... a harag irányát... így védhette meg a legjobban a többi gyereket.

Néha a laosziak is kaptak egyet-egyet a pofájukba, és időről időre ők is kiosztottak egy-két fülest, de amíg nem látták meg a zsákokat a fiatal fehér gyerekekkel, aki beszélt a nyelvüket, addig nem esett le nekik a tantusz... mer' elég ideig bámultak már a halál csontvázpofájába gyilkos országukban.

De most először élesen kirajzolódott előttük, milyen is az új szabad országuk, és mind elkezdett vonyítani, csak azok nem, akiket Bohlernek sikerült rávennie, hogy megkeresztelkedjenek és akiket rózsafüzérrel ajándékozott meg... ők összekulcsolt kézzel letérdeltek, valahogy furán tekergették a nyakukat, meg kapkodták a fejüket... a francba, mi van velük, sziszegtem Bohlernek... szerintem, öregem, mondta óvatosan, most öltik magukra a másik arcukat, eltúlozhattam a dolgot, hülyén magyaráztam... sziszegte vissza a megzavarodott Bohler.

És ebben a pillanatban odajött hozzánk Bohler kis laoszija, ijedtnek látszott, és aszondta: Gyolszan, gyolszan! Mi van?, kérdeztem. Ölni akálnak, a laosziak. Na és én micsináljak?, kérdeztem. Hívjam a zsarukat? Nem, nem, megölik zsalukat is! Egymásra néztünk Bohlerrel, és elborzadva végigpásztáztuk a színt. A laosziak bandája békésen vonyított a boncterem ablaka alatt, de a megkeresztelkedettek időnként föl-fölálltak a tömegben, és tépdesték le magukról a rongyaikat, a kezükben fénylett kirántott szamurájkardjuk pengéje, és a magasba emelték a bivalyölő lándzsáikat... az előttünk álló fickó, a volt cápavadász, letépte a rongyait, és kimarta a bivalyölő lándzsát annak a laoszinak a kezéből, aki csak úgy halkan vonyított bele a világba, aztán a fickó fejére dobta a ruháit... nahát, mondta Bohler, pont ma mondtam nekik, „ha két szoknyád van, az egyiket cseréld el bicskára, és menj harcolni, ha azt parancsolja az erőd”, lehet, hogy pontatlanul fogalmaztam... egy másik, karddal fölfegyverzett laoszi egy vénasszonyt rángatott ki a vonyító, jajveszékelő tömegből, és durván nekitaszította a boncterem falának, egy másik idősebb laoszinak meg lehúzott egy pofont... a többi felfegyverzett újonnan keresztelt összesereglett a cápavadász körül... még mit prédikáltál nekik?, kérdeztem, elismerem, rosszindulatúan Bohlertől, „taszítsd el apád, anyád, és szabadulj meg a családotól, ha hadi ösvényre lépsz a nyilvánvaló megaláztatások ellen”, a francba, nem értették meg, hogy ezek csak olyan rögtönzött metaforák, tette hozzá Bohler. De már odahallatszott hozzánk a szirénák vijjogása meg Micka rekedt hangja. Az utcán sötét sor rajzolódott ki, megin' plexiüvegeket láttam. A cápavadász vadul üvöltött, s a vérrokonai csatlakoztak hozzá. Szerencsére Micka közbelépett Daviddal. Fölismerték a nehézfegyverzetűek vezetőjét, aki Micka csatornabeli padrúgja volt, és tartozott egy s mással a Szervezetnek, én magam korrumpáltam. Bohler égnek emelt karral és szörnyűséges nemzetközi szitokarádattal csillapította a laosziakat, David virágot osztogatott az első sorokban álló rendőröknek, a Doktor a boncterem ablakából üvöltözött nekik: az én fiam volt vagy a maguké, bűdös zsaruk! A Doktor kamaszlányai ráakaszkodtak a bivalyölő lándzsákra, az apróságok meg ide-oda szaladgáltak és tolmácskodtak. Észrevettem, hogy a Doktor fiai kicsúzliztak pár ablakot,

valószínűleg onnan hívták ki a lakók a rendőröket. Hirtelen minden elcsendesedett. Bohler elvezette a keresztényeit. Mi meg a doktor fiát kísértük.

És reggel megin' ott voltunk a tanácskozáson üzletemberöltönyeinkben. És nyújtogattuk a csápokat, és hajtottuk a malmot, és suttogtunk, és dőlünk a röhögéstől, és telefonáltunk és faxoltunk, és szűrtük magunkat, és ármánykodtunk és harácsoltunk, és nyertünk és veszítettünk. És ittuk a Tüzes Vízet. És aludtunk a padruzskákkal. Futkostunk a kocsik után, lefizettük a zsarukat meg a gengsztereket, akik nélkül olykor nem boldogulhattunk, és akikkel szemben a dohányon kívül nem volt más fegyverünk.

Néha egy ház vagy szálloda volt a tét, máskor pár pecsét vagy egy mosoly. Az egyik aláírás egy húszasba került, a másik egy megfelelő időbe elejtett, megfelelő mondatba. A világ örök körforgásában valahol ott volt a halál, a magány és a téboly, a szerelemmel, az együttérzéssel és az emberi törzs szilárdságával együtt. Itt sötét volt, ott meg világosság, és mi főleg félhomályban éltünk. Hozzászoktattam fürgé szememet ehhez a határvonalhoz. Szíven szűrtam magamat, de behegedt, letéptem az ujjaimat, de reggelre megin' ott lógtak a kezemen. Elvágtam az idegeket, mégis mozogtak. Meg akartam halni, erre föl pénzt kerestem. Azon az estén, amikor ott ültünk a fény alatt, és mosolyogtunk meg simogattuk egymást, a halál csak gyengéden bökött meg a kaszájával, csak finoman húzta végig a pengéje hegyét a szemhéjamon, csak annyira, hogy azt mondhasa: heló, te mocsok, tudok rólad. Néha úgy tűnt, hogy valójában semmi se létezik, máskor meg tele volt a világ. Aznap este nem bírtam elaludni.

A Galaktikusban kiszűrtam egy harmincas csajt, aki egyfolytában be volt állva, de a teste csodával határos módon még jó feszes volt. Reggel egy fiatal vörös csajjal feküdtem az ágyban. Hozzám beszélt. Először nem értettem. Hova valósi vagy? Ostravába. A szénrakásokon gubizol? Elbőgte magát. Elaludtam, és amikor este felkeltem, észrevettem, hogy ellopta a kabátom hatezer pénzzel meg egy fontos papírral. A papír miatt aszondták a fiúk, hogy nem ártana megtalálni a csajt. Én is tudtam. Lecsekkoltam a klubokat, lebujoikat, diszkókat, benéztem valami növekvő felhőkarcoló alá is, felforgattam a köveket, átvizsgáltam a büfögőket. A pályaudvaron találtam meg egy csoport joghurttal! Részeg volt, és magabiztosan mosolygott: meg is halhatól. Adoda az iratokat. Aztán mióta irat a guba, te mulya? Hesseljél, mondta a joghurt, és belém lőkött. Várjál! Ne legyél hülye! A joghurt tolt elfele, bikaerővel hátracsavarta a kezemet, és a fejemmel kilökte a vécéajtót. Pics! Tu jeszty banya na picso! Typijer huji! mondta a joghurt szlávul, mint arra rájöttem, és brutálisan nyakig belenyomta a fejemet a kagylóba. Majdnem okádtam, amikor hozzáért a szám a habzó húgyhoz. Hagyjad má', te állat, kiabálta a vörös, és mindkettőnket lelökött a kockakőre. A jugó állt föl előbb. Jebemetyiboga, egy darabig simogatta a piás csaj seggét, aztán eltűnt. Én inkább fekve maradtam. A csaj segített felállnom, összpontosítottam. Oké, próbáltam mosolyogni, de nekem kell az a papír, a lakásomról van szó. Ez régi szó, régi szükség, ezt mindenki megérti. Akkor itt van, nézett rám részegen. Ócska ridiküljéből előhúzott egy papírt. Ne hülyéskedj, mondtam atyáskodó hangon, ez a bizonyítványod vagy mi a szar. Uááá, kiáltotta, aztán beugrott az egyik fülkébe, és bezárkózott. Megin' bögött. Hát jó, mondtam. Na de most gyerünk, mondtam magamnak. Be voltam rezelve a joghurtoktól. Lábujjhegyre álltam, hideg táncoskezemben egy összegöngyölt ezerkoronás, a fülkébe dobtam a lóvét. Ha nem esett a fejére, remélem, nyitott szemmel bög, de lehet úgy egyáltalán bögni? A vécében csend lett. Várakozással teli? Még több dohányt dobtam be neki. Simán szét is téphette ezt a fontos papírt, pont úgy, mint amikor a szénrakásokon a lepkék szárnyait meg a legyek lábait tépdeste, a bűdös kurvája. Abbamaradt a szipogás. Kifújta az orrát. Élvezte a helyzetet. Várt. Újabb virágot szakítottam neki. Előbújt valami az ajtó alól. Az ismerős fehér boríték. Ez volt az. A zsebembe gyömöszöltem a papírokat. Most már kirúghattam volna az ajtót, és elszedhettem

volna tőle a dohányt és úgy elintézhettem volna, hogy a élet folytatásának még a gondolatától is kiszarja a belét a kagylóba. Vagy elvehettem volna a pénztárcáját, és tízszer annyit tömhettem volna bele a nyomorult fergének. Odamehettem volna a jugókhöz, és úgy hasba szúrhattam volna, aki szívózott velem, hogy ezer évig a fájdalom útján járjon. De lehet, hogy nem jutottam volna el hozzá. Szóval szabadság volt, és kábé este tíz, és csinálhattam volna ezt vagy azt, vagy valami tök mást. Leléptem. Miközben átkeltem a pályaudvari fertőn, a kijárat fele vezető tereken, folyton hátrafelé néztem, és váltogattam a sarkokat meg a falakat. Ennyi idő már elég volt a csajnak, hogy leadja a drótot nekik, hogy van dohányom. Amikor megérkeztem a papírral, a haverok aszondták, oké... helyes, nagyon helyes, Bohler pedig így szólt: Hálistennek.

A Galaktikus bár agysejtrongálásra való volt, a Dóm erotikára, a Černá meg mindkettőre, meg más dolgokra is. Üzleteltünk. És rohamaink voltak, és görcsben rángatóztunk, annyira hihetetlen volt, mi minden lehetséges. Aztán Cápá azzal állt elő, hogy sefteljünk kocsikkal, és rám jutott a BMW-k elsózása, és bár a zsebemben ott voltak a címek, meg tutira is mentem, azér' mégis vad tánc volt ez... olyan, amikor ropognak az izületek, és feltöltődik a szív, és a táncos különböző ismereteket nyer... olyan pofákkal tárgyaltam, akik egész életükben az egyetlen Octaviájukat vagy Zsigájukat fényesítették, aztán valami az üzleti vállalkozásukból vagy valamilyen örökségből, netán mágiával vagy gennyes üzletekkel vagy Isten kegyelméből vagy kongói öldökléssel vagy kemény és becsületes családi munkával vagy pusztán véletlenségből kicsit megtollasodtak, mit tudom én, mivel sikerülhetett ez azokban az években, miután fölpörgött az idő... figyeltem meglepett régi és új beszédmódjukat... hogy hogy keverik... mer' ezek a pasik, akikre rászakadt az arany, a gyorsan rohanó időben a lepattant házgyári kockatanyákból meg beton moslékos vályúkból átaraszoltak az új milliomos-klubokba, amik ugyanúgy megalakultak, mint hajdanán, és a jó öreg foci helyett most golfbal szaggatták szét az életüket... csak lassabban... meg el kellett sajátítaniuk a társas érintkezés új szótárát... anyukám meg asszonypajtás helyett most nagyságos asszony volt, vagy az, hogy hitves, meg úrnő... és bigék, muffok, szoknyák, csajszyik, pipkók helyett most koboldokra, lányokra, titkárnőkre, asszisztensekre és irodavezetőkire hajtottak... és az asszonypajtás hitvesek elkezdtek erobikázni, mer' egyszeriben ráébredtek, hogy mégiscsak tartogat még nekik valamit az élet... például napfürdőt a Kanári-szigeteken... vagy mondjuk szeretőket... és ahogy tollasodtak a férjek, jöttek a plasztikai műtétek is... és rögtön több lett a kíváncsú vitaminember... és a pasik boldogan ültek be régi, új, legálisan szerzett, csempészt BMW-jükben, és a visszapillantó tükörben mintha... le se merem írni... sose vegyétek a szátokra, intett minket Bohler... a visszapillantó tükörben mintha hirtelen a nővérüket pillantották volna meg a láng körvonalalaiban... és ezér' öltönyöket meg fotósokat vittek magukkal, és repesztettek adó- meg vámmentes kocsijukkal, ami könnyű volt, mint az angyaltoll... és mer' hozzászórtak bűzös, ócska bolsevik kocsijaikhoz, előfordult, hogy figyelmetlenül vezetve szétlapították a fejét az új vagy régi idő egy-egy koldusának... mer' az emberi törzsből valaki mindig áll az esőben a kilométerkőnél, valaki pedig mindig elmegy mellette... és viszonylag ritkán akadsz egy szentre, aki fényes kardot húz elő a csomagtartójából, hogy kettéhasítsa vele a kocsit, és megajándékozzon téged... így volt ez, és így is lesz... és én a parvenü kuncsaft-jaimat kíméletlenül megkopasztottam, és a felesleget odaadtam Bohlernek a kölykökre meg a csirkefogókra meg a földönfutókra, nehogy túlzottan megkedveljen minket az Ördög... hogy hamarabb átjussak a tű fokán, mint az a bizonyos teve.

Előfordulhat, hogy elfelejtettem a közönséges beszéd és az édes cseh anyanyelv használatával megfelelően és kimerítően kifejezni, hogy Bohlernek tényleg nagy szíve volt. Attól kezdve, hogy volt pénze meg lakása, még ha a lakás az egész bandáé is volt, folyton azzal hízelkedett az ő katolikus Bogjának, a templomok és padosorok Bogjának, hogy gondoskodott az eltévedt

barányokról, akiknek általában kokszzsínűre kosztolták a gyapját a legtebolyultabb komcsi kazánházak. Könnyekkel hullatta tele az oltárt, miközben mi termeltük a dohányt, aminek egy részét nemcsak a kölykök között osztotta szét, de mindenféle egzisztencia között is, akiket időről időre, ha rájött a roham, a Déli pályaudvarról hurcolt hozzánk. Tetvetlenítette az eltévedt románokat, akiket ama kibaszott fehér Európa mindenféle tájairól toloncoltak vissza Csehországba, Dalmati kenőccsel kenegette az albán kurvák ácsorgástól feldagadt lábát, Fiorparfümös vízben fürdette a kiskorú cigánylányokat, akik a Vadkelet legrosszabb városi koszfészkeiből jöttek... és kisírta Davidnál, hogy ha van valami munka, ha például a szövetraktárban kell csinálni valamit, vagy a gépekkel teli ládával, vagy a pókhálókat kell fájdalommentesen eltávolítani a házak folyosóiról, szóval ha akad valami mocskos rabóta, amire a legközelebbi lebujokból fogadnánk föl pár szeszkazánt... akkor hadd mehessen el a pályaudvarra, és választhasson a hányódó szemétből, akiket a legkülönbébb államokból toloncoltak vissza... ahol a sült galambok omlós húsát finoman és kíméletesen... a lesóványodott arcok ajkainak összezárt borotvapengéje szeli fel önöknek... és a falat természetesen megy tovább a belekbe... a kíváncsi államok belébe, mely államok hatóságai teljesen helyesen határoztak úgy, hogy ez meg ez pofa egyszerűen nem kap menedékjogot... mer' otthon vagy demográfiában élhet, ha meg nem, akkor meg kurva fix avec deus ex machina harcolja ki magának, békés eszközökkel, mondani se kell.

Bohler tévedhetetlenül megszimatolta, kik a legnagyobb brutalók... a házainkból rendszeresen pateroltuk ki a totálőrült alakokat... a szerencsétlen románról, aki állítólag a táborból szökött, kisült, hogy portugál tolvaj... a bolgár teológiahallgatóról, akire Bohler a pályaudvari lebujban talált rá, kiderült, hogy indiai varázslónő, aki meggyalázta Bohler oltárát... a szökésben levő örményekből, akiket kínzások sebei borítottak el, a világ első keresztény nemzetének képviselőiből, alighogy jóllaktak, megfürödtek, felöltöztek és megkapták a legközelebbi német városig szóló jegyüket (a banda kontójára), egy pillanat alatt elvadult azeriek bújtak elő, akik beleuntak az erdőbeli öldöklésekbe... de azér' nem olyan nagyon... a lehető legnagyobb szörnyűség előtt menekülő horvátok Bohler nagylelkűségi rohama után különös átváltozással szerbek lettek... a szerb emigránsok meg boszniai muzulmánokká változtak... érdeklődtek, merre van Mekka a fekete kővel, aztán csak hajlongtak és hajlongtak... Apage, Satanas, kiabálta néha Bohler álmában, és a kis laoszi lefűrészelt sörétes puskát rejtegetett az ágy alatt... nem tuom, nem akalni-e bántani, engem, őt vagy őket, mondta bocsánatkérő mosollyal... Bohler mindenféle jócselekedete után általában nem sokáig váratott magára a méltó büntetés... és egyszer egy szép szlovák csajjal állított be... Cápa pont Kassán volt, ugyanis rámozdultunk a szabad biznisz és Hanza-város akkori projektjére... ültünk a Tüzessel egy kemény üzleti tárgyalás után, amelyen Hradil Doktor Csodaelixírje mellé sikerült megkaparintanunk egy tuti hajhullás elleni szer eladási jogát is... a gyengébbeknek utána sajna még a bőrük is foszlani kezdett... gyors munkával egész Csehország területén kizárólagos jogot szereztünk a dologra... és ez további dohányt, suskát, lóvét jelentett, talán csak Micka tudta összeszámolni, mennyit... a hittudós a szoba közepére állította ezt a gyönyörű lányt, lehetett látni, hogy a kis laoszi elsápad, ami tearózsánál elég szokatlan... ez Helenka a nagyszombati egyetemről, vörösödött el Bohler, kérvényezte a cseh állampolgárságot... antropológiát akart tanulni, az emberi faj fejlődését... satöbbi, mondta Bohler a csendbe. Hát heló, én is antropológiát tanultam, de kívágtak, mer' én voltam a legjobb, mondtam barátságosan. Remek, majd ha lezárják a határt, a vasfüggönyön keresztül fog utazni, ide-oda, ide-oda... álmodozott a már részeg Micka. Úgy biz a, de jer csak böljebb, tö lyányka, az órgyílusát!, mondta David. Az igazi hegyalakók számára a Pozsony- meg Brünn-féle városok a szemaforokkal meg kocsmákkal egyetlen Várossá olvadnak össze, így még néha a zseniális Davidból is előtört a régi nyelv. Helenka szép csaj volt. Titokzatos... Bohler hozta. Össze akartunk barátkozni vele. A lány gyorsan megértette, miről van szó. Engem rögtön megnyert

magának, benne akart lenni az élet legközepében, ráérezett a prágai beszédre, hallgattam, ahogy beszél, és amikor egyszerre kezdtek rá a kis laoszival, akkor még sztereó is volt. Tégededet? Helena, aszondtad, hogy tégededet? Mér'? Figyeltelek, aszondtad: hagynak tégededet, te szuka, hallottalak! Lengyel vala az ídesanyám, mondta erre Helenka. Moszd le a lépcőt, te lány!, kiabálta a kis laoszi a folyosóról, és odacsapta a rongyot. Én mek képen tölüllek tégedet, ha mindég povedálsz! Helenka, nem aszondjuk, hogy mindég, hanem mindig, okítottam. Naná, furtonfurt és olvéjz kokakóla, mondta prágaiasan. Voltak szavak, amelyek Bohler is faszcinálták, cintorín, cinterem, temető, azannya, ez úgy hangzik, mint egy vitamintemető a halottaknak, citrommal, öregem, egy halott a citrométeremben, fehér csontvázak a sárga bundében, gagyogta. Konárik, ágacska, ez meghatott, Davidot pedig teljesen könnyekre fakasztotta. Konárik, konárik, ez úgy hangzik, mintha aszondanád: Szeretlek, mondta a szerelem jó öreg elfeledett szavát ez a stratég. Biztos valami obskúrus hetilapban olvasta a párocskák és csoportocskák színes fotói alatt, találgattam. Konárik! Még Micka is elmosolyodott. Amikor Bohler látta, mennyire levett minket a lábunkról Helenka, megpróbálta a varázst megbontani: Ágak, hm, ne felejtsetek el, ti kutyák, hogy méregtől átítatott szívetek sötét mélységében milés Christi vagytok, Krisztus katonái, és hogy minden fa bármikor a kereszt egy gerendája lehet!

Naná, furtonfurt és olvéjz kokakóla, vén csuklyás, feleltünk neki az üzlet és a szórakozás közti rövid pihenő alatt, kényelmesen elterülve a klubfoteljainkban a villogó számítógépek közt, a lakásunkban, a házunkban... és én sóvárogtam... Szuka után... a gyereknevém, Kis Fehér Szuka után. És álmodoztam az ígéretről... a nővéremről, hogy milyen jellel és mikor szól hozzám... ha szól, akkor van értelme ennek az egésznek... az asszonyaink a konyhában veszekedtek, mi meg álmodoztunk... a Tüzes Vizes üvegek az asztalkán, a fegyverek kéznél... fáradságunkban álmodoztunk, az ablakon túl ádáz csata dúlt, barmok voltunk és remek fickók, csalók és vállalkozók, piások és narkósok, művészek és seftelők... gáncsvetők és szeriőzők... de leginkább társaság voltunk, ne feledd, hogy az ablakon túl háború dúlt... és még nem tudtuk, hogy mi következik... és bőszek voltunk és alázatosak, bőszek és alázatosak, bőszek és alázatosak... és fetisiszták voltunk, meg szexisták, babonások, a levegőben a víz meg a tűz ereje volt... és néha az ima ideje volt, néha az éneké... néha az adott, néha a kapott pofonok ideje... ezér' időről időre pihentünk egy kicsit, és együtt álmodoztunk, de tulajdonképpen mégis külön... milés voltunk... vagy inkább Psí vojáci, Kutyakatonák... és húsz évvel későbbi Medorekek... és ez a kitörés utáni idő volt, és mi romok közt éltünk... a levegőben robotok dörögtek... így ment az idő... bátyám, vagy inkább nővérem, ott a titokzatos jövőben, ha a körülmények többé-kevésbé véletlen összejátszása folytán találkozánk... mert az idő folyton megy.

Közben Bohler teljesen beindult a szlovák nyelvre. Aszta, olovrant, öregem, simogatta rózsafüzérét a súlyos ólomszemekkel a bőrbe varrt és személyesen a Pápa által megáldott dróton a kereszt és a szenvedés útjának minden lépésén, miután térden csúszott a nagy Rómába... Rómát két cigány alapította, akik annak a szukanak a tejét szopták... de ez csak engem érdekelt.

Lehet, hogy Bohler amiatt mászott el odáig, amit az a banda csinált vele a sitten... amiatt, amiken keresztülment... Figyelj, öregem, mondta Bohler, és az ujjával megfogta a huzalt, ez is olovrant. Csöndes este volt, a kevés esték egyike, amikor nem voltunk sem a városban, sem a Sziklán.

Mer'... valamikor a Szervezet őskorában minden megkeresett, összekapart vagy zsákmányolt m.-t a Sziklára jártunk megünnepelni, de ezt a szabályt egy idő után nem tartottuk be... mer' egyfolytában ünnepelhettünk volna... most már csak lazítani jártunk oda. Prága a biznisz helye volt... és akkor még nem jött az a malmos ügy, az, ami Daviddal történt... és a Szikla misztikus menedékhely és vár volt. Egy házról beszélek, Micka tulajdonáról, ennek köszönhetően kaptuk meg az első hitelt a Kikelet Nagybanktól... valamikor a hetvenes években Micka egy csapat hippivel lakott itt, akik a saját idejükből próbáltak gátat emelni a hitvány hitványkülvilág ellen. A rendőrök egymás után rángatták ki őket onnan, mint nyulat a ketrecből, és a fiúk és lányok nagy része disszidált. Amikor először jöttünk ide, ki kellett üríteni a szekrényekből a régi hippi csörgőket, ponchókat, ostyákat, verseket, fejdíszeket, lemezeket, fuvolákat és lantokat meg az elrohadt füvet és gombát, és Micka boldogan vigyorgott, amikor a régi időknek ezeket az emlékeit... a saját múltját égette, aztán Bohler hirtelen beleugrott a tűzbe, és kikapott Mickának egy Janis Jo-lemezt, és ekkor mondta először: ne vegyétek a szátokra... feleslegesen... ez a csaj ismerte a Fiery Jacket meg egy csomó emberi trükköt... mielőtt felfalta a sátán kuttyája... erős *hangja* volt neki.

És én ebben a pillanatban női hangot hallottam, torokból előtörő dalt, zöld villámlás volt... a távoli hegyek felől szállt felém, és minden ereje és energiája ellenére is belegabalyodott önmagába... és bánatos volt... ez talán valami utazást jelent, jutott eszembe. Mi ez? Ki ez?

Aztán a szívemet fura módon megtöltötték Szuka már elég régi, de nem teljesen elfeledett szavai. Lágyak voltak és nyugodtak, és gyöngéden simogatták testem minden idegszálát. Azt mondta, hogy várjak. Azt mondta, hogy legyenek felkészülve. És megint megszólaltatta azt a hangot.

Látni akarlak!, kiáltottam, sajnos hangosan, és a fiúk meg a barátnők döbbenetesen néztek rám, a halott bandák kultikus maradványainak általános és örömteli pusztítása közepette bizonyára szentimentálisnak tüntem... és az erő, ami Szuka rejtett jelenlététől áramlott belém, oly gyorsan és mondhatni oly végérvényesen párologott el, hogy megpróbáltam átrágni magam a fűvön, el, el, el.

Az igazi ellazulást a Sziklán... a gomba jelentette, meg a fű meg az LSD meg az ilyesmik, Tüzes Víz és vörösbor literszámra, és nem sokat beszélt az ember, és megpróbált csak úgy lenni... néha mindenféle padrugák is jöttek velünk, mindenféle jó barátnők... nem holmi fennhéjázó idegzsábák, folyton bugyborékoló hülye picsák... jó volt kicsit álmodozni... hogy tán valamelyikük a nővérem... egyszer Cepkovát is fölvittem... talán mer' azt reméltem, hogy az arcában legalább a visszfényét meglátom még egyszer Szuka arcának... de nem, még akkor se, amikor nem beszéltem, és mélyen koncentráltam... csak egy szóke csaj volt, és ez zavart... de a régi társulattól volt, úgyhogy legalább játszottunk kicsit... kifestettük magunkat valamelyest, és kisebb előadást rendeztünk... a pajta körül, a kert mögött és vissza... a szélben... és az ember az elején szemernyi ideg volt, mer' nem bombázták a szemét meg a fülét az iszonyatos új reklámok... Barbie helyett csak a Polednice, a régi rossz szláv boszorkány jelent meg néha a szembelevő hegyoldalban a perzselő nap fényében... egyetlen tojfli se repkedett a levegőben, csak a környező sűrű erdőkben ólálkodtak néha gonosz farkasemberek, de az épületeket kerülték, mer' kaptak volna arra a gonosz, véres pofájukra... csak néha töltötte be

az erdőt a jó öreg Hejkal erdei manó hangja, nem köröztek fölöttünk helikopterek, mint az ordas orwelli orgiák idején... Bohler ételt hordott a manóknak... de én biztos voltam benne, hogy a farkasemberek úgylis eleszik előlük az egészet... és amikor néha förtelmes városi gumihamburgerekre támadt csillapíthatatlan étvágyunk, könnyen elgázoltuk vörösborral meg Tüzes Vízzel, meg újabb adag gombát vettünk magunkhoz a spejzben, aztán már elég volt a befagyott tó partján üldögelni, és kavicsokat dobálni a jégre... és a jég kopogásából kihallani az élet dobbanásait, mint valami lassú zenét... és tudni, hogy nyáron a kavicsok köröket írnak majd a vízre, és minden csepp, amit megszólaltatsz, ereje üdvözlétét küldi.

Mickának eszébe jutott, hogy tornászhatnánk egy-egy fagyos reggelen. Cápa ki akarta próbálni, meg tud-e állni a lábán a levegőben, David majdnem teljesen benne volt, Bohler aszondta, neki mindegy, csak én ellenkeztem... reggelente általában használhatatlan voltam az áttáncolt hosszú éjszakák után, épp eleget mozogtam, így én a szobából, amit megtöltöttek a vidám és félmeztelen padrugák és főleg Bohler kis laoszija, figyeltem, hogyan szökdelnek, fekvőtámaszoznak és öklözik egymást ezek a bolondok, a haverjaim, a társaim...

Ezér' olyan jók a nem keresztény számítógépes szamurájok, okított minket Micka, a szerződésük szerint cselekszenek, amit busidónak hívnak, szamuráj lovagi klánjaik vannak, és gyerekkoruktól tanítják harcolni a kölykeiket, nagyon jó például az a botos harc, vagyis a kendő, magyarázta kollégáinak Micka jogász, mer' ép testben ép üzleti lélek.

Oké, Micka, de ezek kifulladásig csinálják, mondtam, mi meg csak kicsit ki akarjuk próbálni, meddig megy a dolog.

Izé, hát lehet, hogy te igen, mondtá Micka, és David kicsit elvörösödött. Mi van?, kérdeztem.

Hát igen, beindítottuk a taposómalmot, mondtá Micka, és most már nehezen tudnál kiszállni.

Csak később jöttem rá, hogy talán a szó, amit használt: a malom, az volt a rossz varázsigé, ami később a kezünkre játszotta a szudáni malmot.

Mi van, kérdeztem.

Izé... David valahogy nagyon lassan beszélt: Izé, Potok, rájöttem, hogy mást úgyse tudok csinálni.

Menj már, öregem, tied a világ, mondtam. Mi az, kollegák, mi folyik itten és mostan, lelkészkém meg te, Cápa, talán rosszul vagy lomhán táncolok?

Nem, jól táncolsz, és akkor, amikor kell, mondtá Micka jogász. Csak azt beszéltük, te vén cserkész, hogy az utóbbi időben egy csöppet durci vagy. Lehet, hogy a BMW-k készítettek ki ennyire, vagy a nyelvi kutatásaid, esetleg bekaptad a legyet, vagy csak többé-kevésbé rendszeres holdórád jött el, de mi örülnénk, ha megint' vidámnak és agyontáncoltnak látnánk, mint mindig.

Felejtsétek el, fiúk, mondtam, nem hagyom, hogy holmi vidámkodást erőltessetek rám. Nem valami guminista úttörőtáborban vagyunk. Vegyétek úgy, hogy megjött a rendszeres férfibajom, és picit elhúzódik, de azér' halva született városi zabigyerektől még nem kell tartani.

Jó, úgy vesszük, drága cimborá és lovag, tudjuk, hogy példamutató rendszerességgel jársz szentáldozásra, erre meg Bohler komorult el pindurkát, csak azt akarjuk, hogy tudjad, biztosítottak egymás szavába vágva, hogy alapjában véve hű barátaid vagyunk, és ha gond ül a válladon... ránk számíthatsz... ugye tudod ezt, színészkém.

Köszönöm, stratégiák stratégiája, köszönöm, jogászok jogásza, köszönöm, lelkészek lelkésze, köszönöm, miniszterek minisztere, köszönöm, és hasonlókat belétek is.

Csakhogy... jól ismertük egymást, amikor az egyikünk levegőt vett, a másiknak köhögni kellett, így nem kerülhette el padrúgjaim figyelmét a törzsből és harci szövetségből, ha olykor kicsit magam alatt vagyok. Megőrijtett ugyanis a Szuka utáni vágy, felemésztett a nővéremről való tűnődés, aki a jövőm és az erőm volt... mer', mint azt már párszor félénken megjegyeztem, fogytán volt az erőm, márpedig sehogy se tudtam elképzelni magamat erő nélkül a körülöttem levő kegyetlen és örült szabad világban... az 1., 2., 3. és így tovább évet írtuk, és én tudtam, hogy a társaság egyenesen a Vén Bog ajándéka, és hogy egy csomó más emberi lény egyedül él, vagy a neki nem megfelelő törzsben, szerződés nélküli trájbban... de vágyakoztam Kis Fehér Szuka meg, ha szabad ezt a régi szót használnom, szerelme komplikált megnyilvánulásai után.

De sem róla, sem az eltűnéséről nem akartam beszélni a fiúknak. Titkom volt tehát, és nem voltam oly mértékben és oly teljességgel a Titok Lovagja, mint a padrúgjaim. Egy totál fölösleges átkozódás pillanatában még az is átvillant az agyamon, hogy a kis Messiás esetleg keresztbe akar tenni Szukának... de nem vittem tovább a gondolatot, és a biztonság kedvéért elég sokáig beszélgettem a jó öreg rózsafüzéremmel... de ahogy zörögtek az ólomszemek az ujjaim közt, Szukát hallottam, ahogy szeretkezés közben kapkodja a levegőt... és a füzér szemei elkezdtek égetni, ami mindig csalhatatlan jel. Ahogy a szerelmem állt, nem voltam épp a legjobb passzban.

De a padrúgok aggodalmaira beleegyezően bólogattam, és mer' a Sziklán voltunk, rögtön kiküldtünk a spejzbe meg a mélyhűtőhöz egy-két kedves barátnőt meg alkalmi társnőt néhány csillogó flaskáért, és Bohler kitűnő gombás sütit készített, és az üzlet varázslatos világáról való beszélgetéssel, mer' az egyre dőlő lé ugyanolyan hókuszpókusz, mint minden más, csodás este telt el; ki tudja, hányadik már.

De néha kicsit untuk magunkat a Sziklán, főleg az otléteink végén, zsibbadt a testünk, férfias csípőnk mellett csak úgy csüngött a kezünk, mert ezek a kezek markolni akartak... de senki se káromkodott bután vagy feleslegesen azzal, hogy hangosan kimondta a gondolatait: a faxszal, telefonnal, megbeszélésekkel, összejövetelekkel, listákkal, tanácskozásokkal és különböző ismerősökkel kapcsolatos gondolatait... de igazából már mind visszavágytunk, és taposni akartuk a malmot, küszni akartunk a csápokon, táplálni akartuk a Szervezetet... de hátra volt még mondjuk három nap, vagy amennyit Hradil Doktor előírt, és világos volt, hogy picit lazítanunk kell, nehogy idegösszeroppanást kapjunk a prágai melótól.

Az ilyen pillanatainkban bemásztunk, beugráltunk Micka cirkálójába, és nekivágtunk a cseh vidéknek. Micka melegítette a kocsit, túráztatta a motort, mi meg ordibáltunk: taposs bele, coyote anya, indíts már!... nyomjad, te kutya, hátha megdöglünk!... döngess, jogászkám, hátha kilapítunk valakit!... ne kíméld, te fősvény, hátha kifingatunk egy zsarut!, és ekkor Micka kilőtt, mint egy örült, és következtek a sofőrös viccek... ebben Bohler kis laoszija járt élen, talán mer' életében addig alig ült ilyen bádogkaszniban, a szülőházájában, Laoszban ugyanis bivalyháton közlekedett, nem lehetett hát fogalma... a kanyarban befogta Micka szemét, és rádobálta a vezetőzsákot... és a szerpentineken váratlanul ráugrott és fojtogatni kezdte... a feje mellett lövöldözött... amikor Micka nem számított rá, rendőrszírénát utánzott... Micka pedig mosolygott és ragyogott, mer' a sofőrös vicceket már az ócska, fapados mopedje ideje óta ismerte... és a gyorsaság meg az éberség nála nyilván a busido szabályaihoz tartozott... a kis laoszi pedig egyre örültebb és vadabb lett... visított Micka fülébe... váratlanul pezsgőt pukkanasztott mellette... aztán amikor épp valami vén kutya mellett száguldottunk el, egy törött cucupálcikával mindkét oldalról fülön szúrta Mickát, átszúrta a dobhártyáit, a jogásznak ömleni kezdett a füléből a vér, ordított, és mer' nem hallotta magát, egyre hangosabban

ordított, és noha velünk ellentétben abban a pillanatban nem hallotta a rendes, vén kóbor kutya gerincének roppanását, látni látta... vagy legalábbis azt, ami maradt belőle.

Leállította a cirkálót, és a legénység testek, üvegek és mindenféle kacatok zűrzavarából előhalászta a kötszert meg Hradil Csodadoktor Elixírjét, Bohler közben a kocsi mögötti félhomályban kicsit elnászpángolta a kis laoszit. Amikor Bohler megpillantotta a már bekötözött és leápolt Micka mogorva ábrázatát, a jellegzetes ázsiai humorérzékről kezdett zagyválni valamit... és ha valaki a csínyekből faji kérdést akar csinálni... mondta... netán igazságtalan pogromokat akar előidézni... vagy etnikai konfliktusokat kirobbantani... akkor ő, Bohler a Jó oldalán áll, és a hasonló alakoknak mindig ad a pofájukra... de Micka nem hallotta őt. Aztán minden magától elcsendesült, mint egy hegyi tájon, ahol villám csapott a fenyők csúcsaiba, és most fény önti el a gyantaillatú tájat, és folytattuk az utunkat, csak most már csendesebben.

Úton Bohémia titokzatos, kitárulkozott bensejébe, a cirkáló brummogott, énekelte a dalait, kanyargott az ilyen-olyan Řepákovók, Vidlákovók szűk utcácskáin... fékezett a kacsák előtt... és gázolt át a tyúkszaron... és folyton ugyanazokat a motordalokat énekelte csodálkozó és ettől a természeti csodától elnémult utasainak, kint pedig változó pillanataiban suhant el mellettünk a világ... tetszett ez a mozgás, figyeltük a városkákat meg a falvakat... néztük, hogyan változnak az idő kitörése után.

A helyiek mindenhol belekezdték valami vállalkozásba, és a kocsmák visszhangoztak a hitelekéről, adóbevallásokról, adóbehalásokról folytatott beszélgetésektől, szerződések és engedélyek repkedtek a levegőben... és mi csak mosolyogtunk, mer' a kezünkön végigszaladt a jól ismert mágikus bizsergés, és néha játszottam, csak szórakozásból, odaültem a földekkel üzérkedő tatákhhoz, és csak lestem, mer' ugyanaz a játék ment itt is... a falusi bandák könnyedén eltiporták a magányos harcosokat... ment a bűvészkedés a pecsétekkel... az ismerősök ismerősei is ismertek valakit, aki jól jött a paraunokatesód unokaöccsének seftjeihez... elvégre ugyanaz a majom az őse mindegyikünknek... és azok a fickók, akik egyszer a DOA-ra szavaztak, a POR-os ürgéket már biztos nem választották, még akkor se, ha azok is jó családapák vagy ácsok voltak, nem választották őket, mer' kizárólag a saját trájbjukban éltek... csak a trájb nagyvadai váltottak különböző megfontolások szerint, és az újságokban mindig felismert szükségszerűségként meg kémiaként táltatták a dolgot... és megin' kiásták a komcsik elől elrejtett régi akvaduktokat... és a falusi körmenet a leporolt, Krisztust dicsősége teljében ábrázoló monstranciákkal megáldotta ezt a régi-új öntözőrendszert... a felbérelt gazfickók közben megmérgezték a pontyokkal teli halastavat a szomszéd csűrje mögött, vagy a levegőbe repítették a szomszéd tehenét, vagy lángba borították a házát... az az aljas Maryša már megin' hamut szórt a Vávra sörébe, és a magtárak megteltek aranyló cseh gabonával, és az állathús ára emelkedett és zuhant és emelkedett, és már nem valami rohadt komcsi manipulált vele, hanem egy új társaság... és a levegőben régi csalafintaságok repkedtek, harmóniában vagy hadakozva az új trükkökkel... és volt, aki ezt látta, és volt, aki nem, akadt, aki kihasználta, más viszont félt tőle... és az öreg Bárta csűrje mögött sor került az első bátortalan érintésekre és futó csókokra meg az első cigikre... a szénakazalban, nem valami városi alagútban patkányokkal a lábad alatt... és a tanítónő mosolygott... rövid lódenkabátkája meg-meglebbent a friss szellőben, és a himzett blúza alatt dagadoztak szűzies mellei... és félénken a gyógyszerész úr is rámosolygott a tanítónőre, miközben a mérgeket keverte... és az elvtárs szót csak itt-ott egy-egy sírkövön meg emlékművön lehetett látni... mindenütt a szeretett szabadságot lehetett érezni... várt a Ladájára... meg egy csupor tejre... meg sertésre... és a falon, ahol régen a vén, totálpiás Švejch lógott, most nem volt semmi, talán csak valami beázásfolt, amíg a vendéglős össze nem kapar valahonnan egy kis dohányt, gubát, manit, illetve lóvét, amíg áruba nem bocsátja régi-új üzletét... a falon tehát

nem lógott semmi, és én szerettem a titokzatosságot, és az üres helyeket, amelyek tele voltak várakozással meg káosszal, ahova a mindenség rohan... ebben a mozgásban... még azokat az utcákat is, ahol a leglepesztultabb viskók álltak, felélénkítették a színek, amikkel a kirobbant, vad idő fröcskölte tele őket... és a félreeső utcákban büszke öregasszonyok lopakodtak, és titokban belesandítottak a kukákba, nincs-e bennük kenyér... és a részeges, bolond cseszettéletűek teljesen nyíltan koldultak... a falu vijjonja meg lopott, hogy legyen piára valója, az öreg pandúr aztán a sitten törvényellenesen pofán vágta... ugyanúgy, mint a debil komcsik alatt, csak hogy ez már nem valami szaros nyári munkatábor volt... hanem szigorúan a te ügyed... milliókat forgathatsz, vagy ugyanúgy semmit sem... ászok lehetnek bársony ingujjban, de előfordulhat, hogy szakadt pólóban csak az a nyomorult, kitetovált tolvajkarod van... mer' az isten tudja, mér', mer' van, aki valamiért igen, más meg nem, te igen, te viszont már nem, és van, akinek telik rá, van, akinek nem, és hogy mér' pont így van ez az akkori mostani világunkban, az újabb rejtély.

Kegyetlen voltam, lágyszívű voltam, és élveztem a dolgot. Ugyanakkor magam alatt voltam. Sőt egyszer azon kaptam magam, hogy arra gondolok, hogy a kirándulás helyett inkább a Gázgyárban szeretnék lenni, és meg kellett kérnem Bohler, hogy legyen szíves és húzzon rám párszor a rózsafüzérrel, ha nem derülök jobb kedvre. Szíves örömet elegezt a kérésemnek, de hozzátette, Potok, kedves barátom, az a csillogó sziklarög ott a patakban, ami mellett épp most halad el éneklő cirkálójával a süket Micka, azt mondta, hogy a padrúgom, a vitéz Potok színész legszívesebben az odújában feküdne a Gázgyárban, és félné az életet hatalmas félelemmel.

Bohler, drága cimborám, ifjúságod összes börtönére esküszöm, itt egy kicsit elvörösödtem és elbizonytalanodtam, hogy tökéletesen igazat beszélsz, és látom, hatalmas tehetséged van, hogy beleláss az emberi lélek mélységeibe.

Bohler bólintott. Értelek, barátocskám, néha én is bezárkózom lakásom, bandánk lakásának egyik éppen üres szobájába, de sose abba, amelyekben az oltár áll, és erélyesen csendre intem a kis laoszimát, és egyedül vagyok, és átadom magam a gondolataimnak és az érzéseimnek.

Igazad van, bölcs hittudós, a haverok hajtják az üzletet, első osztályúan működtetik a gépet, de mi ketten talán kissé le vagyunk törve... te az Írás ismerője vagy, s éjszakai és nappali barangolásaid során beletekintettél az emberi szenvedés feneketlen mélységébe... a kitárt kapu mögé, ahol a lelkek elevenen vonyanak a rettenet és téboly különböző fokozataitól... én meg, én meg elsőrangú színész vagyok, és a régi kegyetlen és örült valódi világot jelentő deszkákon kívül is játszhatok és táncolhatok, emberekbe bújhatok, és emberekkel mozoghatok, és a végkimerülésig, művészi tudatom elsötétüléséig alkothatom, játszhatom az alakjaimat... ez egyszerűen tudott és világos dolog, és az üzlet csak egyik formája a mozgásnak.

Igen, igen, testvérem, ezt igen fennköltén mondtad... mondta Bohler segéd... színész létedre.

Aztán valami kisebb városba érkeztünk, és körbejártuk az új magánlebujszkat, és megnéztünk pár születőben levő vagy épp csödbe ment helyi magánvállalkozást, és pár kommunista emlékeztetést is útba ejtettünk, aztán kiválasztottuk a szállodát, és belevetettük magunkat a mókába. Az egész csak később jött rám, már a szobában.

Tánya padrugával voltam, a körülmények összejátszása folytán olyan szőke volt, hogy szűk baráti és barátnői körben csak Elsa nőstényoroszlánnak hívtuk, és nagyon rendes meg szép volt, és viszonylag finom is.

Csak hogy rám jött ez a dolog, és kicsit szétvertem a szobát, mert az egyik szpíd pillanatban hirtelen rádöbbsentem, hogy lejt a hotelszoba padlója, és csúszunk le rajta, és nem értettem, mér' változott át Elsa oroszlán szép pofija undorító kutyapofává elsárgult agyarakkal, és mér'

robbantja szét a hangja az agyamat: Merőleges lett a lejtős felület!, és az egyik oldalon a padló tényleg elkezdett emelkedni, a másik oldalon pedig süllyesztő volt. Asziszem, hogy lángok villódzó fényét pillantottam meg, és mintha valami gyanús, fémes zajt hallottam volna, ahogy a nyársak forognak. A förtelmes kutya elkezdett hörögni alkalmi szerelmi ágyamon, saját hányadéka tócsájában fetrengett, és ebből megértettem, hogy Kis Fehér Szukának nem épp a legjobban megy a sora ott, ahol van. De amikor megpróbáltam a pokoli ebet az ágyamon csöppet lecsillapítani, már nemcsak rosszindulatúan morgott és nemcsak a hasamat igyekezett fölszakítani karmaival, de elkezdett nőni, egyre nagyobb lett, és a süllyesztő felé nyomott, és meghallottam: Merőleges lett a lejtős felület!, de már nem tudtam hátralépni, és amikor a kirándulónadrágom zsebében a késem után matattam, a kutya rám emelte égető pillantását, megpróbált átszűrni vele, a szívemet vette célba. Kétségbeesetten megpróbáltam táncra perdülni, előhívni az erőt meg esetleg Szuka szavait, onnan, ahol szenvedett, ahol valami borzasztó történt vele... így éreztem... de a dög előttem annyira betöltötte a szobát, hogy még bokatáncot se tudtam táncolni, még a lábamat se tudtam megmozdítani... és amikor végre kitapogattam a bicskát, harmadszorra is meghallottam: Merőleges lett a lejtős felület!, és valami összezáródott körülöttem.

Időben elkaptunk, öregem, különben még leszúrod. Szerencsére annyira ordítottál, hogy meghallottunk, még Micka is, magyarázta úgy húsz óra tök sötétség után a főnököm és barátom, David.

Úgy látszik, nem árt, ha elmész kipihegni magadat Hradil Doktorhoz. Ugyan már, pont most, amikor ennyi munka van, ellenkeztem. Mindig sok munka van, mondta David. Majd meglátjuk, de az az érzésem, hogy jó kombináció lenne. Egyelőre nincs szó sem kisebb, sem nagyobb operációról, kedves Potok, mondta a főnök. Ezzel szemben semmit nem lehetett felhozni. Tánya azon van a legjobban kiakadva, hogy egyfolytában szidta, hogy egy szuka, mondta Micka. Pedig az óvoda is tudja, hogy nőstényoroszlán, tette hozzá a társaságba már tökéletesen beilleszkedett Cápa. Tévedés volt, én Szukára gondoltam, igazítottam Cápát helyre értelmetlenül.

Tánya, kedves Tánya, ne haragudj, engeszteltem a csöppet összevert, pindurkát összekaszabolt padrugát. Nyitok neked egy számlát, hogy egy ideig ne kelljen melóba járnod. Hát azt lehetne... de... még ha nem táncolsz is a legeslegrosszabbul, más padrugákat kéne magaddal vinned az útjaidra... ellenkezőleg, vetettem fel, ma veled akarok lenni, ez egy gonosz varázslat volt, meg kell próbálnunk, hátha már minden oké. Ez jó érv volt, Bohler komolyan bólogatott.

Másnap éjjel hát meglehetősen szertartásosan készültünk egymással a pázásra. A biztonság kedvéért egy egész hotelt kivettünk. A vendégeket meggyőztük, hogy okosabb, ha máshol keresnek maguknak szállást. A fiúk örködtek, ha esetleg megin' rám jönne a dolog, és kisebb bunyó alakult ki a bökő miatt, mer' Micka nem akart reszkírozni. Csakhogy David úgy ítélte, hogy az eszköz nélkül esetleg nem tudna megnyilvánulni haragom ereje, *olyan* gyors meg, hogy ne bírjanak velem, nem vagyok. Ez kicsit piszkálta a csőrömet, és kisebb balhét vertem volna ki, ha Bohler jelentősegteljesen köhécselve nem kezdte volna időben széthordani az ereklyéket meg a skapulárékat, meg szétrakosgatni a rezgőnyárfa cövekeket és a démonfogó hálókát.

Belevágtunk hát a dologba Tányával, de most nem sietve, a megszokott városi stílusunkban, hanem finoman, amúgy vidékiesen, égbolttal meg fákkal meg almákkal meg előjátékkal meg harapásokkal meg minden lehetséges érintéssel... talán azért is, mer' az összes padruga ott állt az ágy körül, arra az esetre, ha litánia után kiáltana a helyzet a színpadon, mi meg kicsit tenni akartuk az agyunkat előttük. Szerényen meg kell említenem, hogy legalább egy részük...

mondjuk így... érdeklődve nézett. Bohler kis laoszija kivétel volt, ő, gondolom, inkább mulatott meglehetősen esetlen euromisszionárius pozitúráinkon. De fékezte magát, bár néha azér' elővillantak a fogai, afféle elnyomott macskamosoly volt ez, fékezte magát, mer' komoly dologról volt szó. És minden oké volt, és jó volt, és nem történt semmi rendkívüli.

Ezér' az egyik tanácskozáson le is vettük a napirendről, hogy fel kelljen keresnem Hradilt, és tovább folytatódtak az álmaim Szukáról; általában nyugtalan álmok voltak ezek. De az üzlet csodásan ment, és Cápa utazott, továbbra is porfelhőben, David pedig hipnotikus álomba merült, és ömlöttek belőle az adatok, nevek és kapcsolatok, úgy, ahogy tőlünk hallotta őket, csak belőle már rendszerezve és a kombinatorika csodájával a megfelelő csápokhoz soroltan jöttek ki. És dőlt a lé. Micka általában ragyogott, Bohler apróbb munkák elvégzésére utasította Vaszilt a házakban, ellenőrizte ezek teljesítését, együtt vedelt a laosziakkal, a kovácsműhelyben mindenkinek az idegeire ment, és tőlünk elvett, a szegényeknek pedig adott. Én elpasszoltam a készletből az utolsó BMW-t is, így figyelmemet a Bohler kis laoszijával kettesben végzendő munkára összpontosíthattam, mer' a számítógépes számurájok a gyorsan széthulló köztársaság határán álltak, és mi fel akartunk készülni rájuk.

Kis híján még a kútról is megfeledkeztünk. Hradil gyerekei egymást váltva örködtek a pincében, illendő távolságra a víztől, mer' féltek tőle. Az egyikük, mohawk nevén Montek, rendszeresen jött hozzánk jelenteni, hogy nem kerültek elő a lánytestvéreik.

És az egyik mosolygós városi napon, amikor az egyik tanácskozás után volt pár üres percünk, kipróbáltuk Cápa dobozos trükkjét... és amikor Cápa észrevette Montekot, aki a jelentés után épp visszafele csoszogott a pincébe felváltani valamelyik testvérét... aszondta, ez jó dolog a kiskölyköknek... és odaszólt Monteknak, hogy próbálja ki ő is. A doboz viszonylag régi dolognak számított Cápa tudatában, és a kis Hradilnak először az ősi Ba'ta cipőreklám tetszett meg, főleg az ár: élelmes egy gyerek volt. Aztán bólintott, és már benn is volt a dobozban. Cápa a tudatából, amely egyben az apja tudata is volt, visszaküldte a dobozt az iszony lágerbe, és a kis Monteknak ugyancsak igyekeznie kellett, hogy legyen ereje elhajolni a sok-sok vasalt bakancs bőséges rúgásai meg a korbácsütések elől, amik a törékeny tartalmú dobozt akár ketté is vághatták volna, és az iszony láger hangjaival is dacolnia kellett valahogy, mer' azok is elég szörnyűek voltak... Cápában negyvenéves öregemberek csoszogása visszhangzott, meg haldoklók hörgése, hangos parancsszavak, sok-sok halk sírás... ennyi talán elég is egy kis teremtmény elpusztításához... csak hogy Montek meglepően csöndes és elővigyázatos volt a dobozban, aztán az ereje révén szép sebesen nőni kezdett, méghozzá nem is akármilyen sebességgel... Cápa elsápadt, és mi is rendesen le voltunk döbbenve... mer' közülünk senki se bírta ilyen jól. És a kis Montek elhajolt egy örült kiáltása meg a kegyelemkönyörgések elől... nem vette be a dobozába a halál iránti alázatos rimánkodást se... nekünk meg már kocsányon lógott a szemünk... és kikerülte az SS-csizmákat is... Cápa parádés számát... csak hogy ebben a pillanatban Bohler elnevette magát, Micka csatlakozott, és én is megláttam... és a csurom izzadt Cápa leállította az egészet. Izé, magyarázta neki Micka, ez a gyerek kihúzott az ingujjából egy bonckést, kivágta a dobozt, és végig látott, odaadta a szemét az erejének, ez nem semmi... David meg elismerően szólt Montek stratégiai képességeiről, erre a gyerek, aki már kimászott a dobozból, zavarában elpirult. Nagy dolog, hogy képes voltál bennmaradni a bonckésszel, és nem szúrtad meg vagy szúrtad le magad, hanem kifele bírtad fordítani a szemed erejét, dicsérte Micka Montekot. És az, hogy látta a dolgokat, és hogy ez megerősítette... már önmagában... bizonyos gyorsaságról és ügyességről tanúskodik, mondta a kissé meghatott Cápa. Főnök bácsi, mondta Montek Cápának. Tessék, fiacskám. Lehet még valahol ilyen klassz Ba'ta cipőt kapni? Csöppet lemerevedtünk. Ha a cipő a lényeg neki, és a saját életén kívül valami mást akar kipróbálni a trükkből, akkor ő is el van veszve, legyen bármilyen gyors, villant át az agyamon... a többiek szomorúsággal a szívükben valószínűleg

ugyanerre gondoltak... csakhoggy Montek folytatta... ha a szupermarketek körül lehet szerválni ilyen dobozokat, én összeraknám a kicsiket... a kutyáknak, a macskáknak meg a mókusoknak. Miért, te gyerek?, tudakolta Bohler. Mer' a városi kutyák meg macskák meg mókusok, akik a maguk kútjához, a mi törzsünk egykori kútjához jártak inni, kezdenek eltűnedezni. Az jutott eszembe, hogy ha oda lehetne tenni az itatókhoz ezeket a védődobozokat, akkor több esélyük lenne. Mér' nem szóltál, te gyerek!? kérdeztük tőle. Mer' szerintem, főnök bácsik, magukat csak a lánytesóim érdekelték. Mer' a pénzen meg a pián kívül nem nagyon számít maguknak, mi folyik itt. Az anyukám mondta, mondta Montek. Az ártatlan gyermek szájából a véres igazság szól!, kiáltotta Bohler. Na, gyerek, nyomás játszani vagy valami, folytatta már békésebben Bohler, ez a doboz része Cápa bácsi és az ideiglenes főnök tudatának, és ha a mókusoknak adná, akkor elvesztené az identitását, és egy darabot még a fejéből is, úgyhoggy valószínűleg egykettőre elpatkolna a legközelebbi iszonyatos városi lyukban. De most már szaladj, te gyerek... Montek valahogy összerakta magában a dolgot, megcsókolta Bohler gyűrűs kezét, és leszaladt a pincébe.

Bár Micka egy ideje már lelkesen dörgölte a kezét, és félreérthetetlen bizniszjeleket sugárzott, mi tovább ültünk a klubfotelekben meg a remek bőrfotelekben... mer' az ártatlan gyermek hangján az igazság szólalt meg... David magába roskadtan ült... szinte büzlött ebből a hegy-lakóból az örült városi szomorúság... és nekem kedvem lett volna felbontani egy flaska Tüzeset, és elmenni egy időre szabadságra, Micka dühödten járt fel-alá a szobában, és csikorgatta azt a pár fogát, Bohler meg a Nős lelkész agyonforgatott kiadásában lapozgatott... aztán földhöz vágta a könyvet, és erélyesen azt mondta: Önkritika! Igaza volt, ezt éreztük mindnyájan. Még Mickának is világos volt, hogy itt az idő egy kis megfelelő öngyilkos önkritikára, és hogy az üzletnek arra a napra lőttek.

Önkritikát csak a lehető legritkábban gyakoroltunk, csak azokban a nehéz esetekben, amikor valakit nagyon tönkrevágtunk, nem mintha megszegtük volna a kis szerződésünket a részesedésről, azt nem, de a piacgazdaság keretein belül néha rákényszerültünk egy-két disznóságra is. Nem az áldozatokat sajnáltuk, még véletlenül se, amikor valaki a kerék alá kerül, az azért van, mer' egyszerűen nem tudja használni az erejét, az ő baja. Azér' gyakoroltunk önkritikát, hogy tisztábbak legyünk... buzgón készültünk a Messiás eljövételére.

Aszondják, az önkritika régi bolsevik osztálytalálmány, és tökélyre Mao, a gyilkos tanító fejlesztette. Mi leporoltuk az önkritikát, és a szabadságban, a nyugiban is használtuk. Mindig Bohler kezdett.

Volt egy álmom, mondta. A jó öreg városunkban mentem, félcipő, ing, nadrág meg kabát volt rajtam, civilben voltam, és be akartam kukkantani a bárókba meg a régi helyekre, mindenféle bűnösöket, megmételvezett kurvákat kerestem, akiket esetleg meggyőzhetnék, hogy térjenek le a romlottság útjáról. Néztem, milyen kölköket kaphatnék el, satöbbi, ismeritek ezt, fiúk. És bevallom, hogy a mellkasomat elégedettség és rút büszkeség fűtötte, mer' előtte való nap elkaptam három csirkefogót, és betelereltem őket egy régi garázsba, szétapostam a tojflijaikat, és megkereszteltem őket. Némi töprengés után a fegyvereiket meghagytam, mer' fegyver nélkül nem jutottak volna messzire, de azért' legalább megszenteltem a bicskáikat meg a ganjaikat, mer' a keresztelésnek meg az őszinte megbánásnak köszönhetően, amire rávettem őket, úgy tűnt, hogy a helyes oldalra kerültek. És előtte való nap pár csavargót is jó útra térítettem, és egy ronda bűnöst is sikerült keményen megjelölnöm, aki gyötörte idős gyerekét... a Bog így most játszva felismeri ezt az emberbőrbe bújt démont, és ugyanazon a napon, barátaim, egy banda undorítóan összevérzett mészáros kemény ellenállását is legyőztem, és kimentettem két elárvult, vak lovat a vágóhídról, és a házaink mögötti fűvön szabadon eresztettem őket... és bevallom, hogy miközben lépdeltem, tele voltam jó érzésekkel. Ugyebár... mind nagyon jól tudjuk, hogy első szabad elnökünk szép új látomása a csendes, tiszta utcákról, a barátságos kis vendéglőkről meg a kajával teli aranyos üzletekről sokfele kezd már valóra válni, és egy csomó ember ül vitaminmámorban boldog családi körben, és sokaknak sikerült már a váraljából a kastélyba jutni, de azt is tudjuk, hogy tele vannak még a pincék is. Mászkáltam hát az odúban, és láttam az emberi nyomort, erkölcstelenséget és álnokságot, és találkoztam a bűnösökkel, és találkoztam az áldozataikkal, és találkoztam emberekkel, akiknek a rosszindulat festette vörösre a szívét, és találkoztam összetört szívűekkel is, és ahogy mentem a kikötő felé a mérgezett Moldva bűzében, dagadt a keblem a büszkeségtől, hogy a jó oldalon állok... és hogy segítem az Ő eljövetelét, ahogy csak tudom... aztán az egyik kocsmánál láttam egy igazi roncsot... egy undorító vén hapsit tetves

rongyokban... az arcát teljesen tönkretettét a libafoltok, olyan volt, mintha elvált volna az arcától a bőr, és pergett volna le... egész teste remegett a pia után vagy a pia hiányától... olyan undorító volt, hogy az emberek megálltak előtte, és nevettek rajta, gúny és mélységes megvetés tárgya volt, teljesen a kerék alatt volt, méghozzá a lehető legmélyebben... koszos, zsákszerű nadrágja csupa szar volt... remegő hangon aprót kunyerált... a kiskölykök röggel meg sárral dobálták, képen találták, de még ezt se érezte... én is megálltam ennél a szörnyetegnél, és turkálni kezdtem a zsebemben... bevallom, én is megvetést és gúnyt éreztem... micsoda paprikajancsi... de abban a pillanatban fölemelte hályogos szemét... különben a földet bámulta, ahogy az öreg koldusok szokták... és láttam, hogy az apám az, az én apukám... és ő is megismert, és nem tudva magáról, aszondta: Michal, Michalka, vigyél el innen... mindig ezt mondta, amikor a muter elküldött érte a kocsmába, ahol megin' minden pénzt elvesztett, és csak ült holtrészezen a sarokban, és a többi faszi röhögött rajta, és aszondták... jön érted az őrangyalod, kelj fel, Bohler... és én hazavezettem, de mindig maradt még annyi ereje, hogy eldöngessen... meg akartam ölni a szemétládát... aztán megléptem... és otthagytam vele az anyámat, ha már olyan hülye volt, hogy hozzáment... úgyis egykettőre halálra kínozta anyámat a piálással... és most ott állt előttem, ez a semmirekellő, és kicsit megélenkült a szeme... de már nem volt magánál, és aszondta: Adakozzon egy szegény nyomorultnak, fiatalember... már megin' nem tudta, ki vagyok... de én tudtam... ez a haldokló nyomorék érezte, hogy áll ott valaki... láttam a sóvárgó villanást a szemében, és szarva a körülöttem állókra, megkérdeztem: Tudod, ki vagyok? Megismersz? Apu! És az az arc megin' kinyitotta a szemét, és aszondta: Igen, a Michal fiam vagy, hát persze hogy megismerlek... fiúk és barátaim, örült kedvem lett volna ott helyben összeverni mindenért, amit csinált, azér', amit magával csinált... de hirtelen megsajnáltam, és megértettem, hogy van valami, kell lennie valaminek, amit sose beszéltünk meg apámmal, és lehet, hogy valami démon szállta meg... akit én nem értettem... és hogy iszonyú rossz állapotban van, rosszabban, mint egy agyonvert állat... és örülni félni kezdtem, hogy már nem tudunk beszélni... hogy már késő... és késő is volt, már megin' nem ismert meg... és én, barátaim, megkértem pár faszkalapot a tömegből, hogy maradjanak mellette, és elrohantam orvosért, vagy akiért ilyen helyzetben rohanni szoktak... de nem találtam senkit, és amikor visszaértem, a vén piás, az apám persze már nem volt ott, és a polgártársak közül se volt senki... és amikor berontottam a kocsmába, azt hihették, hogy megőrültem, senki se ismerte, és soha senki nem is látta. Ennyi az egész. Szerintem már biztos nem él. És én akkor nem adtam neki legalább egy kis aprót egy üveg piára...

Bohler bandánk barátságos, óvatos mormogása közepette ért álma végére. Kicsit fogtuk a vállát, ahol a könyörület forrásai vannak, és néha megütögettük, miközben igyekeztünk hatékonyan segíteni társunkon, egy-két pofont is kapott, aztán megin' kiegyenesedett a válla, és egész jól összeszedte magát.

Micka következett. Volt egy álmom, mondta. Úgy tízéves lehettem vagy mennyi, és épp ősi prágai kultúrsaládunk ősi városi házának a kertjében játszottam. És épp fura nap volt, olyan, amikor új a levegő, és a kiskrapekok is fura hangulatban vannak, ki akarják próbálni a világot, és ki akarják próbálni az erejüket, hogy mire képesek. Kicsit morcosan és kicsit sóvárogva kerülgettem a kertben a régi fészert meg a szederbokrokat, amik már semmi titkot nem tartogattak a számomra, s vártam és kerestem. Húzott valami erő, kicsit túrtam a földet, megpróbáltam megemelni egy nagy követ, de nem ment. Tébláboltam a régi, lepattant prebolsevik medence körül, amit a bérlők, mer' tulajdonképpen már nem a mienk volt ez se, meg a ház se, telehordtak szénnel, és járatokat vájtam a szénbe. De valahogy semmi élvezetet nem találtam benne, fentre vágytam, valami újat akartam. Szöszmötöltem ezzel-azzal, és megin' megpróbáltam megemelni a követ. Birkóztam vele, de nem ment, elvágódtam, és bevertem a fejem. Asziszem, pontosan ebben a pillanatban belém bújt az Ördög. Ahogy kicsit

kábultan fölemelkedtem, a faágak között észrevettem egy madárfészket. Tele volt még csupasz fiókákkal, csipogtak, és nyújtogatták hosszú, kopasz nyakukat, nyilván a varjúmama után, aki gilisztával etette őket. Ilyet addig csak az iskolában láttam képen. Ez új volt, ez érdekes volt. Odakúsztam a fa alá, nehogy elriasszam az anyjukat, de az persze észrevett, és riadtan repkedni kezdett a fészek körül. Nem tudom, mér', biztos megijedt tőlem egy kicsit, én fölkaptam a földről a kertészgereblyét, amit otthagyt valaki egy kupac levélen. Jobban meg akartam nézni ezeket a csupasz fiókákat, akik csak akkor kezdtek istenigazából rikoltozni, ezér' egy kicsit valahogy megemeltem a fészket. Még hangosabban csipogtak, és komikusan dobálták ide-oda a csupasz nyakukat, láttam, hogy hol kinyílik, hol összecsucodik miniatűr csőrük. Az anyjuk a fejem körül repdesett, és csapkodott a szárnyával. Különös érzés volt, csupa libabőr lettem, hirtelen én voltam az uruk. Én dönthettem el, mi legyen a további sorsuk. Olyan aprók, olyan aranyosak voltak, hogy heves vágyat éreztem, hogy a tenyerembe vegyem és babusgassam őket. De az az érzés is izgalomba hozott, hogy barátságos tenyeremet egyszer csak összezárhatnám, és összenyomhatnám őket. Ezt mind egyszerre éreztem. Még mindennek elejét vehettem volna, de nem, egyre magasabbra emeltem a gereblyét, és a fészek mozogni kezdett. Szörnyen szükségem volt arra, hogy tudjam, mi lesz, mi fog történni. Valószínűleg tudnom kellett, hogy működik a teremtmények fölötti új erőm. Akkor ez nem jutott eszembe, de valószínűleg meg kellett tudnom, hogy működik a halál. És hogy tényleg van-e. Még mindennek elejét vehettem volna, amikor földre pottyant az első fióka. De nem, odamentem, hogy közelebről is megnézzem, megfogtam, és éreztem, hogy az egész testét beborító pihék alatt vadul ver a kis szíve. És ez a vadság átragadt rám is, vagy csak az anyjuktól féltem, hogy valamiképpen megbüntet. Rám-rám repült, aztán eltűnt a fák közt, és egyre közelebb repült az arcomhoz, párszor már meg is érintett a szárnyával. Megijedhettem, hogy valahogy odahívja a többi varjút, vagy a szüleimet, vagy nem is tudom... egyszerűen megértettem, hogy amit tenni akarok, most rögtön meg kell tennem, de hogy mi volt az, azt máig nem értem. Elkezdtem csapdosni a gereblyével a fészket, és a fiókák potyogni kezdtek a földre, aztán az egész fészek leszakadt. Asziszem, ordítottam. Amikor leesett a fészek, a fiókák furán ficáinkoltak a földön, meg sipáinkoltak... hirtelen visszataszítóak voltak, mint a lárvák, és én ráugrottam a fészekre, és széttapostam. Péppé tapostam, aztán a gereblyével az anyjukat is agyonvertem, aki hirtelen jajgatni kezdett... ne mondja nekem senki, hogy a madarak nem sírnak, én hallottam, én azt az embert, aki ezt mondaná... figyelmeztetem... és újra és újra ráhúztam a gereblyével, hogy a végén már csak bénán vergődött a gyerekein... aztán pedig, testvéreim, rájuk hugyoztam... olyan égető volt a gyönyör, hogy valamivel muszáj volt folytatnom. Rájuk hugyoztam, és tudtam, hogy szörnyen gonosz dolgot művelek, de szép is volt, meg különös... és még nem volt vége, mer' amikor hugyoztam rá a fiókákra meg az anyjukra, miközben párszor megtapostam őket a cipőmmel, hirtelen azt hallottam: Lukáš, Lukáš, micsinálsz, mit játszol? Az anyám volt az, ott volt a közelben, és egyszer csak mindent észrevett... és egyszer csak ott álltunk egymással szemben, én kigombolt sliccel, és az anyám... és a madarak... ha akkor mondjuk megtörök, vagy legalább elkezdek bögni, valahogy még rendezni lehetett volna a dolgot... de én iszonyatosat ordítottam, nagyon féltem az anyámtól, féltem, hogy megbüntet, és gyűlöltem, hogy rajtakapott. Szájba vágtam, és mindenféle szitkokat szórtam a fejére, teljesen megzavarodott, megfordult, gyorsan el akart menni. De ez még jobban feldühített, ezér' őrá is rácsaptam a gereblyével, aztán még egyszer... elesett, folyt az orrából a vér, és egyszeriben leesett a tantusz. Leroskadtam mellé a földre, és aszondtam: Mami! Ugye nem fáj, nem fáj... de ő ellökött magától, és otthagyt, kicsit imbolygott. Bezárkóztam a fészkerbe, és bent maradtam, egyszerűen csak ott voltam, nem tudom, mennyi ideig, de valószínűleg elég sokáig, mer' amikor előléptem, már éjszaka volt, és a madarakat eltakarították. Ezt rögtön láttam, mer' világított a hold. Valahogy hazalopóztam, és másnapra belázasodtam, és ágyban maradtam. Iszonyúan vágytam rá, hogy

csak álom legyen az egész. De nem álom volt. A szüleim sose hozták szóba a dolgot, csak elküldtek valami fasz pszichiáterhez, akiről rögtön tudtam, hogy csupa értelmetlen köcsögséget fog kérdezni. De ettől kezdve az anyám az olyan szokásos dolgokon kívül, mint: tejet kérsz vagy teát, edd meg, hozd ide, mutasd meg ilyesmit, úgy igazából sose beszélt velem, soha többé nem szólt hozzám, soha többé nem kérdezett tőlem semmit, rólam se... sose fogott meg barátságosan, nem érintett meg, vagy ilyesmi, tulajdonképpen akkortól leválasztott magáról.

Micka bandánk barátságos, óvatos mormogása közepette ért álma végére. Kicsit megérintettük, és megpaskoltuk a hasát, meg a gyomra fölött és a gyomra körül és a tarkóján, ahol a gyűlölet forrásai vannak. De mivel a perverzió forrásait még nem tárta fel az orvostudomány, az egész testét megdolgoztuk, úgyhogy szép adagot kapott. Bevallom, hogy elkerülhetetlen volt némi hererugdosás is... Aztán Micka leült, kicsit tönkrezúztuk, de azér' nagyjából rendben volt. Én következtem. De én általános egyetértés mellett átadtam a helyemet Davidnak. A barátaim egyetértettek ezzel, mer' bár Bohler mindegyik önkritikaszeánsz után elég kemény penitenciát rótt ki: például hatszáz miatyánk vagy ezer fekvőtámasz megszakítás nélkül, vagy Menj, mássz föl a háztetőre, és maradj ott!, vagy Menj, és csórd el valamelyik kormányőr Kalasnyikovját! - a hegylakónk esetében elég volt legyinteni a kezünkkel, vagy megelégedni két-három miatyánkkal. És az elmondott gyalázatosságok után, amiket hallottunk, reméltük, hogy ezúttal se okoz csalódást.

Volt egy álmom, mondta David. Otthon történt a hegyekbe, a vihar körbefújta hóval Losín családi törzsünk kunyhóit, az utakat is belepte a hó, és nem lehetett vadászni menni. Apám az ácsfejszével hadonászott maga körül, de néha abbahagyta, s akkorát nyújtózott, hogy beleroppantak az ízületei, és aszondta: Dö jú lönne mostan paar pud fröss nyörs ghús, ghusi, ghusika, ak, akk, Jessus Mórja! És elkezdett egy gerendát aprítani. Mi, a kisebb fiúk a kemencén kucorogtunk, és az öreganyám legendákat mesélt. De a fiúkat nem nagyon érdekelték a vén Choroš tettei, maguk között beszélgettek, és én is hallgattam őket: Akh, östenem, de jú vóna ögy khis víres purcugó! Az lönne cshak a cshömege, meh?, Medor! Ekh, nő böszílj má ilyönöket, a khözömet leönném, Metód, felelte egy másik bátyám. A legkisebb öcsém, Benjámín a legidősebb bátyám, Ábrahám térdén ült, és az utolsó medvéről beszéltek, amit még a vihar előtt ejtettünk, és folyt a nyáluk. Az anyám meggyújtott egy szentelt gyertyát, mer' a kegyetlen vihar, amely betemette a családi törzsünk kunyhóit, még bőszebb lett. Néztem rendes, becsületes anyámat, és ő abban a pillanatban megszólalt: Tö ish örüpoztatná míg ögy vírös flaksit is, tö ghízenghúz, meh! Ín is, kicsi kis Dávidkám, hu! Értsétek meg, barátaim, egyszerűen hozzá voltunk szokva a vadhúshoz, és nem múlt el nap, hogy az öreg Losín valamelyik gyereke ne ejtett volna el egy medvét. Egyszerűen nem voltunk hozzászokva ilyen ínséghez a családukban! Nem mintha éhezés fenyegetett volna minket, a kamránkban ott lógtak a sertés- meg a borjúcombok, régi meg új sonkák, mindenféle bolsevik fasiozottak, és volt karfiol, rengeteg tojás meg krumpli, egy-egy elrejtett gödör pohánkával, meg zaboszsákok, több véka búza, ember nagyságúra nőtt kukorica, lábatlan gyíkok, napraforgómagok, olaj rizzsel, aszalt gyümölcs, hántolt köles, kebab... csakhogy nekünk egyszerűen hiányozott a vitamin. A viharnak nem akart vége szakadni, és az anyám kifogyott a szentelt gyertyákból. Az öreganyám se emlékezett ekkora hidegre, talán még a legendákban se fordult elő ilyesmi. Úgy nézett ki, hogy a Losínok nemzetsége talán ki se bírja ezt a borzalmas telet! És, barátaim és vitézek, én se bírtam! Egyik éjjel, amikor mindenki aludt a kunyhónkban, és a bátyáim nyugtalanul forgolódtak a mélyen alvó szüleim lábánál, csöndben magamra vettem a hermelinbundámat, föltemtem a rókakucsmámat, elvettem apám régi íját, meg pár nyílveesszőt, Ábrahám bátyám csizmájából pedig kihúztam a zsebkését, amit a falusi multságokra hordott magával. Bementem a csűrbe a szánért, rátettem az ácsfejszét, és

elkötöttem Azorkát, apám öreg medveölő kutyáját, aki kedvesen dörgölözött hozzám. Amikor megmondtam neki, hova megyünk, felcsillant a szeme. Városi angol spániel és egy farkasember keveréke volt, és a fiatalabb medvék némelyike már a látványától szörnyethalt. Az íjat a szánra tettük, befogtuk magunkat, és húzni kezdtük. Ítéletidő volt, barátaim és cimborák, nekem elhihetitek. De alig pár méterre a kunyhó mögött szerencsére ráakadtunk az első medverejtekre. Azorka bőszen kaparni kezdte a földet. Próbáltam kifeszíteni az íjat, de hamar rájöttem, hogy az én gyerekerőm nem elég hozzá. De megváltó ötlet jutott eszembe! Az íjat erős kötelekkel hozzákötöttem a vén Azorka ásó lábaihoz, én meg gyorsan lesiklottam a szánnal a dombról. Talán mondanom sem kell, hogy milyen erősen fogtam a húrt. Amikor már feszült, és Azorka, aki csak ásott, ásott, ásott, hirtelen győzedelmesen felordított, és egy vén nősténymedve kecmereggett ki álmosan a hóba... elengedtem a húrt, és a szánt automatikusan biztonságos távolságra húztam. A nyíl átsüvített a kissé meglepett Azorka erős farkasemberlábai közt, és a vén szíve kellős közepén találta el a medvét! Amikor felevickéltem, és előkészítettem a szánt meg a fejszét a trancsírozáshoz, megláttam Azorkát, aki bár örjögött... a pofájából nyál csurgott, és széthasított, vörös nyelvével ide-oda csapkodott... de azért uralkodott magán, mer' tudta, hogy a hús a Losínoké! És én megsajnáltam a hűséges, jó állatot. No, Adzorka, ögy phindurkhót most megkhoustálhotjuk a vírét mög khicsit a zshírjábú is, nyomm nyami nyomm!, zuhant vissza David nagy izgatottságában korábbi nyelvébe, és elbőgte magát.

Tovább ültünk, dermedten, mint a szobrok, mer' az önkritika szent, és nem szabad megzavarni... és mint már sejtitek, barátaim és cimboráim, mi ketten... David ekkor a mellére vert... fölfaltuk az egész vén barnamedvét... megfeledkeztem róla, milyen boldog az anyám meg az apám... amikor medvepofát és -talpat rácsálhatnak, vagy amikor velőt szűrcsölhetnek... és a bátyáimról is elfeledkeztem... bezabáltam a medvét! Amíg meg nem halt, többé nem is szóltunk egymáshoz ezzel a farkasemberrel, nem is kiabáltunk, annyira eltávolodtunk egymástól szégyenünkben. Annyira, próbálta meg zokogás közepette megtörölni a szemét David, annyira degeszre ettem magamat, hogy pirkadatkor úgy kellett levenni engem Azorka hátáról a régi csűrben... és a szánt elvöszöjtöttem mög az Ábrahám kisért is, és ugyanúgy, ahogy bánatteljes gyerekkorában Micka kolléga, én is elnyúltam a kemencén, és lázasan feküdtem... és bár másnap szerencsére ölgögyütt a nop, hé! hó!, és mindenkit felvidített... és kicsit meg is bolondított... és a bátyáim járták az erdőt, és tucatszámra ejtették a medvét, és Ábrahám egyáltalán nem haragudott a kés miatt, volt neki egy csomó... ordította David, és patakzottak a könnyei... és este hazahúzták a döglött medvéket a bátyáim, és csak zabáltunk, zabáltunk... és zabáltunk... és a Losín törzs megin' megmenekült és boldog volt, de én már sose voltam boldog, nem bírtam a családom szemébe nézni, és elhagytam a törzset... és elveszttem az ördöben, és egy csomó ártatlan farkast kellett megölnöm... meg szajkót... hogy legyen mit ennem, és jártam erdőt-mezőt, és botladoztam a gyökerekben, aztán lejöttem a hegyekből... és megin' eltüntem, aztán valahogy ebben a városban kötöttem ki... oszt itt reám tanáztatok, ti lovaggyai a Thitoknak, én mög reátok..., és a medvevadász megin' elbőgte magát.

David bandánk barátságos, óvatos mormogása közepette ért álma végére, néha-néha félbeszakította őt a bandatagok barátságos és víg kurjantása, és néha itt-ott rendkívül finoman megütögettük David fejét, mer' bár egy nagy kombinátor varázslatos feje volt, világosan láttuk, hogy miről van szó, mer' dörzsölt szélhámosok és a bűnök és vezeklések régi harcosai voltunk mi Párából, ezér' barátságosan vigyorogtunk egymásra, és férfiasan csujjogattunk, és gratuláltunk egymásnak, hogy végül mégse fagyott ott meg a mi Davidunk, ugye milyen bátor egy gyerek volt? Az ő korában, gondolatok csak bele, fiúk, a francha is... bólogattunk, és köpködtük a dohányt... és örültünk, hogy a mi Davidunk képes ilyen baromságok miatt bőgni,

de nem kell a szíve véres könnyeit hullatnia azokban a pillanatokban, amikor az ember megpillantja a világ rémisztő körforgását... ezt ő nem látja, mondtuk cinkosan egymás között... csoda, hogy az a rühes dög Azorák, suttoztuk, nem kapta el, a magunkfajta egy ilyen gonosz vén dögöt bot vagy inkább egy klassz AK 3 nélkül öt lépésre se közelítene meg, de szerencsére jól végződött a dolog, gratuláltunk magunknak, és Cápa jóságosan sustorgott valamit Bohlernek, kettő csak elég lesz, nem?, a miatyánkra gondolt, és Bohler kegyesen bólintott, mintha aszondta volna, hogy naná, haver... és David elvörösödve ült, de aztán egykettőre egész jól összeszedte magát, és én következtem.

Volt egy álmom, mondtam. Hosszú álmom volt, összetestvérültek és testvérek, ezér' kérlek benneteket, legyetek türelmesek. És arra is kérlek titeket, ne felejtsetek el, hogy csak az álom szerény küldötte, csupán annak hordozója vagyok.

A barátaim kicsit sustorogni kezdtek, mer' ezeket a bevezető szavakat a társaság létrejötte óta talán csak kétszer vagy háromszor használta valaki, és ez sose én voltam, és ezek a szavak azt jelentették, hogy az érintett személynek valami olyasmi nyomja a szívét, ami nemcsak őt érinti, hanem az egész társaságot, és bár az álom belőle jön, azaz az ő álma, ám úgy gondolja, hogy úgy küldték neki fönről, hogy a többieknek is átadja.

És én már hosszú ideje próbálom elfojtani magamban ezt az álmot, a szellemem adta nekem, az erőm, és örültem, hogy most végre eljött az önkritika ideje, és megoszthatom az álmomat, de le is voltam lombozva, mer' sötét egy álom volt ez, és én csak halványan sejtettem, hogy mit jelent. Csakhogy a társaság számára előadandó álmoknak megvannak a szabályai, ezér' még meg kellett várnom a bevezető kérdéseket, hogy úgy érezzék a társaim, képbén vannak.

Bohler: Bevettél valamit?

Én: Gombát, füvet, bogyókat, de tényleg csak keveset, meg vörösbort, de abból sokat. Nagy gombákat, asziszem, Zöld Erőt, pontosítottam.

Cápa: Hol és mikor?

Én: Úgy három vagy öt héttel ezelőtt abban az időszámításban, amit most élünk, előtte sokáig nem vettem be semmit, úgyhogy nem is árthatott semmi. Nálam a Gázgyárban.

Micka: Volt valaki veled?

Én: Egyedül voltam.

Bohler: Mennyi ideig tartott?

Én: Asziszem, két napig. Egész délelőtt vedeltem meg narkóztam, úgyhogy déltájt kezdődhetett.

Micka: Ettél?

Én: Megpróbáltam csevapcsicát vagy mi a francot enni, de kijött belőlem. A spenóton kívül semmi nem ment le a torkomon. Meg a víz, de abból egy csomó. Amikor elfogyott a vörösbort.

David: Végig feküdtél?

A fiúk elnézően elmosolyodtak.

Én: Nem, David, főleg mászkáltam és remegtem, meg kicsit táncoltam.

De amikor láttam, hogy elvörösödik, gyorsan hozzátettem: Ja, a vége felé kicsit feküdtem is.

Milyen volt a szőnyeg, tudakolta Bohler.

Én: Semmilyen. Próbálkoztam sörrel, de így is nagyon brutális volt az egész. Fájt a fejem, és féltem. Egyedül akartam lenni, és gondolkozni akartam az egészen, de féltem ott maradni. De azért ott maradtam.

Micka: Na, most már kezd derengeni. Még faxoltál is a Gázgyáriból, hogy kiveszel négy napot. Meg kellett volna mondanod, bazmeg, hogy álmodtál! Akkor nem vontam volna le a prémiumodból.

Én: Hát, valahogy megfeledkeztem róla.

Cápa: Akkor most hozzáírod neki, nem?

Micka: De, mindjárt. Akkor kezdjed. Van még valakinek kérdése?

Nem volt.

Sajnálom, testvérek és barátaim, de rögtön az elején szólnom kell, daráltam a sablonszöveget, bizonyos alapvető káromló kételyekről. Ne felejtsetek el, hogy én csak az álom hordozója vagyok, és talán nem is a saját értéktelen véleményemet fejezem ki. Szóval tényleg helyes a Tanításunk, a Titok Lovagjainak Tanítása? Ez az álom, barátaim és lovagok, sötét vidékekre vezetett el, és nem tudom, hogy csak az én vidékeim-e ezek. Az álmomnak, asziszem, két csapdája van. Az egyik rögtön az elején, a másik a végén, és mindkettő a régi idők csapdája.

Ahogy beszéltem, az jutott az eszembe, hogy az egész álom csapda... de a fontos álmokat tilos értelmezni és megjegyzéseket fűzni hozzájuk, nem vagyunk mi euroújságírók, mint azt egyszer Cápa olyan okosan megjegyezte, lehet egyébként, hogy úgyis el akartam mondani, de már éreztem, hogy bújik belém a hangom és beszél általam, így csak a szavakat formáztam: ebben az álomban valahol a magasban voltunk, mintha valami repülőszőnyegen lettünk volna. David elől ült, és a felhőket figyelte, Micka a kormánynál állt, Bohler elmélkedett, Cápa megpróbált valami távirati hullámsávra ráhangolódni, hogy megállapítsa, hol vagyunk, én meg toporogva a szél erejét vizsgáltam. Egész vidám kirándulásnak látszott, és bár Tüzesünk nem volt egy csepp se, azért jól éreztük magunkat. Volt az egészben valami könnyed, tudtuk, hogy biztonságban vagyunk a zajló idő folyamában, az időében, melyet úgymond megnyergeltünk. És egyszer csak tessék: ott volt egy tábla a levegőben, és rajta egy irányjelző nyíl. Kilóttunk hát feléje, és az volt rá kiírva: AU - 5 km. Vajon mi lehet ez a világ fölött és a világon kívül a levegőben, a zajló időben?, csodálkoztunk. Aha! tudom már, kiáltott föl az okos Cápa, hát a AUTONÓM TREMP TERÜLET régi rövidítése! Egyértelmű volt, hogy ott a helyünk. Arrafele is vettük az utunkat, és már örültünk, hogy láthatjuk a haverjainkat a Varjúk Telepén, az egész apacs bandát, az öreg Ludvík Varjúpelyhet meg Rugász és Mókusevics összetestvérülteket, akik most velük vadásznak! Nagy tüzet rakunk, mondtuk, és ha úgy adódik, hogy valami nagy ünnepséget tartanak, az se baj, elénekelünk nekik pár dalt, és iszunk velük egyet, ja. Úgyhogy mentünk az időben, és biztonságban, kényelemben mentünk. Erre kis idő múlva megin' egy tábla! Jó kis masina ez, hangtalan égi időmasina, barátaim, kiabálta Micka, aztán odaértünk a táblához, és az volt rajta: AU - 2, és ez a tábla kicsit már fakó volt, valószínűleg összefüstölték a tábortüzek, és mi visítottunk az örömtől, mer' világos volt, hogy csakis valami AUTÓS MOZI lehet az, jutott eszébe az elmés Bohlernek, és tovább repültünk a barátságos időben, és örültünk ennek az égi zárandoklatnak, és a távolban már láttuk a következő táblát, meg is céloztuk pontosan, és azon egy nagy felirat volt, főnökeim és testvéreim, az, hogy: AUSCHWITZ, és már nem tudtunk visszafordulni, bármilyen kétségbeesetten akartuk is, és az égi cirkálónk süllyedni kezdett, mer' azon a helyen, testvéreim, az összes világok idői ütköztek össze az emberi égben, és hirtelen egy meredek fal volt ott, és mögötte egy másik idő, amit magába szippantott az a fekete lyuk, amibe mi is belezuhantunk, és olyan volt, mint a maelström, hatalmas forgatag a la paranoid Poe. Aztán lágyan földet

értünk, és mintha kicsit vissza is pattantunk volna, olyan puha volt a föld, testvéreim. És amikor végleg leszálltunk, akkor, drága barátaim, páran derékig hamuba merültünk, volt, aki csak bokáig, attól függően, ki hogy esett. Az elégetett emberek hamuja volt ez, testvéreim, a zsidóké. Az utolsó reményünk is szertefoszlott, hogy talán tévedés az egész, vagy ha nem, akkor is legalább csak valami rossz öreg kozmopolita gulagban vagyunk. A hamu, amit a zuhanásunkkal föl kavartunk, ráragadt a cipőnkre, a ruhánkra, alig bírtunk járni. És ahol nem volt hamu, ott csontvázak voltak, emberi csontvázak, tengernyi csontváz, csontvázak iszonyatos végtelen tengere, testvérek. Mindnyájan, az egész banda, valami város fele mentünk, amelynek a tornyait a távolban pillantottuk meg... az egyik magas volt, és tájékozódási pontként szolgált... és féltünk, mer' az úton végig koponyák feküdtek, néztek minket, és mi tele voltunk rettegéssel, és azt kérdeztük magunktól: Mér' vagyunk itt? Mér' mi? Mér' pont velem történt ez? És pár koponya mintha azt felelte volna: Miért ne? Néhány koponya fesztelenül hevert a többi koponya között, és vigyorogva nézett minket, mintha tudna valamit, de több, sokkal több bámult ránk csak az üres szemüregéből, mer' ami az állkapcsukból maradt, az fájdalmas grimaszba rándult, mert ezek rendesen kaptak, amikor még javában éltek, testvéreim. És tengernyi volt belőlük, óceánnyi. És ez a hasonlat akkor jutott az eszünkbe, amikor már nem tudtunk menni, mer' folyton elestünk a csonthalmokban, így aztán, testvéreim, megpróbáltunk a csontok között úszni, megpróbáltunk mozogni, mászni, a kezünkkel ellökni magunkat. De túl szörnyű volt. És a félelmünkben, tengeri farkasok és összetestvérültek, az volt a legrosszabb, hogy folyton nőtt. A rettegés határai, testvéreim, elmozdultak, így nagyon nagy területen terjedhetett szét az agyunkban. És azzal, ahogy áradt bennünk, az is világos lett, hogy tolódnak kifelé a határai, és hogy még inkább el kell majd fogadnunk. Mászni nem mászhattunk, mert betemettek minket a csontvázak, és féltünk, hogy fulladással, ezzel a régi halálennel halunk. Ezért hát ugráltunk. Nőtt a rettegésünk, és megpróbáltuk összeszedni magunkat, mivelhogy egy törzsből valók vagyunk. Ki és mikor mondta, hogy a zsidók büzlenek? Nem is érezni semmit, boldogító fokhagymaszagot meg végképp nem, bazmeg! Ja, bazmeg, ha máshol nem, hát itt biztos érezni lehetne!, mondta az egyikünk. Izé, nem lehet, hogy be vagyunk szíva? Képzeljük azt, hogy mind valami varázsitalt ittunk, hm?, mondta az egyikünk. Csakhogy David azt mondta: Dehogyan, ezt nem lehet, ennyire ledorongolni magunkat. Ez a valóság, még ha szar is. És ebben a pillanatban, urak és lovagok, keményen és komolyan gyűlöltük Davidot. És egyikünk átrángatta a csontokon, és gonoszul aszondta neki: Most már fogd be a pofád! Vonszoltuk magunkat a tornyok felé, és próbáltuk nem figyelni a koponyák szemüregének halott tekintetére, nehogy megőrüljünk. Gyerekkoponyák is voltak, meg szilánkokra zúzott koponyák halomszámra, meg szétlőtt koponyák, meg olyanok, amelyeket mintha valami présben zúztak volna szét, és voltak szögesdróttal összefűzött koponyák apró nyílásokkal, és valamelyikünk, vitézek és kapitányok, újból megeresztett egy poént: Ezek biztos a házastárskoponyák, haha!, de aztán elkezdett okádni. És amelyikünk előtte csúszott, nem hallotta, mert sírt, és amelyikünk mögötte mászott, az se hallotta, mert ő meg hangosan imádkozott. És, barátaim és testvéreim, nem a pokolban voltunk, ez a hely már túl volt a poklon. És hamar rájöttünk, hogy rettegésünk, amely már elvált az agyunktól, kívül van, rajtunk kívül, mint valami démon, szóval hogy ez a rettegés játszik velünk. Néha valamelyikünk elesett, és csúszva-mászva táncolt a csontvázakkal, amíg meg nem markolt valami bunkós végű csontot, amire rátámaszkodhatott. Voltak már félig szétesett-szétporladt csontok, de a nagy részük olyan volt, mintha csak tegnap óta feküdtek volna ott. Tegnap volt, mondtam magamban kúszás közben. Ott, ahol a csontvázak nem akadtak egymásba vagy nem feküdtek kupacban, ott lyukak voltak, amiket át kellett ugorunk, aztán óvatosan ki kellett választanunk egy nagy medence-csontot, és teli talppal óvatosan rálépünk a szegycsontra, egykettőre kitapasztaltuk, hogy az erős, valószínűleg férfi szárcapocscsontok meg combcsontok szinte teljesen biztonságosak, és

egész tűrhető a lapockák is, és a végén, testvéreim, majdnem megtanultunk a csontokon járni. De abban a pillanatban, amikor erre kezdtünk gondolni, egyikünk lezuhant a csontvázszakadék mélyére, közülünk az egyik, főnökök és parittyások, és megrettenve néztünk egymásra, és otthagytuk a testvérünket, és továbbmáztunk, és hallottuk az ordítását, és hallottuk, ahogy könyörög... és a szívünket, ahol a hadi ösvény vize volt, féreg módjára kezdték átfúrni a könnyek, de mi csak másztunk... és az egyikünk visszament... és letépte a cuccait, és kötelet csinált belőlük, és ledobta a padrúgnak, és a többiek megálltak, és lassan visszajöttek a nagy fáradtsággal kiépített csontvázhidakon, vagy vártak az erősebb csontokból rögtönzött fészkekben... és ezen a bolygón az egyetlen zene a törött és apró, szétzúzott csontok csikorgása és nyekergése volt, ahogy lassan végimentünk rajtuk, meg néha-néha a robaj, amikor beomlottak vagy megmozdultak a csontvázhalmozatok, különben semmi, csönd volt. Aztán odaértünk a városnak hitt helyhez, de azok kemencék voltak, amikben a zsidókat égették. Ezeket is csontok meg teljes csontvázak vették körül, főleg a gyerektettek csontvázaira ügyeltünk, azok rögtön összeroppantak a cipőnk alatt, és mi lesüppedhattunk volna, mer' a csontvázakon kívül semmi nem volt alattunk. De itt legalább belekapaszkodhattunk a kemencék szilárd rostélyába, és a falak is erősek voltak, sőt a téglák egyenesen újak néztek ki, meg se voltak repedezve, és pár helyen kiugrókba fogódzkodhattunk. Valószínűleg játszva be lehetett volna indítani a rendszert, be lehetett volna fűteni, de rajtuk kívül sehol nem volt más táplálék. Leültünk, leheveredtünk a legközelebbi kemence köré, mer' ez volt a vég. De mer' fájdalmat éreztünk, lassan és erőlködve csak megmozdultunk. Igen, fájdalmat éreztünk, testvérek, mer' a kúszó testünk alatt szétrepedt a sok csont, és megsebzett minket. Főleg a combunkat meg a könyökünket karcolták és szurkálták össze az éles, elrepedt csontok, de volt, akinek az eséstől az arcán is volt pár karcolás... és a legrosszabb az volt, uraságok és testvérek, ha valaki elővigyázatlanul valakinek a... valakinek a törékeny és elporladt mellére lépett, és szétaposta a mellkast, és elsüllyedt, és a vékony, éles bordacsontok, mint egy csapda, körülzárták a lábát... és a sebekbe belement a halottak hamuja... megpróbáltuk a sebeket a nyálunkkal kimosni, aztán Bohler szétlépte a reverendáját, Cápa Stejn meg az üzletemberingét, és ezekkel a rongyokkal kicsit bekötöttük magunkat... aztán ültünk.

Némi általános, baljós hallgatás után, testvéreim és barátaim, megpróbáltam beszélgetést kezdeményezni: Messziről aszittam, hogy ez a kémény valami tévétorony! Fura, nem? És akkor valamelyiketek, padrúgok és testvérek, aszondta: Hm. Valaki más udvariasan meg ezt: Igen?

Aztán Bohler elkezdett visítani, és gyorsan keresztet vetett, aztán mind megláttuk, a Halál állt előttünk. Hirtelen egy csontváz állt ott. Csakhogy, testvérek és nemzetségfők, a rettegés, amelynek most már ki kellett volna robbannia, elárasztott agyunkból visszahúzódott kijelölt területére. Bevallom, én abban a pillanatban enyhe meglepetést éreztem: Hát tényleg így néz ki? És asziszem, hogy kicsit a többiek is helyrebillentek, mer' legalább világos volt, mért repült idáig az időszőnyegünk: a halálért. És Bohler felállt, és a csontokon át odament a halálhoz, és belekezdett: Iesos Christos Theos Hyios Sóter, és egy csonttal egy ponty jelét rajzolta maga elé a levegőbe, aszittam, végleg megőrült. A halál semmi, csak állt, és bámult ránk az üres szemüregével. Csak duma volt, hogy kaszája is van, súgta oda nekem Micka. Boldogul a karmaival is, tette még hozzá, én meg reszketni kezdtem. Aztán visszajött a komor Bohler, és egy erős csonton leereszkedett hozzám. Mit magyaráztál neki, kérdeztem. Felvilágosított, hogy az első keresztény üdvözlést használta még a katakombák gonosz római idejéből. Megpróbálta, mer' egyedül ez jutott az eszébe: a Halál öreg, és ha mást nem, hát ezt csak ismeri. Akkor az utolsó pillanatomban nem bírtam napirendre térni afölött, hogy a Vén Bog nem rendes angyalt küld, hanem egy csontvázat, árulta el Bohler. Aztán latinul próbálkozott a Halálnál: Ora pro nobis..., mi is csatlakoztunk, Cápa kivételével, ahogy láttam.

De a Halál semmi. Csak állt ott. Aztán fölállt Cápá Stejn, és aszondta: Tartsátok meg magatoknak a keresztény dajkameséiteket, ez az én területem. Itt ölték meg a népemet. Itt a ti elfajzott, régi görögötök meg latinotok nem ér semmit. És megindult a Halál felé, és amikor odaért, aszondta: Shalom alejchem!, és elkezdte énekelni a Söma Jisrealt... és sékelt az egész testével... és előre-hátra dülöngélt... ki gondolta volna róla, hajoltam oda Bohlerhez. Azér' csak látszik, hogy öreg kibucos, súgta oda Bohler... csak meg van keresztelve. Cápá énekelt... vagyis inkább nyüsztetett... a Halál meg csak állt ott. És a szerencsétlen, megszegyenült Cápá Stejn visszajött hozzánk, de még megfordult, és aszondta a Halálnak: Masl tow!, és egyáltalán nem ironikusan gondolta. De a Halál semmi. Micsináljunk?, suttozta Micka. Semmit, mondta Bohler, háttal a rostélynak dőlt, és hozzátette: Várunk. Mint mindig.

De aztán a Halál tett egy lépést felénk, lassan és tétován, aztán még egyet... és nekem kedvem lett volna ráordítani: Most már mozogj, te meglőtt vén disznó!, de nem tettem, és elkezdtük hányni a kereszteteket, és David fölkiáltott: Ne féljete, fiúk, a szerződés szerint éltünk!, és amikor meghallotta őt a Halál, megállt.

Aztán határozatlan köhécselésfélét hallottunk. Aztán egy selypegő, halk hang azt mondta: Bocsássanak meg, uraságok, de aszonták nekem, hogy valami fiatal urak érkeztek Csehországból. Ha kedvük van egy kis sétához... állok szolgálatukra, Josef Novák volnák, jó kis név, he.

Abban a pillanatban nem voltam biztos benne, nem hallucinálok-e, és amikor végignéztem rajtatok, barátaim és törzsfőnökök, láttam, hogy ti is hasonló érzésekkel viaskodtok.

Nézzétek, mondta Cápá, amikor beszél a csontváz, kinyitja a... száját.

Emmá csak természetes, mondta a csontváz.

És maga halott?, ragadta meg a lényegét David.

Igen, mondta a csontváz.

És tényleg úgy hívják, hogy Josef Novák?, bátorodott fel Bohler, és odakacsintott Cápának.

Hápersze, uraim, felelte a csontváz, bár vagyok... aki vagyok... így mondják nálunk az égbe.

És megkeresztelték a...

Még szép, mondta a csontváz, abba a kis žižkovi templomba. De van gusztusuk egy kis sétához? Mer kezd későre járni, uraságok, ámbátor nálunk... ez azér kicsit máshogy van.

Kérem szépen, verte Bohler a vasat Cápá Stejnnek, és azt meg tudná mondani... hogy... hogy hogy van ez... a nevével.

Hát ez régi histórija, kezdte Josef Novák csontváz. Egy régi tévedés. Mer a többiek itt azok, izé, zsidók voltak, nem? Majnem mind. Meg cigányok. A csehországi urak mind rögtön ezt kérdik. Hát szóval, én a proteketóriátus alatt egy szórakozóhelyen, egy zenebonáldába, a Mincíkbe dolgoztam lenn a Vencel téren, és volt ott egy pincér, a Roubíček, és azzal ügyeskedtünk kicsit a számlákkal, ma már persze fölül vagyok emelkedve az egészen, szóval ilyen aláírásokról volt szó a snapsz miatt a kasszánál meg a raktárba, és amikor kellett, mindig beugrottam a helyire, ő nagyba utazott, a vén Rouba, és ha kellett, akkor belebújtam a bőribe, hogy nekem is csurranjon-cseppenjen valami, ugyi, mosmár fölül vagyok emelkedve az egészen, darálta a csontváz, és egyszer épp a ficsúros, ünnepi zakómból húztam elő a turhakapcámat, és nem láttam a fiatal Kasalt, akinek hályog volt a szemén, a mi arany Adinkánk posztumusz gyereke volt, na és ez a fiatal Kasal, ő falazott átvételkor, ha mondom! De nem láttam a turhakapcától, hogy nagy böszen mutogatja a titkos jelzést, hogy lebuktunk,

hogy razzia van, és mindennek annyi! Mirnikszdirniksz, pont aznap tört be a Gestápó, Roubíčekre vadásztak, aki aznap én voltam, vártam valakit, nem láttam a Kasalt, de má mondtam maguknak, ilyen kapcsolat, olyan kapcsolat, áruszállítás, áruátadás, ládák, üvegek meg ilyesmik, de ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, sőt nevetek rajta, ahogy Adinka mondogatta, ugyi, ők meg: Hol van Roubíček? Itt a, valami gond van, pajtikák? Ők meg, csehek voltak, naná, ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, ők meg aszongyák: Ja, de a te gondod! És kicsit úgy elagyabugyáltak, hogy még asse tudtam mondani, hogy hé, én is jó cseh vagyok, hogy tisztázzam már velük valahogy a félreértést, amikor kéz kezet mos, az az üzlet, mi? De ma már csak nevetek rajta. Na és amikor a Peček-palotába megállapították, hogy ténleg nem én vagyok a keresett szemita Roubíček, hanem Josef Novák Žižkovból, az idő szerint bárszőke avagy táncos, továbbá igen népszerű kísérőfíju, na, ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, szóval úgy álltak ott, mint akiket leforráztak: vadászunk itten a zsidókra, erre van egy cseh, aki zsidónak adja ki magát! Na, és az első transzporttal már mentem is. Itt aztán csak lestem a drótot, na de ma már fölül vagyok emelkedve az egészen. De egyébként csupa zsidó volt itten, csak zsidó, de ja ám.

És ekkor mi, törzsfőnökök és testvérek, csak ültünk, mint a kukák, és már nem éreztük a sebesüléseink okozta fájdalmat.

Hát így, kezdődik a séta, úrfiak, csingi, csingi, csingilingi! Általában aszongyák, hogy a rámpáknál kezdjem az urakkal a sétát, de ma, uraim, ma... szóval ma máshogy van... még van egy kis dógom, szóval ugye nem számít, ha csak úgy, izé, megmutogatom a dolgokat, he? Hallgatás, egyetértés, ahogy az öreg Brychta mondta, amikor aprót csórt a parasztoznak a Szénpiacon, és ők nem vették észre, tуди, pajtikák?

Ottan, mutatott a csontváz a csonttengerre, ottan vót a rámpa, ott válogatta külön a Mengele az ocsut a tiszta búzától, ahogy ő mondta. A marhavagon érkezéthez, amibe én is voltam, mosmár túlvagyunk rajta, ahhoz kapcsolódik az első napom története, mer amikor látták a zsidó fíjuk, ahogy esünk ki a vagonokból, fuldokolva és halálra szomjaztatva, bejöttek a vagonba az ostorukkal, és kihajtottak minket, ott álltak mögöttük az eszeszek, na, aztán mentünk a rámpán, és ott volt a Mengele meg az emberei fehér köppenyebe, és amikor észrevett engemet, aszonta: na, ez aztán kiállítási példány! és leállította az egész zenebonát, és le kellett vetköznöm, ő meg fogta a mutatópálcáját, és mutogatott vele, és a többi doktor meg eszes meg csak stírólt, a rezesbanda közbe meg hátul fújta. Aszonta, ma már tudom, mit, és nevetek rajta: itt a pofacsontok jellegzetes degenerációját láthatják... és megbökött a mutatópálcájával... ez meg tipikus zsidó orrsövény... éghajlattól ellapult... itt meg a Belzebub-búb... és figyeljék meg a nemi szerv feltűnő nagyságát... az elfajzottság... a vérfertőzés jele... Szóval csiklandozott. Szinte egy kukkot se tudtam németül, csak amit az örök orditoztak nekünk, meg amiket az emberek nyöszörögtek meg óbégáltak a marhavagonba, úgyhogy én aszíttem, hogy engem ilyen specijálisan üdvözlönek, hogy jobb fajta vagyok, mint a többi, ami... mosmár túlvagyok rajta, itt máshogy vannak a dolgok... szóval ezt gondoltam, mer a többieknek csak aszonta, hogy rehc meg linksz, és lengette a mutatópálcáját. És akkor én fölemeltem a jobb kezemet, és aszontam: Hejl Hitler, majne oficíren und doktoren és tanult urak. Ich bin ejne klejne csehise svejne, geboren ausz Žižkov, napot, Novák akárki vagyok Prágából. Üdvözlöm magukat itten egybegyűlve, éljen a führer és az ezeréves birodalom! Üdv! És amikor ezt meghallotta a Mengele, elsápadt, és csapott egyet a mutatópálcájával, és az örök berugdostak a gázba menők sorába, ja, ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, de amikor leállították a zenebonát, aztán megin újrakezdték, kicsit összekuszálódtak a sorok, és amikor a nőktől elszedték a gyerekeiket... nagy zűrzavar támadt... és megin felrohantak a kocsikba a zsidó fíjuk a korbácsukkal, és csapdostak, és mintha szét akartak volna... mintha, vili, nem?... de csak még nagyobb kuplerájt csináltak, és én gurultam a sárba, ők meg vertek a

korbáccsal, de már fölül vagyok emelkedve az egészen, aztán egy fiju megin visszarugdosott a sorba, és ez a búzás sor volt, ma már csak nevetek rajta.

És egyszer csak, testvérek és kapitányok, rádöbbsentem, hogy Josef Novák csontváz mögött megyek, és ti is ott jöttök, mentünk a csonttengerben, de már nem kerestük az erős csontokat és nem kerülgettük azokat, amelyek megsebezhettek volna, biztonságosan mentünk, csak kicsit keményen, mint a betonon. És a csontváz megállt, és odafordult hozzánk. No, pajtikák, az úgy volt, hogy... Josef Novák csontváz fölvelt a földről egy csontot, asziszem, talán egy férfi lábszárcsont volt az, és aszondta: Sora-kozz!

És mi, testvéreim és barátaim, engedelmesen sorba álltunk, mint valami tetves polgári védelmi gyakorlaton.

No, pajtikák, Josef Novák csontváz megállt Micka előtt, és aszondta: mutasd a fogad, te disznó! Hehe, jól megijedtél, cserkész-kém, nevetett a csontváz, és hadonászott a csonttal. Rehc! Te erős fickó vagy, téged útépítésre küldenének. De vigyázat! Ott a Bauch eszesz kommandója volt, és ha eltoltál valamit, odáig volt az örömtől, majd szétvetette a boldogság, ha erős fickókat törhetett meg. Ha sokáig törhetette őket. Ejnye, ejnye, cserkész-kém, ez meg mi volt?, állt meg a csontváz Bohlernál, és végighúzta a csontot Bohler rongyain. Reverenda? Na, ez nem jó, te is erős vagy, de a papocskák két-három napnál nem húzták tovább, tуди? Mentek a kemencébe, ejn cvej drej! Josef Novák csontváz most hozzám lépett, és aszondta: Hé, cserkész-kém, mit remegsz, nem vagy te egy csöppet mesüge? De aztán a csontváz ránézett enyhén földagadt könyökömre, meg látta a bal vállamat, ami a kifordult porc miatt kicsit... és kicsit hallgatta a sarkam ritmusát... aztán Josef Novák csontváz elhajította a lábszárcsontot, és átölelt, és aszondta: Csak nem kolléga? Én meg aszondtam: Igen... Novák úr. Hát lehet, hogy kicsit majd ugrándozhatsz a tábori parádén, mielőtt beugrasz a kemencébe. Aztán a csontváz Cápát járta körbe, és csak vigyorogott, és azt harsogta: Na, ez egyértelmű eset, és Davidhoz lépett. Te elég fiatal, szép gyerek vagy, úgyhogy útépítés, de ha véletlenül meglát Prochaska óberszt, akkor pekked van. Hát, fijuk, ennek az uraságnak a kivételével itten, és Cápára mutatott, úgyis mind valami árjataborba mennének, de csak ha rendbe volnának a papírjaitok a ráthauzba, emelte föl figyelmeztetően az ujját a csontváz. Egyik tizenkilenc, a másik egy híján húsz, ahogy az öreg Vaněček mondta, amikor a Kalendába huszonegyen elvesztette az utolsó ezresét is, amit azokér a lovakér kapott, amiket a byteči Kropáčeknek adott el, és aprót kellett előhúznia a zsebiből, ha! Semmi, semmi, megyünk tovább, pajtikák. Na, itt volt a tetováló, szuri szuri, hehe, ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, levágjuk az utat, a dombról megyünk, hagy pörögjön a körhinta, ha nyikorgatják a kerekét! Itt meg az akasztófák álltak a, akkor használták őket, ha valaki elkövetett valamit vagy amikor üresek voltak... és én, testvéreim és barátaim, pár lépésnyit visszamentem, mert Bohler letérdelt és hányt. És mer' már nem volt benne semmi, amit kihányhatott volna, csak öklendezett. Párszor férfiasan, keményen hátba rúgtam, hogy ne kapjon levegőt... És aszondta, hogy ez lehetetlen, hogy ez a tökfaj... ez csakis valami csapda lehet... a Bog csapdája, mer' mér' küldött volna ide... ez a fickó biztos megmondja, mér'... ez a csontváz, ez bolond... de abban a pillanatban Cápa Stejn is csatlakozott hozzánk, és így szólt: A zürzavaros szavak között még a legrövidebb szócska is Rejtett Igazság lehet, mondja a Talmud, tette hozzá Cápa borúsan. Csakhogy a még térdelő Bohlernak villámokat szórt a szeme, és aszondta: boldogok a lélekben szegények, mert övéké a mennyek országa... ezt akartad mondani, Cápa, nem? És a Talmud azt is mondja, folytatta Cápa borúsan, és hatalmas ívet írt le a kezével a csonttengeren, amely fölött lenyugvóban volt a nap... olyanok vagyunk, mint az olíwabogyó, csak összetörve adjuk ki önmagunk legjavát... és üthetnek, sanyargathatnak és leköpdöshetnek és megkínózhatnak, de a szívedben a legszentebbet megtartod, és örökké élni fogsz... megin' összekeverted a Könyvet, Cápa, mondta a pap harcosan, és a kezébe egy csontot tartott... és fölállt... és én láttam, hogyan nyúlka maga

mögé Cápa, amíg meg nem ragadt egy koponyát... és hagytam őket vitatkozni, és csoszogtam a többiek után, akik követték az idegenvezetőnket.

Na és amikor megérkeztem a szobába, ezek a zsidó fíjuk, akik kirángattak a gázból, hadováltak valamit a halandzsanyelvükön... és, pajtikák, az elején ti is jól megkavartatok, amikor elkezdtek mindenfélét karattyolni, hát, nekem aszonták, hogy Prágából jönnek valami fiatalurak, na de ezt mondtam már! Hát hogy van a mi kis aranyos száztornyú anyácskánk... na, össze ne szard magad tőle... és megvan még az öreg Fensterernek a hentes-boltja a Klamovkán, pajtikák? Újra megvan neki, jelentette neki Micka rezignáltan. Na és ezek a zsidó fíjuk nekem estek, amikor megtudták, hogy egyáltalán nem vagyok se mintazsidó, se átlagzsidó, hogy csak tévedésből vagyok itt, de hát mondtam már, a herrgottját!, szóval kirugdostak a barakkból, de most már fölül vagyok emelkedve az egészen. És folytatódik a szemle, hogy csak ihaj, beszart minden bivaly, hej, hej! No, pajtikák, azér az jó volt, amikor negyvenhárom tavaszán Bronekkel megtámadtunk itten egy öreg Izsákot, és felzabáltuk a krumpliját, az volt csak a móka, bezony, bezony. És volt ott egy ilyen zsidó szappanelegy, mármint belőlük elegyítették, ja, úgyhogy felkaptunk párat Bronekkel, és elcseréltük a lengyelekkel kenyérér, aszonták, jó a tetvekre, ja, már túl vagyunk rajta, veszitek, amit mondok, pajtikák? Mer olyan furán beszéltek, mint valami rendesváriak, ténleg Prága anyácskából vagytok, hm? És itt nyírták ki a Bonnt, a Hanuš, ja, itt ezeknél a karóknál a, peca közbe mesélte, ja, ja. Itt meg raktárak voltak, fíjuk, itt meg az eszeszek kantinja, jó puccos, hehe, itt meg irodák, itt láttam a Poláčeket, ahogy bámul és úgy csinál, mintha nagyon sietne a hivatalos iratokkal, na, ő aztán jó fej volt, egy kis margarinér hol kihúzott, hol meg hozzáírt valakit a transzportlistához, ja, ő is vén héber volt... Elég legyen!, ordított fel Bohler, megfordultunk, és láttuk, hogy Cápával együtt ott áll mögöttünk, talán megegyeztek, és míg Cápa megint' forgott, és mekegő hangon, ami abszolút nem illett hozzá, valami olyasmit jajgatott, hogy aszmoil... jizgebal... úúú... heul... ajají... shoah... ejejí... Bohler mellette állt egy kereszttel, két csontból rögtönözte, a csontokat a reverendája egy foszlányával kötött össze, és azt kiabálta: távozz tőlem, pokoli hatalom... ördögi káprázat... tisztátalan erő... és a csontösvényen mindketten közeledtek felénk, és annyira jött belőlük valami, hogy szinte éreztem a hadiösvény erejét... csakhogy Novák csontváz nevetni kezdett, és így szólt: Na ja, mindegyik uraság valami más parádét csinál, fetrengenek a földön, ez az egész itten mindenkire máshogyan hat, ja, tisztába vagyok vele... de... és a csontváz megvakarta a csonttal a koponyáját.

Tisztelt... uram, mondta Micka. Akárki is maga, akármit is akar velünk, nálunk minden kisgyerek tudja, hogy Poláček Terezínbe halt meg, és hogy senkit... egyetlen zsidót, izé, embert se írt volna a transzporthoz, ellenkezőleg, védte őket... maga elé küldte őket, hogy... az istenit, fordult oda az elvörösödő Micka Bohlerhez, író volt! És Hanuš Bonn is Terezínbe maradt!, tette hozzá Cápa, és az arcán borsó nagyságú könnyek görögtek végig. Ja, mondtam, hisz ott írta, hogy: Lángoló keresztek az égen, sós gyötrelemtől szétmárt napok... és akkor, lovagok és testvérek, eszembe jutott az egyik barátném dala. És Josef Novák csontváz, talán kicsit zavartan, csoszantott lábcsonthoz a csonttengerben, és megszólalt: hát igen, fíjuk, egy csomó uraság bepipul a sétákon, mer itt kicsit máshogy vannak a dolgok... mint az arkívumokba, lajstromokba meg adatokba, bezony... Innen már nem indult transzport, mer' ez Haláltábor volt!, mondta Cápa dühödten a könnyein át. Novák csontváz egyszeriben ott állt mellette, és egy csonttal vállon veregette, láttam, hogy Cápa megremeg, de tovább bőgött, és ez, testvérek és törzsfőnökök, megrendített, mer' először láttam bánatában sírni a kemény és kérlelhetetlen Cápát... és védtelen volt, mint egy gyerek... és féltem, hogy már sose lesz önmaga... sírt, és Cápából, a borotvapengéből egyszerre csak anyámasszony katonája lett... és rettenet költözött a szívembe, és féltem... és Novák csontváz csitítóan vállon veregette Cápát,

és így szólt: Hát igen, ezek az izraelita urak itten nagyon nehezen viselik, mi történt itten... de vegyétek úgy, pajtikák, hogy annak ellenére, amit ellenetek terveztek, ellened is, fiju, mégis milyen szép, erős zsidó fiju lett belőled... és ilyen, mint te, egy csomó van... meg szép zsidó lány is... mindenféle... Még hogy nem sikerült nekik... még hogy pofán vághatod őket!, ordította Micka Cápának... mi segítünk neked!, tette hozzá, és valami csonttal hadonászott... Ámen!, mondta egy oroszlán visszhangzó üvöltésével Bohler, majd. Világos, hogy megy ez, mondtam én. Na ja, cserkészkeim, az ekkora összeomlások és hatódások, ezek természetesen itten, bezony, na, menjünk is tovább... apropó, úrfik, egyébként azért nem vót olyan nagy ez a tábor... egyfolytába mentek innen a transzportok... mer az igazi táborok... a halálgyárak, azok a föld alatt vóttak... és nehogy asziggyétek, hogy nem volt egy csomó fogoly, aki nem volt boldog, hogy itten lehet, ha mondom! Itten vagyunk Ausviccban! Az igazi táborokat, ahol sokkal többen kipurcantak... azokat az eszesek a föld alá rejtették... Oroszországba... meg máshova... azokról máig fíngja nincs senkinek... elmehetnek a lajstromaikkal, arkívumaikkal meg adataikkal!... Hah... Ez a mi Ausviccunk egy kis fíng volt! A szart, ordította megin' a feldühödött Cáva, mér' küldött volna minket ide a Jehova? Miféle Jehova, kiabálta Bohler, és széttépte a reverendája maradékát, miféle Jehova, kérdem én! A vén Bog volt az... Bárki volt az, pajtikák, biztosan kedve volt hozzá... mondta Novák csontváz, én nem tudom, én csak egy kicsike pont vagyok, valami küldöttség vagytok... ha itt vagytok, hát itt vagytok... és Novák csontváz hozzátette: Valami tanult uraságok, mérnökök... veszekedősek... folyton jelentenek...

Aztán Micka megin' okádott, Bohler meg sírt, David pedig térdelt és hányt a keresztet, és Cápának éles lett az arca, mint a borotva, és hallottam Novák csontvázat, ahogy mondja a magáét, akaratom ellenére is hallottam... na és itt hajigáltuk be őket élve a kemencébe, pedig nem akarták, visitottak, és akik ellenkeztek, azokat a Bronek jól megrendszabályozta, olyan volt, mint egy zsidó Góliát, bokszoló, na és az öreg zsidókat én pakoltam be, azok nem védekeztek, mer az utolsó pillanatig imádkoztak, és az utolsó másodpercig, amíg ki nem nyíftak, hittek benne, hogy még eljöhet a Messiás, mi van, pajtikák... rikkantotta Novák csontváz, mer' abban a pillanatban mindannyian felordítottunk a rémülettől... meg hitték, hogy kialszik a tűz. Sziklaszilárdan hittek benne! Hát nem jött el a Messiás. Abba az időbe a szortírozóba dógoztunk a Bronekkel, és az élve elégetést a Wágner eszes találta ki unalmába... hahy ropogjanak a tetvek... tetvetlenítjük őket, fíjuk, mondta, és mindig megparancsolta, hogy hozzanak nekünk a kintinból a szortírozóba egy kis kenyeret, malátakávé meg szalámit is! Bezony, jókat falatoztunk, de ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, ugyi.

Én megölöm!, kiáltotta Cáva, és elrúgta magát... de ugrás közben megdermedt, és hanyatt a csontmezőre zuhant, és vinnyogott... ez nem megy! Hát persze, persze, darálta a csontváz, nem megy, mer már halott vagyok, egen, de hát mondtam már! Fíjuk! Tulajdonképpen micsináltok ti itten, átkozott bitangok, ebadta deákok... vakációztok... he!?

Bohler térdre esett, és összekulcsolta a kezét: Uram... Novák úr, akárki is maga, főleg ha cseh... vagy cseh volt, kérem szépen... árulja el, mit jelent ez, miért vagyunk itt, mi történt... és miért pont mi... mi a szándéka velünk a Vén Bognak... Novák csontváz egy csonton állt, és mutatoujja csontját bedugta a koponyájába oda, ahol valaha a füle volt, és vadul rázni kezdte... térdre estünk, és Micka a hamuban odaacsúszott Novák csontváz elé, és azt darálta... de hát mi csak sefteltünk... mér' mi, a francba, mit akar tőlünk... és én hozzátettem: Nem értünk semmit... rendesen szeretnénk élni, a törvény keretei között... hogy értsünk meg így bármit is, amikor csak beszél, beszél... Cáva meg dölyfösen hallgatott. Ez örület, ez, ami itt van, mondta David, emberek, hova tüntetek... Novák úr... maga végigélte ezeket a gyilkosságokat... és mér', a picsába?, kérdezte David, és kiköpte a hamut, ami neki is, ugyanúgy, mint nekünk, a nyelvére ragadt.

Hát izé, fíjuk, kezdte Novák csontváz, és a csontjával a hamut piszkálta, végre egy jó kérdés, ja ja, eddig csupa rosszat kérdeztek, hogy én hogyan így meg úgy, a kérdés az, hogy mér öldököltek le minket ilyen brutálisan, régi rabokat, és mér történt ez, ez a láger, vagy leg-alábbis ezt mondták nekem, mi vagyok én, csak egy kis pötty vagyok, de ezt már mondtam! Én csak egy cseh kisember vagyok, még ha ma már csak nevetek is rajta, ma már máshogy van, mer ma... már más itt minden...

Josef Novák úr!, vonyított föl Bohler... ne térjen el a tárgytól, és mondja meg: mért?

Hát, pajtikák, mondta Novák csontváz, nekem aszonták... hogy közöljem veletek, csakis veletek... ha már elfáradtatok ide, fiatalurak Prága anyácskából... aszonták a kapunál, hogy közöljem veletek, hogy izé... hogy mér volt ez az Ausvicc... meg a sok öldöklés... bocsesz, pajtikák, de tök elfelejtettem.

És azt mondta, Novák úr, kérdezte David, hogy... az égben van? Ja, ott vagyok, bezony, úrfik. És micsinál ott?, kérdezte David, ez a jótét lélek. Hát az attól függ... van egy kecském. A Liza. Ez most kicsit probléma, pajtikák, mer megszokta, hogy ebbe az időbe... bár ez nálunk máshogy van!... foglalkozok vele, lehet, hogy maguknak ez fura, maguk még fiatal fíjuk... na de ez nálunk máshogy van. És hogy micsinálok még az égbe? Hát van egy pipám, azzal pöfékelek, meg a régi foglyokkal zsugázunk meg sakkozunk, főleg Wolfikkal, meg pecázni járok Hanuűsal, és...

Bocsásson meg, Novák úr, mondta Bohler, és álnokul villogott a szeme... említett valami ünnepi, ficsúros szágót... szíveskedne elárulni nekünk, hány éves is volt, amikor lement a bányába... vagyis...

Vagyis hogy mikor kaptak el a germánok, ugye, fiacskám? Hát tizenkilenc voltam... és az a szágó, az tölleg puccos volt... a nők tök odavoltak... és Adinka aszonta: Te fekete üstökű, pedig én meg... bárszőke voltam, kísérőfíju, értitek, pajtikák? ő meg... istennő!

Csak arról van szó, egyenesedett ki Bohler, hogy valami égi pipáról meg kecskéről locsog itt nekünk, de hát ha tizenkilenc évesen kapták el...

Ja, és négy évre rá nyírtak ki, mondta Novák csontváz, de tudják, az égbe az embernek... szóval itt máshogy van... az ember itten... szóval az ember... megkaphatja, amit akar, akkor és amikor csak akarja... na, és nekem megtetszett ez az... öregesdi. Még ha... szóval amikor Adinkával vagyok, és fogjuk egymás kezít... ez tartott életbe olyan sokáig a táborba, ez a gondolat, ez az ábránd... hogy eccer így fogok ülni Adinkával... istennő volt!... még a probagandaminiszternek is megtetszett vóna!... fíjuk... szokolkáim!... amikor Adinkával ülök, és fogjuk egymás kezít, és én elmerülök azokba a kék kuksijaiba... és turbékolunk, mint a galambok... de álljon meg a menet! istennő volt! hogy mi nem jut az eszetekbe... kujonok! igen, ez a gondolat tartott engem itten életbe... de hát mondtam már!, szóval ha vele vagyok, megint olyan fiatal vagyok... te kis fekete üstökűm, ezt szokta mondani nekem...

És Novák úr, izé, tényleg horgászni jár az égben... Bonn úrral?, folytatta Bohler.

Mér, ez csak természetes, fíjacskám. Előbb a gombászás, aztán a peca! De... kinek hogy teccik... vízi sportok is vannak... csuszda... röpzi... kinek hogy teccik, ja. És a vén szemita Poláček is jár velünk, ő leginkább csak csalihalat fog, meg egy fiatal zsidógyerek is jönni szokott, valami Pavel, ammeg küszre vadászik... ja, és eccer a Hírszerzőhöz címzett kricsmiből mentünk kicsit betintázva, és ez a Pavel gyerek azt magyarázta a Poláčeknek, hogyan mentek ki valamelyik nagybácsival őzre rapsickodni, Poláček meg, aki érzékeny egy úr, na, őt akkor nyíffantották ki, amikor megtalálták nála azt a könyvet... amit az irodába irt... szóval a Poláček bepípuult, hogy elkapták azt az őzet... és morgott meg dörgött valamit... erre

ez a zsidógyerek, ez a Pavel odaszólt neki: bezzeg a halat nem sajnálsz, mi... erre dulakodni kezdtek... kicsit be voltunk tintázva... de hát mondtam már!, és beestek a vízbe... az öreg Bonn aztán megfeddte őket... szóval vannak ilyen humorok a mi kis horgászegyletünkbe... ja!

Novák... úr... Ota... Pavel, nyöszörögte Bohler, az irodalom ismerője... nem volt... Auschwitz... Poláček... iroda... könyv?... felderítő! Bohler már nem tudott bögni. Micka a földön feküdt, és a fogát csikorgatta, Cápa megvető mosollyal hánykolódott a hamuba, David meg én tátott szájjal bámultunk Novák csontvázra, és köpködtük a fogunkról a Cápa által felkavart hamut.

No, diákok... ha már ennyire érdekel titeket... ez a Pavel nem... izé... nem véletlenül volt a táborba... ebbe mindenki egyetért, de egyet ám, ezt mi tudjuk... mi régi rabok... őt valami dokik csinálták ki valami diliházba, mondta, de ez mindegy, tudj, szokolkáim. Az ember... mer nálunk máshogy van... nálunk az égbe azzal barátkozik, akivel akar... bárki lehet cimbi... ja, ja... én Wolfikkal haverkodok, az is itt volt, a zsidaja... mindig halálra röhögjük magunkat a Poláčeknek az irományán... az itt az égbe lett kiadva... azt ti, fíjok, nem ismerhetitek... nincs a lajstromjaitokba meg az arkívumaitokba... fíngotok sincs, ha eccer aszondom!... A vonal mögöttiek szapulják... a Poláček irományát... és az egész egy nagy sz... akarom mondani móka meg kacagás... ezek állandóan írnak, ezek a zsidó fíjok, az Ervín is, meg a vén Brodkó is... hát élvezik, ezeket a humorokat... és az összesnek, akit brutálisan leöldöstek és akik ezér nem bírták megírni a történeteiket a lágerbe... vagy amikor rejtőzködtek... meg ilyesmi... azoknak most egy csomó idejük van... vagyis nem is idejük, nálunk ez máshogy van! szóval nálunk adják ki... az irományaikat... ti, fíjok, már bocsánat, de szart se tudtok!

A nap nem akart lemenni a csonttenger fölött, kapitányok és törzsfőnökök, és Josef Novák csontváz úgy látszik, megfledkezett a kecskéjéről, és belelendült.

Hát, fíjok... a vén Brodkóhoz, darálta a csontváz... ahhoz vicces históriák fűződnek... bezony... ezek az izraelita urak a mi zenés mulatóhelyünkre jártak... mármint a Mincikbe, de már mondtam... odacsábitotta őket az öreg Rouba... pincér volt, és ügyeskedtünk a számlákkal... a nagyra becsült vendégcsereg... és Adinka is vonzotta őket... meg a Longen úr is, az volt aztán a stramm férfi, bezony ám... és piáltak a kurvákkal... a humorjaikból meg a sztorijaikból volt pénzük, de még mennyire hogy volt... de az öreg Rouba kiszedte belőlük, meg a kurvák is... és ment az egész a bárba... esküdni mernék, barátaim és kapitányok, hogy a csontváz kacsintott egyet... de aztán ők meg az Ervín, neki volt a legtöbb sütnivalója, ja... és számolni is tudott... egy pirinyót összekulönböztek a Roubával, és megcsinálták a saját zenés mulatóhelyüket a saját kurváikkal... csak azér is! Zöld Hetesnek hívták... kabarésok, rentiék, hehe... minden vendég jó vendég, ismeritek ezt, nem?, fíjok, hehe... na, előbb Piros Hetesnek hívták... de az öreg Longen fülest kapott a rendőrkapitányságról, hogy szerintük ottan bolsik járnak össze... vörös szocik... bezony ám... Kladno... Kolář... ismeritek ezt, szokolkáim, hát nem?... úgyhogy pittyputty átnevezték Zöldre... és a biztonság kedvéért volt ott egy alcím is... egy ilyen szlogenszerű Semmi forradalom, csak vigadalom, de aztán jött a protektóriátus, és meghaltak, tudj, pajtikák? Na és a Longennek, annak volt valami üzletszerűsége az Ervínnel, tudj? Ilyen fiatal gyerekeket fizettek... verekedőket! az őt kerből, ti azt már nem ismerhetitek... Azér rombolták le ott aztán a tanácsházát! És ezek a ganéjok fegyverekért megtámadták a csendőrsöket... és a Longen a mordályokat Szerbiába vitte... meg máshova... és amikor megölték a Ferdinándot... akkor az Ervín megin előrántotta a jegyzetömbjét, és mer tudta a Longentől, hogy hova mennek a mordályok, ő lett kész elsőként a riporttal... aztán osztokodtak! Lepacsízták! Ilyen piszkos ügyeik voltak... és az Ervín Haragos Ervínnek hívták, mer a piától ilyen izék, rohamok jöttek rá, bezony, fíjok! Nem ő írta a dolgokat, már nem tudta volna, hát hogyan tudta volna! Egyszerűen mindig első volt a szerencsétlenség

színhelyén, és megvette a napilapokat, a helyi újságokat... aztán valaki, valami ártatlan diák lefordította neki... és osztoztak, ja... és folyton lesték, honnan lehetne suskát szerezni... és a Richardnak meg a Longennek tuti ötlete támadt, és megtörték Pault: Hülyeség, a Severínt nem illusztrálhatja Josef Lada! Ne hülyéskedj! És tegyél bele hullákat, nyiffantsd ki a nőket... szellemek is legyenek benne... meg mérgek... meg örület!... egyéniség! Keresd meg Gustavot, ő majd segít neked... rájöttek ugyanis, hogy a turizmusba van a dohány... Gustav főleg abba utazott! És ebből a mocskos Prágából a Mágija Városát kell csinálnunk! Hagy jöjjenek a turisták!... csak költsenek! Ezt fundálták ki! Rouba benne volt! Már hogy ne lett volna! Na és ez a Brodkó odacipelt magával egy ilyen fickót, egy ijedt, kidülledt szemű zsidógyereket... és őt ugratta be az Adinkával... és én akkor kísérfíju voltam, bezony... tudjátok, mi ez, nem?, szokolkáim... izé, hát így kibéreltek a dámák, értitek? néha... finom úrhölgyek... még egy baronesz is... az egy vén dög volt... de néha meg... hehe, pajtikák!, abban a pillanatban, kapitányok és harcosok, megesküdnék, hogy a csontváz csámcsogni kezdett, kábé ilyen hang jött belőle: glk glk... és ez a Franci az egész társaságot lehangolta... de rá se hederítettek!... garázdálkodtak, aztán meg írták a humorjaikat... és a Franci szintén igyekezett... baromira szeretett volna olyan lenni, mint ők... és rendes történelmüket írni... de ő ilyen traumatizált vagy milyen volt, igen... és se az öreg Longen, se a Brodkó, se az Ervín, se a Paul, se a Richard, se a Gustav, se a többiek nem bírták elolvasni... a szomorujátékait... baromság, mind baromság, ráncolta a homlokát a vén Brodkó, unalmas mondta Artur, meg az Ervín is... teljesen ki voltak bukva a fíjútól... aztán a vén Brodkó, aki csípte és pátyolgatta a Francit, eccer bejött hozzánk... mer gyakran jártak a Roubához, ja... az öreg Zsak Kohn is a Bashevissel, ők is bibsik voltak... ja, ja... de hát mondom! kozmopolita egy hely volt ez akkoriban... a Mincíknél... csupa bibsi! Bár a Paul, az germán vót! aztán be kellett lépnie az NSDAP-be, hogy jóvátegye, hogy alsóbbrendűekkel bratyizott... aztán meghalt, bántódott... és a vén Singer aszonta a Kohnnak: Na, elvitted?... mármint a bordélyba, ja, a kupiba, hehe... felosztották a feladatokat... a Brodkó beférközött a Franci lelkébe... de hát mondtam már, nem?!, és megállapították, hogy a Franci még mindig szűz... azért olyan szarok a drámái, hehe... még a naptárakba se tették be a dolgait... valami kastélyokról, szolgálólányoknak szóló irományokba tette hát bele... de semmi... és a Longen, aki egyfolytába be volt gyulladva a rendőröktől, aszonta neki: Szard le a gyerekkönyvekbe való kastélyokat meg tarantulákat meg a krachyi vadászokat, Franci, és íráj inkább valami perről vagy egy fegyencgyarmatról, azt majd kiadják, seggfejkém! Na és a Kohn meg elvitte a Francit igazi lányokhoz... ezek a fíjuk főleg akkor írták a történeteiket, amikor a tripperüket kúrálták, és emiatt nem járhattak el, mint a Katz is... annak is kankója volt... hipermangánnal gyógyította... lelkész volt az is, mint te, fíjam, csak ő tábori... Már megin bógysz?... ne bögj, szokolkám! mit bruhaháztok annyira, szokolkáim! Nem láttatok még bunkert, úgyhogy ne bögjetek... vi-gyázz! ki a mellet! sorakozz! engedelmeskedni!... Még applaccot se láttatok! Ja, szokolkáim, és ez a Singer kihallgatta a Kónt, hogy vót-e már bevetésen a Franc... mármint hogy izé, hogy megvölt-e a dolog? És a Kohn csüggedten lerogyott egy székre, és megszólalt: Nem! Hát akkor micsinált ez a Franc?, tudakolta a Brodkó. Erre a Kohn aszongya: Összerókázta magát, és valamit az apjáról gagyogott. Ettől teljesen kibuktak... ezek a bibsi fíjuk... akkor... és az Ervín megszólalt: Ez a vég... A Longen meg: Akkor ez a balek csupa hülyeséget fog írni, és élete végéig a biztosítóba fog rohadni... és a vén Singer előhúzott egy jegyzetömböt, és azt ordította: Én ezt megírom, ebből én elbeszélést csinállok, és te is benne leszel, Kón, szolgáljon ez figyelmeztetésként minden kezdő író számára! Ez a Singer heves egy figura volt, és hitt a szellemekben... meg a Gustav is, és a Longen is, de ő a kokain miatt... hol is hagytam abba... szokolkáim... ja, szóval a fiatal Franc még mindig szűz volt, és a többiek féltek, hogy szégyent hoz a prágai zsidókra... és akkor aszonta az Adinka: És mi van... mi van, ha ez a ti Francinotok a fíjukat szereti... erre nagy csend lett!... a költőurak folyton kelepeltek... de most

mégis csönd lett, és a Brodkó elkezdett bögni, a Longen meg összeomlott... de az Ervín, az kemény maradt... később egész Mexikóig jutott, pajtikák... és megszólalt: Kimondtad helyettünk, Adinka, te szégyentelen... és annyira le voltak lombozva, hogy úgy döntöttek, rendeznek egy ilyen históriját... és fölbéreltek engem is... és én ellenkeztem, pajtikák, ja, mer kísérőfíju voltam ugyan, de csak dámáké... profi voltam, nem valami hímringyó, csak hogy világos legyen... és amikor fölfogtam, hogy azér bérel föl a Longen, hogy izé, hogy begerjessen a Francit, aszontam: Fék, jampikám! Mer azér nem hagyom ám csak úgy magamat... mint amikor bejött eccer a Mincíkbe a Flusser, az is egy ilyen prágai izé volt... szóval bejött, és rákezdte: Mit tud ez a segg a leibnizi nomadológiáról? Semmit. És mégis boldog, a kreténje... Erre ráugrottam, és aszontam: Fék, Vilikém, te jampi, vagy úgy elintézek, hogy még az a rusnya feleséged se ismer rád, he!

Baromság!, ordított fel Bohler... Még hogy Vilémek... Flusser... meg kurvák a Mincíkben... NEM!... te csontváz!

Jó, jó, fíjuk, lehet, hogy összekavartam, lehet, hogy nem a Mincíkbe vót, már összefolyik bennem, az égbe volt, már összefolyik bennem... Na, a Vilémek csak nemrég érkezett, odaállt a Rouba mellé, berugta az ajtót, és az első dolog, amit az égbe mondott, ez volt: Minden máshogy van! És rögtön egymásnak is estek a vén Husserllel, az is egy olyan izé, csak ül és bámul... és bámul... na, de mér is kezdtem bele ebbe... ja, megvan... szóval a Brodkó elrejtőzött a szekrénybe, a többiek meg, ki erre, ki arra, a sötétítők mögé... meg a folyosón... és az ablakon át bámultak be... az Adinka víkendházába volt az egész... kölcsönadta... és ült a Franci a széken, és bámulta... ahogy fel-alá járkálok... zúgott a Sázava... olyan tánc lépésfeleségekkel mentem... a kolléga itten tudja, hogyan, ugye, fíju?!... és a Franci csupa vörös vót... akkor esett le neki... és biztos szomorú volt, hogy olyan magányos... és csak egyre vörösödött... én meg odáig voltam a boldogságtól, hogy világos neki... de abba a pillanatba elkezdett mekegni: Herman, miért vagy ilyen kegyetlen, Herman... holnap rögtön írok neked... hosszú levelet írok... ott az üzleted, engem mégis teljesen elhanyagoltál... olyan magányos vagyok, még ha ki is találtam magamnak Odradeket... Odradek... gurulsz, Odradek? Igen, gurulj tovább... hát én, pajtikák, ettől kicsit megijedtem, és mondtam magamba, szóval akkor valami Herman van az egészbe... és akkor a Brod nem birta tovább, és kibuggyant belőle a nevetés, és kiesett a szekrényből... és a többiek is előmáasztak... és nevetni kezdtek és mondták neki: na látod, Franci... légy már vidámabb... de ő savanyu képet vágott, és elmenekült az erdőbe... és a többiek elkezdtek füstölögni... csak az Adinka futott utána... ilyen lány ő!... lobogott a haja meg a ruhája... kibomlott a kontya... és este együtt jöttek, kézen fogva, és a Franci ragyogott... és világos volt mindenkinek... nekem is, pajtikák, de én szurkoltam a fíjunak... nem hozzám való volt az Adinka... egy bárszökhéhez! de hát mondtam már!... istennő volt! csak most... csak mos van már máshogy... és a Franci áttáncolta az északát, és ottmaradt az Adinkánál... és teljesen abbahagyta az írást... egyszer beállított a Mincíkbe egy kofferral, és odalökte a Brodnak, és aszonta... megmentettél, és én elkezdtem élni... megrészegültem a boldogságtól... tüzesen és szenvedélyesen élek... úgyhogy tedd meg az utolsó lépést, és égesd el ezt! Az összes írását hozta, pajtikák, abba a kofferba, mánijákus volt! De a többiek rendbe hozták... és a Brod meg a fíjuk ott a Mincíkbe mindent bedobáltak a kályhába... pijásak vótak... Longen zongorált... mindenféle pajzán kuplét énekeltek... és az Adinka meg a Franci az asztalokon ugráltak... az vót aztán az éccaka! Na és aztán a Franci eltűnt a levegőbe...

Novák úr!, kiáltott fel valamelyikünk.

Na, szokolkáim, ne álljatok már vigyázzba, mint a temetőbe, oldalsó középtartás, számolás, pihen, csönd! Na és aztán a Brod, mer nem ment a szekere... és a kutya se olvasta a történeteit, meg az Ervín... ő meg újságíróskodott, de szinte semmi pénzt nem kapott érte... állítólag csak

a horoszkópokba meg a nyugtakba volt jó... de azt meg a Gustavtól lopta... szóval amikor eccer az Ervint megint kivágták az újságtól... kispekuláltak a Brodkóval valami történetét... együtt szépen összeszerkesztették... és mer be voltak piálva, és címet már nem bírtak kitalálni... nem ment már nekik... eszükbe jutott a Francinak valami baromsága... és bejött nekik! És amikor a Francit lepuffantották a röpijével együtt, akkor a Brodkó nagyon beindította dolgokat... az Ervinnel... meg a Singerrel... meg valami Nabokovskýval meg másokkal... de valami Amerikáskát egyedül írt, ezt a kázinóba mesélte... Izraelbe írta, állítólag bosszúból, mer nem engedték ki Amerikába, mer guminista volt... és a Franci nevet írta rá, mer a Franci neve már védjegy volt... kereskedelmi... hogy jobban vegyék, tuda? Na és Izraelbe állítólag unatkozott, különben nem írt volna... pénze volt dögvéssel a Franci nevéből... A Franci meg, azt beszélik, az erdőn át fölment a Szlovákia, és beállt a banditákhoz... hogy kárt okozzon a Birodalomnak... amikor az Adinka falkájánál hagyta a miniszter miatt... és a Franci a rablóbanda vezetője lett!... még ma is, amikor beindul a fantáziája, szlovák csajokról fantáziál... jó csöcsösökről... má elnézést, de ő mondta így, pajtikák... de ott se érezte jól magát... úgyhogy az erdőn át lelépett Angliába... és csatlakozott a repülőkhöz... és egykettőre teleaggatták plecsnikkel, mint a többi szlovák sasunkat, meg pár bibsi fiút is... angolai csata, tuda? Na de akkorra engem már kiterítettek... vagyis hát... itt Ausztriában ez máshogy volt... na és a repülőjének Odradek volt a neve... hogy mennyit repült vele... és a fogolytáborból eljutott Ausztráliába... Mit bögtök meg motyogtok itt már megint, fíjok? Ti akartátok tudni, hogy mi az ábra a mennybe, nem? No, akkor rákapcsolok, rajta, rajta, le ne égjen a pajta. És a Franci ottan elkezdett nagyba gyémántot keresni... de lopott, mint a szarka... úgyhogy a buszoknak leszúrták! És megszólalt egy csöngő! Juhé, juhé, megyünk tovább!

Bocsásson meg, Novák úr, mondta tisztelettudóan David, a szavaiból azt vettem ki, hogy nem tudott németül, és, ööö, zsidóul se, de az író urak, akiket említett, azok néme...

Nagy észlány vagy, szokolkám! És mi van, ha átvágtalak benneteket, tökkelütötkéim, lehet, hogy a nózítóknál fogva vezettelek, jól bepaliztalak benneteket, hehehe!

Rendben... Novák úr, de mivel kapcsolatban?, érdeklődött Bohler.

Azt találjátok ki magatok, kíváncsacsi cserkészek, tippelj, tippelj, tippelő, míg valaki le nem lő!

A csontváz megindult, és tovább kaffogott az állkapcsával... Szóval így, fíjok... Micka megrángatta az ingujjam maradékát, öregem, tudom már... Mit? Ő az Isten, vagyis a Bog. Ki?, kérdeztem. Hát ő, a csontváz. Lehet, hogy ő a Bog, és szórakozik velünk. Ebben a pillanatban, testvérek és kapitányok, megrettentem. Szerinted igen?, kérdeztem Mickától... hát lehet. Inkább nem mentünk bele a dologba, hanem behúztunk, és elindultunk Novák csontváz meg a többiek után, mert ha az ember ebben a csonttengerben vacakolt és egyedül maradt, akkor, jampecek és törzsfőnökök, akkor kellemetlenül kezdte érezni magát.

És mentünk, mentünk Josef Novák csontváz után, aki rámutatott a csonttengerre, és csak mondta, mondta, és bevallom, testvérek és szabad farkasok, hogy én már csak azon voltam, hogy semmit se lássak, semmit se halljak. És azt hiszem, a többiek is ugyanígy voltak. De néha összeszedtem magamat, és... nagyon füleltem, mert azért az, hogy hogy kötöttünk ki, ahol kikötöttünk, mégse volt magától értetődő, csak van valami fogódzó, csak van valami értelme a dolognak... de úgy tűnt, hogy Novák csontváz csak zagyvál, semmit se lehetett kihámozni a szavaiból.

Hé, fíjug, lessetek csak ide!, zökkenett ki töprengéséből a csontváz selypegő hangja. Itten bunkerok voltak, és itt volt a Prochaska óberszt kommandója, az aztán nem semmi ember-

nyúzó vót. Az úgy megnyúzta a bibsi gyerekeket, hogy visszhangzott tőlük az egész tábor! Ezér be is zárkózott velük a bunkerba! Jól kiókumlálta... elvégre cseh volt! Bezony... jičini. Amikor engem odarugdostak hozzá... jaj, nekem is megvolt a magam bűne... elloptam egy répát... hát akkor én is rendesen be vótam rezelve! Mindenféle dolgokat beszéltek róla... bezony, pajtikák... de cseh a csehvel valahogy mindig kiegyezik, ezzel nyugtatgattam magamat, nem hangosan ám, hógyisne!... Szóval magunk voltunk... ott a bunkerba... és csak egy ilyen nevetséges kis körte pisláskolt ottan... na, ma már fölül vagyok emelkedve az egészen... és elkezdett nekem ez a Prochaska németül karattyolni... de akkor én még nem beszéltem dajcsul, tudi? Úgyhogy mondom neki... nem tudok németül! Erre elfordította a szemit, teljesen olyan nézése volt neki... mint az izé... mint az ördögnek! Nem volt az rendesvári ártatlanka egyáltalán! A nézésin látszott, hogy gonosz egy fickó! Ez nem csak színlelt, mint pár német fiú az örök közül! Azok, amikor megjöttek, és látták, mi van itt, amikor látták Ausviccot, hát azok rókáztak! Még sajnáltam is őket! De ez a Prochaska... ez egy vadállat volt! És folyton lestem, nem ragadja-e meg a kis kalapácsot... a Broněk tanácsolta... folyton ez járt az egész tábor fejébe! De úgy ám, ja! Amint az óberszt megragadja a kalapácsát, beindult, és slussz! Akkor sokáig, nagyon sokáig kell a bunkerba maradnod... amíg végérvényesen ki nem csinál... na de nektek, ebadta kölykök, a cserkészkefejezéseitek közt nincs is ilyen szavatok... ez a kicsinál nem az, hogy eltesz láb alól és kész, tudi? A kicsinál... azt jelentette, hogy szépen lassan, megfontoltan tesz el láb alól... tudi? Volt, amikor fogadtak az eszeszek... mennyi ideig fog szórakázni Prochaska óberszt egy-egy fogollyal... bivalyerős figurákat választottak ki neki... abrakot is kaptak rendesen, legalábbis egy részük... és fogadtak... mer ehhez értett a Prochaska, bezony, csak lestek az eszeszek... a mesterrel senki fel nem ért! Arany cseh keze volt ennek a gyilkosnak... ennek a hóhérnak... profi vót!... mármint a saját szakmájába, igazi nagymenő... Tisztelem, és legyenek szívesek, jöjjenek be, mélyen tisztelt vendégek, üljenek le minálunk, hehe... a zsidó fíjuk imádkoztak, nehogy akkor vegye a kezibe a kalapácsot, amikor rájuk kerül a sor... vagy hogy inkább korbácsoljon vagy bármi... pisztolyér imádkoztak... az valahogy jobban tetszett volna nekik, az csak puff! és annyi... és ez a hóhér megérezte ezt! de meg ám, mer a besúgók hegyezték a fülüket... és amikor ez a fülbe jutott a Prochaskának, akkor taktikát változtatott... és amikor valami zsidó fiú már majnem hálát adott az Úristennek, hogy Prochaska óbersztnek pisztoly van a kezibe... vagy bot... akkor, aszongyák, elmosolyodott, letette a pisztolyt a székre... és a kalapácsáér nyúlt... vagy fordítva! sose lehetett nála tudni... szóval féltem, hogy engem is kicsinál... erre aszongya... Á, ety prágai sidó, éss nem tut nemetül, hát mi esz, mi van itt? Így beszélt, fíjuk, mint egy disznó... és én előhozakodtam a félreértés történetével, és mindenről felhomályosítottam, és a végén odavetettem neki: Parancsnok úr, én nagy antiszemita vagyok... ezt Bronektól hallottam... ő terjesztette magáról... És ez a Prochaska, miközbe én beszéltem, leült a székre... kinyújtotta a lábát... és megszólalt: Erdekesz, de maga szerint mi asz, hoty antiszemita? Erre én: Az, hogy utálok a niggereket! Erre elkezdett röhögni: Mék ety ilyen idióta! És fölállt, és elment, később rájöttem, hogy az ajtónálló puccerét küldte az irattárba, oda, ahol a Poláček vót, de hát mondtam már! És amikor kiderítette, hogy minden igaz rólam meg a tévedésről, ott tartott a bunkerba kápónak, he! És ez főnyeremény volt, aranyos fíjaim, mer hát mi volt ott? Hát aranytojást tojó tyúk, hehe! És amikor takarítottam ki a pincéből a szétszedett roncokat, akiket Prochaska óberszt már csak tegezett, mondtam már, fíjuk, hogy a foglyokat egy darabig magázta, utána meg tegezte?... a tegezés akkor jött, mikor már tudta, hogy kicsinálta őket... volt ott egy-két eset... akiket kicsinált, azok közül párat gondoznom kellett... meg etetnem... Prochaska meg kedves volt hozzájuk... és kijártak a napra, én vittem őket... és beszéltem le őket az öngyilkosság bűnös gondolatáról, és amikor sirtak a mamácskájuk után, aszontam nekik: ejnye, ejnye... és Prochaska kedvesen beszélt hozzájuk, mintha megjavultak volna, és mehetnének haza... és talán párnak aszonta, hogy

vége a háborúnak, és hogy Amszterdamba mennek vagy Pestre vagy Kassára, vagy ahonnan jöttek... aztán minden kezdődött előlről... a kínzás meg az ordítás... mielőtt végleg kicsinálta őket... volt pár kedvenc figurája... akiket többször is a végső purcantásig vitt... és az eszeszek vigyorogtak, mint a vadalma... nagy szám volt ez a Prochaska, az már biztos! Mi van veletek, fíjug? Csak nem már megin okádsz, te nagydarab! Mit bruhaháltok? Veletek nincs semmi! Velünk volt, velünk, régi foglyokkal... minket aztán kiméletlenül leöldöstek... de mi aztán már nem bőgtünk... már nem tudtunk! Már nem volt mit bőgni, ti anyámasszony katonái! Ezek leszarják az óbégatásokat, ezek a régi foglyok, már mind az égbe vannak, ha tudni akarjátok... hé, te, mit reszketsz, mint egy gorilla... hogy hívnak? Potoknak, Novák úr. Te, apuskám, nem valami odesszai Chaim Potoknak vagy a rokona, aki itt patkolt el a drótkon? Patkolt, patkolt, míg el nem patkolt, hehe, így volt, nem?, szokolkám. Nincsenek odavalósi rokonaink, nem tudok róla... Hát persze hogy nincsenek, hogy is lennének... ne jártasd itt a szádat, cserkészkéim, mind rokonok vagyunk! És meg köll nektek mondanom, hehe, cserkészkéim, hogy nekem is csurrant-csöppent itt valami, de az ám! Mer ez a Prochaska óberszt néha szomorkodott, hogy a fíjuk, akik már egy ideje itt voltak a táborba, olyan hamar kifingnak... mind legyöngültek itten... hát persze... mer ők nem kaptak az aranytojást tojó tyúkból... és abban a pillanatban, kapitányok és testvéreim, a csontváz megin' úgy csinált, hogy glk glk... de én megszolgáltam rá, de mosmár inkább arról az üzletről akartok hallani, ugye, fiúk, he? Na, ez a Prochaska óberszt odament a vonatokhoz, mármint a transzportokhoz, és levajazta a Mengelével, hogy kiemelhet pár egészségeset... de a gyanusak közül, vigyázat, fíjuk! Az egészségeseket vitték robotolni, jó hogy! Na de a Mengelét érdekelte, micsinál velük a Prochaska... a gyakorlatokat meg a beszélgetéseket táblázatokba vezette... hogy melyik figura hogyan bírja ki, meg ilyenek, tudí? Szóval lepacsízták a dolgot!... és én vettem a korbácsot, és amikor az óberszt választott, hajtottam a figurát, aztán bezártam a zsidó disznáját... de voltak nők is, fíjuk, majd erre is rátérek, mindent a maga idejébe, ahogy Aladdin is mondta...

NEM!, üvöltöttünk fel kórusban, és menekülni kezdtünk, hogy ez nem jutott előbb eszünkbe, csodálkoztam a boldogság első pillanataiban, amikor távolodtunk ettől a selypegő, behízeltető hangtól, egyszerűen meglógunk előle, valahova elrejtőzünk, ez villant át az agyamon, vagányok és törzsfőnökök, de már biztos kitaláltátok, hogy naiv elképzelés volt ez... abban a csonttengerben csakis... a csontok alá lehetett rejtőzni... azt meg nem akartuk... abban a pillanatban, amikor már nem hallottuk a hangot, amely ott vartyogott mögöttünk, kezdtünk újra elesni meg felnyársalni magunkat... és én Bohler mellett másztam, aki felém fordította az összehamuzott arcát, kicsit úgy nézett ki a hamu, mint valami vékony iszappakolás... a könnyek miatt... meg lehet, hogy a hányás miatt is... olyan barázdák voltak benne... ilyen lehetett az én képem is, és Bohler megszólalt: Attól félek, testvér, hogy ez a csontváz maga az Ördög. És én is iszonyatosan féltem, kapitányok és parittyások, de csak elkezdtem vihogni, mint valami vén banya, mer', mint azt Bohlernek mondtam... minden lehetséges, és lehet, hogy már el vagyunk veszve. Aztán megin' másztunk és bukdácsoltunk, és kerestük a bunkós végű csontokat... és másztunk Josef Novák csontváz felé, aki szálfegyenesen várt ránk a többi csontváz tengerében.

Amikor odaértünk hozzá, mosolyra nyitotta az állkapcsát, és megin' mondta és mondta, és mi végre ki tudtunk egyenesedni, és ember módjára tudtunk állni.

Látom, begazoltatok, fiacskáim, úgyhogy a nőket máskorra hagyom, ja, mer olyan anyámasszony katonái vagytok, olyan mimózák, hogy csak megin' elkezdenétek bruhaházni, hát nem? Akkor mesélek inkább az üzletről, pajtikák, mer azok az egyedek, akiket egyenesen a mi kis pályaudvarunkról tereltem, azok a krapekok... vagy nők, csak nyugi, vagy tökmagok, mer az óberszt úr a gyerekeket is elkezdte kicsinálni, tudí? És egy ilyen gyerek sokat kibír, csak

lesnétek, mennyit... és a reakciója is másmilyenek, tuda? Pont ez érdekelt Prochaska óberszt urat meg a Mengele doktor urat, ja... a tetejibe a Prochaska óberszt kicsit pervers is volt vagy mi a szösz, tuda? Na, ismerjük az ilyen urakat... vén kéjencek, mézesek, mint a mázok... he? Mi, pajtikák? Nincs idő az egész mindenség elmondására, az óberszt úr ugyanis ráérezett az ízére... néha úgy viselkedett azokkal a gyerekekkel, mintha csináltak volna valami, valami nagyon-nagyon gonoszt, máskor meg kedves volt, nagyon kedves, ja. Eccerűen tudott jutalmazni meg büntetni, tuda? És hogy mikor kit, azt csak ő tudta, a gyerkőcöket soha, tuda? Olyan volt, mint egy nagy Atyusapus, tuda? Mer ő, tisztelt uraim, aszitte, hogy abba a pincébe, abba a bunkerbe ő az Úristen! Ja, ezt... ezt szerette. Ezért élt! És amikor eléveztem egy friss mazsolát az első beszélgetésre, akkora volt a Prochaska szeme, mint egy tányér... és reszketett az izgalomtól! De reszketek ám a mazsolák is! És a Prochaska odaszólt nekem: Mit bámul itten, mint egy idióta! Nem szabadott ott maradnom, azt a Prochaska nem bírta. És el is tűntem, mondjuk felsöpörni az appelplocot, elvégre kápo voltam! Én megtehettem! Az appelploc az ott vót, fíjuk, ott, az orrotok előtt, és a csontváz a csonttengerre mutatott... ezek voltak aztán a sztorik, fíjuk, hah. Jó sok gyilkolászással! Na és azok az egyedek, akik nem mentek át a kapun, az eszesek a Prochaska ovisainak is hívták őket, he, még tetoválva se voltak, tuda? Tuda? És ha nem voltak tetoválva, akkor mik se voltak? Hát beírva a jegyzékbe, tuda? És ha nem voltak beírva, akkor nem léteztek, tisztelt urak. Csak akkor léteztek újra, azaz csak akkor lettek beírva, amikor már meg voltak halva! He? És hogy mire jött rá ez a koponya? A csontváz megkocogtatta a koponyáját azzal, ami egykor az uja volt.

Na, de azért, mer nem voltak beírva, valamijük azért csak volt! Na, mijük? Hát foguk! Még-hozzá egy részük arany! Tudtok követni, pajtikák? És azok nincsenek a nyilvántartásba! Tuda? Na, elkezdődött a paradicsom. És én, szokolkáim, néha csak lestem, hogy hány aranyfoguk van ezeknek a mazsoláknak! Az óberszt mindig a legegészségesebbeket válogatta ki, még jó! Na és azok főleg kik voltak? Hát a legpénzesebb, legfájnabb családok fiai, és én, pajtikák, ki vótam bukva, hogy nekem ilyen koromba a vén Roubánál kellett robotolnom... meg kísérfiuskodnom... még a rusnya vén csoroszlyáknak is... güriznem kellett... éhbérér! Itt meg a mazsoláknak aranyfoguk volt! És a Broneknak... neki bokszolnia kellett... és amikor nem tudták fölállítani... mehetett melózni a vágóhídra... húzni az ígát! És ezeknek a mazsoláknak... ezeknek mindent szabadott... persze csak mielőtt a Prochaskához nem kerültek. Vonyítottak... bőgték... a sok Mojsel meg Icigl meg Pajsel meg Basel... és én kiszedtem a fogukat... hhe!... még mielőtt bementek elbeszélgetni az óberszttal! Mer ő is észrevette volna, még szép! Ő tudta a legjobban, mit művel velük! Nagyon nyitva tartottam a szememet! De amikor először látta az egyedet, és észrevette, hogy fuccs a mazsola fogának, csak tejfog volt, tuda? Vagy egy kis baleset a rámpán, tuda? Nyomakodás, tülekedés, zenebona, értitek, pajtikák? Jól kifundáltam, mi? És a fogak Broněkhöz mentek, ő meg elpasszolta a lengyeleknek... és mi... pajtikák... egyik nap húst ettünk! Igazi húst, kutyát! Hogy mekkorát lakomáztunk mi, nagyokosok! Ti hogy bírtátok volna, pajtikák, ti nagyokos cserkészek, he?

Nem tudtam, testvéreim és kapitányok, mert már jó ideje próbáltam magamhoz térni, de a tudatom, főnökök és vállalkozók, úgy működött, mint annak idején a rettegésem, hirtelen független lett... a tudatomtól. Valami arra kényszerítette a tudatomat... hogy figyeljen. Csak a csontváz hangja volt ott, meg a tengernyi csontváz és koponya, amik figyeltek minket... lehet, hogy csak feküdtek, csak hogy a tudatom azt mondta: nem, bámulnak rád.

És Novák úr, szólalt meg David, kérem szépen, és hogyhogy most az égben van, ha egyszer...

Arra gondolsz, hogy kínoztam a mazsolákat, ugyi? De én is megszenvedtem a magamét, úgyhogy egál. Izé, pajtikák, ez az élet, még az aranytojást tojó tyúkkal is... nehéz egy élet volt, bezony ám! Az ördögbe is, fíjuk! Amikor odavezették a Broněkot az óberszthoz... még mindig

nagyon erős fickó volt... boksoló, de hát mondtam már, fíjug, a szakramentumát! Szóval a Broněk még nem tudta, hova megy! Nem biz a! Én tudtam, meg a... a halottak is tudták, akik a kemencébe kerültek... csak ők tudták, rajtuk kívül az egész táborba egy árva lélek se... meg a Prochaska, még jó! És amikor vittem el a Broněkot az első beszélgetésről... négykézláb mászott, fíjuk! Úgy csúszott! Aztán a cellában, mielőtt csikicsuki becsukiztam az ajtót, arra kért: Őlj meg, Josef! Őlj meg... könyörgök... de én tudtam, hogy még nincs kész... a halálra... és hogy a Prochaska észrevenné ezt! Mer nagy szakértője volt... a fájdalomnak... bezony, de hát mondtam már, ebadta kölykök! És aszontam: Broňó, pajtás, még tarts ki eccer vagy kéccer... aztán megöllek... erre elkezdett sírni, és azt hajtogatta: Nem bírom, Josef... nem bírom már... borzalmas... most rögtön meg kell tenned, különben beköplek. Hát micsinálhattam volna, pajtikák? Azt gondoltam, hogy megfojtom, és az óberszt talán nem jön rá, de bivalyereje volt neki... fölállni nem tudott... de dobálta magát... én meg olyan fiatal gyerek voltam! Soha többé nem akarok fíjatal fíjú lenni! Elég világosan mondom, nem?! Úgyhogy beleküldtem a bökött... gondoltam, hogy valahogy maj csak kimagyarázom magamat... hogy fellázadt vagy valami... és odamentem Prochaskához, és ott volt két másik eszes is, a Wágner... meg a Bauch... pekkemre! Mer az idegeim azok tök össze vótak kuszáldva... és abba a pillanatba becseszett nekem, urak! És akkor a Prochaska óberszt, aki egyébként egy csomót kérdeztett Prága anyácskáról... mer Prágát, azt szerette... mindig elmosolyodott, és kijelentette... Ó, aszér Prág asz Prág! Nem enged el, a mostoha! Szóval a Prochaska óberszt most aszonta... eszt a strúdelte még etye mek, nem bírom látni aszt áz éhes képit, maga idiota... mindig rendes volt hozzám, az tény! Ezt el kell ismerni! El is ismertem! És csehül beszélt velem, ahogy tudott, és aszonta: Hát persze, hoty csehek vatyunk, Herr Novák, de ezt senkinek se kell tudnija! Herrnek szólitott, így mondják germánul, hogy úr! pedig nem kellett volna neki, mer csak egy fogoly voltam... milliószámra voltunk, de ezt talán ti is tudjátok! Na, és amikor láttam, hogy látogatói vannak... hogy vannak nála... visszahőköltem, de a Bauch észrevett... bámult rám... és már el is kapott... azok a pofonok! Fiaim, abba az idegzürzavarba... ahogy a Bronekkal izé... szétszakadt a zsebem a mundéromon, és ott csillogott benne... két aranyfog! És amikor észrevette az óbersztom, az én Prochaska óbersztom, akit elárultam, igen, tudom, pajtikák... elárultam őt! Szóval fölkelte... és kezdődött... a saját vonyításom meg a bőgésem... a tortúra... és az eszesek fogadtak... na, ma már fölül vagyok emelkedve az egészen, szokolkáim.

És ha asziszitek, kapitányok és szokolok, hogy ezután szünet következett, hogy összpontosíthassunk és mindent alaposan átgondolkodhassunk, akkor tévedtek. Mert Josef Novák csontváz megín' megindult, és mi kénytelenek voltunk követni, különben megín' elkezdtünk volna esni, ezt már tudtuk... Már rájöttünk, hogy a selypegő hang közelében kell maradnunk, úgyhogy úgy vánszorogtunk a csontváz után, mint valami hülye osztálykiránduláson a kommunista időkben.

Na, gyerünk, gyerünk, szökkenjünk, röppenjünk, csak szépen, mint három nyanya korival a jégen. Hoppla hé, hoppla hó, kövesd az utam, te besugó! De mosmár az égbe vagyok, fíjajim...

A kecske, a Líza már várja, nem?, úgy tűnt, mintha Micka már jobban érezte volna magát.

Igen, mondta Bohler. Novák úr, hát nagyon szépen köszönünk mindent... Bohler odatartotta a csontváznak a kinyújtott kezét, de rögtön vissza is rántotta.

Na, gyerekejim, igazán prima veletek itten minden, okos fickók vagytok, a Líza elvan a Wolfikkal, egyébként is pittypatty ott leszek... ja, nálunk ez máshogy van... lehet, hogy a Wolfik veletek is szívesen dumálna... de ez nem megy, erre nem kaptam utasítást... és a nyelveitek közül eleve csak dánul tud, ő is ilyen aranygyerek volt, mazsola, három volt neki... ja, a Wolfik se akar még egyszer fiatal lenni... galoppba hajtottam le a rámpáról! Három is

volt neki! De mondtam már... ugrálni kezdett a szívem, amikor az óberszt kiválasztotta, ja, de még mennyire!

Bárki vagy is..., mennydörögte Bohler, és a csontváz kivételével mind összerezteztünk ijedtünkben... és még ha mi csak az emberi világ nyomorult férgei vagyunk is, fölszólítalak...

És tényleg az égben van, Novák úr, tényleg?, kérdezte David.

Persze hogy az égbe vagyok, ha eccer aszondom, a mindenit! És mi ütött már megint ebbe a papocskába, a kiskésit neki!

És mér' van az égben?, kérdezte David. Mi meg, tisztelt lordok és zászlótartók, csak hallgattunk, de asziszem, hogy mind jó és megfelelő időben feltett kérdésnek tartottuk David kérdését.

Hát azt én, édes fiam... nem tudom! Dó, dó, erdőben a rabló, kezdett bele megint' Novák csontváz, tippelj, tippelj, tippelő, míg valaki le nem lő, huhogta ránk a kulcs- meg a vállcsontján át, és nekünk megint' rá kellett kapcsolnunk.

Ja, ja, fíjuk... az ég, hát ilyen szupi sinkanzennel érkeztem, csak lestem! Új volt! Néztam a krumplimra, és tök pontosan ért a rámpához!

Vagy úgy, mondta Bohler.

Aha, mondta Micka.

Tényleg, Novák úr?, kérdezte David.

És csak mondta, mondta... és mindig is fogja..., mondtam én.

Megőrülök..., mondta Cápa, és a fogát csikorgatta.

De mielőtt odaértem a sinkanzenhez, a többi halottal egy alagúton mentünk át, és egy csomó fogoly is volt, és pár nagyon csúnyán meg volt nyúzza, de én se voltam egy leányálom! De nem ám! Na és az óberszt! De hát tudjátok, fíjuk! Szóval egy darabig ott locsogtunk, aztán láttam egy különösen kicsinált közlegényt, aki a fáslija alól a szétzúzott mellkasából egy staubot húzott elő! Nekem meg évek óta nem volt cigi a számba, egyetlen cigigantyú se! Néztam, ez valami nagy aszfaltbetyár lehet, az meg a csonkjából gyufát húz elő! Egyértelmű volt, úgyhogy a halottakon keresztül odamentem hozzá, és megpróbálkoztam: Adjisten! Téged honnan szalajtottak? Erre ő azt feleli: Belzenből, bazmeg! Világos, cseh volt, valami Pazika Koširéből, lakkozó műhelyük volt nekik... fíjtuk a füstöt... de aztán azt hallottam: Novák! El is köszöntem Pazikától, heló, megyek, nehogy balhé legyen, erre aszonta, heló, lehet, hogy még összefutunk... most a kantinba melózik... már ha kedve van... nálunk máshogy van! Néha lakkozzat... szóval fíjuk, hogy el ne vesse a fonalat... szóval mentem, és ott állt valami Angyal, és én odaköszöntem neki: Tiszteletem, öméltósága! Josef Novák volnák aus Žižkov... de úgy reszketett a lábam, mint a távíróvezeték, ja, fíjuk, ja... és az Angyal megrázta a haját, és aszonta: Tudom, Novák, de nálunk ez máshogy van. És mer tudjuk, öreg jampi, hogy nagy kavará meg csúful szétzúzott babszemjános vagy, és hogy arany cseh kezéd csak a sok csórástól bőrkeményedéses, ezér ezzel a szupi sinkanzennel mész tovább. És személyesen az Öreg is látni akar, de ez maradjon köztünk, haver... ez csak a forma kedvéért van, neked már rendbe vannak a papírjaid, és olyan helyre mész, ahol nincs mindenféle svindli, ott már senki se fog fojtogatni, senki se zúditja rád a szeszéyleit meg a mérgeit, te összeszáradt, vén csaló, az anyám halálára esküszök, umtata, umtata, bum! És az Angyal köpött egy isteneset, ahogy kell. Én meg, fíjuk, abba a pillanatba sírva fakadtam! Kibruháztam az összes lenyeldekelt lágerkönnyet, mer ott a négy év alatt meg se nyikkantunk! Egyetlen könnycsepp se hullott, csak hogy világos legyen! Azt ottan nem szabadott! De nem ám, ha én mondom! És tudjátok,

mér bruhaháztam? Mer valaki normálisan szólt hozzám! Mer ez az Angyal az én nyelvemen hadovált! A Pazika... rendes fiú volt... de ez az Angyal, ez volt aztán az egyéniség, igazi uraság... ő volt az új főnököm, a parancsnok úr, a herrgottját! Nekem mindig volt... valami... apafélém... az öreg Rouba... az örök!... az óberszt... és náluk sose lehetett azt, hogy ami a szívemen, az a szájamon... a főnököknek sose nyithattam ki a csőrömet... és ennek most vége volt, éreztem... olyan volt a haja az Angyalnak, mint valami perverznek, de otthon volt, és leereszkedett hozzám... és ő vót a főnök, és mindenbe, ami szép, tiszta meg új volt, volt valami része! És ki voltam én, egy bárszőke és... egy csúnyán kipurcantott fogoly, de hát tudjátok! Egy senki! Fíjuk! Na és akkor odaértünk a rámpához, és ottan fönn, egy ilyen fotelféleségbe egy öreg, nagyon öreg úr ült, hosszú fehér haja volt, meg fehér szakáll, és kedvesen mosolygott meg bólogatott felénk...

Jézusmárja!, kiáltotta Bohler.

Úgy is van, mondta Micka.

Tényleg, Novák úr? Hát ez szép! Pont így mesélte az anyukám!, mondta David.

Na jól van, jól van, mondtam én.

Hehehe, mondta Cápa...

... és a szállitmányok, amelyek összevissza érkeztek, mer nem mind a sinkanzennal jött ám! Ugyan, ha asziszitek, hát akkor nagyon mellélőttek! Tévedtek, bezony! Páran a sáron át jöttek... volt, aki gyalog, volt, aki például szekérrel... és az a kedves öregúr, az az Isten úr volt, fijajim, és ahogy mentek a népek sorba, ő csak mosolygott, és egy fehér bottal ilyeneket csinált Rechts! und Links!, és a sorba, amelyikbe én voltam, kezelésbe vettek minket az Angyalok, és ellátták a sebeinket, vigasztaltak minket, meg énekeltek meg ilyesmik... de a második sorba betörtek az ördögök villával meg korbáccsal, és volt nagy zenebona! Azt a ricsajt! Húsdarabok röpködtek! És vége nem vót az ördögi szurkának. Ez egyből feltűnt! Érdekes volt... mint az óberszt... és az ördögök... nem olyanok voltak, mint azok a zsidó fijuk... meg aztán én... ottan... vagyis tulajdonképpen itten Ausvicba... na, ez már máshogy van... az ördögök rosszabbak, higgyétek csak el! És valami fiú, azt is csúnyán kicsinálták meg elintézték, mint engem, egyszer csak elkezdett ordítani, németül, de akkor már értettem dajcsul, meg ugrándozott, mint a majom. Nini, ez Kupner eszesz, a disznaja, haha, Dachauból jön, nézzétek, nézzétek, micsinálnak vele!, hahaha, és pár fogoly oda is nézett, és hahotázni kezdtek, és amikor az ördögök hallották ezt, valószínűleg jó színbe akartak feltűnni előttünk meg az Isten úr előtt, ezér elkezdtek a Kupner eszeszt leckéztetni, villával meg tűzzel kínozni, és igazi kiállítási darabot csináltak belőle. És eccer csak hallottam az Úristent, ahogy azt mondja nekünk, régi foglyoknak: Biztos? Biztos ezt akarjátok? És pár tönkrevágott egyed felordított: Igen, uram, ezt érdemli a disznaja! Vagy valami ilyesmit mekegtek, és az Úr megin megkérdezte: Biztos? És akarjátok tudni, micsinálnak vele? Akarjátok? És páran megin aszontuk, hogy igen, és páran bölintottunk, köztük szerénységem is... és egyszer csak, fijuk, képbe kerültünk... egyszer csak tudtuk, micsinálnak vele... és szörnyű volt, fijuk... és ha véletlenül nem lettünk volna már halottak, hát biztos bekrepálunk... nem mintha bármi bántódásunk esett volna... azt nem, tévedés! De tudtuk, mi történik Kupnerral, és ez az örökkévalóságba történt vele... szenvedett... és a fájdalom minden nyomorult kis másodperce egy örökkévalóság volt a számára... de ti ezt nem tudjátok, fijuk... ez más... erről a ti cserkészakcióitok meg bátorságpróbáitok nem mondanak semmit... na és a legjobban kicsinált és tönkrezúzott foglyok már nem kiabáltak az eszeszre, inkább továbbmentek... és én visszafordultam... és láttam a képit... nem kiabált... túlvolt ő már a kiabáláson... mint amikor átmegy

az ember valami országhatáron... valami árkon... szenvedett, és még egy örökkévalóság volt előtte... a szenvedésre... meg a különböző fájdalmakra... na de az égbe voltunk.

Hallgasson ide!, rikkantotta Cápá.

Előttünk megin' kemencék voltak.

De mosmár, fíjajim, le kell kicsit csücsülnötök, mer kipilledtetek ettől a tábornézéstől, de ki ám, a francba, rohadt sok időmet elvettétek! Kis kíváncsiak!, mondta a csontváz. Na, a fiuk valószínűleg pecázni vannak, mindig traktálják egymást azokkal a hátborzongató zsidó történelmükkel... ilyen-olyan pokromokkal... és a Poláček meg mostanába a Lopatka is feljegyzéseket írnak, meg anekdotákat, ja, aztán nevetnek, fíjuk, de ti ezt nem tudjátok... de az is lehet, hogy a pokolba mentek kirándulni... túl gyakran egyébként nem mennek... talán csak a Wolfik, néha elnéz az óberszthoz... hát, fíjuk, amikor megtaláltuk a Wolfikkal... a rostélyoknál vízzel teli kádak vannak, meg mindenféle legyezők meg régi paravánok meg ilyen-olyan biszbaszok... és aki akarja... de csak ha ismer valakit! Izé, eszembe jutottak azok a levesek meg a rétes... izé, néha mindig elmegyek inni adni neki... annak a disznó óberszthoz... és ő aszondja: Köszönöm, Novák úr... megin magáz, he!... Ez kicsit le is rövidíti ezeknek a vadállatoknak a büntetését... csak egy pindurkát... izé, a Wolfik sose ad neki inni... de nem ám... a többi fíju se... meg lány se... egyedül van az óberszt... egy csomóan égnek ottan így, magányosan pörkölődnek! Fura esetek vannak ottan, szokolkáim... és egy-két rostélynál ott az egész... család... mondjuk a férjek meg a feleségek... meg más nők is, kinél hogy... és akik örökre elkárhoztak, azokat legyezgetik egy-ketten... sokat ez nem segít, fíjuk, az már tutkó... azok a hatalmas kések... és mindenütt tűz, ja! És az ördög a villájával még rátesz a tűzre... hű, de szeretik ezt! Ez élteti őket! De végül is azért vannak ott, de hát mondtam már... de mindenféle esetek előfordulnak... ezek az emberek az égből... vagyis miféle emberek! Hah! Ha hiányzik nekik valamelyik elátkozott bűnös, nyugodtan lejöhetnek, nem gond! Semmi engedély, ejn cvej drej, és már lenn is vannak, ha eccer aszondom! Különbö van fönt valami Ábel, aki lejár valami Kháinhoz, és ő fekszik a kések alá helyette... és szenved!... Micsoda egy alak! Kháin addig meg hűsöl, testvérek, úgyhogy biztos szeretik egymást, gondolom én! És ezzel az Ábel lerövidíti neki ott lenn a dolgokat... vagyis nem is tudom, fíjuk, ott máshogy van... na és van ott két amcsi, egy fickó meg egy csaj... egymás mellett van a rostélyuk... Boni és Klájd, úgy hívják őket! És kinyúlnak egymásér a kés alól, és a másik kése alá teszik a tenyerüket... és átveszik egymás fájdalmát... na, ezek is szeretik egymást... röviditenek egymásnak... de felváltva! Nagyon durva! A csaj nem akármilyen bige, az ilyesmit észreveszem, még jó... na, végigértünk Ausviccon, szokolkáim, bizony, eh, jól megsétáltattam az öreg csontjaimat, mondta Josef Novák, és leguggolt, hogy csak ropogott. No, jártam egy jót... lehet, hogy beugrok a klinikára a Mengeléhez, hogy szedjen má egy kicsit rendbe, bár igazából semmi bajom... nálunk ez máshogy van, szokolkáim... de mi vénemberek szeretünk dumcsizni kicsit a doktorral... a Wolfik is elcsoszog néha a Mengeléhez valami injekcióér... meg a Hanuš is, nem mintha szükségünk lenne rá, de tudjátok... nálunk ez máshogy van...

Bohler megin' térdre esett, és bár, parittyások és szabad kopjások, vagy már századszorra volt ez, hangos zokogásba tört ki. Micka köpködött, David ezúttal hallgatott, Cápá pedig lassan odament a csontvázhoz, és kábé két centire... a csontváz... arcától... azt sziszegte ferde fogain keresztül: Azt akarod mondani, bárki vagy is, te Novák, hogy a zsidó nép gyilkosa, ez a sátán Mengele az égben van?

Hé, fíjam, szokolkám, lassan ezzel a sátánozással, brrr és prrr, sok ember... vagyis hát, szóval ember... csodálkozott itt az égbe, és azok közül, akiket személyesen ő küldött ide, sokan tettek fel kérdéseket neki... mer elterjed itten minden hír... például az égi latrinán, fíjuk... a pletykák meg a botrányok... na, de ez nálunk máshogy van... és én is csodálkoztam, de aztán eccer

elmesélte a Hanuš, ő négerrekbe utazik, lefordított... vagyis lenyúlt... egy csomó néger történetet, szóval elmesélte, hogyan volt a Mengele Argentínába, tudi, fijuk? És amikor vadásztak rá a modern izraeli fijuk... hát beült a röpijébe, és elhúzott valami néger őserdőbe, és valamilyen nigger fijuk találták meg, valami bororók vagy kik, a Hanuš mondta, nem az ujjamból szoptam, fijuk, nem, csak azt adom tovább, amit hallottam... ezt a Hanuš okoskodta ki, tudi? Csak hogy világos legyen, na! És ezek a bororók, ezek meg valami vayanokra vadásztak, azok is valami niggerek... évekig háborúztak ezekbe az őserdőkbe, és lenyisszantották egymás fejét, trófeának, az embertelen niggerjei! Mint valami focikupa, mi, fijuk? Kapiskáljátok már, he? Na és amikor elkapták a Mengelét, hát csak lestek... és békén hagyták... ott maradt velük, mit tehetett volna... és amikor ült így a kunyhója előtt, teljesen magánkívül a boldogságtól, hogy ezek az új zsidó fijuk, ezek a modernnek nem bírják elkapni... hát hogy kapnák, fijuk, ott anakondák vannak, meg gyíkállatok meg papagájok meg ház nagyságu pókok, meg mindenféle bogarak, a Hanuš mondta... egyetlen okos zsidó fijuk se merészkedne oda! Még a Mengeléért se, nem ám! Én mondom, nem tévedés, vili, aha! Na és nézelődik a Mengele, a főtéren egy nigger megy, felordít, habzó szájjal összeesik, és kampó. És Mengele elmegy a niggerkirályhoz, és azt kérdi, mi van vele, ezzel a ficakkal, hogy ennyire ordított. És a király aszondja, hát mi azt nem tudjuk, te, Mengele, menj és nézd már meg, te orvos vagy... és Mengele megy, és aszta! Rák! A régi ismerős, aszta! Tévedés kizárva! És Mengele bemegy a kunyhóba, spekulál, töri a fejét, és motyog és zihál... állítólag három napot ült így, a Wolfik mondta! Így volt! A lelkemre mondom, pajtikák! Na és kiókumlálta... valami képletet rajzolt a homokba... és odaszól az egyik néger csajnak: Hozzál ilyen és ilyen anyagot... egy másiknak meg: Te meg ilyet, és megin odahívja az elsőt, és aszondja: Te most meg ilyet, és rábólint a képletre, és így ment ez, és a niggerkirály pálmabort adott Mengelének, meg szivart, és a Mengele bezárkózott a kunyhójába az anyaggal, és betetette egy mozsárba, és csak keverte... keverte... és három nap alatt kész lett vele, pajtikák! Nem semmi egy koponya! De figyelem, még nincs vége: amikor meggyógyította az összes bororót, akkor beállított a vayan niggerek küldöttsége... azt hallották valahol... a régi szenvedélyek... és hogy elássák a csatabárdot... és ajándékokat hordtak a szobába a királynak és a Mengelének... faragott kis szobrokat... meg aranyat halomszámra... drágaköveket... és Mengele ment, és kigyógyította az összes négert... és Amazónia-szerte kitört a béke... és az összes nigger fogoly békibe élt, és prosperáltak és ásták az aranyat... és nem volt már egy szál kegyetlen betegség se, meg tűz, semmi öldöklés, semmi! Mennyország volt. És a Mengele állítólag ott volt köztük, fijuk! Negyven évet élt ott! És összebekitette a törzseket, nehogy leszurkálják. De a végén mégis leszurkálták! Így higgyetek a niggereknek.

Maga rasszista, mondta Cápa undorral.

A rák ellen még nem is találtak föl gyógyszert, mondta David bátortalanul.

És vezekelt legalább a Mengele? Ezt kérdelem! Tudnom kell!, ordította Bohler.

Ugyan, ennek itt folyton csak jár a szája, vakkantotta Micka.

Én csendben voltam, mert a barátaim már mindent elmondtak.

Mit mondotok már megin, fijuk, folyton okoskodtok! Még hogy rasszista vagyok... én a bárpuznál voltam, zenekarba nem jáccottam, megmondtam világosan! Na, és hogy fedezhették vóna föl azt a gyóccert, ha egyszer leszúrták a Mengelét! Hisz mondom! És te, papocska? Szóval hogy vezekelt-e, jó kis kérdés... tehát kerülhetett-e az égbe azután, amit azzal a sok fijuval művelt... meg növel megy gyerekekkel... hát azt én nem tudom, papocska, én csak egy kis pötty vagyok, és egyébként is, tippelj, tippelj, tippelő, na, tovább már tudjátok, szokolkáim... üljetek le! Biztos fáradtak vagytok!

Igaza volt. Megkönnyebbülten elterültünk a legközelebbi kemencénél, és háttal nekitámaszkodtunk a rostélynak.

Szóval én, kimerült szokolkáim... lobog a lobogó, harsonás harsonáz, zárva már a kapu, hol vagy, gyötrődés? Hehe, fíjuk! Hogy esetleg már... Líza... Wolfik...

Viszontlátásra!, mondta Micka.

Köszönjük szépen!, mondta Bohler a nevünkben is.

Izé... még valami, fíjuk, azt ismeritek, hogy a Hitler találkozik a Csembörléjnnel meg a Sztálinnal, és jön a Hácha miniszterelnök, és megszólal: Figyeljete, apafejek...

Ismerjük, Novák úr, csak más szereplőkkel.

Más díszletek között, pontosítottam a kollégát.

Ja, fíjuk, na ja! És figyu, pajtikák, hehe, ha már csupa férfi van itt, azt, hehe, ismeritek, hogy: Elmegy egy nő a dokihoz, és aszondja: Izé, doktor úr...

Igen, igen, Novák úr, ismerjük, biztosítottuk a csontvázat kórusban.

És ti tudtok valamit, fíjuk? Mer akkor elmondanám a vén hébernek... a Poláčeknak is...

Hát akkor, izé... köszörültem meg a torkom... barátaim és lovagok, ti akkor hallgattatok, én ezt a Novákot meg akartam... egyszer csak megszólaltam: Novák úr, és a perverz apácását ismeri?

Hehe, topogott boldogan a csontváz, hehe, ezt asziszem, nem, na, mondjad, fíju, vágj bele, szürke szokol, na, meséljed!

Szóval megy az utcán egy apáca, egyszer csak kiugrik az egyik ajtó mögül egy vasbotos fickó, a feje fölé emeli a botot, erre az apáca összeesik, a fickó még rá is húz egyet, az apáca semmi, annyi neki. A fickó kiköp, és aszondja: Na, aszitem, ennél azér' többet kibírsz... te BETMEN!!!

Micka meg Bohler fetrengtek a nevetéstől, nekem folytak a könnyeim, és csak sivítani tudtam, David vihogott, Cápa meg hisztérikus rohamban háttal a csontvázakra esett, és visított.

Fíjuk, fíjuk, csóválta a koponyáját Josef Novák csontváz... valahogy nem... valahogy nem értem... min röhögtök... izé, biztos fájt neki is... he, pajtikák?

Tippelj, tippelj, tippelő, míg valaki le nem lö!!!, rikkantotta Bohler, és összeesett az újabb rohamától. Vihogtunk, és ez, testvéreim, elég fura lehetett abban a koponyatengerben a kemencékkel meg... Josef Novákkal! Harsogva neveltünk.

Na, pajtikák, akkor, izé, szabad nekem is? Én is földadnék egy találós kérdést, fíjuk, most mit fogtok még itt csinálni, he?

Belénk szorult a nevetés.

Izé, pajtikák, izé... minden hátsó szándék nélkül kérdem ezt, szokolkáim... de mosmár mennem kell, szóltak... lehet, hogy még találkozunk... majd ott... ez rajtatok múlik... csocsika!

Mielőtt bármit mondhattunk vagy tehattunk volna, a csontváz elkezdett szétesni, egyenként a földre hulltak a csontjai, előbb a koponya esett a többi koponya közé, aztán lehullottak a kar és a kéz csontjai is, és kis idő múlva Josef Novák csontváz egy lett a csontváztenger csontvázai közül.

És megint csend lett.

És én, testvéreim, és én lettem a kiválasztott, és hamar megértettem, mért vagyok az álom hordozója. Amikor már fölfele repültem, eszembe jutott valami... mer' minden szerénység mellett mondom, összetestvérültek és gyárosok... talán pont azér' nézett ki magának az Arc, mer' táncos vagyok és színész, egyszóval művész, és mint ilyen, eleve kellő adag örület van bennem, és talán azér' bírtam ki azt, amit a magasból láttam, és amit most elmesélhetek. Észrevétlenül kezdődött.

Rossz csontvázon ültem ugyanis, és az lecsúszott alattam, és én csak úgy, gondolkodás nélkül táncolni kezdtem, csak úgy, ösztönösen, kis könyöktánc volt, majd föltartott kézzel, és egyszer csak repültem, emelkedtem fölfele, és a nagy magasságból láttalak titeket, ahogy pihentek vagy haldokoltok, és én is ott ültem a kemencénél, és láttam a csontvázakat a kemencékben, valószínűleg az utoljára megöltek csontvázait, tönkretette, szétporlasztotta őket a hő, aztán csak hamut láttam, és az egyik kemencében a hamuban, testvéreim, egy fémdarabka feküdt, összeolvasztotta a hő, és beszorult a rostély rácsai közé, aminek egész idő alatt támaszkodtunk. És egyszer csak, testvéreim, ott volt előttem az Arc, és ez az Arc kedves volt... és kicsit így csoszogni kezdtem a lábammal a levegőben, mer' meg voltam győződve, hogy ez már a Bog, de nem tudtam, micsináljak... úgyhogy aszondtam: Jó napot.

Szeasz, fiju, dördült rám az Arc.

És egyszerre teljesen paff lettem, mer' abban a pillanatban, hogy rájöttem, hogy ez lehet, hogy maga a Bog, reménykedni kezdtem, hogy meghallom beszélni, és hogy ez szép régi beszéd lesz, hogy olyanok lesznek a szavai, mint holmi csodálatos tárgyak, amelyek örömmel tölthetik el az embert, mint valami nemes fa... de hogy valami jampec, valami büszke huligán fog szólni hozzám egy városi lyukból... arra nem számítottam.

Amilyen az adjonisten, olyan a fogadjisten, mondta az Arc. Less ide!, mondta.

És az a fémbigyó a kemencében egy kulcs volt... és szerintem én ugyanúgy láttam, mint ahogy egy műhold az űrben közelít rá egy teniszlabdára... a hamuban... közönséges kulcs volt, és egyszer csak tudtam, hogy ez ugyanaz a városi kulcs, amit a városi kölykök hordanak a nyakukban, akik azokban a patkánybérházakban laknak, ahol a faterok és muterok egyetlen szomszédban se bíznak... van is rá okuk, mer' mind ugyanolyan állat, és a kulcsot a folyosón nincs hova eldugni, mer' ezeket a trükköket mindenki ismeri... minden folyosó egyforma... úgyhogy a gyerek nyakába akasztják, hogy haza tudjon menni, amikor ők nincsenek otthon, mer' hajtják a dohányt meg a vitamint... vedelnek... debil verseket írnak... néha basznak... gyűléseznek... minden gondolatuk a dohány körül forog, és nincs idejük, és a városi perverz, a mindenféle csikatilok legalább száz éve ismerik ezt... nyugodtan kinéznek maguknak egy porontyot kulccsal a nyakában, aztán utána mennek, és a megfelelő pillanatban megszólítják: Segíthetek, kisfiú? Kislányka? Úgyszínenek otthon a szüleitek, ugye, meg hanyadikba jársz, hercegnő? És mesélj arról, légsz, könyörgöm, elepedek a vágytól, kedves gyermek, tessék, vegyél bonbont... és már be is csúszatták a lábukat az ajtóba... és a porontyok védtelenek... mert egy tompa kiáltást le se szarnak a szomszédok... minden szomszéd idióta.

És abban a pillanatban, barátaim és szabad kopjások, megértettem, vagy inkább az Arc ültette az agyamba, hogy ez a zsidófiú vagy zsidólány... akinek annak idején a nyakában lógott ez a kulcs, az a Mojszele vagy Basele, nem jöhet már... Már nem érkezik meg a Gyerme, mert elégették abban a kemencében. És hogy ő volt a Messiás. És hogy halálunkig a vak férgek élete vár ránk, remény és értelem nélkül.

És ott, testvéreim, tehetetlen akasztott emberként a levegőben, elkezdtem tördelni a kezemet, amit bizonyos formátumú színészként mindig is a közönséges komédiások rossz szokásának

tartottam... de akkor megértettem, hogy a kéztördelés eltalált pillanatban és megfelelő helyen elfogadható lehet.

Aztán ránéztem az Arcra, és ordítani kezdtem neki: És mért? Mi közünk nekünk ehhez... mi nem tehetünk róla!

De az Arc semmi, de egyszer csak éreztem, hogy valami meghajlítja a nyakamat, és zuhanok lefele... és aztán ott voltam veletek a kemencéknél.

Futottunk, testvéreim, a csonttengerben, a tengerben, és már nem estünk el, futottunk, de minden koponya, amire ráléptünk, felkiáltott a fájdalomtól, és mi rémülten ugráltunk félre, de úgyis csak egy másik koponyára léphettünk, és az ő állkapcsuk is kiáltásra nyílt, és nem lehetett állva maradni, mert a csontvázak, amelyekre ráléptünk vagy amelyeken megpróbáltunk mozdulatlanul megmaradni, vergődtek és kiabáltak, és bármibe léptünk, bármibe rúgtunk futtunkban, recsegést meg fájdalmas nyögést hallottunk... és pár koponya üres szemüregéből könnyek gördültek elő, és pár mintha el akart volna hajolni előlünk, de csak rángatóztak, és kénytelenek voltunk rájuk ugrani, és amikor lelassítottunk, rögtön vért és húst láttunk... tovább futottunk, mer' reméltük, hogy mégiscsak találunk valami helyet, ahova úgy léphetünk, hogy senkit se sebezünk meg, és senki nem jajgat, de a csontvázak meg a koponyák mindenütt ott voltak, és egyszer csak hallottam, mit kiabál az összes koponya együtt, olyan volt, mint az égdörgés, lassú, ritmikus, hömpölygő dörgés: Vérünk rátok és a gyerekeitekre! Aztán megint repültünk fölfele, és az Arc előtt álltam.

Tudod, kinek kiabálják?, kérdezte az Arc. A nagyapáitoknak.

És én aszondtam: De... de ők nem csinálhattak semmit!

Na ja, na ja. Valószínűleg nem, mondta az Arc.

És összeszedtem minden bátorságom, mer' ahogy megin' ott lógtam, nyilvánvalóan bárki bármikor bármit kedve szerint játszhatott velem, és eszembe jutott, hogy számomra ez az egész tulajdonképpen már lényegtelen, és aszondtam: Úgy érte, hogy a nagyapáink nem ölték le hamarabb azokat, akik leölték a zsidókat, hm? És ha megtették volna... valahogy... a Messiás is a leöltek között lehetett volna!

De nem volt. És az Arc elvigyorodott.

És ott fenn eszembe jutott, hogy már tökmindegy, hogy nagyapáink milyen véletlen folytán kerültek a lemészároltak közé, hallgattak, vagy vettek részt a gyilkolásban, tökmindegy, hogy milyen okból vagy a körülmények milyen összejátszása miatt, a Messiás semmiképp nem jön már... Már volt itt, de elégették. Ez villant át az agyamon, testvéreim.

Pontosan, mondta az Arc. Nem tetszik, hogy újra és újra megölitek őket. És ha még egyszer megpróbálom, mondta az Arc, akkor valamikor talán... majd... meglátjuk.

Akkor mér' engedted meg?, kiabáltam, mer' már nem féltem.

De az Arc nem felelt. És egyszer csak a kezemben volt a kulcs... egy közönséges biztonsági kulcs... ezernyi ilyen van... de elkezdte égetni a tenyeremet... fehérén izzott, és elengedtem, és láttam, ahogy visszaesett az emberi hamuba.

Leesett valahova, és elnyelte a hamu. Hát ez az, testvéreim és törzsfőnökök, amit láttam. És még valami: lógtam a térben a hamu- és csontvázföld fölött. És ez a tér semmit nem mozgott, mer' a Messiással együtt az idő is meghalt Auschwitzban, és én megértettem óriási tévedésemet. Semmiféle időbomba nem robbant fel, testvéreim, és amit játszottam és táncoltam, az egy halott, egy idő nélküli ember tánca, és tévedés, dolyfös tévedés. Az idő meghalt a hamu

országában, futott át az agyamon. Mer' ott az egyik törzs megpróbálta kiirtani a másikat, és majdnem sikerült is, és megbontották a világ és az emberi törzsek körforgását. És asziszem, hogy ha abban a pillanatban nem hallottam volna azt a fájdalmas kiáltást, nem is jövök vissza onnan... soha többé, lehet, hogy a testem lent tovább élt volna, testvéreim, de aztán hallottam a kiáltást... és az égen is láttam őt, olyan volt, mintha egy éles kés keresztülhasított volna egy vásznat... egy rémálomból jött ez a kiáltás, és én megijedtem, hogy megin' meglelevenedett alattam az, ami a poklon túl van... de aztán ráismertem a hangra, a segédünk és gondnokunk, Vaszil hangja volt az.

Aztán az idő nélküli, halott égben megláttam egy sötét csillagot fölragyogni... és megmozdult az idő... az a csillag az Öröm volt, azaz a Csernobil, testvérek. Az Arc, amely talán nem akarta, hogy meghaljak, csak hogy visszatérjek a földre, megmutatta a Csernobil csillagot, ami most bíborszínű volt, és az égen a fényében egy fegyveres állt, állatszavakkal díszített sisakban volt... és bíbor köpönyeg volt rajta, büszkén viselte a gonoszság színét... és a Sötét erő volt az teljes vértézetében, a Fejedelem... és az Arc talán erőt adott nekem, mer' felkiáltottam: Hej, hej! És a szívemben öröm volt, mert elöntötte a hadi ösvény kegyetlen vize, és én megin' boldog voltam, elmúlt a bűnös kétségbeesés órája... de lehet, hogy csak egy vak féreg boldogsága volt ez, amely értelem nélkül él, és most már azt is tudja, hogy így is fog élni, de én boldog voltam... mert itt volt az Arc, és itt voltam én, és itt voltatok ti, összetestvértetek, az Ördög meg ott... boldog voltam... megin' benne voltam a háború körforgásában, élve... és tudtam, hogy számos csapda rejtve van az ember előtt, de hogy van ki ellen harcolni... aztán megin' veletek voltam a kemencénél.

Szóval úgy néz ki, hogy egy ideig itt kell maradnunk, mondta Bohler.

Támasztottuk a hátunkat a rostélynak, és ott volt fölöttünk a nap, de nem sütött. Mégse fáztunk. És én, kapitányok és padrúgok, abban a pillanatban, hogy megin' leültem valami csontra, és nekitámaszkodtam a kemencének, el is felejtettem a repülésemet.

Öten voltunk, körülöttünk pedig milliók, fogalmunk se volt, hogy mi lesz velünk.

De Josef Novák csontváz már annyi szörnyőséget előadott... már annyit bőgtünk meg rókáz-tunk, és bár egyfolytában fostunk, néha azért láttam, hogy a barátainknak mosolyra derül az arca... de nem közönséges mosoly volt ez... Micka mellett ültem, és ahogy mosolygott, olyan furán villantak ki a fogai... Cápa guggolt, hamut szórt a fejére, és megin' rikácsolt, de aztán abbahagyta, odajött hozzánk, és neki is mosolyra húzódott a szája... egy farkas gonosz mosolya volt ez... mer' már nem tudtuk, micsináljunk, beindult bennünk valami ez ellen a szörnyűség ellen... rendben, ha valami erő azt akarja, akkor meghalunk itt, és megyünk a pokolba, bassza meg a nyúl! Asziszem, én is mosolyogtam, gonoszul... farkasvicsorral.

Bohler kinyújtózkodott, és fölállt.

Tudom, mi jutott az eszedbe, mondta Cápa Stejn, de szó se lehet róla, nem fogod itten tömegesen megkeresztelni a holtakat!

De mért?, kérdezte Bohler, és kezdte előkészíteni a kis edénykeit.

És szentelés se lesz itt, ha mondom!

Ejnye, ejnye, fiam, szállj magadba...

Ezek az én törzsem emberei, az istenit, és a keresztények csinálták velük ezt, a rohadt életbe...

Menj már, öcsi, miféle törzsed? Te prágai zabikoktól...

Te hova valósi vagy, Reverendás?, kérdezte Micka.

Mióta nem szereted Prága anyácskát, papocskám, álltam véletlenül az erősebb oldalra.

Mit hülyültök, mér' kérdezgeted Stejnt a törzséről, Bohler! Mi vagyunk a törzs!, mondta David.

Ja, ja, vigyorgott Micka, az uraság biztosan a Bögőmasinák hatalmas nemzetségéből való!

Milliók nagy és nehéz halálának a színhelyén vagyunk, testvérek..., kezdte Bohler.

Hát ez az, mondta Cápa Stejn.

Hát ez az, és ezér' mindegy minden, mondta Micka.

Ezzel, sajna, egyet kell értenem, mondtam.

Nem, mondta David. Talán halottak vagyunk?

Ezen kicsit elfilóztunk.

David odajött hozzám, és lekevert egyet. Hohó, ki gondolná erről a kis tejfölösszájúról... könnyedén előrehajoltam, és leengedtem a kezemet, a tenyeremet, közel a combokhoz, a megfelelő magasságban...

Látod, te makákó, hogy élsz, ha egyszer fájt, mondta David.

Visszahúztam a kezemet eredeti helyzetébe.

Látod, látod, régi trükk, mégis működik, nyerített fel boldogan Bohler.

Kicsit sétálgattunk a csontvázakon, ide-oda, a kemencéhez, aztán vissza, egyszeriben megin' ment a dolog. Már egyikünket se tudta meghatni.

Hát, igen, mondta valamelyikünk, most megin' megy. De lehet, hogy egy idő múlva nem fog menni, tette hozzá másvalaki.

Jó lenne most egy kis Tüzes, úgy kiszáradt itt mindenem, mondta valamelyikünk, és a cipőjével a csontokat rugdosta, valamelyikünk, egy javíthatatlan emberi lény.

Aztán, testvéreim, lovagok és kapitányok, a maga módján mindegyikünk szépen berendezkedett ebben az álomban. Megszoktuk, testvéreim, ezt az idő nélküli helyet, ezt az auschwitzzi sírt. Mert úgyis tudtuk jól, hogy legvégül csak a halál győz, ahogy Sztálin elvtárs is mondta.

Bohler fel-alá járt, és azokat a koponyákat, főleg a szétporladtabbakat, amelyekről Cápa Stejn elismerte, hogy részben esetleg... árja eredetűek... a hittudós szent olajokkal kenegette. Cápa le nem vette róla a szemét, de közben igyekezett, hogy ne veszítse szem elől a kemencét se mint tájékozódási pontot. Régen fűjt itt a szél, mondta, és a régen szótól megremegett. És biztos meg lehet állapítani az égtájakat, mindig jó tudni, hol van az ember. Hogy melyik a bal és melyik a jobb.

Én csak tengtem-lengtem, és figyeltem a többieket, aztán eszembe jutott, hogy ha találnék pár erős comb- meg szárapocscsontot meg esetleg pár medencét, építhetnék egy kisebb színpadot. Közben egyszer a kemencék mögött észrevettem Cápát... a dobozos trükköt próbálta ki élőben. De nem rejthetem véka alá, törzsfőnökök és főnökök, hogy jót röhögtem: de nem jó kis Ba'a cipőt, saját magát gyömöszölte a dobozba, ahova két ólomkatona csukája is alig fért volna be!

És Micka, Micka kormányos megszólalt: Ha már így történt, legyen így! És elkezdte keresni a lehullott zsidó aranyfogakat. Először csak poénkodott: hohó és hehe, de aztán bekattant, átdugott egy vékony csontot a rostélyon, és kotorászott vele, és akár hiszitek, akár nem,

kedves törzsfőnökök, a régi, eltömődött rácsok között a kemencék külső oldalán, ahol talán nem volt olyan hőség, egy kis összesült aranyat talált! Rögtön elkezdtek Cápával vitatkozni, vajon mennyit érhet. Cápá Stejn keményen nyomatta a New York-i meg a tokiói tőzsde súlyos számait, és prüszkölt a nevetséges összegen, de Micka ragyogott, mert megtalálta az idejét, Das Kapital.

És röviddel azután, hogy úgymond akklimatizálódtunk azon a helyen, ami a pokol után maradt, szélvihar támadt köröttünk, és először azzal rémisztett minket halálra, hogy csontokat sodort felénk, fűrtökbe kapta föl és zúdította ránk őket, amitől nevetséges védépítményeink, amelyeket a halált várva építettünk, tropára mentek.

Kicsinyeim, talán mondanom sem kell, hogy az alkalmi kis tábori pódium esett szét elsőként, rögtön azután, hogy megerősítettem, és könnyedén, csak úgy, próbaképp, játszottam egy keveset, és kemény agymunkával a régi idők drámai karakterének, egy koponyát tartó fiatal arisztokratának a rövid, ám joggal népszerű monológját csiszolgattam. A kérdés, amit ugyanúgy lehet intézni egy koponya üres szemüregéhez, mint a homo sapiens egy tetszőleges képviselője guvadt, véraláfutásos szeméhez, számomra is kérdés volt, jó kérdés megfelelő helyen.

A jó öreg angol nyelv szokatlan heveséggel rezgette meg a fülmembránjaimat. Legjobban természetesen az a fontos kérdőjel; a válasz a halott dán kérdésére, ami a körülmények összejátszása folytán nemleges volt, nagyon nehezen születhetett csak meg... és csak így lesznek a szavakból tettek... de a szívemet valami régi csonttal keresztüldöfni, ettől undorodtam volna... bár nem volt nálam a kedves régi bicskám, a szakirodalomból ismerek egy bizonyos legvégső praktikát, amelyet az azték hercegek használtak annak a fatális törésnek az idején, amikor Cortés megvasalt tahóbandájával széttörte az időt: leharapták és lenyelték a saját nyelvüket, amitől megfulladtak... végighúztam a nyelvem a fogaimon, a fogak kapuja közé zártam, és ott tartottam, de túlságosan fájt, egyszerűen hiányzik belőlem a Nap fiának neveltetése, többek között... csiszolgattam hát a monológot, miközben alkalmas támaszokat kerestem a pódiumhoz, de aztán megint megmosolyogtatott a féktelen elképzelés, hogy koponyából, melyet a zseniális drámaíró a halhatatlan monológhoz helyezett a fiatalember kezébe... olyan kelléktár állt a rendelkezésemre, hogy a drámaíró, aki az enyhén homoszexuális kicsengésű avoni hattyú becenéven is ismeretes, talán nem is írt volna több csiklandós darabot a tagbaszakadt mészároslegények vigasztalására, hanem leginkább vadul ordítózva élte volna le további életét az akkori legközelebbi bolondokházában.

És ha látta volna ezt... zsenije talán nem elégedett volna meg egyetlen koponyával... talán hiányozott volna neki az atomkor idiótájának tojflis cinizmusa, a viccekkel együtt... tűnődésemben a már említett szélvihar zavart meg... elragadott minket, fölkapott, körözött velünk a kemencék fölött, amiknek, talán utoljára látva őket, istenveledet mondtunk, aztán repültünk... akár az égi szinkronúszólányok társasága, öten voltunk, és egyszeriben izzani kezdett a nap, és én, testvéreim és összetestvérültek, megint megpillantottam az Arcot, és az Arc ragyogott, de a boldogság, amit abban a pillanatban éreztem és ami úgy tűnt, hogy a vékonyka hajszálerektől egészen a gerincvelőmig megbénít, hirtelen riadalommá változott, mert az Arccal történt valami... aztán nem tudom... elől repültem, de egyszer csak láttam Cápá barátomat, előttem repült, a cipőjével előre... És itt a vége.

És kiköltözött belőlem a hang. A tenyerembe vájtam a körömöt, s körülnéztem. Esteledett. Megmozdítottam a fejem, és láttam a napot. Ment lefele. A házaink mögött ragyogott a fű az utolsó sugarakban. Aztán sötét lett. Most fekete a fű, mondtam magamnak. Odamentem az ablakhoz, és kinéztem. Talán a szertartásos baráti mormogást vártam, de hiába, helyette valaki fejbe vágott, valaki megrúgott, nem védekeztem. Teljesen rendjén való lett volna, ha kicsit

megzúznak. De nem akarták. Inkább hozzád a Tüzeset, mondtam a fölöttem imbolygó árnyéknak. Ez az álmom elég sötét és hosszú volt, hogy feleméssze az egész üzleti napot. Cápára már nem került sor. A kútra meg a kút rejtélyeire szintén nem.

DÖLT A LÉ • METRÓVAL L-LEL, TALÁLKOZÁS •
A NAGY BOHLER • UGROM, ÉS SZUKÁT HALLOM

És másnap ott voltunk a szokásos tanácskozáson üzletemberöltönyeinkben, amelyeket nem szúrtak át semmiféle álombeli csontvázak. És elkezdtek folytatni a lét. Kényes feladat várt rám, össze kellett balhéztnom egy másodosztályú Ludvigot két ötödosztályú Ludviggal. Ez általában nem volt gond, a fölérrendeltek már csak azér' is szorongatják az alárendeltjeiket, hogy megmutassák, milyen tökös gyerekek. Hatalom pöcs, drogok és mosoly helyett. Így volt, így is lesz... de nekünk pár alárendelt finom megszorongatása volt a lényeg, és csak a megfelelő időben.

Az egyik alacsonyabb besorolású Ludvig felesége egy másodosztályú Ludviggal kefélt. Eléggé szerették egymást, de közös ösvényt nem terveztek, mert leterhelte őket a pénzmag meg a társadalmi csillogás hajszolása. A feljebbvaló Ludvig belevájta a karmait a két hivatalnokba, mert nem tudta, hogy az alacsonyabb Ludvig ismeri édes titkát. Maga Jarmilka is akarta, hogy alacsonyabb férje megtudja, hogy ő, Jarmilka tudja, hogy a férfi tudja. Hangosan nem beszélt senki, hogy azért megőrizzenek valamennyit a méltóságukból. Szóval mindegyiknek jutott valami. A magasabb Ludvignak az ágyban, az alacsonyabbnak a hivatalban, Jarmilkának meg ott volt mindkettő. A karom bevájására néhány ügyesen megválasztott mondat után került sor a Potok avantgárd színésszel elköltött ebéd alkalmával... miután kimutattattak bizonyos szabálytalanságok mindkét, de főleg az egyik hivatalnok irataiban... Potok csodával határos módon és ami ma már nem titok: elsősorban kitartó gyömösszel és nem utolsósorban némi lé lecsorgatásával megszerezte az iratot a másik megnyomorgatott hivatalnoktól, és jó állampolgárként orvosolta a jogot.

Ezek az, úriasan szólva, szabálytalanságok némi könnyű dohányt jelenthettek... amiért csak le kell hajolni, mintegy mellékesen... mosolyogva... miközben fújdogál a szél, iskolás lányok énekelnek, és édesedik a nap. Szegény Potok művész voltaképpen egész véletlenül bukkant ezekre az aranyat érő szabálytalanságokra, és nem akart kellemetlenkedni, beírni az újságokba, fölkavarni a vizet! Dehogy... majd pont egy ilyen bohém, tulajdonképpen egy kicsit hülye is... DE. Hagyjon ő engem békén! Elmegyek! Vallott színt a következő ebédek egyikén az ötödosztályú Ludvig a dörzsölt Potoknak, aki tudta, hogy a hivatalnok, aki a la Mouchon ablazánszószbán úszó, apró csíkokra vágott, csillogó husival tölte magát... a számlát a figyelmes Potok fizetette... simán rács mögé is kerülhet. Jarmilkám odavan érte... de ez az alak üldöz engem! Van egy unokatesód, nem?, kérdezte a türelmes Potok, ez a ravasz pszichopata... Na és hogy jön ez ide? Jön, barátocskám, nagyon is jön, hajolt át az asztalon a bajban levő kedves cimborá, Potok... Nem sokkal ezután a szenvedő ötödosztályú Ludvig, aki hagyta Jarmilkáját a másodosztályú Ludviggal prütykölni, megkereste a képviselő unokatesóját, aki aztán találkozott a magasabb szado-Ludviggal a megfelelő szinten, tarsolyában néhány irattal, melyekkel alkalmasint jó kis botrányt lehetett volna kirobbantani valamelyik első osztályú bulvárlapban... a fogát csikorgató másodvonalbeli minisztériumi hivatalnok Ludvig érezte, hogy kókadnak a mirigyei... és dühösen, feneke alatt hirtelen a semmibe gördülő magas székkal önkéntelenül s egész könnyedén és lopva a bal kezével megérintette minuszkuláris méretűre zsugorodott nemi szervét az asztal alatt... ugyan, mosolyodott el a bölcs képviselő... és pár másodperccel az infarktus előtt a magas hivatalnok megtudta, hogy megtarthatja magas beosztását, ágyasát és odaadó munkatársát, és hogy a szabálytalanságok az iratokban... és ekkor suttozva elhangzott egy bizonyos könyörtelen ellenőrzés időpontja, amely épp az aranyt

hozó szabálytalanságokat fogja firtatni, és nem maradt el színvonalas megvitatása sem... és a szívecske belekezdhetett régi vágójába... DE.

És röviddel ezután az agyontáncolt Potok a meghatottságtól reszkette már fogadta is a jókívánságokat a vidám padrúgoktól, Jarmilka meg eljött a százalékaért, és virult a boldogságtól és duzzadt a szextől, ami egyszeregy volt a számára... a Szervezettől a lóvén kívül egy csokrot is kapott, és természetesen pár adag Tüzeset, és megismerkedett a házainkkal, és lesütött szemmel el-elejtette, hogy lehetne csinálni pár dolgot... már ami a vállalkozást illeti, fiúk. És dőlt a lé.

Csak a teljesség kedvéért.... Potok nem érezte jól magát, egy cseppet sem, de hát van, ami van, mondta magában... és másnap elindult makulátlan üzletemberöltönyében és Bohler szép kis laoszijával, avagy Madam Hoitsu japán iparmágnásnővel, aki bűbajos fülecskéje mögé jázminvirágot tett, kifogástalan kosztümjének finom szürkéje pedig szinte észrevétlenül váltott át sötétzöldbe... Cepková barátnőm, a színésznő tanította meg járni benne, és a leckék nem voltak hiábavalók. Kss, de én íty metyek. Íty a, mindik! Úgy totyogsz, mint egy kacska! El egymástól a lábfejeket!, parancsolta Cepková. Ne billegesd a segged, ringasd. Kicsit riszáld. Nem tudja, mi az a ringatni. Nem úgy, te liba! Honnan tuttyátok tik, hogy mennek dzsapán lányok! Szalt sze tuttok. Ezt elismertük. Attól kezdve Bohler kis laoszija úgy járt, ahogy akart. Nekünk így is tetszett.

Már említettem, mi történt a doktor egyik fiával. Banditák áldozata lett. Az új, feltáratlan idő régi, ismert kovászában elkezdődtek a gondok a hitlerekkel. És megpillantottam Nagy Bohlert, ahogy az olovrantjával pörög.

A hitlerék és sztalingok az idő kitörése után azonnal megjelentek, a detonáció a Csatorna legalávalóbb járatait is felszabadította, még a teljesen szétcsócsáltakat is, amelyek a fene tudja, hova, melyik szemét Ördög bűzös seggébe vezettek... és kezdtek előmászni a hitlerék... főleg a rossz szellem ördögfajzatai, több valami vak járatból bújt elő a világra egy vén mérges kígyó tojásából, semmit se tudtak a meggyőzésről, csak az erőszakot ismerték, a hatalom kurafiai voltak, azé a hatalomé, amely bajt csinál, de mindig valaki másnak, sose annak, aki gyakorolja... a sztalingok csak a náluknál gyengébbeket és kisebbeket tiporták, azokból pedig bőven akadt... az érem másik oldalán éltek, csak sötét erejük volt... még Bohler is elszámította magát, hogy nincs semmi vész, hogy az Úr nemsokára leszámol velük... mert addig a szent napig, amíg ez megtörténik, ők, csakis ők fogják számlálni mások sebeit, kivert fogait, szétzúzott koponyáit... a sztalingok és gotvooldok... és az az idő, mire az Úr leszámol velük, maga az örökkévalóság... védj hát meg magadat, folyton ezzel traktált a Vén Bog, annyit mondta már, hogy eltömődött tőle a fülem... meg minden más kommunikációs csatorna... és a haverok, akiknek volt szerencsájuk ezekhez a hitlersztalingokhoz, aszondták, hogy ez rosszabb, mint annak idején a Csatornában... ezt hallotta az ember a Dómban, a Černában stb.... mert a kopókat legalább ismerted, és ők is ismertek téged, aztán már mindenki tudta, hogy a régi idő elhasználódott... és pár összevert haver a baráti társaságokból lelombozva bólogatott meg köpködté a dohányt... de reggel néha, ha már korábban felkeltek, kifényesítették a bajonettjüket... a régi jó hadi ösvény az új időbe is elvezet... egyre születtek az újabb és újabb hitlerék, akik alkalmazkodtak az új időhöz, a mozgásban levő időhöz... és egy részük nem is volt ember, egyet én magam kaptam el, ott tartottam az udvaron... életében egyetlen mondatot nem olvasott Foglartól, Landontól vagy Karel ben Maytól, fogalma se volt az emberi törzsről meg a könyörületről, nem tudta, hogy kell viselkedni a gyengébbekkel, főleg az özvegyekkel meg az árvákkal, és nem hallott a minden nő... vagy lehetséges nővér iránti vonzódásról se, sem az irántuk való tiszteletről, amely erősebb minden lángszórónál, sötét szívében csakis komplexusok lakoztak... amelyeket a túlélés érdekében ki kellett adnia

magából... és ezt akarta, ezt, bizony ezt... szájalomból szabadon akartam engedni, de David és Micka aszondták, hogy ne.

A támadás gyorsan jött, váratlanul és egyszerre több felől.

Valamelyik hivatalból tartottunk hazafelé a metrón a kis laoszival, ahol mindenkinek nyomattuk a nagy dzsapános szöveget, mindig sofőrös kocsival mentünk, a sofőr Bohler ellenőre, Bohler embere volt, de én megkentem, és a kis laoszit legalább pár órára mindig elhurcoltam valami hotelba vagy az odúmba a Gázgyáriba, és neki se volt ellenére kicsit hagyni a fenébe a házi oltárt meg a folytonos üzletelést a Buddhákkal meg a vérvörös vörösborral... csak mókáztunk, de főleg beszélgettünk, mert teljesen beindított a beszéde, most, hogy már tudtam, hogy az idővel együtt a cseh nyelv is kitört, a beszéde tulajdonképpen jobban beindított, mint szép, aranylóan barna testének bármely tája.

A kis laoszi érezte meg elsőként a sötét hullámot, én elmerültem az álmaimban. Összerezcent, és hátracsúszott az ülésen, a sarokban. Pont a Moldva alatt mentünk, magasan a szerelvények és a mérgezett Moldau között a kivájt földben van egy vasfüggöny, ha bármi történne, lezárja az alagutat az állomások közt, és ez a vaskapu kettészeli a vagon, talán mindketten a guillotine ugyanazon az oldalán leszünk, együtt, amikor beömlik a víz... azt mondtam magamnak, hogy mindig jó felkészülni a különböző lehetőségekre... a kis laoszi összekuporodott, kicsit össze is zsugorodott, a macskák tudnak ilyet, két feketeruhás, kopasz fickót láttunk magunk előtt, egyértelmű, hogy hitlerek voltak... tudod, mér' kopaszak általában ezek a seggek?, villant át az agyamon a beszélgetés, amit nemrég folytattam Mickával. Mit tudom én: Azér', mer' nem is férfiak, folytatta Micka... jusson eszedbe, mit mondott Nez Percé Champollion tábornoknak: Tanácsold a fiataljaidnak, hogy növeessenek hosszú haját, hogy dicsőség legyen megölni őket... ezt mondta a vén gyilkos Joseph törzsfőnök az Átszúrt Orrúak törzséből... mielőtt őt is megölték, természetesen... szóval gyáva kutyák, féltik a skalpjukat... zárta le akkor a beszélgetést Micka, de most, sajnos, nem volt itt... láthatta volna, hogy ez a kettő rohadtul nem fél, virultak... a szomszédos kocsiból másik kettő is átszoszogott az ajtón... az egyik sztaling ott ült velünk a kocsiban, nem vettem észre, miközben a guillotine-ról álmodtam... most felállt... összesen tehát öt népnymorgató... csúnyán vigyorogtak rám... az egyik a hajánál fogva megragadta a kis laoszit, de ő leverte a kezét... és itt van, indul az egész folklórprogram. Lehunytam a szemem, mer' úgy nézett ki, hogy össze kell szedni minden táncosi erőmet, és át kell táncolnom magamat a valós világba, elő kell hívnom a legsötétebb démont, azt, amelyiknek sötét hasadékok, a gonoszság vágásai közt van a szeme, vonyítanom kell, állatként pörögnöm a levegőben, harapni, és mindig talpra esni... a hitlerek annyira imádták sötét erejüket, hogy csak a szintiszta örület állíthatta meg őket... valamikor... de várok, mondtam magamban, van rózsafüzérem... a kis laoszi izzadt tenyere hideg ujjaim szorításába csusszant. Két bőrkabátos alak közben zavartalanul adogatott egymásnak egy üveg Myslivecet, pukkadoztak a röhögéstől, a harmadik megmutatta halálfejes, horogkeresztes pólóját, a negyedik meg a láncot a kezén meg a dereka körül. Az ötödik a többi polgár rémült arcát szemlélte nagy buzgón, ezt értékeltem, én teljesen megfeledkeztem róluk. Mennyi innen a legközelebbi állomás, három perc, öt perc? Odaérünk az ajtóig? És utána mi lesz, az állomáson? Úgy kombináltam, mint valami hadsereg tábornagya. És a sírok távolról sötétnek és nyirkosnak látszottak, amilyenek az áldozatok sírjai szoktak lenni. Rendben, szilaj és férfias leszek, mer' az én zsebemben is van bicska, köcsögök. Sááárga kúúúva, éneklí a láncos, a vezér lehet, hintázik a bakancsában, de csak játszik, nem kapta el az ámok, a téboly, csak hülyéskedik, mintha az ujjával bökődne. Szeretném, ha tudna a késről. Körülöttem az emberek belemerülnek az újságjaikba, bámulják a plafont, egymás cipőjét nézik. Mellettem egy kislánynak leesett a földre az ízléstelen, sárgásrózsaszín, hártvás tojflíja, néz, eltátja a száját. „A földalatti Prágán, utaztunk egyszer, drágám, és felszállt egy mandró, aktakukac

pondró”, zümmögött a fejemben a dal, bambuszkurva, szójaszajha, énekelte a láncos, „egy macsek is ottan volt, ült és dorombolt”, átöleltem a kis laoszit, hogy mindenki lássa, „mentünk a metróba’, lenn a föld alatt, utazik a macsek s vele a nagybögös Vanyek”, duruzsoltam neki a dalt. Te, hajolt oda hozzám a láncos, Potok, te vén gyökér, ha akarom, úgy fogsz csorogni, mint egy hegyi patak, úgy behugyozol, te állat. Tényleg?, kérdeztem vissza merészen. Tényleg, mondta a képembe Marslakó, és a hüvelykujjal megpecsételt szerződések se válnak semmissé, este többet megtudhatsz a Černában... a Černában, most fogtam fel, hogy mit mondott. És eléggé megkönnyebbültem, aszittam, hogy valahogy kiszagolták, hogy már rég nem dobálok be zabát a testvérüknek az udvarra. Megállt a metró. Megdöglötök, szarháziak, búcsúzott Marslakó a többi utastól, és kiszállt. És vele az emberei is.

Csürhe, szólalt meg a mellettem ülő kislányhoz tartozó férfi, maga japán, kérdezte a kis laoszit, ár jó dzsepeníz, medem? Igen, mondtam, valószínűleg megveszi a Városi Sörgyárat. Elég jól fel voltam készülve a tolmácsszerepemre. Helyes, kapcsolódott be egy másik utas, nekünk nincs rá pénzünk. Mi az, hogy nincs, mi az, mindent el akar adni az idegeneknek?, szólalt meg valaki hangosan. A maroknyi vitatkozó örömmel hullámozni kezdett, és megnyíltak az új nézeteknek. És rabszolgák leszünk, ja, tudja, hova menjen ezzel, uram! Idefigyeljen... a fejesek eladnak mindent a zsidóknak, aztán cseszhetjük! Há értelmiségi maga? Uram...! Szok balom állatvad, szalos hülye kluvák, mondta a kis laoszi, tele már kiégett indulattal, a maga szép cseh nyelvén olyan durván, hogy az új szavak szinte belevájtak a szívembe. Kényelmesen kinyújtóztattam a lábamat. A kis laoszi szintén. Túl voltunk a dolgon.

De nem teljesen. Amikor odaértünk a házainkhoz, már a sofőrrel és a kocsiban, megpillantottam Nagy Bohlert, ahogy pörög az olovranttal.

Majdnem pont dél volt. Egy bizonyos hotelban töltöttük az időt... és most úgy tűnt, hogy elkéstünk, én és Madame Hoitsu, azaz a beszédől kicsit berekedt kis laoszi, csúful festettek a dolgok, a napon és a hangzavarban, a sofőr hirtelen lefékezett, talán ijedében, de aztán megint elindult... és esküszöm, olyat ugrott a kocsi, mintha élne... és egyenesen ráhajtott az egyik manóra, a sofőr, bár szinte rendszeresen kentem, Bohler embere volt, egykori egyház-közösségi híve, és láttuk, hogyan válik a lángok martalékává a laoszi üzlet... az óriáslegyezők, amelyek szeretettel és félelemmel, pontosan egy lassú, szörnyszerű lepke mozdulatai alapján készültek, amelyeket a lepke kimondhatatlan rovarbábja ihletett, és amelyek tökéletesen utánozták a halált rejtő dzsungel időtlenségét, most az üveg metszőfogainak, a biztosan kemény ütésekkel kitört kirakat maradékainak véletlen harapásában reszkettek, és ropogtak a lángoktól majdnem teljesen fölfalt üvegben, a szikrák koszorújában... nem is beszélve a tömjénekről meg a füstölőkről, az illatuk már rég felszívódott a régi falak között; a falak örök, alapoktól terjedő nyirkosságát épp egy egyértelműen obszcén lángnyelv nyalogatta... és annak ellenére, hogy a sárga és vörös lángok izzó leheletükkel már az első emeletet is elérték, sehol nem lehetett látni senkit... egyetlen drága bérlőnk se... üres volt az utca... két laoszit keményen sakkban tartott egy csapat lármázó hitler, hadonásztak a bivalyölő lándzsáikkal, mi mással, és az egyik kopasz elesett és hörgött, és a torkából vér folyt... a tar disznó, abban a percben majdnem összehugyoztam magam, és elkezdett táncolni a lábam, de ez nem a menekülés ideje volt... most az idő meghalni volt jó... ez Joseph törzsfőnök gyors ideje volt... és a sofőr rákapcsolt, és két centire állt meg a tarfejű rémült arcától... Bohler híve olyan közel állt meg hozzá, hogy a távolság megfeleljen a gorillamancsainak, örültem, hogy ilyen gorillamancsai vannak neki... és a kis laoszi mintegy ugrásra készen összegömbölyödött, bár karmok helyett csak hennától finom, műgonddal vágott körmei voltak... melyek mindig csak a szerelmes karmolásokra álltak készen, ahogy azt addig naivan hittem... és felrikoltott, az erő rikoltása volt ez, és a gyűlöleté... mer’ az egyik laoszi a földön hevert, szamurájkardja eltörve,

és Bohler, most már Nagy Bohler, a ház falánál állt, amely mintha megrepedt volna a hőtől, és amikor észrevett minket, mosoly ült ki véres arcára, és e közben az elfajzott mosoly közben kivillantak a fogai... aztán úgy szemem vágta az olovranttal a botos hitlert, hogy azt reméltem, ez a takony utolsóként isten kutyájának... a Nagy Bohlernek a felfedett fogait látja... miközben Bohler odaadó híve három h.-rel hempergett a szakadt rongyok, kemény ütések és hörgések átláthatatlan zűrzavarában... a laosziaknál álltam, és mielőtt felismertek, a bal oldalamon egy bambusszal nem túl erősen beleszúrtam a húsomba a kulcsont fölé... a heget máig meg tudom mutatni mint az akkori pillanat bélyegét... de aztán felismertek, mer' nevettem... nevettem, mer' ezt már ismertem, visszatért a régi idő, visszatért a hulla régi ideje, a Szörnyeteg ideje, és éreztem, hogy birokra tudok kelni vele... hogy visszatér az erőm, és ott van a jó, ahol mindig is volt, és a rossz megin' szemben áll vele... és csak két szín volt, megin' csak a fekete meg a fehér... mint régen a Szörnyeteg testében, a fejemben kábító vörös sötétség ragyogott, nem úgy jött belém, mint régen, szeretkezés közben, mert eljött ennek a szónak is az ideje, de most egy verekedés közben... első osztályú táncot táncoltam a támadóimnak, első osztályút, és Potok táncos csúcsformában volt... és klassz volt a cipője is... és abban a táncban és azzal a tánccal, amikor az idegen csont első roppant, megkértem Szukát, hogy jöjjön vissza hozzám, ugyanúgy, ahogy most a régi idő pillanatában a régi erőm is visszajött... és mert még mindig szerettem Szukát, olyan jól táncoltam, mint akkor, csakis akkor a rózsza táncában... de nem a rózsza halálát táncoltam, a rózsza életének egy apró etűdjét véstem bele a járdába, könnyedén... egy bicskával... levágtam pár táncfigurát... hogy beleizzadtak a fiúk... és aztán Szuka megesküdt, hogy visszatér... hogy újra látom... megin' szavakat tett az agyamba... most nem a sötét pincében... hanem egy véres járdán a napfényben... a tűz hőségében... a szabadságban, és abban a pillanatban felismertem Marslakót... a szemében nem volt düh vagy félelem... mint a többiek szemében, akiket a laosziakkal főleg az ő fájdalmas ordításuk közepette méterről méterre viaszozítottunk... ő örült... és nem bot... rúd... lánc vagy valami divatos cucc volt nála, hanem egy hosszú, erős Solingen kés csillogott a kezében, ez vajon mire jó?, sikerült még megkérdeznem az egyik gazembertől az első sorban, mielőtt elintéztem az arcát... Marslakó nyilván leszarta a rugós cuccokat... aztán a laosziak elkezdtek vonyítani, dühödött, torokból jövő vonyítás volt ez, és én az agyamban harci dobok ütemes pergését hallottam... valószínűleg a laosziak erdei szellemei szólaltak meg... vonyítottak, a rabszolgavadászoktól örökölt ösztöneikkel érezték, hogy közeledik a vég, akár ilyen, akár olyan, és testvéri egyetértésben mindketten el akarták intézni még a maguk franciáját is, mielőtt minden véget ér, így vagy úgy... és Bohler híve a járdán feküdt, ketten voltak alatta, egy fölötté állt... és Bohler hadonászott az olovranttal... de az egyik fickó elkapta a botjával a Pápa által megérintett huzalt, és miközben huzakodtak, több fickó hátulról rontott rá Bohlerre, kicsit óvatosan, de azért sebesen... és Marslakó hagyta a köcsögöket az első sorban... és várt... aztán tánc közben csaptam egyet a patámmal, és az egyik vadállat elesett, és olyan volt, mintha felborítottam volna az emelvényt, és helyet csináltam volna a Nagy Rendezőnek az új dramaturgiai élvezetekhez... a démonoktól hullámozó testek között megjelent Marslakó, és örült, és Szuka felkiáltott: Szerelmem!... Hát egész a halál küszöbéig kell mennem egy kis gyengédségért, te dög?... viszonztam a szavait a sötétben, és a kés pengéje megvillant a mellkasomnál... és abban a pillanatban az addig értehetetlen módon néma ég fölzengett: MÖRRDÖRR, és Marslakó előtt megnyílt egy gödör a földben, amelyikből utcakövek röpkelek, aztán megin': MÖRRDÖRR, a hang most másmilyen volt, mer' a kis laoszi kiszaladt a házból, és már újratöltve tartotta a sörétpuskát a csípőjénél... elég büszke voltam, hogy elsőként az én életemet védte meg, hiú vagyok kicsit, ezt elismerem... köztünk, színészek közt... MÖRRDÖRRR, már csak úgy, a levegőbe puffantott utánuk, mer' abban az elég erőteljes zajban, amikor az embernek közvetlenül a füle mellett szakad el az ég az összes látható és láthatatlan istenségével, már sokról volt szó... és a

sebesültjeik gyorsan elbicegtek azok után, akik egészben maradtak... és főleg a győzelem mámorító érzésének köszönhetően mi se nagyon szenvedtünk a sepektől, szerencsére így szokott ez lenni az ilyen csetepatékban. Csakhogy aztán bementünk a házba.

NŐVÉR

Szilánkok, bennük van az akkori idő is, a csillag, sötét csillagom kézen fogott, és egy szobába állított. A világmindenségbe. Van itt egy tükör. Felé fordít, egyedül vagyok benne, csak az én arcom. Az a nő otthagyt benne. A magány mélyén. A magány mélyén, amely oly feneketlen és oly szörnyű, hogy előtte sejtelmem sem volt róla. Amíg nem ismertem a csillagokból áradó hideget, nem tudtam az életről semmit. Talán végleg összebogozódott az utam hurka, és ez már a csapda kétségbeesettsége. Nem, a nő keze megfordította a kínaitól kapott tükröt, és azon az áll „Csak a kutyáknak van sorsuk”. Tovább olvasok:

NEM RENDEZTEK KÖZTÜK VÉR FÜRDŐT • ÉSZAK •
MEGTUDOM, MI A KÚT • ÁRNYAK • TÖBBEK KÖZT MEGTUDOM,
MÉR' NINCS HANGJUK • A LÉPCSŐN • MIT KÍNÁL HADRABA •
A JEL • JA, JA, ÜCSÖRÖGTÜNK... EGY MÁSIK BANDA

Enyhén kábultan és büszkén összeverezve elsőként mentem be. Őriztem magamban némi reményt, hogy elsőként kaparinthatom meg a reggeli postát, és hogy miután elintézem Micka szállítóleveleit, mindenféle hirdetéseit meg méregreklámjait, legalább rövid időre belefeledkezhetek az Elnök krokodlakjaiba, a Mekanikus pomarancsba meg a Cápák és Rakétákba, és belemélyedhetek a részletekbe, mer' a klasszikus olvasmányok újabb és újabb darabjai a reggeli postával jöttek.

Csakhoggy abban a pillanatban a nyitott ajtóban, ahol a tűz már nem lángolt veszetten, hanem alázatosan pislákol, két laoszi holttestét pillantottam meg, és David, akinek folyt a vére, épp jött le a lépcsőn, sikerült ugyanis átharapnia a köteleit. Hát, ez durva volt, mondta Bohler, aki a közelemben állt. Szörnyen nézett ki, ám az ajkait, melyekből bugyogott a vér, a kis laoszi harapdálta össze egy gyors csókkal, rögtön a győzelem utáni elsővel, azután, hogy Bohler visszatért az életpályájára, amelyről akár egy vasrúd is könnyedén lesöpörheti az embert.

Fölhívom Hradilt, mondta David, és észrevettem, hogy véres a keze. Levágták, lemetszették az ujjbegyeit. Hol idegesen forgatta a levegőben az ujjcsontjait, hol mereven tartotta őket, valószínűleg azt várta, hogy megszáradjanak; viszonylag nagy felületekről volt szó. Bohler a laosziak holtteste fölött állt, amikor bejött a helyiségbe a cápavadász. Az egyik azok közül, akik mellett harcoltam. Megragadta a vállamat, maga felé fordított, és megérintette a sebemet. Aztán odament a halottakhoz, akik a földön feküdtek, és láttam, hogy még csak nem is olyan nagyon véresek, csak a hasuk tájékán voltak nyílt sebek, buggyant ki belőlük a hús. Nem rendeztek köztük vérfürdőt. Bohler halott lábaiknál állt és imádkozott, a cápavadász letérdelt, és széttárta a karját. Úgy térdelt ott, mint valami tétovázó madár. Helena!, kiáltotta David, és felrohant az emeletre. Utána indultam. Ledöbbsentett, hogy a lépcsők felé tartva kétszer is megbotlottam. Kelj fel!, mondtam magamnak estemben, és talán a felkorbácsolt érzelmeimnek köszönhetően mindig sikerült talpon maradnom, visszaegyensúlyozni magam, pont ahogy Sztanyiszlavszkij tanítja. Helena a szétvert oltárnál feküdt. Végig akartak menni rajta, fordult felém David, de aztán engem elvonszoltak... sokan voltak... Rájöttek, hogy nem... cseh vagyok, úgyszólván engem nem... mondta Helena, akinek két véres vágástól iszonyatosan megöregedett az arca, és csupa púder volt. Talán púder, jutott eszembe.

Lementem. És megin' elestem. Csak akkor szedtem össze magam, amikor éreztem, hogy valami sztaling egy bivalyölő lándzsával a fenekembe szúr. De nem, a Doki volt az a szükséges injekcióval. Már visszavarrta David ujjperceit, aki most szagolgatta őket. Ne félj, mondta neki a Doki, tiszta munka volt. A kis laoszi és a befáslizott Helena rongyokat áztatott a piszkos vízbe... Idegeneket felbélelni a saját véletekre!, dühöngött a kis laoszi. Ilyen nem mety!, döntötte el helyettünk. Igaza volt, ki tudja, mit tudna valami felbérelt szélhámós a vérünkől varázsolni. Mit hülyültök!, kiáltotta Micka, aki pont akkor ért haza egy üzleti tárgyalásról a cirkálójával. Nem hülyéskednek, kormányos, véreznek, magyarázta neki a doki, és így egy pillanatra abbahagyta a dalt, amit a varrás és az öblítés közt fütyült a levegőben, amelyet megtöltött a kemény csata utáni ernyedtség. Semmi elixír, parancsolta neki a gyorsan tájékozódó Micka. Nem vagyok én gyilkos, motyogta a Doktor. A laosziak a halottaikkal levonultak a pincébe... a házban hullák, az utca üres, mondta Cápa. Hol voltál?, suttozta

David, és le nem vette a szemét Helenkáról, aki háttal nekünk a véres lépcsőt mosta guggolva... a nagyszombati egyetemen nem hallhatott a vadabb feminizmusról, a kis laoszi a rizsföldjein a mindenféle sárga és tarka isteneknek köszönhetően szintén nem... a sebesült férfiak meg teljesen fölélénkültek ettől a látványtól. A dobozban voltam, mondta Cáva, és elvörösödött. Aztán összebogoztam a fűzöt... tulajdonképp be voltam zárva a cipőbe... összementem... magyarázta a zavart Cáva... Hozd a Tüzeset!, dördült rá a frissiben összevarrt Bohler, és Cáva kivételesen engedelmesen és szövegelés nélkül elment a piáért. Az ujjak, az világos, kiáltottam fel, és elmeséltem a találkozást a metróban. Aszondta, hogy még az ujjal megpecsételt szerződéseket se lehet semmibe venni... A laosziakra gondolt, amikor annak idején be akarta kebelezní őket a Rokkergyönyör Rt. Elmeséltem a találkozást Marslakóval. Lehet, hogy kicsit eltúloztam a szerepemet abban a szerelvényben, ahol a küldetés átadása történt, a bűzlő Moldau alatt, amelyet ősidők óta ugyanazok a partok fognak közre... A kis laoszi... hősiességem egyetlen tanúja az esetleges és apatikus utasokon kívül... hevesen bólogatott. És csak akkor tért vissza a rongyhoz, amikor színesen ecseteltem, hogy fogta menekülőre Marslakó meg felfegyverzett hordája, és olyan dühösfélén síkálta a már felmosott vérfoltokat... talán a túlzásaim ajzották mérgét bájos mozdulatok staccatójába, mártogatott, és a víz fröcskölt, figyelmesen néztem ezt a ladyt a rongyával... és inkább abbahagytam a mesélést. Este a Černában kell lenned, nem?, kérdezte az összetestvérültek közül valaki. Ez nem lehet, Hadraba régi padrúg a Csatornából, egyszerűen lehetetlen, hogy sztalingokat bérelne fel! Ellenünk, kiáltott fel Bohler. Bár változnak az idők, mondta Micka, de ez azért nagyon durva lenne. És főleg, üzleti szempontból is felesleges, és tök elhibázott. Északi, ne felejtsetek el! De... ez nem az ő stílusa, ismertem el. Ha mégis, mondta Micka, már látom égni Ústít meg Teplicét meg azt a redves Chomutovot, és húzhatnak az anyjukba Prága anyácskáiból, a mucsaiak, vissza a szudéta sírjaikhoz.

Északiak: számtalan szál meg kábel kötött össze minket azokkal a kortársainkkal, akik Bohémia északi részén születettek, azokban a zugokban, melyeknek a formája a térképen az érzékenyebbeket leginkább egy démon fejére emlékezteti. Az észak tele volt gonosz szellemekkel, a levegőben, a földön és főleg alatta. A Csatorna idejében, amikor mi, prágai polgárok ma már rég elfeledett politikai foglyok... például: Béna, Halott stb.... azonnali szabadon bocsátását követelő petíciók bonyolult összetett mondatait vagy nyomatékos rövid mondatait komponálgattuk... az északi furapofák nagyokat kaptak az arcukba, mer' a vizsgálóik tudták, hogy a verésnél nincs hatásosabb... A Csatorna idejében, amikor arról terjedtek a hírek a világéterben, hogy verik a prágai polgárokat... és a borzas hajú városiak fotói megtöltötték a szabad világ képes hetilapjait... az északi furapofák verése és szenvedése általában szmogtól lassan hangjukat vesztő farkasok többé-kevésbé egyidejű ordítása közben történt valamelyik sűrű erdőben, ahol a zsaruk leállították a Zsigát az áldozattal... Abban az időben, amikor, tekintettel gyakori szerződötésemre a színészi félvilágban, lecserélték a nyomozóimat, a seggdugasz szadista Duchač és a már-már nacionalista Dvořák meg Svoboda cseh név alatt futó faragatlan cséplőgépek helyére egy mesterségesen magasított homlokú szépfiú, a francia költészet alapos ismerője ugrott be hirtelen a sötét szobába... Ez az idióta, ez a gennyes bolsevik disznó, ez a mutáns, aki tök nyilvánvalóan az Ördög szolgálatában állt, a combomra merészelte tenni a kezét: Írja csak alá, Potok úr, Csarlsz Bodler szintén örült volt, és a halál gondolatával foglalkozott. A dög!, ismeri, nem?, magyarázta, mintha valami anekdota lenne... na, itt maga is foglalkozni fog ezekkel a gondolatokkal... Abban az időben, amikor a huligánokkal foglalkozó nyomozóktól a művészekkel foglakozó nyomozókhoz kerültem, az északi rendőrök már rég megértették, hogy a két fogalom egy csomósor egymásba folyik, és ennek megfelelően is bántak a széplelkű északiakkal. Abban az időben, amikor a mieinket kivágták az iskolákból meg a kulthúrából, az északi furapofák gyakran a legörültebb méreggyárakban gyilkolták a csömörüket, ahonnan az embert talán már csak a

temető fala mögé lehetett paterolni. És működött a dolog. Elátkozott vidéken élnek, szegény tahók, minősítette a helyzetüket Bohler egy borús bolsevik napon az előzetesen letartóztatottak cellájában, ahol isten kegyelméből megismerkedtünk. Az őseik kapzsisága miatt van, folytatta Bohler kíméletlenül. Kirugdosták a németeket, verték őket a koncentrációs táborokban, most megkapták.

A különbség köztünk és az északiak között nemcsak abban állt, hogy többet tiportak le közülük. Néha áthidalhatatlan kulturális szakadékok is voltak itt. Míg mi a bőrcipőket kedveltük, egy ortodox északi le nem vette a lábáról a tornacsukát. A kabátok és zakók iránti szeretetünket az északiak nem osztották, a szétnyírt zöld zekéket szerették. Soha, még a legdöglesztőbb melegben se vették volna le ocsmány, a könyökénél gyakran kiszakadt pulóverüket. Prága túlnyomórészt katolikus volt, az északiak közt viszont sok, nagyon sok evangélikus akadt. Még mindig a törzsekről beszélek, és a belső dolgokat csak úgy mellékesen említem meg. Mindennemű kommunishtagyűlöletünk mellett Bohémia földjéhez már csak az oroszán kötött minket, amely a körülmények szerencsés és érthetetlen összejátszása folytán valahogy a címerünkre került, ám az északiak javíthatatlan Bárányok voltak. A német csontok emléke a génjeikben kísértette őket; ha a mieink egy pohárka bort ittak, az északiak egy egész üvegnyit. Míg a pöffeszkedő prágaiak lassan hörpölték a sörüket és a világ problémáiról bölcselkedtek, hogy még véletlenül se térjenek rögtön a lényegre, az északiak vedeltek és ordibáltak. Ezért nem lehetett velük soha semmit tisztességesen megbeszélni. Ezekben a sajnálatraméltó, kormos kis északi városkákban az ellenálló északiakat egykettőre mindegyik járőr megismerte, és ha csak tehetette, jól pofán vágta. Az északiak Prágába jártak pihenni és tapasztalatot szerezni, de valahányszor lefűlelték őket, rendszerint már azért elverték őket, hogy onnan jönnék, ahonnan jönnék. Ördögi kör volt ez. A gyengéket megtörte, az erőseket megacélozta, mint maga az élet, csak lényegesen gyorsabban.

Hadraba. És most mennem kell, és találkoznom kell vele, zsongott a fejemben.

Bár egyikünk se tudta elhinni, hogy Hadraba képes lenne sztalingokat felbérelni, azér' nem volt túl nagy kedvem találkozni vele. A Černá volt Hadraba főhadiszállása, és a tudta nélkül nem hívott volna oda Maršlakó, bármit is akart. A hitlerek új és idegen elemnek számítottak, és a velük való szövetkezés az üzlet miatt... a szerződés, amit a laosziak az ujjukkal pecsételtek meg... ez azt jelentené, hogy nem Hadraba volt. Maga ellen fordítja az időt, ami annak idején olyan kegyetlenül magába zárta. Ez lehetetlen, vélekedtünk, és igazunk is volt.

Csak hogy akkor még nem tudtam. Megpróbáltam rájönni néhány trükkre, amiket Daniel használhatott az oroszánbarlangban, de azon az egyetlenen kívül semmi nem jutott eszembe. Egyszerűen a Bogra és magamra hagytakoztam, és elindultam.

Talán legalább ott lesz Černá, mondtam magamnak. De amikor eszembe jutott, hogy simán általános gúny és megvetés tárgya is lehetek ott, és túlerő támadhat rám, reménykedni kezdtem, hogy mégis szabadnapos.

Gyalog mentem végig a környékünkön, hogy ellazítsam sajgó, széttáncolt izmaimat, s közben Černára gondoltam. Igaza volt Bohlernak, az utcánk, a városhatár előtt az utolsó, feltűnően csendes volt. Csak a mi három házunkból állt, meg a szokásos fészerekből meg személerakókból meg valamiből, amik az özönvíz előtti időkben kertek lehettek. Ahol annak idején a kormánypalotát kezdtük építeni, amely sose épül fel, kilátszott az építmény alapzata. Rozsdállottak az állványok. Itt-ott egy-egy cső. Tócsák vegyianyag-felhőcskékkal, amiket egyetlen földigilisza sem borzolt. A környéken általában városi kutyák és macskák bókászta, itt-ott egy-egy vicsorgó mókust vagy patkányt is láthatott az ember, de most nem volt semmi. Észrevettem, hogy a házaink mögött a fű le van tiporva, és ezen ledöbbsentem. Hogy a

drága bérlőink java a csetepaté meg a kis tűz után végre eltakarodik, arra számítottunk. De hogy ilyen gyorsan eltűntek, az azér' meglepett.

A lebontandó épületekben meg a lelakatolt, bedeszkázott ajtajú házakban, amik mellett a városba tartva elhaladtam, itt-ott egy-egy illegális fény pislákol. Valószínűleg itt is lyuk lesz, szólnom kell a többieknek, aggodalmaskodtam. Csinálnunk kell valamit, hogy a lyuk ne érjen el hozzánk is.

Aztán inkább villamossal mentem tovább. A városszélen még egyedül voltam, csak akkor kezdtek felszállni, amikor lakottabb területre értünk. A temetőnél a Szűz Mária-kápolnában gyertyák pislogtak. A szürke városi kanyonokban, ahol csillogóan végighaladt a villamos, felfelvillant egy Boldog család vagy Pepszi Kóla reklám. Csak kevés világított folyamatosan. Mindkét villogás a reményről szólt, itt is, ott is. Kezdték felszállni az emberek. Nem tetszettek, és ha észrevettek, én még kevésbé tetszhettem nekik. Inkább Černára gondoltam... eszembe jutott az egyik dala, amit a klubban énekelt, ő maga is sokszor obszcén, a szövegeiről nem is beszélve... de mindig a megfelelő pillanatban és a megfelelő helyen ilyen... a klubban, a Černában... máshol sajnos nem láttam... „pedzem, mire borzadsz, körülfonlak a lábaimmal”... énekelt, és a régi idők választékos „körülfonlak”-ja összemérte a kardját a plebsz szótárából származó „borzad”-dal, és így feszültség keletkezett köztük... a gyerekes „pedzeni” pedig pikáns fűszer volt, ráadásul egy ilyen szó után a „borzad” rendesen mellbe vágta azt a fickót, akihez szólt a dal... és Černá úgy énekelt, hogy mindenki más gyűlölte a kiválasztottat, mer' mégiscsak azt ígérte neki Černá... hogy körülfonja a lábaival... a „lábaival” különösképp tetszett, mer' sokkal erőteljesebb a régi „lábammal”-nál. Ráadásul fekete haja volt, és viszonylag apró, ám kemény és acélosra táncolt testét főleg fehérbe, feketébe meg vörösbe burkolta, mely színek a megismerhető világok legfontosabbikjai. A bár miniatűr színpadáról egy nyomorúságos zongora mögül figyelte az életet a bárban az okos nők éles és tárgyilagos nézésével, és párszor felrémlt bennem... a Tüzessel csatázva... a kollégákkal, de Cepkovával is vagy Elsa nőstényoroszlánál... David régmúlt oktatása során... hogy még a székek is megszépülnének a közelben, ha Černá ülne rajtuk. Hangja is volt, eszembe jutott Bohler, aki azután, hogy kimentette a lemezt a lángok közül, a hangot is az elismert értékek közé vette fel... Černá hangja ráadásul egyszer egy különösen nehéz üzleti tárgyalás után annyira megkavart, hogy elkezdtem magam mellett az asztal alatt matatni, közletről szólt a hang, talán azzal érte el ezt, hogy facsarta a szavakat, lehet, hogy közel akart lenni... és amikor fölemeltem a fejem, elkaptam a pillantását... újra megpróbáltam... és kicsit megin' durcásan nézett rám az egész hodályon keresztül... ha tényleg a közelben ül, lehet, hogy azt mondta volna: Ne tapizzál már!... harmadszor is... felém fordította a fejét, működik, ez hihetetlen, mondtam Elsa oroszlanősténynek... ja, te viszont már nem működsz, mondtam akkor a padruga, és igaza volt, vele már nem működtem... egy ideje már nem. Aztán a villamoson kövé meredtem, mer' amikor eszembe jutott a hang ott a Sziklán, meg Szuka utolsó szavai, amiket mondott nekem... megígérte, hogy találkozom a nővéremmel... és nem emlékeztem, zöld szeme van-e Černának... egyszer csak nem volt kedvem odamenni... sok minden történt egyszerre, és én nem álltam készen... de magánügyeket belekeverni az üzletbe, az nem megy, ez alapszabály.

Ülve maradtam, annak ellenére, hogy a villamos pont megállt, kinyílt az ajtaja, és a város ölelésre tárta ki vendégszerető karjait valami új és roppant gyanús virslisbodegánál egy elfeledett hazafi régi szobrával. A Hóhér, korábban Időfaló marsall sugárútnál szálltam le. A rossz öreg Prága 5 hűtötte a talpamat. Könnyedén és harciasan végigrohantam az üres Váltás, korábban Csápok közt utcán (utána valami kedvelt Budjonny ló nevét viselte), és ahogy futottam, egy percre bekukkantottam a Galaktikusba, nincsenek-e ott ismerősök, pár volt is, csak intettem nekik, és szaladtam ki az udvarra. Egy falon átmászva folytattam utamat. Meg-

lapultam a túloldalán, és egy darabig csak saját csöndes, óvatos légzésemet hallottam összegörnyedten, és már nem a lehetséges történetek szavait a fejemben. Sehol senki. Huligánosan lassan, szétterpesztett lábakkal, határozottan lépve, kezemet a combom fölött megfelelő magasságban tartva és az esetleges démonsuttogás ellen fölemelt kisujjéval végigmentem pár ismerős utcán, és kijutottam a Felszabadulás sugárútra. Ez a név nem változott, ez akkor is mindig jó, amikor letűnnek a régi patkányok.

Mivelhogy tárgyalni mentem, méghozzá egy oroszlánbarlangba, a bökő otthon maradt. Jobban mozgott a csípőm, ahol gyakran, túlzottan is gyakran éreztem a barátságos súlyt, de úgy éreztem, hogy nem is teljesen én vagyok az, mintha megfiatalodtam volna. Úgyse érnék vele semmit. Ha bármi lenne. Inkább ne legyen ott Černá, énekeltem, és tovább botorkáltam a koszos utcán, ahol fűzfák illatoztak, mint gyerekkoromban.

Odaértem a főkapuhoz, de a Szenvedő Nővérek temploma zárva volt. Órát nem hordtam soha, de még világos volt. Be akartam menni a szentek meg az angyalok közé a Bog helyére. Bekanyarodtam a Pályaúdvár utcába a Szent Brúnóhoz. A bár a közelben volt, nekem meg volt még időm, úgyhogy leparkoltam kicsit, és figyeltem az életet. Holnap este azonnal add meg azt a százaszt Padevētnek!, biztatott egy hajcsavarós nő egy savanyú pasit, aki épp a szemetet öntötte ki. A pasi kinyújtotta a nyakát, fölneézett az első emeletre, és nagy beleérzéssel megfenyegette a nőt. A nő eltűnt. Megértettem a pasit, nem kell mindenkinek tudnia, hogy ilyen szégyenletesen kevés dohányossal tartozik Padevētnak. A polgárok hazafele tartottak a munkából, megálltak az ivókban, a nők bevásárlószatyrokat cipeltek, néha láttam egy-egy babakocsit valami új jövevénnel, néha elment mellettem egy kutya. Egy idősebb nő, vagyis lényegében már vénasszony a szívéhez kapott, letette a táskáját, körülnéztem, hol a legközelebbi telefonfülke, de nem volt egy se, és mielőtt megnézhettem volna a keresztutcába is, az öreglány megragadta a táskáját, és nagy fürgén megin' nekiveselkedett, és egy darabka étellel továbbvitte a húst meg a táskáját. Csak mentem-mentem, és egy kis ideig nem csak magamra figyeltem. Hé, te picasa, te picsóresz... három idősebb cigány állt körben, a legellenszenvesebb megfogta a gallérom, a hallótávolságon belül levők tapasztaltan kikerültek minket. Nem, ezs nem azs, Fán, nem, nem, mondta az egyik csalódottan. Tényleg nem, mondta új ellenségem, Fán. Nem, ennek van haja, a pöcsfejnek. Nem, tényleg nem én vagyok az, hörögtem. De úgy nézett ki, hogy Fánnak azért az üdvére válna egy pofon. Sebhelyes lelke rohadásában végül felülkerekedett az igazságérzet, és elengedett, eloldalogtak a saját ügyeik, a bosszúállás után, eltűntek az én időmből. Amikor így figyeltem őket, és végiggondoltam, mit is mondtam tulajdonképpen Fánnak, észrevettem, hogy két-három cigánykölyök szalad előttük, akik szimatolnak. Okosan kitalálták a dolgot, motyogtam magamban, de nem a kis szerződés szerint való, nem kóser...

A Szent Brúnó-templom szintén zárva volt. Mi történik itt? De nem volt egyetlen megbízható ember se, akit kikérdezhettem volna.

Prága anyácskában akkoriban egyre kevesebben jártak szentségházakba, hogy könnyítsenek a lelkükön. A többséget már rég bedarálták a szekták, a dohány és a vitaminok. Vagy annyira a kerék alatt voltak, hogy már mindent elfelejtettek. Talán a lopások miatt zárnak be a templomok. A pokolra elkárhozott emberek továbbra is hordták a kíváncsú államokba a védtelen szenteket, ugyanúgy, mint a régi kockaköveket, a fiatal lányokat meg a gyilkos Leninovics szobraikat.

Abban a pillanatban asziszem, egy diáklány ment el mellettem, kecses válla kicsit lefele görbült, mer' a könyökével egy vaskos könyvet szorított az oldalához, viszonztam kérdés nélküli, hideg tekintetét, és megnéztem: Nem a Könyv volt az, egy Művészettörténet verte léptei ritmusára a csípőjét, úgy mozgott, mint a nyugodt tenger, föl-le, mint egy kis pedál,

amikor lassan, nagyon-nagyon lassan hajtasz... és ott álltam a Černá előtt, már félhomályban, mer' már megin' kihunyóban volt a nap, és az oroszlán aranyfeje, a nap korongja feltartóztathatatlanul csúszott le a petříni domb mögé.

A Černá előtt egy fiatal gyerek feküdt a hátán, elég magas volt, lehajoltam az áldozathoz... zöld cserokíze a tócsában ázott, a tócsa is zöld lett ettől a rossz kis színtől, a gyerek úgy nézett ki, mint valami Vadkeletet hirdető reklám szereplője, Hadraba nyugodtan csorgathatott volna egy kis lét neki a kíváncsi turisták miatt. Vigyáztam, hogy még véletlenül se közelítsek a kezemmel a zsebéhez, ismerjük az ilyet, ezeket a régi zsarutrükköket, hah, pénztárca az ingujjban, az ingujjakon meg bilincs, csak segíteni akartam egy felebarátomnak, hah, a kopó pirul a boldogságtól, mint a rák, a gazfickó reszket a földön, és az égből jó hír érkezik a munka és imádkozás nélküli felmagasztalódásról. A gyerek feküdt. Meglehetősen gyengéden megérintettem lehuny bal szemhéját, és egy mozdulattal felfedtem a pupilláját, e gyöngy nélküli gyöngyragylót, olyan volt az egész, mint valami alvilágról szóló könyvben, keservessé vált a fiataltsága. De ha nem hallucináltam, lélegzett.

Ideje volt bemenni és felmérni a terepet, mielőtt szembe kerülök Hadraba magyarázatával. Amikor kishitűen azt mondtam, hogy lehet, hogy alábecsüljük a veszélyt, és hogy az alapgondolat... még ha ez a barom teljesen szerződés nélkül vagy mondjuk északi szerződés nélkül nyomul is... akkor se csinál belőlünk veszett kutyát, akkor se ugrasztja össze a Szervezetet az összes ismerőssel meg a haverokkal, Hadraba nem örült, Hadraba csak üzletember... ez a begőzölt hitlerek akciója kellett hogy legyen... világos, Hadraba olyan, mint a bolsevikok, kicsit meg akart minket peresztrojkázni, de nem sikerült féken tartania a hülyéket, elfelejtette, hogy az ilyenek kivonják magukat a szabadság alól, amit sajátosan értelmeznek, és ami így mindenki más számára, aki csak él és mozog, diktatúrát jelent, kivonják magukat, hasonlóan ahhoz, mint amikor az újonnan szabadabbá lett állampolgárok rúgták szét a bolsevik tervgazdaság vályúját, akkor novemberben... amikor mind megtöltöttük a tereket, és szerettük egymást... a kételytől finoman vibrálni kezdett az összes csont az öklömben és a félelem erei is... aztán eszembe jutott a laosziak kifestett teste, Helena az összekaszabolt arcával meg David vére... és nem utolsósorban a saját vérem is, és elhatároztam, hogy ha Hadraba tényleg így tervezte, akkor kinyírom. Mindegy, hogyan, valamit csak találok, amivel a másvilágra küldhetem. Még mindig fogtam a kilincset, és könnyedén, az elején kicsit gonoszkodva, ahogy kell, haragra gerjesztettem magamat... a laosziak képe a kiforduló beleikkel segített, ők is testvérek voltak, és a Vén Bog csillagot ír be nekem ezér' a régi, vastag, fekete könyvébe... és jött a méreg, megérkezett: a fej részegítően szabad, a szívben emelkedik a víz, a vállak elnehezülnek a démoni erőtől, és kicsit táncolni lenne kedved... pocskondiázni valakit... inkább leállítottam a dolgot, kipróbáltam a barátság közötti és utáni rövid idő kérdő és kicsit éles mosolyát, aztán kissé kegyetlen és enyhén unatkozó és bosszús ábrázatot öltöttem, amivel az ilyen helyekre lép be az ember, kinyitottam az ajtót, és már bent is voltam.

Az első helyiség, amelyen végig kellett menni, egy egyablakos, bűzös lyuk volt, az ablaktáblát mintha kitörték volna, a plafonról csöpögött valami, a földön ócska, bűzölgő rongyok hevertek. A helyiség látszólag egy pultban végződött, ami mögött egy nagy állat északi állt, gyakori látogatásaim miatt látásból ismertem. Ez a gusztustalan helyiség a pár összetört székkal, amik úgy néztek ki, mintha pont most kelt volna fel róluk egy-két hullá, Hadraba trükkje volt... nehogy egy kellemes estére vágyó normális polgárok, titkárnőiknek házasságot kínáló főnökök, gyors munkához hallgatag bokszkodra vadászó maffiózók, sapkájukat gyömöszölő, elhasznált parasztok és más hasonló felesleges elemek is beszívárognak. Okosan kifundálta, és az olyan feliratok, mint „Parasztok, húzzátok a beletek, vedeljetek máshol”, többé-kevésbé megszokottak voltak. Tévécét meg teleszemcsést is hiába kerestél.

Fuj, micsoda lepratelep, én vacsorázni jöttem, anyukám azt mondta, hogy kitűnő vaddisznójuk van... próbálkoztam. Mirek, izé, a főnök, mondta az északi, későbbre vár téged, de üzeni, hogy jó vendég vagy, és hogy minden... a nagydarab állatja eltöprengett, és beletúrt tipikusan északi, hosszú, zsíros hajába... izé, szóval hogy minden pia ingyen van. Ja, és azt is üzeni, hogy izé, hogy mindenről tud, és hogy izé, pont most teszi meg a szükséges lépéseket, hogy megin' minden rendben legyen. Csak nem rögtön szívmasszázszt ad a laosziaknak, jutott eszembe. Lépéseket tesz. A görény! Megrogyant a térdem, de leginkább a megkönnyebbüléstől... ha ingyen van a pia, akkor ki akar békülni, tudja ugyanis, mennyire bírom az italt, ő meg halál zsugori... Figyelj, mindent elmondtam, úgylátja, izé, menj be, kajánk az nincs semmi. Micsoda, dühödtem fel ezen az értelemhurkon, amit a szavaival a nyakamba akart dobni. Izé, valami húsról beszéltél, amit az anyukáddal ettél itt. Eléggé meg volt rökönyödve. Csak poénkodtam, kint fekszik valami kiütött gyerek. Ja, tudom, én dobtam ki, verekedett. De ott fekszik... Az már a halált érdekli, mondta hadrabai hangon a melák, és az égnek emelte a kezét. Az már nem itt van... az minket már nem érint. Bemész? Aha. Hányan vannak, és hol várnak?, lőttem ki a katyusát. Izé, mondom, hogy nincsen itt a Míra, de majd jön, és hogy addig ingyen van a pia... szemmel láthatólag nem fért a fejébe, hogy ingyen nyakalhatok... az pedig végképp nem, hogy mégse nyakalom... de a régi irokéz cselem nem jött be, és csak abban reménykedtem, hogy tényleg olyan hülye, ahogy viselkedik, és amilyennek kinéz.

Széthúzta a függönyt, és én végigszökdeltem a folyosón, aztán már nyugodtan, mint egy idősebb úr, aki a női lelkék meghódítására indul, és talán mint Goethe, beléptem. A szokásos látvány fogadott. Asztalok és székek, rajtuk és körülöttük emberek, először a pódiumot néztem meg, de valami félmeztelen senkiházi vonaglott rajta, nem lehetett hallani, Černá nem volt itt, nem forgatta a szemét a mikrofon mögött, nem csinált úgy, mintha megenné, ez nagy száma volt... sehol se láttam a piros pulóverét, combján feszülő fekete nadrágját... talán kár, mer' ha győzelmet fogok ünnepelni... helyiség előttem, köd utánam, elindultam a bárpulthoz egy pókfülbevalós fickó felé, a pók a válla fölött hintázott. Internacionális, irracionális társaság volt itt: odébb egy csapat kínai tömte magát valami undorító, öreg hallal, mindenféle alternatív ifjak ejtőztek, eszembe jutott Bohler, aki amikor először hallotta ezt a szót, felhőrdült, hm, miféle alternatíva, nincsenek alternatívák, a dolog világos. Egyetértettem vele: csak az élet és a halál, a halál és az élet, ez a kettő. Örömmel szívtam magamba a füstölők illatát, ment az üzlet, terjengett a fűszag, ez az üzlet is ment.

Kint a kukáknál fekszik egy fiatal gyerek, idéztem az egyik dal szövegét a csaposnak. Ott fekszik, és szarul van, és egyedül van, tettem hozzá már saját kútforrásból.

Ki nem szarja le, mondta a csapos, és én nem erősködtem tovább.

Mit kérsz?, kérdezte, és elém lökte az itallapot. Mer' mától új van.

Nekem ingyen lesz, tájékoztattam.

Az nem számít.

Tanulmányoztam az itallapot, amin csak két dolog volt. Ismeretlen cuccok. Sört!, buggyant ki belőlem.

Nincs.

Mi ez, sztálini kommunizmus, hiánygazdaság?

Elfogyott, javított ki.

Akkor egy üveg vörösbort.

Nincs nyitva.

Mit hülyéskedsz?

A Míra aszondta, hogy ezek az italok valószínűleg megfelelnek majd neked. Figyelmeztetett, hogy ma különlegesen kedves vendég vagy. Úgyhogy próbálok a kedvedbe járni.

Tanulmányoztam az italok nevét.

I.n.s. b.b. Ez valami rejtvény?

Ez az Incesztbomba. Tekila kishúg a bratyójával, meszkallal.

Akkor egy duplát.

A másik piát Titkos Íznek hívták. Megkérdeztem, mi az.

Az titok.

A pultra csaptam a koldusutalványommal. Mondd meg! Engedélyem van.

Akkor nem lenne titkos.

Incesztbombát ittam, és ízlett. Tudtam, hogy Hadraba nem tudhat Szukáról, de hogy véletlenül pont ilyen, az agyamat támadó neve volt, az gyanúsnak tűnt.

Mióta van ilyenetek? És mióta használtok hitlereket verőlegénynek?

A pia mától. A második kérdést dilítelem, mer' nem értem. A Félelemminisztériumnak dolgozol?

A Szeretetminisztérium szolgálatában állok. Nem járnak ide hitlerek?

Ha igen, kivágjuk őket.

Amikor megkóstoltam a Titkos Ízt, minden ragyogóbb lett körülöttem.

Mi van ebben az ízben?

Amit akarsz.

Olyan fura...

Mer' ez a te titkos ízed, ki tudja, milyen különös kívánságot rejtessz magadban, öregem... milyen szenvedélyeket...

Hagyjad már a pszichoanalízist.

Frajd úr, Frajd úr, maga mindig feldúl, énekelte a csapos, és himbálózni kezdett a pókja.

Észrevettem, hogy az egyik asztaltól egy sápadt, szemüveges gyerek integet felém... megszoktam, hogy főleg a színészi karrierem idejéből elég ismert vagyok... biccentettem neki... tovább integetett, és a mellette levő székre mutatott... jó, jó, a poharakkal a kezemben elindultam felé... elmentem a mellett az asztal mellett, ahol a Whiskypap, Pia Páter ült koszos karingben, ismert figura, pap... sokáig valahol Romániában vagy Albániában kellett rejtőzködni... Mexikóban valami gyilkolásba keveredett... rossz pap, mondta Bohler. Fiatal, alacsony figura volt, az itteni pubertínók szórakoztak vele, meggyóntak neki, ő meg komolyan vette... Bár korán volt, a bár már megtelt. A köznép közt néha végigment és bólintott egy Név, egy viszonylag már ismert művészcseke, szponzorok is vadásztak itt, akik valahogy meg akarták úszni az adózást, és üzleteltek a művészekkel, a törzsek és a bandák itt elvegyültek. A Černá a keveredési helyek egyike volt, a művészek asztalától odahallatszott hozzám: A legjobb Kolář volt, volt neki a Csoportja, és negyvenketten voltak... És akkor mi van, a Bátrak kilencen voltak, mégis kiszórták az egész bolsevik bandát... Ez már nem posztidőszak, öregem, hanem ál, pa, vedd csak azt, itt mindenki pamensch, pabige, minden paművészet, pabarát,

vagyis padrúg, és ez a pavilág, már túl vagyunk a határon, én mondom! Mér', mi legyen? Hát ez az, amit nem tudok... Itt-ott lehetett látni egy-egy elbizonytalanodott dámát, vagy egy urat diszkrét kísérettel, a vitaminnegyedekből ereszkedtek le, mer' a társadalmi visszasságokat pellengérré állító hetilapban, a Tiszteletben, olvastak valamit a szexről vagy az erőszakról... ha erre vágytak, csak kicsit kellett igyekezniük, és bőségesen megkaphatták... Szia!, mondtam a fickónak, Potok vagyok... igen, tudom, sietve bólintott, úgy, ahogy megszoktam... de mer' nem akartam beképzeltnek látszani, inkább barátságosnak, nem kérdeztem rögtön a nevét, hanem motyogtam valamit, leültem, és azt mondtam: Tudom, már... te... ismerjük egymást... úgy hívnak, hogy... ez mint mindig, most is bejött. Benito!, buggyant ki belőle. Hát persze, heló, Benito, üdvöz légy. Az asztal fölé hajolva ült, és egy maszatos noteszba körmölt valamit... Hány óra?, nézett az órájára, és felelt is a kérdésére. Aztán felnézett. Nem, nem Benito vagyok, ő most jön, kolumbiai, nálunkaminisztériumbaaszongyák... koks, darálta, de ez titok. Fordítsunk a lapon. Romul üdvözlétét küldi.

Megértettem, honnan fúj a szél. Romul csatornabeli padrúg volt. Igazi harcos, aki képes volt egyszerre több helyen lenni. A jogállamért harcolt. Vodka-t ivott. Akkor váltak el az útjaink, amikor elfogadott egy tisztséget, és az egyik főkutya lett a minisztériumban. De ezt az ismeretséget a Szervezet sose használta ki. Talán ő volt az egyetlen, akiről tudtuk, hogy nem mászna be a csápjaink közé, hogy elvágna őket. A minisztériumban bőven akadt más, akit ide-oda lehetett tologatni.

Na és hogy van?, kérdeztem udvariasan.

Remekül, kiválóan!, kiáltotta a figura.

Én Ügynök vagyok, nyújtott kezet az asztal alatt.

Új vagy?

Igen, mondta boldogan.

Világos volt, hogy Romul egyik felfedezettje. Romul mindenféle ismeretlen sírásót rángatott elő a falvaikból, porlepte szobatudósokat a könyvtárakból, vidéki tatákat, akik a sörtől meg az ekétől úgy néztek ki, mintha ötig se tudnának számolni, és első osztályú ügynököket csinált belőlük. Főleg a fiatalok csodálták. Az igazságosságért folytatott harc mellett Romulnak még két hobbija volt: a pia meg a száguldás. Mivel kevés ideje volt, kombinálnia kellett a kettőt. A fiatal ügynökök, akik istenítették, olyan bajuszt növesztettek, mint amilyen neki is volt, úgy öltöztek, mint ő, úgy ordítottak az emberekre, mint ő, úgy próbálták előrántani a koltjukat, mint ő, és piálni is megtanultak úgy, mint ő, az isten háta mögötti járásokban meg irtották a csirkéket. A minisztérium soraiban sose volt még ilyen magas a halálozási arány. A KGB-re fogták. Faktoidokat bocsátottak ki a Mosadról meg az MC5-ről. A tejfölösszájúak lelkesedése Romult Micka kedvenc szamuráj busidójára emlékeztette. Arany Párában el is kezdték mondogatni: átkapcsol romulba.

Főleg az ifjuncokkal való balhétok miatt vagyok itt.

A sztalingokra gondolsz?

Lehet a Baloldali Front, a Vörös Holnap Úttörői, a Flóra- és Faunavédők, bár az valószínűleg nem, a Fekete Lovagok, az Utolsó Terror Brigádja, hah, most mindenütt nyomulnak, a Balkánról meg Ukrajnából jönnek, de ez titok, és lesznek reaktorok, urán, ez megy, nálunkaminisztériumbaaszongyák...

Mi van?

A kizárásos módszerrel kell eljárunk. Logikusan. A hitlerek voltak.

Azt mi tudjuk. De te honnan tudod?

Már régebb óta tudjuk... láttuk... a gömbben, a tükörben, hogy is mondjam... a prognosztáink... jósek, költők, pszichotronicusok...

Értően meghajoltam: a minisztérium ismert volt a miszticizmusra való hajlamáról.

Annyi, hogy a jövőlátóink már rég látták az egészet. Biztos felmerül bennetek a kérdés, mér' nem avatkozunk be, igen. De értsétek meg, hogy a minisztériumot átépítik, kevés a kocsi meg az ember, keressük a rátermett embereket, és főleg, ami megtörtént, azt nem lehet vissza-csinálni! Vagyis amikor a jövőlátóink rátok irányították a figyelmüket, akkor látták, és amikor látták, akkor már megtörtént!

De miért irányoztátok ránk a figyelmeteket? Tiszták vagyunk, mint a lilium. Szerződésünk van.

Az lehet.

De?

Van itt pár dolog...

A múltban, a jelenben vagy a jövőben?

Mindenütt.

Na és akkor mi van, kereskedünk. Bohémia a táj, az oroszlan és a régi gyerekkor... pont a gyanú ránk vetülő árnyéka dühített fel, magyaráztam... a Szervezet az államot leszarja, mást az állammal úgyse csinálhatunk. Legalábbis nem vagyunk felelősek azokért az ágyúcsövekért, amiket nemrég megáldott a kijevi metropolita. Meg azokért a puskákért, amiket Közép-Szerbiába küldtek!

És akkor mi van, ugyanazok a szállítmányok mennek a boszniai dzsamahiríjába is! Fönntartjuk az egyensúlyt. És eleve csupa védelmi fegyver mind. Az egyik kolléga, de őt nem ismered...

Azt a honvédot jól ismerjük.

Tudom, mondta Ügynök. És micsináljunk? Az Európai Államokba nem vesznek be. Nem vesz be a NATO se, mer' még egységes tölteteink sincsenek! Úgyhogy micsináljunk, magunkról kell gondoskodnunk.

És azok a szerződések a Kaukázusi Emirátusokkal...

Ha mi nem adnánk el katonai védelmi felszereléseket, eladna más. Amikor az első szabad elnököt leszedték a merénylők, ez volt megírva a végrendeletében. Ezt mondják nálunk a minisztériumban! Lehet, hogy némiképp és látszólag abszurdnak tűnik... de se Mauritániának, se Óceániának nem kellünk. Ezér' kell a lehető legértelmesebben viselkednünk.

Szedjétek már ki a gerendát a szemetekből. Mi szarunk a törvényeitekre. Meg a bíróitokra, akik a sírba küldték az embereket. Törzs vagyunk, aminek szerződése van. Én nem viszek kávékat annak a szörnyetegnek, aki annak idején kihallgatott, a rohadt hivatalában, ahol most terpeszkedik, a francba.

De üzleteltek velük!

És akkor mi van, ez az én szabad döntésem. Nem lenne muszáj. Az én dolgom. Ráadásul tök perverz, amit csináltok.

Van alkotmányunk!

Ugyanazok csinálták, mint a régít. Mindenféle doktorok a bolsevik intézetekből. Az ördög ügyvédjei, Ügynök. Az alkotmány kutyaszart se ér. Erre a papírra ugyanazok esküsznek, akik a régivel is jól megvoltak, és röhögnek. Sose voltak ilyen jókedvűek. Régebben azt fojtották meg, akit megparancsoltak nekik, hogy nekik is csurranjon valami. Most pénzért fojtogatnak. És a lé magától dől hozzájuk. Olyan ez, mint a régi szörnyű időkben Anglia. Fejlődőben levő ipar. A dohány a kalózkodónál van, és kis töpszliket alkalmaznak, hogy forogjon a kerék. Jog nem létezik, csak az öreg Darwin. Tudom. Én is benne vagyok a kerékben. Őszintén megmondom. Bocs, hogy így felkaptam a vizet!

Ti a maffia vagytok, Potok.

Ugyan már, mi csak egy baráti társaság vagyunk, akik segítenek egymásnak.

Ez előre kigondolt válasz volt, és nagyon tetszett.

Bennünket se a seftjeitek érdekelnek, abszolút nem.

Hanem mi?

Na, akkor belevágok. A kutatok a Zónában van.

Mi?, meresztettem a szememet Ügynökre. Nem tudtam elhinni, amit mond. Úgy két-három Zóna lehetett már a városban, és szörnyűek voltak, nagyon szörnyűek.

Ez komoly?

Igen. De maradj ülve, a barátaidnak nem lesz baja, más meg nincs ott. Gondoskodom róla.

Megfordult a székén, és most meg ő meresztette a szemét. Azt vártam, hogy előhúzza az adóvevőjét, de valószínűleg a torkában lehetett a készülék. Körülnéztem, mit bámul. Mögöttünk fiatal csajok ültek egy asztalnál. Ez kötné le annyira? Hé, mondtam. Tovább meresztette a szemét, verejtékezni kezdett. Hívjam a pincéreket, hogy kivádják a szemét kopóját?

Uáá!, tört elő belőle.

Rendben van. Aggódtunk a szlovák csaj miatt, de maradhat ő is. Láttam nálatok, egy kicsit én is...

Az érzéken túli érzékelés rejtélye, mondtam, hogy észrevegye.

Hát, tanulok. Legalább tudni fogjátok, hogy a minisztérium most harcol...

Gyorsan ismételtettem magamban: A Zóna rossz, a Zóna beszippantja a tisztákat, a Zóna alagút. Többet ezekről a helyekről nem tudni. Azon kaptam magam, hogy hangosan beszélek.

Ügynök boldogan bólintott. Már nem tűnt olyan fiatalnak.

Helyes, mondta. És van még pár dolog.

A Zóna nem valami városi lyuk, ahol aki gyors és ügyes, nagyjából túléli a dolgokat, mondtam. A Zóna maga a Rossz.

Ez a feléje vezető út. Azér' indultak el arra a hitlerek, mondta Ügynök. A laosziak csak úgy az útjukba akadtak. És szegény Hadraba ürügyet adott.

A hülye állat!

Hát, mondta Ügynök, nincs még annyi ideje Prága anyácskában, vigyorodott el, és bocsánatkérően széttárta a kezét.

Ebben a pillanatban gratuláltam magamban Romulnak a felfedezettje miatt.

Hogy ízlett az ital, és mit szólsz a nevéhez?

Mi, mi van...

Hát, azt gondoltam, hogy eszedbe juttatja Závorovát... Barbara Závorovát.

Fogd be, vagy...

Vagy semmi. A régi társulatotok után nem semmi aktamennyiség maradt a minisztériumban. Tudjuk, hogy Závorová annak idején Németországba szökött.

Tudjátok, hol van most?

Hát, vonta meg Ügynök a vállát, és összehúzta a szemét.

Nem szökött sehova, fölszállt a levegőbe, kirepült az időbe... Szuka! Hangosan mondtam a nevét egy idegen előtt, egy rendőr előtt... kiittam az italom, és felálltam.

Hát, lehet, hogy tudjuk, lehet, hogy nem tudjuk...

Visszaültem.

Az attól függ...

Mitől.

Áthajolt az asztal fölött, és egy szép kopómondatot mondott:

Csakis tőled függ.

Vagy úgy. Benne vagyok. De...

De mi?

De nekem szerződésesem van.

Hát persze. Ti afféle moralista banda vagytok, Bohler, ez a bogumil...

Hagyd abba, mondtam ingerülten.

Kezdjük a másodikkal, aztán visszatérünk az elsőhöz, mondta prágaiasan. Asziszem, megtaláltuk a módját, hogyan lehet kitisztítani, vagy legalábbis megállítani a Zónákat. És rákényszeríteni őket, hogy visszaadják, ami eltűnt bennük. A hitlereken kívül, persze. A folyamatban a tellúrmagmára támaszkodnánk, a belső izzásra... de ezt úgyse érted.

Nem. Mire játszottok?

Előttetek van a Spesart Társaság, azok koldusok, aztán az Abdulimah, azokat hagyjuk megdöglenni, valami jezidek, aztán ti. A törvény szerint a végén vagytok, de te magad említetted az öreg Darwint. Szóval ha fizettek egyetlen m-t a médiumnak, egy másik egyetlen m.-t a minisztérium számlájára és egy harmadik egy m.-t más számlára, és még egy m.-t nekem, elsőként nézzük meg a kutatokat.

Most már abszolút nem úgy nézett ki, mint valami sápatag fiatal kölyök. Már nem is dadogott. Potok színészt lejátszotta a színpadról egy másik smink. Vajon hány maszkja van, kérdeztem magamtól egy csepp szakmai féltékenységgel.

Amennyire szükségem van, mondta Ügynök.

És tovább tudod?, kérdeztem, és magamban azt mondtam: a tök felfalja a répát, a karók fűrészelnék.

A sörétszem ugrik, elmegyünk eggyel, mondta bizonytalanul.

Haha. És ha az első dolgot elfogadom, mikor látom őt viszont, hol van? Závorová... ahogy te mondd.

Ennyire én se tudom, vallotta be az igazat Ügynök. De legyél felkészülve.

Ő is ezt mondja.

Legyél felkészülve. Jelentkezni fog nálad Jícha.

Mi, nektek dolgozik?

Soha semmin ne csodálkozz. Engem Rudolfnak hívnak, és most legalább rájössz, hogy a minisztérium...

Szia, Rudolf!

Na és a másik ügy, meggondoltad már? Már este tud jönni a médium.

Ezt láttad a tükörben?

Ja, bólintott Rudolf.

És mi volt benne?

Hogy elfogadjátok. És hogy nem is kellett a többiekkel megbeszélned.

Rendben. Elfogadjuk.

Figyelj, Potok, legalább megtudod, ki ellen harcol most a minisztérium...

Hm?

... az Ördög ellen, suttogta, és fölállt.

Ott maradtam az üres asztalnál. Egyre nőtt körülöttem a zshivaj, úgyhogy szerencsére nem bírtam koncentrálni. A Zóna, ez rossz. Lehet, hogy kénytelenek leszünk kiköltözni. Öt m. az elég sok, majd meglátom, mit szól Micka meg David. Kérdőn néztem a csaposra, és megütöttem azt a helyet a kezemen, ahol az emberek az órájukat szokták hordani. Megrázta a fejét, és az idő jelét mutatta, sok időét. Oké, megpróbálom elintézni. De muszáj volt a doktor két lányára gondolnom, akik eltűntek, meg a bérlők gyerekeire... lehet, hogy mégse a csibészbandákhoz csapódtak. Amikor a macskákra, kutyákra és mókusokra gondolva nem bírtam tovább, elindultam a bárpulthoz. Útközben megálltam pár fiatal csaj asztalánál. Pont akkor érkezett meg egy újabb tizenhét éveske, kopaszra volt nyírva, és lenge ruházatának köszönhetően látni lehetett, hogy csupa tetoválás is. Képzeljétek, csajok, aszondják, ma Kék Négerék-koncert lesz, hadarta... csak le ne petézzél, te imamama, mondta egy másik. Madonna-arca volt, mármint régi Madonna. Ne haragudjatok, nem tudjátok véletlenül, itt lesz-e este Černá, kérdeztem udvariasan. Nem, a szülészetén van, mondta a Madonna. Mi? De hát... nem fért a fejembe... bekapta a legyet? Hehe, tört elő a csajokból a röhögés, te hülye vagy... skorbutja van, szájgyulladás, a piától, de inkább hívd meg valamire a hugicádat, ne állj már úgy és ne bámulj ránk! Nem, nem vagytok a testvéreim, és nekem ma még az igazságosságért kell harcolnom, utána lehet, hogy visszajövök. Lehet, hogy már nem lesz utána, mondta a Madonna részeg hangon, és én ez alatt a súly alatt alig bírtam elvándorolni.

Italért mentem, és igyekeztem csak a körülöttem levő hangzavart meg beszélgetésfoszlányokat figyelni... az ember legalábbis nem rágódhat túl sokat a sötét ügyein... valószínűleg azért volt itt mindenki... A vén fundamentalista aba Vaculiah ajatollahnak van igaza, mindenki, aki télen fagyasztott epret akar enni, megzavarja a természet körforgásának rendjét, és ezért azt érdemli, hogy levágják a kezét! Igaz, igaz, és aba Placiah a Kommentárokból hozzászól, hogy éjjel nem tud aludni a megölt hangyák sírásától, és aki megöl egy legyet, kötelet annak! Nyilván a

Flóra és Fauna Harcosai ültek ennél az asztalnál, egyetértettem velük, nézeteik még az értelmesnél is értelmesebbnek hangzottak.

Elfoglaltam megfigyelőállásomat a bárpultnál. A félmeztelen énekes a kis pódiumon extázisba jött, észrevettem, hogy a sörénye szögesdróttal van összefogva, és ahogy ide-oda táncolt, összevrezte a hátát... „fordulsz párat, és felfordulsz, úúájíí”, ezzel nem lehetett nem egyet-érteni, „vágóhíd, vágóhíd, úúájíí”, nagyon durva volt, odébb mentem. A sarokban álltam meg a falnál. És még mielőtt meghallottam a halk hangokat, csupa libabőr lettem.

Embernők húst esznek, jól figyelj.

És annak ott...

Annak magzat van a hasában. Hús nő nekik a húrukban. Néha megölik.

Hogy megehessék?

Nem. Hogy elégessék. És ott az a csaj is, csak még nem tud róla.

Élő utódokat szülnek?

Nagyrészt. Most már igen. De a halottak is húszsinórral vannak hozzájuk kötve. Régebben leharapták. Most levágják.

Szerintem ez itt előttünk hall minket. Kinyírjam?

Nem remegtem. Megin' megpróbáltam az énekest hallgatni, és könnyedén és fesztelenül keresztültüledni a tömegen a bárpulthoz. De lépni se tudtam.

Várjál. Megnézem, hall-e minket.

És abban a pillanatban felhangzott: Szerelmem! Úgy szúrt belém, mint a fájdalom fehér tűje. Aztán felcsendült a nevetése, barátságos és csendes: Én vagyok az, testvérkém, már veled vagyok. Fordulj meg, hadd öleljelek át! Tudtam, hogy ez nem... hogy ez nem lehet Szuka... ez a régi nyelven volt: Fordulj meg, és tekints rám! Látni akarlak. Fordulj meg, és most már mindig együtt leszünk, ígérem. Gyere ide hozzám... szerelmem.

Ha megfordulok, a Halál lesz ott, ezt tudtam. De már nem nagyon érdekelt. Izzadtam, mint a kohótűzben.

Na... ugye most kérsz egy bombát, mi?, kiáltotta a csapos.

Ühü, motyogtam, és léptem egyet, aztán még egyet... és megfordultam, de nem volt ott senki. Már senki se volt ott.

Mi van?, kérdezte a csapos, amikor kimerülten a pultnak támaszkodtam.

A francba, na, a francba már, öregem, tette hozzá, amikor észrevette a férfias könnycseppet, amely szétfolyt a borostáimon.

Izé, lehet, hogy az új piától van...

Adj egy Incesztet...

... fura, az emberek néha meglátják a fontos dolgaikat...

Lökd ide az Incesztet, és pofa be...

... de mi itten nem vagyunk pszichiátria...

A bombát!

Na, ne bögj. Még csak kilenc óra.

Otthagytam, és leültem az első szabad székre. Fogaim még a pohár szélén, és kicsit csuklottam, mer' pont Pia Páter éhes tekintetét láttam magam előtt.

Jó estét, fiam.

Jó estét, atyám, mondtam udvariasan.

Úgy tűnt, örül. Nem volt hozzászokva ehhez a megszólításhoz. Pačangának szólították.

Magas szárú cipődben, fiam, harci tör vagy csupán piszok lapulhat, nyíratlan és ápolatlan hajad oroszlánsörény lehet vagy báránygyapjú, amelyet az első erősebb kéz megmarkolhat, ezüstdíszeid, drága fiam, férfiúi magabiztosságot vagy gigerlis hiúságot jelenthetnek, tetoválásodban titkok igazsága rejtőzhet, ám lehet gonosz szívet takaró kígyóbőr, heged az igazságért vívott harc tanúsága vagy csak egy seb, mert odavágtak egyet... köhögni kezdett.

De úgy olvasott bennem, mint egy nyitott könyvben. Nem kis teljesítmény.

Mit kér inni, atyám? De oda kell érte mennie.

Köszönöm, mondta büszkén, fölmarkolta a pénzt, és elindult a bárpulthoz.

Kinyújtottam a lábam a végre szabad térbe... egyedül ültem a sarokban. Egyetlen ugrással odavágódtam mellé, ijedten zárta a markába a pénzt. Nem, ne izguljon, nyugtatgattam, csak félek egyedül maradni, úgyhogy inkább... Meglepetten nézett rám, bólintott. Amikor a csapos odatolta elé az itallapot az Inceszttel meg a másik csodával, elvettem előle.

Brandy, mondta Pia Páter. Egy brandyt kérek.

Ismeri Bohler pátert?, elegyedtem vele beszédbe, amikor visszamentünk az asztalhoz.

Ó, az a szakadár, a bogumilok egyik szektájával él, pogány nővel hál, fiam... ismered?, némult el.

Igen, feleltem. Hallomásból. Nálunk a gyülekezetben az járja róla, hogy rendes... rég nem beszéltem a régi nyelven, de ha papról volt szó, még ha kemény piás is, igyekeztem... és hogy a csoport, hogy támogatják egymást, hogy rendesek, atyám.

Szerencsétlenek, akik eltorzítják az egyház tanításait, mutánsok, légy velük óvatos, fiam. Melyik gyülekezetbe jársz?

Öö, ide, atya főnök, Prága 5-ben.

Akkor bizonyára ismered a méltóságos Dobiáš atyát. Olyan magas, vörös.

Ismertem ezeket a trükköket. Nem, atyám, nem ismerem.

Helyes, mondta Pia Páter elégedetten, mert nem is létezik. Bocsáss meg ezért az apróbb cselért, fiam. Nem nézel ki... és tőlünk ismeri Konrád tisztelendőt, az én jó pásztoromat, atyám... alacsonyforma, és kancsal.

Hát persze, fiam, Urunk hű szolgája. Ismerjük egymást valamennyire.

Atyám, megkérdezhetem...

Amit csak akarsz, fiam. Amit csak akarsz.

Mér' ilyen véres gazember a Vén Bog? Mér' zabál fel minket folyton? Néha attól félek, hogy megőrülök.

Csak megrázta a fejét.

Én pedig néha attól félek, hogy már meg is örültem, mondta. Nem csodálkozom, hogy te is közéjük tartozol... megszűntek a szabályok, ezért félünk. Kiitta a poharát.

A maga egyháza ismer minden szabályt, de nem ismer egyetlen emberi szívet se, olvastam valahol.

A szívét mindenki vizsgálja saját maga, ez a szabadsága. Úgyis csak a szabályok alapján ismerheti meg, mondta Pia Páter.

Bo... egy ismerősöm szerint vannak, akik már életükben elkárhoznak... az örökkévalóságig, vagy a kezdetéig.

Ha egy is elkárhozna... Pia Páter körülnézett a bárban, aztán tekintete visszatért az arcomra... ha ebben a helyiségben egy bűnös is elkárhozna, akkor azt akarom, hogy én is elkárhozzam vele. Ez valószínűleg istenkáromlás.

És tényleg hisz Istenben?

Ha nem, akkor levethetem ezt a... ezt a ruhát, és mehetek vagont rakodni, vagy esetleg valami hivatalba, vagy koldulni, mindegy lenne, de én az egyház testének része vagyok, az egyház pedig örökdik a szabályok felett, tanúbizonyságot ad ki...

De hát kizárták! Mer' piás!

Talán hitvány lelkész vagyok, de erről nem tehetek, ezen nem tudok változtatni. Akár, akár... meg is ölhetném magamat, vagy megölhetnék téged, fiam, és teljesen mindegy lenne, már semmi sem létezne.

Valószínűleg ezt akarja a Vén Bog, vigyorodtam el.

Fogd be a szád!, förmedt rám Pia Páter. Fogd be a szád! Fogd már be a szád! Ezt írd a padlódra, ezt tetováltasd a koszos bőrödre, ezt mindig olvasd el, amikor felkelsz a odúdban!

Mi van? A csapos állt mellettünk. Kidobjam?

Nem, mondtam. Hozz egy brandyt. Kér még egyet, atyám, nem?

Most szinte észrevétlenül bólintott.

Hiszek magának, szaladt ki belőlem. Jöjjön velem, lakhat velünk. Ez akkor jutott eszemben... éreztem, hogy ezzel a Pia Páterrel nem félnék, nem tudom, miért, elvégre sokkal rosszabbul volt, mint én.

Nem, nem lehet.

Bohler oké, Bohler... rendes ember. Eleve csak segéd, tört ki belőlem.

Nem róla van szó, de maga nem ért engem. Nem mehetek maguk közé... sokan vannak még, akik még soha nem hallották az Üzenetet, akik nem tudnak semmit. Maguk legalább közösségben élnek.

Biztos az Örömhíre gondol, jutott eszembe, lehet, hogy végső soron a kettő egy és ugyanaz. Hol lakik?

Itt alszom, vagyis... erre-arra.

A Telepen lakik?

Ott is, és a pályaudvaron is.

Így nem bírja sokáig.

Néha imádkozom, hogy ne tartson sokáig. Ami természetesen szintén bűn. Magának van menedéke, az jó, becsülje meg. Ezek a maguk törzsei, ilyen már volt, és minden biztosan újból kezdődik. Ebben van a remény.

Miért magáz, atyám?

Mégiscsak maga fizeti az italomat...

Az elsőt is én fizettem.

Akkor meg akart tőlem szabadulni.

Volt benne valami kutyás. De akkor is hittem neki... hogy az egészet komolyan gondolja.

Én vagyok az egyetlen pap, aki itt... alkoholistákat gyóntat. Úgy mondta, mintha dicsekedne.

És narkósokat?

Őket is... néha.

De hát azokat nem szabad.

Csakhogy... megin' kutyaarcot vágott... ezen a szabályon módosítottam, mert ezek különben soha... és lehet, hogy ha megszegtem egyetlen szabályt, összeomlik az egész építmény?, tette hozzá, és csillogott a szeme.

Részeg, jöttem rá. Indulok, mondtam. Felálltam, és odamentem a bárpulthoz. Ügyeltem, hogy mindig emberek közt legyek. A pókos csaposnak, akinek, amikor észrevett, nagyon égni kezdett a keze alatt a munka, azt mondtam, hogy vigyen ki a Páternek egy üveggel.

Hadraba aszondta, neked ingyenes, másoknak nem.

Ő nem mások, fizetem az italát.

Aztán eszembe jutott valami, és visszamentem Piához.

Atyám, ma két templom is zárva volt, ahova néha be szoktam térni, és sehol senki, akit megkérdezhettem volna. Ez új.

Akkor hát nem tudod, te szerencsétlen.

Mit?

A pápa interdiktumot hirdetett. A városban egy hete már nem is harangoznak.

Nem olvasok újságot. És mér' hirdetett a Papa....?

Az újságokban nem is volt benne. Nem merem megítélni, miért... a Zónák miatt, a szekták miatt, miattunk, nem tudom. Azonban a helyzetemben, elröhögte magát, a helyzetemben nem rejtem véka alá, hogy ez kemény ítélet.

Igen, nagyon durva.

Már az utolsó báránkáknak sincs hova menniük.

Csak ne változzanak farkassá, hehe, mondta váratlanul a csapos, és megvillantotta a fogát. Egy üveg remek nedű a kedves selyemfiúknak. Egészségekre, fiúk, mondta Pók.

Pia Páter gyorsan töltött magának, mintha valaki el akarta volna venni tőle az üveget.

Interdiktum. Most mind olyan, mint én. Majdnem, mondta.

Vén idióta, nemsokára feldobja a talpát, suttogta a csapos.

Tccc. Kuss!, mondtam elég hangosan. Kuss!

Mit hülyéskedsz? Figyelj már...

Nem úgy gondoltam.

Oldalt ültem egy szabad asztalnak, és azt mondtam, hogy ha most hallanám az Árnyakat, lehet, hogy megfordulnék. Ez a „lehet” vékony palló volt, amit az átugráshoz hagytam meg. Amikor már úgymond lassan megfeszítettem a vádlimat, a jobb lábamat a padlónak nyomva, a balt a levegőbe lendítve, Pók vállon kocogtatott.

Vár a főnök. Felfele mutatott az ujjával. Ott volt az iroda.

Elnevettem magam.

A Bogra gondolsz?

Arról semmit nem tudok, a Főnökre gondolok.

Beletelt némi időbe, mire fölfogta.

De elégedett leszel.

Azt majd meglátom. Kösz.

Elindultam a folyosón, aztán föl a csigalépcsőn. Már a lépcsőről láttam, hogy az irodában világos van, és hangokat hallottam. Ketten voltak, de ez nem kellett hogy bármit is jelentsen. A vállamat és a nyakamat tornáztatva legyűrtem enyhe félelmemet, és az utolsó pár lépcsőt kettesével vettem, hogy felélénküljön a lélegzésem. Kinyitottam az ajtót. Az asztalnál Hadraba és Jícha ült. Ilyen korán?, villantottam rá a fogamat erre a szimatra, Jíchára. Hadraba egy zsáknak támasztotta a lábát, amely úgy nézett ki, mint valami színpadi díszlet kátrányból. Kezével a szabad székre mutatott. Leültem vele szemben.

Minden színész buzi, kezdte Hadraba.

De én nő vagyok. Kíváncsi voltam, hogy reagál.

Nincs is csöcsöd.

A csöcs nem minden. Egyébként a zenészek meg mocsokkal teli, lerobbant narkósok, bontottam zászlót.

Dehogya, én isteni fénnel vagyok tele.

Patkányfény sugárzik belőled.

Ez a patkány lehet, hogy Jézus.

A nagyanyád Jézus.

Na jó, mondta Jícha.

Barátságosan mosolyogtunk egymásra, hiszen már tudtam, hogy nem Hadraba terve volt.

Legközelebb gondolkozz egy kicsit, mielőtt fölhergeled a gyerekeket, hol kutakodjanak, oké?

Nem lesz semmiféle legközelebb, mondta Hadraba. A becsületemre és minden másra ígérem. Akartok esetleg valami kártérítést az átélt félelemért?

Mi sose félünk senkitől, mondtam. Öt m.-t akarunk.

Nincs, nyomorba akartok dönteni?

A kútról nem ő tehet, jöttem rá.

Valami mást ajánlok nektek, mondta Hadraba. Lehajolt, és félrehúzott egy darab kátrányt a zsákról. Megláttam Marslakó arcát. Azt, ami maradt belőle.

Él?, kérdeztem összeszorult gyomorral.

Még igen, rajtatok múlik, mondta Hadraba. Át akarjátok adni a laosziaknak? Ő ölte meg azt a kettőt. Amikor ajtót nyitottak neki, mindkettőt leszúrta. És ő vágta tönkre az oltárotokat, a disznó, mondta Hadraba, és az arcra köpött. Marslakó szemhéja megremegett, és tágra nyílt. Engem nézett.

Üdvözl a vén gyökér, mondtam neki. Meredten nézett rám, és nekem összepréselődött a gyomrom. Nem mintha sajnáltam volna. Még mindig félttem tőle.

Ez Marslakó, az undorító küldöncöd, mondtam.

Hogy hova valósi, az engem nem érdekel, de megszűnt élni, amikor elkezdett a saját feje után menni. Az én küldöncöm volt, de már vezekeltém érte, mondta Hadraba.

Hagyhatjuk, ez már bajosan bánt bárkit is. De akár, és Hadraba a vég jelét mutatta.

Nem kellett sokat töprengenem. Rendben, mondtam, és a megfelelő jelet mutattam.

Akkor ugye megin' minden oké?

Ja. Meg kell mondanom, hogy egy darabig aszittuk, hogy mindent elfelejtettél, és hogy nincsen semmiféle szerződésed.

Nem vagyok öngyilkos, mondta Hadraba, és betakarta Marslakó arcát.

Nem arról van szó, hogy meghalsz, hanem arról, mi lesz utána, mondta okosan Jícha.

Hogy működik a szabad sajtó, kérdeztem tőle.

Papíron.

Jícha szintén csatornabeli ismerős volt. Bonyolult személyiség, fiatal költő. Az utóbbi időben hallottam róla ezt-azt. Most megin' egymással szemben ültünk. Kénytelen voltam az emlékezet félhomályos ösvényén visszamenni az előidőbe, oda, ahol egy ködbe burkolt kartotékdobozban az arcokat, gesztusokat, foszlányokat őrzöm.

Jícha már vagy tíz éve vezető fiatal költőként lépett fel, de mer' az első zsenyéit szamizdatokba fojtotta, összességében senki se tudta, mit ír. Igazából csak a földalatti múltjának köszönhetően ismerték. Egyetlen kötetét, a „Szeretlek az örület óratornya alatt”-ot hülye gimnazista lányok meg a pervertált tanárnőik vásárolták össze. Aztán verset többet nem írt, kimerítette a régmúlt földalattiság romantikáját, és valami igazán véreset kellett találnia. Homályosan felidéződtek bennem az újságcikkei a vendégmunkásszállók elleni támadásokról. Jícha rájuk alapozta forradalom utáni újságírói karrierjét. Beférközött a vietnamiak közé, az emlékezetes 1., 2., 3. évében... az idő kitörése után tízezerrel voltak itt Bohémiában...

Kényelmesen elhelyezkedtem, és visszaemlékeztem a Csatornára: az emberek, csak a prágaiakat ismerem, néha annyira kiborultak valamitől, hogy csak a legtaknyabb módszerekkel tudták lereagálni a dolgokat. A levegőben mindig ott lóg az emberáldozat szüksége. És ki gondoskodik a gyűlölködés végtelen mélységben gyökerező emberi szükségletének folyamatos kielégítéséről? Elvégre ez az alapvető emberi jogok közé tartozik. A betonhasáb felszínén az én időmben áldozathozatalokra már nem került sor, dehogyis, csak lent a pincében, ott, ahol erjedt az undor, ahol annyi bűnöző energia volt. Annyi kihasználatlan energia. A hiábavalóság, a tehetetlenség energiája. A gyűlöletet már nem lehetett pár akasztott

emberre irányozni, mint évekkel azelőtt. Az ellenség, a régi USA és az új chartások képe kezdettől fogva halvány volt, és azok számára is használhatatlan, akik megrajzolták.

Varázslónőm elmagyarázta, hogy muszáj volt valami ellenséget, valami tömeget találni, akik meggyőzik a helyieket, hogy a kommunizmus Európa szívében még nem is olyan szörnyű. Ezt a tömeget az ázsiai kommunizmusban találták meg. A testvériségről szóló frázisok mögött igazi bomba volt: a pöttöm ázsiai férfiak és a különös ázsiai nők túlméretezett vattakabátjaikban meg melóscipőikben a közép-európaiaknak más emberi modellt mutattak. A vörös fedelű közlekedőedényben pár buborék egyik edényből átkerült a másikba. A népek szervezett vándorlása munkáért egyebek közt ismét bebizonyította az energia-megmaradás törvényének helyességét. Nem lehetett teljesen beleömleszteni a gyáracsarnokokba. A vendégmunkások özöne ugyanis, hála istennek, csak úgy mellékesen megváltozatta Bohémia etnikai arculatát, és a nemzetközi szerződésekből és számokból és grafikonokból gyakran az emberközi kapcsolatok különös virágai bújtak elő. Meglehet, hogy megin' hazudok, de szóról szóra ezt mondta az öreg varázslónő. Smíchovban ültünk nála.

Százezrével jöttek Ká-Európába. Töltötték be őket a gyárakba, és ők a hazai dolgozók öntudatát nemcsak alacsony termetükkel és eszméletlen kotyvalékaikkal erősítették, amiket a törvényes és egyedül helyes virsli meg sör helyett ettek, de a szülőhazájukban dühöngő háborúról, éhínségről meg öldöklésről szóló történeteikkel is, ahol ez az egész tegnap történt. Ezeknek az emberfajtáknak tilos volt kereszteződniük, de ha mégis megtörtént a dolog, mert a szerelem örület, a hivatal szemet hunyt fölötte. A hivatal által kordában tartott tömegek tapogatózva ismerték meg egymást. Mer' az emberek kordában tartásának rendszere nagyon tökéletes volt, emlékszem rá. Talán csak a neurotikusnak sikerült kicsusszanni belőle... csak pár hős aktívkodott önállóan, itt-ott letéptek egy zászlót, K...át másoltak például, eltérítettek egy repülőt, szétverték a Forradalmi Szakszervezeti Mozgalom hirdetőtábláját, nyelveket tanultak, harcoltak az igazságosságért, imádkoztak, dinnyét loptak, extázisban megtámadtak egy-két rendőrt... hiszen a legkisebb erőfeszítés is, hogy valaki saját kilátót építsen a dróttal körülvett területen, magában hordozta a babiloni bomlasztás drasztikus elemeit, ez benne van az emlékezetembe. Az örület nem tudott szétterjedni a szélben, a dróton belül maradt. A ketreben keringés örülete volt ez, saját maga ellen forduló örület. Megölöm magam, téged vagy valaki mást, az örület utolsó kiáltása, végállomása. A vétkes természetesen az áldozat.

A hősök (és a verselő Jícha közéjük tartozott) néha azon a részegség és másnaposság közötti ponton tértek magukhoz egy szétvert kirakatban, ahonnan nincs visszaút, szilánkoktól összevagdossot testük fájdalma ébresztette őket, a rendőrségi szirénáktól tértek magukhoz. Az egyik a cellájában még a fülét is képes volt levágni.

De ezek a hősök, akik beugráltak a kirakatokba, és az örület önfertőzésének büszke érzésével tették tönkre a testüket, ezek összetettebb személyiségek voltak. Neurotikusok. Művészek. Bűnözők. Mazochisták. Súlyos prométheuszi gondjaik voltak a májukkal. És sehol egy sas, amelyik marásra készen leereszkedett volna hozzájuk. Le se szarta őket senki. Magukra vették a felelősséget, és saját magukból fizettek. Inkább fizetek, mint köszöngessek, mondta nekem Timpo. Ő ma buddhista. Leborotválta a haját, és új fogai vannak. Magvakat rág velük. Él valahol.

Ja, ja, zord gyűléseken ücsörögtünk valamikor a kollégákkal. Nekünk, fiúknak kicsit könnyebb volt, nekünk legalább tennünk kellett magunkat... a törzsünk csajai előtt... de annál sivárabb volt az ő életük, mert minden nő, aki nem hülye, természetéből adódóan kedves, gyengéd és szép, nem is kell törnie magát. Igen, ha a hazánkfia végignézi a történelmet, mondta Gólya az egyik gyűlésen... nem szégyen egyáltalán... életben maradni? Annyi vérengzés volt... és van most is... pikardok, valdenek, Hus, Fehér-hegy, éheztetés, börtön, itt-

ott kivégzések... cenzúra és száműzetés... német, szovjet, csehszlovák lágerek, volt, akinek mindegyikből kijutott... Kulakisztán... könnyű- és nehézbombázás... mindenféle kemencék... szögesdrótok... farkaskutyákkal... a legjobb emberek leöldökölve, elűzve, állandóan börtönben... állandóan veszélyben az élet... ne csodálkozz hát azon, hogy néznek ki az emberek az utcán! Nincs szikra, nincs lendület... lófasz az egész... Ja, ja, bólogattunk, és köpködtük a dohányt... várd csak meg, hogy megbukjon a kommunizmus, megnyílnak az archívumok, és csak pislogni fogunk, hány spicli volt itt... nem nyílnak meg, ne félj... megin' megkötik a társadalmi szerződésüket, és csönd lesz a gyalogúton, inkább elfelejtik az egészet, megin' becsukják a szemüket, és megy minden tovább... Merre?... Nem mehet! Én már semmit se felejték el, nem hagyom még egyszer, hogy elrabolják tőlem saját magamat, elrabolják az időmet... kiáltotta valamelyikünk hisztérikusan... nyugi, a bolsevizmus nem bukik el a mi életünkben... mi nem bukunk el, itt nem lesz Tobruk, de még Varsó se, itt fogunk megrohadni, itt, itt, itt... a Csatornában... történelem? A husziták? Eh, ugyan! Megölték a papokat, a disznók. Na... Angliai csata! Rendben... de idegen seregben! Milánó, Ulászló király! Jó, jó, de ez rég volt... Ha az embernek eszébe jutna valami, valaki... nem hülyülne meg... Ja, volt itt egy bátor, öreg tanító, egy színész játszott egy filmben, folyton ilyenekre cipeltek minket, ezekre a gigantikus gótikus bolsevik vérmozikra... az oroszok öldösték bennük a németeket meg mindenki mást... oda-vissza, kölcsönösen... mindig, amikor az osztálytársaimmal beestünk a mozi sötétjébe, valami bestiális vörös bolsevik móka volt kibontakozóban, vagy valami nekrofilm pergett, kivonni valahogy a forgalomból Bajzát, lépre csalni Hálát, nem figyelmeztetni Glasert, ez volt a lényeg... hogy ügyesen és feltűnés nélkül Věruška mellé ülhessek... sokszor sikerült is, és sajnáltam, hogy nem kettő vagyok... már akkor is, mer' a másik oldalról nem tudtam megvédeni... és a vásznon ment az öldöklés... először páran rosszul lettek tőle... rókáztak a kiscsajok... de aztán megszoktuk a katyusákat, a szétszabdalt testeket, az összeomló házakat meg a lángszórókat... kábé annyira kavart fel minket, mint egy tűzijáték, mondanám így, az idő távlatából... az idősebbeket már nem is vitték, mer' az ellenanyagok gúnyt váltottak ki belőlük... a gúny pedig a mozi sötétjének viszonylagos biztonságában röhögést, vihogást, hangos tanácsokat: Nyírd ki! Ratatata! Ruszki disznóra tüzet nyiss! Nyiffantsd ki, te hülye! stb. és hasonlók, és a gyáva tanítónőink, akikből *néni* helyett elvtársnők lettek, nem bírtak velünk, és később a fiúk elkezdtek üvegeket körbeadni... tapiztuk a lányokat, csak azokat, akik akarták, és csókolóztunk is... a Bajza egyszer valami gyógyszert osztogatott... tizenhárom éves korától narkózott, a bátyjaitól látta... és a vetítést kemény látomások zavarták meg, énnálam legalábbis mindenképpen, Věruška nyugtalanul böködött és forgolódott... nem mozdultam... de volt ebben az egész agyromboló látványosságban egyfajta Erkölcsi Elv, az a kitalált bátor tanító, az az öreg színész... Magasabb erkölcsi elv, mondta az egybegyűlt osztályának, azután, hogy a véletlen folytán a németek megölték pár osztálytársukat: Kedves gyerekek, a zsarnok megölése nem bűn! A Heidrich-gyilkosságról szólt a film, ami bizonyos utcáknak máig visszatér az álmaiban, pár ember akkor megölte a zsarnokot, mielőtt őket ölte meg az árulás... a templomban!... és nekünk alapos okunk volt az éber pislogáshoz, köhécseléshez, csoszogáshoz, összeesküvő orrfújáshoz, mer' ez jó jelszó volt... és a film ezzel véget is ért, de mi tovább csoszogtunk a lábunkkal, és vigyorogtunk, mer' jól tudtuk, hogyan folytatódnak a dolgok a valóságban, amikor véget érnek a filmek... az a tanító az egész osztály előtt mondta, amit mondott, úgyszólván biztos befűjta valaki, és őt is megölték, ez világos volt... de nem számított, ez már csak így van, és azok a kölykök a filmben kábé annyian voltak, mint mi... és én vártam, mikor áll föl valamelyik tanárom vagy tanárnőm, és mond... valamit... de ők azt mondták, hogy a megszállás oké és egészében örömteli dolog, meg hogy az oroszok Nagy Testvérek... igen, ezt mondták akkor... bólogattunk a gyűléseken, és köpködtük a dohányt... néha valaki harcba szállt az igazságtalanság ellen... volt, aki narkózott... Hála pedig kínaiul tanult, Glaser meg ült.

Egy csomó elutasítás érte őket, a fiúkat és lányokat nagyon korán arcul csapta az élet, és nagyon korán megtapasztalták, hogy fekete a térkép... és már csak a legstupidabb humor működött... ez az egész fejlődés közben zúdult rájuk, és lehallgatott lakásokban éltek... és a gyűlések zordak voltak, de aztán Gólya kidolgozta a hangyákkal kapcsolatos tanításait, de ezt már mondtam... és reggel följött a nap, lényegében mindennap, és néha a történelem ötletet adott valakinek, vagy megszedítette, Bohler: Odassatok! Indián missziók Észak-Amerikában, Ochranovi testvérek, Moravian brothers! És cseh és morva jezsuiták Dél-Amerikában! És Gólya: Bedřich Placák ezredes, szlovák felkelés, durva hegyek, durva golyószórók, de ez titkos! És jött a Tüzes, és a nap túlélte önmagát.

A jó öreg tribalizmus... de... ketrecben való köröözésről beszéltem, örületről meg áldozatokról. Az, aki átugrik a kirakatüvegen, magáért fizet, a démonaiért. De könnyebb elkapni egy macskát, fecskefiókát, kóbor kutyát, valakit, aki csöndes és néma, egy jogok nélküli rabszolgát. Valakit, akinek fáj, és aki nem fog beszélni.

Erről már volt szó az egyetemen, nem?, szólítottam meg képzeletbeli társamat az új időkből.

Persze, de ez pont arra a rendkívüli napra volt kitűzve, amikor a menzán felejtettem az indexemet, felelte.

Ezt az egészszet minden gyerek tudja, lopd el a rollerjét, hadd tudja meg minél hamarabb, mi az ábra, hadd legyen neki minden világos; a jó háborúja ez a gonosz ellen, mondtuk egymás közt.

A vendégmunkások égi ajándékként érkeztek a régi idő utolsó éveiben.

Tömeges bejövetelüket még a legegyszerűbb polgárok is megtapasztalhatták.

A gyűlölet kitágította a maga kivezető nyílásait, és így bőven átfolyt az új időbe is. Jíchának volt hát dolga, a gyűlöletnek köszönhetően nem tűnt el a süllyesztőben.

És magamnak azt mondom: minden világos, és mindig is az volt. Mindent értek, mindent látok, megértően fülelek. Nézem magamat, én is belerúgnék. Legjobb a földre kényszeríteni az ördögöt, és bakancssal kicsinálni.

Jícha is egész szórakoztatóan tudott mesélni kétes élményeiről meg az alkalmi seftjeiről. Néha dohányt is kiszedett így emberekből. Csakhogy a régi iszonyatok idővel elhalványultak, új történetekhez pedig se ereje, se közönsége nem volt, és visszafordíthatatlanul esni kezdett Jícha árfolyama. A vendégmunkások hazamentek, vagy átszökdöstek a kíváncsú országokba. Az új időben a gyilkolás ráadásul mindennapivá vált, és a polgárokat már nem érdekelték Jícha riportjai. Egyre komorabb lett. Pont akkor, amikor rájött, hogy ugyan kedve szerint írhat bármit, de már senkit nem érdekel, kirúgták az újságtól. Bombát helyezett el a szerkesztőségben, hogy történjen valami, és legyen miről írnia, mert az utazás untatta. Aztán elindult lefele a lejtőn. Annyira, hogy állítólag újra elkezdett verseket írni. De a gimnazista lányok időközben megöregedtek és megkeményedtek, és a saját költeményüket élték. Az új gimnazista lányok meg már abszolút semmit nem olvastak. A tanárnők pedig nem érdekelték Jíchát. Néha-néha, leginkább megszokásból, valamelyik haver azért megdicsérte a sajtóban. Jícha ugyanis kellően agresszív tudott lenni, Arany Pára meg kicsi. És a kulturális rovatok címeit bármelyik álmoskönyvben megtalálod. Így legalább a girhesebb kritikusok vigyáztak. Valami tévedés folytán Jícha pár irodalmi díjat is begyűjtött. Senki se tudta, miért, legkevésbé ő maga. Járt a szerkesztőségeket, és morzsákból élt. A rádió számára halott költőkről csinált műsort, akiket ő talált ki. Balhé lett, és ha ez földalatti hírnevének zenitjén történik, békén hagyták volna, de így lerugdosták a lépcsőről. Azt hallottam, hogy egy időre eltűnt Arany Párából. Engem nem érdekelt, nem volt rá szükségem, hogy a közelemben legyen.

Nagyon jó, hogy visszajöttél, mondta Hadraba Jícha felé.

Igen, rég nem láttalak... hol voltál?, kérdeztem illedelmesen.

Fúha!, jött ki Pókból, észre se vettem, hogy bejött.

Hát díjazták az ösztöneit!, mondta aztán irigykedve.

Ja, bólintott Jícha. Irodalmárként indultam el a világba. És mint irodalmár és világcsavargó tértem vissza, mondta mély hangon.

Pók csosszantott a lábával.

Igen, barátaim, tisztelt banda, visszatértem, mert keményen megvilágosodtak előttem a dolgok, folytatta Jícha. De nem erről fog szólni a történetem.

Hadraba kinyújtóztatta a lábát. Pók átmászott a kátránydíszleten a hullával, és kényelmesen elhelyezkedett az egyik széken. Jícha elnyúlt, lehunyta a szemét, és elkezdett ide-oda hintázní. Leesett a tantusz.

A különböző egyletek akkoriban elbeszélési technikákkal szilárdították meg a társaságukat. Leginkább született félénkségből eddig nem magyaráztam el kellően, hogy abban az időben, amikor a Teleszemcsés elkezdett hunyorgó pillantásokat vetni a legkülönbélebb beszélő fejek mindenféle halott szemének mélyéről, mi, kedves hívők és ínyccek, visszatértünk a háromdimenziós elbeszélőkhöz és színészekhez.

Szívesen figyeltük, hogyan bontakozik ki az elbeszélés csak a megfelelő szervek révén a szemünk előtt, mint a régi időkben, amikor az emberek csak vályogkunyhókban és toldaléképületekben éltek. Az élő beszédől kisebb lett a hideg a helyiségeinkben. A hideg maradt, és az ember többek között összetörhette maga előtt a háromdimenzióst, ha elégedetlen volt. A dicsérettel szégyellősegből fukarkodtunk.

Jícha, talán lelke erőszakos meghajlítása miatt, Ká kígyó őserdei módszerét használta, akit a mauglis filmekből ismertünk. Akkor Ká kígyó bólintott, és hatalmas csúszós testével hurkokat rajzolt a homokba, így a Bandar-Longok Majomnemzetének vezetőit egészen éles szemfogaig csalta. De ezt mindenki tudja.

Úgy éreztem, hogy ez a stílus elég jellemző Jíchára.

Én magam az emelkedő hang módszerét részesítem előnyben.

Igen, igen, barátaim, útra keltem, mesélte Jícha, a szeme csukva volt... észrevétlenül balra dőlt, aztán jobbra... elindultam a világba, és mesélek nektek erről, barátaim, döntötte Jícha a testét balra, aztán jobbra és megin' vissza... rövidebb bevezetőnek talán megteszi, fiúk... hm, hát igen... jól hallotok... egy kis történetet mesélek nektek, a fületeknek, a lelketeknek... magyarázta, és észrevettem, hogy Hadraba már lehunyta a szemét, Pókot nem láttam, de meg se mukkant... az én szemem is kezdett leragadni... és Jícha belekezdett a mondókájába... és abszolút nem csodálkoznék, ha előkészítette volna ezt az egészet... ez a szószátyár...

JÍCHA: „BELEGABALYODTAM • CSAPDA • KARNEVÁL • ÉLŐ NYELV •
NAGY HÓ • NÉPEK TAVASZA • VESZÉLYES AUTÓBUSZ”

Ti tudjátok, hogy bolsevik fiatalságom idején néha szenvedtem a léttől, testvéreim, és hogy ezt nem szégyelltem szavakba önteni, és teleírni vele a papírt, hogy így felhívjam magamra a figyelmet. Közületek is volt, aki ezt csinálta. Firkálgattatok a papírra, testvérek és kalózok, ne is tagadjátok, és bármilyen szavakat használtatok, mindig ugyanazt írtátok, vagyis ezt: Itt vagyok. Kedvelsz? Ti tudjátok, farkasok és parittyások, hogy ez csapda az ásítozó olvasónak, aki szart se tud. És hozzátok hasonlóan jártam a várost, a területemet, és kerestem a műtárgyakat, a szellem tárgyait, a pirulákat a népirtás ellen. Tudjátok, babszemjankók és ganajturók, hogy keletkeznek az erővel telt dolgok: a túlélés művészetével, akár az önmegsemmisítés árán is. Semmit se nyernek, de itt vannak, mint tudjátok, mindenese és fuvarosok. És ahogy szemérmetlenül és egzisztenciálisan föl hívtam magamra a figyelmet, hirtelen belegabalyodtam a nyelvbe. Ahogy ugyanis dagasztottam magamnak, és lépdelttem rajta, és simogattam és facsartam, a nyelv védekezett. És így feszültség keletkezett. Aztán csapdába kerültem. Csakhogy még előtte láttam azt a nőt, és egy apróbb kérdést intéznék hozzátok, íjászok és lövészek.

Különböző lehetőségek vannak... számtalan... de te mész... felálltál és mész... a táj ellenséges... a láthatáron itt-ott még tűz is ég... mész, fázol, szarnod kell, és éhes vagy... és a bokrok közt tyű! egy hulla is van... és mész... kicsit szarul vagy... ráadásul nő vagy!... de egy kicsit siksz, hogy úgy mondjam... és csúnya vagy, és nem éppen fiatal... terhes vagy... valakitől... talán valami katonától... különböző lehetőségek vannak, különböző dolgok vannak itt... követed a piszkos levegő foszlányait... az úton csak konzervek hányódnak, selejtesek... kicsit szeméttelép-jellegű a táj, amerre mész... tétovázol... mégiscsak vannak lehetőségek... mi van a láthatáron túl? kétségek bújnak beléd... újabb láthatár... azon túl meg... mész és habozol, de amikor megfordulsz, te katonaringyó és markotányosnő, amikor megfordulsz, és visszanézel, kedves nővérem... Egyiptom van ott! Rabszolgaság! És előtted és körülötted... ilyen a szabadság.

Úgy van!

Hevesen bólogattunk, mosolyogtunk egymásra, suttoztunk, hehe, ezzel Jícha nem ugraszt be minket... de nem ám.

Én is elfogadtam ezt, szobrászok és kőfaragók, de nem szabadultam meg szenvedélyemtől és buzgalmamtól, azaz a szöveg egyidejű kultivációjától és degenerációjától, műhelyre vágytam, elindultam hát Európába, testvéreim. Biztos emlékeztek az 1., 2., 3. és így tovább évekre, amikor előmáztunk a Csatornából, lassan és óvatosan, nehogy fejbe kólintson minket a levegő. Én, testvéreim, mielőtt elindultam az utamon, belegabalyodtam a Kulthúrába... és rabszolga talán már nem voltam, de szolga lettem... a kulthurális rovatok szolgálja... fiatal szerzőkkel és régi szövegekkel kellett foglalkoznom, minisztereknél, bankoknál és paradicsomimportőröknél kuncsorogtam, róluk egy rossz szót se!, előszobáztam, beszéltem, hallgattam és pisszegtem és tűtűztem, mert rohantam... rohantam valahova, de vesztettem a vadságomból, és ha a rabszolgaság ől, a szolgaság meghunyászkodóvá tesz, mi a nehezebb? Egy kiló vaj? Vagy egy kiló hús? És figyeltem a többiek a Kulthúrában, és szörnyű volt! Nagy nulla az egész bagázs! És ebbe siettem én! Unalmak unalma! A beszéd unalma! Halastó, tele henye hallal, akik már nem is harcolnak, mer' nincs miér'! Még beszámíthatatlannak is vettek... sokan az erdei rablók alapszabályait se tudták, Siller: Az egyetlen lehetőség közted és

az olvasóközönség között a háború... kedves olvasók! Leginkább blicckrig. Más nem lehetséges. Belenyúltak a cikkeimbe, hogy olvashatók legyenek. Ezt a hülyeséget! Pont ezek az emberek kapták el végül a tolvajt, és törték kerékbe. Tudtam, hogy le kell lécelnem, mielőtt balhé lesz. Óvatosnak lenni! Vigyázni a nyelvre. És akkor semmi másom nem volt. A szerkesztők üdvözlésképpen beintettek, abszolút nem volt könnyű dolgom. Pusmogások és suskusok, mendemondák és mondamendék. Értekezlet, értekezlet, majd gyűlés. És mobbing. Pletykaka burana. Kulthurális rovatok, inkább a ravaszra teszem a kezem, ha meglátlak benneteket! Szócséplőgép mind, és aki kulthurrovatszolga, az Reklámmamit szolgálja. Ilyen látomásaim voltak: Tudod, mi leszel a haláloed után? Még nem, Főnök... giliszta?... cipőszekrény?... vagy talán... cseh szakos bölcsészlány, buzi? Nem, esztétikaprofesszor leszel! Ne, kérlek, az kemény. És ha nem vigyázol, utána meg tudod, mi leszel? Mi, Főnök? Egy bulvárhetilap kulthúrrovatának az újságírója! Jajajaj, ó jaj. Jézusmárja! Vegabörgert és mentőt ide. Azonnal! Szóval így álltam a dologhoz. Mer' tudjátok, kanonokok és kapucinusok, nekem a Kulthúrában már senki nem tudott mondani semmit... nektek se, erővel telt tárgyak gyűjtői, tudjátok, hogy nem bírom a csirkefarmokat. Elvagyódtam, hátat akartam fordítani a karneválnak, az utak mentén szimatoltam, ahol a postakocsik járnak... vártam az alkalomra. Aztán, testvérek, a szokásos módon, vizslatással, értesültem a Barátság Művészotthonról. Én akkor fiatal szerzőként éltem, egy csomó irodalmi díjat gyűjtöttem be, meg sok száz titulust meg pár erkölcsösségi doktorátust... ez a többieknek állatira baszta a csőrét... tudtam, hogy egy időre el kell tűnnöm... a város mögött Diadalívet építettek nekem... babérlevelet ettem... és pervitinnel szűrtem magam... a Pegazus farkába kapaszkodva repültem... fejfel lefele... és egyszer Brünben voltam a tévében, és integettem... a többi fiatal szerző meg író fölköttötte magát, annyian, hogy egy allé kitéltet volna belőlük... akkor fiatal szerzőként állatként éltem... és az elkefélt baromságaim pekingi meg maláj kantonokban meg Paraguayban jelentek meg, mer' sok cimbim volt, ápoltam a különböző barátságokat... a törzsek közötti összetestvérültséget, megkenést és nyalizást... és amikor a rádió- és tévéjátékaimat elkezdtek sugározni kitajul, szlovacsul, morvául, mordíval, groteszkiül és az Allé-szigetek nyelvén meg az azokon túliakon is, ez annyira megrezegtette bizonyos írócskák féltékenységének membránját, hogy kezdtek jönni a különféle anonimek, homonimek meg pokolgépek, a feleségemnek a konyhában kellett kinyitni őket, különben szétszedtem volna a számítógépét... igen, a biztonság kedvéért elhúztam a Barátság Művészotthonba, valahogy elvergődtem... megérkeztünk, mi a rossz országokból a meg nem nevezett kívánatos országba, ott találtuk magunkat, testvéreim, és ledöbbsentünk... a Barátság Művészotthon... és azok az üzletek! azok a csomagolások! Az üzletek az elég távoli városban, csakis ott, hogy meglegyen az alkotói nyugalunk, és semmi se ingereljen bennünket, tele voltak vigasszal, hihetetlen csomagolásokkal... habzsoltuk a vitaminokat... nagyon szép volt és jó volt... Bene!... mondogatták a románuk nemzetköziül... Nagyon bene!, feleltem boldogan... ottan, Franciaországban... és a bungalóinkban szabadon írtuk a verseket, faragtuk a titánalakokat és énekeltük az áriákat... a magyarok a bolgár csajokkal feferónit cseréltek paprikára... a lengyel költők izgatottan mászkáltak... az osszik a kerteket méricskelték... a kanakok föltépték a padlót és bivalyt sütöttek... a litvánok, észtek meg a lettek körülállták a ruszkit, és bámulták a vodkáját... egy öreg kínai kalligráfiával foglalatostkodott... én bámultam ki az ablakon, és mosolyogtam a szlovákokra, én voltam a legokosabb, én, a cseh! Én voltam az egyetlen cseh, barátaim, rám valahogy ez jutott... csupa baromságot írtam... az éktelenségek miatt gyakran kellett szellőztetnem... és a kívánatos belga föld így szólt hozzánk: szabadok vagytok, és van időtök... az ő szervezetük ajándéka volt, Kulthúrának hívták, ja, mint otthon. És amikor nem volt kedvem írni, lóra ültem, és kimentem, és megugattam a farkaskutyákat, és károgtam a varjúkra, és viszont, aztán az erdőnél farkasokat láttam! Köszöntem nekik, de a farkasok füvet majszoltak, és aszondták: Was?, ott, a kívánatos országban nem pusztították el a farkasokat, hanem

megszelídítették őket, testvérek! Hazalovagoltam, és lázálmaim voltak, és összecsomózódott a nyelvem, és rossz volt. És reggel telefonáltam a sáfárnak, de nem állt szóba velem... elindultam repülővel a hegyekbe, testvéreim, emelkedtem fölfele, tudjátok, hova, főnökök és törzsfőnökök, megtalálni a helyemet... és az első hangyabolyt falécek kerítették körbe, így a hangyák nem mehettek akárhova, és dróthálót húztak föléjük... csakis az ő védelmükre, nevettem gonoszul... emelkedtem fölfele, amikor megpillantottam! Fölöttem körözött, aztán leszállt... de! A nap megcsillan a karmain, meg volt gyűrűzve, testvéreim... és a nyakán... nyakörv volt! Nem beszélt... hess, elkergettem... és emelkedtem fölfele, és ott volt egy farkas, és én felkiáltottam, testvérem, hát itt élsz! És a farkas bakágast ült... elmenekültem a hegyről, és visszatértem a bungalóba, amit tüzetes vizsgálatnak vettem alá... a padló megrepedt... a pincébe nem mentem le... attól kicsit féltem volna... és végignéztem a többiek... megfogyatkoztak... a legközelebbi város messze volt... páran nem bírták ki, hogy a magányt kell inniuk, elénekelték hát az áriáikat, és visszamentek, vagy szétszéledtek, hogy földerítsék a lehetőségeiket a kívánatos államban... én maradtam, és kicsit sérült volt a nyelvem... és teltek a napok... az összes őszi széteszlott a kívánatos országban... többé-kevésbé beszélték a nyelvet... mások elvesztek a szupermarketek polcai között... az oroszok a gondozóban volt a mája... a baltiak elmentek harcolni... a bosnyákok szintén berukkoltak... a kínai eltűnt a Csájnatánban... a kanakokra szkinhedek vadásztak a metróban... a vietnamiak eltűntek a Vietnánban... csak a magyar maradt, mer' őt senki se értette... a bolgár csajok tovább énekeltek rekedt hangjukon, a városba menni féltek... először voltak külföldön, és nem tudták, hol vannak... aztán történt valami... megjött a tél, és a bungalókban nem fűtöttek... és én, a fiatal poéta és író, kénytelen voltam pálinkával melengetni magamat... sokat ittam... tényleg tekintélyes mennyiséget nyakaltam be, ismertek, tolvajok és zsarolók... és elkezdtem félni a szupermarketektől, mer' az arcátlan eladók folyton ismeretlen cuccokat tukmáltak rám, és nem mondhattam nekik nemet, ha egyszer vendég voltam meg művész... és elfelejtettem mosakodni, és ezt lehetett látni a nyelvemen... elkezdtem elfelejteni, nem tudtam már, mennyi ideje vagyok ott... és havazni kezdett... kiszaladtam a bungalók közé az udvarra, és azt ordítottam: Takarodj, fázom! De a hó rám se szart, csak hullott tovább. Éreztem, hogy kezdek elgémberedni, és tudtam, hogy egy kiló hó nehezebb egy kiló vasnál... odajött a bolgár csaj, és aszondta: akva? Jeszty u tyebja szam akva? Akva minerala? Vasszer, ju mín?, kérdeztem hülyén. Nein, akva normal dlja drink end... evriszing. Két napja nem volt víz, pajtikák és összetestvérültek... de nem nagyon értettem a lányt, mer' valószínűleg megfagyott a hangja, amikor beszélt, jég esett. Visszamasztam a bungalóba, be az ágyamba, a dunyha alá, és írtam, főnököcskék és napszámosok, és a jéggel írtam. Az ablakokat nem lehetett teljesen bezárni, nem értettem... ittam a pálinkát, testvéreim, és terheltem le a májamat... tudtam, hogy az a régi sas nem segítene... szar ügy! és amikor az asztalnál akartam írni, a vesém is megfájdult... fűjt a szél, és kezdtek nagyon bedurvulni a dolgok... a fiatal szerző és író megbetegedett ebben a kívánatos országban... testét-lelkét pia lángjaival kellett melegítenie, mer' a hideg szintén természeti elem... mindenütt ott van... nem lehet elszökni előle, a végén mindenkit utolér... a magyarnál volt víz... és a kínai tartott magánál egy zsák rizst... a vietnamiak meg pálcikákat... elloptuk... és az osszicznál találtunk egy kályhát! De a bolgár csaj azzal a készülékkel még a saját bungalóját se tudta befűteni... sorsoláson nyerte a kályhát, régebb óta ismerte a trükköt, mint mi... de a kis kályha még zsebkályhának se lett volna elég, szart se ért... forraló, ordított fel egyszer csak a magyar... döbbenten néztünk egymásra... igen, testvéreim, mer' kezdtük érzékeken túli érzékeléssel érteni egymást. Maga miről írsz, kérdezte a magyar... hát erről meg arról, dinamit meg disznó meg csontok, nyelvről tőzse... bukott ki belőlem... hát persze, a nyelvről én is, mondta a magyar, fiatal szerző volt és író... a bolgár csaj kinyújtózott a kályha és a forraló közt, és egy dalt recsegett, hej, hej, csont, csont, dinamit, hula, hula, disznó... segítettünk neki a refrénnel, elvégre művészek voltunk... körbeszimatolunk a házak körül,

mijük van a többieknek, mondta a bolgár csaj... találtunk mindenféle verseket, fordításokat és ferdítéseket... a lengyeleknek vaskos tragikomikus regényeik voltak, a románoknak pásztorsípjaik, az osszoknak dokumentációik, a ruszoknak ikonjaik, pár zongorát is földaraboltunk, és az udvaron tüzet raktunk, kihúztam a lángok közül Wojacek cuccát is, és beépítettem a nyelvbe... a kanakoknak szalonnájuk volt, megcsináltuk pálinkamártásban... összekevertem a nyelvvel... másnap hótálpakon fölkerelkedtünk a városba... de ott karnevál volt! És ezér' minden bolt meg templom zárva volt! Az emberek ebben a meg nem nevezett kívánatos országban olyan szimbiózisban éltek az állammal... hogy pár napig mindig féktelenül és mámorosan vidámak voltak... egész Svédországban!... az utcákon vidám allegorikus kocsik jártak, ágyuk meg rakéták robbantak, idegösszeroppanást kaptam... elkezdtek folyni a könnyeim, nem bögtem, az írástól volt, attól, ahogy folyton bámultam az ágyban abban a hidegben... fel volt mindenünk dagadva a kialvatlanságtól, piszkosak voltunk... de körülöttünk az emberek jelmezben voltak... talán aszitték, hogy mi is be vagyunk öltözve... valami keleti kutyanak... mosolyogtak ránk... a vitaminemberek kört alkottak körülöttünk, és táncoltak... a magyar magyarul ordított nekik... aszitték, hogy ez valami különösen sikeres folklórhecc... a bolgár csaj káromkodott... méghozzá iszonyatosan... az arca csupa seb volt, mer' részegen elesett a bungalójában... ő nézett ki közülünk a legramatyábbul... odajött hozzánk pár libériás krapek, gyerek meg nő, és valamit az országuk nyelvén magyaráztak... nem értettünk egy kukkot se... de felfogtuk, hogy a bolgár csajt akarják karneválkirálynőnek, és hogy a mi jelmezeink a legjobbak... autentis meg pünktli meg zupa... hemzsegték körülöttünk a kovbojok meg a drakulák meg a tengerészek meg az ördögök, az összes maszkot üzletben vették... elmenekültünk és visszamentünk... a hidegbe... a magyar is arra gondolt, amire én... az utolsó villánál berúgtuk az ajtót... az énekesnő falazott... a konyhában találtunk egy elektromos kályhát... minden kaját összeszedtünk... a bolgár csaj ügyelt, nehogy rögtön föl zabáljuk... az út az erdőn át szörnyű volt, a kályha meg dögnehéz... hagyjatok itt, mondta a bolgár csaj, legfeljebb meghalok, és akkor mi van, nagy cucc... vagyunk még nyolcmillióan... elcipeltek a kályhát, aztán visszamentünk érte... a fagyás ellen dörzsölgettük egymás testét... meg leheltük, mint a kutyák... legalább ettünk egy kicsit... becipeltek a kályhát a házba, lépcsőről lépcsőre... már nem is beszéltünk... a szobában nem volt normális csatlakozó! máshol se... mindenütt csak fura és gyanús billenőkapcsolók... visszabújtunk a házainkba ismét alkotni... az egyetlen kis kályhát ott hagytuk a bolgár csajnak... mégiscsak nő volt... azért az alapvető lovagiasság még nem tűnt el teljesen belőlünk... hogy mért nem másztunk be egy ágyba? Mer' az ágyak kicsik voltak és keskenyek... és amikor megpróbáltuk, mind összedőlt... legalább volt tüzelőnivalónk.

Írtam és ittam, és jöttek-mentek az álmok, a távolból elért hozzám a feleségem szorongása, és ez segített megtalálni a nyelvem... a feleségem valahol messze egész éjjel számológépes játékokat játszott... és én is az ágyban feküdtem... de én fáztam. Féltam a betegségtől, de már annyira beteg voltam, hogy észre se vettem. Akkorára dagadt a fejem, mint egy ballon. Összegyűltünk a telefonnál, és megpróbáltuk elérni a sáfárt, de vagy valami érthetetlen nyelven beszélt hozzánk, vagy letette. Haboztunk, ne telefonáljunk-e haza... rászabadítom a hordákat, mondta a magyar... ne csináld, Attila, mondta az énekesnő... tudod, múltkor is mi lett a vége... nem akartuk az otthoniaknak megmondani... mi van itt... szégyelltük magunkat, hogy csapdába kerültünk, otthon azt hitték, hogy élünk, mint Marci Hevesen, mint a cseh írók Dobříšban vagy a magyarok Szigligeten, irigykedtek... de mi már láttuk, miről van szó... a Kulthúra huncutsága: amikor tisztára kell mosniuk a pénzt az adók miatt, kiválasztanak egy művészt, és adnak neki valamit, meg másoknak is, a közjó érdekében, és forog a kerék, és a tankhajó felvont zászlóval úszik az adók között... a Kulthúra úgy számolta, hogy felmarkoljuk a dohányt, az első nap megkaptuk, és már húzzuk is a csíkot... mint ahogy mindenki más csinálta... azért' volt ilyen a padló, azért' volt ilyen az ablak meg a fűtés. És a városban a

szörnyek karneválja. Már világos volt, mér' használják a bungalókat a kíváncsú országok művészei csak nyáron. Mi hülyék. Hülyék. Keleti hülyék. Odalöknek egy csontot!, hörögte az énekesnő. És dinamit és disznó, mondták a fiatal szerzők. Szétszéledtünk alkotni.

És teltek a napok. És voltak napok, testvérek és törzsfőnökök, amikor megérintett a halál. Tudtam, hogy nem szabad a bal vállam fölött hátranézni. Mer' hogy ott van, és van ideje. Harcoltam az időmért, és látomásaim voltak. Feküdtem az ágyban, és csak vécére mentem ki, néha még oda se. Összecsaptak fölöttem a napok, néha gyorsan, néha végtelenül lassan, és én felejtettem. De sokszor írtam. A teleírt oldalakról a nyakam köré tekeredett a nyelv. Elvesztettem az erőmet, és erről írtam. De a halál ott volt a nyomomban. Le akartam lassítani, lóra ugrani és férfiként szembeszállni a halállal, de nem volt erőm. Ráadásul a ló már egyáltalán nem volt ott, csak kitaláltam, különben is már rég fölزابáltuk volna. És a feleségem egyik szorongásos üzenete után eszembe jutott, hogy tele szenvedéllyel most épp keményen kefélt valahol... megy valahol, és sötét, közönséges közösülésről, közösülések egész soráról álmodozik, vagy talán nagy lelki nyugalommal párizs. Nem voltak erővel telt tárgyaim, semmi, ami segíthetett volna. Fel voltak ajzva az idegeim, és folyton könnyezett a szemem. Nem maradt más, csak az írás, a betűk gyarapodásából tudtam, hogy élek. A feleségem aggodalmas kérdésekkel bombázott, és egyedül volt otthon, és egész éjjel számítógépes játékokat játszott. Tudtam, hogy utána legalább mindig imádkozik. Ezt írtam:

A feleségem egész éjjel számítógépes játékokat játszik
egyedül van
meg akarok halni
aztán imádkozik

aztán semmi más nem jutott eszembe, mégse tettem pontot. Kinyitottam még egy üveget, és írtam mást. Akkor ottan, vadászok és törzsfőnökök, egy könyvet írtam, már csak a saját szavaimmal írtam, csapdába kerültem, úgyhogy leszartam, higiénikus-e az a könyv... nagy zagyvaság kerekedett belőle, hugicák és barátnők, babil és babilon, kisebb pornográfia volt, humanisztikus töltettel, ráadásul pragocentrikus, kedves jó démonok és simulékony jósnők, könnyedebb holmi, kedves esetleges nőolvasó és kíváncsifáncsi, inkább ponyva, de már a saját rabszolganyelvemen írtam... hogy ne legyenek többé rabszolgák... de olyan erős volt az egész, hogy majdnem legyűrt... véstem bele a nyelvbe, meg simogattam, és ő viszonzta, és élt a nyelvem! Titkos, ugyanakkor nyitott. És teltek a napok, és kemény napok voltak ezek, meg még keményebbek, keveredtek az éjszakával, amely bármikor leszállhatott, mer' az én tudatom éjszakája volt az. És kezdtem keresni a fekete lyukakat, mer' történt valami... már nem akartam írni... féltem... de nem lehetett leállítani, a könyv a saját életét kezdte élni, és velem táplálkozott, és ahogy nőtt, kiszorított a szobámból, ki a fagyba, ahol a saját leheletemmel se tudtam fölmelegíteni magamat. Meg se semmisíthettem a könyvet, mer' a nyelve már annyira fölfalt, hogy erősebb volt, valaki másnak kellett volna megsemmisítenie. De nem volt senki. Egyszer kimásztam, és egyetlen padrúgot vagy padrugát se találtam. Már csak én maradtam. Azt kérdeztem: Mér' én? Erre megszólalt egy hang: Miért ne te? Már a küszöbön voltam, az úton... és esett a hó, mintha mi se történt volna. Miért is ne, mondtam magamban, és tovább írtam a nyelvemet, amely már nem ajándék volt, hanem átok. Néha azt mondtam, ha már itt vagyok... ebben a pillanatban Jicha fölemelte a fejét az íróasztalról, és fölkiáltott: De hát még mindig itt vagyok! Jézusmárja! És fázott, érezte a rettenet tövisét, amely belefúrta magát a dunyhájába, és inkább gyorsan tovább írt... ha újra Prága anyácskában leszek, és valaki elkezd a Marci Hevesen-t... azonnal pofán vágom! És mindenféle történt velem... rám támadtak a betűk, sírtak a mondatok... és egyszer csak azt hallom, hogy píp! píp! Egy kis betű csipogott rám. Semmi különös, abszolút nem hangos, ha egy betű csipog, egész picinke dolog, a Ginisz Rekordok Könyvébe illene. A betű csipogott, aztán prüsszentett, és

kiköpött. Folyton rosszalkodott. Rászóltam: ne idegesítsél, sorakozó, de gyorsan! Nézem közről a betűt, a szemem még mindig könnyezett... Hát egy ř betű volt! A bütők finoman reszketett rajta... és egy ideig megin' boldog voltam, mer' megértettem, hogy ez az én kincsem, hiszen a cseheken kívül senkinek nincs ilyen betűjük, ez a mi nemzeti tulajdonunk, különlegességünk és szentségünk! Aki ř-vel nem diszponál, az rohadt idegen és sovíniszta! És baromságokat ír... Aztán léptek hallatszottak, a magyar volt az a bolgár csajjal, csak zsákmányért indultak, de vissza kellett fordulniuk a hófúvás miatt. Az erdőben megtalálták a majdnem teljesen megfagyott románt, sokemeletes hotelekről karattyolt... hatalmas Kacsákról... könnyű meg nehéz pepszin kóláról... plakátok hatalmas úermenseiről... valahol a pályaudvaron lakott, mielőtt leesett neki a tantusz, és elkezdte keresni a visszautat a telepünkre... zenész volt, de a pásztorsípját már nem találta, ajánlottunk neki pár szót a magyarral: disznó, csont, dinamit... Nyelvtanfolyás! mondta a bolgár csaj, és mielőtt a magyar írni kezdett volna, elropogtattunk pár bükkmagot, amit az erdőben a megszelídített vaddisznóktól lopott el... állítólag egyáltalán nem ellenkeztek, meg is volt lepve. Kezdett visszazálingózni a többi művész is... a lengyelek áruval megpakolt zsákokkal... a többi magyar gulyással... a vietnamiak régi hallal... a ruszki kaviárt hozott, kigyógyították... én meg ültem és írtam. Aztán minden világos lett, és leírtam:

egyedül van
kívánom a halált
aztán imádkozik
és én még mindig élek.

Alig biggyesztettem oda a pontot a végére, fölött a nap. Már nem könnyezett a szemem. Világos volt a dolog. Félreérthetetlen. Kitértam az ablakot, és odakialtottam a többieknek. A bolgár csaj napozott, és valami hegyi kantilénát énekelt. A kanakok a skalpokat rázták, sok haj nem maradt rajtuk. A magyarok meg a szlovákok elfoglalták a homokozót, és gátat építettek. A litvánok a ruszikkal sakkoztak, sáskáztak, suskáztak, a szerbek a horvátokkal ölelkeztek, a kínaiak a vietnamiakkal vízipóloztak, az örmény kézenállást csinált, az azer meg cigánykerekedett, így néztek ki a dolgok, a népek tavasza, na. Büszkén álltam az ablakban, lobogott a hajam, megvoltam a könyvemmel! Valamit odarikkantottam a szlováknak, mer' én voltam a legjobb, ez tök egyértelmű volt... én, a cseh! És ezt rögtön értésére is adtam ennek a nacionalista sovíniszta bandának. Poénos volt, mert ti, révkalauzok és csempészek, jól tudjátok, milyen hű cseh vagyok, hah. Na, de idővel kezdődtek a mindenféle perpatvarok meg torzsalkodások. Csetepaték. A ruszki bezárkózott az ukránnal a csűrbe. Csakhogy a vasvillát már rég ellopta valamelyik bosnyák. Baltával jártam aludni, mer' a szlovák megfújta a ruhacsipeszeimet. A kazahok pimaszul panaszkodtak a vezetésnél az ételre. Többet akartak a mocskos, szőrös gombócaikból. Aztán a sáfár végre elvitt minket sétálni a városba. Nagy kegyet gyakorolt ezzel, majdnem elvéreztem a boldogságtól. A tanácsháza például óriási volt. De csak a zöldön mehettünk át. A piros azt jelenti: megállj, állj! Így legalább megstírólhettük a kocsikat: azok voltak aztán az ótók, kocskók, bikás verdák! Csöpögött a nyálunk... Mentünk tovább. Nézni a várost. De hülyülni meg bóklászni, azt nem volt szabad. A bolgár csaj kiguvasztotta a szemét, és felkiáltott: Aszta, odassatok! Egy gigantikus supermarket ajtaja magától nyílt! Az ember elindult felé... még egy lépés... és kinyílt! És ha visszaugrott... megin' becsukódott! Hihhetetlen. Én többször is kipróbáltam. Összesereglettünk. A sáfár jóindulatúan nézett minket. Félttem, hogy valaki dühből, mer' otthon nincs neki ilyen, betöri előttem. Megnyomtam azokat az angol gombokat, de okosan, hogy úgy tűnjön, mintha a csecsen csinálta volna, aki a közelben lebzselt. Tönkrevágtam! Ijedten összecsődültünk a csodaajtónál, és egymás szavába vágva mondtuk a magunkét. De a sáfár abszolút nem volt dühös. A boltból se rohant elő senki bottal. Fura. Továbbmentünk. Kézen akartam fogni a

bolgár csajt, vagy meg akartam fogni a fenekét, már nem is tudom, de valaki hátulról elgáncsolt. Villámsebesen megfordultam, és jól hasba vágtam a lengyelt, aki mögöttem jött a kettes oszlopban. De nem ő volt az! Hanem a mögötte levő albán. A vigyorából jöttem rá, hogy tévedtem, de nem hátrálhattam meg. Te kutya!, ordította a lengyel. Kutyaszar!, ordítottam én. Himlő!, ordította a lengyel. Kolera!, ordítottam én. Menj a búsba!, ordította a lengyel. Hülye szarházi!, ordítottam én. A többiek gyorsan csatlakoztak. Láttam, hogy az afgán fejbe rúgta a ruszkit, a bosnyák nelsont adott a szerbnek... és beindult a dolog... a lábunk alatt kínai, vietnami, kambodzsai és laoszi csajok szaladgáltak, riadtan kacsáztak a görbe lábaikon... a cigányok baromira élvezték az egészet, és néha közelebb férkőztek egy-egy szabad zsebhez. Aztán jöttek a zsernyákok! Lovon! Annyi; úgy tettem, mintha mi se történt volna. A többiek szintén rögtön leállították magukat, és nézték, hova bújhatnának, mielőtt odaérnek a páncélozott járművek. Gyorsan körülnéztünk. Bekerítettek minket! Nem lehetett meglépni. Úgy nézett ki, hogy elvesztjük az emberi jogainkat. A lengyelek, afgánok meg vietnamiak elkezdtek fölszedni a kockaköveket, és barikádokat építettek, néha lánggra lobbant valami szép kocsit, körben mindenütt hangos imádkozás, sírás meg fogcsikorgatás hallatszott... Aki be akart sügni minket, rögtön kapott a pofájára. És még nem volt vége! A kanakok rátámadtak a zsernyákokra... én, bevallom, kicsit haboztam, de hogy valami haszna is legyen a habozásomnak, legalább megtiportam annak a szlovacsiszkunak a lábát... megjött az erősítés... fehér köpenyben... valamilyen vallásos keresztekkel... és semmi verés meg lövöldözés... valami álnok, új technika! Kedvesen a távolból győzködtek minket megafonnal... békés, unalmas zenét játszottak... ajándékkosarakat mutogattak... sonkával, krumplival, rákkal meg mindennel... működésbe lépett az öreg I. Q. Pavlov... összedugtuk a fejünket... be voltunk kerítve, kölcsönösen keresztet vetettünk egymásnak: Bocsasz mek, tesztvér! Kedves szomszéd! Tyjap! Ligunda! Drága barátom! Föld anyjuska lesz a tánúm! Visegrád... Szarajevó... Gabčíkovo... Hanoi... Saigon... Bukarest és Buchará, mindhalálig... soha többé... aztán a kíváncsi emberek messziről... farmert meg dzsipet meg autót meg vízi kastélyt meg rágót mutogattak... ha jól viselkedünk! Megadtuk magunkat, és beszálltunk a buszba. Egy szédítően forgalmas sztrádán mentünk, egy csomó szemafor, mindenféle fény, felüljárók, felülmenők, beton, ember egy szál se, és akkor a Gejza észrevette, hogy a busznak nincs ablaka! Nem volt ablaka! Nem volt semmi, amit ki lehetett volna nyitni! Ezt már ismerjük, kiabálták a romák, és borotvákat húztak elő. Ezt soha többé! Régi trükk! Čhuri des čhuri chudes! Árulás! Mindjárt jön a gáz! Gas. Gázata, fordították a horvátok a testvérré lett szerbeknek, gazovjescsa, fordították az oroszok az ukránoknak, vodkát ittak, és csókolóztak, gázovódsztvo! gázka! gázavics! gázonnüj! mordgazki! gurgaza! gazaguz!, jajveszékeltek a szlávok, az ázsiaiak még nem tudták, nevemehiviszem!, ordította a magyar. A bolgár csaj folyton ellökött magától, nem értettem, úgyis megdöglünk, akkor meg mér' nem tud egy kicsit kedves lenni? De ő még hányini akart pár keresztet, könyörögni akart a Bolgárverőnek. A pópák az ikonokat marták el, a navahók a tomahawkjaikat, hol vannak a farmerok, ordították az albánok, lágerbe visznek minket, rikoltozták feldúltan a ruszinok, vajon milyen lesz? És a jakut sámán előhúzta a dobját meg a patákat, és a busz megállt. Megin' valami hatalmas tanácsházánál voltunk, polgármesterek, mérnökök meg orvosok álltak ott medálokkal. Egy kukkot se értettünk az egészből. Valaki elkezdett magyarázni és azt állította, hogy a buszoknak saját szellőzőrendszerük van. Csoda! Csoda történt, húzogatták a szakállukat a galíciai haszidok... Ábrahám angyal és a belzumi szent rabbik ideje óta... nagy, nagy bölcsesség és haladás. Ugyan, hülyeség, vágtam föl a bolgár csaj meg pár cigány előtt... leszárom a légkondicionálásukat! Alul vannak a lyukak! Ej, emmá igaz, mondta a barna bőrű. Aztán elvezettek minket a tanácsházára, és jól megvendégeltek. Úgy telezabáltuk magunkat, mint a disznók. A kanakok a kezükre húzták föl a farmert. A tortacsata után megmostak minket, és felolvastuk néhány csodálatos szomorkeserű versünket. Szépen kicserélgettük őket

egymás közt, és aki nem tudott írni, annak írt egyet valaki más, bármilyen nyelven, tökmindegy volt. Azok, akik nem a nyelv művészei voltak, a tréningjükből meg zsákokból mindenféle műtárgyat, képet, kultikus szobrot meg akasztófát húztak elő. A polgármesterek ezeket is lezsűrizték. Siker! Mind beletrafáltunk. Aztán plecsniket kaptunk, én az egyik legnagyobbat, mer' cseh vagyok! És ez már valami! Azé' ez má' jelent valamit a világban!

Jícha fölemelte a kezét, és elment, hogy megmossa őket. A száját is kiöblítette, és hosszan gargalizált. Ez azt jelentette, hogy felszólítás nélkül beszélhetünk: Ezt szépen megcsináltad, Jícha! Hogy így beindítottad ott nekik a dolgokat! Nagyon cseh dolog volt... haladó és mély, mint a Moldva. Legalább történt valami! Csak semmi okoskodás meg tökölés, különböző utak vannak, különböző lehetőségek, sok dolog van itt! Tudjuk, tudjuk, kedves Jícha. Megtapsoltuk reprezentánsunkat. És a padruga? Mi van a balkonomuffal, he? Megvan még? Leveztek? Hogy hívják, Varana, Ljubita? Vagy mindkettő?

Ez kicsit komplikált, mondta Jícha, és megin' leült.

Na de, Jícha, de mégis. Tulajdonképpen mi van a könyvvel, amit ott írtál?, kérdezte Pók.

Rögtön, miután befejeztem, el is vesztettem, elszórtam valahol, nem lehet olvasni, mondani se. Egyszerűen nincsen. A fő az, hogy megin' itt vagyok, nem? Mindenütt jó, de a legrosszabb otthon, nem? És a legjobb is, hát nem? Minek külföldön keresni a szerencsét, otthon a családban is megtalálod, nem? Ja, halál jó itt, és egyre jobb lesz, há' nem? De valamit tenni kell. Ki kell söpörni ezt a mocskot. Ebből az országból. A hazából. Igen, ide akarok kilyukadni. Ez csak kisebb elbeszélés volt, hogy ezzel üdvözljük a körünkben a mi drága Potokunkat.

MIT AKARNAK TŐLEM • KIMEGYEK, ÉS NEM VAGYOK EGYEDÜL •
ZÖLD FÉNY ÉS EGY SZÓ SZUKÁTÓL • ÉS A MALOM •
ÉS A DRÁGA BÉRLŐINK • VADÁSZ

Jó, hogy itt vagy, mondta Jícha. Számítunk rád, Potok. A törzsed... Jó, de vannak itt más csoportok is. Alkalmazunk téged!, csaholta az arcomba.

És mi harci csoport vagyunk, tette hozzá mély hangon.

Hah, a törzsek, mondta Hadraba nyújtottan. Új idők járnak, öcsém!

Miután villámgyors pillantást váltottunk, Pók fölállt, és elkészönt.

Jícha előhúzott egy borítékot, és fotókat szórt ki belőle az asztalra.

Nézd, ez Olda, ez Svoboda, ez Miskároló, ez Biliárd, ez Ducháč, ki is van még itt? Jícha szemmel láthatólag kérkedett ezzel a pofagyűjteménnyel.

Kopók, belügyesek, és akkor mi van? Ledöbrentett ez a költő. Többet akartam tudni.

Téged nem érdekel, hogy merrefele vannak a régi ellenségeink? Magánelszámolást rendezek. Ezek a genyák tovább játsszák a nyomozósdit, lödörögnek a követségek körül, és képzelj el, hogy az egyik ázsiai követség, amit biztos ismersz, szóval az egyik ázsiai követség alkalmi vendége épp Biliárd barátunk.

Semmiféle követségek nem érdekelnek, miről beszélsz egyáltalán?

Az egészet ti indítottátok el, a ti Szervezetetek, és asse tudjátok, ki van a portátokon.

Ne izélj már, mi köze a mi laosziainknak holmi kopókhoz.

Először is, mondta Jícha, nem laosziak, legalábbis egy részük nem. Hmongok, mondta győzedelmesen.

Nem értek semmit, de ha Hadraba át akarja venni az üzleteiket, akkor, akkor ennyi talán már elég volt...

Nem, nem erről van szó, nekem a zsaruk a fontosak, mondta Hadraba. Biliárd meg ez a banda. Ők érdeklődnek a laoszijaitok után.

Figyeled őket?, kérdeztem.

Nem én, mi figyeljük őket, mondta Jícha büszkén. A magánnyomozó-irodánk, a „Dosztojevszkij”.

Mér’ „Dosztojevszkij”?

Bűn és bűnhődés, nem ismered? Erős kis szöveg...

Ahogy látom, a lírával végeztél.

Azzal nem lakom jól. Ha nem akarod, hogy a kopók szimatoljanak utánad, szimatolj utánuk te, idézte Jícha. A fotókat oda nem adom, de nézd meg őket jól. Jegyezd meg... ezeknek a fickóknak a nevét. Párat ismersz közülük. Nem szívesen mondom, de vannak bizonyos... indikációk... hogy együtt utaznak a laosziakkal, azaz a hmongokkal, bizonyos dolgokban.

Tulajdonképpen miről van szó, Jícha? Nem hiszek neked.

Bármi lehet az, az ideológia nagy lófasz, csak a dohány marad, élénkült meg Jícha. A francba, ezekkel az országokkal mégiscsak állati üzleteket bonyolítottunk, és a KGB meg az idiótáink is benne voltak. Nézd, Semtex, fegyver, drog... dollármilliárdok voltak benne... és asziszed, hogy ezek a disznók csak úgy lemondanak erről? Adósságok vannak itt, kifizetetlen követelések, titkos hírnökök, fekete készletek, bejáratott csatornák, fantáziált Jícha.

Nézd meg ezeket az arcokat, és ha ott forgolódnának körülöttetek, értesíts, vagy engem, vagy a Rudit. Vagy a Černába is ideszólhatsz. A hmongjaitok úgy vonzzák őket, mint fény a szúnyogot. Hagyjuk őket, hogy kicsit megszívják magukat, aztán tuff!, csapott öklével az asztalra, a hős.

Hogy megszívják magukat, de kinek a vérével, Jícha?

Már nem tudom, mit felelt akkor, de alapjában véve az teljesedett be, amit mondott. Máshogy, máshol, és ő már nem volt ott.

Te, én már nem akarom látni a képüket... már nem.

Ez az, csapott Jícha öklével az asztalra. A francba, senki se akarja, de hát muszáj megszívatnunk őket!

Hadraba komolyan bólintott. Emlékszel a Šistek-esetre?, kérdezte.

Ja, igen.

A Šistek-eseten a nemzet nemrég valószínűleg rövid ideig és valószínűleg már reggeli közben jót szórakozott. Tele volt vele az összes újság. Egy bizonyos mocskos szadista kopó az ötvenes évekből a klasszikus minta szerint negyvennyolc órát kapott ismeretlen tettesektől a nyolcvanas évekből. Elrabolták, két napra bezárták valahol egy pincébe, aztán elengedték. Jogos erődemonstráció és provokáció volt ez. A kommunista párt a belügyist a terror áldozatának kiáltotta ki, és tényleg az is volt. A mártírnak megőszült a haja, nem tudta, meddig tartják ott. Joggal várta, hogy új színtéren, megváltozott szereposztásban, valaki elővezet párat a saját kihallgatási módszerei közül. De nem verte senki, nem is szólt hozzá senki.

Na, mi voltunk azok, mondta Hadraba. És ez csak a kezdet. Olvastál Razseda őrnagy villájáról?

Az Lengyelországban volt. Megölték. A feleségével együtt.

Ja, a nő is ugyanolyan szemét smasszer volt. És Honekker! Mi leszárjuk, miben egyeztek meg a régi kormányok az új kormányokkal. Konkrét személyekről van szó... ezek az emberek temérdek életet tettek tönkre... bűnhődniük kell. A lágereket túlélők már idősök, rengetegen már meghaltak, a munka ránk vár. Előbb vagy utóbb. Mer' sokan vagyunk, akiknek élő emlékei vannak. Neked is, Potok.

Persze, igen, mondtam. Ugyanakkor megvan a magam élete.

Téged csak a seft érdekel!, fakadt ki Jícha.

Az én dolgom, mondtam. Nem tartok veletek.

Aki nincs velünk..., mondta Hadraba, és elnevette magát.

Ezt már hallottam valahol.

Ja, és még hallani is fogod, ez minden társaság leitmotívja, mondta Jícha.

És Gólya?

Az hülye, mondta a költő. Gilisztákról ábrándozik.

Te meg emberekről!

A gilisztáknak nincs lelkük!

Tudod is te, te háziszolga!

Degenerált szektás!

Ne veszekedjete!, förmedt ránk Hadraba, és mi abbahagytuk.

Még lehetsz velünk olyan, mint egyenrangú az egyenrangúval. Ezt a fickót ismered? Jícha újabb fotót lökött az asztalra. Cápavadász volt rajta. De szemüvegben volt, európai öltönyben, és az arcán nem látszott tetoválás.

Nem. Nem teszek vallomást.

Závorová.

Ezzel megfogott, emberéletem fényéről beszélt, nyomorúságos reményemről, és nevetett.

Majd utána nézek, és kérdezősködöm róla, mondtam. Engem nem érdekel, hogy ezek laosziak, mongok vagy kanakok-e.

Elmagyarázom, mondta ez a visszataszító alak, és ujjával dobolni kezdett az asztalon.

A hmongok a határon laknak, Vietnam és Laosz között. Ez után a fickó után a belügyisek érdeklődnek. Valaki felbérelte őket, lehet, hogy a KGB. Egész gyárak voltak itt tele a vietnamiakkal, az ügynökeikkel szintén. Többük szovjet ügynök volt. Csakhogy ez a figura, koppintott Jícha a fotóra, valószínűleg különleges, mer' most jött.

Kicsit vadnak tűnik ez az egész. Nem nagyon hiszem el.

Soha semmin ne csodálkozz.

Ezt már szintén hallottam.

És most valami, amit még nem hallottál: ez a fickó tud csehül.

A szart, most én nevettem el magamat.

Na látod, hogy ismered!, kiáltotta Jícha. Ez a bizonyíték!

Ezeket a kihallgatási módszereket, ezeket a zsaruldákban tanultad, mi.

Hát ezt-azt ellestem.

Bodler, A dög, ismered?, kérdeztem.

Már hogy ne ismerném? Neked is jutott abból az idiótából? Akinek olyan speckó homloka volt? Őt még nem ismerjük.

De te biztos felderítet, mondtam ironikusan.

Hagyd az iróniát. Jól jön majd még.

Így csesztettük egymást még egy ideig, aztán elégünk lett. Valahogy elbúcsúztunk.

Bár még elég korán volt, nem akartam tovább időzni a bárban, Pia Páter már nem volt ott. Lehet, hogy egyszer majd megkeresem, lebeszélem róla, hogy a Telepen lakjon, meggyőzőm, hogy jöjjön hozzánk, ez biztos hasznos cselekedet lenne. Az utca üres volt és sötét. Szorongtam, nem tetszett, amit Jícha előkapart rólam. Mire jó régi dolgokban vájkálni, úgy repül az idő, mint egy megbokrosodott ló... csakhogy Vadászon volt valami fura, az a szemüveges

fotó, ő volt az... elmúlt az az idő, amikor nem tudtuk megkülönböztetni őket egymástól... ráadásul ő nagyon feltűnő volt, mer' ő volt az egyetlen magas termetű közülük, és főnyökként működött, tekintélye volt... meg kell néznem a térképen, hol a szöszben vadászta a cápákat, határoztam el, miközben mentem az utcán, amit csak a házak ablakai világítottak meg, az utcai lámpákat tönkretették... az én városom, én, ezzel a várossal vesződöm. És nincs hova menekülnöm. Úgyhogy csak nézem.

Prága 5-ön át inkább rendesen szedtem a lábamat, a bokrok az elburjánzott, régi kertekből nyújtogatták utánam vékony, indaszerű karjukat, hívtak a rács mögé, ahol a föld és a korhadt levelek erős szagot árasztottak... biztosan, mondtam magamban, azér' se éreztem jól magamat, mer' nem beszélhettem az egésről a barátaimnak... az én ügyem volt, csakhogy ha Vadász... valahogy úgyis megszabadulunk tőle, majd meglátom.

Helyenként teljesen tönkrevolt a burkolat, de én szeretek ugrálni... a Felszabadulás sugárúton már nagyon szorongtam, és az eseménydús nap el is fárasztott... de annyira még nem, hogy fáradságom elnyomja a szorongást... rángatóztam álmomban, a mai nap sok volt, mint ahogy a többi is... az összecsapás a hitlerekkel rövid ideig tartott, de kemény volt, a beszélgetések a Černában pedig elég kellemetlen fordulatot vettek, és ha tudnak róla valamit... az Szuka számára rosszat jelenthet... de az én számomra is! Legyen már vége a mai napnak, a törzsemmel akartam lenni... méghozzá minél előbb... néha-néha végigment valaki a Felszabadulás sugárúton... a sarkon zölden pislogott a nagy gyógyszerár neonja: APOTHEKE, éles és fura fény volt, és éreztem, hogy van valami a levegőben... Ebbe nem lehet belenyugodni! vonítottam fel magyar dédanyám mintájára, aki egy csempész anyja volt, és lelassítottam... Az autó két saroknyival volt mögöttem, a régi kirakatos trükkhöz folyamodtam; itt már működött az éjszakai világítás, az üveg tükrében látni lehetett a kocsit, a gyógyszerártól nem messze észrevettem egy könyvesboltot, bárcsak ott lett volna velem Szuka! ő talán egész kicsívé varázsolt volna, és betett volna valami, lehetőleg nemes, könyvbe, mer' Potok, az öreg színész azon a napon már eléggé tönkretáncolta magát.

Megálltam a lámpa alatt, és hogy egyértelmű legyen, hogy én vagyok az, úgy gyújtottam rá, hogy az öngyújtóm pont az arcom előtt volt.

Csendben, már kikapcsolt motorral odagördült hozzám a kocsí, nagy volt és fekete, ahogy szeretik, és kicsit úgy tűnt, mintha siklana az éjszakai levegőben... odahajoltam az ablakhoz, és egyenesen Biliárd szemébe néztem. Hadrabától kapta ezt a nevet, mer' pont az ő golyóit vette kezelésbe. A szemei ugyanolyanok maradtak. Egyszer régen alkalmam volt látni, hogyan zavarosodnak meg a méregtől, és hogyan emelkednek ki ennek a pszichopátának a ködös tekintetéből a szembogarak, ezek a fekete pontok, ezek a gombostűfejek, amiknek a szárai, hegyei biztosan az agyáig érnek. Régebben féltem tőle, régebben arról álmodtam, hogy megölöm, de ez egy teljesen más történet. Elnevette magát.

Ez aztán a lepetés, mi?

Ja. Megbukott a kormány, vagy mi van?

Még nem, polgártárs, mondta a másik, Jícha pár perccel előtte mutatta a fotóját, Viškának hívták, és amikor most megláttam élőben, az jutott az eszembe, hogy valahonnan mégiscsak ismerem... de a kocsiban ült... Micsinálnak itt? Mér' követnek?

Mi köze hozzá, uram? Ezt az „uram”-ot Viška nem gondolta komolyan.

Hívom a rendőröket, mi jut eszükbe, zaklatnak itten... örüljenek, hogy nincsenek rács mögött. Megindultam.

Nem sok kellett hozzá, hogy Biliárd fölnyögjön a gyönyörtől: Egy pillanat, apró pillanat, less csak ide, visszafordultam, elem tolt a jelvényét: „Rejtély Magánnyomozó-iroda”, boldogan elmosolyodott. Továbbra is rendőrök vagyunk! Méghozzá jók!

Ez nem lehet igaz. És pisztolyotok is van?

Még puskánk is, bögte elégedetten, mer’ minket ugyan már lusztráltak, mégse vagyunk frusztráltak, haha. De most figyelj, lehet, hogy a barátaiddal együtt rossz utcába tévedtél, és mi segíthetünk nektek. Ülje be hátra, kocsikázunk egyet.

Azt már nem, ettől undorodom.

Bánni fogod, mondta Viška, belegabalyodtál valamibe, és gőzöd sincs, mibe. Mi most már... csak normál alkalmazottak vagyunk.

És csak a munkánkat végezzük, tette hozzá Biliárd, és virtuskodva dudált egy sort.

Szálljon be, mondta Viška.

Csak megyünk egy kört, mondta Biliárd.

Nem, mondtam én.

Úgyis tudjuk, kivel beszéltél az előbb, mondta Biliárd.

És lehet, hogy az, akivel beszéltél, azt akarja, hogy tudjad, hogy tudjuk, mondta Viška.

De az is lehet, hogy nem, mondta Biliárd, és megin’ dudált egyet.

Ez engem abszolút nem érdekel, mondtam, és hátraléptem az autótól, hátha esetleg valami hülye ötleteik vannak, meg hogy jobban megnézhessem magamnak Viškát... azok a vállak...

Viška úr, mondtam.

Á, Potok úr látta a fotókat. Rég volt az, rég, név pedig van elég, hisz tudja.

Egy darabig még együtt hallgattunk. Én állva, ők ülve. Ezt ismertem.

No, akkor még látjuk egymást, nem, Potok úr?

Kötte hiszem, hogy maguk a mennyországba jutnak.

Haha, jó vicc, mondta Viška, és integetett, Biliárd beindította a motort, és végre eltűntek.

Észrevettem, hogy izzadok. Hát soha az életben nem szabadul meg az ember a kopóktól? Nem. Vagy csak egyféleképpen. Ha a sors megbicsaklása folytán bársonyos hatalomváltás helyett kisebb polgárháború lett volna, és legalább egy kis időre győzedelmeskedik a jó a gonosz fölött, akkor ezt a kettőt biztosan felkötötték volna. Rejtély Iroda, röhej. A fenébe.

Továbbmentem, töprengtem és figyeltem, a gyógyszertár sarkánál voltam, és Černá állt ott, a neon alatt, a kezével a kerítésnek támaszkodott, nézett rám azokkal a zöld szemeivel, és nekem elállt a szívverésem.

Zárva vannak, a rabszolgák, mondta.

Mi kell?

Olyanod neked úgysincs.

Mintha kicsit... támo lygott volna, látszott, hogy nincs a legfényesebben. Úgy nézett ki... mintha utazna valahova... ő mindig máshogy néz ki. Sötét kabát, sötét nadrág, magas szárú cipő. Kapucni. A nyakában vékony arany, talán. Ezüst nem, ékszer se. Az állán van egy kis forradás, ezt nem ismerem, jöttem rá. De hát még nem is láttam ilyen közről. Olyan elég

éber fajtának tűnt, és abban a pillanatban épp bajban volt. Hollófekete haj. Rövidebb, mint amilyenre emlékeztem. Nézett rám. Világított ránk a neon, a tenyerem, amit néztem, szintén zöldben úszott... álltunk ebben a sávban, mint valami fénysátorban, körülöttünk az utca sötétsége, száraz volt a szám. Černá oldalra hajtotta a fejét, figyelmesen fürkészett, látásból ismernie kellett... részeg, jutott eszembe. Valahol fönt elpattant egy villanykörte, és a lábunk elé szétrepedt üveg finom permete hullott.

Talán ő az, mondtam magamban.

Igen, mondta Szuka.

Nem volt időm megfigyelni, mozgatta-e Černá a száját, oldalra csúszott, a kezével még fogta a rácsot, de már rám támaszkodott, éreztem arcomon az arccsontját, forró leheletét a nyakamban, átöleltem, egyébként elesett volna.

Akarok egy pasit... most rögtön... akire rátámaszkodhatok, mondta részegen, de... mondta és közben csuklott... úgy meglöktem, hogy elesett. Te... fogjál egy taxit. Haza akarok menni.

Nagyon óvatosan és nagyon finoman eltoltam magamtól, lefejtettem a kezét a rácsról, megfogtam a vállánál, és nekitámasztottam a rácsnak.

Lehúztam a kapucniját. Mintha megkönnyebbülést hozó mikroálmot aludt volna, álmodott, mer' remegett a szemhéja. Haja színét mintha egy fekete madár szárnyaiból söpörték volna ki. Volt pár ősz szál is közte... törékeny, sápadt arc, a szája sarkában pár éles ránc, a fülnél göndörödő hajszálak. Ezt Szuka sose mondta, hogy amikor találkozom vele, akkor lehet, hogy neki kell rám támaszkodnia, ez ledöbbsentett, hogy erőm maradéka talán arra van, hogy megvédjek valakit...

Micsinálsz?, kérdezte. Megmondtam, hogy jöhetsz hozzám, akkor meg mit szarakodsz. Ott állt nekem dőlve, terpeszben, kinyitotta a szemét, és valahova a vállam mögé nézett... Megráztam.

Mondtam, hogy nem megy. Fáj! Fogj egy taxit. Légyszi, nyöszörögte.

Megpróbáltam hát. Álltam, egyik kezemmel tartottam, a másikkal integettem.

Vedd le a kabátom, mondta egy idő múlva. Úgy látszik, kiütöttem magam.

De mér'... nincs is meleg.

De ő erősködött.

Megállt egy taxi, de amikor meglátott minket a zöld fénysátorban, továbbhajtott. A következő nem. Kézen fogva odavezettem Černát a taxihoz, hideg volt a keze, szétterpesztett lábbal ment, dülöngélt, talán nevetségesnek is tűnhetett, de a szívemet erős érzés öntötte el. Černá részegen meggörnyedt, a hátsó ülésre dobta a kabátját, ráült, rám se nézett, bevágta az ajtót, abban a pillanatban észrevettem, hogy a járdán vércseppek vannak, még ott is, ahol állt, vér volt, szivárgott át a nadrágján.

Ha meg nem sértem, főnök, előbb elvenném a dohányt, mondta a taxis.

Várj. A cím, Černá, a cím!

Černá megmondtam. A fickó letekerte az ablakot. Adtam neki valamennyit.

Aztán a városon át elindultam a törzs házaihoz, mentem világom labirintusában, ahol élek, és béke volt a szívemben. Mer' most már tudtam, hogy megtaláltam, köszönetet mondtam Szukanak, és nőtt az erőm, talán. Még le kell tudni pár dolgot, aztán szarhatok a zsaruk fejére... búcsút intek a törzsemnek, jó dolog volt, ez a bizniszösvény, barátaim, de most más-

fele visz az utam... és a gyakori látogatásaim alkalmával figyelni fogom, hogyan ragyog Micka, hogyan csikorgatja a fogát Cápa, és hogyan medítál Bohler, Davidnak... öten voltunk... Davidnak talán begyógyulnak a hüvelykujjai... és az, hogy esetleg nem akar engem Černá, az egy pillanatra sem jutott eszembe.

Mentem az utcánkon a kiégett laoszi bolt mellett, beszögezték deszkákkal, a fiúk nem lustálkodtak. Most, hogy tudtam, hogy ilyen közel vagyok a Zónához... a gondolat, hogy énrám a Zóna nem hat... elég idő volt még, hogy hozzászokjak. Bementem a házba, be, Bohlerhoz a banda lakásába, ott ültek mind. Bohlernek be volt fáslizva a feje, és a szobában csönd honolt. Padrúgjaim szokatlanul csöndesek és lelombozottak voltak, ezt rögtön megéreztem. Belebonyolódtunk ugyanis ebbe a malmos ügybe, és ezzel elintéztük magunkat. Az összecsapás után feltakarítottuk a lakást meg a házat, de az, amit a Felszabadulás sugárúton éreztem a levegőben, itt is itt volt.

Mi van?

Ülj le, Potok, mondta Bohler. Tudunk a dolgodról, itt volt Rudolf. Tudjuk, hogy mi is a Zónában vagyunk, ezzel majd később foglalkozunk. Tudunk Marslakóról is.

Mi van?

Inkább ülj le, barátom, bólintott Bohler, a jelenlevőknek már elmagyaráztam, hogy a krach és a Szervezet vége téged fog a legkevésbé fölkaparni.

Hé, és ez mi?, böktem az állammal David felé. Ült, a fejét az asztalra hajtotta, befáslizott hüvelykujjú kezei tehetetlenül himbálóztak. Bohler odament hozzá, és az asztalra tette őket. A kezek természetellenesen hosszúnak tűntek David termetéhez képest, talán csak a kötés miatt. Nem mozgott.

Szarul van, mondta Cápa. Eléggé megviselte a dolog.

Cápa szintén sápadt volt, és fogsora borotvapengéi között a körmét rágta.

Micka! Barátom és padrúgom, iszonyúan nézel ki!

A kormányos megöregedett. Már nem ragyogott. Fáradtan mosolygott.

Még egyszer elismétlem Potoknak, legalább megszokom.

Először is, a hitlerek minden papírt megsemmisítettek, egy-két dolog maradt csak meg a Kikelet Nagybank széfjében... elvittek minden készpénzt, ami a működésre, a fizetésekre, prémiumokra, satöbbire volt itt... több m., rendben, az én bűnöm...

A szart, mondta Cápa.

Hülyeség, mondta Bohler.

Megráztam a fejemet.

Akkor nem... mindenesetre a Kikelet álca volt a Salman Brothersnek, de azok is befuccsoltak, a számítógépes szamurájok ugyanis csúnyán átverték minket. A bank az egész világon bekracholt. Pech, lehet, hogy jobban utánuk kellett volna néznem...

Megtettél mindent, mit tehettél, padrúg, ebben senki se kételkedik, mondta Cápa, a külügyminiszter.

Bog adta, Bog elvette, nyugodtan fogadom, mondta Bohler.

Igen, mondtam. Daviddal mi van, Hradil látta?

Várjál, erre még rátérünk, mondta Micka.

Hol vannak a lányok?, kérdeztem.

Átmentek a laosziakhoz, megvárják, amíg kitisztul a Zóna, de...

A laosziak mind elmentek?

Nem, Vadász itt van, most ő következik a napirendben, de várjál... Potok, lényegében ki vagyunk nyírva!, kiabálta Micka.

Még nem tudtam felfogni, tudod? És ma találkoztam... a nővéremmel...

Neked van tesód?, kérdezte valamelyikük.

Ja! Ja, de bocs.

A pénz erre-arra van különböző bankokban, de hát tudjátok, hogy a dohányunk nagy része az adósságokban van, a nagy számlák várhatnak, ezt tudjátok, de a kicsikből, azokból tonnányi van, ja, kötelezvények és tőke...

Egy szavát se értettem, Bohler ugyan bólogatott, de egyértelmű volt, hogy lélekben máshol jár. Az egyedüli, aki értette őt, talán Cápa volt.

... úgyhogy minden aranyunk, amink van, az is csak egy darabig tarthatja mozgásban a dolgokat. És az öt m., tulajdonképp ez mindenünk, az is a Zónába megy, és ezt Rudolf jól tudja, úgyhogy választhatunk. Csőd vagy börtön, vagy mindkettő, vagy csőd.

Miféle börtön?, kezdtem kicsit figyelni.

Aranydög elgáncsolt minket, mondta Micka borúsan. Állati egyszerűen. Megkente a vámosokat, és valószínűleg Rudolffal is megegyezett, de ebben nem vagyok biztos. Azok a gépek nem voltak tiszták.

De hát nem is voltak soha, mondtam.

Micka égnek emelte a szemét. Nem érti. Nem vagy képpen. Semmi se volt teljesen tiszta, amit csináltunk, de Aranydög úgy szegte meg a szerződést, hogy mi is kénytelenek voltunk megszegni, nincs mit csinálni. Ez van. A cucc nem Thaiföldről jött a gépekben, erre figyeltünk, hanem innen mentek oda!

Megelőzött minket az idő, mondta elgondolkozva Bohler.

Nem semmi!, valahogy meg kellett nyilatkoznom.

Hatalmas szemétláda, ez az Aranyzsák, mondta Cápa.

Akkor hadi ösvény, de nagyon fáradt voltam.

Nem. Egyrészt nincs itt, mondta Micka, mer' eltűnt, miután csőbe húzott minket, másrészt meg már megtörtént a dolog. Védtelenek vagyunk vele szemben.

Ez meglepett, de meg is könnyebbültem.

De most jön a lényeg, mondta Micka. Sutba vágtuk a szerződést.

Ez nem lehet igaz, szorult össze a torkom.

Micka folytatta: Együtt intéztük Cápával ezt a vízimalom-dolgot, ami miatt tolmácskodni mentél a kis laoszival...

De én mindenkinek aszondtam, hogy erőműről van szó!

Az mindegy, mondta Micka, a kormány kifizetetlen követelése a lényeg... évekig Szudánban hevert, ahol háború volt, mint azt biztosan tudod, az új kormányuk nem volt hajlandó megfizetni az adósságot... két milkióért meg lehetett kapni... Micka fölállt. Folytasd, Cápa, én nem bírom, nem akarom.

Hol a Tüzes?, kérdeztem.

Előtted, mondta valaki.

Mindent beleadtunk, majdnem mindent, mondta Cápa... a fura az volt, hogy a kormány meghátrált... Szudánnal nem lehetett tárgyalni, különböző közvetítők voltak, Mozambik, Argentína, a lóvét megfizették, ez rendben van, adósságpénz volt, hangsúlyozom, nem vesztettünk semmit, de, mondta egyre gyorsabban Cápa, ez egy régi bolsevik ügylet volt, és a rakéták most Líbiában vannak.

Rakéták voltak?, nem értettem.

Ja, meg indítóállványok. Ruszki rakéták, vagyis csehek meg szovjetek, a Varsói Szerződés alá tartoztak, de igazából csehszlovákok voltak, a különválás után aztán csehek, talán... senki se tudja.

És hogy kerültek oda? Líbia messze van, nem?

Hát, egyszerűen feketén átvitték, mer' a Szervezet bársonyos neve garancia volt, vagyis nem teljesen így történt, megin' voltak közvetítők, erről nem tud senki, de mi szabaddá tettük, a többiek pedig elvették a kezüket... majdnem mindenki, csak pár svájci van benne... Meg lengyelek meg franciák... de ez nem biztos, tette hozzá Micka. Mondd végig, Cápa.

Egy rész Líbiában maradt, egy rész meg... Cápa lehalkította a hangját, és szinte suttogva folytatta... Irakban. És valami van a palesztinoknál is, és én most, uraságok és testvérek, hazautazok. Bekracholtunk, ami eddig volt, mind szép volt, de most már mennem kell.

Ez nekem túl gyors, mondtam.

Minden gyors, jegyezte meg Bohler.

Te hova mész, Reverenda, kérdeztem.

Lehet, hogy a hejkákhoz. A Sziklára.

Akkor se értem, sajnálom, de tudjátok, hogy sose konyítottam nagyon a nemzetközi biznisshez... rakétát adtunk el Líbiába... meg még valahova... és ezér' hűvösre tehetnek minket?

Már igen, mondta Micka. Ha akarják. Túlléptük a határt.

Hogy cseszhettük el?

Előfordul az ilyen, mondta Cápa, ezek a látszatüzletek néha évekig nem kerülnek még felszínre. Egyetlen dolog nyugtat meg: hogy a régi horgony csapott el minket.

Meg a Zóna, ne feledd, mondta Bohler.

Felfogtad végre?, kérdezett valaki.

Igen. De hazudtam. Lehet, hogy felfogtam, hogy nincs dohányunk, hogy üzletileg ki vagyunk herélve... hogy megszegtük a szerződést és hogy rossz törzs vagyunk, és tudtam, mit kell most csinálnunk, mit kéne nekem is csinálnom, megrezegtettem az ezüstdíszemet, és megsimogattam a hajam... de azt nem fogtam fel, hogy szétszéledünk, hogy Cápa meg Bohler eltűnik,

és lehet, hogy a többiek is... még nem fogtam fel, hogy szétesett a törzs, hogy védelem nélkül leszünk... végignéztam a többieken, ugyanerre gondoltak. Mi van Daviddal?

Odamentem hozzá, és fölemeltem a fejét, egy arc maszkja volt az, megrémültem, egy tök kifejezése volt, félelmetes...

Az van, mondta Bohler, hogy Hradil szerint David... megőrült.

Mi? Eszembe jutott nem régi találkozásunk a raktárban, amikor David olyan furán darált valamit, összetévesztett Novákkal.

Ma ilyen, mondta Micka, és megvakarta a fejét, nem szól egy kukkot se... Helenka végig vele volt, és el akarta vinni, de azt gondoltuk, hogy ha tanácskozás van...

... hogy a szokásokhoz mindvégig ragaszkodni kell, tette hozzá Bohler.

Lehet, hogy rendbe jön, mondtam, lehet, hogy a hitlerektől nyavalyatörése vagy mije van...

Hradil azt mo... mára aztán kijutott, a fenébe is, mondta Micka.

Hradil aszondta, hogy hagyjuk Davidot békén, besokkolt, lemerevedett...

A francba, mondd meg neki az igazat, fakadt ki Cápa, hisz tudjuk mind.

Hradil aszondja, hogy valószínűleg... így marad.

Nem, mondtam, és láttam, hogy a többiek ugyan már tudják, mégis nagyon letaglózta őket, és hogy még nem emésztették meg.

És ha Hradil téved?

Hradil nem téved, ezt tudod.

Fáradtak voltunk, de nem oszolhattunk szét a házban és nem hagyhattuk ott Davidot, egyedül vagy valamelyikünkkel... hogy megpróbáljuk felhívni valamelyik padrugát, eszünkbe se jutott... talán mire Helena visszajön, addigra kicsit jobban lesz. Ők ketten sokat voltak együtt.

Van itt még egy dolog, köhécselt Bohler. Vadászról van szó. Meg akartam várni Potokot.

Megdermedtem.

A mai támadásról van szó... a két meggyilkolt laosziról... ez még nem minden... talán észrevettétek, hogy a fű a házaink mögött le van tiporva, az egész tönkrevan...

Igen, bólintottam, és bólintottak a többiek is.

A kis laoszi a következőket tolmácsolta... amikor a hitlerek betörték és mészároltak meg romboltak, mint tudjátok, én az utcán voltam, Bohler végighúzta a kezét a bekötözött fején, és kicsit elmosolyodott, asziszem, büszkén, arról van szó, hogy amikor elkezdődött a dolog, a megmaradt bérlőink kiszaladtak a házakból, és amikor látták, hogy a hitlerek csak a laosziakra... meg szerény személyemre hajtanak... hát visszamentek, megálltak a házak mögött, és buzdították a hitlereket, tapsoltak nekik, letaposták hátul a füvet, és az üzlethez vezető utat is megmutatták a hitlereknek, a bérlőink nemhogy nem hívták ki a zsarukat vagy a tűzoltókat... de még tapsoltak is... a laoszi nők a gyerekeikkel a pincékben rejtőztek el, és amikor érezték a füstöt, és látták a tüzet, aszitték, hogy a sztalingok a házakat is felgyújtották... a rácson keresztül átdogatták a gyerekeiket a szomszédoknak, a kijáraton át nem tudtak menekülni, mer' ott voltak azok az állatok... csakhogy a szomszédok leszarták őket, és a Kučera a hármashból, megin' be volt állítva... odament a berácsozott ablakhoz... állt ott, és bámult, a laoszi nők nyújtogatták felé a kezüket, és a rácson keresztül adták volna ki a gyerekeiket... Kučera meg előrántotta a pöcsét, és a rácson keresztül lehugyozta a gyerekeket...

és az én kis laoszim aszondta, hogy a laosziak úgy gondolják, hogy ez már sok, és itt van Vadász, és vár.

Nem tudom, melyikünk ordított fel ekkor, de nagyon nagyot ordított.

Izé, a Kučera azért biztos nem hülye, és lelépett, mondta valaki.

Sajnos még itt van az idiótája, mondta Bohler. Vaszil őt is megpróbálta megdumálni, és vigyáz rá, nehogy a laosziak... valami elhamarkodott lépést tegyenek. De azt mondták, hogy ránk hagyják.

Nem is kellett túl sokáig bólogatnunk és az ezüstünket zörgetni.

Tiszta sor, mondta Micka.

Cápa csak a jelet mutatta.

Hát igen, mondtam, nincs mit tenni.

Osztozom a felelősségben, mondta Bohler.

De Vadász azt akarja, hogy te menjél velük, Potok.

Eszembe jutott a fotó, amelyen olyan volt Vadász, mint egy számítógépes szamuráj vagy tökéletes ügynök, a kettő könnyen egybefolyik... meg hogy hogyan járkált a házak közt a szerelésében a tetovált arcával és cápafoggal a karkötőjén... és nem nagyon fűlött a fogam a dologhoz... és ezt látni is lehetett rajtam.

A kis laoszim azt mondta, hogy Vadász nagyon magába van roskadva és szégyelli, hogy megszúrt téged, az, hogy magával akar vinni, állítólag nagy megtiszteltetés, minden embere boldog lenne, ha őt választaná... mer' megtiszteltetésről van szó.

Jó, rendben, akkor megtisztelve érzem magam.

Vadász az udvaron állt, és amikor észrevett, elmosolyodott, bonzsúr, mondta. Körülnéztem, magunk voltunk.

Nem kell erőlködnie, engem is meglepett, hogy magázni kezdtem, tudom, hogy beszéli a nyelvem.

Ekszküzé moá?

Jó, ha nem, nem: Zsö sze kö vu parlé csek.

No, ekszküzé muá, zsö parl franszé, pa boku.

Ahogy akarja, de azt megmondom magának, hogy hajtanak magára a belügyesek, vagyis a rendőrök... nem, ezek nem rendőrök... ezek földalatti rendőrök... underground policejt komuniszten banditen vu konesszé?

No.

Rendben, ha nem az, akinek gondolom, akkor tökmindegy. Ha meg igen, akkor figyelmeztetem. És valószínűleg a maga oldalán állok. De semmiképpen nem az ő oldalukon. Vu konesszé, zsö pánsz.

No.

Oké, oké. On i va.

És mentünk.

Az ajtó előtt Vaszil állt. De zsenstyinája ott van, mondta. Én itt vár, megkérni férfit, mondani neki, szaladj el bistro! Ő nyicsevo nem tud, durák!

Az ő dolga. Vaszil, inkább tűnj el... de a pincébe ne menj, a pópához menj, haraso?

Da.

Nem kellett sokat kopognom, az ajtó magától kinyílt. Ott volt a zsenstyinája, szép kis pár. Mindketten ittak, és a férfinak volt egy kis priusza, de ez minket nem érdekelt. Egy emlék Kučeráról, egy szilánk: tipikus cseh faszi, aki a maga ötvenes éveivel néha felbukkan a kukáknál az utcában. Hozza ki a szemetet az atlétájában. Izzad. Bírja a focit, a tévét, a húst, a pornót, a dohányt, az emlékeit, a kocsiját, szeretni nem szeret semmit. A feleségével szimbiózisban él. A tipikus cseh faszi szóban forgó képviselője néha verte a feleségét, vagy a felesége őt, az ő dolguk. Néha hallani lehetett bérlőordításukat. Volt egy kisfiuk. Az eltűnt. Nem lepődnék meg, ha beállt volna a kölykök közé. Én a helyében nem haboztam volna.

Kezdetben, amikor átvettük a házakat, pár bérlő teljesen le volt döbbenve. A tanácsbéli emberek helyett a mi amulettjeinkhez és technikánkhoz kellett fordulniuk. Kučera akadékoskodott, de Bohler meggyőzte. És mind megállapították, hogy vannak bizonyos előnyei is, hogy mi vagyunk a főnökeik. Néha ugyanis nem fárasztottuk magunkat a lakbér beszédével. Elfeledkeztünk róla, és asziszem, sokuknak sikerült szánalmat ébreszteni maguk iránt Bohlerben, mer' ez tulajdonképpen az ő feladata volt...

Tisztelt asszonyom, azt hiszem, jobb lesz...

Nem megyek sehova, tulaj úr.

Hallgasson végig, történt valami...

A lakásból valami odakozmált étel szaga jött... meg káposztaszag... a nőnek vörös volt az arca, a szeme dagadt a piától, vagy talán a könnyektől, vagy mind a kettőtől... a haja kócos... tartotta az ajtót.

Bedugtam a lábam az ajtó és a küszöb közé. Vadász mögöttem csöndben volt. A nő látta őt.

Nem megyek sehova, ha ő meghal... az nekem megváltás és az örömök öröme lesz... Irtsák ki ezt a férget, maga nem tudja, tulaj úr, ez nem volt élet... maga szart se tud!, gyorsan kinyitotta az ajtót... Vadász besurrant.

Ne hülyéskedjen, asszonyom... menjen el...

Ne üzzön ki... tulaj úr..., követte Vadászt, nem tudtam megakadályozni. Kučera az ablaknál állt, az asztalon egy üveg sör, újság, hitetlenkedve bámult ránk, Vadász előtte állt, felém fordult.

Il koné rján. Vu parle pur kva...

Vi. Igen, megmondom neki, mér'.

Hé, takarodjanak a lakásomból, ki innen ezzel a sárgával, Mařena, hívd a zsarukat, gyerünk...

Te cseszted el, Pepa, te.

Kučera úr, maga nem segített, sőt...

Néztem Vadászt, nem volt nála semmi, de amikor ránéztem a kezére, világos volt, hogy másra nincs is szüksége.

Az anyja mindenit, mit képzelnek, törvény is van a világon, takarodjanak innen!

Épp arról van szó, Kučera úr, hogy maga az összes létező törvényt megszegte. És elmondtam, hogy mivel.

Mařena, ez, ez... ez nem lehet igaz.

De a felesége végül mégiscsak kimenekült a szobából. Azt mondtam Vadásznak: Il koné, mengtnong, zsö pongsz, és a nő után mentem.

Mielőtt visszamentem volna a bandához, egy ideig csak úgy tekeregtem a folyosókon, pihentem. Egyértelmű volt, hogy a többi bérlő mégiscsak elment. Nem mindegyik, valahol lent szólt egy rádió, máshol hozzákoccant egy evőeszköz a tányérhoz. De a ház zajai nem voltak a szokásos nagyságrendűek. Nem volt veszekedés, nem volt gyereksírás meg -nevetés, nem voltak nyíló meg csukódó ajtók, nem kopogtak cipősarkak, nem csoszogott egyetlen vénasszony se a lépcsőn... egy kis pletykáért, nem bukkant elő egyetlen fickó se melósruhában a sarok mögül. Nem cipelt senki babakocsit, egyedül, mielőtt valaki segített volna neki. Nem volt más, csak a ház régi, nehéz szagai. Szomorú szagok. Lent pedig a Zóna.

Megszaporáztam a lépteimet.

Na, itt az Ötödik, üdvözölt Bohler.

Néha így hívtak, mer’ én voltam Az, aki leggyakrabban jött valahonnan, és még mielőtt szökellve megérkeztem, általában kicsit várniuk kellett... de ez nem számított, a közös ügyért dolgoztam.

Asziszem, idő van, mondta Bohler, és kisöpörte a hajából az ezüstöt. Átmegyünk a kovácsműhelybe, nem?

Át kéne, mondta Micka. Az olló és a borotva az asztalon feküdt.

Nem, mondta Cápa Stejn. Volt egy álmom.

Mind összerándultunk. A hosszú nap után csak megjött az éjjel. Erre nem számítottunk.

Mire jó még az önkritika, mondta Micka, szétesett a törzs.

Nem akarok önkritikát, mondta Cápa. Álmodtam.

Mind leültünk valahova. Egyelőre tehát békén hagytuk az ezüstöt. A hajunkat is. Hagytuk, hogy csak úgy lógjon le rólunk minden.

Tudjátok, kapitányok és testvérek, hogy csupán hordozója vagyok az álomnak, és hogy nem akarom megsérteni a társaságot valami értéktelen nézettel. De álmodtam, nagyon hosszú és nehéz álmom volt, és valószínűleg nem is értem jól, asziszem, nemcsak magamnak álmodtam, hanem azér’ is, hogy megosszam veletek. Az Ötödik álmának a folytatása ez, és már tudom, mér’ repültem az álmában előtte a saját álmomba. Az álmomban, testvérek és nemesek, sok a hurok és a rejtély, és nem mindenkire szól ez az álom. Álom ez az álmokról, az erővel telt tárgyokról, a törzsről, a törzsek végéről, az egyénről és a Lehetőségről. Ha van kérdésetek, felelek: Ma álmodtam ezt, amikor nem tudtam kijönni a dobozból, míg ti a sztalingokkal küzdöttetek.

Már éreztem, hogy Cápa Stejnbe belép a hang, és végignéztem a közeli barátaimon. Reverendának csukva volt a szeme, Kormányos megbékélten üldögélt, ugyanis tudta, hogy most úgysem üzleti nap következik, hanem a Zóna kisöprése. David továbbra is az asztalon feküdt, a szívünkbe szorongás telepedett miatta. Cápa beszélni kezdett:

Az álmom arról is szól, mi a föld. És ki kell bírnotok, hazugok és árulók, mer’ a végén fölkínálom nektek a Lehetőséget.

Vágj bele, vérszomjas Cápa! Ki vele! Készen állunk!, ébresztettük fel Seherezádét, és kényelmesen elhelyezkedtünk.

Az álmom Potok álmának végével kezdődik. Repültünk a csontmező fölött, aztán az Arc előtt voltunk, és az Arc kedves volt, és ragyogott, és ugyanaz történt velem, mint az Ötödikkel: én repültem elől, ezt tudjátok, stricik és enyveskezűek, de hirtelen durva és kemény lett az Arc... gonosz volt... és az ereim és vérereim, melyek addig szeretettel voltak tele, forró vértől nehezültek el, és én félni kezdtem, hatalmas rémület fogott el, gyilkosok és portyázók, és a rettenettől, ami a koponyámban kerengett, elsötétült a látásom... az Arcnak maga a Gonosz grimasza torzította el az arcát, olyan lett, mint egy kemény fából faragott maszk. Aztán egyszerre, hamisan esküvők és házasságszédelőgők, a füben feküdtem, és láttalak titeket,

zsiványok és bitangok, magam mellett a fűben. El kell fogadnunk az ilyen életeket is, jutott eszembe, láttalak titeket, fasiszták és komenisták, téged, Micka, mint szakadt bőrkabátos Bicskást, szétszabdalt kezedből vér csepegett, és téged, Bohler, mint a Szomorú Férfit, egyik kezeden kard, a másikban harci kalapács, és téged, Potok, mint Azt, aki ugrál, a lándzsádra támaszkodtál, és téged, Krul, te fegyvertelen voltál. És én voltam Az, aki sok helyen van, és nekem íjam volt meg tegezem nyílvezzőkkel, de az utóbbiból csak kevés. És a tekintetünk, konkvisztádorok és gyerekgyilkosok, egy irányba fordult, pogány istenünk faszobra felé, aki az idő emlékezetében még a városi Vén Bog előtt volt. Bámultunk bele Svantovítnak, a villámok urának arcába, meg Azéba, aki vért iszik a szív sötétjéből, és aki a gyerekei elé veti megnyomorított és megfélemlített ellenségeiket, és mi a sebeink, éhségünk és az üldözőink miatt érzett félelem ellenére is boldogok voltunk.

Ugyanazon törzsbe tartoztunk, és ez a törzs kerék alá került, vagy harapófogóba, ahogy ma valószínűleg, kedves vadász nők és bírónők, divatos katonai kifejezéssel a Pentagonban mondják. De a mi akkori nyelvünkön ezt úgy mondták: a harci kalapács alá kerülni. És Svantovít... nem valami virágültető, birkalegeltető himpellér volt, ahogy azt a gusztustalan marxista tanáraink állították... Bohémia régi népei gonosz szellemének a szobra volt, csak azt akkor még máshogy hívták... ennek a szobornak a fája számtalanszor fürdött áldozatok vérében. Minél jobban emelkedett az áldozatok száma, annál erősebb lett a szobrunk, és annál több erőt adott újabb áldozatok elejtéséhez. Logikus, nem? De erről a tanáraink nem szóltak, tilos volt nekik. Azt kellett állítaniuk, hogy az új, a mai ember más, csodálatosabb és jobb. Nagyon, nagyon tehetséges, azt mondták nekünk, emlékezzetek csak vissza, pszichopáták és paranoiások. Nem mondtak semmit. Saját bőrünkön kellett megtapasztalnunk, milyen is Svantovít. Szolgáltunk neki, és ő védett minket. Csakhogy... kis törzs voltunk, és bár sok ifjú harcosunk volt... de ők harcoltak, és egyikük-másikuk elesett valamelyik csatában... így nőből meg gyerekből több volt a törzsben, mint belőlünk, férfiakból... igazán sokan voltak: papnők, nővérek, barátnők és menyasszonyok... nem igazán tudtuk kielégíteni őket... egyre kimerültebbek voltunk a verekedésektől... ők döntötték el, hogy odébb kell vonulnunk, valahova távolabbra, ahol majd kiirtjuk a környéket, és pasikat meg bivalyokat ejtünk nekik... már mér' kéne egyfolytában szülnöm, mondta az egyik, fáj, lopunk magunknak idegen gyerekeket, elvégre tökmindegy... engedelmeskedtünk hatalmas Évának, testvéreim, ti bálványimádók és fanatikusok, és továbbindultunk... a Svantovít szobrát otthagytuk... büszkék voltunk, és aszittuk, hogy elég az erőnk... kiéheztettünk néhány települést, ahol mindenféle puhány népek éltek, és pasikat ejtettünk a nőinknek, hogy kielégüljenek a rabszolgák ölelésében... hogy ne kerepeljenek, ne nyavalyogjanak folyton... mi szívesebben vadásztunk és kaszaboltunk... de aztán a kalapács alá kerültünk.

Északon a psovanok szorongattak minket, délről a Balta Népe közeledett, előttünk a zlicsanok erős kerítései voltak, hátulról a Göndörök támadtak ránk hirtelen. Ez klasszikus kalapács és bekerítés. Mi voltunk középen, így nem vethették magukat a másokra. Kezdetben harcoltunk... de nagyon szorongattak minket... kelepcebe kerültünk... a nők megint kielégületlenül bögtek... már fölvetődött bennünk az ideiglenes... békekötés gondolata is... annyira gyászos volt a helyzetünk... hülyék, szapult minket Éva, mér' hagyátok ott a Svantovítot? Tökfejek, nem fogok többé veletek aludni... de pont az Éva döntött úgy akkor, hogy nem fogjuk magunkkal cipelni a szobrot! Ez igazságtalan volt! Ahogy telt az idő, úgy lett a helyzet egyre rosszabb, már csak a félelmünkben volt erőnk... öltünk, hogy ne öljenek meg minket... már nem féktelenségből és életörömből elkövetett ölés volt ez... megismertük az érem másik oldalát, ahogy hajszoltak minket a farkaskörben... az öregeket az erdőben kellett hagynunk, nem volt már teherhordónk... de lassan már úgyis minden tulajdonunk ráment... a menekülésre. És eljutottunk a rengetegbe, ahol lemuzok vadásztak, ezek a gyűlöletteljes és könyörtelen hor-

dába tömörült emberalatti emberek, akik szövetségre léptek ősellenségeikkel, a doudlebakkkal, hogy megsemmisítsenek minket. Támadásuk után, amit még visszavertünk, társnőink az összes kisgyereket megölték... már tudtuk, mi vár rájuk... bekerítették minket az emberalatti emberek, ezek az undorító, érthetetlen törzsek... kezdtünk lassan megbékélni a gondolattal, hogy kihál az emberi faj... most már a nők is fegyvert fogtak... a csatákban, amelyek ezután következtek, még nálunk is vadabbak voltak... szó se volt róla, hogy elkapják őket más, undorító és érthetetlen pasik, akik nem is értettek rendesen ezekhez a dolgokhoz... tudták, hogy nem hozunk nekik több fiatal rabszolgát, akiket betaníthatnak... már csak Moranát, a halálistennőt szólongatták, mint mi... megérintették a bordáinkat, és a csatákban előttünk harcoltak... ennivalónak már csak gyökerünk volt... meg alma.

Ez után az utolsó szörnyű csata után szétkergettek minket, a megbeszélt helyen már csak harmincan gyűltünk össze, a törzs megsemmisült. Nő már csak három maradt... hol van Éva?, kérdeztük, ő hatalmas volt, ő erőt adott nekünk... megsebesült... és egyikünknek meg kellett ölnie, hogy ne kerüljön az ellenség keze közé, elhozta a haját, megosztozunk rajta... vissza kellett mennünk Svantovíthoz, nem volt más választásunk... és ez nem sok jót ígért... végigmenni a vad, embertelen, nem emberi törzsek közt... a lábban manók támadtak ránk, ilyen nemembereket előtte még nem láttunk. Most, sajnos, közelről megnézhattuk őket. Vesszőből font pajzsaikra teknőst festettek, és tetőtől talpig sárosak voltak. Támadáskor azt ordibálták Nindza! Nindza!, és megölték két társunkat. Eljutottunk a horvátokhoz, akikhez régen gyenge szövetségi szálak fűztek, ugyanis ugyanolyan kíméletlenek voltak, mint mi, ezér' jobb volt inkább szövetkezni velük és együtt vadászni a gyengébbekre... csak hogy a horvátok bivalyokért meg rabszolgákért cserébe kiadtak minket a chebekeknek, akiket időtlen idők óta sanyargattunk... páran megszöktünk... a nők már mind elestek, és jelenlétük, a mienktől eltérő illatuk és ügyes mozdulataik nélkül el voltunk intézve... muszáj nőket rabolnunk... de nyolcból már csak öten maradtunk, és abból is az egyik csak Krul volt... és ő nem viselt fegyvert, bolond volt, csoda, hogy egyáltalán életben maradt... egész nap csak firkált a homokba... micsinálsz, Krul... gúnyolódunk rajta... te firkász, gyere, táncolj és támadj meg valakit... ez a Krul csak a hatalmas Éva nővérenek köszönhetően maradt életben a törzsben, aki védelmezte őt... hagyjátok békén... bötűket csinál, szükségünk lesz rájuk, hogy ne felejtünk el semmit, hogy velünk maradjanak az elesetteink... de Éva, hiszen mi emlékezünk minden csontra, minden húsrá, mindegyik meggyilkolat megőrizzük a szívünkben... ti igen, de a gyerekeitek már nem... ja, ez igaz, vakargattuk zsíros sörényünket, és amikor épp nem gyilkoláztunk és támadtunk meg senkit, illetve amikor épp minket gyilkoláztak és támadtak meg, a kettő összeolvadt, Évát és Krult nyúztuk, hogy mér' kell emlékezni... a sok értelmetlenségre... ebbe ti ne szóljatok bele, mondta Éva, inkább szerezzetek pár rabszolgát, olyan feszült vagyok vagy mi... és mi öten, Bicskás, Szomorú Férfi, Az, aki sok helyen van és Az, aki ugrál... és Krul, végre eljutottunk Svantovít szobrához. És mi négyen, banditák és marhatolvajok, emlékezzetek csak vissza, ott álltunk mi négyen, és fohászkoztunk Svantovíthez, Krul meg, a szerencsétlen, megin' letört egy ágat, és elkezdett firkálni a homokba, és mi négyen vártunk, aztán beszélni kezdett hozzánk Svantovít... emlékezzetek csak vissza, szüzgyalázók és gyerekgyilkosok, tudjátok, mit mondott nekünk... és odamentünk Krulhoz, és körbeálltuk, emlékezzetek csak vissza, skalpolók és cenzorok, négy oldalról körülálltuk, és Bicskás ütött elsőként, és Szomorú Férfi letépte Krul bőrkabátját, és Az, aki sok helyen van, arcon köpte, és Az, aki ugrál beleszúrta a lándzsáját... aztán halálra vertük.

Engedelmeskedtünk tehát Svantovítnek, tábornoknak és rádiósoknak, és amikor Krul meghalt, kivágtuk a testvérünk szívét, négy részre vágtuk, és megettük... fölálodtunk Krult, bírók és gyászhuszárok, hogy életben maradjunk... és édes volt a szíve, és még vert, és megin' erőre

kaptunk... és Bicskás a behegedt karját nézte és felkiáltott, és Az, aki sok helyen van dobogott a lábával, Szomorú Férfi pedig nevetett... Az, aki ugrál fölrohant egy dombra, és fogta az orrát... füstszagot érzett, és a lándzsájával megmutatta az irányt... nekiiramodtunk, sem éhséget, sem félelmet nem éreztünk már, csak féktelen örömet, amely teljesen átjárt minket, éljeneztünk... Krul szíve élt bennünk, mint páncélt, mint zsibbadást éreztük testünk minden ütőerében, minden hajszálerében... és futottunk egymás mögött, négy fivér, akit összeköt az áldozat... a domb aljában egy cölöperődítmény volt... talán meg kellett volna várnunk az alkonyatot... de Bicskás türelmetlenül vinnyogni kezdett, Szomorú Férfi bólintott, Az, aki ugrál megnyalta a száját, és Az, aki sok helyen van fölállt... rohantunk tovább, kígyók módjára kúszunk a fűben... Az, aki sok helyen van megállt és körbe forgott, nyílvesszőt előkészítve járatta a szemét... Szomorú Férfi a harci baltával agyonvert egy kutyát, az egyetlen teremtest, aki szembejött velünk... Az, aki ugrál fölmászott a paliszádra, és kinyitotta a kaput... és Bicskás elsőként rontott be és lecsapott két férfit, akik ott álltak... erre nem számítottak, támadás fényes nappal... és Bicskás mögött berontottunk mi, a többiek is... gyorsan és halkan... cikáztunk a rönkkunyhók közt, és gyilkoltunk... ellenségeink nem is tudtak felocsúdni bénultságukból, hordának nyomát sem látták, nem hallották idegen harcosok lármáját... csöndben voltunk, és sokukkal végeztünk, mielőtt egyáltalán védekezni kezdhettek volna... és csak akkor kezdtünk igazán örülni, megmutathattuk ügyességünket és új erőnket, de aztán már mutathattunk nekik akármit. Üveges szemmel feküdtek, az álluk felfele, szakállukban nyílvessző vagy véres kardvágás vagy harapás... pár rabszolga fellázadt az uraik ellen és üdvivalgással fogadott minket... de mi őket is legyilkoltuk, hatalmas volt az erőnk, és a vértől csak tovább nőtt... és legerősebben a nők egy része védekezett... karmoltak és haraptak, volt, amelyik leszúrta magát... és csak azoknak kegyelmeztünk, akik védekeztek, addig vertük őket, amíg ki nem feküdtek... azokat, akik könyörögtek, megtapostuk, kettéhasítottuk őket, és a gyerekeik fejét szétzúztuk a rönkkunyhókon... amikor mind halott volt, odamentünk ahhoz a pár nőhöz, akiknek megkegyelmeztünk... megerőszakoltuk őket, és nekik adtuk a magunkat, mert tudtuk, hogy eljött az időnk.

Attól kezdve soha többé nem voltunk meztelenek és nyomorultak. A nőknek, akiknek megkegyelmeztünk, gödröt kellett ásniuk, és az összes halottat el kellett elégetniük benne. Rajtuk tartottuk a szemünket, és ha valamelyik elszírta magát a férje vagy a gyereke holtteste fölött, megjegyeztük magunknak. Néhányuk megszökött... hagytuk őket. De hárman ottmaradtak. Azok rájöttek, kik vagyunk. Ők nem sírtak. Csak tőlük akartunk fiúkat. Portyára indultunk a környéken, és porba döntöttük a puhány népek településeit. Aztán egy új törzs embereire bukkantunk. Sárgák voltak, a szemük ferde, és ismeretlen állatokon ültek. Először azt hittük, hogy valami kétfejű, hatlábú élőlények. Hogy micsodák, arra csak akkor jöttünk rá, miután párat a halálba küldtünk közülük. Egyáltalán nem voltak erősek, ugyanúgy folyt belőlük a vér, mint a többiből. Utánuk is csak hús maradt. Rabszolgának nem voltak jók, nem akartak dolgozni. Elvettük a lovaikat, és tovább nőtt az erőnk. Aztán ezek a sárga emberek is elkezdtek kerülni a vidékünket.

Négyen voltunk: Morana sötét fejedelemnője, és négy oldalról védekeztünk. Mivel a vidékünk kihalttá lett, és azok, akiket nem irtottunk ki vagy nem tettünk rabszolgává, elmenekültek, megparancsoltuk a rabszolgáinknak, hogy építsenek egy tornyot. Magas toronyra volt szükségünk, mert messzire el kellett látnunk. Úgy akartunk látni, mint a sasok. Azt akartuk, hogy a torony a fellegekig érjen.

Az első asszonyaink már meghaltak, de gyerekeket adtak nekünk. A fiaink trágyán, hidegben aludtak. Megaláztuk és vertük őket, hogy megedződjenek. Azok, akik életben maradtak, nem szerettek minket, de féltek. A lányaink, akik életben maradtak, ugyanolyan jól harcoltak, mint a fiúk. De még több dolgot tudtak. Gyökereket gyűjtöttek, és ezekkel meg kavicsokkal meg

ragadozókarokkal meg tudták határozni az irányt. Tudtak pókhálót, nyálat és nyírfaborogatást tenni a fivéreik sebére, hogy behegedjenek a sebek. Az egyikük hatalmas volt. Bósz Nőnek hívták. Bószkének nagy ereje volt. Uralkodott a rabszolgák fölött, és irányította a toronyépítést. A bátyjai is hallgattak rá.

Egyszer meghatározta nekünk az irányt, hosszan mentünk, egészen a nagy folyóig. Egy eltaposott ösvényre bukkantunk, és megállítottunk egy karavánt. Lándzsákat szegeztek nekünk. Az egyik fiunk nevetett, és bevetette magát a lándzsaerdőbe, és a mi nyelvünkön ordított az idegen harcosokra. Értelmetlen szavakkal feleltek neki. Visszajött, a lova oldalából hab és vér fröcskölt. Mi legyen ezzel a csöcselékkel, apáim, kiáltott a fiunk, a farkas, még beszélni se tudnak, ezek németek. A néma nép egyik kocsijában egy öreg nő volt egy kisgyerekekkel, ők úgy beszéltek, mint mi. Nekik talán ezért kegyelmeztünk meg. A fiúnál egy fura holmi volt. Egy átlátszó kő. Halványvörös volt, és amikor a nap felé tartottuk, aranyszínű lett. A kőben egy kis légy volt, de nem mozgott. Megráztuk a követ, hogy fölrepüljön a légy. Talán halott volt. De a szárnya az pont úgy állt, mint repüléskor szokott a legyeknek. Nem volt görcsbe rándulva, és a szárnyak színe is rendben volt. Figyelmesen megvizsgáltuk a követ. Varázslat volt. A kő megállította az életet, de nem szétzúzta, hanem magába zárta. Hogy történt..., kérdeztük, és ráztuk a követ. És hogy hívnak, fiú, kérdezte valamelyikünk... talán tisztelettel. Varázsló lehetett. Samo, mondta a fiú. Egyikünk tört és kardot adott neki, másikunk bíbor köpönyegébe bújtatta. A kocsira tettük az íjat és a nyilakat is. Hogy elhárítsuk a fiú mérget. Elvégre megöltük a szolgáit.

Nyugtalanított minket a varázslat. Mienk volt Morana ereje, láttuk az ellenségeinket jajgatni, görcsök közt haldokolni, és kegyelemért rimánkodni. Láttuk őket menekülni. Láttuk a rabszolgánők minden mozdulatát, amikor odafeküdtünk melljük. Néhányuk rájött, mi vár rájuk utána. Meggörnyedtek a súlyunk alatt, és sejtették, hogy ez már a halál. De a fiú köve másfajta halál volt. Mi az időnket rohanással és harccal töltöttük, a kőben nem volt idő. Talán meg kellett volna ölnünk a fiút és megsemmisíteni a követ.

Odahajtottuk a rabszolgáinkat az építkezéshez. A torony növekedett, de csak lassan. Attól fogva, hogy láttuk a követ, tudtuk, hogy új dolgok történnek. Féltettük az időnket. És még bőszebbek és könyörtelenebbek voltunk. Minden néppel hadban álltunk, vadásztuk és üztük őket. Nyomorúságosak voltak. Morana csak minket szeretett, maga a Halál volt a nővérünk. Csak minket négyünket kötött a kitépett szív szerződése. Csak nekünk volt elég erőnk, hogy a körünkből feláldozzuk saját testvérünket, Dávid királyt, és megegyük a szívét.

Az erdeinkbe más népek harcosai jöttek. Addig mindig elűztük őket. De most vártunk. Az építmény nőtt, de még nem érte el a felleget. Milyen messze van az ég, kérdeztük egymást. Az építmény még olyan magas sem volt, mint a hegyek a látóhatár szélén. Újabb rabszolgákat ejtettünk. Harcosokat döntöttük rabszolgasorba, és sokuk inkább meghalt, mintsem parancsainkat és suhogó korbácsainkat kelljen hallgatnia. De ahogy telt az idő, új fajt neveltünk ki. Rabszolgafajt. Fiaink az öregeken és gyengéken próbálták ki a kardjukat. A rabszolgák féltek megöregedni.

Aztán megtörtént. Eltűnt Bószke. Megszökött az egyik rabszolgával. A fiaink könyörögtek, hogy vigyük őket magunkkal, rendkívül alázatosak voltak. De mi éreztük, hogy ez a mi dolgunk. Fölkerekedtünk. Bicskás és Szomorú Férfi, Az, aki sok helyen van és Az, aki ugrál is. Némán mentünk. Hajtottuk a lovakat. Nem tudtuk, miért tette ezt Bószke. Ha férfitámad kedve, megkapja. A fivérei mindent megtettek volna érte. Ha be szeretne volna tölteni magányát, elég lett volna, ha megadja az új irányt. De ő elhagyott minket. Egy rabszolgával. Még csak harcos sem volt, csak valami gyáva törzs fia. Hajtottuk a lovakat, tudtuk, hogy utolérjük őket.

Bószke a fűben ült egy hegyoldalban, pár lépésre tőle egy kutya hempergett. Leszálltunk a lovunkról. Néztük a lányunkat, és egyikünk sem akarta megtenni. Neki is elég ideje volt, hogy megtegye. Mégis csak ült ott lehorgasztott fejjel. Várt minket. Apáim, mondta... ti tudjátok, kicsoda Bószke... felszegte a fejét, és ránk nézett. Hatalmas volt. Nem akarjátok megtenni, mert tudjátok, ki vagyok, folytatta, és mert tudni akarjátok... miért jöttem el. Megmondom... történt valami... irányítottam a építkezést... és hajtottam a rabszolgákat, de aztán történt valami... annak a férfinak a szíve beszélni kezdett hozzám, és nagyon szépeket mondott... hallgatni akartam, apáim, elvörösödött az arcom, és elfordultam... de nagyon szépen beszélt hozzám, és visszhangzottak bennem a szavai... és én, apáim, tudtam, hogy ha ez a rabszolga akarná, mindannyiatokat megölném... tudjátok, ki vagyok... és megkínoznám a fivéreimet, és felgyújtanám az erődítményt és a tornyot... ha ez a rabszolga akarná... de ő csak el akart szökni... nem varázsló, apáim... csak férfi... és kutya. Felállt, és odament a rabszolgához, aki a fűben hempergett és vinnyogott, félt... ráköpött, aztán átölelte, és a haja felitta a nyálát. Felment a dombon, háttal állt nekünk, aztán magasba lendítette a karját, és a földre zuhant. Egyikünk megölte a rabszolgát, aztán álltunk a lányunk fölött, és tudtuk, hogy ez nem elég, hogy meg kell újítani az erőnket, hogy azok után, amit Bószke tett, meg kell növelni az erőnket. És egyikünk a lábával megfordította Bószkét, egy másikunk beleszúrta a kardja hegyét a testébe, és szétnyitotta, és a következő kivágta a máját, és a negyedik feldarabolta. Hazamentünk, és tovább uraltuk a környéket, és tápláltuk Moranát. És vártunk.

Az erdőből új törzs jött. Embersokaságot hajtottak maguk előtt. A menekülő törzsek keveredtek. A fiaink azt mesélték, hogy az új férfiak a Harc Emberei, a bójok. A sisakjukon bikaszarv van. A csatákban a pajzsuk szélét harapdálják, és támadás közben néha fákat tépnek ki gyökerestül, és maguk elé dobálják azokat. Semmi sem állíthatja meg őket, csak a halál. Új palisádokat építettünk, és árkot ástunk. A menekülteket, akik egész a kapuig jutottak, nyilakkal és kövekkel hajtottuk el. Korbácsoltuk a rabszolgákat, reméltük, hogy befejezik a tornyot, és még feljutunk a tetejére. A Harc Emberei fényes nappal támadtak ránk. Ezek az emberek úgy vonyítottak, mint a farkasok, és hirtelen minden fa mögött ott állt egy, csapatokban szaladtak elő az erdőből, átugrották a köveket, lelapulva futottak, és cikáztak a lövések közt. Néhány fiunk kiszaladt a kapu elé, mert próbára akarták tenni az új harcosokat. Vonyítva üdvözölték őket, és nevettek egymásra. De láttuk, hogy a fiaink kardja elreped és eltörik a Harc Embereinek csapásaitól. Másmilyen volt a kardjuk és a baltájuk, mint a mienk. Sokat lenyilaztunk és megöltünk a kövekkel, de a fiaink közül egy sem tért vissza.

Tudtuk, hogy a mi időnk lejárt, és odamentünk a rabszolgáinkhoz. Meg kellett ölnünk őket, nehogy hátba támadjanak. Tudták, mi vár rájuk, ezért megpróbálták átharapni a köteleiket. Legyőznek benneteket a bójok!, kiáltotta az egyik. Ők istenek, erdei istenek, és az övéké lesznek a földjeitek. Abban a pillanatban újból vonyítást hallottunk, felszaladtunk a várfalra. Az egyikünk még visszament, és fölgyújtotta az építményt. Utoljára még megszólítottuk Moranát, és jeges érintést éreztünk a bordáinkon.

A lángoló torony szikrái elvakítottak minket. És amikor leszúrták az első embert közülünk, fogyatkozni kezdett az erőnk. És az új emberek darabokra téptek minket. A torony leomlott, és a rabszolgák elégték vele. Ez történt.

Uh, Cápa... könyörgött Bohler, most már jöjjön valami más, mer'... Hát persze, mondtam, tudjuk, hogy forog a kerék... Te, és tényleg rögtön az első napon elintéztém egyszerre két fickót, he?, kérdezte Micka. Odanéztünk, ahol David ült. Nem volt ott. A francba, csak mese volt az egész, kiáltotta Cápa. Az egészséget csak álmodtam! Kiszaladtunk a lakásból. David a folyóson sem volt. Lerohantunk. Nézzétek!, kiabálta az egyikünk. Lenn a ház ajtajánál véres hüvelykujjlenyomat volt a kapcsolón. Igen, vérzik neki, ezt észrevettem, mondta Bohler.

Kiment, mondta kétségbeesetten Micka, de hova megy így, hát olyan, mint egy zombi. Talán megtaláljuk, mondtam. Cápa már futásnak eredt. A házak mögött futott. Én megnézem a fészereket meg az udvarokat, ti szaladjatok a villamoshoz, ugatta Bohler. Elkezdtünk rohanni Mickával a város felé. Meg kell mondanom, hogy bár erős egy fickó volt a padrúgom, futásban nem vehette föl velem a versenyt. Lehet, hogy abban ül, mutattam előre. A villamos a város felé ment, sötét volt körülötte, csak az elektromosság világította meg időnként a folyton változó környezetet, amely mellett a gép elhaladt. A fények a távolban készek voltak elnyelni a villamost, készek voltak egybefolyni annak piszkossárga fényével. Hát ez pech, rúgott bele Micka egy kőbe, és átküldte a síneken. Lehet, hogy jobban lett, és talán döntött. Mer' ugye tudod, Potok, hogy a törzsnek annyi. Tudom, de hova mehet David?

Hinnünk kell, mondta Cápa, hogy rendben van. Hát, más választásunk nincs, mondta valaki. Végignézhethetnénk az ismert helyeket, meg kérdezősködhethetnénk, vetettem fel. Igen, végignézhethetnénk, majd... Most itt a Zóna, most ez az első dolog. Elvégre magától ment el. Elvégre, fiúk, az ő dolga. Majd csak gondoskodik magáról... muszáj neki. Ám tudtuk, hogy padrúgunk nagyon-nagyon gyenge. És ha nem beszélt meg valamit Helenkával, a Forradással, akkor... gyakorlatilag senkit se ismert a városban, az ilyen-olyan idegen főnökökre meg biznisszivatalnokokra... nem lehet számítani... azok csak azzal törődnek, hogy kikaparják a gesztenyéjüket, de David a többi bandát se ismeri... megtanítottuk mozogni... azt viszont nem tanítottuk meg neki, gondoltuk, hogyan mozogjon, amikor megváltoznak a dolgok.

De magától ment el. Az ő dolga. Lehet... hogy szarul van. Lehet, hogy abba akarja hagyni. Lehet, hogy nem akar már a Titok Embere lenni. Lehet, hogy szerződés nélkül nem akarja folytatni. Az ő dolga.

Üljetek már le, keselyűk és dögevők, mer' a dolgoknak el kell jutniuk a végükig, és én még el se kezdtem beszélni, intett minket Cápa. Az álmom folytatódik, és egy másik bandáról szól. Az álmom gyors volt és lassú, és a végén, nőstényfarkasok és hímfarkasok, ott a Lehetőség! És megtudjátok, mi a föld a lábatok alatt. Ne csóváljátok hát a fejeteket, hagyjátok abba a jelen pillanat rejtvényének fejtését, higgyétek el, különféle utak vannak, különböző lehetőségek, különböző dolgok vannak itt... és az egyik út a Tompa Kés embereinek az útja volt, amikor a bandájuk számára elkezdődött a Gé éjszaka.

A törzsek menekültek, és keveredtek egymással. Aztán azt, ami maradt belőlük, behajtották a telepekre. És úgy hajtották őket, hogy különböző törzsek emberei, egymás ellenségei, legyenek együtt, hogy kiirtsák egymást... és annyi lett az idejüknek, és az új emberek, akik a földnek a saját nevüket akarták adni, már nem tudták elviselni őket... nyakörveket adtak a Tompa Kés embereinek, és arra kényszerítették őket, hogy az ő értelmetlen dolgaikat egyék és az ő értelmetlen mozgásuk szerint mozogjanak... legalábbis így tűnt a telepen lévőeknek... és a rabszolgatartóikat vaszicsunak, fehér szellemeknek hívták, a bőrük értelmetlen színe miatt, és nem tartották őket embernek, mer' csak ők voltak dénék, emberek. És a körülmények összejátszása folytán azok, akik bezárták őket, őket tartották emberalatti embernek.

Az egyik telepen, ahol a dénék emberek szerint bűzlött a fű, és a víz ihatatlan volt, ezér' sorban haltak meg... nem volt egyetlen állat se, ami mozgott, amire löni lehetett volna, amit el lehetett volna ejteni, olyan táj volt ez, ahol nem voltak sasok, csak keselyűk... a dénék nem kedvelték őket... és egy idő után már ellenségek se maradtak, mer' a dénék kiéhezették őket, az erősebb vaszicsukon kívül, természetesen.

Aztán... az volt a dénéknek a legrosszabb, hogy a telepeken nem volt egyetlen fa se. A dénék ugyanis a fákra tették a halottaikat. Tudták, mi a Föld, tudták, hogy a Föld az emberiség tömegsírja. Világosan látták, hogy csak a hülyék és a Gonosz rabszolgái ássák vagy égetik el a

halottakat. Tudták, hogy a holtak tömegei és a hamu túlterhelik a Földet. Olyan álmaik voltak, amikben a Föld egy másik törzzsel vagy nemzettel, amelyet verembe hajítottak, letér a pályájáról, és bolyong a világűrben. Nem fér hozzá kétség, hogy az állandó öldöklések miatt a holtakkal terhelt Föld egyszer kiköppen a helyéből, és eltéved a jó öreg világűrben. Elhagyja a pályáját, elveszti titkos útját, és elhúz valahova, leginkább a vén Betolakodó vagy az Ördög seggébe.

Ez volt a dénék tanítása. Ezér' a fák koronájára tették a halottaikat, és a levegőnek, szélnek, sasoknak és azok ragadozó unokatestvéreinek adták őket... volt, akinek nem tetszett a dolog, de nem tudtak mit tenni, ez volt... a telepeken nem voltak fák, így hát a halottaikat eltemették, vagy a vaszicsuk mintájára elégették őket, és érezték, hogy mi történik a Földdel. Unatkoztak és haldokoltak, és közben Tüzes Vízet ittak, amiből meglepő módon volt bőven... ez szigorúan tilos volt, mer' a dénék, ahogy ez számos tanulmányban és disszertációban olvasható, a dénék nagyobb mennyiség elfogyasztása után „pszichopata gyilkosok” lettek. De létezett pár kulthurális alapítvány, amiket a kosárfonók, rímfaragók és pingálók a folklóradoók miatt működtettek, így vagonszámra vitték a Tüzeset a rezervátumokba... sőt állítólag a napilapok hasábjain pár humanista cikk is megjelent az emberalatti emberek művészetéről. Amikor a zsűri megpillantotta a kacsenjammeros alkotásokat, egy csomó szöveg ment, hogy megéljenek valamiből, és dőlt a lé, a kritikusok dalra fakasztották a tollukat, és máris több előadásnyi anyag gyűlt össze, és a komplexusos idióták büntetlenül és vég nélkül ontották a nézeteiket... és, tisztelt hallgatók és bemondónők, addig fajult a dolog, hogy unalomból és a sok értelmetlen halál láttán Vigyorgó megölte a feleségét... a Tüzes Víz hatása alatt tette, úgyhogy senki se vetette a szemére, de jó azér' nem volt a dolog... és amikor Vigyorgó magához tért, mélységesen megbánta a tettét, összevagdosta magát, és kérlelte a feleségét, hogy bocsásson meg neki... és az lehet, hogy megbocsátott, lehet, hogy nem, senki se tudja, mert feléledni nem éledt fel... aztán Nyaklánc levágta a kishúga orrát, és az egészen csak nevetett... ő is a Tüzes hatása alatt volt, úgyhogy nem tudott semmit... és mindenki felfogta, hogy a nyakörv miatt csinálta, senki nem mondott neki semmit, de tudták, hogy ami történik, az nem jó. És tárgyilagosan megállapították, hogy Natanis a nyakörv miatt kúszott fel egy fára, odakötözte a lábát, és lelógatta magát, fejjel bele egy hangyabolyba, ahogy azt számtalan jelentős tanulmányban és egy-két disszertációban is leírják, a dénék aszondták neki, hogy hagyja, ne csinálja... de ő azt felelte, hogy inkább ők hagyják őt, nézzék, és vállaljanak közösséget a sorsával, mer' eltúrta a nyakörvet, és most annyira szégyelli magát érte, hogy végül úgy döntött... hogy megütközik a halállal... az éjszaka folyamán kijózanodott, de a döntését nem másította meg... és jött Pte San, Eltékozolt Nyeremény, és aszondja: A Tüzes Víz rosszabb a Mennydörgő Botnál is! Törjétek össze az üvegeket és öljétek meg a vaszicsukat, akik ezt a szart árulják nektek az asszonyaitokért. Züllött iszákosok. Mindent elfelejtettetek. Hát emberek vagytok ti? Mind épp részeketek voltak, és az, amit Pte San mondott, jó ötletnek tűnt nekik, mentek és meg is tették. Pte San hatalmas volt, és általában megcsinálták, amit mondott. Amikor senki se nézett, véget vetett Natanis szenvedéseinek is. A dénék az összes vaszicsut lemészárolták, és a telep vezetőjét is kinyírták, akinek a legtöbb rangja volt, és egy csomó igazgatótanácsban is benne ült, a következőt pedig nagyon mókásnak találták: amikor panaszkodtak, hogy nincs mit enniük, ő mindig azt tanácsolta nekik, hogy egyenek füvet. Erre mikor a dénék megölték, jól teletömték a száját füvel, úgyhogy azóta is eszi. Ezen jót szórakoztak, de tudták, hogy ideje eltűnni.

Összerakták a puskákat és a pisztolyokat, amik nem is lehetettek volna nekik. De előtte egy csomót szétszedtek, és a kapcsokat, rugókat és főleg a pisztolyok ravaszait és a coltok dobtárait különféleképpen belefonták a hajukba, és díszként hordták. A vaszicsuk kinevették őket, és stupid barbár díszekről és szerfelett gyermeteg babonákról zagyváltak valamit.

Csakhogy mostanra egyetlen vaszicsu se maradt. És amikor elkezdődött a Tompa Kés emberek Gé éjszakája, a többi vaszicsu nagy részének már nem volt kedve nevetni a barbár díszek miatt. Mosolyogni se mosolyogtak már, nem is léteztek már.

A lovasok indultak elsőként, mögöttük gyalog a nők és a gyerekek, mer' lovuk egyelőre nem sok volt. Tudták, hogy a telepek közelében pár kálvárista lovasszárad kószál. Állítólag Vigyorgós és Nyaklánc lovagolt legelő. Hatalmas bűneik voltak, ezért minden mindegy volt nekik. A kálváristák nem számítottak a dénék támadására, és aznap soknak lehervadt a mosoly az arcáról. Vigyorgós elesett, így megtudhatta, megbocsátott-e neki a felesége. Többen is elestek. De egy csomó puskát meg lovat szereztek, és kezdett visszatérni az erejük. A közeli erdőcskében a lovasok szálltak lovaikról, és a felelősséget, amely a prérin hevert, Tompa Kés vette magára. Jó, jó, testvér, mondták neki a többiek... Joseph törzsfőnök, Kismedve, Ojokoltsa, Alvó Nyúl, Abenak, Véres Kés és a többiek... hát jó, de tudod... nem kellett kimondaniuk, de megint a szabályok szerint kezdtek élni... és Tompa Kés bólintott, mer' tudta... mi történne, ha nem juttatná át az embereit a csapdákon, ha hagyná őket besétálni a kelepccékbe, lépre menni, ha nem bírná megfejtetni a rejtélyeket, ha megecetesedne a szíve a félelemtől. Elindultak északra, a hazájukba.

Nem tudták, hogy ez a haza már nem létezik. Nem tudták, hogy a szellemek már több száz, több ezer reklámtáblát állítottak, melyekkel a különböző felesleges holmikat hirdették. Nem tudtak semmit a nagyon-nagyon mérgező füstről, amely úgy húzódik végig az égen, mint égés a bőrön, amikor forog a kerék. Nem tudták, hogy a gilisztáknak már végük. Nem tudták, hogy a hangyák többé nem szabad nemzet, és hogy meghátráltak a sárgászöld keverék előtt. Fogalmuk se volt az aknatornyokról és a kőolajról, amely a motorokat hajtja, hogy végig lehessen repeszteni az autópályákon. Úgyis azt hitték volna, hogy hülyeség az egész. Szart se tudtak a Koca Kuláról meg a mogyiférgekről, a bézbolütökről dettó. Nem olvastak Kafkát. Varhola nem érdekelte őket. Csak Josiph Švejkkal találkoztak, aki mindenütt ott van, őt azonban megölték. Gőzük se volt róla, hogy a föld és az emberek is önmaguk pusztá fotóivá válhatnak. Kissé tökkelütött nép voltak.

Annyira tudatlanok voltak, hogy azt se tudták, hogy például a távíró, amivel tettük után újabb és újabb kálvárista lovasszáradokat hívtak, s ezeket szintén főleg a dénékhez tartozók vezették, természetesen az ellenséges törzsekből, szóval hogy a távíró nem Fül nélküli Út, hanem csak egy közönséges távíró... megvolt a maguk nyelve, abba csimpaszkodtak ostobán, mamlaszon, visszamaradottan... ugyanúgy, mint a mozgásukban, és minden lépéssel, amelyet a Gé éjszaka felé és a telepektől tettek, egyre jobban visszatért az erejük... különböző törzsekből jöttek, Joseph törzsfőnök és a fia, Nyaklánc a Nez Percék közül való volt, Wovoka, aki a tilos táncra tanította őket, paiute volt, a többiek főleg a cheyenne néphez tartoztak... de ez akkor mindegy volt, új védközösséget alkottak, és azért váltottak szót, mert meg kellett érteniük egymást, hogy meg ne haljanak, vagy legalább ne azonnal... most Tompa Kés törzse voltak.

És Tompa Kés szíve nem ecetesedett meg, ellenkezőleg, olyan édes és vörös volt, mint soha előtte, és Tompa Kés szíve verésével segített az embereknek átjutni a csapdán... kikerülte a kelepccéket, és nem ment lépre.

Bekerítették őket a kálváristák. A semmiből lovagoltak elő. Tompa Kés emberei hamar rájöttek, hogy bár a föld ugyanakkora maradt, mégis kisebb. A vezetékes és vezetékek nélküli összeköttetésnek köszönhetően a kálváristák tökéletesen tájékozódtak. Csakhogy Tompa Kés emberei mindenféle világokkal kapcsolatban álltak, és elkezdtek azok erejét használni. Az égiek kedveztek nekik. Amikor köd volt, kihasználták. Amikor esett az eső, segített nekik. Amikor égetett a nap és a katonáknak hólyagos lett a kezük, ha hozzáérték a puskacsőhöz

vagy a ravaszhoz, Tompa Kés harcosai hirtelen ott termettek előttük a napfényből, és tomahawkok és harci kalapácsok hűtötték a kezüket. Néha jó volt vízen átmenni, barátságosan belemerülni puha és csillogó világába, mert a kálváristákhoz olyan polgártársak is csatlakoztak, akiknek a kutyáját emberekre képezték ki. Kismedve elesett. Megölték Abenakot, aki a fiatal férfiakat vezette. Wovoka is eljárt az utolsó tangót.

A hordából elesett minden egyes ember után a vaszicsuk oldalán az üldözők újabb serege látszott kinőni. Azt mondják, hogy Alvó Nyúl látta az egészet, és helyesnek tartotta közölni a többiekkel, hogy olyan ez, mint amikor egy emberi hullára ezer féreg jut. Azt mondják, a többiek bólintottak. Amikor Alvó Nyúl elesett, túlzottan nem bánkódtak, mert eszükbe jutott, mit mondott az emberről és a férgeiről, és állítólag mosolyra görbült a szájuk. Ezzel a mosollyal megmutatták a fogukat az erdő leveleinek meg a gödrök homokjának és a köveknek, amik közé elrejtőztek. A fák és a föld dolgai állítólag a magukénak tekintették ezt a farkasvigyort, és segítettek a falka embereinek. Néhány vénnek azt mondták az égiek, hogy már ne siessenek tovább; együtt maradtak. Néhány sebesült a szikláknak maradt, és hallgattak, és harapdálták az ajkukat, nehogy megszólaljanak a fájdalomtól, amikor elmennek mellettük a bátyjaik. Fekve maradtak, és megkeményedtek a csontjaik.

Joseph törzsfőnök és Nyaklánc hátul lovagoltak. Köröztek. A többiek oldalt meg elől vonultak. Védtek a nőket és a gyerekeket, akik Pte San, a Bölényborjú Nővére, Sok Kosár és Sárga Asszony szavait hallgatták. A nők többsége különböző törzsekből származott, de most leegyszerűsítették a szókinsüket és összekeverték az ábécéket; meg kellett érteniük egymást. Állítólag zavarta őket, hogy nem igazán tudtak jelzőket használni, ugyanis nagyon vad és változatos időket éltek. Mindenképpen szép lett volna beszélni ezekről az időkről. De futás közben kellett megnevezniük a dolgokat. Néha elég volt egy-két főnév annak megnevezésére, ami elől futtoddan ki kell térded. A legsürgetőbb mondat gyakran csak egy tompa kiáltás volt. Suttogás és a kezek beszéde. Tompa Kés emberei tudták, hogy elég, ha egyetlen harcos életben marad, meg legalább egy a Védett nők közül, hogy ne vesszen ki a falka magja. De elesett Ojokoltsa, Medvefej és Húshegy. Meghalt Ferde Villám és Tökvívő is. Egymás után haltak meg az emberek, akiknek nevetséges és érthetetlen nevét egy olyan nyelv adta, amely szinte már nem is létezett, bár épp a banda alkotta nemrég. Már sok fegyverük volt, így az idős nők vagy azok, akik már nem akartak élni, kilovagoltak, törtek előre, és irtották az ellenséget. Néhány kálvárista társai előtt a törzsi háborúk szembetűnő díszeivel dicsekedett. A Tompa Kés falkájába tartozó nőknek kimetszették a nemi szervét, és ráhúzták a nyergek kápájára. A levegő hamar kiszáritotta a díszet, amely már soha többé nem lett nedves, kivéve esőben. Bölényborjú Nővére tehát nem szült utódokat; lovagolt. Ma múzeumban van. Egy raktár mélyén. Többen azt mondják, hogy a hihetetlen harcosra vár.

Az olvasó idő emberének, aki szembesül ezekkel a régi információkkal, az adat- és halál-folyamok nyeldekölőjének, a mai kor nyomorékjának, mely korban nincsenek szabályok és minden megengedett, azonban el kell nyomnia esetleges jogtalan és álhumanista felháborodását. Nem csak a környező tüzek miatt. Mert amikor a falka női néha közel férkőztek a foglyokhoz, tárgyakkal tették próbára azok férfierejét. A tudományos könyvekben és történelmi szöveggyűjteményekben az áll, hogy ez sokáig tartott és fájt. Nem tudni, ki kezdte.

A kálváristák Tompa Kés emberei ellen voltak, puszkagolyó puszkagolyó ellen, kés kés ellen. Hogy aztán száz, majd ezer kés volt egy ellen, az más lapra tartozik, de a hajszának megvoltak a szabályai. Aztán történt valami. Joseph törzsfőnök azt mondta akkor Nyakláncnak: Hm, hm. Minden faluból, minden városkából, minden farmról, ahol rabszolgasorba süllyesztett teheneket vagy csirkéket neveltek, rendszerető polgárok csatlakoztak a vadászathoz. Serifek, főnökök, szakácsok, bankárok, pszichoanalitikusok, fogházőrök, tanárok, politikusok, válasz-

tók, fékezők és eurozsurnaliszták, mindegyik végigszörfölt pár csatornát a tevéjében, és mert a technikai vívmányukban nem volt épp se Dallas, se Denver, megragadták a puskájukat, elbúcsúztak asszonyaiktól meg az apróságoktól, és miközben nagy denevérfülkében még mindig Mágenslejm Nulcsi hangja búgott, útra keltek. Joseph törzsfőnök sokukat elejtette. De aztán ő is elesett. A polgárok követték a hordát a kertek alatt, aztán otthon meséltek meg forgatókönyveket írtak, analizáltak és békekonferenciáztak és szívszaggató riportázsokat publikáltak. Páran a konferenciákon még pozitív rezolúciókat is hoztak, miszerint véget kell vetni az emberalatti emberek üldözésének. Dögivel születtek a határozatok, egészen a dolgok végéig.

Az állatok és emberek földje összefüggő nyaralóterületté, végtelen csirkefarmmá változott, és ahol nem voltak bodegák, ott csűrök voltak. Már semmi se hevert összevissza, eredeti vadságában. És a falkának folyton újabb és újabb okíthatatlan polgárok eredtek a nyomába. Azok, akiket felhomályosítottak, már nem tudtak beszélni. Tapasztalatuk megoszthatatlan volt. Páran csak le akarták kapni a vadakat, csak hogy azok mérhetetlen tompaagyúságukban erre nem jöttek rá, és elvették a fényképezőgépüket és jól megskalpolták őket.

Beállt a tél. A banda a megszokott helyzetében volt, bekerítve. De ezúttal a kálváristák lánc mögött regimentnyi polgár is állt. Karnevált, tombolát és békekonferenciát rendeztek. Élvezték a dolgot. Véres Kés úgy ítélte, hogy örültek. Lemészárolhatjuk őket, mondta. De jön helyettük más, mondta Farkaskölyök. De Véres Kés már megindult. A tribünök elnémultak, amíg Véres Kés nem ért lőtávolságba, csak az ő énekét lehetett hallani. Megindult a falka. Páran elestek a puskagolyóktól. Véres Kés állítólag röptükben kapta el a golyókat, és a mellkasa felé irányította őket, sok lövés volt. Mennydörgés nem bírt Véres Kés énekének erejével, pedig túl akarta zengeni, büszke volt énekesi hírnevére. Kettőjük hangja végigcikázott az éjszakában, és elkapta a lövedékeket. Ők ketten, akik előrevágtattak, nem fecsérelnétek az idejüket polgárok mérsárlására. Nem csinálhattak fasírtot belőlük, mert felülkerekedett a hiúságuk, és dallal mérkőztek meg egymással. De sok lövés volt. Később, a megbeszélthelyen, Tompa Kés megszámlolta az embereit. Már csak harminc maradt belőlük, pár harcos, öregek és gyerekek. A nők közül már csak három élt. Pte San, Az Armadillók Nővére és Sárga Asszony.

Úgy ítélem meg, hogy a golyó csak jót tett Véres Kés mellkasának, mondta Sárga Asszony; olyan erősen szólt a hangja, mint a hordó oldalát kongató vízé. Én mégis úgy vélem, mondta Az Armadillók Nővére ingerülten, hogy Mennydörgés hangja sem volt erő nélkül való. A nők férjük hírneve miatt talán hajba is kaptak volna, ha le nem állítja őket Farkaskölyök. Mindkét keze el volt törve. Kedves nővéreim, úgy ítélem meg, hogy most én vagyok soron és roppant férfias hangommal mindkét harcos békabrekegését felülmúlom. Mielőtt nekieshettek volna a nők, odament hozzájuk Nyaklánc és Tompa Kés, és azt mondták, úgy vélik, talán nem ártana árkot ásni és elrejtőzni benne; így reggel abban fogadhatnák a vaszicsukat és kicsit meglephetnék őket. Az ásásban nem sok hasznomat vennének, mondta Farkaskölyök, inkább szerzek nektek valami dalt.

Tél volt. A falka embereinek szerencsére még voltak köpenyeik, amiket a régi szabad állatokból csináltak; ennek ellenére komoly súlyuk volt a pelyheknek. Azon az éjjelen nehezebbek voltak, mint a puskagolyók. Sok idős ember megfagyott. Páran betakarták az alvókat a bundájukkal, és kimásztak az árokból, és az jutott eszükbe, hogy eltűnt az idejük, ezért elindultak megkeresni. Az ottmaradtak reggel kénytelenek voltak leölteni egy lovat, és annak a húsát enni. Semmi melegebb nem volt ott a lovak vérénel. Szellemek vették őket körbe, de ezúttal megszegették a szabályokat. Nem öltek, vártak. Tompa Kés embereihez csak pár újságíró mászott el a Kamerama Rt.-től, és elkezdtek forgatni; máig is ott forgatnak, ha meg

nem haltak. Aztán az árokba elkezdtek bombaszilánkok hullani. Egyetlen emberemet sem fogom a nememberek skalpoló kései alá küldeni, jelentette ki Sherman tábornok. Azt mondják, néhány embere hányt, amikor látták, hogy repkednek a szétszaggatott testek csontjai az árkokból. Állítólag már nem érezték magukat harcosnak. Páran állítólag visszautasították a harcnak ezt a formáját, amiért meg is büntették őket. Amikor Pte San, Eltékozolt Nyeremény feje gurult a hóban, Natanis nevét kiabálta; elvette fivére szabadságát, és félt a vele való találkozástól. Tompa Kés életben maradt emberei felültek a lovaikra, és az ágyúk ellen rontottak. Állítólag a felhők vitték őket, amelyekből lavina omlott le. Olyan ló, amelyet nem szaggatott szét gránát, csak kevés maradt. Az életben maradt emberek a második napon rájöttek, milyen erős a fagy. Felvágták a lovak hasát, és elrejtették bennük a kisgyerekeket a hideg elől. Tudták, hogy meghalnak, és remélték, hogy a szellemek legalább a legkisebbeknek megkegyelmeznek. Azt akarták, hogy az új törzs fennmaradjon a dalaikban. De hamarosan senki sem maradt, aki a dalokat énekelhette volna.

De azt mesélik... hogy Sárga Asszony egy lóhoz kötözte Farkasgyereket, és áttörtek a gyűrűn. Nem tudták, hova mennek, a hóförgeteg elvakította őket. Eljutottak a hegyekbe, ott vészelték át a telet. Sárga Asszony ágakat kötözött Farkasgyerek kezére, akinek ettől összeforrtak a csontjai. Vadásztak. Valahogy életben maradtak. Farkasgyerek felfigyelt rá, hogyan nő Sárga Asszony hasa. De Sárga Asszony tovább akart menni, fel a hegyekbe. A föld tele van sírokkal, mondta Farkasgyereknek... Az egész föld egy nagy sír, te is tudod... nagyon magasra kell mennünk.

A föld elnyelte Tompa Kés embereit, gödör lett a számukra. Senki sem tudja, hol fekszik Tompa Kés. Csak a nyakörvéről tudni, amit eldobott.

Sárga Asszony magasra vezette Farkasgyereket. A szakadékokat és vízmosásokat, ahol csontok lehetnek, kikerülték. Ahol csupán szikla volt, csak ott mondta Sárga Asszony, hogy talán érdemes lenne valami kunyhófélét építeni. De aztán továbbment a gyerekével. Kanakába akartak eljutni, ahol pár ember még a régi módon élt, és ahol sok fa volt.

Azt mondják, hogy két lovas, Vanatabe és Ishtu, pillantotta meg a körvonalaikat elsőként. A falkájukból nem szóltak senkinek, hanem útnak eredtek. Nagy boldogság, testvér, mondta állítólag Ishtu... már halálosan untam, hogy mindig ezekre a hülye vaszicsukra kell vadászunk... nem ismerik a szabályokat, félnek... állati bűdösek... nem tudnak beszélni. Vanatabe is örült, mert megint emberre vadászhattak, és ehhez ügyesség és erő kellett. Abból ugyanis, ahogy a láthatáron levők lovagoltak, a lakotok törzséből még a legkisebb gyerek is rájött volna, hogy emberekről van szó. A vaszicsuk nem tudtak rendesen mozogni.

Amikor Farkasgyerek észrevette, hogy lovasok közelednek feléjük, rögtön tudta, hogy mi a szándékuk. A dorongja után nyúlt. De Vanatabe és Ishtu a tegezben hagyta a nyílveesszőket. Felismerték a közeledőket. Emberek vagytok?, kérdezte Vanatabe hivatalosan. Ishtu a törzse jelét rajzolta a levegőbe. Sárga Asszony azt felelte, hogy Tompa Kés falkájából vannak. Hallottuk... mondta Ishtu jelekkel... hogy feloszlattátok a törzseket, és hogy lemészároltak titeket. Vanatabe a ló sörényében tartotta az ujjait... ez nagy... nagy és szent pillanat... nagyra becsült fivér és bátor nővér a törzsekből... üdvözlünk titeket Ülő Bika népénél. A gyerek kinyitotta a szemét, és kinyújtotta a kezét a két lovas csillogó díszéért... emlékezett rájuk az előző életeiből, de az apja és az anyja lassan elvesztették az összeset... a négy déné tudta, hogy a lakotáknál bőven van dísz... állataik oldalához nyomták hát a lábukat, és gyorsan ellovagoltak.

És Tompa Kés törzséből még valaki, egy Nez Percé, Nyaklánc is kijutott a gyűrűből... nem emlékezett, hogyan; később azt állította, hogy egy sas vitte ki... gyalogosan kóborolt a

környéken, amíg meg nem zúzott pár emberalatti embert az átnevelő csirkefarmokról, és nem szerzett magának felszerelést és fegyverzetet... üldözték a milicionáriusok, és szorosra húzták körülötte a hurkot, de ő átvágta a csomókat... eljutott az erdőbe, ahol nem voltak sem emberek, sem vaszicsuk... nyugodt volt és ellátta a sebeit... ember vagyok, mondta magának, de egy idő után elindult, hogy csatlakozzon az emberekhez, vagy hogy vaszicsukat mészároljon, nem akart egyedül lenni, mielőtt megölik... vadásztak rá, és egy géppel megölték a lovát... messze elküszott onnan... és sok nap után egy erdőbe jutott, ahol addig a Varjak vadásztak, és ahol még nem voltak nememberek... lányokra bukkant, akik fát gyűjtöttek... sok fa volt ott... a lányok sikoltozva menekültek a négykézláb csúszó állat elől... de az egyikük, Hollólány, felismerte... tudta, ki ő, és nem félt tőle. Üdvözlünk, mondta... ez jó pillanat, mert a körülmények összejátszása folytán..., mondta, miközben a hajából fekete bőrcsíkokat bogozott ki... a körülmények szerencsés és különös összejátszása folytán épp ma telt le a gyász ideje Kis Pajzs után... jó férj volt... a bográcsban épp egy bizonyos kutyát főzök... már biztosan jó puha a húsa, és meg merem kockáztatni, harcos, hogy nem mondanál nemet egy kis kóstolóra... tehát ha van időd és kedved... akkor meghívlak. Uff, mondta Nyaklánc, és összeesett. Hollólány azt hitte, hogy ezzel fejezte ki az egyetértését.

Tehát, tisztelt barátaim és ellenségeim, mondta Cápa, három embernek állítólag sikerült elszöknie az utolsó harmincból, és a genocídium megint nem jött össze. De egy bizonyos elmeháborodott, illetőleg misztikus ezekből a számokból megállapítja annak az alakját, aki bizonyos életkorban magára vállalta a felelősséget, ami a sivatagban hánykódott, Cápa széttárta a kezét... meg akarta szüntetni a törzseket... de mi gyakorlati emberek és a tudományos élet krémje vagyunk. És ezért, fiúk, biztos ismeritek ennek a majdnem kiirtott népnek a nevét. Bohler! Az irkutok, elnök úr! Kitűnő... Micka! Az ingusok, miniszter úr! Remek felelet... Potok! Az ikvovák, te kibaszott hipp! Remek... az eltűntek helyett szellemi gondnokuk felel... inuitok, te köcsög! Nagyon jó. Alaposan felkészültetek. Különböző dolgok, utak, kelepcek és csapdák vannak itt... különböző dolgok, különböző lehetőségek, hisz tudjátok... és jutalmul tetováljátok ezerszer a szívecskétekre ennek a népnek a nevét. Értitek?

Igen, igazgató elvtárs, mennydörögte a diáksereg a tornateremben, és kolosszális pszichózissal tűrte tovább Cápa meséit és feladványait... és Bohler közben komoly ábrázattal előszedte a fiókokból a tetováló tűket, festékeket és szikéket. És a cérnákat. Azokat későbbre.

Álltam a többiekkel a tornateremben, pár percig kibírtuk csöndben főnökeink főnöke, Brezsnyev alatt... aztán visszamentünk az osztályunkba, Heroldová tanárnő feleltetni kezdett... én a padban ültem Milena mellett, örökre örizzük meg emlékezetünkben a nevét, védekeztünk, mert sejteni kezdtük, mi történik és miről van szó.

Teljesen szokványos iskola volt. Azzal a különbséggel, hogy ebbe a régi ötosztályosba sok gyerek került be a reakciós családokból. Egyrészt bizonyítékként a világ többi részének, hogy minden rendben van és minden mazsola szabadon tanulhatja az euklideszi geometriát, másrészt hogy szem előtt legyenek a gyerkőcök. A világ mikroszkópot, nyakkendőt és dupla sztolint pakolt ránk. Milenával, dicsértessék a neve, résen kellett lennünk, helyesen kellett mozognunk és kocsányon kellett lógnunk a szemünket.

Néha hosszú, fekete hajánál fogva hozzá kellett kötöznöm a padhoz, vagy be kellett dobnom a vízbe. Szurkált a körzőjével, ravaszul ellopta a tizórait, amit befalt a lányvécében... akkoriban állandóan éhesek voltunk. Együtt töltöttük a vad pubertás bizonyos szakaszát, és a veszélyes csapdákat az elkerülhetetlen önvédelem leckéiként fogtuk fel. Hasonló örülettől áthatottan harcoltunk, mint más kiskorúak a kínai tai chiban. Muszáj volt igyekeznünk.

És a többi mazsola... hogy most konzumlázban vannak-e, vagy a kerék alatt, hogy leereszkedett-e hozzájuk a szellem, vagy elvitte-e őket az ördög... nem tudom. Heroldová tanárnő nyelveket tanított, csak a nyelveknek köszönhetően maradt életben... még a legperverzebb és az abszolút hidegvérű mazsolák is tudták, hogy a tetoválás a bal alkarján nem a telefonszáma... és nem kelepelték, amikor beszélt.

Egyedi nevelési módszerei voltak. Nehéz megmondani, mért nem vágták ki azonnal ezt a vén raritást. Khm, khm, hm, és akkor mi van?, morogta az államfők képei alatt. A legjobb az volt, amikor eljött a cseh hős, Remikin úrhajós napja. Az osztály a képernyő előtt ült ünnepi göncökben, nagy nap volt, az első cseh a kozmoszban! A szovjet pilóták oldalán, a paradicsomtól elvakítatlanul tért vissza hozzánk a földre, és tett tanúbizonyságot: Mostan bebizonyosodott, mondta Remikin, hogy nincs ott semmiféle Isten! Imígyen szóla Remikin, és tömte magába a knédlit, és a falatokat sörrel öblítette le, csak nyugi! Én vagyok a bizonyíték, és én mondom nektek, földlakók, nincs Isten. Én már voltam ott... és ezekkel a ravasz cseh kuksijaimmal láttam! Nincs ott semmi. Senki! Úgyhogy nyugi! És még nincs vége! És aznap, amikor a csehek csehe, a Mindentudó Menőmanó Kém Úr, a nemzet messzelátója és periszkópja visszatért a magasból ide, és jól megmondta mindenkinek a tutit, hogy mi van és mi az ábra, szocializmuszerte nagy-nagy öröm uralkodott el. Szóltak a szirénák, durrogtak a petárdák, ropták a csehek a táncot a jolka körül, a tévében egy órával tovább volt adás, és minden bűnösnek tonnás kő esett le a szívéből. Ez a Remikin aztán nem akármekkora gerőja és génija, lélegeztek föl a képviselők és más bolsevik gennyzacskók, ilyen messze volt, és most megmondja nekünk! Minden tutifrankó! Nincs semmi, és minden mindegy! Heroldová tanárnő nyugodtan a táblának támaszkodott, és aszondta: Hm, hm, jó, jó, ez a Remikin... na, vigyétek ki ezt a tevét, vége van. És még a legmegátalkodottabb és abszolút cinikus mazsolák is megértették, hogy Heroldová sokkal messzebb járt, mint ez a Remikin, és visszajött... és többet tud.

Sose mesélt semmilyen megrázó dolgot. Jártam nála párszor, a falakon rokonok fényképei voltak, akik nem tértek vissza, ezért egyedül rá maradt az üzenet átadása. Milan, foglalják a nevét aranyba, védő menórát hordott, én keresztet, hamarosan cserélgetni kezdtük Heroldovával az erővel teli tárgyakat, könyveket... jót, rosszat, hülyeséget, mindent olvass el, Potok, mondogatta nekem, de ne hagyd, hogy megtévesszenek, a Gé csak egyetlen betű az ábécében, vannak más betűk is. De hát, tanárnő, kérem, a rossz fogakkal is úgy van, hogy elég egy, és... a fenét, vannak más dolgok is. Húzd ki magad! És add oda az ellenőrződet, azonnal beírok egy elégtelent kételkedésért. Az élet nem csatorna. És varrd meg a kabátodat! Mosakodj meg. A kezedet is. Kószálj. Figyelj. Tanulj! És üdvözlöd a reakciót.

Mér' túrték meg olyan sokáig? A saját fülemmel hallottam, amikor azt mondta a felügyelőnek: Hülyeség, nem táborom nekem se a reakciós tábor, se a béketábor, az én táborom a koncentrációs tábor.

Néha nem lehetett kibírni, lógtunk Milenával, ejtessék ki a neve rokonszenvennel, hamis igazolásokat hoztunk a nőgyógyászatról, és loptuk az időt. Tanuljatok!, mondta Heroldová tanárnő, sok időtök nincsen... szigorúan kikérdezett minket, de az egysejtűeket, törteket és automineralokat meghagyta a szakembereknek. Holmi törtek úgyse érdekeltek minket... a táblához, Potok!

Fénycső vagy szem, salétromsav vagy arany, tankok vagy papír, völgy vagy csákány?

Mindkettő!

Pocok, drótok, forgás, izzadás, felugrás, meghajlás, nő, bicikli, fű, vihar, aszfaltút, nap, csípő?

Mindegyik!

Mért?

Nem tudom!

Kitűnő, kedves fiam, jeles. És házi feladatként az utolsó választ egészítsd ki az „egyelőre” és „lehet” szavakkal. Van rá úgy, nézzük, tizenöt éved. Üdvözzöl a reakciót.

És amikor sorra elkezdtek elvinni minket a rendőrök, senki se áldja a nevüket, és végre tökéletes igazolásaim voltak, néha több napra is, betonbiztosak és acélkemények... Heroldová azt mondta, biztos jól kipihented magad, kedves fiam, a táblához! És kezdődött a feleltetés.

És amikor a rendőrök, legyen a nevük átkozott, gyakrabban kezdtek jönni, és Milena, övezze a nevét a tisztelet, a tízóraim nélkül hervadni és fogyni kezdett, a fekete kocsí felé tartva hallottam, ahogy Heroldová jelet küld... szépen pihend ki magad a hűvösön, kedves fiam, és ne felejtse el, hogy valami államellenes akció után a hátsó traktusban el lehet rejtőzni... az erdőben... és ha elkezdődne, akkor a Régi Zsinagóga pincéjében van még pár géppuskafészek az öreg Bar Kochba után, és sose felejtse el az összeesküvést!... és vigyázz... Egyszer, amikor megint pihentem, vasba és betonba ültetve, mint valami különös növény, fölfogtam, fölfogtam, mi az összeesküvés, megértettem a nemzetközi zsidóság tervét... és rájöttem, hogy valóban létezik... az igazán nagy és titkos terv... és a célja a túlélés. Amikor kinyílt a szemem, azonnal jelentkeztem a Mosad helyi parancsnokságán... de a lúdtalpmam miatt nem vettek fel, csak hogy világos legyen. És a nyakamban ott himbálózott a kereszt, és nekem vállalnom kellett a tervet, de apró törzsközlési módosítással, egyszerűen kiterjesztettem az egész emberiségre. Jeles, mondta a tanárnő... de idővel tedd teljessé... becsapta a noteszét. Végül csak kidobták. Már meghalt. Nemrég aszondta: Különböző dolgok vannak, különböző lehetőségek, és köztük van két fő... figyelj a kószálásod közben, fiam... van a mazochizmus, a rabszolgák útja... és van az ember önfenntartási ösztöne... van szálnalmas nyafogás és van szükséges jajszó... he? Csak egy, és utána is csak egy, feleltem. Rendben, fiacskám, hallottam a száraz levegőben becsapódni a noteszt, Heroldová bevágta.

Bohler bevágta az ablakot, mer' kinn már hideg volt. Cápa mosolygott ránk, és beszélt. A házban szinte csak mi voltunk. Alattunk a Zóna. Tudtuk, hogy a padrúg azér' meséli az álmait ilyen ádázul, mer' búcsúzik... hazamegy, mint mondta. Fogalmam se volt róla, melyik helyet hívják így a világon. Az ő dolga.

Én se tudtam, merre indulok. Hogy megyek-e a Gázgyáriba. Vagy hogy maradok-e még a házakban. Elég lenne pár lépés, és máris a városban lennék. A harangok nem szóltak, de ezt úgyis csak kevesen vették észre. A város aznap is biztos ugyanolyan volt, mint máskor, ismerem már kicsit. Új járdák értek meg, de aztán ugyanúgy elmeszesedtek, mint a régi fővonalak, és szétmálltak. Az utcák egyenesei és ívei néha váratlan új kelepceket alkottak. Voltak házak, amik nevettek, egyikbe-másikba viszont inkább elodázta az ember a látogatását. Lent a csövek tekervényeiben, az izzó hasból egy sötét sóhaj buborékai jöttek, szorosan mögöttük patkánycsapatok. Pár ember szép volt, mások kevésbé, már mind megszokták az elektromosságot. Elvégre a műanyag szigetelés és a több ezer kilométernyi vékony és vastag cső garantálta, hogy senki se haljon meg tőle. Néha fülelni kezdte, és a dolgok mindig egyszerre történtek: a tükröző önmagával szeretkezett kéjesen, a kelepce vasa becsapódott, a kurva lenyelte a magot, és a hold átdöfte a felhőt, ugyanúgy, mint addig mindennap. Ítéld meg. Próbáld meg. A vasat, a kurvát, a holdat. Ítéld meg. Akarod? Nem a te dolgod.

Alulról szemléltem a dolgokat, de néha repültem, és egyre gyorsabbnak éreztem az egészet. Mi van itt? És miről van szó? Miért? És miért ne? Mindig ugyanaz a történet. A vén Kaphulet bámul bele a tükrébe, az meg aszondja neki: csak te vagy nagycsávó. A többiek kutyák és

idióták. Öld meg őket! Gyerünk. És a szörnyeteg megragadja a baltát. A vén Montheek is pont hasonló beszélgetést folytat a csillogó felülettel. Kihúzza a szikrázó acélt a köszörű alól, és kicsörtet az utcára. Tréfák, félre!, üvölti. És mindenki más is! Aztán J + R széttörték nekik a velenceit. Meglehetősen magas árat fizettek érte. De együtt voltak. Már senki se tehetett velük semmit.

És most elmesélem nektek, fiatalok, mondta Cápa, a valóságról szóló álmom még egy kitalált történetét, ez nem falkákról szól, hanem az Egyénről. Élt egyszer Rimbó, és ő azt írta: szomjan halok a forrás vize mellett, tűzben égek és mégis vacogok... vagy nem is ő írta, hanem valaki más... inkább valami nő, lényegtelen... Rimbó nem sokkal azután, hogy megszökött a vénséges vén anyjától otthonról, belegabalyodott a kulturális rovatokba, és szörnyűséges dolgokat élt át a telefonos idiótákkal, és erről fogok most mesélni.

Rimbó összeadta a színeket a magánhangzókkal és mássalhangzókkal, megváltoztatta a nyelvet... ábécét talált ki... előkészítette az utat az utána jövőknek... de folyton hívta valaki, mer' van egy csomó idióta, aki nem tudja, mi az, a magányt inni... és a tökéletesen unalmas életükről akarnak mesélni, meg akarják oldani, elemezni akarják a törzsek és társaságok ügyeit... Rimbó a magányát a Tűzessel keverte, és befecskendezte az ábécéjébe, amit a törzs nélküli embereknek alkotott, mer' látó volt, és tudta, miféle csapdák jönnek még... ő kristálytisztán látta... de az idióták folyton hívogatták, és találkozókat kértek tőle, és üléseken lepcselték, amiken kifejtették a nézeteiket a megismerhető világ dolgairól... ezeken az üléseken perlekedések, perpatvarok és szavazások is adódtak, a fő téma a lovetta volt, meg a leigázás, mint mindig... ő is csak ember volt, és neki is kellett a lovetta... megpróbált agyagpalát, sziklát, szenet, levegőt, mindenfélét enni, de nem ment... kénytelen volt hát tanácskozássokra járni és a véleményeket meg a megnyilatkozásokat hallgatni... szörnyű volt... és ha nem vette fel a telefont, akkor munkatársak a céllobbykból mentek hozzá a tervekkel, hogyan lehetne elintézni a többi céllobbyt, ezt minden érdekcsoport szent kötelességének tartja, a barátai eljártak a lakására, és mivel a körülmények összejátszása folytán egy földszinti odúban lakott, bekopogtak hozzá, és látták, hogy világos van-e nála... ezér' sötétben kellett élnie... az emberek beszéltek hozzá, és ő látta őket... leeresztette a szemhéját, akár egy rolettát, és kutya módjára lecsapta a fülét... a barátnői és titkárnői pszichiáterektől kértek időpontot neki... akik aszondták: Ne hülyéskedj! Hülyéskedett, de ahogy egyszer az erdőből írta... mindegy, hogy végződik, csak az én erőm van, az én utam, és ez a fontos... és amikor a barátai kidöntötték az ajtaját, álszakáll volt rajta, és aszondta nekik: Valaki más vagyok! És hogy megkavarja őket, hozzátette: De ez sem vagyok! Legalább a maga számára meg akarta állítani a világ kerekét. És mindig, amikor a legjobb formában volt, és a felettébb titkos jelekből kezdett kialakulni az ábécé... betörtek hozzá a barátai, a falhoz rúgták a telefont, és jött a mentőőtó... kényszerzubbonyban ébredt, és elmentek érte a barátok, és kötelezvény ellenében kivitték, és aszondták: Na látod, most már jó lesz... és ő átalakította magát, és úgy tett, mintha nem látná a kerék mozgását, és az injekcióknak meg orvosságoknak köszönhetően többé tényleg nem is látta... megin' kezdett elégedett arcot vágni, és igyekezett, és a munkáltatói a Mocsokban szívélyes mosollyal szép lassan jobb véleménnyel lettek róla... elkezdett ülésekre járni, előadta a nézeteit a láthatóról, és meghallgatta mások nézeteit, és hevesen vitázott róluk, és újra kezdődött vele az egész.

És Rimbó hátat fordított a karneválnak, és elment, mer' a lábaiban fájtna neki a világ. Nem, mondta az anyjának, nem, mondta a kulturális rovatoknak, nem, mondta a városnak, és amikor a Szatír kiszólt neki a hüvösről: Megcsókolhatlak, mielőtt elpatkolok?, Rimbó nemet mondott, és megölte a telefont.

Éles csontok ágaskodtak ki a Földből, és összevissza karcolták. Elhatározta, hogy lelép. A szívem dohányt köp a hajóról, mondta, és beállt hajósnak. Ceylonra szökött, és az erdőkön át megpróbált feljutni a hegyekbe, hogy szilárd szikla legyen alatta, ne tömegsír.

Tudta, hogy azok a fontos álmok, amiket az ember telibe és keményen kap, nem pedig puha talajon, ami... tudjátok már, hogy micsoda. Csak mer' látó volt, azér' élte túl a gorillák rajtaütéseit és a makákók támadását, és végül sikerült feljutnia felülre. Maestus et errabundus volt, és tudta, ha a magasságot nem éli túl, az se számít. Látó volt, és tudta, hogy fönt, főleg Ceylonon, vannak még szabadságszerető hangyák, és elég csak eggyel találkoznia, az már átadja a hírt a társainak... az írásai ily módon csupa rejtélyek és kelepccék maradnak azok számára, akik utána jönnek... egyetlen szabadságszerető és büszke hangya tökéletesen elég, mer' az életek egymásba fonódnak, ez világos volt számára. VOYANT volt, látó, éles látású sas, és egy fontos álmában látta Mussolinit, aki lányát és fél köztársaságát kínálta, ha meghajol előtte, de látta az abesszinokat és Menelik királyt is, aki épp a tűzköveket számolta le a lándzsáért.

Érezte a jeges szellőzéseket, amelyek a kerék forgását szokták kísérni, előrelátott, és érezte, mi várja az abesszinokat, hogy gödör nyílik majd alattuk...

Tojt a versekre, Ceylonon hagyta őket, és Abesszíniába sietett... rálépett a biznisszösvényre, és Ukrajnából Kalasnyikovokat vett, és az abesszinoknak szállította őket... sok dohánya nem lett belőle, nem tudott számolni, de tudta, mér' csinálja... többek között szüksége volt valami konkrétára, nehogy teljesen becsavarodjon... és seftelt a ganokkal, a törzseknek adta el őket... és csak Rimbónak köszönhetően tudták az abesszinok egy darabig a sztalingok tankjait visszaverni... és csak mer' egy csomót legyilkoltak, csak ennek köszönhetően maradtak meg az emlékekben, és csak ennek köszönhetően nem merült feledésbe a nevük. És a törzsek kereke érintetlen maradt, és a Gé betű mellett megmaradt a teljes ábécé, és az abesszinok nyelve is, és a Gé csak egy betű a többi közül.

Aztán levágták a lábát, és vége lett neki.

Bezony, kollégák, mosolygott ránk Cápa, ez történt az Egyénnel, aki nem tartozott törzshöz... kicsit vulgarizáltam a dolgot... és lehet, hogy hihetetlennek találjátok, de törzs nélkül is lehet ezt-azt csinálni... ezér' rukkoltam ki ilyen váratlanul ezzel a figurával... aki nem tartozott törzshöz, mondom nektek, mer' ez vár rátok is, ti aleurópaiak, csehek és más Bohémiába bevándoroltak... kemény lesz, mer' a ti, már megbocsássatok, szabad lovasok és köznemesek, búzló bölcsőiteknél a hideg patkánybérházakban nem álltak jó, szabad állatok, a szamarakat és a teheneket elvitték átnevelésre a szamar- és tehenistállókba, és már nem volt semmiféle Joseph törzsfőnök, csak emlékezzetek, ti pokolfajzatok és bűnládák, ki állt a bölcsőtök mellett, az Adolfon meg a Visszarionon kívül más senki, hiszen emlékeztek... kiabált Maugli a farkasokra... és a karmaikat még sikerült a gyáva szívecskétekbe vágniuk, fedjétek csak be magatokat védőtetoválásokkal, szükségetek van rá, hiszen az utolsók vagytok a régi időből... és emlékezzetek! Emlékezzetek, hogy kezdődtek itt a dolgok, emlékezzetek, ki egyesítette a törzseket... Samo, a frank, a népe árulója, árulással kezdődött minden... megzavarodott a meséktől, amiket az öreg cseh dajkája, Sláva mesélt neki, és a törzse ellen fordult, a nagyapátok, a keveredés apja... emlékezzetek arra az időre, amikor a keresztények a császárnak nemcsak azt a nyomorult garast adták le, hanem a gyerekeiket is vállalati óvodába meg egyesített tanüzembe, és ti voltatok azok... és egyenesen és kertelés nélkül megmondom: teljesen véletlenül létrejött itt egy aleurópai korcs megarassz, mely úgy emelkedett ki, mint Vénusz a habokból, vagy mint Jaga a sárból, ahogy tetszik, semmi se parancs, hah. És azok ketten, akik a bölcsőtöknél álltak, művészei voltak az államirányításnak, és tudták, milyen hasznos gyilkos az állam, és hogy kell a Gé nyilat kilőni... ti, tisztelt hallgatók, lehetséges

jövőbeni védő orvlövészek és potenciális humanista etnikumirtók... okított minket Cápa... ti tudjátok, hogy korcs prágai lényem egy részével a Könyv Népéhez tartozom... az pedig lábujjhegyen kiosont a Gé éjszakából az ajtó és az ajtókeret közti résen, és csak a teljes csodának köszönhetően... de ennek a Könyv Népének lenyűgöző és régi ábécéje van, és azt, ami történt, leírta, összegyűjtötte és összerendezte, és ezér' létezik, ami történt, ezér' valóság és ezér' nem felejtődött el.

De van még egy, a túlélés művészetében jártas nép, de az nem ír semmit, az csak a hegeiben hordozza a krónikáját, néha idegen bőrön is... lemészároltjai ismeretlenek, senki se tudja a nevüket, mintha soha nem is léteztek volna... nincsenek valami összevérzett imaház falára se felírva, mer' ez a nép a Gé éjszakákon imaházak nélkül vesztette a véré... ez a nép keményen koegzisztenciában él az állammal, és az állam mindig gyilkosa volt, ez a Falka Népe, amely a családját ápolja, és nem izgatja, ha néha tetves lesz... és ebből a törzsből soha senki nem volt olyan agyalágyult, hogy feltalálja a mobil kereket, hogy többé soha senki elől el ne szökhesen... vagy az elektrobizgentyűt, hogy zavartalanul lehessen hímezgetni a haladás hazugságát... vagy akár a természetellenes telefonokat, amik megrövidítik az életet és a földi távolságokat... nem, ez a nép bölcsen letépi a reklámokat az alkalmi tüzekhez... és vívja miniatűr zseb- és bicskaháborúját, és mi ez a genocídiummal szemben... nagyon különleges nép ez, mer' sose vonult hadba, és soha nem semmisített meg másik törzset, mer' egyszerűen fogalma sincs a szervezetségről... sose ásott vermet másik törzsnek, mer' se a lapátot, se a csákányt nem találta annyira érdekesnek... és az oltott méstől a szuper tömegsírokon ennek a törzsnek az emberei maximum csuklani kezdenek, és henyekór tör ki rajtuk... ez a nép nagyon jól tudja, milyen fontos az álmodozás és a lustálkodás, tudja, hogy igazi művészet az, amikor az álom és a színek betöltik azokat a helyeket, ahol addig a tudatalatti veszélyes oroszlánjai bőgtek... és Ghóliát aszondta: aki nincs velünk, ellenünk van, és megöljük vagy átneveljük... és David aszondta: Élni és élni hagyni... de te folyton macerálsz őket! És megpörgette a parittyáját. Híres legionáriusok, ti tudjátok... hagyjátok élni... és nagyon figyeljete oda a bűnöző romák tarka, lármázó seregeire... mer' az ő törzsük még őrzi a falka és a család életét, és ők lesznek az utolsók, akik még tudják, mi az a falka... és hogy a legjobb esetben a közeli távoli egyenjövőben nem csak az állam szabályai lesznek a piacokkal meg a tiptopp, uniformó reklámszörnyekkel... és a r.-k még távolról se hasonlítanak a reklámokra... még a Médija pagódrének újkorsárcánya se nyeli le őket, hanem inkább kiokádja... túl gyakran részek és zajosak, nem mutatnak jól a Teleszemcsésben... fenevadnak ketrecben a helye a többi fenevad közt... de a Föld nem válhat még egy törzs vermévé... azt már nem bírná ki, tudjátok, mi készülődik... és hogy megint' kezdődik, szó szerint mindennap, mint minden más... minden Gé nap tegnap volt, és még nem hunyt ki... de különböző dolgok vannak itt, különböző lehetőségek, különféle utak, fivérek tisztelt nővérei és nővérek tisztelt fivérei, és nem túl szép az egész. A Föld eléggé túl van terhelve, úgy tűnik, de egy lehetőség még van, mondta a mitomán Borotva Cápa... aztán az elbeszélő brujo Delfin megindult az öböl nehéz és sötét vizében, átúszott a hullámverésen, és a homokos partnál bukkant elő, ránk szegezte ragyogó smaragd szemét, és így szólt... tudjátok... vannak lehetőségek, és az egyikük a remény.

De nagyszerű!, rikkantotta az első közülünk.

De banális!, rikkantotta a második.

Mindkettő!, rikkantotta az utolsó.

Aztán megtapsoltuk Delfint, egész berekedt.

Bementünk a kovácsműhelybe, és a tűzbe hajigáltuk az ezüstdíszünket, mer' vége volt a törzsünknek. A sást megtartom, mondta Bohler, azt az embertől el kell venni... különben nincs értelme. Én a Fekete Madonnát tartottam meg. Mindenki a maga erős dolgát tartotta meg, a többi holmi a tűzben végezte. Aki szükségét érezte, az levágta a sörényét. Pödrödtek a hajsálak a tűzben, és biztos pattogtak is, hallani nem lehetett. Kihasználtam az alkalmat, és levágtam a körömöm. Amikor kijöttünk a kovácsműhelyből, Helena állt az udvaron.

Hol van David?

Épp téled akartuk megkérdezni.

Levegő után kapkodott.

Hagytátok elmenni...

Elmagyaráztuk neki.

Meg kell keresnem, mondta. Talán hazament. Hozzájuk. A Losínokhoz.

Ez addig eszünkbe se jutott.

Mondjátok meg a címét.

Nekünk azonban addig asse jutott eszünkbe, hogy megkérdezzük, melyik faluból, milyen hegyekből való a testvérünk.

Sürgős..., mondta Helena.

Hát, lehet, hogy nyáron... valami hegyek, mondta habozva Bohler.

Nyáron már megszületik. Gyerekem lesz Davidtól, mondta Helena.

Nem volt a hangja se büszke, se riadt, egyszerűen tájékoztatott minket.

És ő még nem tudja?, kérdeztem.

Nem tud az most semmit, mondta Micka.

Bohler rálépett a lábára. Meg kell találnod, mondta Helenának, de később talán... és ne állj így itten, mondta neki... menj a kis laoszimhoz, mi itt csomagolunk... te nem utazol haza?

Haza. Hah., mondta Helenka. Így?, érintette meg az arcát. Az Elixír fura módon nem segített neki, de nem is vágta haza.

Helenka... folytatta Bohler... egy plasztikai műtét az egész, menj el... a Zóna vár minket, nem maradhatsz itt terhesen, te is tudod. Azonnal indulnod kell. Baja eshet a magzatnak.

Nem tudtunk segíteni neki. Maradnunk kellett, és végig kellett vinnünk ezt az ügyet a Zónával, meg kellett várnunk Rudolfot. Néztük, hogy megy el a padrugánk, egyedül ment, üres kézzel, ugyanúgy, ahogy annak idején érkezett. Az új életet, amit magában hordott, azt vitte, talán jó messzire a Zónától. Várjál, iramodott utána Bohler, szükséged lesz dohányra, a laosziakhoz mész, ugye? Hozzájuk, ugye?

Nem kell semmi, tolt a félre Helenka Bohlert.

Helena, akkor addig is!, kiáltottam.

Addig is, mondta Micka.

Jó, minden jót. És addig is.

Ismerte ezt az üdvözlést, tudta, mit jelent.

Kiment a házból, és eltűnt.

Ácsorogtunk az udvaron, fújtuk a füstöt, és vártuk Rudolfot. Begyorsultak a dolgok, mi?, kérdezte rekedten Cápa. Be bizony, felelte neki Micka. Megvan már a repjegyed? Aha, mondta Cápa. Figyelj, Potok, te hova mész?

Valószínűleg egy darabig itt maradok. Meg kell találnom egy lányt.

Nem azt mondtad, hogy megtaláltad a nővéredet, állt meg mellettem Cápa. Hogy néz ki?

Állj már le, nem egy csaj, a nővérem.

Hogy néz ki, az istenit? Mi van már? Elutazom, és tudni akarok rólatok, magyarázta Cápa.

Leírtam, hogy néz ki. Avatottan beszéltem viszonylag filigrán, mégis erős testéről. Egyszerű szavakkal elmondtam, milyen a csípője járás közben. Ezt-azt magyaráztam gyönyörű arcáról is a hibátlan kiálló csontokkal. Meg sápadtságáról, ami a lélek tusájáról árulkodik. Megemlítettem rezgő szempilláit, és nem feledkeztem meg az alkalmankénti zöld villámokról sem. Beszéltem szelíd melléről, amely se nem riasztóan hatalmas, se nem feleslegesen apró, beszéltem a fenekéről, mintha minden ujjbegyemben érezném bőre finomságát... beszéltem annak a pillanatnak a szédületéről, mikor a nővérem megérinti a bordámat, amely az érintés pontjától befele jéggé válik... úgy hablatyoltam, mint valami áhítattal áthatott kiskatona... a barátaim összesereglettek körülöttem... ezeknek a dolgoknak már önmagukban is le kell győzniük a Zónát, mondta a meghatott Bohler. Én... mondta Cápa, lehet, hogy ismerem... az egyik jó barátnőm a Masaryk-kibucban... echte izraeli lány... Mickának, a kegyetlennek csukva volt a szeme. Páváskodva, peckesen lépdeltem végig az udvaron. Nagyon kecses! Néha, valószínűleg... kegyetlen, akár egy macska, de igazából, a szívében sose. Az enyém! A francokat, saját magáé, azé, akié lenni akar! És nem zsidó, Cápuskám, akkor inkább... csehese... vagy eszkimó, vagy valami a kettő közt... Az mindegy, mondta Cápa. Ja, neked igen, mint vaknak a házi mozi, gondoltam.

Aztán meghallottuk a jelzést. Rudolf volt az. Kinyitottuk a kaput, és a kocsi beállt az udvarra. Csak közvetlenül a pincelépcsőnél állt le. Rudolf kimászott, fogta a csekkeket, és aszondta: Most figyeljetek, és semmin se csodálkozzatok. És ne beszéljetek feleslegesen. Csak ti négyen vagytok?

Aha.

Oké. Titeket ismernek. Senki másnak semmi köze hozzá. A kocsiból két fekete ruhás alak szállt ki, és a csomagtartóval vackoltak. Minek hurcolsz magaddal fekete serifeket, Rudolf?, csodálkoztam. Csak nevetett. Ott állt, véznán, szemüvegesen, olyan volt, mint egy fiatal gyerek, de tudtam, hogy már rég nem az.

Mondtam, hogy semmin se csodálkozzatok. Nem serifek itt ezek ketten. A skirvoljához tartoznak.

Kihez?

Ő a médium.

Végre sikerült kinyitniuk a csomagtartót, és egy ponyvával letakart kocsit vettek ki belőle. Kábé akkora lehetett, mint egy babakocsi. Eltolták mellettünk a pincelejáróhoz. Végigmértem őket. Összeszorult a gyomrom. Észrevettem, hogy Bohlerrel folyik a víz. A két fickó teljesen egyforma volt. Ikrek lehetek. Még mozogni is egyformán mozogtak. A bőrük vagy mójuk mintha szürkéssárga gumiból lett volna. A szemük, amivel alaposan megnéztek maguknak, nem mozgott. Együtt mozdulva bal kezükkel mindketten megragadták a kocsi fogantyúját. Az jutott eszembe, hogy gépek. A kocsi le volt takarva a ponyvával, és ahogy tolták, nyikorgott, és mozgott benne valami.

Bohlerra néztem. Nem tetszett nekünk a dolog.

Higgyetek nekem, mondta Rudolf. Ha valaki vagy valami... egy pillanatra elnevette magát... el tud bánni a Zónával, hát akkor egyedül a skirvolja.

A két robot, vagy kik, óvatosan levitték a kocsit a lépcsőn. Rudolffal utánuk mentünk. Vittünk magunkkal gyertyát. Nemsokára akkora fény lesz itt, hogy csak na, vigyorgott Rudolf. Beléptünk a sötétbe. A kocsiból ragyogás áradt. Egy felnyársalt nap szétáradó sárgája, villant át az agyamon. A két alak egészen a kútig ment, a kávéhoz, ami ebben a fura fényben úgy nézett ki, mint egy kráter szája, és ott leállították a kocsit.

Meredten néztem a felvonóhengert. Bensőségesen ismerősnek éreztem a régi, időmarta, vas-veretes fakonstrukciót. Az emberi világ részének, amiben mozgok. Hallottam a hömpölygő víz zubogását. A víz felszíne sötétben csillogott, a mélységet fedte ez a felület, apró hullámok fodrozták. Először láttam itt ilyet. A víz várta az érkezésüket. Úgy tűnt, hogy ameddig csak ellátok, a zubogás betölti a pincét. Még a boltozatot is felettünk. A Zóna lélegzését hallom, jutott eszembe, és megremegtem. A víz tovább fodrozódott. A kocsi mögött álltunk, valaki, talán Bohler, halkan imádkozni kezdett, de Rudolf ráripakodott. Maradjatok csöndben, nem lesz semmi bajotok.

A víz mintha magában mozgott volna, aztán láttam, hogy ömlik szét a mélységben egy fény és jön fölfele, és emelkedik egészen a víz tükreig. A két alak lehúzta a ponyvát a kocsiról, és én megláttam a Fejet. Már-már torzan nagy volt... cirkusz, jutott eszembe... nagy, kopasz, elálló, tölcserforma fülekkel. A Fej fekete volt, és szilárdan ült egy vékony nyakon. Csak hátulról láttam a teremtményt. Ennyi is elég volt. Vannak szemek, melyekbe jobb nem nézni. Szóval ez a skirvolja... jutott eszembe... az ősi szláv erdőből... szóval még létezik... pár méterrel álltam a Fej mögött, és a kocsiból hirtelen két kar emelkedett ki, egy felnőtt ember hosszú és erős kezei, csupaszok voltak, és karmokban, erős karmokban végződtek. A karmok zölden csillogtak, és a víz ezzel a ragyogással szemben mintha némán sugározta volna a saját fényét. Úszott felénk a fény a mélységből, és beragyogott minket, a víz elkezdett fortynogni, de hideg áradt belőle, talán egymással keveredő lenti áramlatok voltak ott... ebben a fényben láttam padrúgjaim arcát, asziszem, hozzám hasonlóan ők is azon igyekeztek, hogy ne legyen túl sok felesleges érzésük és véleményük azzal kapcsolatban, ami épp történt.

Hinni akartuk, hogy a Fej ereje a mi oldalunkon van... Rudolf fölényesen mosolygott, ez megnyugtató, ő ember, úgyhogy ha veszély fenyegetne... de mi, mondtam magamban, lehet, hogy olyan hatalmas ez az erő, hogy sehova se tudnék menekülni előle, kibírom... a hosszú csupasz karok a levegőből visszahúzódtak a kocsiba, aztán egy tárgyat markoltak meg, valamit a kútba töltöttek, valami folyadékot... a kútból sistergés hallatszott, és a fény közvetlenül a víz tükre alatt volt, talán arra készült, hogy alulról áttöri, szétzúzza a víztükrot, a víznek ezt a fedelét, kitör... aztán a hosszú karok egy bálványt tartottak a kezükben, fából lehetett, és teljes erőből a kútba vágták, egy pillanatra láttam a szobrocskát, hasonlított a két alakra, akik mozdulatlanul, mintha kikapcsolták volna őket, álltak a kocsinál.

Egyedül csak én toporogtam, és szokásom szerint legalább a lábujjaimat mozgattam. Aztán a karmokban végződő kezek valami könyvet tartottak, szétnyitották, és fecnikre tépték, a papírdarabok a vízbe hulltak.

A víz akkor mintha ezer test egybesült, élő masszájához hasonló plazma lett volna, kinyúlt a papírok után, egész hullámok bomlottak rendszertelenül a cseppjeikre, amelyek a levegőben aztán nekicsapódtak a fecniknek. Amikor a széttépett könyv darabjai a víz színére hullottak, az összezárult fölöttük, mintha valami hatalmas száj nyelné el a papírt. A fény a kútban talán energia volt, amit a víztükör páncél módjára bezárt, ám most a fény előtört a mélységből, és át akarta hasítani a burkot... közvetlenül a víztükör alatt sűrűsödött, halvány volt, aztán olyan, mint az összeolvadt ezüst, talán meg is vakított volna, de ott volt felette a víz sötétje. Az tartotta lenn.

Miután a karmos kezek széttépték a könyvet, megint előbukkant a Fej, és a lény elkezdett énekelni... döbbsen néztünk egymásra... olyan erős és szép hangja volt, hogy egy pillanatra kétségeim támadtak, hogy tényleg a Fejből jön-e, de onnan jött.

Nem gondolnám, hogy férfi vagy női hang volt, azt mondanám, hogy számomra hímnemben voltak ezek a szavak meg mondatok, egyszerűen azért, mer' nekem hímneműnek tűntek, és így értettem is őket. A Fej énekelt, és az ének egyenesen a kút felé szállt, látni, jobban mondva érezni lehetett, ahogy behatolt és eltűnt... forrt a víz, izzott a levegő, és a dal visszaverődött a pince falairól meg a boltozatról, és lezuhant. A víz testként vonaglott a kútban.

Megjegyeztem a dal szövegét:

A szent edényekben víz van csupán.

Tudom, mert megmártóztam bennük.

A fából s csontból faragott istenek nem felelnek,

Tudom, rengeteget kérleltem őket.

A szent könyvekben mást nem lelsz, csak szavakat.

Tudom, jó párat láttam.

Kabir csak arról beszél, amit önmaga megélt.

Amit át nem élt, az nem is igaz.

Abban a pillanatban feltört a víz, és át akart csapni a kút kávéjában. Félreugrottam, de nem ömlött ki, csak köd buggyant át a káván, és a forrongó vízben hirtelen megláttam... egy kígyó háta volt, egy szörny szemölcsökkel teli, erezett csápja, a mélyből két fényt láttam fölfele emelkedni, úgy ragyogtak az ezüst habban, amivé a víz változott, mint két véres céltábla, a kígyó feje volt az. Hirtelen kimászott a kútból, és az óriáskígyó teste egy szempillantás múlva magasan fölöttünk tekergőzött, mintha áttörte volna a boltozatot, mintha soha nem is lett volna ott boltozat, olyan volt a kígyó teste, mint egy óriási és torz fa, a tarka bőrt hegek villámai ütötték keresztül, a síkos testet, amely a vizet csapdosta, valaki szemölcsökkel hintette tele, olyanok voltak, mint a gombák, voltak pikkelyek, amik csillogtak, mások mély, nedvedző sebeknek tűntek, és a sistergés megtöltötte a dobhártyánkat... fölemeltem a fejem, és megpillantottam a kígyó pofáját, már nem ragyogtak a szemei, vakok voltak, bőr, bőrcafatok takarták őket... fröcskölt a víz, de egyikünkre se hullott egy csepp se, talán még a dal hatalmas alatt voltunk, aztán a kígyó eltűnt.

Nem emlékszem, visszament-e a kútba, vagy csak egyszerűen már nem láttam. A víz zubogását, a Zóna lélegzését se hallottam már.

És a kút kávján hirtelen egy macska állt, kinyújtózott, és elnyávogta magát, leugrott, mögötte egy kutya, aztán egy mókus lebbent elő, aztán más állatok is előbukkantak a víztükrön, kutyák és macskák, az egyik kutyus felugrott a korlátra, és dühödten vakarni kezdte a fülét... előkerültek az eltűnt kutyák a bolháikkal együtt, aztán egyszer csak a kút vizén egy lány lépdelt, mögötte egy másik, fogták egymás kezét...

Még ne mozduljatok, hülyék!, kiáltotta Rudolf. A fejet már nem lehetett látni, a két alak már ráerősítette a ponyvát a kocsira.

Hradil Doktor lányai átmásztak a korláton, és az egyik megszólalt: Szia... bácsi, itt az anyukám meg az apukám? Az egyiknek segítettem, kezet nyújtottam neki, amikor lemászott, hideg volt, kicsit rám támaszkodott... Szia, mondta megin'... a szemei hidegek voltak, mint két jégcsap, és ezüstösen csillogtak, aztán megérintett... Milyen volt?, kérdeztem. Vegyes, felelte a tizenhat éves. Aztán hallottam valamit... valaki csoszogott felénk a víz színén... de hisz ez Macešková nagymama, kiáltotta Bohler, és rohant segíteni. Bizony, fiatalurak, megin' én vagyok az. És velem van ez a fiúcska is. Van még benn valaki, kérdezte Micka. Nem, más nincs, mondta az egyik lány. Csak mi voltunk ott, tette hozzá a másik.

Hallgattunk, a macskák és a kutyák kiszaladtak a pincéből. Örültem, hogy előkerültek, de végtelenül fáradtnak éreztem magam. A kisfiú szeme is ezüstösen csillogott. Itt az anyukám meg az apukám?, kérdezte. Már csak ez hiányzott, súgta oda nekem Micka, ez a kis Kučera.

Hradil lányai mintha mindent tudtak volna. Hogy mi történt itt ennek a csöppségnek a szüleivel. Jožka, gyere velünk, a kisöcsénk lesz. Egy csomó fiútesónk van, játszatsz majd velük. A kiskölyök elégedetten kuncogott, és megragadta az egyik lány kezét. Én elindulok haza, úrfik, mondta Macešková nagymama. Eléggé ledöbbsentünk a történteken, és képtelenek voltunk bármit is kérdezni. A víz elvette ezeket az embereket, és most visszaadta őket. Tudtuk, hogy a Zónának vége.

Bohler a Szikla felé igyekezett a kis laoszival. Micka körül akart nézni a városban, és más üzletbe akart belevágni, Cápának ott lapult a zsebében a repülőjegy. Én alig vártam, hogy elindulhassak a nővérem után.... David meg... David meg eltűnt.

Nem volt kedvünk kifaggatni a lányokat vagy az öreg Maceškovát, hogy mi történt velük. Az ő dolguk. És kicsit szégyelltük is magunkat. A Zóna a mi területünkön keletkezett. A fő az, hogy már túl voltunk rajta. A Zónákkal kapcsolatos dolgok nagyon sötétek. Boldogok voltunk, hogy a mienk már tiszta. Nem számít, hogy odalett minden dohányunk. Így utólag látom, hogy tényleg nem izgattuk magunkat. Úgy gondoltuk ugyanis, hogy csak a hülyék meg a gonoszok nem takarítanak föl maguk után.

Rudolf az udvaron állt. A két alak már benn ült a kocsiban.

Figyelj, Rudolf, mondta Micka. Szeretnénk ennek a... skirvoljának köszönetet mondani. Meg neked is.

Hagyjátok, mondta Rudolf. Az aranyrögök köszönetet mondanak helyettetek.

Szuper, mondtam, hogy még vannak skirvolják.

Haha, nevetett Rudolf, hogy vannak... jó fej vagy. Az egészet csak álmodtátok.

Biztos is!, mondtam neki.

Bizony, ti barmok, fejtette ki véleményét Rudolf, szép kis summába került nektek ez a hipnózis.

Azt akarod talán mondani, mondta Bohler, hogy igaziak a csekkek?

Rudolf bedugta a kezét a zsebébe, aztán megin' kihúzta. Igen, azok.

Elég a blöffből, mondta Micka. De azér' kösz. Meg a minisztériumnak is.

Már nem vagyok ott, mondta Rudolf. Magánvállalkozok. És téged, Potok, holnap este várlak a Galaktikusban. Híreim vannak a számodra. A városban maradsz, nem?

De.

Azér'. Hát, fiúk, minden jót. Ezeket meg, akik a kútból jöttek ki, inkább hagyjátok elmenni. Nem tudni, micsinálnak a Zónák. Nagyon szép lányok, de akkor is.

Kösz a tanácsot, most már boldogulunk, mondta Cápa. Minden jót.

Ki írta azt a szöveget, amivel a skirvolja purgált?, érdeklődött Bohler.

Milos, világosított fel minket Rudolf.

Valaki a minisztériumból?, kérdeztem.

Nem, mondta Rudolf. Vagy nem is tudom. Valami lengyel.

Aha, mondtam. Jó szöveg. És az a kígyó! Öregem, bármelyik pikkelyén szánkózni lehetne!

Nem lehetne, mondta Rudolf. Na, ezt már elemezték ki magatok...

Akkor, addig is viszlát! Bemászott az autóba. Próbáltam még egyszer szemügyre venni a kocsit a ponyvával, de csak a két fekete egyenruhás alak tarkóját láttam. Úgy ültek ott, mint a sóbálványok.

A lányok már elmentek, tudtak a boncteremről, és a családjukkal akartak lenni. Nem kérdeztük, honnan tudják. A gyereket magukkal vitték, tájékoztatott Micka. Vaszil aszondta, hogy Macešková visszament a lakásába. És azt kérdezi az ukrán, hogy maradhat-e, amikor elmegyünk. Aszondtam neki, hogy nyugodtan, oké?

Rendben, mondta valamelyikünk.

Hát... barátaim, mondta Bohler... úgy számítom, hogy kis laoszim elkészült már a csomagolással... reggel indulunk a Sziklára, és ha bármikor kedvetek támad... tárt karokkal és teli üveggel várunk bennetek... a nőknek is hiányozni fogtok...

De még mennyire. Ehm, mondtam. Szívesen felkereslek egyszer téged meg a hejkákat, Bohler cimbora. Egy ideig még itt maradok a házakban. Örülök, hogy Vaszil itt lesz. Vagy a Gázgyáriban is megtaláltok. Na és ti, fordultam másik két padrúgom felé.

Én eltűnök nach Izrael, mint azt már értésetekre adtam. A hadseregbe.

Ezt-azt már elindítottam, mondta Micka. És úgy érzem, be fognak jönni. És ha kedvetek van valami üzlethez... idővel elérhettek az ismertebb helyeken. Sajnálom Davidot.

Tudjátok, mondta Bohler, hogy nem sokat szoktalak benneteket idézetekkel nyaggatni. Ha valami rossz történt, az valószínűleg Daviddal történt. Mi már, szerény személyemet is beleértve, mi már elég undorító és kiégett roncsok vagyunk, és jó sok vaj van a fejünkön. Minimum a Csatorna. Úgy gondolom, helyénvaló lenne, ha imádkoznánk Davidért. Nem túl rózsás a helyzet, de remény még mindig van. Ahogy mesélte az álmaidat, Cápa, többek között arról a tizedik elveszett izraelita törzsről is, eszembe jutott egy idézet az öreg Izajásból. A száma a 40., 3. és 31., ha érdekel valakit. De nem szívesen káromkodnék feleslegesen, különösen azok után, amiken közösen keresztülmentünk... de bátorságot gyűjtök... hallgassátok:

De akik az Úrban bíznak,
új erőre kapnak,
szárnyra kelnek, mint a sasok.
Futnak, de nem fáradnak ki,
járnak-kelnek, de nem lankadnak el.

Jó, mi?, kérdezte Bohler. Bólogattunk, és megszokásból matatni kezdtünk azon a helyen, ahol nemrég még az ezüstjeinket hordtuk. Köszönjük, köszönjük, Imamalom, szép sorok, Reverenda, mindenképpen emlékezni fogunk rájuk... csendült fel szórványosan és talán utoljára kórusban a hangunk... az udvar egyre sűrűsödő sötétjében. Aztán Bohler aszondta: Hát... akkor én megyek... ti ketten is villamossal jöttök, nem?

Beülhetünk a cirkálóba, javasolta Micka. Abban vannak a kabátjaim, az üzletembercuccaim meg ilyesmik. Megtartom őket.

Akkor minden jót, mondtam nekik a lehúzott ablakon át.

Szia, Potok, monda valamelyikük.

És jobban teszed, ha bezárod utánunk a kaput.

Hát szia. És addig is.

Addig is.

Néztem, hogy válik egyre kisebbé a kocsi a legutolsó utcában, mielőtt bekanyarodott volna a sarkon. Bezártam a kaput. Magányos lépteim furán kopogtak az udvaron.

Örültem, hogy a házban ott maradt Vaszil meg az öreg Macešková. Lefeküdtem valahol a volt banda régi lakásában. Agyamat megerőltetve próbáltam magamban a nővérem mámorító képeit elővarázsolni. Nem voltam a legfényesebben. Ráadásul borzasztó magányosnak éreztem magam.

És abban a pillanatban megszólalt a csengő. Hangosan csörömpölt.

Fölugrottam, és nesztelenül az ajtóhoz osontam. Aztán visszamentem. A bicskámért. A csengetés nem akart szünni. Ki az?, kérdeztem. Csak én vagyok az, fiacskám! Macešková volt. Mintha kő esett volna le a szívemről.

A sötét folyosón állt. Mér' nem kapcsolja föl a villanyt, Macešková néni. Jól látok én, fiatalember. Felvihogott. Én kapcsoltam föl a villanyt. Talán még beesettebb és sápadtabb volt az arca, mint a kút előtt. Már amennyire emlékeztem rá. Miben segíthetek? Á, semmi... csak tudni akartam, hol hajcsizik. Hogy ki van még itt, és ki nincs már. Megin' elvihogta magát. Kíváncsi banya. De... lehet, hogy meglepte, hogy szinte üres a ház. Megpróbáltam elmagyarázni neki. De az volt az érzésem, hogy nem figyel. Bámult rám. Megnyalta az öreg ajkait. Úgy tűnt, a falnak beszélek. Valami nem volt rendben vele. Hát igen, elvégre szép kis időt töltött a Zónában.

Bár udvariasan beszéltem vele, egyszer csak hipp-hopp megfordult, és elcsoszogott... nincs egyetlen szomszédja se, senki, akivel pletykálhatna, szegény öreglány. Hát, jó éjszakát, kiáltottam utána... és ne tessék félni! Nem felelt. Alig csuktam be az ajtót, Vaszil kezdett dörömbölni rajta.

Gyere be, te málszik. És nyugodtan aludj itt. Van hely elég.

Ti znájes étu bábusku, kérdezte.

Igen, ana zgyesz zsvijot dólga.

Kakaja ana?

Vénasszony. Normális vén banya. Sztáraja sztriga.

Vaszil kiguvasztotta a szemét.

Na, ne hülyülj már, ez csak egy mondás. Kérsz Tüzeset? Vódka?

Da. Ígen.

Álomba ittuk magunkat. Folyton azt kérdezgette, hogy tényleg maradhat-e a lakásban. Nem is sejtette, mennyire örülök, hogy itt van, a fafej. Akkora mennyiséget döntött magába, hogy álmában se ordított, asziszem.

Másnap elintéztem a legszükségesebb reggeli dolgokat, felfrissülve tiszta ruhát vettem, és elindultam. Próbáltam minden múltbeli dolgot kivenni a fejemből. Nemcsak azér', mer' nem bírta volna a fejem, hanem mer' már csak Černá után sóvárogtam. A villamost tetű lassúnak találtam.

Emellett gyakorlatiasan viselkedtem, és amikor Vaszil elkészült valahova, megvizsgáltam az anyagi helyzetem. A bizniszösvény öskorában komolyabb összeget csak az üzletemberöltöny-, nyakkendő- és cipőkollekciómra költöttem, de azt aztán a Szervezet megtérítette. Többnyire együtt ettünk és ittunk, ezt Bohler intézte. Az ismert helyeken hitelünk volt, tudtam, hogy Micka gondoskodott erről. Az elmúlt időszakban csak kedvelt utcai kabátomból szereztem be egyet-kettőt, meg néhány pár futócipőt. Nem szeretem, amikor a tornacipőben szétszurkálják az ember lábát a szögek. Tök felesleges, hogy bögnie kelljen az ember talpának. A lakbér a Gázgyárban még mindig megfelelt a lyuk küllemének és helyének. Gyakorlatilag nem költöttem semmit. Nem számítva az elfajzott alkalmi hamburgereket. Szép summa megmaradt a fizetségeimből, amiket mindig a párnahuzatba dugtam. Ez a rongy a hitlerek figyelmét is elkerülte. Most kiszórtam a párnából a dohányt, és rendesen leesett az állam az összegtől. Az is igaz, fékeztem magamat, hogy gőzöm sincs, mennyire mentek föl az árak az eltelt évek alatt. Palotára nem telik, de vityillóra biztos. A pénz egy részét a zsebekbe raktam, egy részét a cipőkbe, a maradék meg ment vissza a huzatba. Rádöbrentem, hogy Černát máshogy, mint szép, de azér' némiképp elhordott holmiban nem is láttam. És komolyan kételkedtem benne, hogy mossa a nadrágot, amiben szenvedni láttam. Túl sokat valószínűleg nem hoz össze a dalaival. Talán valami ajándék bevezetőként... tisztességből és barátságból... volt pénzem rakásszám.

Vánszorogtam végig az utcákon, törzs nélküli senki, mentem egyenest a nővéremhez. Korán volt még, szokatlan idő a számomra, a nővérkém még biztos alszik. Ahol kiszálltam, csak úgy hemzsegték az emberek... többnyire mind csak egy kellem nélküli láda, kizárólag a saját sorsával tele... villamosokon suhantak, ugráltak fel rájuk, újságot, mindenféle kiadványt olvastak... páran beszélgettek is... az autók dudáltak, támadásra, rohamra vezényeltek... minden villódzott és változott a szemem előtt... néha tökéletes értelmetlenségnek tűnt az egész, a járdák tele voltak, mentek az emberek a melóba melózni, nem lehetett meglógni, beálltam a sorba én is.

Nem volt törzsem, nem tartoztam már sehova. Ki vagyok most, jutott eszembe. És mi lesz, ha megtalálom... Aztán eszembe jutott... hisz egyszer régen már találkoztam a Királynővel, külföldön, kerestem őt... talán Jícha európai útjáról szóló történetének köszönhetően, amit viszonylag nem is olyan régen mesélt, és ami most mégis úgy tűnt, mintha be lenne temetve valamiféle folyosókon, ahol végigsüvít az idő... eszembe jutott a saját európai utam. Akkor Berlinban. Jakob Kopiccal mint komppiccal, cinkossal. Jó mondatot adott a számba Jakob, akkor ott a metróban. Emlékszem rá, felszabadított.

Mi ott Berlinben nagyon gyors kis csoport voltunk. És nem állt módunkban fizetni sem a metróban, sem a többi közlekedési eszközön, amikkel közlekedtünk, hogy mindent lássunk, mindent halljunk, mindent megfogdossunk és megszimatoljunk. Anyagi helyzetünk korántsem volt rózsás. Lógtunk, potyautasok voltunk.

Berlun, idéztem fel lassan... utazunk valami strassze alatt, bámuljuk a reklámtéziseket, elégedetten ülünk, elégedetten dorombolunk, és hopp! már meg is vagyunk! Megin' kiszúrtak minket. Ellenőrök! Nagy sustorgás kezdődött körülöttünk. Feketék, sárgák, fehérek, tarkák, mind húznak el. Minket elcsíptek. Kopic szívrohamot tett, én böögök. Előhúzzuk a lágerkártyánkat. Legyintenek. Aztán megin'... ülünk. És jönnek a járőrök. És egyenesen felénk jönnek. Te, mondja Kopic, ez fura, mér' mindig minket pécéznek ki? Elvégre már normálisan meg voltunk fésülve, a fogunk megmosva, a cipőnk kifényesítve, a ruhánk meg - hát az szuper volt. Követtük a reklámokat, tökéletes kockás zakóban, trojkafarmerban, kormorángatyóban nyomultunk, Kopicnak volt egy dögös Pí Beta Kapa sapója is, irigyeltem is érte. Ruhát... kerítettünk magunknak. És pont úgy néztünk ki, mint a bennszülöttek. A nyelvünk más volt, ez világos, de hát a metróban nem beszél az ember. Te, néz rám Kopic... már értem, egyszerűen az arcodra van írva! Hé, hördültem fel, mi van? Nem tudom... de az arcodra van írva, egyszerűen másmilyen! Nézem őt... nézem a többi fehéret is a metróban... aha! Neked is ugyanúgy az arcodra van írva, kedves Kopic.

Aztán megtörtént. Jakob Kopic a számba adta a megfelelő mondatot. Megin' metrózunk, körül akarunk szimatolni pár áruházban meg náci emlékműnél, körülöttünk tarka csoportcskák lármáznak, ellenőrök! És megin' egyenesen felénk jönnek. Kopic nem bírta, meghúzta a vészféket, én meg kirúgtam az ablakot, Jakob előkapta a létrát, és tépés az alagútba. Mögöttünk a többiek. Villognak a rendőrzseblámpák, minket aztán nem kapnak el! Kifulladásra rohanunk, befordulunk egy sarkon, aztán még egyen, a rendőrök mögöttünk, és abban a pillanatban megmarkolnak valami kezek és beráncigálnak egy falmélyedésbe. Nem védekezünk, túlerő. A zsaruk elhúznak mellettünk, Kopic borsot szórt szét, hogy meghülyítse a kutyákat. Ezt ismertük. Nagyon is jól. Nézem, ki kapott el minket, Kopic felderítésre indul. Próbálkozik a mellettünk álló társaságnál... engedik, ők a megmentők. Elöttem egy alacsonyabb emberke áll, fekete, mint a suviksz. Az orrában agyar van, ami világít a sötétben. Ungara, bulgara, polisa, rumana... kérdegeti. Majdnem eltalálta. Az arcomra van írva. Ich bin Csekoszlovákija!, verem a mellemet. Ich vajsz, komuniszten, nix gud!, mondja az emberke, és a foga is világít. Ja, ja, helyeselek, grósze sajsze, nix gud, fűrersz! Kvaccs... haver. Und jú?, kérdezem, angolak, kongan, ugand... he? Najn! Najn! Ich kanak!, veri apró mellét az öklével. Gud?, kérdelem. Nix gud! Komuniszten?, próbálkozik. Nix, mondja. Banditen. Nix essen, kajn vitaminen, grósze problem. Aha! Értem. Dokument?, kérdezi. Nix. Nix legitimáción-papír, legalite kajne! Jú? Kajne!, mondja. Arbajt, mark, gud gelta? Kajne, felelem. Ja!, mondja, és eltöpreng. Ich arbajt hír. Tunela! Mi?, nem értem. Tunela! Tuleri! Ki! Ki! Úgy csinál, mintha ásna. Najn, nem akarok!, mondom. A kanak megragadja a könyököm. Megyünk lefele. Meresztem a szemem. Valami bánya van ott vagy mi, egy csomóan vannak, aprótermetű, mozgékony feketék. Ásna, és a földet talicskán viszik el.

Jön Kopic kifulladásra, tiszta a levegő, jelenti, és ugyanúgy mereszti a szemét, mint én. Kanak barátom elmagyarázza: Tuleri, kipa! Essen hír grósze, grósze, bik! Kanakland kajne! A lenyúlás nemzetközi jelét mutatja. Helyeslünk. Tuneleri! Nach Kanakland! Aha, Kopic megértette. Ezek hazafele ássák magukat. Globe, mondom. Globe, keresztül, szrú? Ja, nach globe, mondja a kanak boldogan. Essen konzerv und dzsusz supermarket Dojcsland nach Kanakland für kinder und fraulen Kanak und nix problem! Grósze und grósze gud. Ferstéen

zi? Ja, mondja Kopic, nach Kanakland a globen át vífil kilométersz? Kiméter?, értetlenkedik a kanak. Ajn méter, mutatja neki Kopic, a beszédprakticionista. Vífil méter nach Kanakland? Ja, érti a megmentőnk. És számokat rajzol a homokba. Te, mondom Kopicnak, ha erről az oldalról nézed, 60 kilométer, erről az oldalról 90, de ez még hagyján. Csakhogy a kanak letörli a számokat. Kajne problém! Kiméter nix problem. Nem is tudják, hány kilométer, véli Kopic, és tök mindegy nekik. Ja!, mondja a kanak, mintha értené. Arbajt?! A talicskákra meg a lapátokra mutat. Megremegünk. De... lehet, hogy jó ott Kanaklandban... mondjuk van pálmabor, tenger... Ne hülyéskedj, mondja Kopic, nincs időnk. Esetleg kineveznének minket felügyelőnek, mondom, elvégre fehérek vagyunk... Nincs időnk, mondja Kopic. Igaza van. Auf viderzén... és sok szerencsét, kívánjuk a kanakoknak. Könnyes búcsú. Egy pillanat múlva a felszínen vagyunk. Lépdelünk. „Potyautas vagyok, ol rájt!”, éneklek Antonin dalát, szintén Berlunban abban az időben, „az arcomra fekete krémet kenek, s útra kelek!” Na ja, mondja Kopic. Kanakok... te, mi is kanakok vagyunk! Ja!, értettem meg. De rögtön. Ez volt a fontos identitásmondat. Megszállt téged a szentlélek, vagy talán Éliás próféta leszármazottja vagy? Még az is lehet, mondja komolyan Kopic. Igaza van. Mind kanakok vagyunk. Alagúti megarassz. Az egész bagázs akkor Berlunban, úton Európába.

Deringer kanak, őt Komturnak is hívták, mer’ megkövesedett, Toboz kanak, ő a brit hírszerzés embere volt, figyelt ránk, mindig résen volt a stukkerével, Borowiak from Poland kanak, Šimunának meg Smuggliknak is hívták, több útlevele is volt... Simako és Csiharu kanak nők, folyton egymás kezét fogták, simogatták egymást, csőröltek, mint a gerlék, koccantották össze a fogukat, bódító összefonottságban éltek, folyton különböző golyókat, golyócskákat cipeltek magukkal, Tokaidóban kicsit túlzásba vitték a feminizmust, társadalmilag a peremre kerültek, pszichikailag a padlóra, és... felkerekedtek, bekenték az arcukat fekete krémmel, és velünk végezték Berlunban, vagy velünk kezdték? Vasiš is kanak, ő az, aki folyton szunyál, fél a halálos forgalomtól, összeszurkált alvó, tütesó... Petrák, ez a velejéig cseh, folyton térképeket rajzol, mindent tud, sehova nem jár, be van kattanva ő is... de a feleséged és törvényes hitvesed, Kopic, ő azér’ dajcs, nyelvi hidat épít nekünk... mielőtt fölvette az én csodálatos nevemet, vigyorodott el Kopic, Jablúnykovszkájának hívták... hát mi, ha nem Ukrajna jut róla az ember eszébe. He, kanak ő, mint gép! Kopic gyerekei is kanakok, mind kanakok vagyunk. Alapvetően talán még a Jóisten is...? Kanaktenger. És Rozi Simonides is kanak, nála vertünk tanyát, a kupijában. Harminc pipkó lakott ott, csináltunk nekik egy mászókat, a kis pipkók hasissal tömték magukat, úsztatták le a beleikben, és én megértettem, mi az a sit, shit. Kanakkirályság voltunk, szálfatermetű fickók, babaszép lányok, főleg eurotrash. Ott volt az angol John, kit kitaszított a hon, ő is Berlunban végezte. Volt egy holland négyes, mintha egy Brögel-festményről léptek volna le, profi kanakok voltak ők is. Bevezettük a kanacsenkát. Hintakanakban aludtunk. Az Aldi bevásárlóközpontokban kíméletlenül és kanakul megritkítottuk a készleteket. Néha rám jött a kanak: a sarok mögül előbukkant egy apáca lovon, de egy pillanat alatt biciklis krapekká változott, valami vén kanakká. És lassan létrejött a legfontosabb: a kanak királyság titkos és nyitott nyelve.

Nem volt sok időnk. Elég időnket felzabálta már a szörnyek szörnye, Időzabáló ezredes, a Dögevő. Szerettem a tüntetéseket! Szabadok voltak, isten bizony... Au! sland! er! raus! Az első szó, mint egy pterodaktylus, a második, mint egy sütőrostély. Dobok, sípok, dudák, nádsípok, lobogtak a lobogók, nagyon tetszett. Ki nem hagytam volna egyetlen hazafias összejövetelt se. Aú, üvöltöttem, sland, ez olyan keltásan hangzott, és a nagyon konkrét: er! és az a ragyogó végződés: raus! mint amikor vág a kasza. Zörgött a jégkirálynő a megfagyott uszályával. Meneteltem én is. Senki nem vett észre semmit. Nagyon szép vagyok, mindenki ezen a véleményen van. A hajam világos, a szemem kék, himlőhelyes bőröm átlátszó. És a földgolyó megfelelő helyén vagyok és a megfelelő pillanatban. Olyan okos vagy, mondta

irigykedve Kopic. Mesélj, könnyörgött a kupiban, milyen volt a tüntetésen? Akkor adj dohányt! Leszurkolta a dohányt. Maradt neki elég! Ő nem mehetett tüntetésre. Megbotozták volna. Azokkal a lófogaival meg a barna mandulaszemével és a bodros fejével meg azzal a kampós orrával! Nem mehetett! Ez egyértelmű volt! Ha valaki barátságosan megszólított egy tüntetésen: Kamerad... vigyorogtam, és a hüvelykujjammal a fülemre meg a számra mutattam... süketnéma kamerad... ezek is jönnek velünk, mondták a nációk, pedig tudják, mi vár rájuk, ha majd hamarosan megint' nyerünk, hát nem megható... és ha ordítottam, kiáltozásom elveszett a hangzavarban... jól megszívattam őket, és végre szabadon tüntethettem, és egyszer észrevettem... hogy hátul valami fickók jönnek, kopaszra borotváltak, uniformisban, de nehéz terheket, gerendákat, cölöpöket cipelnek, utászok talán? Odaszivárogtam hozzájuk, és nem hiszek a fülemnek: A herr obreszt talán kölcsönadja, Mirek, a bikacsökét... egyszer talán majd... elismernek minket, Jarek, ha nagyon-nagyon iparkodunk... igen, Jindra, alacsonyabb rendű faj vagyunk, ők pedig olyan csodálatosak... csehek voltak, vak csehek... elfogott a méreg... aztán meg a számalom, maguktól elpatkolnak, szegények, eh! Csak a terheket cipelték.

Nem volt időnk. És minden olyan klassz volt! Külföldiek kifele, ez mindenképpen. Úgy éltünk, mint Marci Hevesen. A kaja majdnem ingyen, a pia szintén. Egy csomó érdekes dolog. Amikor próbaképp nekimentél az utcán egy zsarunak, mintha piásan véletlenül megtántorodtál volna, a zsaru aszondta: entsuldigen zi bitte, csak a képe volt szigorú... de olyan kép volt, hogy bélyeget nyaltam rá, és hazaküldtem idős anyucimnak.

Kanak királyság voltunk. Dolgozni nem dolgoztam, arra nem maradt egy percem se. A Kopic, az dolgozott, ő olyan nyughatatlan, és családja van. Különböző helyeken separt meg takarított. Ez bőven elég volt, hogy eltartson mindenkit. Munka közben törlőrongyokat meg szép műanyag hamutartókat lopott.

Hatalmas zsidvásárokon vettünk részt, ahol a mi tájainkról való piacgazdálkodni tanultak. Kopic megvillantotta zsenialitását. Egy idő után már nem érte be a rulettal, amire hamar ráértett. Egy csak gyengén megvilágított melléktutóban talált rá. Kanakrulett volt, és Kopic nagyon értette. Görögök, digók vagy asszírok játszottak. Szóval cigányok. Csak semmi aprómunka, magyarázta nekem Kopic: jobb nagyban utazni. Az esetleges többletet mindig megsemmisíthetjük, vagy odaadhatjuk a rászorulóknak. Igaza volt. Ültem, és lestem, vigyáztam a pokrócra a hamutartókkal. Kopic vadászatra indult a piacozók között. Az árut elpasszoltuk a marokkóiaknak, ők a lengyeleknek, ők a törököknek, akiktől aztán visszavásároltuk a hamutartókat, és újabb körútra küldtük. Néha akár hatszáz százalékos tiszta hasznot is elértünk. Bicikliket loptunk. Ezzel segítettünk a bennszülötteknek, hogy jobban figyeljenek, hadd tudják, mi vár rájuk.

Európai barangolásaim során ugyanis egy csomó kitalasztottal találkoztam. Érdekesekek voltak a fegyházak. Hogy mennyi szibériai, kemény katowicei meg gdanski bandita meg Csaucseszku-gyerek meg albán volt ott! Kúrán voltak a Krímben! A polgármesterek meg tanácsosok mindegyik szanatórium ajtajára nyugodtan kiszégezhettek volna egy cédulát: Interhotel Paradájsz. Egy ruszki gengszter aszondta: Nem mondok semmit. És nem mondott. Mer' a kíváncsok államokban, kedves gyerekek, tilos volt a kínzás. Nem mintha néha nem vettek volna kezelésbe valakit... egy niggert vagy arabot vagy sárga banditát, valami lassú lengyelt... hogyne vettek volna, de azt össze se lehetett hasonlítani azzal, ami ezeknek az embereknek a génjeiben volt a pokolról. Éhes kurd pesemergák szabadságon, török szürkefarkasok, ukrán veszett kutyák, volgai burlakok, roma bűnözők mindenfelől, kényszermunkától sebes csecsenek, bukaresti maffiózók, mindenféle angolaiak, zsoldosok... voltak köztük olyanok, akik éveket töltöttek bányában vagy rács mögött, ahol a talajvíz... tudjuk, honnan... egyenesen

az éjszakai betonra folyik... és amikor ezeket a roncsokat már a Sátán is megsajnálja, és inkább kihörpinti a vizet... akkor a smasszer fogja a slagot... hogy még véletlenül se maradjanak életben a szarháziak, de egy csomó mégis életben maradt... és volt nagy döbbenés... Hé, tényleg elég, ha aszondom, hogy többet nem csinálom? És ez, ez szappan? Az egész az enyém? Hé... hirtelen olyan vagyok, mint maga Ralfo Valentino Belmondovics atamán, végre! De így se, úgy se mosakodtak, meglovasították a szappant, és vitték a piacra vagy a Lenocskájuknak, Sztazicskájuknak, Aglának, Vandának, Latkának, Vargának vagy Monkának. És ez mi... három pléd, három pléd éjszakára, Szüzanyám! És ez? Ez pizsama, ez is éjszakára, mondta a jószívű, öreg őrmester. És enni mit óhajtanak, az elítélt urak: szózt marhát, bélszint vagy tofut? Mindent. Rendszerben, rendszerben, sajnáljuk, de csak ötféle dohányunk van... és azok az elítéltek, akik már nem először vendégeskedtek a kíváncsatos országok börtöneiben, tudták, mit kell felelniük... Tényleg? Akkor vidd innen a púpod, te vén javnev, az emberi jogaimmal mi lesz! És nagy nekibuzdulással rögtön kisebb zendülést robbantottak ki, aminek meg is lett az eredménye... örülni csak a helyi eurofirkászok örültek, mer' enyveskező tolvajbandáik és az emberiség kítaszítottjai közlekedőedényt alkotnak. Végre volt mit csinálniuk. Nincsen sztori hulla nélkül, ismerjük a régi jelszavakat.

Ezúttal csak az alvilágról beszélek. A legelképesztőbbek a papírok voltak. Az ilyen-olyan csukadékok, kikötések, bekötések, basszantások után az ember a kedve szerint járhatta a kíváncsatos államokat. Ment a dolog. Egy kis kunyi a börtönben, igen, azonnal hazamegyek, a régi családomhoz, de... nincs pénzem jegyre, biletre, paszportra meg végképp. Lenne egy kis zsozsó? Igen? Kezicsókolom. Csak jegy, az is jó. És velem jön a Fegyveres Vasúti Őrség? Mit hülyéskedik itten felnőtt ember létire. Persze, öreg, pardon, főnökök főnöke, hát persze, herr parancsnok. A jegyet az ember rögtön a pályaudvari restiben elpasszolta, ahol lett is nagy dínomdánom. Ahhoz, hogy egy másik kíváncsatos államba jussál, ugyan át kellett kelni a határon, de csak a hülyék vacakoltak a vámmal. Még ma is, behunyt szemmel is megtalálnám az utat. És néha valószínűleg tényleg behunyt szemmel mentem, kíváncsi voltam, hol leszek, amikor újra fölnyitom a szemhéjamat.

Menekültek! A tanácsosok közzgazdákkal, diplomás mérnökökkel, orvosokkal tanácskoztak. Egyfolytában csörömpöltek a vezérkari telefonok. Ez a csőcselék, mondta a tanácsos, fölvásárolja az összes olesó kaját, amit a cicusainknak meg a kutyusainknak adhatnánk, az én kis Dijcsikém meg veszélyben van. A gyerekeiknek adják, mer'hogy tápláló. És csak jönnek és jönnek. És a tanácsosok azt mondogatták egymásnak, hogy azért' volt abban valami... amit Sztálin, Pol Pot, Hodzsa meg a Husszein csináltak. De golyószórókat nem küldhettek, mer' ezzel a saját idejüket vágták volna tönkre. Két világ, két idő találkozásánál voltak. A sok tökéletes svájcijapán óramű kutyafülét se ért. Ezek itt letépik nekünk az összes színes plakátot, és a papírt a cipőjükbe meg az ingük alá gyömöszölik, amikor jön a tél. Úgyhogy inkább adunk nekik dohányt. És beindítottak pár megerősítő akciót. Csakhogy a keleti kítaszítottak még több konzervet meg dzsúszot vásároltak össze, néha még valami jobb stukkert is, meg minőségibb heroint, önképzésre nem ment semmi.

Aztán egyszer az egyik tanácsos az idő csapdájában megszólal, ne izgassuk magunkat, húzzunk ki drótot, ne izgassuk magunkat, majd csak elrohadnak... idővel. Talán igaza van, egyelőre, de... főleg a fegyházak körül, néha egy smasszer gyöngéden megérinti az oldalán a ganja tokját, az üstökét szellő borzolja, ahogy a fülét hegyezve a kítaszítottak üvöltését hallgatja... épp visszadobták a spenótot és még egy plédet akarnak... aztán megfogja a ministukkert is, amit a hóna alatt hord, és ha kinn valami szabad tüntetés vonul el, nem is érzi olyan szörnyűnek... és olykor, ha lángra lobban valami abszurd kurd fészek vagy irracionális angolai szállás... hát épp nem működik a táviró, nem lehet táviratot küldeni, berágódnak a

kerekek... és hullák égnek lángokban... várunk, meglátjuk, mondta a tanácsos. Igen, megvárjuk, mi történik.

És ahogy így mászkáltam, hogy a lehető legtöbbet tapasztaljak meg a saját bőrömön, megcsíptem: Berlun: éjszakai csendháborítás és kapaszkodás nélküli utazás miatt, Dormut: garázdálkodás és provokálás miatt - életemben akkor ettem először articsókát, addig csak könyvekből ismertem, és teljesen odavoltam -, Milánó: nem tudom, Pázsit: nem emlékszem, Gibraltár: nem mondom meg, Műnken: magánkutyáolban alvás miatt, ez az egy, ez nagyon kiakasztott, mer' annak a kutyának tökmindegy volt; négyen húztuk ott a lóbórt.

A sikeres körutazás után, a kanak tanulmányozásával elteltten visszatértem a bordélyba, és átadtam egy csomó plédet meg szappant Kopicnak. Csak egyetlen illatos dobozt tartottam meg, mer' mi van, ha véletlenül... és mentünk a piacra.

És ahogy ácsorogtam meg ténferegtem és csíptem el a mindenféle szavakat és szövegeket, amikor a túléléshez szükséges biznisz miatt keveredtek a törzsek... és lopták egymástól a dohányt meg a szavakat... a tapasztalatokat meg a szavakat... az jutott az eszembe, hogy talán kialakul itt valami, ezzel a keveredéssel mintha új nyelv jött volna létre... kanak... és ez már talán a béke nyelve, megin' Babilon előtti... elvégre nyomorultak, szót kell érteniük... addig, amíg megin' remekül nem mennek a dolgaink, és olyanok nem leszünk, mintha most léptünk volna le egy plakátról, és amíg építkezésbe nem kezdünk... össze kell tartani... csakhogy az emberek a piacokon általában ramatyul néztek ki, toprongyosak voltak, túl girhesek vagy hájasak, lerítt róluk a sok nélkülözés meg az éhség... a biztonság meg a dolgok utáni éhség... hogy vége legyen a törzseknek... ahhoz keveredniük kellett volna a szép bennszülöttekkel is... de azok nem akarják őket, ez világos... a rongyokat, amikbe a román cigánylányok a tetves porontyaikat csavarják... még egy kutyának sem lenne szabad adni ezeket, tudom, láttam őket. Ott voltam. Szóval lehet, mondtam magamban, hogy sajnos szükség lesz még... tényleg sajnos, szóval szükség lesz még pár Ausvicra, Falra, hébe-hóba egy kis Gulagra... hosszabb ösvényt kell még bejárni... mire mindenki felfogja.

Léc! Léc! Ne bámulj, mozgás!, zavart meg Kopic gyakran, túlzottan is gyakran révedésemben és merengésemben, mer' megint szűkült a kör, razziáztak... összekaptuk a hamutartókat, és lóra pattantunk, ha meg ellopták tőlünk, loptunk másikat, és téptünk elfele... és a préri a pónijaink patkója alatt a végtelenbe nyúlt, és mentünk, ügyesen lapulva meg cikázva, így sem a haidák, se a mandanok lövései nem értek el minket.

Nem loptunk sokat... csak néha-néha... úgy valahogy, mint a verebek, torkig voltunk minden szervezethez, és súlyos szélhámosságokra nem volt időnk. Meg kedvünk se. Ipari mennyiségeket lehetett ott látni tarkabarka cuccokból. Te, az a sárga, az nagyon szúrja a szememet, illet még nem láttam, mondta Kopic. Értem, mondtam. Leszálltunk a bringánkról, gondosan leláncoltuk, bementünk az áruházba, és már jöttünk is vissza, az orrunkon csodás napszemüveg. Egy másik reklámnál én izgultam be. Ilyen bészst még nem láttam, viszketnek a régi, első világháborús sebeim, és lüktetnek befele, tutira eső lesz. Megálltunk, és bementünk az áruházba, kifele már esőkabátban meg ernyővel jöttünk. Kopic ráadásul egy rádiót is szerzett. Bekapcsolta. Oj, ismeretlen, nehézkes ipari meg fanatikzene szólt belőle! Kopic elsápadt. De a készülék csak szólt és szólt. Jó vásárt csináltunk. Néha megállítottuk a bringánkat, és sziesztáztunk egyet a járdán. Aztán továbbmentünk, és a nyergében mindkettőnknek volt egy tartalékparipája is. Mi van Ilcsivel?, kérdezte Kopic. Az utolsókat rúgja, mondtam az igazságnak megfelelően. Hatatitla már szintén alig vonszolja magát, mormogta Kopic. Tovább új bringákon mentünk, hogy megkavarjuk az üldözőinket. Néha előfordult, hogy menekülőre kellett fognunk... feláldoztuk az egyik bringát, és a jobbikon mentünk tovább, két oldalról

mindkettőnk ráállt az egyik pedálra, belekapaszkodtunk a nyeregbe, és felváltva nyomtuk a pedált... sose kaptak el minket. Ah, Berlun, szanatórium volt!

Aztán egy bordélyban dolgoztam. Köpöcsészéket mostam, szemetesvödröket ürítettem, meg söpörtem, köpetmosó házimanó voltam. Ez a köpetmosó házimanóskodás, ez baromi jó, a köpetmosó házimanó mindent lát, mindenütt ott van, és még annyira se veszik észre, mint a fűrészpont egy kocsmá padlóján, senki se uralkodik fölötte. És a rongyával meg a vödrével mindenhova eljut, láthatatlan az illegalitásban meg a generalításban. Hamar össze is barátkoztam a kurvákkal. Persze voltak köztük hülyék, dumanunák, szájmentek meg nyafkák, de pár teljesen oké volt.

Kevéske cseh, vagonnyi román, regimentnyi ukrán, leányszállásnyi lengyel, marha sok magyar, egy szép zsidó és így tovább. Egy dologra felfigyeltem: a népvándorlás a bordélyokban kezdődött. Az egyik nagy emberi szenvedély lelkiismeretén szárad a dolog, a friss hús utáni vágyén. Olasz, görög meg török csajok jajveszékelték, átstrukturálódás ment végbe. Megszervezték az alvilágot. Nem petícióval, vitriollal. Néha durva volt. A kurvák is törzs, valahogy úgy, mint a játékkészítők vagy a gladiátorok, csak üzleti klánok léteznek. A francia csajoknak voltak az r betűik, azt kanakul nem tudom leírni, most meg jöttek a cseh csajok a ř-rel. Lángolt a szívem a törzsemből való nővérekért. Szasztok, kurvák, mondtam. Szasz, napszámos, felelték. Nyugalom volt. Hallgattam flegmaságuk elbeszéléseit: Nem figyelsz, és már ott is van, balra fordulsz, ott van, jobbra hajolsz, még mindig ott van. Broki vagy bökő, tojfli vagy rák, tökmindegy.

Megtanítottam nekik egy mondókát: Cingelos, bangelos, szétkefél, jó munka most a cél. Jó ritmusos volt, a lányok így állítólag könnyebben elviselték a hányinger kanokat. Néha kifejezték a hálájukat, őszintén, ebéd után s erősen, mielőtt még beindult az üzem. Ilyenkor általában még nem voltak teljesen készek. Olyasmiket meséltek, amikről nem tudtam. Permutációk, kombinációk, variációk, húggyal, zsírral, nedvvel, vérrel. Még a nyelv se igazságos, tudom, hogy még a nyelvben is ugyanaz a ragozása a kutyának, mint az úrnak. De pár csaj, a butábbja, elkezdett itt a traktorokkal teli mezőiről meg az olajtavairól álmodozni. Visszamentek volna a szalagjaikhoz az üzembe. A kincsért jöttek, és hamar megállapíthatták, hogy nem kevesebbel, mint épp ezzel a ládányi csillogó dukáttal tartoznak. A szállásért, a fűtésért, az ételért, a sminkekért meg a göncökért. A védelemért! Az arany nyugat vaskalitkájába zárták őket. Rég a kerék alatt voltak már. Húsdarabok, híján minden szépségnek. Mások okosak és erősek voltak, nem engedtek a testükhöz bajkeverőket, akkor se, ha ezt a testet annyira tönkretették, annyira szétszántották, akár az anyaföldet. Ők ismerték a dörgést. Tudták, hogy kell kicsalni a kanok lovettáját, és hova kell menni vele... az ilyenekbe szerettek bele a diákocskák meg a gyilkosok. Az egyik igen, a másik nem, te kapsz, te viszont nem... mindig ugyanaz. Száguldottam a ronggyal, a betétekkel, a partvisommal... és beindítottam egy kisebb hajcsat-, óvszer- meg rúzbizniszt, legalább ki se kellett tenni a lábukat. Voltak köztük olyanok, akik európai útjuk során ezen az egy utcán kívül mást nem is láttak.

Litkát, aki szlovák volt, vagy szlovén, már nem tudom, elvittem búcsúba. Néznek minket, mondta egy cukrászdában. Imádta az édességeket, mint egy kisgyerek. Nem néznek, hazudtam. Mer' látni lehetett rajta. Hogy mi ő. Olyan feltűnő volt, mintha lángba borulna a Mars. Odass, körhinta, méghozzá milyen, képedt el. Fölült rá. A dodzsemet is ki akarta próbálni. Aztán irány megint a cuki. És akkor kapcsolt: Vissza kell mennünk. Gyerünk. Gyere. Los! Bite! Várjál, a céllövöldében még nem voltunk, szeretnék egyet löni. Lövök neked egy szívet! Abból, ahogy bámult, így utólag látom, hogy mégiscsak szlovén volt. Álltunk ott, és veszekedtünk, természetesen kanakul. Körülöttünk emberek. Belénk gyalogol-

tak. Jöttek szórakozni. És mi az útjukban voltunk. Kínos. A lány megfordult a magas sarkú cipőjében, és rohanni kezdett, aszítte, hogy a kijárat felé, de tévedett. Pont a másik irányba futott, alig bírtam tartani a tempót. Ott nekiütközött a rácsnak, a hülye kurvája. Megvágta magát, és bőgni kezdett. Minden kiszóródott a ridiküljéből, visszadobálta a cuccokat a rájuk tapadt sárral együtt. Na, gyere már... Litka! Kelj föl! A végén valahogy odavonszoltam egy taxihoz. Hát ez jó kis kirándulás volt, mondtam magamban komoran, mennyi pénz! Figyeltem a kocsiból a sok embert, házat, gépet, agyrémet. Micsinálhattam volna. Őt nem akartam nézni. Szó nélkül mentünk hazáig, a bordélyig, ahol lakott. És ahonnan nem tudott kikerülni.

De másnap már megin' vidáman üdvözölt, mint aki aranyat lelt. Szasz, napszámos! Szasz, kurva! Asziszem, ezt a szót az összes posztbabiloni nyelven tudtam. És kezdett elegendő lenni belőle. Kopiccal bringázgatni jobb volt. És ami a szomorúság ezen otthonában levő mindenféle kombinációt, permutációt, egyszeregyet meg ábécét illeti, kezdtem magam rosszul érezni tőlük. Könnyű és nehéz szeméremszagok. Rengeteg nyirkos dolog. Shit és sat. Rengeteg folt. Szőr és haj. Minden undormánynak akad pár szomorú vagy állati megszállottja. Az ő dolguk. De a kurvák, ők többségükben rabszolgák voltak. És egy csomó nem is önszántából volt ott, ez csak duma, és aki ezt állítja, azt jól föl kell képelni. Voltak, akik tipikus áldozatok voltak, akik mindenkor és mindenütt a kerék alá kerültek volna. Voltak, akik élvezték. Voltak, akik arany álmokkal szöktek el otthonról, és most körömszakadtukig ragaszkodtak hozzájuk. Ők csukott szemmel tovább álmodoztak, és az éjszakai rémálmok ellen bogtyókat szedtek. És sokat a pofonok, a nyomor, a rettegés kényszerített ide. A háború vagy egy rémséges utca vagy a gyár előtt menekültek. Egy bomlott agyú fater vagy egy veszélyes szerető előtt. Voltak lányok, akik nem lehettek többek tizennégynél. Nagyon gyorsan öregedtek. A koksza, a pia meg a bevetések. Nem tudtak semmit. És kicsoda egy rabszolga? A stricik pofája ugyanolyan volt, ha nem rosszabb, mint a zsaruk pofája. A lányokat, ha rosszalkodtak, verték, de néha ok nélkül is. Hogy tudják, hogy hol vannak, és mi az áruk. A kurvák festői és romantikus életét valami deliráló literátor agyalta ki, talán jutalomként egy hihetetlen kiverésért, tapiért, szopós-nyalós cumiért... rendesen föl kellett borzolni az idegeit... hogy fölálljon neki. Talán vannak más bordélyok is. És ha ilyen mind...

És volt egy különös dolog is, amiről senki se beszélt. És nekem ez tett be. Még Litkából, aki bekerült a bárba, és az már azér' menő hely a hierarchiában, még belőle se tudtam kiszedni semmit.

A nő talpig feketében járt, még az arcát is fekete fátyol fedte. Kalapot viselt, nagyon elegánsat, amennyire meg tudom ítélni. Valahol a lépcsőház sarkában voltam, védekező állásban, kezemben kard, azaz a partvis, épp belemártottam a rongyot a pajzsomba, és ő úgy kopogott el mellettem a lépcsőn, mintha nem is léteznék. Mindig ugyanakkor jött. Úgy mozgott, mintha szelné a levegőt, sőt, mintha nem is a levegőben menne. Én tudom, mi a tánc. Ő pedig teste minden mozdulatával táncolt, de határtalan komolysággal. És e hideg-rideg mozdulatokban... szabad volt. Így akarta. Minden marsall, minden államférfi, aki vörös szőnyegről integet a tömegnek, méltóságot tanulhatott volna tőle. Ezt látni... egy dáma lépdelt a bordély lépcsőjén. Saját szobája volt. Nála nem volt szabad takaritanom. Egyszer bekopogtam hozzá, furdalt a kíváncsiság. Tudtam, hogy nincs nála senki. Kinyitotta a kémlelőlyukat, mer' az ajtaján kémlelőlyuk volt. Láttam az arcát, pontosabban csak egy részét, fátyol nélkül, és ez elég volt. A szeme körül fekete maszk volt, a bőrből nem láttam egy millinyit se, csak a szemét. Csupaszok voltak ezek a szemek, mintha mögöttük már nem lenne semmi. Parancsolók voltak, jéghidegek, borzasztó gonoszok. Kiejtettem a kezemből a rongyot, és dadogtam valamit. A kémlelőnyílás becsukódott.

Tudtam, mi az a Domina, hogy mit jelentett ez ott a bordélyban. Korbácsolás, csupán egy a kombinatorika számai közül. Csakhogy ez valami más volt. Leszaladtam a bárba, és odaszóltam Litkának: egy nagy konyakot. És ha kicsit is kedveled az előtted álló napszámot, ki vele, ki ez a nő. Ik ferstén nyicsevó. Már csak smink vagy, Litka, ne csináld ezt. Láttam, hogy teljesen kész vagyok. És amit mondott, az az emlékezetembe vésődött, az agyam lefordította kanakról. Láttad őt, ugye? Igen... a maszkot meg a szemét. Te, mennyibe kerül? Egy menet? Aki a bárpultnál van, annak tudnia kell. Semmiség... akkora összeget mondott, hogy elállt a lélegzetem. Ennyiért már Rolsz Rojszt kapni, nem? Hát, lehet, hogy kettőt is, mondta Litka. Elkezdte a poharakat törölgetni, hirtelen tele lett munkával. De hát te is tudod, hogy csak hátul járnak hozzá, azon a folyosón, amit mi nem is használhatunk. Azt a folyosót csak neki építették. Naná hogy tudom, játszottam a jól tájékozottat. De a lépcsőn jár. Úgy megy, mintha minden az övé lenne, mondom Litkának. Igen, néha megáll a bárnál is. Én asziszem... jól érzi itt magát. Néha csak úgy bámulja az embereket, a lányokat. A lányok félnek tőle. Senkivel nem áll szóba. És tudod, mit mondanak róla a csajok... azt, hogy halott. Mi? De hát ez lehetetlen! A lányok aszondják, hogy halott... de szerintem lehet, hogy híres színésznő, valami csillag... és a vendégek a miliő miatt akarják, hogy itt legyen. Litka, egyáltalán nem is vagy hülye, kejn durák, de nem ám. Ez lehet az igazság. Más nem lehet. Tudod, hogy rendzsej orosz ember: vszjo mozsno... mnyezsdu tam i tam, nyebom i zemlí, fejeztem be, és a hüvelykujjammal mutattam. Und under zemljou, tette hozzá a prosti kanakul. Ezen neveltünk. Litka, hívj meg még egy italra. Találtam egy új állást. Diferent dzsob. Lucssí rabóta. Grósze márka. Geld. Elmész? Varum? Fájtneki, tudom. Jó pár feles lement még. Azt mondta, mindenképpen nézzek majd be... csak úgy. De nem néztem be. Tudom, hogy kicsit abban reménykedett, hogy kiszabadítom onnan. Ahhoz kevés voltam.

És megin' elkezdődött a kóborlás, a móka meg a kacagás Kopiccal. Kiűztem a fejemből a bordélyt. Simakótól és Csiharutól tanultam új szavakat. Omako, suttozták, és lestek. Omako, omaku, omaken és nau, Csiharu szan, e ószi, Simako szan, he? Kojási avek mua, ju szuper óber lesbien szisztörz, ja? Nain, nain, nix omako avek mua, nix omako avek nu! Rijáng! Vihogtak, fogták egymás kezét. Sétáltunk Berlunban, és felhívtuk egymás figyelmét a látványosságokra és csodákra. Az egyik ablakba egy próbabábu volt kötözve. Véres volt az arca. Csöpögött le róla a kecsap a járdára. Nagel für prezident! Egy elnök, aki ezt elviseli, furán kormányozza a nemzetet, politizáltunk Kopiccal. Itt máshogy van, summázta Kopic. Bementem egy pékségbe zsömléért. Volt ott egy tavacska, hattyúk úszkáltak benne. Kábé hatvanféle zsömléjük volt, és egyik se nézett ki normálisan. Elmenekültem. A japán kanaklányok pukkadoztak a nevetéstől, és bementek ők elintézni a vásárlást. Én inkább kinn vártam, egyik cigiről a másikra gyújtottam, és figyeltem az életet. Vittem a táskájukat. Ez állatira tetszett nekik, asziszem, néha csak azért' vásároltak, hogy egy ilyen krapek cipelje mögöttük a táskájukat. Nem ismerték ezt. Folyton bámultak körbe, és vihogtak. Néha integettek nekem. Jenjük volt döggivel. Filmekben dolgoztak.

Tetszetek a zsetonjaik, lyukasak voltak. Azokra a kagylókra emlékeztettek, amiket a fekete kanakok némelyike hordott a nyakában. Lehet, hogy hasonlóan keletkezett a dohány? Az ember a rákokból, az emberi pénz meg a rákok védőpáncéljából. Minden lehetséges. Snúroztunk Kopic gyerekeivel a jenekkel. A gyerekek nyertek. Igen... igen, mondtam, nem kell mindig nyernetek... néztem bele szemük mandulaalakú tavacskaiba, amikor megkopasztottak, ragyogott a szemük... az a lényeg, hogy sose vesszetek fatálisan, Jantchi és te is, Julischka, vigyázzatok az erdőben, kerüljétek ki a csapdákat, égezzétek el a szörnyeteget, aki fel akar falni titeket.

Csiharu és Simako folyton áztatta és sikálta magát. Koszosnak találták Berlunt. Mely hófehér legelőkről jöttek, mézszínű lányok, ti aranyak? De onnan elsöktek. Ők ismerték a vásárlás

fortélyait, mi ismertünk mást. Nagyon ledöbbsentett, amikor közölték, hogy udvariatlannak érzik az eladókat. Én ugyanis szégyelltem magam a boltokban. A különösen illatozó szépségek pár szál krumplit vagy egy kiló tejet is selyembe csomagoltak, ragyogó színű masnit kötöttek rá, és még mosolyogtak is rám, mint egy vőlegényre. Túl sok mosoly, tiszta tekintetek, sok kedvesség. De Simako szan elmagyarázta, hogy csak másmilyen a trájb szerződése, mint a mienk. Disz vumen, mutatott hosszú festett körmével az elárusítónőre, in Tokyo aut of dzsob. Imposziböl tu tacs jor nóz. Ven tók tu kunden. Mielőtt kifújta volna az orrát a szerencsétlen, frissiben elbocsátott eladónő, megértettem. Az én arcomon is mosoly ragyogott fel, de úgy, hogy ne lehessen látni a rossz metszőfogaimat. Ól rájt, na ja, panyátno, hontó, a trájb szerződése. És a felszín alatt, ami forrong ott... ezt nagyon ismerem.

Alig aludtam. De megkedveltem a Teppich bárt. Ott nem szenvedtem. Különben mindenütt szenvedek, mint az állat. Különös képzeteim vannak, amelyek ellentmondanak egymásnak. Erős érzelmek közt hánykódom. Hajlamos vagyok a bizarrságra. De a Teppich bárban nem szenvedtem. Figyeltem a szőnyegek szálait, szálacskáit, hogyan fonódnak egymásba a díszekben, és mennek tovább, s tűnnek el a szemem előtt a túloldalon. És az elülső oldal, amit láttam, tele volt állatokkal, madarakkal, virágokkal meg emberekkel. Ott ragyogtak együtt káprázatos színekben, és semmi ki nem zökkenthette őket az örök jelen nyugalmaiból. A lovasok ültek a lovaikon, kinyújtott karjukon sólymok. Fenn a magasban egy sas. Várt. A zenészek visszatartották a lélegzetüket, nem fújtak bele hajlított fából készült, barbár hangszereikbe, a hercegnő oldallépésben állt, készen a táncra, készen kedvese felvidítésára, aki szerelemmel telten, mozdulatlanul várakozott ott. Ezt láttam, ez volt a szőnyegen.

De aztán megint' elkezdtem szenvedni. Megpillantottam azt a nőt. Első látásra beleszerettem. A sápadt, finom arcába, amit sűrű fekete haj keretezett. Meg annak az arcnak az összes csontjába! Finoman megérintette kísértője könyökét: most vezethetsz, de csak mer' megengedem, bármikor föl is röppenhetek...

Tudtam, hogy szeretem a lépéseit, és ahogy ruhaszegélye a levegőt verdesi... meg ahogy egy röpke pillanatra, ami még egy másodperc töredéke se volt, megérinti a kisujjával a semmirevaló tér valamely pontját, a térét, amely, mielőtt ő belépett volna oda, csak úgy, lényeg nélkül létezett... siváran és üresen... magát a teret is szeretném, és elrejténém egy ezüst szegélyű elefántcsont szekrénykében az időm végéig... de természetesen inkább őt, személyesen. Pár lépésre tőlem telepedtek le. A bennszülött csettintett az ujjával, és közönséges, nyers hangon ráijesztett a pincérre; kényszerítette, hogy fölvegye értelmetlen rendelését. Köhintettem, hogy föl akarok állni... a nő rám nézett... meg kellett kapaszkodnom az asztalban. Határtalan testi-lelki vágyat éreztem. Feléje néztem. Még mindig ott ült. Rosszul lettem. Megbolondultak a génjeim. Ezek az apró állatkák, amiket mindenki magában hordoz, elkezdtek átrendezni a soraikat. Biológiai ritmusom az élet új fejezetét kezdte. Érzékeny ember vagyok.

De... megpróbáltam észhez térni. Figyeltem a pasiját. A zűrzavar idején jobb az ellenfélre összpontosítani, a gyűlölet tárgyává tenni. A pasi azonban... el kellett ismernem, szimpátikus... magas fickó volt... még jó, hisz csak nem töltené az estét a nőm valami topronggyal, ez egyértelmű, nyugtattam magamat... a pasi normálisan volt felöltözve, semmi túlzás, cipő, nadrág, valami alatta, valami fölötte... rendben, oké a fickó... és én? Egy csomó cucc a körömöm alatt, jó adag a hajamban, hát igen, a köpöcsészék meg a kurvák... elvégre mégiscsak köpetmosó házimano voltam, kanak... a nő nem láthatta vad, vörös szívemet szétzúttanyt tréningfelsőm alatt, pedig úgy nézhette volna magát benne, mint egy velencei tükörben... nem tudhatott semmit gyöngéd és éhes görbe karjaimról... egyelőre... körbeszimatoztam a Szőnyeg bárban, és bemásztam az asztal alá, hajoltomban a szőnyegek elmosódó színegyvelegbe

mentek át... a nyugodt, csöndes színek káoszba kenődtek... útnak indultam az asztalok alatt... óvatosan, mint egy cerkófmajom... meglógtam a kopók elől... ott voltam, és hallgatóztam... valamilyen sapkákat árult... nálunk, a Károly-hídon... hazánklánya, ragyogtam fel, de abban a pillanatban meg is dermedtem: uram! uramnak szólította! mióta van egy kanaknak, egy szabad nép lányának ura, alig bírtam uralkodni magamon... ön, uram... megértettem, Štěpán, mondja neki, aha, szóval neve is van a pasasnak, hát ez remek... aztán a pasi kezdett szövegelni, kanakul, de kifordított kanakkal, a hapsi tanulta az ő nyelvét! Szereti őt, ez egyértelmű, minden más ok abszolút ki van zárva, felvonyítottam, összerezzentek... de folytatták... a pasi hatalmas koncertturnékról, hihetetlen koncerttermekről, őrzőgő fanklubokról, programsorozatról meg sztriptízárról hablatyolt... aztán meghallottam... translation, reduction... meg hasonlók... fel kell hívnom nőm figyelmét Švanda dudás sorsára, döbbsentem rá... Maratty itt, mondta neki ez a Štěpán, neeked ebbe a városba a helyed... a lábaidnál hever... minden város a lábainál fog heverni, de velem, a fenébe is, motyogtam az asztal alatt, valahogy megszervezem... vagy nem, csak az az egy város, az ő városa, anyanyelve városa, a szívtelen anyácska... biztos nem hibbant, hisz itt földobná a talpát, ez a lány... meg kell védenem, akár erőszakkal is... de így, egy kanak az asztal alatt, valahogy... át kell öltöznöm, bezony, és támadnom kell... nem bírom ki, nem kéne most rögtön viszályt kirobbantanom... nem bírtam tovább... megnyaltam nőm térdét, erre megpofozta a pasit. Sikerült! Gyorsan odébb másztam. A térde jó volt.

Fölültem a biciklire. Egy percet sem szabad vesztenem! Az esti levegő nem hűtött le, még jobban megvadított. Elrabolom. És ott helyben megesküszöm vele, hogy el ne szökhessem. Kopic látja majd el a papi teendőket. Úgy repültem végig az esti Berlunban, mint maga King Kong.

Ébresztő, kanakok! Berobbantam a bordélyba. Gyorsan, kinek mije van! Ki kell csípnem magam, randim van, itt a love, big kójsi avek ma fam, ma princesz, si iz grósz bjutiful! Húztam ki a göncöket a dobozainkból, a kanakokat meg az ágyból. Berlun a bohémság és a hitparádé fővárosa. Meg a szubkultúráé. Mennie kell! Alternatív ruhát választottam. Kopicnak volt egy nyakkendője. Az a piacra van, védekezett. Addig huzakodtunk, hogy a végén elszakadt a kultúrmaadzag. Valahogy összevarrom, hol a varrodoboz, buzgólkodtam. Így ni! Jössz nekem 60 DM-mel, dühöngött Kopic. Elvettem a zakóját, abból is csak ez az egy volt, abban söpört. Add kölcsön a Pí Beta Kapa sapódat, könyörögtem. De ő zabos volt. Úgyhogy a gyerekeitől vettem el valami korcsolyasapkát, jó színe volt. Vagy nem, Csiharu, vék ap, help és merci,hilfe! Hol van az a tipp-toppp barettje... Csiharu zuhanyozott... Simako kígyót evett... nem akarták, hogy zavarják őket... folyton csak zuhanyoznak vagy kígyót esznek vagy sárkányt eregetnek. Chirina! Chirina! Kanakul ez azt jelenti: Gyorsan! Gyorsan! De más nyelveken is érthető... add kölcsön a mikádót... kedves vagy, kedves, muta, mutaszana szan, hontó? Dajvak! Jamb, dakt. Haj? Haj! Végül meglágyítottam őket, és ők prezentálhatóvá tettek. Elég sokat nevettek. Nem érdekelt. A biztonság kedvéért... elvettem Kobak ügynök stukkert... hogy micsoda kifogástalan hózentrógere volt! Rögtön föl is tettem, leesett a kamáslim. Fölugrottam a bringára... a picsába, nem volt rajtam se cipő, se zokni... de már mentem... megállítottam a járókelőket... bámultak... fölhívtam a figyelmüket a nyomorúságomra... legalább pár cigit meg valamennyi aprót sikerült összeszednem, jól jön majd nekem meg az asszonynak az első időkben... egy kötélről letéptem egy köntöst, és fölvettem... a kötelet is leszedtem, hátha védekezni próbál az asszony... az emberek csak pislogtak... mi van, barmok... bámultak a multikulturális öltözékemet... az ördög beléjük... mentem, mint a szélvész, mint a vihar, csikorogtak a pedálok... itt jön a kanakok hercege! Berontottam a Teppich bárba, ott volt! De... mindenki bámult rám... szívás, tök csönd volt... tátott szájak... jaj... talán a... elvörösödtem... a mikádó... és a kedvesem... a kedvesem elmosolyodott, a

többiek döltek a röhögéstől... ő csak mosolygott... sajgott a szívem... odajöttek a pincérek meg a szakácsok... Té van, van té?, zavarodtam bele a kanakba... izzadtam, összehugyoztam magam, kirohantam, a bringának hűlt helye. Gyalog mentem, iszonyatos volt.

De nem, nem adtam fel. Beavattam Kopicot a tervembe. Megtaláltam a kanakok Királynőjét, mondom neki. Leírtam, hogy néz ki. Elmeséltem, hogy milyen! Hitt nekem, mért ne hitt volna. Becsomagoljuk egy szőnyegbe vagyis teppichbe, és elvisszük a bordélyba. Štěpánnal meg csak megegyezek valahogy, hah. A tetőről is támadunk. Csiharut meg Simakot beöltöztetjük virágáruslánynak, ők fognak falazni. Kobak majd fönt elsimítja a dolgot, ha netán balhé van. Visszük a hollandokat is, hadd legyünk benne többen, ha szívünk. Deringert is, ő lesz a komtur... attól majd jól beijednek! Rozi Simonides végighúz egy álbakocsit... Petrák rajzol egy térképet, megállapítja az irányokat és távolságokat, így kiküszöböljük a téves távbecsléseket... Mindenki benne volt. Csak Csiharu és Simako ízelt egy kicsit... megszokták társaságunk bensőségességét... nem akartak a járt útról letérni... meg kellett ígérnem, hogy a kanakok Királynője a rabszolgájuk lesz, és hogy lefilmezhetik... erre rábólintottak... korán ittak a medve bőrére... elindultunk... éjszaka... köpenyben, létrával... de nem volt ott! Csak a szőnyegek... elvesztettem... a szerelmemet... és asziszem, soha többé nem láttam.

Elég, mondtam magamnak. Potok, elég a nosztalgiazásból, vannak más dolgok is. De... jutott eszembe, ha egy ilyen Jícha könyvet írhatott róla, akkor én mér' ne. De kanakul írnám. A megváltozott világ testén, az elmúlt idő romjain nyitnám meg a kanak írásbeliség híres fejezetét! Az új, posztbabiloni kanakét. És ha már lúd: legyen kövér. Brutális posztbabilonival fogom megírni a könyvet, olyannal, amelyet a múlt-, jelen- és jövőbeli barlangolásaimon hallottam és fogok hallani.

Nem vitás... hogy mindent megírtak már... az embernek mégis iparkodnia kell, ahogy az egyik harcostársam mondta mindig... a gilisztás... minden meg van írva, át van rágva, nekem is folyton... a végtelenségig ugyanazt kéne mondanom, de az egész lényegtelen, úgyse figyel senki... és a könyvekkel teli ládákon vagy inkább ládahalmokon az állna: Fragile! Very fragile! Only for Kanaks!

És lehet, álmodoztam, lehet, hogy lenne zseton is, rakásnyi zsozsó a kiadóktól, a meghatott bölcsektől és irodalmároktól, az előfizetőktől. Mer' már mind... mer' már mind... kanakok vagyunk. Ilyen ötletem támadt az emlékezéstől. Ilyen esztelen.

KERESEK, KERESEK, KÉSEKET HURCOLOK MAGAMMAL •
 PÓK REJTVÉNYE • MÁS NYOMOK • ZSOLDBAN VAGYOK •
 JAJ, JÍCHA... AKKOR A KONGÓ FOLYÓN • VASZIL •
 MEGIN' A KÚT • A KEDVES A VÍZBE

Felnéztem, és láttam, hogy sikerült annak a helynek a közelébe jutnom, ahol, ha minden igaz, a nővérkém lakik. Végigmentem pár cigányutcán, az utolsóban a járdán egy szalmazsák égett, és barna gyerekek sárral hajigálták egymást. Óvatosan kikerültem őket. Aztán gyarak jöttek. Meg gyér fű, por, vén mezők. Utána megin' bérházak hosszú sora. Chebků 33, szolt a cím. A házban meg már megtalálom. Az lesz csak a boldogság. Nem izzadt a kezem, hideg volt. Valami dobogott a torkomban. A 33-ban a földszint teljesen be volt üvegezve. Egy iroda. A feliraton ez állt: Csehszlovákiai Ruszin Szövetség. Az első szót áthúzták. Valaki átírta Cseszkóra. De ezt is áthúzták, és göcsörtös kézírással azt írták oda: Cseszkót soha! Egy másik polgártárs pedig azt az üzenetet hagyta: Ruszkik, kifele! Bent nem volt senki. Becsöngettem. Egy nő rögtön ajtót nyitott. Miben segíthetek? Leírtam a nővéremet. Hogy hívják, kérdezte... a hivatalnoknő. Nem tudom. Nem tudja, hogy hívják a testvérét? Csodálkozott. Hosszú időre elszakadtunk egymástól. Ez talán kicsit meghatotta. Én sokáig... for édzsiz... laktam külföldön, mondtam nyugatias akcentussal. Á! Lépre ment. A litl szisztört... a testvérkémet keresem. Én, tudja, nem ismerem a házbelieket, magyarázta... de a leírás, amit adott, egész jól illik Mariaková kisasszonyra... besegít itt a Szövetségnél... Takarít?, kérdeztem értelmesen. Összevonta a szemöldökét. A kisasszony, kérem szépen, mérnök, ő telepítette a számítógépes hálózatunkat... akkor ez nem ő lesz, szontyolodtam el. Van az állán egy apró heg, folytatta a nő, mert leesett a bicikliről? Igen, nyögtem. Akkor ez biztosan a mérnök, jelentette ki az informátorom. De csak két hét múlva jön újra. Hát ez teriből, mondtam. Brüsszelbe megyek üzletileg. Hát akkor keresse fel Meždek urat. A... az építész úr a kisasszony barátja... Mi? Azért a testvére sem kislány már... Mariak úr, igazi fiatal hölgy már, úgy ám! Megadta a címet. A ruszinok oroszok?, érdeklődtem. Nem, mondta kicsit méltatlankodva. Nagyrészt Kárpátukrajnába valók vagyunk. Szóval akkor ruszkik, gondoltam... Kárpátok, románok, Drakula, Ceaucescu, ilyesmik... jutott eszembe. Kezembe nyomott egy papírt a címmel, a város túlsó felén volt. Nagyon szépen köszönöm. Ugyanúgy búcsúztunk el, ahogy találkoztunk is: hidegen.

Metróval mentem, végig a csöveken. A nyüzsgést próbáltam nem észrevenni. Černá mint mérnök, hülyeség, lehet, hogy körül kellett volna néznem a házban. De bármikor visszamehetek. Solingen kések! Tessék, itt vannak a Solingen kések!, kiabálta valaki a peronon. Lehet a hús inas, kemény, Solingennel mindig van remény! Valami nyanya abajgatta a várakozókat, egy fadeszka lógott a hasa előtt, rajta karikára vágott paradicsom, egy darab hús meg valami zöld ízé. A kezében a hirdetett márkájú késkészletet villogtatta. Meg akartam nézni, nem kivi-e az a zöld, mer' akkor még nem ismertem. De paprika volt. Az öregasszony többet nem is eresztett el. Nézze ezt a csodát, hadonászott a késsel a szemem előtt. Csak két kiló, egy ilyen szuper késért, a kedvese mivel szeletel? Ezzel megfogott. Na, csomagoljon be egyet, öreganyám. Azonnal, doktor úr, azonnal! Rám tukmált egy egész készletet. Az aprót hagyja, öreganyám, mondtam kedvesen az agyafűrt vénségnek. Hálásan köszönöm, áldja meg a Jóisten, doktor úr! Amikor szálltam be a metróba, hallottam, hogy azt mondja: Tudod, kit hívj öreganyádnak, te strici! Hogy fulladnál meg! Megindult a metró, én meg kicsit elvörösödtem. Az utasok vigyorogva bámultak rám. Vészjósló arcot vágtam. Ez segített.

Meždek. Fotóstúdió. Az egész ház leginkább valami diktátor kórházát juttatta eszembe. Minden túl tiszta, túl fehér. A halál és a fájdalom illően lepel alatt, vagy a sarokban. Hajszálra egyforma lábtörlők. A hallban stukkeres testőr. Kit keres? Meždek urat, mondtam. Á, fényképek, fényképek? Úgy vizsgáztatott, mintha nem lett volna ráírva a postaládára. Úgy bizony, mondtam kokettálón, és továbbléptem. A polgárok kitették az ajtó elé a cipőjüket vagy a papucsukat, attól függően, jöttem rá, ki van otthon, és ki nincs. Be vannak tojva a tolvajoktól, azér' van az a gorilla is lenn. Valahogy nem gondoltam volna, hogy Černá hapsija ilyen helyen lakik. Az volt az érzésem, hogy Černá inkább az olyan helyeket bírja, ahol nem kell félni. Ha egyáltalán tényleg jó nyomon vagyok. Már jó ideje ácsorogtam az ajtó előtt, mire végre lépteket hallottam. Jobban szeretek biztosra menni. Felzakatolt valami, úgy, mint egy hűtő. Bekopogtam. Ez mindig nagyon bejön. Az emberek hozzá vannak szokva a csöngőhöz, ezér' ha kopogsz, általában akkor is kinyitják, ha abszolútli nem örülnek neked. Egyszerűen kíváncsiak, mi ez az újítás. A lakásban abbamaradt a lépkedés. Halkan kopogtam, de kitartóan. És bensőségesen. Valaki lassan ki is nyitotta az ajtót. Nem hittem a szememnek. Mint valami mesebeli nagyapó. Rózsaszín köntösben meg pomponos papucsban. Rémülten bámult. Kék volt a szeme... a szája meg rózsaszín, ki volt rúzsosza! Amikor gyorsan végigmért, leesett az álla. Van, akinek már elsőre se tetszem. Be akarta csukni az ajtót, de nem hagytam. Most már én is benn álltam a lakásban. A faszi született áldozat volt. Merő bocsánatkérés. Nem kezdett ordítózni vagy káromkodni. Inkább úgy nézett ki, tudja, hogy megkaphatja, amit megérdemel. Ehhez igazítottam hát a taktikámat. Hol van, dördültem rá. Hallgatott. Ebben a hallgatásban esdeklés volt. Hol van, kérdeztem, a nővérem! Itt, mondtam drámaian, és megfogtam az államot, egy heg van neki. Á, Maruškára gondol, enyhült kicsit a feszültsége. Ahogy vártam, sipító hangja volt. És remegett is. De Mařenka most nincs itt, csak néha jön modellt ülni. És hol csinálják, ordítottam. Az idegeimre ment. Az isten szerelmére... miről beszél... uram... elkezdett hátrálni, és már nem csak a hangja remegett. A szoba közepén, ahova beléptünk, ő háttal, én meg mögötte, egy felszalagozott, csupa csicsa hintaló állt... az ablak előtt rózsaszín függöny, a falak mentén rekamiék, plüssállatokkal meg mindenféle babákkal, köztük egy hatalmassal is... volt egy színes labda is, de ugróköteleket is láttam... sosem mondta Maruška, hogy ilyen idős testvére van, hiszen ha mondja, megegyeztünk volna... pihenni járt ide, gyakorolni, dehogyis, mi jut az eszébe... én már öregember vagyok... nagyon rendes kislány... Hozzá nem nyúlnék ehhez a tatához, de ha tényleg Černáról beszélt, ha tényleg az a helyzet, hogy ehhez a nyomoronchoz kell járnia pihenni...

Ne hazudjon! Ez a rendőroket is érdekelni fogja, ez a maga műterme! Kérem szépen, akkor most már Mařenka... muszáj látnom őt, a kis aranyost, nézze, mim van a számára... odaszaladt, vagyis inkább odasasszézott a faliszekrényhez... kinyitotta, nézze, hogy gondoskodom róla, én csak a javát akarom... ruhákat rángatott elő a szekrényből, pöttyös fehérét, fényűző aranyszövetű göncöket... ezt szereti a legjobban... ezt a bolerós fehér nyári ruhácskát, mondta... közben leültem az egyik rekamiéra a plüssállatok közé... ez nem lehet Černá... boleró!... úgy tűnt, nagyon belelendült ez a fotós... nem volt soha semmi, higgye el, testvér úr, nem vagyok én olyan, csak... táncikált nekem... Meždek ráült a göncök, vagyis ruhácskák kupacára... A fotókat akarom, mondtam... Nincsenek fotók!

Felkeltem, és odamentem hozzá. Egy se, tényleg... várjon egy percet, valami mégis van, Párizsban jelent meg... Laurentnél... átszaladt a szobán, lengett a köntöse, valami papírok között matatott az asztalon, előbányászott egy divatlapot, lapozgatott benne, aztán két fényképet mutatott, egyetlen mozdulattal kitéptem a kezéből a szent oldalakat, és az ablakhoz mentem... egy nagyon fiatal lány volt a képeken... hát ez nem Černá... de mégis van valami... talán a nyakszirt, az arc félhomályban úszott, a lába csupasz volt, nem ismertem még Černá

bokáját... az egyik fotón oldalról látszott a lány, és ahogy a karját emelte, az... az örökkévalóságnak lett megörökítve, az, ahogy a csuklóját hajlította... gyönyörű, olyan gyönyörű, mondta mellettem Meždek... ez a titok, az élet titka és kapuja... Ja, mind a pinából bújtunk ki, akartam közönségeskedni... a halálhoz... a nőknek belül van a titkuk, akárcsak a nemi szervük, nem lehet látni... nem úgy, mint nálunk... ezt elviszem, mondtam, és kitéptem a fotókat, a maradék papírt meg a földre löktem... ő, mondta... iszonyúan gyűlöltem... akkor is, ha ez a Mařenka nem Černá... mér' fotózza, mér' rabolja meg őket, mér' pofázik, mér' akarja, hogy lássák őket, amikor a világ... amikor valószínűleg pont a szépsége miatt fogja megölni valaki ezt a lányt, simán megtörténhet... csak állt és bámult rám, maga tönkre akarja tenni, ahogy az újságot is tönkretette, maga nem is a testvére, csak ki akarja sajátítani. A fotók az újság nélkül nem érnek semmit, így akarja az életből is kitépni ezt a gyönyörű teremtetést... ebben a pillanatban csengettek.

Meždeken rettegés futott végig... ő az? Úgy emlékszem, hogy hörögtem. Ne, mondta tétován... nem tudom, melyikünk volt előbb az ajtónál, mindenesetre én nyitottam ki.

Egy nő állt ott, mintha kőből faragták volna, és egy kislányt tartott kézen fogva. A kislány olyan volt, mint egy angyalka egy Mária-képről. Talán így kellett kinéznie neki is. Arany haja a válláig ért. Csöpp száján egy kis rúzs. Picit dacosan állt. Valószínűleg így mennek a kislányok fogorvoshoz, ha beigérik nekik a világ legnagyobb tortáját meg a pónik póniját. Elég lesz, Mester, mondta a kőasszony. Addig várat itt, hogy a végén meglátnak. Belépett mellettem a lakásba, a kislányt húzta maga után. Meždek bezárta utánam az ajtót.

Megint az utcán voltam, a fotókat bedugtam a kabátomba a Solingenek mellé, a napot eltakarta egy felhő. Világos volt, hogy be kell mennem Hadrabához a bárba, elvesztettem a fonalat, és nem tudtam, hol keressem. Lehet, hogy annak a taxisnak csak úgy találomra vetett oda valami utcanévet. Se Hadrabához, se Jíchához nem volt semmi kedvem. De ők biztos tudnak valamit.

Ó jaj, Szuka, a tanítványod és törzsfőnököd, Potok ápolt, Potok napszámos, fegyenc és kereskedő, az öreg színész hív téged, elfelejtette a darabját. Elvész a díszletek közt, elfelejti a felvonást... Szuka nem felelt, és csak én tudtam, mér'. Szukám, adj erőt, hát nem olyanok voltunk együtt, mint a Szépség és a Szörnyeteg, csomószor nem is tudtuk, ki kicsoda... mielőtt az történt, mielőtt az történt velünk, nemcsak velem, mindkettőnkkel, hogy fölrepültél a levegőbe, mer' ez volt, ebben kell hinned... elrepültél egy jobb világba... légy boldog, bárhol vagy is.

Asziszem, azér' vártam, hátha mégis jelentkezik, de csönd volt, az utcát csak a saját zajai töltötték meg, amiket a városi ember észre se vesz.

Üdvöz légy, mondtam Póknak, és intettem.

Á, heló, színészkém, a Makbetot szavalod?, kérdezte az együgyűje. Egy felest?

Semmiképp. Akcióban vagyok. Sört adj.

A bár üres volt. Ilyenkor igazából nem is volt nyitva. Kellemes félhomály volt, hogy a betévedt vándor koncentrálhasson. Hogy jobban menjen neki a gyengiköltés és lovettaszórás. Pók keresztretjvényt fejtett. Ezt ki nem állhatom.

Alebezener, négy betű?

Nura.

Mi? Honnan tudod?

Nem tudom. Csak megérzés.

Hülyeség. Nem jön ki a megfejtés.

Nekem se. Énekel ma este Černá?

Nem. Négybetűs fém... az első betű U. Ez könnyű.

Holnap itt lesz?

Černá már eldalolta itt a magáét. Ól, öt betű... a francba...

Micsoda? Mit mondtál?

Izé, ól, karám?

Mi?

Nem tudom. Tényleg nem.

Mit mondtál Černáról?

Róla? Černá Mária végzett nálunk, nem ment tovább a dolog. Mi van?

Odaálltam elé.

Figyelj, Potok... folyton problémáztat valamin. Na. Igyál egy sört. Nyugodj le. Korán van még.

Meg kell találnom. Meg akarom szerezni a címét. Miért nincs már itt.

Gondosan ejtettem a szavakat, mint egy automata. Baromira kedvem lett volna megütni Pókot. Nem tudom, mér'. Nem csinált semmit. Ráadásul erősebbnek is tűnt.

Izé, kérdezd meg Hadrabát. Ő dobta ki. Az ő dolga. Én csak az italmérő vagyok, érted? Mi van? Van valami közös seftetek? Tartozik neked? Akkor peched van, mer' a boltnak is lóg. Pont azért' volt itt, hogy ledolgozza a tartozásait.

Nem seftelek vele. Csak tetszik.

Mi? Mondjuk, jó nő... már aki szereti az ilyen típust. Akkor kéred azt a sört, vagy nem?

Kérem.

De olyan fura.

Tényleg?

Egy ilyen helyen az embereknek össze kell tartani. Tudod, milyen vadállatok járnak ide. De ő olyan magának való. Játssza a főnököt, pedig nem az.

De főnök, Pók.

De nem itt. Csak a saját maga főnöke.

Hát ez az, hány ember mondhatja el ezt magáról.

Ember, hö, jó fej vagy.

Te is iszol valamit? A piáitokból? Vagy azt is kihúztátok a programból?

Nem. De nem iszok. Csak egy sört.

Mikor lesz itt Hadraba?

Minden percben megjöhet. Odacsöröghetek neki, hogy itt vagy. Közénk tartozol, hát nem.

Ja. És Jíchával mi van?

Á, Semmi. Jól van. Faragtam egy versikét.

Pók a bárpult fölé hajolt, és olvasott: Szomjan halok a forrás vize mellett... hehe, nézett rám, ez jó a bárpultnál, mi?... tűzben égek és mégis vacogok, hazám földjén is száműzött vagyok... ugye, szép, kérdezte Pók.

Ja, jó kis vers, mondtam. Haza. Kasza. De nem erről van szó. Van egy Haza nevű dohánymárka is.

És a száműzött azt jelentette, hogy elűztek valami szám miatt?, kérdezte Pók. Valószínűleg érezte, hogy mint színész és művész mégiscsak jobban értek a régi szavakhoz.

Hát nem éppen. Mi az, Jicha megin' elkezdett írni?

Asziszem. De tudod, dolgunk van.

Bűn és bűnhődés?

Köztünk maradjon... de Černá... folyton úgy csinál, mintha gőze se lenne semmiről, pedig mindig csupa szem, csupa fül, dörzsölt egy csaj... ő tudta.

Hülyeség! Nem is ilyen. Egyáltalán nem... tiszta hülye vagy.

Figyelj, én nem mondok semmit. Kérdezd meg Hadrabát. Nekem tökmindegy. Ő a főnök. Odacsörgök neki.

Légy szíves.

Ültem és hörpöltem a sört. Nem ízlett. Nem ízlett volna semmi. Pók nem merült bele megin' a rejtvényébe. Csak állt, és bámult. Egy csomó embert ezér' fizetnek.

Figyelj, Potok...

Mi van?

Keresték az ukránokat. Meg titeket is.

Kik? A zsaruk? Melyikek?

Nem ők, valami ruszkik. Furán beszéltek. Aszondtam, nem tudok semmit. Ahogy szoktam.

Kik lehettek?

Nemtom. Hülyék. Fura cuccokban voltak. És tudod, mit mondtak? Hogy állítólag az anyja keresi! Jó, mi?

Fura.

Hm.

Észrevettem, hogy új hirdetőtáblájuk van. Feltápáskodtam, hogy megnézzem. Átalakultatok mozivá? Mióta foglalkozik Hadraba filmművészettel?

Aszondta, közönségcsalogató. A moziban nem adják őket.

Áttanulmányoztam a műsort: csupa kultuszfilm. Kék bársony, Vinetu, Álmodozók földje, Mild at Heart - Cseszett a világ, Blade Runner, Fagyapó... egyszer elmegyek, jutalomból, ígértem meg magamnak.

Megjött Hadraba. Pók visszakotródott a poharakhoz, és úgy tett, mintha baromira dolgozna. Szóval ilyen az, amikor az egykori harcostársakat, akik, feltételezem, együtt voltak a mindenféle mucsai helyeken, elválasztják a kereskedőutak. Hadraba teljesen hátravitt, hallótávolságon kívülre.

Na, mi van azzal a laoszival? Hova tűnt, kérdezte sűrgetően.

Ezzel rendesen ledöbbsentett.

Jelentkezni fog, ez tuti. Figyelj, Hadraba, lehúztuk a redőnyt. A Szervezetnek annyi.

Rudolf említett valamit. Akkor csatlakozol hozzánk, nem?

Leállítottak, Biliárd meg egy másik a fotóitokról.

Viška, vihogott Hadraba. Volt börtöntöltelék. Baszógép. Rájuk ijesztettünk. Arról van szó, hogy meg kell találni azt a sárgát, és ki kell deríteni, mit akar. A belügyesek marha gyorsan előbújnak a földből miatta. Találd meg. És... Rudolf azt is mondta, hogy keresel valami csajt. Závorovát? Kivetettük a hálónkat, megtaláljuk. Akár külföldön is.

Azt erősen kétlem, vigyorodtam el. Lenne egy kérésem, Hadraba.

Na?

Pók mindenféle hülyeséget magyarázott Černáról... tulajdonképpen hogy hívják...

Hát hogy hívnák, Černának. Figyelj, tudom, hogy hülyeség gyanakodnom, de ez a csaj valahogy... olyan fura.

Vannak valami bizonyítékod?

Az ilyesmire nincs bizonyíték. De jobb inkább tízszer hibázni, mint egyszer koppanni!

Hogy ő, nem, az nem lehet.

Köztünk maradjon... de Jícha döntötte el, hogy dobjam ki. Kihallgatta Černát, az meg csak kiröhögte.

Most már világos! Az állatja! Fűzte, Černá meg le se szarta! A hülyéje! A költő úr! Barmok vagytok, a zsaruk miatt meglágyult az agyatok. Szóval sikerült nekik. Szóval a végén csak mégiscsak megfogtak, kedves Hadraba!

Hol van még a vég. És ne tombolj. Izé, nem fog csak úgy eltűnni.

Előlem eltűnt. Tudod a címét?

Nem.

Úgy éreztem, szétrobban a fejem. De csak lehajtottam az asztalra. Hadraba ezen ledöbbsent.

Van valami köztetek?

Csak szeretném. De nagyon.

Ne izélj már, Potok. Az a csaj egy rapli.

De szép. Lélegzetelállítóan szép.

Piál!

Mindenki piál.

Azér' kicsit megértelek. Egyszer én is így voltam... Hadraba beletúrt a szakállába... a börtön abszolút nem izgatott, az izgatott, hogy nem lehetek vele, különös, röhintett Hadraba, annyira erős volt az érzés, hogy én se szégyelltem magam, mint ahogy most te se... olyan lesz az ember, mint egy gyerek... de ez kellemes.

Szerintem iszonyat, mondtam.

Az is.

De van ebben a csajban valami fura. Ezerszer láttam, hogy csak úgy bőszi a palikat... Azt élvezte a legjobban, ha körülülte hat farkaskutya, és nyálaztak és egymás torkának estek. De, érted, erre se gerjedt igazán. Csak szórakozott.

Az ő dolga.

Ja, meg azé, akit kiborít.

Én nem borulnék ki.

Mindenki ezt mondja.

Van valakije?

Mindig nyomul valakivel. De leszarja őket. De lerí róla a baszhatnak... pedig nem is olyan nagy szám! Szóval nem egy nagy durranás, ha belegondolsz, holt gízda... csak a hangja van meg a muffja.

Hagyd már abba.

Mindig szívesen hurcolt ide fiatal fickókat. Mielőtt kezdődött a műsor, jól fölgerjesztette meg bebolondította a figurát, aztán itt hagyta részegen. Szegény faszi általában csúnyán megszívta. A piások aztán még jól föl is képelték. Hús. Ő meg csak nézte. Ráadásul a pénzüket is lenyúlta. Nem bírtam már tovább nézni a trükkjeit. De a pohár akkor telt be, amikor egymásnak estek miatta a tengerészek. Ő húzta fel őket. Tudod, hogy énekel meg hogy micsinál közben. Tudsz róla, hogy néha gyereknek öltözött? De hát tudod, hogy milyen. De ez azér' nagyon durva volt. Ki kellett dobnunk őket. Az egyik itt maradt. Kiestek a fogai vagy valami. Szénrészeg volt, úgyhogy nem fájt neki. Szét volt verve az arca. Černá meg csak ült ott. És bámulta. Tetszett neki a dolog. Meg a fickó is, aki szívott rendesen, de tulajdonképpen mégis győztesen került ki az egész verekedésből, érted, hogy gondolom. Mer' Černá miatt csinálta az egészszet. Černá provokálta őket. Láttam a szemén, milyen elégedett. Szinte dorombolt. Erre odamegy hozzá a fickó, és aszondja: Kisasszony, meghívhatom egy felesre? Ő meg: Kopj le, hülye buzi. Kivel baszol, hogy így bűzlesz? Tényleg ezt mondta. Mindenki lemerevedett. Ő meg csak ült ott a fekete pulcsijában, a szoknyája a térde fölött, és bámult. Tudtad, hogy néha gyerekcuccokban jár? A fickó tök elképedt. Le kellett volna kennie neki egyet. Én hagytam volna, Pók is, hö, nagyon tele volt már a tökü Černával. De a tengerész meghátrált. Ebből lett a balhé. A hapsi leült valahova, Černá legyőzte. Jól összeverték, csépelni kezdte a barátait e miatt... a dög miatt, emiatt a rohadt szajha miatt.

Hagyd abba.

Nyugodj le. Én bírtam. De kezdte túlzásba vinni a dolgokat. Ezek már nem azok a szokványos szemétkedések voltak, amiket minden csaj csinál. Meg hapsi is. Azt próbálgatta, meddig lehet feszíteni a húrt. És élvezte. Mindenki látta, micsinált ezzel a fickóval. Egyszerűen elkezdte baszni az emberek csőrét, hogy a szenvedélyei közönségévé teszi őket. Hányingerük volt tőle. A verekedő lelécelt. Černá meg odalépett a mikrofonhoz, és aszondja: Kértek valami dalt, rabszolgák... ti városi sőpredék? Vagy inkább valami mást? Odament a bárpulthoz, és elkezdett vedelni. Már csak a Titkos Ízt itta. És az azér' nem egy átlagos pia. De ezt te is tudod. Mire föl sértegeti a vendégeket? Mér' ilyen szemét? Kapja a lóvét, akkor meg ne pattogjon! Ezt mondta neki Pók. Erre Černá a képébe lötytyintette az italt. Pók mintha észre se vette volna. Feltett valami bigbítet. Megin' beindult az élet. De a tengerész már besokallt. Beivott, összeszedte a bátorságát, és odament Černához. Meg akarta mutatni, milyen kemény egy fickó. Odament hozzá, és megfogta a seggét. Én leállítottam volna... az ilyet Černá nagyon nem bírja, nem is csodálom... mindenféle alak jár ide... de most először nem is csinált semmit, lassan megfordult, és azt mondta: Szóval te vagy az, bogárkám... és megcsókolta a

palit, komolyan, be is dugta a nyelvét a faszi szájába, ott álltak... na, ez a Černá tökrészeg, lélegeztem fel... csakhogy abban a pillanatban hátralépett, és akkorát beküldött neki a térdével, hogy a pasi kétrét görnyedt, csak nyöszörgött... aztán megragadta az üveget, és fejbe vágta vele a hapsit... az a földre zuhant, Černá meg rávetette magát... ez azért már sok volt... Pók odament, hárman se bírtuk lefogni... a dögöt.

Három északi egy ilyen sovány csajra, azért ez már nem semmi!

Hülye vagy. Betörte a fickó koponyáját. Megérdemli a mocsok, mondta, amikor megtudta. Most valószínűleg bujkál. Szerintem nem tudja, hogy a hapsi túlélte, a hülye liba. Azt szerette a legjobban, ha verekedtek miatta. Hallottam pár sztorit, miket művel! A vége felé már folyton ezt csinálta. Örülök, hogy elküldtük.

De hát egy csomó embert vonzott ide. A halálos dalaival.

Oké, ez igaz. Az elején ez sokat segített. Ez tény. De a végén... akkor már jobb valami tinglitangli meg ilyen hangulatzene. Amikről a vége felé énekelt... emberhús... bőrcsokrok... nem tudom, ki írta neki őket, valószínűleg valami perverz... de lehet, hogy ő maga írta a szövegeket... Jíchának habzott a szája... de a hangja az jó, ez igaz. De inkább filmet vetíték. Csak bámuljanak az emberek és legyenek csöndben. Nyugit akarok. Černá csak bajt hoz mindenkire. Már csak ezt élvezi.

Ide hallgass: ha megtalálom, az első dolgom az lesz, hogy elmegyek a laoszihoz, és mindent elmondok neki. A következő meg az, hogy felveszem a kapcsolatot Romullal, és mindent elmondok rólatok. Terroristák vagytok. Már nem csak mi vagyunk a dologban, akik ismerünk téged.

Hát persze, Potok. Ilyesmire számítottam. Szerintem te nem vagy normális. A cím Balkonski 7. Semmi mást nem tudok róla. Kellesz nekünk, mer' ismered azt a sárgát. Egyébként nincs semmi baj veled. De az fix, hogy nem ajánlom, hogy köpjél. Nem csak mi ismerünk téged.

Hadraba, haver, én is ismerlek téged. Kösz a címet. Nekem sincs veled semmi bajom. Örülök, hogy elintézted Marslakót meg egyáltalán. De nekem is megvannak a magam ügyei. Na, húzok. Megkeresem. Ha netán felbukkanna itt, mondd meg, hogy kerestem.

Oké.

Hányadik kerület?

13.

Kösz. Heló.

Heló.

Tipikus patkánybérház volt. Egy csomó ilyen van a térképen a fejemben. Gangok. Gyűrűk, amikről a rabótából megjöve rögtön beeshetsz a magányba. Itt zajlik a ház élete. Itt hordanak rólad össze mindenféle hülyeséget. Itt bámulnak be az ablakodon. Mindenki. Istenem, szóval akkor itt volt. Az ajtón az állt: Černý. Az apjával fogok találkozni, ez lehetetlen. A platina-tökűvel. A híres sugárzó férfi. Lassan végezni vele Černá minden szenvedéséért. Lenn pincék. Egyenesen odamegy a gyerek a gangról, húzza a szeneskocsit, és néha, mint mindenki más, meg akar halni, de még nem tud mit kezdeni ezzel az érzéssel. Egy nő nyitott ajtót. Magas, sovány. Bodros haj, a karján szappanhab. A szájában cigi, az arca nyüzött az örökös rohanástól: „nem érek oda”. Elnyűtt a végeláthatatlan bevásárlásoktól, a hiábavaló imádságtól meg az ördög vagy ki tudja, mitől. Öreg, szürke nőstényfarkas. Tényleg lehetne az anyja. Olyan ruhában volt, amit az ilyen helyeken ilyenkor hordani szoktak. A konyhából a nappaliba, aztán

vissza. Mindenkié egyforma. A tréning is ilyen. Egész kicsi koromban ilyen cuccokban képzeltem el Polednicét, a Nappali Boszorkányt. Jó napot, mondtam. A lányának hozom a gázsiját. A Barrandovból jövök. Szerintem ez minden anyára hat. Egy pillanatig se hittem, hogy Černá még ott lakna. Vagy rejtőzne. Nem lett volna hol. Jöjjön be, fiatalember, dörrent rám egy hang. A krapek trikóban volt, előtte az asztalon újság meg sör. Na... mennyi... állítólag volt a Mařena a tévében a Kornnal, mondta a szobából. Csak messziről mértem végig, inkább maradtam az előszobában a nővel. „Istenem, hozz szerencsét erre a házra”, ez állt egy hímzésen. Hát sokat nem hozott. Hol van a kislányom?, kérdezte. Nyitva volt a szája, arra a rövid időre se csukta be, amíg beszélt. Nem kér egy pohárával... producer úr... majd én aláírom, huhogta a pasas. Nem te vagy az apja, kiabálta a nő. Ajaj, már megin’ valami drámába kerültem, egy hurrikán kellős közepébe, jutott az eszembe. Mennyi, kérdezte a pasas. Jöjjön be a konyhába, mondta a nő, és megragadta a könyököm, neki semmi köze az egészhez. Ajánlott küldemény, de megegyezhetünk, suttogtam a nőnek, mielőtt a pasas is berohant... és megnézett... maga a Barrandovból?, rikoltozta, biztos is! Tűnjél innen, te taknyos. Mentem is. Aminek meg kell történnie, már történik is. Az átjáróban vártam rá. Aztán átmentem a szomszédos tejboltba. Beálltam a sorba, hogy ne legyenek feltűnő. Jó hosszú egy sor volt.

Végre megjelent. Kinn állt, körbejáratta a tekintetét. Kendő volt a fején, öregebbnek nézett ki tőle. Maga tudja, hol van?, kérdezte. Hogy hol van? Nem, asszonyom, most keresem, de a barátja vagyok. Akkor nem is hozott neki pénzt? De, de, mindjárt odaadom. De hol találom meg? Maga a rendőrségtől van? Nem, esküszöm, asszonyom. Elhiszem. Martička... asziszem, ez a nő szerette a lányát... egy ideig a barátaival lakott... én kértem, hogy jöjjön vissza... de ment a maga feje után. A František kórházban dolgozott, mindig éjszakás volt.

Mér’... orvos?

Nem, nem, csak segédápoló, tovább akart tanulni, de...

Hol az a lakás, ahol lakott?

Růžová 3. Jižní Město kerület. Ki maga?

Kié a lakás?

Azt én nem tudom. Manapság ez már...

Kinek a neve van az ajtón?

Hozner. Az a tévés. Néha hazavitte Martičkát...

Vannak barátnői?

Martičkának? Nem. Nem hiszem. Nem tudom. Ki maga?

Adtam neki egy kis dohányt. A tekintetemmel próbáltam magamba inni ennek a nőnek az arcát, mer’ ha a nővérem anyja... de nem, nem ment.

Szóval így. Szóval Černá valamikor segédápoló volt? Hogy még a... nővérségig se vitte, nem mondom. Inkább meggyorsítottam a lépteimet.

Ezen az átjárón egyszer már átmentem. Akkor valaki utánam hajított egy kockakövet. Nem talált el. Amikor elkaptam a kis tetvet, és megkérdeztem, mér’ csinálta, nem tudta. De ma üres volt az átjáró. A gyerek meg már biztos felnőtt.

Az egyik betonskatulyában beszálltam a liftbe, és fölmentem, egyedül. Minden egyforma volt, és anonim. Senki nem ismer senkit. Senki nem kérdez semmit. Nem is olyan rossz. Ha már így, legyen így, ha lúd, legyen kövér, szoktam mondogatni. Hozner úr, az igazságszolgáltatás jön magához, utoljára hozta haza Martičkát... Csöngettem, de semmi. Pedig előtte lépéseket

hallottam meg köhögést. Vártam egy félórát, és másik trükköt próbáltam. Érdemes gyorsan, sürgetően háromszor egymás után csöngetni. Szünet után megin'. Nincs ember, aki ezt az egyszerű jelzést egyszer ki ne próbálta volna. Például gyerekként. Kopogj az ajtón, és kinyitják. Csak tudni kell, hogy kell kopogni.

Iszonyúan vézna figura nyitott ajtót. A szeme úszott, nem tudom, látott-e. Derékig érő haj. Trikóban volt, himbálózta az agyonszurkált karjai, olyanok voltak, mint az indák, de le se szarta. Visszament a lakásba, rám se hederített. Utánamentem, óvatosabban, mint ő, nehogy gyors bőrcipőmmel tübe lépjek. A konyhában még két másik ült. Az asztal körül, széken. Ezen kívül más szinte nem is volt a konyhában. Csak a bűz. Morti az? Megjött Morti? Nem, nem így hívnak, mondtam. És mit akarsz itt, kérdezte az egyik narkós. Megmondtam neki. A konyhaasztalon műanyag csomagok voltak narkóval. Meg bogyók kupacszámra és orvosságos üvegek. A tűzhelyen alkimistaedény, akár az öreg Kelly katalógusából. Az, amelyik ajtót nyitott, totál el volt szállva. Kúszott valahova. A másik kettő ragyogott. Poénos kedvükben voltak.

Nem ismerjük ezt a nunát. Nincs itt, nem látod? Öcsém, ez nem lát! Ez nem lát minket, úgyhogy nem is vagyunk itt! Be akar mászni az asztal alá, mondtá az egyik. Döfni akar, mondtá a másik. Ezt annyira viccesnek találta, hogy földhöz vágta magát. Černá, milyen fekete, nekünk színes van, te... valami muff... ez Bardotra gondol, Dietrichre... A Gyémántra, a Gallasra, bazmeg!

Nem csuktam be az ajtót, figyelmeztettem őket, hogy lehet, hogy más is jön utánam. Micsoda? A kötött sapkás fölállt. Figyeljete, fiúk, mondtam jóindulatúan... mi csak őt keressük, ezt a sebhelyes csajt, titeket leszarunk... de... csak rajtatok múlik... a haverok bármelyik percben megjöhetnek, és ha bevisznek titeket az örsre... Hazudsz, narkós, mondtá a sapkás... próbáltam felmérni az irányt, de nem sikerült... keményen megütött... de a másik ráugrott... Franci, nyugi, csitítgatta, legyen eszed... Úgy van!, mondtam nagy hangon, mint valami kolumbiai bíró. Csak szúrjátok magatokat, vagy ne, a ti dolgotok... Franci, ez a Kékszemű Evkára gondol, arra a sebhelyesre...

Igen!, kiáltottam. Ugyan nem kék neki... feltápázkodott a harmadik felébresztett: Engem ez nem érdekel. Egy cseppet se. De nem ám! Melyikötök a Hozner?, tudakoltam. Egyikünk se, mondtá Kötött Sapka. Akkor hol van? Itt nincs. Már nincs, hö, mondtá Kötött Sapka. Visszajött a poénos kedve.

Figyelj, mondtá az értelmes, semmi közünk hozzá, már nincs itt... Hol van? Sokat dekkolt az öreg Dernetnél... lenn, az elsőn, ebben a házban. Ha átvágsz, visszajövök, ígértem be neki. Komolyan gondoltam. Úgy mondtam, hogy érezze is. Nagyon szenvedélyesen mondtam.

A kötélen lógó dobozban leereszkedtem az aknán. Túl sok élvezetet már nem találtam benne. Annyira beleéltem magam a kommandósi szerepembe, hogy addig nyomtam a csöngőt, amíg ki nem nyitotta az ajtót.

Ami elsőre feltűnt, az a púp volt a fején. Másodikként: a selypítő hang. Azt mondtá: Gyere csak be, elveszett báránykám. Melyik testvér küld? A nővérem.

Asmorgas nővérré gondolsz?

A saját nővérem, mondtam.

Mind testvérek vagyunk.

Na, a te testvéred nem vagyok, te parazita, gondoltam. Igen, mondtam.

Mennyit küld a szegényeknek? Mennyit gyűjtött?

Az előszobának abszolút nem volt lakótelepi jellege. Főleg azért, mert szinte teljesen sötét volt. A falakon szőnyegek. Vagy gobelinek? Egyáltalán mi a különbség? Az, hogy az egyikken sose járnak. Dernet olyan idős lehetett, mint az a fotó. De tök feketében volt. Majdnem annyira, mint én.

Te is vigaszt keresel, fiatalember... tapogatózol és bolyongsz...

Ez igaz, ismertem be.

Állítsd meg a lépteidet!

Dernet úr, Černát keresem, Evkának szólítják. Mondja meg, hol van.

Térdelj le, bűnös!, vakkantotta az öreg.

Csak a templomban szoktam letérdelni, mondtam talán felesleges durvasággal, azok meg zárva vannak. Megkocogtattam a Madonnát a mellkasomon. Dernet bámult rám.

És ez így helyes, mert Pijusz, ez a Picsusz, ez a szörny, a tűzbe vezeti az emberek tömegeit. Térdelj, kutya.

Dernet úr, kérem szépen, én csak a nővéremet keresem, a barátnőmet, ennyi az egész!

Asmorgas nővér meghalt, fiam... és te csak imádkozhatsz... ezért küldött téged... mindannyian a gyilkosai vagyunk... egy szobában álltunk, valamilyen szobrok voltak benne, az ablak zárva volt.

Kicsit izzadtam. Bocsásson meg, Dernet úr, maga nem tud segíteni. Térdelj le, kiabálta, és kinyitotta a szekrényt, lehet, hogy ruhásszekrény volt... Asmorgas az olyan fiatal férfiakat keresi, amilyen te is vagy, add a fényét, és megled a békét... A szekrényből egy oltár gördült elő, valahogy gépesítették, a helyiséget mesterséges fény ragyogta be, Dernet a padlón térdelt... a szobor, a szobor egy szokványos Mária-szobor volt, mozgóoltár pár ezerért... volt egy haverom, aki a Tátra gyárban dolgozott, tudtam, hogy megy ez... megkocogtattam Mária homlokát, finoman megütöttem, ezt a latin-amerikaiaknak gyártják... az izé megindult vissza, kialudt a fénye... Dernet felegyenesedett, és kimeresztette a szemét... Szóval tudod a jelet? Ha igen, térdre esek, és hódolni fogok neked. Parancsolj, és szolgálni fogok neked.

Úristen, csak kerüljek már ki innen, gondoltam. A térdeplő tébolyult elkapta a nadrágszáramat.

Áruld el, Dernet, próbálkoztam, hol találom meg a sebhelyes állú lányt, aki felkereste a személyedet?

Menj végig az utcán, és megtalálsz, kiabálta. Ennyivel nem mentem semmire. Még mindig csimpaszkodott a lábamba.

Az emberek betegek és boldogtalanok, mondta Dernet... a Lótusz utcában lehet, hogy megtalálsz, de szörnyű bűnben.

Milyen utcában?

Megtalálsz, ahogy a gyönyört issza és osztja szét a lótusz virágában... a Meo virágában... a szegényekért szenved, szent asszony...

Rohadtul elegendő volt már, ellöktem magamtól, de egész finoman... a gobelinek az előszobában tele voltak keresztre feszítettekkel, de egyik se Jézus volt, hanem nők. Testek. Rosszul lettem.

A lifttel tévedésből fölfelé mentem, de ebben a viszonylag tiszta kasztniban legalább lenyugodtam, csak vannak normális emberek is, azér' Černá nem ennyire... perverz.

Az is eszembe jutott, hogy fantomot kergetek, de ennyire hülye azér' mégse voltam.

Kiléptem a házból, és elindultam, hogy legalább egy kicsit kiszellőztessem az fejemet. Rögtön az első utcát Epernek hívták. Eszembe juthatott volna. Lótusz. Gyilkos iróniával ebben a betonsivatagban, ebben az architektonikai rémálomban növényekről nevezték el az utcákat. Hogy az emberek még örültebben sóvárogjanak az ismeretlen után. Aztán végigmentem még az Üröm utcán, meg a Nyárfán, ezek is hasonlóan szépek voltak.

Aztán ott álltam a Lótusz utcában. De melyik lakás? Napokig kerenghetnék itt. Azt mondta, Meo. Néztem a postaládákat. Semmi. Vártam. Kegyetlen várakozás után megláttam egy ezüsttel teleaggatott csajt. Levegőnek nézett. Aztán jött egy gyerek, a nyakában teljes védőamulett-kiállítás. Eva Černá nevű csaj itt? Vagy Marie... na, dönts már el. Micsinál? Hát, pár csaj a Meo színeiben birkózik a Virágcsarnokban. Nem hallottál róla?

Elvitt a volt művház skatulyájához. A csarnokba már egyedül mentem be. Volt benne egy ring kötelekkel. Valószínűleg ez is mobil és hordozható. Érdeklődéssel figyeltem, hogy pár fickó zsákokat vonszolt be. A ringbe hajigálták be őket. Más arcok felszaggatták őket, és... iszapot szórtak ki belőlük... slaggal még meg is locsolták. Ilyen összecsapások várnak a Virágváros lakóira!, mondtam magamban. De az is lehet, hogy hangosan mondtam. Mert a hátam mögött megszólalt valaki: És akkor mi van? Az emberek szórakozni akarnak. Maga újságíró? Maga pedig meós?, kérdeztem a fickót. Ja. Mer' jönnek hozzánk valamelyik laptól. Jöjjön be az irodámba.

Az irodában mindent elmagyarázott. Ha fotózni akar, várja meg, amíg kicsit sárosak lesznek, az nagyon tuti. Aki nyer, azt meg a végén mindig lelocsoljuk. Erre minden pasi felgerjed. Mindig a legcsöcsösebb muffot választjuk. Hogy nyerjen. De ezt az újságba ne írja bele, ezt csak úgy magunk közt mondom.

Persze. Semmiképpen. És a Lótusz utcában?, próbálkoztam, csak egy köpés innen, nem?

Meghökkent. Pečorkától jön?

Igen, tőle.

A Meónak dolgozik?

Ki másnak, mondom, különben nem lennék itt, én csinálom a reklámot.

Ja, értem. Manapság nem tudhatja az ember, folytatta. De legális a dolog, úgyhogy nem köthetnek bele.

Az van, hogy keresem az egyik barátnőmet, mondtam neki ravaszul, mint pasi a pasinak.

Az egyiket?, nézett rám csodálkozóan. Barátnőt?

Igen.

Nem szabadíthatom csak úgy rá bárkire, mondta. Azt előre meg kell beszélni.

Akkor majd ott megbeszélem.

Valami dossziét tartott a kezében, amit oda akart adni. De most elrántotta.

Mutassa, és kiszedtem őket a kezéből. Érdekesekek, lehetne őket használni, mondom. Egy fotóalbum volt, trikós csajok voltak benne a besározottság különböző fokozataiban, és az

egyikük... emlékeztetett rá, de csupa sár volt az arca, az alakja viszont... kitepte a dossziét a kezemből, és felállt. Bocsásson meg, mondta kimérten. Dolgom van.

Akkor viszontlátásra, és köszönöm, búcsúztam el udvariasan.

Megin' a Lótusz utcában keringtem, és sorra próbáltam a házakat. Tudtam, hogy sokáig nem bírom, de nem akartam rögtön feladni. Valószínűleg az a legjobb, ha visszamegyek a Balkonskába. Egy kis gázsipótlékkal. Az jutott az eszembe... hogy igazából nem is akarom tudni, hogy mi ez a Meo.

Úgy mászkáltam a Virágvárosban, mint egy eltévedt királyfi, és ez nem volt jó. Elvesztettem a nyomot. Az ilyesmit nem szeretem. Marad Rudolf. Muszáj lesz hozzá fordulnom. Valamit akarnak tőlem, úgyhogy üzletet kötök velük. De nem nagyon tetszett, hogy tudni fogják... hogy miér'... hogy kiért csinálom. Az ilyesmi nem jó. Senkinek semmi köze hozzá. Aki tudja, annak a markában vagy.

Aztán kajáltam valamit egy büfögőben, naná, meg villamosoztam, naná, és minden és mindenki ugyanolyan volt, mint mindig.

Feküdtem az egykori banda régi kéglijében, és próbáltam nem töprengeni... milyen senkinek se lenni... a lakás tele volt a haverokkal... vajon hol ügyködik most Micka, kivel szövö a terveket... Bohler a kis szépséggel már befészkelte magát valahova... Cápa meg biztos vedel, hát, állítólag már a hadseregben ilyen volt... de ott állítólag mindenki, és David. Szegény.

Fölálltam, és fogtam egy rongyot. Még mindig ott volt a hüvelykujja véres lenyomata a kapcsolón.

Amikor visszamentem, valami megváltozott a lakásban. Álltam az ajtóban... és szellőztettem. Valami megváltozott. Hallgatóztam. Valaki volt a fürdőszobában. És pont ott volt a kabátom a törrel. Meg a fotók... Feltéptem az ajtót, és félreugrottam. De csak a beszappanozott Vaszil volt az, felordított a rémülettől. Röhögtem, hogy felfogja, ki vagyok... de ő megállás nélkül ordított, meg a szappantól elvakultan kapdosott maga körül... elkapta valamimet, a kabátomat. Bazmeg!, mondtam, és kiteptem a kezéből, teljesen összevizezed, odadobtam neki egy törülközőt, de ekkor meg én dermedtem kövé.

Először aszíttem, hogy csak díszek, de nem, Vaszil mellkasából körmök nőttek... olyan volt, mint valami tüskepáncél... olyan volt, mintha valamilyen lények dagnák ki belőle az ujjaikat, mint a csillámdarabok vagy mik, olyanok voltak. A bőrében voltak ezek a körmök.

Ne haragudj, Vaszil, dadogtam, visszamegyek a szobámba... becsuktam magam mögött az ajtót, és újra lefeküdtem. Ennek sose lesz vége. Sose fogom meglátni a végét, mondtam a párnának.

Asziszem, ha nem fekszem ott, Vaszil elpárolgott volna. Elment volna hazulról valahová. Legvalószínűbb, hogy megin' a pályaudvarra. Annyira szégyellte magát. Megpróbált gyorsan elmenni mellettem, tiszta vörös volt.

Ne hülyéskedj már, a fenébe is, mondtam neki. A te dolgod, kinek mi köze hozzá, hogy ilyenek a génjeid vagy mi. Másoknak nincs lábuk vagy fülük, nagy ügy!

Vagyok mutánt.

A szart! Én is!

Te nyicsevo nem ért.

Na, ebben igazad van, gondoltam. Tudom.

Éto Csernobil miatt.

Hát persze, megin' elkezdí ömleszteti ráa a horrtörtéeteit. Néha mesélt. Arról, hogy a robbanáskor elmentek megnézni a csodálatos éjszakai fényt. Arról, hogy a gyilkosok bebeszéltek nekik, hogy nincs semmi baj. Meg arról, hogy a kiürített falvakba belopakodtak a különféle banditák meg nyomorultak, és ott éltek. És burjánoztak és korcsosultak a sejtjeik. És haldokoltak.

A seftelőknek megtetszett a zsúp az egykori cseh falvak tetőin, és vígan eladták őket. De nem csak a zsúpot. A zónában nagy üzlet rejlett. A sugárzás, senki se tudta, mi is az. Nem halsz meg tőle rögtön, Ványa, akkor meg mi van? Nem látni. Úgyhogy nincs is. De mást lehetett látni. Később.

Vaszil mesélt a gyerekekről, akik számára a kétfejű borjú volt a normális. Nem értették, mér' ássa el helyben az apjuk az aranyos kis állatokat. A háromlábú madárfiókákat. Ezek a csernobili gyerekek inkább az állatkertben tátották volna a szájukat. És valószínűleg az egészzet dögunalomnak találták volna.

Vaszil a szörnyek úttörője volt, aki tudta, hogy kell a panoptikumban mozogni. Elmesélte, hogy amikor elszökött arról a vidékről, az emberek elültek tőle a vonaton, amikor megmondta, honnan jön. Egyszer egy kocsmában fölakasztotta a kabátját, de az emberek a tűzbe dobták. Mert hozzáért a többi kabáthoz.

Az emberek, akiket a Zónából evakuáltak, sokszor teljes falvakat, mindenütt olyanok voltak, mintha meg lennének átkozva. Örömről, Csernobilról tilos volt írni, és az emberek elhitték, hogy a sugárzás ugyanúgy fertőz, mint az influenza. Az evakuáltak egy része nem bírta tovább, és visszament. Átjutottak a katonai zárlaton, és visszatértek a szülőföldjükre. Feketén mentek. Mint Stalker. Vaszil tudta, hogy észrevehetik a helikopterből. Ásott magának egy gödröt egy pincében, és ott húzta meg magát télire. Nyáron nem hitt a szemének. A fű már nem volt zöld. A fák már nem voltak fák. Nem látott semmi élő. Aztán egy galambot mégis. De nem tudta megenni, mer' volt valami baj a madár szemével. Valami más volt a szeme helyén. Vaszil aszitte, itt a világ vége. Hogy megtébolyodott az Úr, és ő, Vaszil az utolsó ember a földön. Azt mondja, az egy percre se jutott eszébe, hogy esetleg ő örült volna meg. Ez nagyon faszcinált. Többször is elmeséltettem vele. Visszament a torlaszokhoz, de amikor meglátták a katonák, elhajtották. Hogy nincs átlépési engedélye. Átment máshol. De nem bírta az emberek közt. Senki se hitt neki, amikor elmesélte, mi van a Zónában. A rádió szerint nem volt semmi különös.

Visszament. Többen is visszamentek. Aztán talált magának valami lányt, az is egyedül volt. Szép lassan elhalt az összes rokona. Sehol máshol nem tudott megmaradni, visszatért hát egyedül. Az állatokat ették. Amikor nagyon vacak volt a helyzet, tojáson éltek. Azt mondta, nem lehetett tudni... mi van az ilyen tojásokban. A torlaszon túliakkal cseréltek szerszámokat ételért. Bujkáltak a katonák elől. Erről az időszakról Vaszil szívesen mesélt... úgy tűnt, boldog volt.

Sehol semmi elnökök meg gyűlések, a vezérek szobrai értelmetlenül, pőrén meredeztek a néptelen piactereken... senki előtt nem kellett hajbókolnia, már nem volt kutya... azzal volt, akit szeretett.

Csakhogy aztán elkezdtek nőni neki ezek a körmök. Hogy a lánnyal is történt-e valami, arról nem beszélt. De azt egyszer elmondta, mijük született. A lány meg is tébolyodott. Amikor eltemette a lányt, Vaszil elmenekült. Az emberek közt szörnyetegnek érezte magát. És nem tudta, hogy mi lesz vele. Hogy mi lesz a testével. Arra számított, hogy egykettőre meghal. Azér' volt ilyen szégyellős és aludt inkább a pincében. Úgy érezte, hogy megjelölték.

Vaszil, ez engem tényleg rohadatul nem érdekel. Felőlem akár ormányod is nőhet. A te dolgod, a francba is. Mindenki más módon. Nem számít.

Da?

Te csernobili cseh...

U minya nincs legitimációja.

Papírokat akarsz? Mihez?

Legalizovatyszja.

Azt el lehet elintézni! Vannak még ismerőseim! Csak az a gond, van egyáltalán valami bumázskád?

Odahozott pár szétrongyolódott papírt. Átfutottuk őket. Remek, olyan városban adták ki, ami nincs, olyan megyében, aminek más a neve, olyan országban, ami darabjaira hullott... holtak írták alá... a fotón valaki más van... klasszikus.

Valahogy menni fog, ne félj.

De nem ment. Vaszilt behálózták a Hit Emberei, a Hatalmas Anya szolgálói. Vagy kik.

Vaszil róluk is mesélt. De sose tudta végigmondani. Aztán egyedül maradtam vele. De a végében már nekem se volt részem. Szerencsére.

Egyedül a Hit Emberei vették gondjukba elárvult útján a SZU megszűnte után. Különben valahol a sitten végezte volna. Az alatt a két év alatt, amit a Zónában töltött, nem volt semmi papírja. Azt találta ki, hogy olajfűrészen dolgozott vagy valami ilyesmit. De félt. Már akkor tudta, hogy veszélyes, hogy túl sokat tud a zónáról.

Eljutott a kíváncsi országok újságíróihoz. Egy lakásban találkoztak. Ott engedte meg először és utoljára, hogy bárki is megnézze a körmeit. Megengedte, hogy lefilmezzék, és egészben elmesélte a történetét. De más nevet mondott, nem akart kockáztatni. Egy hétre rá a kíváncsi világ egyik vezető hetilapjában megjelent a sztori, amit megfelelően feltuningoltak a szerencsétlen üldözött szovjetellenes szidalmával. A körmös ember fotója a címlapon virított. Természetesen odaírták a nevét is. A sztorit leköszölte a többi jelentős szócső is. Vaszilnak el kellett tennie, még hozzá gyorsan. Anyuska elől. Állítólag így hívták a halált az új kollegái a galeriben. Ez is megmaradt bennem. Anyuska, tényleg? Ilyen gyöngéden? Da. Arra, hogy az új kollégákkal miben utaztak, Vaszil nem tért ki. De a Hit Embereivel Moszkvában is találkozott.

Onyi tyibja... mnyenya? Kicséréltek?

Peremnyena.

Kicséréltek?

Igen.

Akkor azér' már ki lehetett mondani ezt-azt. Hatalmas Anya, aki a hű követőitől pénzt kapott, beszélt róla a rádióban. Állandó műsora volt. Annak alapján, amit Vaszil szavaiból kihámozta, azt ígérte az embereknek, hogy megváltoztatja őket... régi szöveg... adjátok oda mindeneteket, én meg majd belétek nyúlok, kitépem a gyökereiteket, és megváltoztatlak titeket... Asziszem, hogy Vaszil... bár konkrétan nem mondta... asziszem, meg akart szabadulni a körmeitől, nyírta őket, hát persze, valószínűleg meg akart szabadulni az emlékeitől... és ilyen embert Hatalmas Anya bőven talált.

Szokolko, Vaszil?

Milliók. Ukrajnába. Mnógo Bulháriába. Balt!

Amikor látta, hogy érdekel a története, odahozott egy képet. Vagyis igazából fotót. Hatalmas Anya volt rajta.

Éto ikun.

Ikon?

Ne, éto nóvoje. Íty: Ikun.

A másik oldalán egy fura rajz volt, egy kép. Színes. Női arc, az egyik szemében kereszt, a másikban csillag. A szemek követték az embert, bármerre ment, úgy, mint az elhunytak fotói a síremlékeken. Ugyanaz a technika. De ennél rosszabb volt, hogy az arcnak a homlokában... egy szög volt. Vagy csavar. Nem tetszett.

Az arc mögött egy vagon. Egyszerűen egy vagon. De Hatalmas Anya arca kedves volt. Úgy negyven körül lehetett. Barna bőrűnek tűnt. Mintha indiai lett volna. Hova valósi... ez a nő?

Ragyílasz v Csernobile.

Pont ott, tényleg?

Nem tudok. Nyikdo nem tud. Aná... változtat?... A ribjónkáivá változtatja az emberek... aná zascicsae.

Védi őket?

Da. Védi.

Amikor Vaszil előterjeszthette kérését Hatalmas Anyának... az nemet mondott. Azt mondta, hogy köröm ide vagy oda, jó úton van... és hogy most már ott kell maradnia nála. És hogy pont ő, sokkal inkább, mint bárki más, az ő gyereke. Aztán azt is mondta Vaszil, és ezt a többieknek nem mesélte el... esetleg még Bohlernek... szóval aszondta, hogy Hatalmas Anya pár emberrel együtt pont őt küldte Prágába, ahogy másokat Szófiába, Bukarestbe, Pozsonyba küldött... dolgoztak neki Lengyelországban is, meg minden elképzelhető helyen... hirdetniük kellett az eljövetelet, és olyan híveket kellett szerezniük, akik meg akarnak változni... és akik odaadják neki az összes pénzüket és földi javaikat, mer' közeledik a végső nagy változás, és csak azok élnek túl, akik időben megváltoznak...

Asszem, picit elásítottam magam.

Vaszil megsértődhetett... aszmondta, hogy ennek a prófétanőnek a ribjónkáit nemcsak mindenféle durákok meg szerencsétlen bezprizornijék, mint ő, hanem vannak köztük tudósok is. Atomtudósok.

Persze, persze, mondtam.

Patók!, kiáltotta Vaszil. Képtelen voltam erről leszoktatni. És ha a Hatalmas Anya jött szóba, mindig patetikus lett.

Éto szeriózno. Aná tózsze rabótala v étoj indusztriji. Ó... Vaszil aszondta, hogy állítólag Hatalmas Anya az egyetlen mérnök, aki túlélte Csernobilt, és hogy végig ott volt. Meg hogy Hatalmas Anya tudja, miket kell szedni, hogy ne okozzon kárt a sugárzás. De az embernek meg kell változnia. Állítólag minden nyelven beszél, és az egész világért van itt.

Minden nyelven? Ócseny intyereszno, Vaszil. És mér' léptél meg tőle?

Bámult rám.

Aha, mondtam magamnak. És mintegy véletlenül és fesztelenül lecsúsztam az ágyról. És mi van, ha nem is lógott meg? Végül is mikkel traktál itten. Lehet, hogy végig a szektának dolgozott. A körmös. Elvégre ami itt végig történik... Vaszil!

Te hócses s nyej gavaritý? Itt vn v Prge. An téged akar vigyety.

Mr'? Mr' engem?

Erre Vaszil elmesélte... azt állította, hogy tényleg elszkott előlük, hogy egyedül akarta felfedezni ezt az új világot, a nyugatot, de hogy megtalálták... a nyla alapján, amivel Hradil Csodadoktor Elixrjre ragasztotta a címkéket.

Aszondta, hogy újra kapcsolatban van a Hit Embereivel, s Hatalmas Anyának szüksége van rá.  pedig gy gondolja... hogy nincs más választása. Engem az Elixír miatt akar Hatalmas Anya. Megkopogtattam a Madonnát. Vaszil nézett. Mosolygott. Valamit tudott.

Nincs már Elixír!

Vaszil megvonta a vállát.

An znjet, sto Elixír... szuperadidasz!

Meglátjuk, Vaszil, rendben. De ma este dolgom van. Rabta. Úgyhogy örömest találkozzom... vele, de csak később, panyimjes. Zftra!

Vaszil megin' kedvesen elmosolyodott, és bólintott. Felhúztam a cipm, és odamentem a kabtomrt. A pnclszekrnyembl, amin a huzat már nem volt a legropogsabb, mindent kipakoltam. Vaszil nézett. s nem pirult el, nem fordította el a tekintetét. Rrsen krbejrattam a tekintetemet a lakásban... barátságosan vállon veregettem Vaszilt, akkor addig is!

Da. Mg látjuk egymást.

Lassabban mentem a lépcsőn, mint szoktam, mer' tudtam, hogy utoljára megyek itt le. Eltzk a Gázgyár utcába. Ugrndoztam a boldogságtól, hogy gy megoldottam, hova menjek. Amíg nem találom meg a szerelmemet... Hatalmas Anya, ah. Le vagytok sajnálva, fanatikusok.

A Galaktikus szinte tátongott az ürességtől. Óvatosan kortyoltam a teaklnlegessgket... s arra jöttem rá: amióta keresem a nővérem, hanyagolom a Tüzeset, mer' készen akarok állni.

A Galaktikusban egyáltalán nem volt színpad. Más dolgok voltak helyette. De nem érdekelt. A Galaktikus nem az ötödik kerületben volt, mint a ern, nem volt annyira flreesh helyen. rtkeltem, hogy ki lehet látni az utcára. Néha szrkoztat.

Az előtte levő sugárúton néha tüntetéseket tartottak. Ma is, de nem izgatott különösebben. Szántó vártam a Rudolffal váló találkoztt. Megérintettem a kis heget a bal vállamon. Akkor már inkább a laoszi, mint ez a Hatalmas Anya, mg ha hatosgynk is. Már' ilyen borltk ezek a ruszkik? Az a vagon az ikunon, az a marhavagon... aha, talán ezér'... ha nem taszigálja valaki a ruszkikat marhavagonokba, akkor k tasziglnak mást. Nekik jutott mind a kettőből... ettől olyan hatalmas a földjük. Nekünk kis nemzeteknek... van bizonyos előnyünk, ami a bnket illeti. Kicsik vagyunk. Pusztítani nem nagyon van mit, még ha... Belegabalyodtam a teriimba.

Inkább sorra vettem a reggeli ltogatsaimat, vgigprgettem őket az agyamban. Hamis nyomon jártam. De ha ern aszisi, hogy a tengerészt, aki macerlta... kr, hogy nem voltam ott!... súlyosan helybenhagyta, akkor lehet, hogy külföldre ment. De mit kezdene... valahol kinn... a dalaival.

Akkor a gyógyszerertárnál... úgy tűnt, nincs túl jó bőrben. A gyógyszerertár. A zöld neon. Én hülye! Ott kell kezdenem. Biztos arrafele lakik. Csak nem menne gyógyszerért a világ másik felére éjnek idején. Ha nem találom meg a gyógyszerertárnál, visszamegyek az első házba. Mariaková, az a ruszin összekeverte. Egy csomó sebhelyes arcú nő van...

Indulni akartam, de lecsendesítettem felindult izmaimat, idegeimet, ráparancsoltam a szívemre. Először tisztázom a dolgokat Rudolffal. Elvégre... valami munkát muszáj lesz találnom. Megnéztem a városban az árakat, az utcák barátságosak voltak, ezt meg kell hagyni, de az árak nagyon az égbe szöktek. De egy ideig még nem lesz gond.

Kicsit rá is kapcsoltam a teaivásra. Semmi okos vagy villámgyors nem jutott eszembe... de már nem is akartam semmi vicceset kitalálni. És komolyat se. A ruhámat már nem éreztem olyan tisztának, mint reggel. De már örültem, hogy megyek a Gázgyáriba. Meg az új életemnek általában. Egy idő után megjött Rudolf. Leült, és minden bevezetés nélkül ömleszteni kezdte magából:

A csajt Eva Slámovának hívják, és Ponořanyban született. Az apja ült. Kemény ügyek miatt. Most valószínűleg nekik dolgozik. Vohřeckývel kéne beszélned.

Milyen csaj? Szukára gondol a barom, nem tud semmit... vagy Černáról beszélne?...

Mi, kivel beszéljek? Senkivel se akarok beszélni.

Vohřeckývel, Biliárddal. Belügyes, de dolgozik nekünk is. Magyarázta Rudolf.

Akkor ez most mit jelent, kinek dolgozik?, kérdeztem villámgyorsan.

Ne törd feleslegesen a fejed, mondta Rudolf. Majd hozzátette: Figyelj, Jícha meghalt.

Micsoda?

A Keleti sugárúton találták meg egy házban. Otthon vártam nála, és amikor megtudtam a hírt, feltúrtam az asztalát. Találtam egy papírt, amin a te neved állt. Akarod tudni, mi van rajta?

Azt akarom tudni, hogy ki nyírta ki. És nem tehetek róla, de remeg a lábam, mit szólnál egy feleshez? Lehet, hogy ki akarták rabolni.

Nem, rázta Rudolf a fejét. Valaki elárult minket. Beépítették közénk az emberüket. Tudod is, kit, Potok. Sámovát. Az asztal fölé hajolt, és nézte a papírt. Vagy Slámovát, kicsit el van mosódva.

Nem tudom, melyik nőről beszélsz, de mindegy is. A Dosztojevszkij. Az ügynökségetek, ti dilettánsok, a zsaruk ölték meg, ez egyértelmű!

Dehogy, mondta Rudolf, nem hinném. Találkozol Vohřeckývel. Beszélni akar veled.

Mért kéne nekem egy kopóval találkoznom? Mit akarsz tőlem? Miben utaztok?

A Dosztojevszkij Ügynökségről baromi kevesen tudnak. Te vagy az egyik.

Már ne is haragudj, csak nem azzal gyanúsítasz, hogy én tettem hidegre Jíchát?

Nem, épp a barátnőcskéitektől búcsúztatok a házakban.

Oda is lehallgatót tettetek?

Le se szerelték őket soha.

Próbáltam nem nézni rá. Nem erőszakoskodott. Tudta, hogy időre van szükségem. Nehéz fejjel ültem... belenyomtam a kanalat a zöld teába... a világ, a teljes térkép, a teljes horizont megint összezsugorodott pár éles vonalra, és én itt vergődök a metszéspontjukban. De amit

senki el nem vehet, az a késztetés... a vágy, hogy vele lehessenek, hogy megízlelhessem a bőrét. Slámová, talán tényleg ez a neve. És akkor mi van? Lehet... lehet hogy nekik is dolgozik. Ez szörnyű. Hülyeség. És ha igaz is, akkor mi van?

Kinézttem az ablakon. Az utcán lassan és méltóságteljesen egy páncélkocsi haladt végig. Kiforgatott pár kockakövet, aztán elzakatolt. A nap kinn a magasban olyan volt, mint valami hideg csillám, mint egy darab fém. Belenéztem. Valamivel odébb, a téren tüntetés kezdődött. A bárpulton álló tévé is közvetítette. A hangot levették. A szónok rázta az öklét, és hol kinyitotta, hol becsukta a száját. Ha most lelőnék, nem hallanék semmit. A képernyőn levő alak, érthetetlen módon, összeesne, a fölt egyetlen pillanat alatt, minden figyelmeztetés nélkül jelenne meg az ingén. Lehet, hogy aszinném, hogy csak valami hülye film az egész. Lehet, hogy várnám, mikor bukkan fel a MOSÓMACI mai epizódjának a hőse, meg hogy mikor mossa meg mángorolja ki magát a reklámban az ing. Mindegy, hogy ki van benne. A lényeg az, hogy tiszta. Az se érdekel, hogy kinek van. Én a nővéremet akarom.

Tudod, ki a laoszi?, folytatta Rudolf. Ez pont Vohřeckýtől kaptuk. Előhúzott egy papírt, és felolvasta róla: „Nguyen Dai Vang, tábornok... a különleges alakulatok parancsnoka... Dél-Vietnamból, az ország 1975-ös erőszakos egyesítése óta az ellenállási mozgalomban tevékenykedik. Szökése előtt tíz évet ült. Sikerült eljutnia Hongkongba. 1985-ig a külföldi ellenállást szervezte a vietnami kommunisták ellen, amikor is nyoma veszett a dzsungelben. A thaiföldi partizántáborok főparancsnoka.”

Ez igaz? Ez tuti? Nem csak át akarsz vágni?

Vohřecký azt állítja, hogy ez a fickó az itteni vendégmunkásokból toboroz harcosokat a kommunizmus ellen. Ezrével húztak már el Nyugatra, az itteni gyárakban nem érzik jól magukat, ez világos. De ennek a Vangnak állítólag csak pár volt tiszt fontos. Amikor annak idején a kommunisták elfoglalták Saigont, ezek a szpesöl forsziz katonák egyszerűen eldobták a személyijüket, megváltoztatták a személyazonosságukat, páran biztos az arcukat is, és szétszéledtek a tömegben.

Tájékoztattott Rudolf.

Én nem értek a politikához, de ha benyomultak a komcsik, akkor nem csodálkozom.

Hallottál már a vietnami háborúról?

Persze, a hippik meg minden. Még a Forman is filmet csinált róla.

Ja, tényleg, mondta Rudolf. Na, nem akarlak terhelni... csak annyi, hogy amikor az amcsik minden ígéretük ellenére végül kivonultak Dél-Vietnamból, a kommunisták elkezdtek... tudod, mik azok az átnevelő táborok?

Koncentrációs táborok?, mondtam taláломra.

Igen. Ezekben tűnt el azok nagy része, akik iránt Vang érdeklődik. De ahogy változtak a viszonyok, páran, akik hosszú időre alámerültek, eljutottak Kelet-Európába, dolgozni is. Néhány nálunk kötött ki.

De Rudolf, ez már baromi rég volt.

De az idő, öregem, olyan, mint a konzerv, érted? Minden ott marad benne. Párolódik, ott van.

Figyelni kezdtem. Ha hiszed, ha nem, ezt nagyon is jól értem...

Bólintott. Ezekre a, mondjuk így, specialistákra a tábornoknak a thaiföldi partizántáboraiban van szüksége. Honnan vegyen új embereket? Ezek itt tökéletesen kiképzett gégemetszők, dolgos munkások báránybőrrebe bújt Rambók, hogy úgy mondjam. Ez a Vang miattuk van itt.

Főleg miattuk. Itt, itt, értsd meg... itt csöndben és titokban csata dúl! Persze ezt nem veri nagydobra sem az egyik, sem a másik... Vang az embereivel kommunistákat rabol, a vietnami titkos rendőrség tagjait meg követségeket. Elkábítva kihallgatják őket, aztán mindet megölik.

Tényleg nem csak etetsz? Izé, igaz is lehet, de... mondtam.

Semmin se csodálkozz!, mondta Rudolf.

Hát igen. Egy elvadult Vízentálra emlékeztet.

Tudom, hogy hallottál róla, vigyorodott el Rudolf. De van itt még valami más is. Odahajolt hozzám, és aszondta: Vohřecký szerint Vang emberei Ukrajnában is ott vannak. És egy bizonyos négybetűs fémre hajtanak, aminek az első betűje U.

Ezt nem szeretem, mondtam neki. Pókra emlékeztetsz.

Milyen pókra?

Holt tanult meg ez a Vang csehül?

Mi? Nem tudom. Szerintem nem tud.

De hát te állítottad, hogy tud... vagy Jícha.

Hát, mondta Rudolf.

Még mindig nem tudom elhinni.

Tudom.

Mér' van rám szüksége Vangnak?, kérdeztem.

Téged ismer. Talán hisz neked. Segítettél neki. És ismered itt a dörgést.

Egy kő törte be az ablakot, szilánkok hullottak ránk, Rudolf villámgyorsan az asztal alá bukott. Én meg utána. A rendőrök betaszígtak pár védekező feketecsuklyás semmirekellőt a meseautóba. Átültünk máshová. A bárpulton kikapcsolták tévét, és zenét tettek be helyette, hogy ne lehessen hallani a tüntetést.

Arra számítunk, hogy segítesz Vangnak ilyen embereket felhajtani. Ti vagytok itt az egyetlen kapcsolata. És az egész bandából te maradtál itt egyedül. Ha pontosak Vohřecký információi, akkor Vang be akarja indítani a dolgokat. És szüksége van egy csehre, aki menne vele a különböző szállókra. Te vagy itt az egyetlen. Erre építettünk.

Nem vagyok kíváncsi a szállókra. Ezt Jícha is jól tudta.

Ja. Pont ezér'.

Mi?

Nem tudom. Tudta, hogy egy vietnami nem egykönnyen találja meg őket. Mer' még a minisztériumban se tudják, hogy melyik sárga merre van. Ez ellenőrizhetetlen. És egy bambuszzabálóval a szálló gondnoka meg a gyáriak se állnának szóba. Még akkor se, ha tud csehül.

Mér' ölték meg Jíchát?

Akarod a lányt?

És mi van Biliárddal meg azzal a másikkal?

Vohřecký bonyolult jellem, volt Angolában. Tuti, hogy valahogy megtalál téged.

Ne őrjíts már, Rudolf. Mi lenne már bonyolult egy zsernyákban.

Nem szabad ilyen egyoldalúan nézned a dolgot, nyugtatgatott. Új idők járnak.

Már zsoldban vagyok?

Amint igent mondasz.

Mennyi?

Úgy öt.

Eléggé fölmentek az árak, ahogy láttam.

Tíz.

Rendben.

Egyedül maradtam. Jícha. Hát nem nagyon csíptem. De most legalább ki kéne adniuk a könyveit. De ki vállalná? Próbáltam visszaemlékezni, miről is szavalt a bárban Pók. A forrásról. Elfelejtettem, de... valamit kiadhatnék én. A Rudolftól kapott dohányból. Az stílusos volna. De Jíchának már úgyis mindegy. És kinek nem, töprengtem. Előkerítem a nőt, és felszívódunk. Valahová, ahova nem ér el egy hosszú ujj se, aminek a körmei alatt olyan kosz van, hogy arra semmilyen alkotmány nem elég.

A bárba beszaladt pár kapucnis fickó, utánuk meg zsaruk. Egy pillanat alatt kisöpörték őket. Nem volt ott egyetlen vakus újságíró se, úgyhogy nem is védekeztek. Az a pillanat nem is létezett. Aztán valami koldus jött be. Vakszemüvegben volt, de csak csinálta, a szín-művészetin senki se dőlt volna be a produkciójának. A pincér kipenderítette. A bárpult mögül egész jól látott mindent. Bár ilyen műsorban akár mindennap része lehetett. Mer' görcsben van a hazám, és patkányok rajzanak a felszínen.

Majdnem elfeledkeztem Jícha papírjairól, amiket Rudolf hozott. Az elején volt egy megjegyzés: „Novellaként írnám meg, esetleg szindarabként is. Beszélek Potokkal, lehet, hogy tetszene nekik. Ők még játszanak.” No csak! A halott üzenete... méghozzá a régi időkből. Megnéztem a papírt.

„Beavatási szertartás, az egész történet kútja, a hősnek végig kell mennie egy alagúton, ahol a nyálkás falokról csak undorító pókok nyújtogatják gúnyosan hosszú, szőrös lábukat, ahol a lépések alatt egy rémséges varangyos béka nyirkos, hideg placcsanása hallatszik, ahol a hős lépéseinek visszhangjában az ember egy hasonmás lopakodó lépteit ismerheti fel, amikor a csönd megszakítja a pikkelyes szárnyak suhogását, lépésről lépésre közelebb a hirtelen bukás, a kíméletlen gyilkosság veszélye. A gyilkosságé, ami fájni fog. És ugató, gúnyos nevetés. A fej fölött, nem tudni, hol, végtelen vonat dübörög. Az élet története mint beavatás, végső beavatás a felnőttvilágba közvetlenül a halállal való szembesülés előtt, a felnőttiséget csak egy vékony fal, három téglá, választja el a sírtól, és a szomszédoktól tompa beszélgetés és köhögés hallatszik át az elkövetkező titkok, valamiféle történés előjeleként, nem tudod, mi van ott. A főhős életének az a pár pillanata, az első találkozás telétől a bár félhomályában a nyár arany visszfényéig a hegyekben (ezt idővel majd leírom), amikor a szenvedély kőpadra feszítette, amikor vonaglott és haldoklott kis ringyója szájának puszta látványától, ugyanúgy, mint a cellában vagy egy napházban, ahol a testrészek a lerágott körmök, rosszul megemésztett pia és emészthetetlen paranoia magányában is lázasan gabalyodtak egymásba. A próbatételnek ebben az idejében leginkább egy régi nép táncosaihoz hasonlított, megfigyelései vékonyka szálaival úgy bánt, mint egy ócska ronggyal, egy ivászat során ajándékozott, percig sem vágyott képpel. A megfigyelések szét tépése ugyanakkora erővel történt, mint amekkorá-

val valaha az apák és a nagyapák a faszálfákat döfték a kamaszok bőrébe a combon és a háton, aztán szíjakon a pusztába vonszolták a kamaszokat, otthagyták őket virrasztani és álmodni, és a gyengébbek a kimerültségtől meghaltak. De aki kiállta az álmotánc szent örületét, az erőt kapott, és megpillantotta védelmezőjét állat képében, visszatért a törzs körébe, és ünnepélyesen felkérték, hogy vegyen részt a mindennapi életben, és mintha mi sem történt volna, hatalmasságának engedelmeskedve, a szerelem és a halál táncában, tovább itta a magányt, ami nem ölte meg, és ő haladt, ment a vég felé. De a főhőst nem várja semmilyen barbár testvér, semmilyen törzs, rajta kívül senki más nem lesz ennek az útnak a végén. Csak az erdő, a rengeteg, benne tövisek, a ringyó és a ringyó méze. Így.”

Hát, az igazat megvallva, kedves Jícha, mondtam. De inkább nem fejeztem be... valami rövidebb egyfelvonásost, valami érzelmeset tudnék rittyenteni belőle, leginkább Jícha emlékére ... de.

Végiggyalogoltam a városon a gyógyszertárhoz. A neonhoz. Ami most gyémánt volt az emlékezetembe. Szilárd pont, amit körülfont az agyam bíborszínű, nedvedző húsa. A hely, ahol először láttam.

Végigjártam az összes házat. De semmi. Éhes voltam, bementem egy zöldségeshez, és örültem a sok ismeretlen gyümölcs látványának. Rendesen megugrott a vitaminkínálat! Vettem pár banánt, nem volt elég. Megin' beálltam a sorba, megnyugtatót a gyümölcsök illata, majdnem úgy, ahogy a komoly zene, néztem a mogyoróhéjakat, ezeket a kis fatokocskákat. A sor lassan haladt, csak úgy próbaképp a zsebembe csúsztattam egy citromot, a pénztárnál majd kifizetem, tökélttem el... és visszamegyek abba a Chebkû utcába... ott is körbenézek... hirtelen a fényesre sikált padlón a banánoknál meg a mogyoróknál mozgásra lettem figyelmes... egy pók volt az... szőrös, az előttem álló nő felsikított... erre az egyik eladó kiejtette a kezéből a seprűt, a másik elkezdett szaladgálni... biztos csóróbb vidékekről hozzák az árut, valószínűleg nem nagyon válogatják át. Szépen kisurrantam. Este volt. Pocsék este. Már nem volt erőm visszamenni a Chebkû utcába. A Gázgyári felé vettem az irányt, az odúmhöz. Majd holnap elintézem, aludnom kell.

Hallottam az öreg ház zajait, mentem fel a lépcsőkön a barlangomba, kezdtem szép lassan kikapcsolni magam a pihenéshez... Újra a bűvőhelyemen voltam, ahonnan indultam. Itt a fal összes nyirkos térképét ismerem, számtalanszor végigutaztam őket. Keresztülmentem a gangon, háttal az ablakoknak. Ezt hamar megtanultam, különben nem sokáig bírtam volna itt. Kinyitottam az ajtót... és kővé dermedtem. Az asztalnál ült valaki. A szobában félhomály volt. Nem, ez nem ő... a férfi megmozdult, felkapcsolta a lámpát, Vohřecký volt az. Biliárd.

Gyere be, de zárd be magad után az ajtót.

Bezártam, tulajdonképpen meg is könnyebbültem. Mindig szerettem a gyors akciókat, de ez a Rudolf... ő még annál is gyorsabb volt.

Mint otthon, mint otthon, mi?

Hát ja, mondta Vohřecký.

A társa hol van? Így mintha nem lenne egész.

Majd mindjárt elmegy a kedved viccelődéstől, ülj le.

Nem tetszett, hogy tegez, de tudtam, hogy megszokom.

Akkor holnap meglesz az első bevetésed, mondta Vohřecký. Vang már majdnem teljesen összeszedte a sárgáit, már csak egy pár hiányzik. De azokat képtelen előkeríteni. Holnap

elmész értük, ellátogatsz a régi laoszi cimboráidhoz. Így hívjátok őket, ezeket a vietnamiakat, nem? Azokat keresed meg, akikkel a haverodnak, a Boglérnak a sárga csaja volt kapcsolatban. Az egyikük nekünk dolgozik. Odamegy Vang is. Felajánlod neki a szolgálatodat.

Tele van a tököm mindnyájatokkal.

Ez a te dolgod. Egyébként csak úgy magánszorgalomból átnéztem az összes aktát abból az időből, amikor ez a te... Závorovád... disszidált. Vagy nem disszidált? Na, mi van, nagy emberjogi harcos? Netán valami mást csinált? Mondjuk valami csúnyát, ami miatt gyorsan el kellett tűnnie? Hogy még a kis nyulambulamjától se tudott elköszönni?

Micsoda unalom!

Tökfejek, szétszórtatok pár röplapot, és aszittétek, hogy hú de nagy dolgot csináltok... emberi jogok!

A szart, rendőrkém... te ezt sose fogod megérteni... az volt az igazi élet, de majd pont neked fogom magyarázni.

Ezt komolyan gondolod, hintázott a széken Vohřecký. Az én széken. Mesélek én neked valamit az igazi életről... én Angolában voltam! Ti meg itt közben petíciókat írtatok... mindenről tudtunk... minden le volt nyomozva, és én... nem mentél el szavazni, te mocsmodék, és aszitted, hogy élsz. Pedig csak a nyavalygós anyáddal harcoltál! Teljesen ki volt borulva, amikor lesítettünk.

Az jutott az eszembe, hogy be van csípve. Mikbe avat be itt engem? De végül is... lehet, hogy kisedek belőle valamit.

Kér valamit inni? Van fernetem... megint magáztam.

Kérek. Idefigyelj, én végig kivoltam tőletek, kis öcsipöcsik... meg azoktól a nagydumájú filozófus barmoktól, még hogy emberi jogok... meg az írók, na, azoknak csak az volt a bajuk, hogy nincsenek a tévében. Csak azér' mentek kazánba dolgozni, hogy lefényképezkedjenek, aztán kiküldjék a fotót nyugatra. Ezek legalább tudták, hogy adják el magukat. De ti, ti kis hülyék. Tudod, hogy sajnálalak titeket? Azt a Gólyát, azt el kellett vernem, hogy megértse. A haverod, a Hadraba... haha, most az én haverom, az legalább legény a talpán. Tudod, hogy egyszer meg is ütött? Emberi jogok! Úgyhogy békén hagytam. Nincsenek semmiféle jogok. Angolában volt egy Jesu Morales nevű kubai fickó... az a két lábon járó halál volt, a frídom fájterek halálra fostak tőle... amikor egyszer, pajtikám, mentem a dzsipemmel, találkoztam egy nővel... megálltam, ő meg a földre vetette magát, és széttárta a lábát, ez az első napon volt, úgyhogy a kubaiak dresszírozták őket... attól kezdve rendben volt minden. Ez a Morales tök feketében járt, a dzsipjén meg géppuska volt... Jézuskának hívták... nem bírta a papokat, egyszer szétlőtt emiatt egy esküvőt... amikor megjelent a faluban, mindenki menekült: Okata, okata Chesito nagada! Itt van a Jézuska, meneküljön, aki tud!... ez visszhangzott első éjjel a fülemben, de aztán megszoktam... amikor ment a kocsijával az úton, csak nyomta a dudát, mint az örült... szart mindenre... tudta, hogy a frídom fájterek így is, úgy is rá buknak a legjobban... de tinektek gőzötök se volt a valós életről, ahogy te mondod... valós élet! Az volt a valós, amikor elkapták, és mi megtaláltuk a fejét... a konyhában... a lábát a fájterek kiszégezték a kapura, úgyhogy mindig találtunk belőle egy darabot... és ott senki se tudta, ki kicsoda, mer' a kubaiak között is egy csomó nigger van... és mindenféle egyenruhák voltak, mindenféle hadseregé... nem húztak le őket a hullákról... és én a többiekkel Csekoszlovákija voltam, nem voltunk sokan, csak szakemberek, szpesöl forsziz, mit bámulsz? De erről ma a kutya se beszél. Ha nincsenek az orvosaink, az összes kubai elpatkol! És a hidakat ki építette? Akkoriban büszke voltam, hogy cseh vagyok... az volt a valós élet, amikor átkeltünk a vizen,

és lepuffantották a Mázlék Frantáját, ott maradt a mocsárban... közben ti meg itt játszottátok a kisdéd játékaikat! Mer' hagyunk titeket! És tudod, mit tanultunk meg a feketéken... tudod, mit? Hogy elektromos árammal, bizony, pajtikám... a feketék kibírják... ott, ahol hullottak a kubaiak is, a feketék nyugodtan bemásztak a mocsárba, és keresték az aknákat, hát, mindegyik csak egyet talált... egy néger csajt átszúrtak egy szuronnyal, a mi Rak doktorunk varrta össze a hasát, de a csaj eltűnt az ágyból... a női szálláson találtak rá, almát evett! És ti micsináltatok ekkor, petíciókat írtatok... Vohřecký teli szájjal nevetett.

Tudtad, kérdezte, hogy pszichológiából doktoráltam, tudtad te ezt egyáltalán? Asziszitek, hogy csak lőni tudunk... és tudod, mit hozott Angolában a szocializmus? A nők felszabadítását, aszondják. Ezt írták a nyugati feministák! A Sontrág, úgyse ismered. Egy hülye picca. Rabszolgák voltak a nők, egy pasinak öt is volt, vagy tíz, velük műveltette a földet... de szétestek, a családok, úgyis mindig rejtegették a frídom fájtérket, aztán jött az éhínség, mer' a férfiak egyedül nem tudták művelni a földet, de hát jelentős lépést tettek meg előre, pajtikám... erről bőven lenne mit mesélnem...

De maguk az Ördög oldalán álltak...

Már ne is haragudj, de honnan tudod te ezt? Nagy faszkalap vagy te, te fanatikus. Most Bogotok van nektek a valdicei börtönkáporna helyett, az akasztófák helyett, ti eszementek. Dokumentálva van rólatok minden... Ti már valami madárijesztő nélkül nem is vagytok képesek... Azt senki se tudja, kinek az oldalán voltunk, ahhoz látnoknak kellene lenni... mint a Vak Vőfély, haha. De elég a mókából. Megkaptad az utasításokat, és teljesítéd őket. Mész Vanggal, amíg csak lehet, aztán szépen elmeséled nekünk, hol gyűjti az embereit. A mi emberünk nem tudja. Meg kell fingatnunk őket, mielőtt elhúznak keletre. És eszedbe ne jusson semmi, az egyikük mindig rajtad tartja majd a szemét! Ez biztosítva van.

És a maguk embere nem elég?

Szart se tudsz! Ő végig ott lesz velük. Te nem, az baromság lenne. Na, mondta és fölemelkedett. Határozottan és gyorsan, nem is volt részeg, csak tettette. Nem tudom, mér'. Haszta la vizsda, bébi, integetett az ajtóból. Aztán becsukta maga mögött.

Megin' egy ajtó, amihez azt hittem, hogy csak nekem van kulcsom. Kicsit belerúgtam. Kicsit belerúgtam a székbe is. Párszor rávertem az asztalra. Keményen, két kézzel. Sok értelme nem volt. Észrevettem, hogy Vohřecký magával vitte az üveget. A falon valami kis rovar mászott, agyonütöttem, ottmaradt. Lefeküdtem az ágyra. Aztán felálltam, és kinyitottam a szekrényt. Az ágytól a szekrényhez az ösvényem vezet, úgy négy lépés. A szekrény mögött a mosdó. Aztán az ajtó, és vége is az odúmnak. Onnan a világ jön. A vécé messze volt, majdnem a metrónál. Néha arról álmodoztam, hogy a vitaminyárok végre kigondolnak valami kaját, amitől nem szarik az ember. Poetikus állapotom reggelenként egyértelmű volt: üres fej, teli belek.

A szekrény tele volt álruhákkal, rongyokkal. Szerelőruhák és öltönyök, mindenféle értelmetlenségek, gyanús ingek, még a selymek is, volt ott egy kockás is, arra az esetre ha evangélikusok közt kell bosszantani az ekumenut. Voltak kocsmatrikók, henyezakók... rokkerkabátok, iránytűs alpesi viharkabátok, értelmiségi szemüvegek, az öreg Čech műnyakkendői és egy naiva pipája, idiótaság, papruha, Mao-sapka meg esernyő, gyűjtemény a gyakorlati élethez. Aki aszisz, hogy már valaki, annak nincs fantáziája.

Egy kis doboz névjegykártyákkal. Felcserélhető nevek és foglalkozások. Leghátul pedig pár ruha meg kabát... női holmik, Szukáról maradtak rám. Pár verseskötet, amiket szeretett. Meg egy-két kendő és csat... ennyi maradt utána. Meg az álmok.

Szép volt, amikor megtaláltam egy-egy hajszálát. A sarokban. A porban a polcon. Egyszer csak ott volt egy a földön, amikor reggel felkeltem. Valószínűleg a jó szellő fújta oda. A haj nem porlik el. Az egyik kendőt a párnámra tettem, azt akartam, hogy elrepítsen. Elaludtam.

Csöngetésre ébredtem. Felugrottam, már biztos éjszaka volt. De nem akartam kinyitni az ajtót, többé nem!, mondtam magamban. Nem bírom már... de a csengőt kitartóan nyomták, nem valami megbeszélte jel volt az, az illető makacsul csöngetett. Az álomtól kábultan az jutott az eszembe, hogy ha kinyitom, én fogok ott állni.

De ilyesmire nem szabad gondolni, mer' a végén még megtörténik. Megrántottam a kilincset, Vaszil állt ott, meg még ketten, Vaszil mosolygott.

Pajgyom! Mátka tyibja zsdájet.

Vaszil vezetett, a másik kettő beült mellém, az egyik balról, a másik jobbról, biztos azért, nehogy megpattanjak. Kényelmetlen volt így ülni. Néztam, hogy hova megyünk, a városon át mentünk, némán. Éjjel volt, sehol senki. Pár kivilágított bár fényekkel, nem rángatózott bennük egy éjjeli lepke se.

Vaszil ismerte az utat, biztosan vezette a kocsit, aztán már értettem, mi a helyzet, kikanyarodtunk a városból, és a házak fele mentünk. Az új társaim... ruszki lehetek, nagydarabok voltak mindketten, és mosolyogtak. De volt valami rajtuk... ami valahogy túl feltűnően rendben volt. Az öltönyük, a zakójuk. A fejükön büszke kefehaj. Az egyiknek a zsebében még zsebkendő is volt, és tiszták voltak mindketten, borotváltak. Mintha most léptek volna ki a kádból. Kölniszagot éreztem. Odapillantottam a cipőjükre, fénylettek, egyetlen porszem se volt rajtuk. De a fazonjuk iszonyat... még Bat'a is elokádtat volna magát.... húsz évvel ezelőtti divat, lehet, hogy még sokkal régebbi, az ilyesmihez van szemem. Szóval nem valami gengszterek voltak. Inkább jó szándékú parasztok, igazi bugrisok. Mucsaiak koporsóban. Az égben, semmi folyó, nincsenek többé kötelek. Dollárbolti muzsikok, jutott eszembe, és elnevettem magam.

Jókedvűen néztek rám, ők is elmosolyodtak. Sima arcbőrük megfeszült, úgy negyven körül lehetek, de... nem volt egyetlen ráncuk se. Fura figurák. Vaszil megállt. Bementünk egy házba. Arra számítottam, hogy a banda lakásába megyünk... de Vaszil lefele indult a pincébe. Vaszil, ne! Fölkiáltottam, és megfordultam. Ott állt mögöttem a két ruszki, és udvariasan mosolyogtak. Ezt nem!, próbáltam meg eltaszítani őket, de mozdíthatatlanok voltak, mint egy gránittömb. Vaszil megfogta a vállamat, gyere, mondta. Éto nádo!

Valahogy lerángattak a lépcsőről, a kúthoz már magam mentem. És megláttam. Egy széken ült, hátával a támlának dőlt. Odamentem hozzá, valami odavonzott. Ragyogott a szeme a homályban. A Hatalmas Anya volt az.

Észrevettem, hogy körülötte van még pár... vidéki... Ő kedves mindenkivel. Kellemes, széles arca volt, kicsit barna, mint a fotón. Az a kép jól visszaadta a színeket. Az arc nem volt se öreg, se fiatal. A szemében... nyugodt öröm fénylett. Úgy nézett ki, mint aki örül, hogy láthat engem. Hirtelen úgy tűnt, hogy ... Mickát meg Bohlert látom... itt a pincében... ez lehetetlen... hunyorogtam, nem, ez nem lehet. Csak a parasztok voltak...

Hol vannak a haverjaid, hol vannak a barátaid?, szólt hozzám Hatalmas Anya. Tudtam, hogy csak hozzám intézi a szavait. Valami boldogságfélét éreztem, simogatást, simogatott a hangja... mintha meleg tengerben úsznék, a hullámok közt... hol van az a sok barátod, hol vannak a lányok, akiket úgy szerettél? Hol vannak? Hova lett az a sok ember, akiket ismertél? Nyomuk veszett, szétszéledtek, a gyerekek, és hol vannak a játszópajtásaid? Valahol lenniük kell, csak nem maradhatsz egyedül. Csak nem nyelte el mindet víz, kötötte gúzsba kötél, vitte

el vonat? Csak megvannak valahol. És a kedvesed... csak őt akarod... csak őt szereted... érte akarsz meghalni... ő hol van... nincs fogságban? Nem magányos? Nem fél? Valahol otthon... vagy az utcán... nem tévedt el az erdőben? Lehet, hogy egyedül van... a sötétben... lehet, hogy nem hall téged... és lehet, hogy... hol vannak a többiek... miért történt ez... és miért folytatódik tovább... kipukkadt a labda, összedőlt a homokvár... lenyelt benneteket a sárkány... felengedtétek a papírsárkányt, egy darabig nevetett, egy ideig rángatta a madzagot, aztán fölrepült a magasba, ahol már nem láttátok... és most visszatér a magasból... Szörnnyé változott, aki mindent föl akar falni... de vannak vidám meséim is... a Jancsiknak meg a Juliskáknak... a házikó, az az anyukájuk szíve volt, és ők felfalták... az anyjuk szívét... de anyuka megbocsát nekik, és visszaveszi őket... magába, a földbe... én vagyok a Hatalmas Anya... én mindegyikötöket felmelegítem és elringatlak... bennem lesztek, és nem éreztek majd sem éhséget, sem félelmet... én vagyok a Hatalmas Anya... bennem meleg van, csak bennem süt a nap, megváltoztok, mindentől elhagyatott gyermekeim... én vagyok a Hatalmas Anya... és titeket, változás gyerekei, Anya megvigasztal titeket... és biztonságban levő gyerekek lesztek...

Asziszem, Hatalmas Anya hangján és arcán kívül mást akkor nem hallottam, nem láttam. Láttam, hogy az a szép arca... meleg volt, és ragyogott... lassan, nagyon lassan mentem felé, hogy minél tovább hallgathassam... és tudtam, elég egyetlen bólintás meg esetleg annyi: Rendben!, és minden megváltozik, és átélhetem azt a boldogságot, amit éreztem.

De ... néztem őt, és lépdeltem felé... és láttam a szemét meg a ragyogást, és talán el akartam veszni benne, és láttam a haját... a fekete haját, és visszahőköltem.

Tudom, hogy a haj miatt volt. Eszembe juttatták a vágyakozásomat, és visszatérítettek magamhoz.

Ott álltam Hatalmas Anya mellett, húsz centire se az arcától... és ekkor... az arc fogatlan volt... egy öreg, egy ösöreg cigány jósnő... arca, legörbítette a száját, haragosan végigcsapott rajtam a tekintetével, aztán többet nem foglalkozott velem.

Felállt, és odament a földön fekvő Vaszilhoz. A többi jelenlevő... követte. Hatalmas Anya a hajánál fogva megragadta Vaszilt, oroszul beszélt hozzá, gyorsan, de értettem.

Te hazug, szapulta, te idióta, el akartál szökni anyuka elől, meg kell büntetnem téged, te buta... valami ilyesmit mondott, bohózatba illő volt... de undorító is... engem békén hagytak. Vaszil viszont... a földön feküdt. Tudod jól, mondta neki a nő, hogy nem tudsz már elfutni... odamentem Vaszilhoz... a banya félreállt, mindenki nézett.

Vaszil, Vaszil, állj föl, ne legyél durák, nem látod, hogy csak egy vénasszony... a pár tatát meg... Vaszillal simán elintéznénk... de ő csak feküdt, a Körmös. Vaszil, kelj fel, és járj! Ez se segített. Kicsit belerúgtam. Ne, mondta.

Megpróbáltam a vállamra venni. De túl nehéz volt. Nem akarta. És a banya mosolygott! És elég volt épp csak megmozdulnom felé, mozdultak a taták is. Tudtam, hogy itt van az a kút. Tíz méter a fenekéig. És ott... Már nem néztem Vaszilt, az ajtó fele hátráltam, és egykettőre a folyosón voltam, és menekültem... és hirtelen, mint egy darab rongy... mint egy madár a szárnyával vagy egy denevér vagy nem is tudom, mi, valami szemem suhintott... meg kellett állnom, kalapált a szívem a futástól meg az ijedségtől... de sehol semmi... lassan az ajtóhoz mentem, fékeztem magam, nehogy rohanni kezdjek... lépéseket hallottam, halk, csoszogó lépéseket, de hát ez... a folyosó kanyarulatából Macešková nagymama csoszogott elő.

Hú, néni, de megijesztett. Neki kellett dőlnöm a falnak.

Csak nem rendetlenkedik a szíved, fiacskám?, kérdezte az öregasszony.

Tudja, Macešková néni, hogy látogatóink vannak?

Azokra az urakra gondol, azokra a geológus urakra? Azok igazi úriemberek, behordták nekem a szemet. Segítettek levenni a függőnyt... mondta, és valamit motyogott elé.

Macešková néni, kérdeztem tőle, van valami... rokona vagy ismerőse... van hova mennie, ha itt már nem lehetne lakni?

Hova gondolsz, fiacskám, hát hova mennék én?

Rám nézett, a szeme... csupa ezüst volt, mint amikor annak idején kijött a kútból... Aha, biztos itt kell maradnia, jutott eszembe.

Fiacskám, mér' nem jössz be hozzám egy teára... egy ilyen fiúnak egészséges dolgokra van szüksége.

Nem, köszönöm szépen, Macešková néni, mennem kell... a pincéből felfele vezető lépcsőn lépteket hallottam, gyorsan el is húztam a csíkot. Asziszem, okosan tettem.

Végigszaladtam az utcán, villamos sehol. Elindultam a város felé, a síneken. Úgy tűnt, mintha a végtelenbe futnának. Mindazt, amit megtehetek, nem kell megtennem, jutott eszembe ez az értelmetlenség. Amikor bementem az utcákba, más értelmetlenségek is eszembe jutottak. Hajnalodott. Körbenéztem. Először a tavaszi mocsarat néztem meg, összevissza heverték a dolgok, így csinálja az összes archeológus. Az üledékből rájössz, miről van szó. És ha teljes láthatárnyi hullámozó autó fenyegetne a kipufogásával, kicsit erőltess meg a szemed... tanulmányozd őket. Néztem a feliratokat az üzleteken. Hova tűnt az a sok tömegíres Tesla, Masna, Agitprop, Suntna, Kiscsuk, Szovhoz meg Pitoreszk, a szép fiatalság megannyi sötét alléja? Most a táblákon nevek álltak. Főleg emberek nevei. Egy részük érthető volt. Néha-néha megérintettem a vakolatot. Voltak jelzések, amiktől röhögőgörcs fogott el, de voltak olyanok is, amiktől szorongni kezdtem. Alázatra semmi sem kényszerített. Inkább megint felemeltem a fejemet a táblához: Csehországi Ruszin Szövetség. Valami belém nyilallt. Itt vagyok, mondtam magamnak csodálkozva. Aztán megláttam, és eltűntem a sarok mögött.

Éjszakás lehetett, vánszorgott, elege volt. Nem, is tudom, mért indultam el utána. Valami ezt súgta. Lehet, hogy kicsit reszkettem. Feszülten követtem, ugrásra készen. Nem lehetett véletlen, hogy pont itt... megköszöntem a háznak a beszédüket, a jelzéseiket, ők vezettek el ide... kicsit tántorogtam, de csak kicsit, egyszer se néztem vissza... végre bement egy házba... most már futottam... felmentem egész a padlásig, mentem föl a lépcsőházban, könnyedén, mögöttem, és amikor kinyitotta a lakás ajtaját, beugrottam, és magam elé nyomtam, Pókot. Csak nyöszörögni bírt.

Černá az ágyon feküdt. Fölkapcsoltam a villanyt, ki se nyitotta a szemét. Fekete haja a párnán, háton feküdt. Felhúztam a redőnyt, és kinyitottam az ablakot. A szobában bűz volt. Az ágy lábánál megláttam... a kedves... üvegeimet... üreseket és félig telieket, teljes rekesznyit volt belőlük... lecsúsztam Černához, az arca fel volt dagadva, keze a vékony pléd alatt. És a takaró alatt... lehúztam ezt a rongyot... a keze le volt kötözve, a felsőteste is, csak a lába maradt szabadon... összvissz egy átizzadt, szakadt póló volt rajta... kiabáltam valamit, letérdeltem, és előhúztam a kést... ebben a pillanatban Pók félrerántott... rám ugrott... csakhogy... megszállt a gonosz szellem... aztán elkezdtem csépelni, ütöttem és ütöttem, talán nem is tudtam róla, nem tudtam, hogy verem, köd szállt az agyamra, vörös köd... aztán azt hallottam... Micsináltak? kérdezte Černá érthetően és hangosan.

Rám nézett. Rosszul vagyok!, mondta. Elvágta a köteleket, a karomban tartottam. Kapok itókát?, fintorgott felpuffadt arccal. Becsukta a szemét, lehanyatlott a feje. A homlokára tettem

a kezem, megérintettem az arcát... lázas lehetett, tehetetlenül hevert a karjaimban, visszafektettem az átforrósodott testet.

Eh, mondta Pók. Mögöttem állt, a késemmel a kezében. Odanyújtotta. Ezt csak akkor hittem el, amikor újra az én kezemben volt, a hegye pedig az ő irányában. Felemelte a kezét. Kicsit meg volt tépázva, de ha az ember északi...

Izé, mondta...

Mi van vele, te szörnyeteg. Megkötözted?

Izé, Jícha akarta... és Černá... csak piával tudtam itt tartani.

Hogyhogy nincs rajta semmi. Hol vannak a cuccai. Kinyírlak.

Ne, nyelte. Ne. Hülyeség, elvettem tőle, nehogy megszökjön, hidd el. Én csak... engem ez nem érdekel.

És Jícha? Ki vele.

Jícha halott, te is tudod.

Az most tökmindegy... itt hallgatta ki Černát?

Aha, mondta Pók.

Nem, mondtam. Ez túl sok. És még ki? Hadraba?

Más nem, esküszöm. És most pont azért jöttem, hogy elengedjem. Hadraba döntött így. Černá érted volt. Mi ellene voltunk, Jícha volt az, hidd el. Jícha tudta, hogy tudod kivel jár össze Černá? Hát állítólag a Viškával. Nagyon úgy néz ki, hogy beköpött minket.

Ezt Jícha mondta?

Igen.

Van itt fürdőszoba?

Az állával mutatta.

Átvittük Černát, és befektettük a kádba. Menj ki, mondtam Póknak. Minden sót meg sampont beleöntöttem a kádba, amit csak találtam ennél a nyolclábú plébojnál. Nem nagyon akartam Černát meztelenül látni, amikor nem tud róla. Nem kis munka volt a víz fölött tartani a fejét és kicsit megmosdatni, csak paskolgattam rá a vizet. Vézna volt. Égett a pofámról a bőr, de nem lehetett nem észrevenni... a feszes mellét meg a fenekét. Gyönyörű! Hihetetlenül pici mellbimbók. Semmi tetoválás. Talán csak valami... a combján, a belső részen. De ellenálltam.

Otthon vagyok?, kérdezte, és kinyitotta a szemét. Velem vagy, nyugtattam meg. Megint becsukta. Kicsit elkezdte ingatni a fejét, a kezével pedig verdeste a habot... és egyszer csak mosoly ömlött szét az arcán... Ez hideg!, mondta. Engedtem hozzá meleget. Aztán: Az udvaron vagyunk? Talán aszitte, hogy valami teknőben van, amikor felült, kicsit lecsutakoltam a hátát... aztán megint elernyed. De egyfolytában mosolygott bele a habba. Beszappanoztam, és a haját is megmostam, ami búzlott a piától. Kapaszkodott. Hm, hm, mondta mögöttem Pók, és szemérmesen elfordítva a tekintetét odanyújtott egy poharat. Alka Seltzer, motyogta. Ez új. Négyet raktam bele. Černá engedelmesen kiitta. Kimeresztette a szemét, aztán a kezével elkezdte csapdosni a vizet, valamit mormogott, még mindig nem tudott magáról. A kád szélén ültünk Pókkal, háttal Černának... ha belecsúszott volna, hallottuk volna a csobbanást... cigiztünk.

Te... szólaltam meg egy idő után, azér' ezt nem kellett volna.

Tudod, hogy van ez... mondta... és én csak...

Te csak töltöttél neki. Bele is halhatott volna!

A nővérem ebben a pillanatban felhorkantott, és belecsapott a vízbe. Összefröcskölt minket.

Ez ugyan nem. Már annyi elég volt neki, hogy az egyik keze szabad legyen, hah.

Te csak parancsot teljesítettél! Ezt már hallottam valahol. Te is!

A francba, igen, eléggé elfajult a dolog.

Akkor szarj az egészre.

De... mit fogok csinálni... máshol.

Ja, persze. Az meg hogy ennyire elvertelek, figyelj, én nem tudtam...

Ugyan, ne haragudj már, nevette el magát Pók, de ez kutyaszar se volt, ha akartam volna, simán kilapítalak. De nem akartam.

Tényleg?

Ja. Tudod, hogy igen.

Jó, akkor igen. Hozd ide a cuccát. Csináld, amit mondok.

Csak tűnjetek el minél előbb. Hívok egy kocsit.

Kiment.

Tudom a címedet!, dördültem rá Pókra.

Tőled, Potok barátom, bújt be megin' az ajtón Černá ruháival, tőled nem félek.

Kitéptem a kezéből Černá holmijait, és az arcomhoz nyomtam őket, tiszták voltak... és a komoly színekből, amiket a nővérem hordott, erő sugárzott, és eszembe jutott Vadász, az a laoszi... és már tudtam, hogy úgymé megkeresem, annak ellenére is, amivel Rudolf, aztán meg Vohřecký traktált, megkeresem, mert ha igazak a titokzatos tábornokról szóló történetek, akkor érdekel... ő is és az emberei is, az mindegy, hogy kihasználták a Szervezetet és hogy hazudtak nekünk, van rá okuk, érdekelnek... és nem vagyok egyedül.

Pók, lehet, hogy csodálkoznál.

Hagyjuk, nem?, mondta. Talán majd találkozunk.

Na jó. És a cipője?

Černát ráállítottam a törölközőre. Rögtön leült. Valahogy megtöröltem. Ketten kellett öltöztetnünk, mer' ellenkezett, még mindig hullarészeg volt. De már nem volt annyira felpuffedve. Kezdett élni az arca. Néha kinyitotta a szemét, de a tekintete teljesen üveges volt. Nem engedtem, hogy Pók húzza fel a cipőjét. Ehhez bizonyos finomság kell, az ilyen magas szárú cipőkhöz. Amikor áthúztuk a szobán, Póknak egy darabig egyedül kellett tartania. Muszáj volt elkezdenem futkosni, belerúgtam az üvegekbe, párat szét is törtem. Széttapostam a szilánkokat. Pók tartotta Černát, és pipán nézett. De nem szólt semmit. Beültettük egy taxiba. Vigyáztunk a térdére. Soha mentő simábban nem siklik, mint amikor anglyalt visznek.

Akkor heló, mondta Pók, legyetek jók. Csak állt és bámult.

Heló.

Elindultunk. Az igazi címet csak pár tömbbel odébb mondtam meg a taxisnak. A nővérkém picit horkolt. Ezt roppant bájosnak találtam. A sofőrnek le kellett fékeznie. Átmásztam

hátra. Černá aludt, és álmában fogta a kezem. Nem mozdultam. Még nem akartam felébreszteni. Tiszta hülyeség lett volna.

És elkezdődött. Láttam, mennyire el van nyúzva, és még mielőtt felébredt, bekentem valami krémmel. Örültem, hogy Jícha már halott. Ez az erős női kenőcs valamikor Szukáé volt. Mint minden más a lakásban. De még mindig ugyanolyan illata volt, azért mertem használni. Volt még Černá testén pár apró heg. Fura volt... majdnem ugyanolyan volt mind, mint az állán levő. De nem összefüggők voltak, hanem mindenféle szétszórva.

Sárga habot hányt. Félttem, hogy nem... hogy nem az agyát mérgezte-e meg. De szabályosan lélegzett. A kezét ökölbe zárta, próbáltam szétfeszíteni az ujjait, láttam, hogy a bőrébe vájja a körmeit. Hiába erőlködtem, valószínűleg ilyet álmodott.

A földön aludtam. Reggel nem volt az ágyban, nem tudtam, hogy két méter magasat bírok ugrani. Fekvő helyzetből. De aztán vízcsobogást hallottam, ott állt a szekrény mögött. A mosdónál. Biztos meglepődött, hogy egész tiszta. Černá, mondtam, hogy ne rémüljön meg, és megtettem azt a két lépést. Valószínűleg a piálás miatt le volt lassulva, mer' csak a vállamat találta el a serpenyővel, rögtön csuklón ragadtam, és belenéztem a szemébe, harag volt bennük, egy takaróba csavarta magát, amit most levett a meztelen testéről, becsuktam a szemem, és elengedtem Černát, mert most vagy-vagy volt... rohadt szemetek, préselte ki az ajkain... tudtam, hogy még biztos föl vannak dagadva... hagyjatok már békén, ti állatok... Černá, kiáltottam, hülyeségeket beszélsz! Te már... csak arra kérlek, hogy maradjál, többé soha senki nem fog... fogságba ejteni, elmehetsz, de...

Ki vagy?

Potoknak hívnak, ismersz.

A földre dobta a serpenyőt, fémeset csattant, megvártuk, amíg lecseng a hang. Kicsit előbbre léptem az ajtótól, hogy szabad legyen előtte az út... ha azt akarja, de nem akartam feleslegesen az irányába mozdulni... és ez a szűk térben elég nehéz volt. Az ágynál állt, már megint maga köré csavarta a takarót, dörzsölte az öklét, láttam a teste sziluettjét. Törekenyebb volt, mint gondoltam.

Van cigid?

Szarul leszel tőle.

Tudom. Én... engem Černának hívnak.

Ne viccelj már... tudom! Öltözz fel.

Hadd hagyjam magamon a takarót.

Kávézás közben tisztáztuk, hogy tulajdonképpen ismerjük egymást. Hogy teljesen egyértelműen és abszolút biztosan már hosszabb ideje észrevettük egymást.

Énekeltél, még régen, kedd... vagy szerda este volt.

Ja, és te valami vörös csajjal ültél. Cigiztél!

Igen, stimmel. De... Tányával voltam... ő szőke!

Ne mondd... aszítottam...

Hát... hmm... volt egy vörös is, igaz, amikor te Piknával mentél el!

Dehogy, hülyeség... és egyébként is csak kikísért!

Hát persze. Aztán az öltözőnél, amikor elvesztetted a kabátodat...

Nahát... akkor hát te voltál az, akinél a jegyem volt!

Milyen jegy, nem tudom... miről beszélsz.

Hm, akkor mindegy. Szóval... mindig is tetszettél. Ahogy néztél.

Tényleg?

Mér' csukta be a szemed... most a mosdónál?

Nem bírtam volna ki.

Láttam pár darabodat. Még régen.

És... hogy tetszettek?

Hát... jók. Fáj a fejem.

Én nagyon szeretem a számaidat. Kérsz gyógyszert?

Aha. Mid van?

És nem vagy éhes? Mit eszel?

A szavaink... ahogy beszéltünk, egyesültek. Ezt a hangját nem ismertem. Megállapítottuk, hogy értjük egymást. El nem volt kedve menni. Azt mondta, Hadraba megígérte neki, hogy bűjtatja. Azt nem mondta, mér' kell bűjtatni, biztos azt gondolta, hogy úgyis tudom, vagy hogy semmi közöm hozzá. Aztán jött az a... az undortól eltorzult az arca. Nem mondtam meg neki, hogy Jicha meghalt. Arról a tengerésről se szóltam egy szót se. Kicsit szemét dolog volt tőlem, tudom.

Hogy zárt térben vagyunk, abszolút nem számított. Szépen megismertük egymást. Ahhoz pedig kell a levegő. Még nem tudta, miről van szó. Húztam az időt, hogy leessen neki, hogy megértse... Nevetett. Pedig még mindig fáradtnak nézett ki. Bohóckodtam... másztam a falakon. Felelt. Feltette a kínai sapkát, és hülyült, felpróbált egy fűzöt, ami a kurvák után maradt itt... de a szeme elárulta, hogy igazából nem ilyen, még ha meg is tévesztett a testével... hamar rájöttem, hogy nagy nő, és hogy játszik.

Fényképeket szedtem elő, mer' a szavak elfogytak, és a kezdődő kölcsönös vonzalom roppant csendje tépte a beleimet... pont olyan volt az egész, mint a szent vasárnap az ősi prágai kultúrcsaládokban... tejszín nélkül... átnézte a lepke- meg egérfotó-gyűjteményemet, és néha az ujjával rábökött valami közös ismerős arcára. Találgattuk, vajon micsinál az illető az új időkben... és a találgatásokból, szövegelésből és a rejtélyekből egymást is megpróbáltuk felmérni... és nem kerülte el a figyelmemet fáradtsága egyetlen gesztusa, szépsége leomló fátyla sem.

Aztán megmutogattam a különféle sündisznóimat a ketrecekben meg a kulcsok, forralók és a hasonló holmik rejtélyeit. Tudtam, hogy nem kell azt mímelnem, mintha a kisujjamban lenne az élet minden titka, amiről igazából semmit se tudok, vagy a férfiaságé, a mazochizmusé, illetve machizmusé, hogy a politikai meggyőződést ne is említsem. Nemcsak a következő éjszaka volt a tét, hanem az összes utána jövő. Az összes utána jövő éjszaka és nappal is. Könnyen befogadott, akár egy kapu. Nem beszéltünk róla, tudtam, hogy itt marad. Nem is bántam olyan nagyon, hogy a pia ennyire kicsinálta... még az arcát is. Éreztem, hogy ő az, aki ráégett a recehátyáimra, amióta valahol az álom és az ébrenlét között először felvillant ez a női arc. Tudtam, hogy Szuka... okosan irányítja a lépteimet. Onnan, ahol van. Ha Černá teljes éjszakai szépségében tündökölt volna... valószínűleg nem bírtam volna magammal. Ezér' lassan kezdtük a napot, olyan lassan emelkedett ki a másnaposságából, mint tegnap a habból. Aztán azt mondta, hogy le akar feküdni.

Nekem, Černá, van egy kis dolgom.

Maradhatok? És már le is hunyta a szemét.

Este jövök. És ne haragudj, tudom, hogy ciki egy kicsit, de ezeket a nejlonzacskókat, légydzi...
a gangon van a szemetes.

Oké, láttam. Aztán átmehetünk hozzám. Ne maradj sokáig.

És elaludt.

FICSÚR • EGYBESZŐTTÜK A SZAVAINKAT • UTCA FÉNYÁRBAN •
 ROKONOK • BENNE ÉS A SZAVAKON TÚL • AZ ÁTVÁLTOZÁS •
 KINEK DOLGOZOM • JÖNNEK UTÁNAM • AZ ERDŐ BARÁTSÁGOS •
 ČERNÁ... MÉRT MOST?

Végigszaladtam a szükséges helyeken, sőt repültem. Megpróbálkoztam a villamossal, de dögunalom volt. Felmerült bennem, ott lesz-e vajon, amikor visszaérek. Ő az. Ő a nővérem. Miközben lenullázott aggyal a flasztert tapostam, amely Bohler kis laoszijának haverjaihoz vezetett, az agyamban különböző képek villóztak. Forrásuk a táborhelyem volt, ahol hosszú évekig voltam kitéve az apró legyek támadásainak és a helikopterek felderítő repüléseinek, ez az értelmetlen odú a banda ügyeihez szükséges faxszal meg telefonnal... de én valószínűleg végig más üzenetre vártam... képzeletemben az odú elnehezült-elterebélyesedett, és egyfajta épületté változott, Hermafrodita palotává, a túlélés fészkevé és otthonává. És a felhőkig ért, a hollófekete mezőktől indult fel a többi repülő testvérhez.

Kizártam az utca beszédét, a nővérem beszéde volt bennem. Édes és vörös volt a szívem. És ott, ahol korábban a szerelem nem tudott elfolyni és összezsomósodott, hogy visszaverje a gyűlölet hullámait, nehogy öljek, nehogy megőrüljek, vagy nem is tudom... szóval ott most hullámok fodrozódtak, és bennük egy test két meztelen keze fürdött... a szerelem testének keze... simogatták a vizet... így valahogy volt és van ez... ha kicsit eltúlozom.

Kinyitottam a szemem, mer' nekimentem egy lámpaoszlopnak, és az utca mocskában észrevettem egy virágzó fát, valami mutáns almafa lehetett. Egy teknőben állt. Körülötte karók. Azok szúrták be őket, akik meg akarták tartani a fát. A szívemen abban a pillanatban büszke hangyák másztak, a kezeslábasukon ez állt: Szabadság vagy halál, a második tagot áthúzták, nem az ellenség vérével, hanem csak sima firkantással.

Folyton nevetnem kellett. De tudtam, hogy ezen nem fognak fönnakadni, a mosoly alapgrimasza a törzsüknek. Talán még örültek is, hogy látnak. Pedig nem kopogtam, hanem szabályszerűen berontottam.

Az összes laoszin már vásárolt cuccok voltak. Egy-két tetoválást is láttam, csak a pasikon. Különböző öltönyökben voltak, ezekkel az értelmetlen idegen anyagokkal néha új kombinációkat kreáltak. Egy részükön meg kellett szakadni. Nevetésem tehát, aminek a tiszta öröm volt a forrása, vidám volt. Az illet úgyis mindig pontosan megéreztek. Még mindig ezen a franciacsehraosziroszindokínai nyelven beszéltünk, de főleg a gesztusok, a vállveregetések és pohárköszöntők nyelvén. Fura módon épp vacsorakor érkeztem, valami ünnepséget tartottak. Rögtön megértettem, hogy az én ünnepségem is ez. Úgy húszan lehettek, párra emlékeztem. Aztán egyikük igazán kedves tréfát eszelt ki. Legalábbis úgy gondoltam. A felfelé hágó jókedv alapján. Valaki rám kacsintott. Valaki lelökött a székről. Valahogy föl akarnak hergelni, villant át az agyamon. A Tino, így hívtuk. A helyiség közepébe rángatott egy lányt egy kisgyerekekkel. A lány szégyellte magát. Tapsolni kezdtem. Nem tudom, mér'. Valahogy megkapott a kékbe játszó hosszú fekete haj, ami minden laoszi nő jellemzője... a pasijaiknak gözük sincs, mit kaptak, nekik a cseh muffok tetszenek, megfigyeltem. Az óriás nők. Ez indítja be őket. Én meg az ő nők apró, törekeny mozdulataiban élek. Ugyanazon test elfordított oldalai, részei folyton... vonzzák egymást. Iszogattam, és bólogattam. Visszatért a vidám... régi idő, amikor futott a Szervezet szekere. Tapsoltam, és táncoltam is kicsit, és kíváncsi voltam, milyen mókát készített elő Tino. De az egyetlen humor az volt, hogy a

gyerek szöke volt. Lehet, hogy kicsit túlzásba vittem a produkciót, de mind nevettek, és csatlakoztak a tapshoz, Tino kivételével, az ő mosolya megfagyott. Átöleltem egy üveg pálinkát. Nekem minden mindegy volt, ott volt bennem a nővérem két szeme.

Nem akart vége szakadni a haverok utáni kérdezősködésnek. Luna, mondta az egyik. Ja, a Mácha, igen, teljesen titkos nyelvet kellett kitalálnia a dolgainak, különben kinyírták volna. Saját ábécéje volt neki, ügyeltek a nővérevel, tudták, miről van szó!, okítottam valami öreget, aki mellé leültem. Zsó nő kompri csek. Moá őszi ne!, kiabáltam, hogy hallja. Luna, mondta. Luna!, magyarázta egy másik, és lázasan egyfolytában köröket rajzolt a levegőbe, lúno, anyaméh!, csaptam a homlokomra. Vi!, rikkantotta a barátom, valószínűleg a női testre gondolhatott, és egyre csak rajzolt a levegőbe... szégyellősen végigtekintettem a jelen levő hölgyeken, megállás nélkül hordták az újabb adag csigával meg rákszemmel telerakott tálakat, de nevettek... ebben az Ázsiában valószínűleg tudják, hogy a kúrás szerelem és az élő test vére, amíg csak megy... végső soron az Isten is szerelem, az ő Istenük és az enyém, okoskodtam, és vedeltem a rizspálinkát, azt gondoltam, hogy ezekkel a gesztusokkal testvérük, Bohler kis laoszija után érdeklődnek buján, de nem, a Luna ünnepe volt, vagy mi, Holdünnepség, lampionokat gyújtottak, füstölőpálcák füstöltek, holdkóros is vagyok... rávettem magam a csigára, farkaséhes voltam, fárasztott már a nyüzsgés... egy olyan fickó ült velem szemben, akit nem ismertem, még nyakkendője is volt... és a színek is összhangban voltak rajta, micsoda ficsúr.

Folyton megkocogatta valaki a vállamat, és azt kérdezte: U e möszjő Bohlr? Il e oké avek fámm á lá kámpány, összetett tenyérrel mutattam, hogy imádkozik... aztán megin' megragadtam a pálcikákat, szuper egy találmány, az egyik kéz szabad, így legalább sokkal több szűnyogot tudok megölni, ha rátámadnak a kajámra... Möszjő Miszak? Vi, Miska oké, biznisz, e möszjő Cápa par avion, Izrael, la ger, vzszs!... il e ratatata, mondtam kanakul a Kalasnyikovot, lehet uzi is, mindegy. Tü e bján, rikkantotta valaki, és még egy kupac valamit lökött az egyik tányéromra. Eszembe jutott, hogy viszek pár dolgot a nővéremnek, biztos nem ismeri őket. Dobáltam szét a rákok ollóit.

Teljesen elfelejtettem, mér' is jöttem tulajdonképpen, jól éreztem magam. És azokban a pillanatokban, amiket a poénkodások és az ivászat között nem töltöttek ki a gyors baráti beszélgetések, csak néha facsarodott össze a szívem... hogy ott lesz-e, hogy nem tűnik-e el az éjszakában... hova menne... akkor minden mindegy lenne... hirtelen valaki leoltotta a villanyt, a laosziak elkezdtek egyszerre karattyolni, aztán a helyiségben éles hang áradt szét... talán Tinóé... Mi van?, kiáltottam, és megragadtam egy tányért... á, semmi, mondta valaki előttem, mindjárt megint felkapcsolják, megrémültem, ez a laoszi tökéletesen beszélt csehül... Mi történik? Semmi különös, talán valami kisebb kellemetlenség, minden rendben lesz. Igen? Biztos? Fölálltam. Üljön vissza, ki pedig végképp nem menjen.

A társam gyertyát gyújtott. A ficsúr volt az, rajta kívül mindenki eltűnt a helyiségből. Pár lány a tányérokat szedte össze, húzták le az abroszokat.

Aztán hallottam. És hallottam egy fájdalmas kiáltást is, aztán még egyet, sustorgást, dobogást, aztán megin' egy kiáltást, ezt ismertem, a tűznap óta felejtethetetlenül bennem volt, már sejtettem, miről van szó... és valaki a földre zuhant... valószínűleg arccal a kövezetre, csúnya hang volt. És közelről jött. Aztán távolodni kezdtek a hangok. Dobogás. Lábak, követtek valakit. Eltávolodtak.

Mi ez?, kérdeztem Ficsúrt, feleslegesen.

Semmi, néha egészen idáig eljönnek, mondta.

Kik?

De Potok úr, maga valami más miatt van itt. Magának, úgymond, küldetése van. Személy szerint én boldog vagyok, hogy azok után is, hogy csodálatos országuk megszabadult a kommunizmus igájától, akadnak emberek, akik készek segíteni a nagy ügyért vívott harcban.

Kijózanodtam. Igen, kösz, nincs még egy korty abból a rizspálinkából?

De, tessék, tessék. Nem engedte, hogy én töltsek magamnak. Ő töltött.

Úgy egy órát beszéltünk. Elmagyarázta, mit akarnak tőlem.

Aztán elkezdtek visszaszállingózni. Már nem volt olyan vidám a hangulat.

Möszjő Tino, mondtam neki a konyhában, ahova utánamentem, oké?

Me vi, oké. Oké.

És beindult. Szántóföldeken és gyárakban. Ledöbbsentem, mi van még ebben az én taszítóan kedves és tök gyerekesen brutális Bohémiámban. Pont ahogy Rudolf mondta: Senki se akart szóba állni velük.

Egy-két gondnokot emelt hangon kellett korbácsolnom - hogy föltápáskodjon a székéről, és előkaparja a dolgozók névsorát. Néha csak úgy poénból képviselőnek, nagykutyának adtam ki magam. Elég volt csak annyit mondani: Ma nem a Precióza vagy a Cellulóza miatt jöttünk, hanem Jindřich úr, ismétlem, Jindřich úr... a MEGYÉTŐL! rendkívüli érdeklődést mutat a külföldi munkásokkal való együttműködés iránt... új osztályt építünk... tényleg nem ismeri Maturková elvtárs, khm, oppardon, asszonyt a minisztériumból... Nem? Akkor, ugye, majd az igazgató úr elárulja, hol a telefon.

Ebben az országban akkoriban ugyanis senki se tudta, hány az óra. Azok, akik egész életükben csak a főnökeiket hallgatták, általában képtelenek voltak követni a felgyorsult mozgást a politikai lőtéren, ahol annyi ideig csak pangás volt. És jóformán mindenkinek volt valami a rovásán, naplopás, valós lopás, feljelentés vagy valami más. És ezekben az emberekben csak a röhejes posztjuk iránti rettegés működött.

Röviden: soha sehol senki nem tudta, ki kicsoda.

Újra előszedtem az öltönyöket a szekrényből. A kapun át zakóban, a drótkerítésen át melósruhában, csak ritkán tévesztettem el. Néha a piacokon is tapogatóztunk csápjainkkal, ahol a kínaiak vagy a vietnamiak vagy a laosziak vagy kicsodák feketéztek, de Ficsúrnak nem volt esélye, nem ismerték. Én legalább seftelőnek kiadhattam magam, aki adósa Puónak, Minhnek vagy Lannak. És amikor előhúztam a pénzem, az néha segített. De többnyire az orromnál fogva vezettek. Ezek a fickók az égvilágon senkinek nem hittek. A lányoknál nem is próbálkoztam, nem feleltek, eltűntek, és bájos testük helyén egy szempillantás múlva valami gólem termett, bunyóra vagy menekülésre készen. Vagy mindkettőre, s mindig mosolygott.

Hogy bejussak a gyárakba és szállókra, néha különféle újságíró-igazolványokat használtam. Az elején segített, de hamar rájöttem, hogy a gyárakban és hivatalokban dolgozók hozzászórtak, hogy fölbukkan néha valami szemét újságíró... ezér' az esetleges sajtórágalmak már nem izgatták őket. Szállásról szállásra utaztunk, és kerestünk. „Rokonokat” kerestünk, mint azt Ficsúr elmagyarázta. Ő volt az egyetlen, aki segített. Legalább végigtelefonálta a különböző intézményeket, amiket végig kellett járnunk, hogy megtaláljuk a „rokonokat”.

Vadászt csak egyszer láttam. Egy lakásban a periferián. Valahol az Anděl metrómegállónál ültünk be a kocsiba, ezúttal Ficsúr vezetett. Száguldott a házak között, és nagy hévvel karattyolt, a mindenünnen áradó sötétből egyre sűrűbb lett az este, és nekem világos volt, hogy

a kocsí köröz, hogy kivesszen a fejemből a térkép. Aztán az egyik, aki hátul ült, bekötötte a szemem, köszí, Keresztapa, poénkodtam. Nem felelt.

Teát ittunk, és csínján bántunk a szavakkal. Minden túl világos volt. Nem tudtam... dolgozik-e még valakinek Ficsúr, de elképzelhetetlennek tartottam, hogy Vadász ne tudjon róla. Egy csöppet se lepte meg, hogy a szemem se rebbent, amikor öltönyben belépett a szobába. Eszembe jutott, hogyan csusszant be Kučera lakásába... és megremegtem. Ő tudta, hogy felismertem. Reméltem, hogy nem felejtette el az emléket, amit a vállamon hagyott. Lemosta a tetoválást az arcáról. Letette a dohányt az asztalra, jó sokat. Mutatóujjammal a pólómra böktém, biccentett. Szerződés, biznisz, zsold, semmi bizalmasság. Összeszedtem a lóvét. Ficsúr a háttérben mosolygott.

De összeroppantam. Később... a kocsiban, amikor az egyfolytában locsogó Ficsúr elkezdte azokat a szörnyűségeket mesélni... a fickó, akit Szlovákiából hoztunk, úgy ötven körül lehetett, és csak rekedten nevetett, amikor Ficsúr rövid ideig a saját kommunikációs kódrendszerében darált neki valamit. A kocsmában, ahol ettünk, megmutatta. Beborította az egész mellkasát meg a karját. A tarkóján is volt. Egy rész a táborból, egy rész a cápáktól, akik majdnem elkapták a csónakban, amivel meglógott kegyetlen hazájából.

Ez az úr megette a gyerekét, mielőtt átúsza az óceánt, informált Ficsúr édes mosollyal. Vagyis az óceán egy szakaszát. És amikor elkezdett a vegyiparban dolgozni, megviselte, hogy nincs körme.

Egyáltalán nem erőszakoskodtak, hogy egyem meg a rántott sajtot. Amit ő evett, hogy átúsza az óceánt... azért sikerült neki, mert küldetése volt, ezt Ficsúrnak nem kellett hangsúlyoznia. Ez a Ficsúr... biztos perverz volt, agyára mentek a népe szenvedéseiről szóló történetek, állandóan ezekkel traktált.

Engem azért' fizetnek, hogy utazzak és beszéljek a maguk nevében, úgyhogy a történeteivel szórakoztasson más.

A történelem körben forog, Potok úr, figyelje csak meg, az az úr, akit keresünk, és akit remélhetőleg ma meg is találunk, tiszt volt. Rendkívül tehetséges ejtőernyős, megvannak a papírjai. Felettesünk, akit hívhatunk Vang tábornoknak, igazán nagyra becsüli. Képzeld, hogy ez az úr saját kezűleg végzett ki egy egész falunyi árulót... annak idején a Mekong deltájában... de neki is bőven kijutott... mert amikor elkapták, előbb bambuszforgáccsal...

Elég!, ordítottam Ficsúrra, és megálltam. Nevetett. Rendben. Újra mozgásba hoztam a kerekeket.

A munkaidő nem volt meghatározva. És történt számomra valami az idővel. Egész nap úton voltam Ficsúrral, de amikor hazaértem... várt rám Černá.

Első este megjöttem a laosziaktól, és elnyúltam az ő alvó teste mellett. Arra ébredtem, hogy megérintik az arcom... az ő ujjai voltak... és úgy érintettek meg, hogy a bőröm minden pórusa önálló életet élt... elfeledkeztem a négy elemről, melyekre az iskolában próbáltak megtanítani, mer' lassan húztak a közepük felé, a végtelen békébe a vad tombolás közepette...

Bocs, de baromira horkolsz...

Horgolok?

Nem, horkolsz, mint egy disznó.

Kicsit megsértődtem. De... visszahozott. Minden érintése visszahozott magamhoz, és én megint' száguldhattam a mindennapi életben, és visszatérhettem hozzá.

Az első pár éjszaka, mer' máskor nem láttuk egymást, és én asse tudtam, ott van-e végig a lakásban, és nem is kérdeztem, abszolút nem kutattuk, mely érintéseink érzékiek, értelmesek vagy teljesen értelmetlenek... megállapítottam, hogy igazából nincs semmi más a számomra a valóságban, mint vele lenni.

Igen, igen, elgyúrhatott volna egy kocsi, kihányhattam volna a belemet Ficsúr történeteitől, le is csukhattak volna, elvégre olyan is volt, hogy rendőrnek adtam ki magam, ez is benne volt... de asziszem, hogy a halálom pillanatában megin' visszatértem volna a nővéremhez.

Černá, figyelj... eléggé el van ez már... koptatva.

De nem volt, vele nem, vele csak úgy... volt, kitakarítottam a fejből minden rongyot, repeszdarabot és kötést, amivel az ember a szükséges önvédelem hosszú éve alatt körbetekeri az agyát... hogy könnyebben életben maradjon a titkokkal teli világban.

És bár talán közeledtem a beteljesüléshez... és el is értem, mégis álmok gyötörtek. Néha a fejünkből jönnek. Korábban táncolnom kellett miattuk, meg kellett semmisítenem magam nappal, hogy ne éljek éjjel, de most a Ficsúrral való munka és a horrortörténetek ellenére, minden kaotikus dolog ellenére, ami nappal, az ébrenlétben történt, az álmaimban csak ő volt. Szerelmem volt éjjel s nappal, támaszom a világ ellen, azzal, hogy ő lett a világom, de az álmokban... sokszor láttam az arcát, kinyújtottam utána a kezem, megfeszült az egész testem, de az arc grimaszba, vigyorba torzult... annak idején Szuka a pincében öregasszonnyá változott... Černá pedig valami.... valami szörnyűséggé, föl akartam ordítani álmomban, de egyetlen hang se jött ki a torkomon, megkönnyebbülten fölbredtem, és ő megin' fölöttem volt, meztelenül, mosolygott, rátettem a kezem a mellére, de az arca lassan eltűnt egy grimasz, nőietlen maszk mögött, a bőrön átsütöttek a járatok, ahonnan a fogak jönnek ki, ordítottam, és megin' hang nélkül ébredtem, Černá, hörögtem... Mi van? Még egyszer akarod? Hozzásimultam, és néztem őt... hullámozott a mosolya, eltűntek az ajkai, és feltárult a hús, a hús mögött pedig a sötét üresség... így hanyódtam álomból álomba, néha, néha elrúgtam magam valamelyik álomtól, mer' már nem bírtam tovább, és zuhantam le a mélybe, és csak a legutolsó pillanatban állítottam meg magam agyam minden erejével, és indultam meg újra fölfelé... ellöktem magam a talajtól... és fönt ott volt a szerelmem, és amikor tudtam, hogy most már nem álmodom, mer' éreztem az érintését, éreztem az ajkait... kinyitotta a szemét, és fölém hajolt, és csitítgatott a szavaival... éreztem a haját a vállamon, és kinyitottam a szemem, és megin' a Szörny volt.

Így éltem éjjelente, bennem, velem élt ez. Az álom túlfelén, a verem sötétjéből emelkedtem fölfelé, és nem a kedvesem volt ott, egy ingát mozgatott a levegő.

De ha lent maradnék a mélyben, menekülve annak a vigyorától, akit szeretek, nem jönnék vissza, ezt tudtam.

Ez így baromság, mondta Černá. Elmenjek?

Ne.

Társnőm, égi csillagom, az, aki kihamuzza a szívemet, a csillogó ékszer reggelit készített. Párszor már el is mentünk. Megnézni a cseh királyok kriptáit, például. Ő először látta. Hamar kiismerte a szokásaimat, és ő is a zaccba hamuzott. Néha elmosogatott. Olyanok lehettünk, mint egy házaspár. Megengedtem neki, hogy átböngéssze a szekrényt. Megnézhette Szuka ruháit is. Nem tetszettek neki, megszokta a saját kabátjait, fémnadrágjait, gyors cipőit.

Ez túl modern. Ez meg... ez meg túl posztmodern. Ez jó, tépte le győzedelmesen a vállfáról a fehér pöttyöset... annak idején ebben béralkozott Szuka.

Este egy különlegesen sikertelen megbeszélésről tértem haza, amit egy alumíniummű vezető-ségével folytattam... azt kellett bemesélnem nekik, hogy filmet forgatunk a vietnamiakról. Micsoda hülyeség, kit érdekelne. De elhúztam a szájuk előtt a mézesmadzagot. Halál idegesítő. A borítékos taktika jobb, a Szervezetben azzal operáltam. Magyarán képpen még elmondom, hogy ebben a munkában folyton sietni kellett... nem tudtam, mikor jelentkezik Vohřecký, és amikor megkérdeztem Ficsúrt, hova szállítja a megtaláltakat, a lelenceket, csak nevetett, és újabb horrortörténetekbe kezdett... szóval nem volt időm kideríteni, kinek kell adni a borítékot, a főnöknek vagy az utcaseprőnek... hogy valamit megtudjak.

Amikor azt mondtam Ficsúrnak, hogy nem létező filmes projektünkben követségi hivatalnokot fog játszani, nevetett. Odatelefonálhatnak a követségre, hogy ellenőrizzék, mondta. Az mindegy, addigra bejutunk a szállásra, és maga beszél a fickóval. Remek... tehát követségi hivatalnokot, de melyik ország legyen, hm?, kérdezte Ficsúr. Az a maga dolga. Mondjuk Angola. Nagyon vicces, Potok úr, igazán. És tudja, miért nem tudunk meg soha semmit a munkásoktól, akikkel találkozunk? Mer' hülyék... Nem, egyáltalán nem, hanem épp azért, mert azt hiszik, hogy követségi vagyunk. Aha. Akkor mér' nem rögtön a követségi spicliket faggatja ki, Ficsúr úr? Kenje meg valamelyiket... Ficsúr csak nevetett. És továbbrobogtunk.

Egyszer átjutottam egy kapun... az osztrák határnál történt, és bár a szálló drótkerítéssel volt körülvéve, korlátlanul folyt a seftelés... Egy halom harisnyával a kezemben jutottam át, a kapuőr szó nélkül odatartotta a kezét, beletettem neki pár térdharisnyát... a szálláson nagy élet volt, elbotlottam egy csontban, és nekimentem egy babakocsinak, rögtön fel is üvöltött a csecsemő, ez meghatott... ringattam a kis bölcsőzsírtermelőt, és énekeltem neki, a kis keverék tökmagnak... azannya, hogy fog ez beszélni... a folyosóra mindenféle csöcsös énekesnők meg nagydarab fehér csajok képeit ragasztották, és természetesen: Bruce Leet bottal, ő mindenhol ott volt... hárman odajöttek hozzám, és abban a pillanatban elfelejtettem a keresett pofa nevét... a harisnyát otthagytam. Ficsúr fölírt valamit egy cetlire, még egyszer elindultam befele. Tűnés, mondta az őr, akinek ezúttal üres maradt a keze. Bűnügyi rendőrség, mondtam neki kéjesen és felkiáltójellel, és megmutattam neki az igazolványomat. Elbizonytalanodott... aztán odalöktem hármójuk közül valamelyiknek a cetlit... tisztelettudón vártak a harisnyánál, silabizálták a latin betűket... Hol asz vietnami ül, aki ilta eszt? Kinn a kocsiban. Mága nekünk balát, teja? Mi? Isz teja? Igen, köszönöm, de csak egy percem van.

A szobában egy tévé tartott mindenkit bűvöletben. Páran tréningruhában dőglöttek az ágyon, a tévé hangja le volt véve, néztem a képeket, új vendéglátóim... nem olyanok voltak, mint a laosziak, akik ugyan feketén érkeztek, de különben... páran népviseletben, vidáman vetették magukat az ösvényre... ezek a tréningek meg a tévé, beszippantottam a levegőt... fáradtság, állott sör meg gonosz kérdések, amelyek egyetlen nagyon nyugtalanító kérdésbe torkoltnak, olyanba, ami alámossa a talajt, amin állsz: Micsináljak itt? Mi lesz? És hova menjek máshová? És mér'?

Bámultak rám, páran fölkeltek, és kiosontak, észrevettem, hogy az egyik ágy alatt egy machete fekszik, körülötte pormacskák, de magán a machetén nem volt egyetlen szősz se... hát persze, ebben a házban, körben szögesdrót... rabszolgaság volt, s a tea szétégette a számát.

Kinéztam az ablakon, és egyszer csak kinyílt a kapu, és a szálló előtt egy rendőrautó állt meg, az őr buzgón odasietett, ezek szerint nem sikerült megetetnem... fölálltam, pedig vendéglátóim épphogy elkezdték a társalgást, látták a mozgásom irányát és az egyértelmű gesztust, nagyon gyorsan és megértően fölkeltek, na ja, köztünk kereskedők közt... szemmi baj, mondta az egyik, a folyosón át elvezetett egy ablakhoz, a mosdó eszméletlenül nézett ki, a zuhanyokat kitépték a falból, mint valami csata után... mosakodni? itt? minek? az ilyen helyeken a mosakodáson kívül más dolgok is elvesztik a jelentőségüket, kimásztam az ablakon, és

leugrottam... a csalánok közt lebújva iszkoltam hátrafele, átvágtam a kis erdőn a kocsihoz, kijutottam az útra... az egyik, akinek a cetlit adtam, az árokban ült, feje a mellén, a másik kettő keményen szorongatta Ficsúrt... futásnak eredtem, hangtalanul dulakodtak... épphogy felfogtam, mi van, rákezdtem: Hola hou! Elugrottak tőle, de amikor látták, hogy én vagyok az, megint' megindultak, de elfutottam mellettük, én nem érdekelttem őket, beugrottam a kocsiba, és amikor megéreztem, hogy Ficsúr - a sok utazástól már hangról megismertük egymást - kifulladtan beült hátra, beletapostam a gázba.

Némán mentünk. Azon kezdtem töprengeni, hogy Černának talán van dohánya, talán elmehetnénk belőle Bécsbe vagy Budapestre... valahova, és abban a pillanatban megszólalt Ficsúr: Álljon meg. Megálltam. Egy híd alatt voltunk, aszittam, hogy talán megsebesült vagy valami... de valaki bekopogott az ablakon, az a vietnami, aki az árokban ült, és úgy nézett ki, mintha besokallt volna... felrikoltottam, és megmarkoltam a volánt, de Ficsúr megkocogtatta a vállam: Ez az az úr! Ma sikeres napunk volt. Ez Zueng kapitány, vagy valami ilyesmit mondott.

Rendben, Ficsúr, ahogy akarod, véletlenül letegeztem, de megállunk egy kávéra.

Igazán szép autós étterem volt. Őket, arra hivatkozva, hogy sárgák, nem voltak hajlandók kiszolgálni, nekem meg nem engedték, hogy elmenjek vécére. Amennyiben nem vagyok hajlandó nélkülük rendelni. Továbbhajtottunk, Ficsúr vihorászott és az új szaporulattal karattyolt, én meg... én meg szégyelltem magam. Még ha ez lenne is... életem egyetlen férfias cselekedete. Átvágtam az ellenkező sávba, és megfordultam a kocsival. Potok úr, khm, mondta Ficsúr... ne feledje, hogy küldetésünk van, semmi értelme feldühödni... rohadékok, felfuvalkodott hólyagok, forrongtam... szarok a küldetésre, Ficsúr... ez a küldetés, összetöröm, motyogtam, és lelki szemeim előtt láttam a pincért... értéktelen figura, idióta európai mismas, tévészókins, álmok nélküli pogány... cseh disznó, egy a milliók közül... pokoli vágásra bírtam a kocsit, ami egyébként sem volt rossz darab, Vadász meg az emberei nem garaszkodtak... Švejk ösgyermek meg Olcsókurva vérképe ragyogott a koponyámban... Ficsúr győzködött: Ezzel nem lennénk elégedettek, Potok úr, nem... a kapitány hallgatott, melósruhás típus, neki valószínűleg tökmindegy volt... hova megyünk... megálltunk, berontottam... a pincér sehol... berohantam a klotyóba meg a konyhába... Kit keresnek?, kérdezte kedvesen egy alacsony kis szőke, Nőstényoroszlánra emlékeztetett... eh, itt nincs, visszamentem a terembe... Ficsúr meg a kapitány az egyik asztalnál söröztek, a sörnek még volt habja... kitűnő bélszínjük van, én hat knédllivel eszem, a kapitány úr is, üljön le, Potok úr, ejnye, ejnye, maga vezet, nem lenne hát szabad... fölhajtottam a sörét.

Kitűnő ötlet volt visszajönni, és maga egyébként is tele van ötletekkel, a tábornok úr rendkívül elégedett magával... aztán Ficsúr elkezdte elemezni a cseh külügyminisztérium jelenlegi politikáját Délkelet-Ázsia kommunista államait illetően, tapasztalatból tudta, hogy ez altató hatással van rám... a kapitány tömte magát... nevetni kezdtem... a kis szőke ott sürgött-forgott körülöttünk... Ficsúr úr, áruljon el valamit... Igen, persze, azért vagyok itt, kedves barátom... Kinek dolgozom?

A jó ügyért dolgozik, efelől ne legyenek kétségei, egyébként pedig még nem ismeri a kapitány úr történetét, repülős, és amikor tizenöt év után visszatért az átnevelő táborból, tudja, az anyukája a Vallásos Konföderáció elnöke volt Hue városában, szóval amikor a kapitány visszatért a szülőházába, abba a falucskába, ott volt az anyukája a mezőn, ott lógott, tudja, a kommunisták keresztre feszítették...

Černá az asztalnál ült, bekapcsolt valami zenét, az asztalon gyertyák, várt rám. A fehér ruhában volt, és a frizuráját is megváltoztatta. Fölfele fésülte a haját. Lehúztam róla a ruhát,

nem nagyon kíméltem, már nem érdekelt, csak gyorsan rám nézett, de tetszett neki a dolog, az ágyra zuhantunk, és szeretkeztünk... és attól kezdve nem gyötörtek tovább azok az álmok. Csodálatos, mondtam... És az is marad, mondta. Ha nincs valaki másod... Nem, csak te vagy... Csak a ruhák miatt hittem, biztos valakié. Hol van?... Ezek már csak ruhák. És te egyedül vagy?, kérdeztem... Igen... Nem akarsz néha elmenni valahova, esténként? Lehet. Ha attól a fickótól tartasz, akit agyonvertél, hát ő rendben van. Nem kell bujkálnod. Már elment. Ezt biztosan tudom. Szóval mér' rejtőzködsz, amikor... Pihentem, tudod, mondta. Fáradt vagyok... Hm.

Aztán átmentünk hozzá, rögtön másnap. Magammal vittem pár cuccot, másom tulajdonképpen nincs is. Az Ohradával szemben lakott. Egy padláson. Egy nagyobb szoba volt konyhával meg... semmi nejlonszatyrok, semmi gang. Csak lépcső meg odúk, tökéletes volt. Egy asztal meg pár polc. Zenészcuccok. Úgy nézett ki, mintha bármikor továbbállhatna. Könyvek. Ezek... főleg ajándékok, mondta.

Na ja, mindenféle Holanok, Senecák, plusz Antológiák meg Bölcsességek könyve, köztük a Napfényes meditációk, amit a családokban névnapi szokás adni... becsomagolva, masnisan. Rohamot csak később kaptam egyszer a könyvszekrény előtt... igen, ilyeneket szokás adni, bizony ám! Meg Jefferset meg Minden napra egy verset, az ilyet csípi a rokonok meg a mindenféle bölcs ismerősök, ez már kánon, ez már biztos... olvasson csak a lányka, hehe, mondják, és rötyögnek, ezek a dolgok már át vannak főzve a tankönyvek kondéjában, ártalmatlanok már, mint a tejecske... ezek nem ártanak a kicsinek, de néha... néha előfordul, hogy a kicsi mégis túljár az eszükön... fekszik, és valahogy... nincs semmi... lehet, hogy menstruál, vagy másnapos, vagy depi, vagy minden együtt... nyugalom és csend honol, nem csörög a telefon, valami elvetemült látogató se rabolja a perceket, a lány a meőzött ajándékkönyv után nyúl, és megtörténik... megelevenednek a szavak és a mondatok, megin' csoda történik, hányadszorra már... oké, mondta Černá, ha idegesítenek a könyvek, letakarom őket egy pléddel. Főleg a zaj miatt kellene, amikor próbálok, szomszédok, izoláció, érted?

Ekkor szertartásosan átnyújtottam neki a Solingeneket, eltűnt velük a konyhába, én meg átkutattam a kabátom... a fotók, amiket az öregnél tettem el, eltűntek. Te, Černá... de inkább hagytam a dolgot. Hogy kivette-e őket, vagy én vesztettem el őket... ugyanolyan volt, mint amikor a kutatásomról meséltem neki. Bolkonski? Nem ismerem, lehet, hogy régen máshogy hívták... az enyéme a Leninován laktak... Dernet, nem ismerem... narkósokat ismerek, ki nem ismer, de lakótelepen? Hát igen, Černá, valószínűleg téves nyom volt, annál jobb.

Körbe akartam nézni a padláson, de az övéen kívül csak egyetlen másik lakás volt. Hátn. Nem tetszett a név a táblán. Dráp, Karom. Ez a Max, mondta Černá... csöndes hapsi... lehet, hogy már elköltözött, régóta nem láttam.

Éjjel néha galambok repültek az ablakhoz, Černá azt mondta, hogy régebben etette őket. Folyton tanulmányoztam az arcát, a testét... amikor nem voltam úton Ficsúrral, képes voltam egy helyben ülni, és mondjuk úgy csinálni, mintha olvasnék... ha vele voltam, még a számat is be tudtam fogni... és az már valami, ha az embernek nem kell az idő szörnyű haldoklását szavakkal kitölteni, ezt hívják bizalomnak... a boldog időről nem lehet beszélni, az csak a gyöngédség szakadatlan ismétlése, és az a szavakon túl van.

Hé, már vagy fél órája nem is lapozol.

Kicsit álmodoztam rólad.

Én itt vagyok.

Ittunk. De máshogy tekintettem a Tüzesre, mint korábban. Inkább elringatott, amikor egybefontuk a szavainkat és néha a nyelvünket is... az volt az érzésem, hogy érzi, mire van szükségem, és egyelőre enged neki, mert egyszerűen nem lát más kiutat, vagy mert épp kedve van együtt lenni valakivel, de aztán... főleg, amikor egymás mellett feküdtünk, és ő megérintett... elég valószínű, hogy neki is ugyanarra van szüksége, ugyanarra éhezik, amire én.

Nem volt semmi védő holmija, az egész teste tiszta volt, majdnem tiszta... nincs szükségem ezüstre, mondta, és én hittem neki. A Madonnát nem vettem le a nyakamból, pedig... Černá akarta volna... legyél teljesen meztelen... utálom, ha egy pasi meg van gyűrűzve. De én ezt az ezüstöt soha le nem vettem.

Mesélt, hallottam magam mellett a fátyolos hangját... örültem, hogy régen színészkedett is, nem Prágában, az meg meglepett, hogy... dolgoztál újságnál? Titkár nő voltál, elájulok! A tévében is, tényleg? Ezt nem tudtam volna elképzelni. Aztán elkezdte érdekelni az éneklés, hogy eljusson valahova az énekkel... az emberekbe is.

Élvezted, amikor a... Černában dolgoztál?

A helyet nem. De az éneklés jó volt... jól bevadítani a sok debilnek a faszát. És látni őket, mennyire akarják, mennyire pedáloznak...

De hát nem az összes...

Fönről csak arcokat látsz. Mindenki csak egy arc. És néha egybeolvadnak.

Nincs időd kiválasztani egyet?

De, néha van, néha választ az ember... én téged választottalak. És itt vagy. Emlékszem... tudod, hogy hívtunk titeket?

Nem.

A nyugis asztal. Kevés nyugis asztal volt. Valaki... folyton tapizta a seggemet.

Én aszítottam, élvezted... és Hadraba azt mesélte... de mindegy.

Gyűlöltem... mindig ott ült veled egy fickó, ilyen kampósorrú... vékony, sötéthajú... ő is tetszett.

Cápa!

Hát... David, nekem aszondta...

Az nem lehet. David máshogy néz ki.

Azt mondta, hogy Davidnak hívják, nem tudom, mér'. És meg akartam kérdezni... mér' másztál be annak idején abba a konténerbe... megvágta magad...

Unalmas volt, mindenki csak tunyult... nyugis asztal, tényleg?

Elmeséltem neki a bordáról szóló legendát is. Hogy hogyan szedte ki a Bog a legeslegelsőbből. Aszondtam, hogy szerintem nem csak a bordát vette ki és adta oda. Örültem, hogy ismeri ezt az ősi történetet Hermaphroditoszról. Amikor beszélt róla, mintha az égről és a poklról beszélt volna nekem.

Sehol máshol nem is voltunk.

Teltek a napok. Nem számoltuk őket.

Ezek a napok... a drágám a lépcsőházban kurjongat... Három testőr sört iszik, egy szál pók-hálósipkés, piros bugyiban ül valamelyik délután... a hajamnál fogva rángat... egy titokzatos

rudacskával megpödrí káprázatos szempilláit, tartom a fejét... és felettünk és a többiek felett a levegőben drótok reszketnek, gőz szál fölfele a csatornákból, a házfalak a százéves vakolattól, az elvadult városi bőr csíkjaitól nehezednek... megyünk egy játszótér mellett, ahonnan nyers vezényszavak hallatszanak, fülledt a levegő, megyünk a hídon, lassan és bágyadtan, mer' vihar közeleg... érezzük az első cseppeket, és ő leint egy taxit, kapaszkodunk föl a dombon, az eget villám hasítja ketté, éles fény, fény fönről. Utca fényárban.

Világos, hogy a fickónak fentről kell jönnie, elvégre ő adja a magot. A nő közelebb van a földhöz, ezért szül, de a férfi repül. Azér' fél jobban mindentől, ami fönn van. A nő kapaszkodik, és lent van, ez világos, ebben biztos vagyok.

De a földön is vannak... veszélyes dolgok.

Az mindegy. A földet ki lehet bírni.

Na, Černá, ha te mondd, akkor biztos így van... ki az a Moriak, ez a név az ajtódon, az apád?..., akaratom ellenére tovább faggatózom.

Én vagyok az. Nem az apám! Dehogyan! Halálosan untam már mindig odabiggyeszteni az „ová”-t. Čech ősapánk ezt az asszonyaira találta ki, mer' mind az övé volt. Nem akarta észben tartani a neveket, ezér' most minden nő „ová”.

Te „á” vagy. Volt valaha gyereked?

Nem.

Ottmaradtam nála. Elhúztam Košířéből, el se búcsúztam. És egyszer, amikor az ablakban ültem, és Černá valami múltbeli dolgot mesélt... a fény hihetetlen játékára lettem figyelmes, színek kavalkádját láttam, egy kis pók szőtte a hálóját nagy sebesen, nem csapda volt, semmit se fogott volna benne, játék lehetett, vagy inkább titkos üzenet valakinek a mozgás örömről... a pókháló selymes volt és titokzatos, himbálta a szél, lengették a szellőkések, mintha a háló csak érte, a szélért lenne, vagy fordítva, csak a szél a hálóért, a kettő összefolyt.

Esténként néha elmentünk valahova, az ismert helyeket egyelőre kerültük.

Abban a kávéházban csak a sakkasztalnál volt hely, amíg Černá elment telefonálni, nem kérdeztem, kinek, az ő dolga, fölállítottam a bábukat, csak úgy... eszembe jutottak azok a kenyérhuszárok meg -futók... amíg ezt csináljuk a kenyérrel, mondta bent az egyik öreg, addig minden rendben van, minden prima.

Príma, mondta.

Játszunk egy partit?

Megpróbálhatjuk.

Meg-megszakítva a játékot tologattuk a bábukat, de mer' beszélgettünk és iszogattunk, tulajdonképpen sose fejeztük be ezt az első partit se... a sakktábla afféle súlypont lett a számunkra, jó, ha van valami az asztalon... ebbe a kávéházba főleg csak öreg dámák jártak, gyakran mi ketten több felest megittunk, mint a többiek összesen... a pincéreknek tetszett a dolog, mint ahogy nekünk is... egyszer Černá pukkadozni kezdett a nevetéstől, mer' a fekete-fehér... pingvin fölsegítette rá a tetves kabátját, és így szólt: Jöjjön máskor is, nagyságos asszony... én nem nevettem. És kint Černá megragadott, és aszondta: Ezt én nem ismerem, együtt maradunk. Te... Černá... ne mondj ilyet, mert én... sose hagysz el engem. Épp egy tócsán gyalogoltunk át, és olyan érzésem támadt, mintha igazából valami verem lenne, amely vezet valahova, akna, és ahogy játszadoztam az áltükröződésekkel a sötét vízben, és hunyorgtam, Černá aszondta: Hidd csak el, hogy nem hagylak el, soha, nem is menne. De te... te

semmit nem tudsz! Túlzottan szeretsz. Nézttem őt... dühösen nézett, mintha nem tetszene neki, mintha nem akarná,... ami vár ránk... pedig én hittem, hogy csupa jó dolog lesz az... dühös volt. Az összes pasitól okádnom kell. Tőled is, mondta. Megfordultam, és elindultam valahova, és amikor hátranéztem, ott állt a tócsánál, egyedül... mozdulatlanul, láttam a szemét, csak a csillogását, éreztem őt, bennem volt... beleégett az alakja a testembe, és ami túlnyúlt a körvonalán, azt már rég lenyirbáltam... ez máig tart, mindazok után, ami történt... aztán némán mentünk egymás mellett, és a város barátságos volt. Nem tudom, mér’.

És reggel, amikor megragadtam a borítékot, Ficsúr elmosolyodott, valószínűleg sejtette, hogy le akarok lépni. Valami gyárhoz indultunk megin’, két napot telefonálgattunk miatta. Bejutni gond nélkül bejutottunk. Ezúttal Ficsúr kicsit... izgatottan viselkedett, ami szokatlan volt, lehet, hogy már annyira ismertük egymást, hogy nem tartotta szükségesnek, hogy maszkot viseljen előttem... mer’ ez az élet már három hónapja tartott... ment minden, mint a karika-csapás, megtaláltuk a tömböt, a folyosót, kivételesen senki nem takarta el előlünk a fényt... Ficsúr megállt, és előhúzott egy cigit... ezúttal, Potok úr, mondta, ezúttal remélem, hogy viszontlátom a fiamat, ezért rendkívüli, igen, rendkívüli készültségre kérem bárminemű vészhelyzet esetén... lenyeltem, ami a nyelvemen volt, vagyis hogy nem vagyok én gorilla meg hasonlók, és azt kérdeztem: A fiát? Lehetett látni, hogy habozik... valahogy nem akarta rögtön kinyitni az ajtót... a beszédétől, szó szerint attól, hogy megin’ mozog a nyelve a szájában, visszatért a magabiztossága: Amikor útjára bocsátottuk, hogy úgy mondjam, családi sajkánkat hazánk partjától, mely haza ellenségessé, sőt veszélyessé és mostohává vált számunkra, ugatni kezdtek a gépfegyverek... Ficsúr drámaian lehalkította a hangját, én pedig megszokásból meresztgetni kezdtem a szememet, és a szívemhez nyúltam... már tudtam, hogy élvezi, így beszélgettünk mi... evezünk, mint az örültek, de az egyik fiamat, a legidősebbet eltalálták, a vízbe esett... később megtudtuk, hogy börtönbe zárták, átnevelték, aztán... az urak többségéhez hasonlóan, akiket megtaláltunk és a rendeltetési helyükre kísértünk... ő is megváltoztatta a személyazonosságát, sőt még az arcát is, Potok úr, az arcát is... és attól félek, hogy nem ismerem majd meg... Ficsúr suttogott, és láttam, hogy rosszul van... de... láthatóan tele volt azzal, amit küldetésnek hívott... odament az ajtóhoz, és kinyitotta.

A gyerek abszolút nem nézett ki jól, kicsit olyan volt, mint egy béka, vagy mint egy majom, guvadt szemek egy hatalmas fejben, így néznek ki a hangyaharcosok. Tátott szájjal bámult minket, nem számított látogatókra, meredt ránk, a hátával egy hűtőnek támaszkodott, amit a biztonság kedvéért körbetekertek egy lánccal és két lakatot is tettek rá. De kétségkívül ő volt az, fölállt, és kiáltott valamit... Ficsúr kicsit megtántorodott, elegáns figura öltönyben, mellette ez a... a többiekhez képest óriásnak számított, harci hangjának. Ficsúr széttárta a kezét, elkezdett valamit hangosan és sebesen karattyolni, láttam, hogy itt a pillanat, az ablakhoz léptem, bámultam ki a szállóból, félrehúzódva vártam.

Egyfolytában szégyenkeznem kellett. A szállók gondnokai miatt, a hivatalnokok, a telefonosok, a főnökök miatt... amikor megtudták, hogy valami sárgáról van szó, általában lehetetlenül viselkedtek, durvaságaik, sokszor akaratlan durvaságaik teljesen feleslegesen megmutatták, milyen a lelki életük ... a tuskóságuktól... elnehezült fölöttünk a közös ég... valószínűleg érdekesebb inkább trágában hemperegni, mint egy ilyen rémes emberrel tárgyalni.

Talán voltak kivételek is, én nem találkoztam velük, nem volt idő... egy kör hiábavaló kérdészködés után megin’ összeomlottam, leírtam magam, Ficsúr minden megnyugtató manővere ellenére eláztam, és valami mucsai lebujban elkezdtem... a sárgáknak külön asztaluk volt, meg megjelölt poharaik, hogy még véletlenül se fordulhasson elő keveredés, amiről eleve soha nem esett szó a tévében, a Dietl-féle sorozatokban, Mágenslejm Nulcsi se szónokolt róla, tehát nem is létezett... valamit a parasztokról ordibáltam, akik bizonyos táborok környékéről jöttek,

ahol a munka mindentől szabaddá tett... Ficsúr japán turistát játszott, és fotózta az embereket, nehogy pofán vágjanak, igazuk lett volna, túlzásba vittem a dolgot, elkapott a büszkeség, Ficsúrnak hagynia kellett őket...

Ez az összes régi trükk, öltöny meg szélhámosság, ez az egész gyors munka, ez semmi élvezetet nem okozott, Ficsúr előtt is szégyenkeztem a törzsem emberei miatt, de ő már, mint elmesélte, több mint tíz éve élt itt, tudta, mi van, és nevetett rajta. Nem is tudtam, mér' borított ki annyira ez az egész, csak a szégyenemből, amely összezavarta a vért az ereimben, tapogattam ki a homályos érzést, hogy tulajdonképp minket is fenyegetnek Černával... keményen és minden oldalról.

Asse tudtam, kinek a kápója Vadász, ösztönösen az ő oldalukon álltam, de asziszem, hogy a küldetésük... hogy egyszerűen bármit megtettek volna, semmilyen disznóságtól nem riadtak volna vissza, harcosok voltak, méghozzá egy elég brutális háborúban. A petíciókat nem nekik találták ki.

Potok úr, okított egyszer megin' Ficsúr, azt ugyan már tudjuk, hogy minden másként van, de hogy igazából mi mihez tartozik és mi mire szolgál, az az igazi rejtély... ez természetesen az egész univerzumra ugyanúgy vonatkozik, mint a legjelentéktelenebb tárgyakra, hogy konkrét legyenek, itt van például a Semtex, tudják, maguk csehek épp a megfelelő pillanatban küldték az ellenségeinknek... ez betett az amerikaiaknak, de maga tudja, hogy a férfaiink... sokat tud már, de azt tudja-e, hogy a fiaink, akik Thaiföldről jönnek a küldetés miatt, és akik néha heteket töltenek az ösvényen, hogy minél több kommunistát büntessenek meg, Semtex-darabkákat tartanak maguknál a gyomrukra? Komolyan, főleg a férfaiink, ne haragudjon meg, de főleg a Kelet-Európában levőknek eléggé tönkrevan a gyomruk, és egy darabka, tényleg csak egy darabka Semtex nagyon alaposan képes megtisztítani egy fáradt harcost, higgye el.

Nyilvánvaló volt, hogy fél lábbal már csapdában vagyok... egyszer ugyanis, amikor megtaláltuk az ötödik rokont, észrevettem Ficsúr előszobájában pár ismerős, a tévéből ismerős koffert, acélosan csillogtak, én egyiket se tudtam felemelni... Ficsúr rögtön előttem termett, és mosolygott, kicsit talán szomorúan, nem tudom. Nem lett volna szabad hozzájuk nyúlnom. Látnom sem lett volna szabad őket. De ha már láttam, úgy kellett nézнем rá, mintha csak egy darab szappan lenne. Lehet, hogy próbára tett.

Csak a Černá iránti szerelmem miatt mentem bele Ficsúr kelepcejébe, a vágy mániákussá tett. Mindannak ellenére, amibe belekerültem, a marcangoló nyugtalanság ellenére, ami feszültségben tartott, boldog voltam. Tudtam, hogy bizonyos dolgoknak áruk van... és az idő Černával a legszebb idő volt... szerintem kevés halandó élt át valami ehhez hasonlót, én erőt merítettem belőle... csak kevés pasinak sikerül, amíg a Vén Bog vetíteni nem kezd a filmjét, földcskét találni, ahol a nővérével lehet... mégis minden pasi, fiatal fickó vagy gyerek, még a legszerencsétlenebb, mindenki által leírt faszkalap is keresi a nővérét, semmi más nincs, ez az egyetlen lehetőség... hogy már itt istenekkel éljen az ember, és a nővér minden mozdulatával háborút folytat a Gonosz ellen, és kegy is ő, tudtam... az ittlét ki van mérve, és már a nővér megtalálása is sokat jelent... és minél több időt vettek el az utak Ficsúrral, és minél közelebb volt a munkám vége, annál felkészültebb voltam.

Egész éjjel a reggeli műszak megérkezésére vártunk. Vártuk, hogy fölkeljen a nap a téglagyár fölött a völgyben. Páran most ébredtek fel, mások, sárosan, épp most jöttek ki. Nevetségesen lógtak rajtuk a melósruhák, egyiken-másikon vattakabát meg usanka volt. Hogy hogy akarják megismerni egymást ebben a reggeli félhomályban, azt nem értettem. Csakhogy abban a pillanatban Ficsúr felemelkedett. Megérintett a könyökével. Megismerte, akit keresett, ő volt a hatodik. Odamentünk a szállóhoz, én elől, a nevetséges hamis papírokkal a tarsolyomban, arra

az esetre, ha van ör. Asziszem, ha lettek volna örök a másik oldalon, Ficsúrnak más is lett volna a tarsolyában. De nem kérdeztem. Egyszer azt állította, hogy országa titkosszolgálatának „Víz alatti ragadozó hal” a neve. És a maga titkosszolgálatának? Én Vang tábornok parancsait teljesítem, intézte el kurtán a kérdésemet.

Aztán egyszer Černával, a drágával meg velem megtörtént ez az... átváltozás. Már rengeteget voltunk együtt, már rengeteget tudtunk egymásról, már rég ismertem a combján levő rajzot, már fejből tudtam, hogy néz ki, de ez nem volt akadály annak... hogy ne legyen még bensősegebb, még erősebb minden érintésünk, minden csókunk, pont úgy, mint a romantikus könyvekben, a filléres regényekben... egyik reggel fölkiáltott, összerezzenve ébredtem, egymásban voltunk, meg akartam mozdulni, de nem bírtam, kicsit megpróbáltam oldalra húzódni, hogy levegőhöz juthassanak a mellei, amelyek a mellkasomhoz préselődtek, de... összeragadtunk. Nem tudtunk elválni. Fáj?, kérdeztem még az álomtól kábultan. Nem, de nem tudok fölkelni, meg semmi!

Csak a kezünket vagy a lábunkat tudtuk mozdítani, az oldalunkon feküdtünk, és kúsztunk... a hátamra feküdtem, a vállánál és a combjánál fogva tartottam, éreztem, ahogy mozognak a lapockái, rajtam volt, teljesen kimerültünk, fújattunk... olyanok voltunk, mint egy meztelen... pók, mint valami új teremtmény, valami különleges modell, bőr, haj, köröm, szemek... Te, nővérem, mondtam neki, szeretlek ám téged... Kinyöghetted volna már hamarabb is, én is szeretlek... ezektől a régi szavaktól megkönnyebbültünk, az ilyet nem könnyű kimondani... bár nem tudtam moccanni, azt éreztem, hogy nagyon finom, gyengéd... konok... hullámokban, körözve mozog benne valami, és megtörtént... De a nővéremmel nem lehet gyereke, villant át az agyamon, amikor még szorosabban összefonódtunk, mer' most már a kezünk meg a lábunk meg a nyelvünk is összekapcsolódott... érezni akartam őt a nyelvemmel, mer' tőle, általa tudtam meg, hogy amikor a nyelvemmel szeretem, az még szebb, még szövevényesebb, mint a beszéd... ezt már megtaláltuk magunknak, a közös beszédet, az utat, hogy képek robbanjanak ki a fejből... vagy a nyelv szavába hulljanak... de az út, amit benne, a nedvesben, gyengédben, kellett megtennem, az, amit benne és tőle tanultam meg a nyelvemmel, a nyelvem simogatásaival elérni... hogy fölsóhajtson a gyönyörtől... ez az út a hangon túl volt, ami több, mint a szó, és szavakkal nem kifejezhető... csak hogy most... most nem tudtunk elszabadulni egymástól.

Te, édes, mondta Černá, most már felállnék... ideje lenne, kávé? Rendben, de, mondtam én... magadba... magadba zártál... Hm, tényleg? Hülyeség, neked lett akkora... menj már!

De el kellett ismernie, hogy legalábbis mindkettőnkön múlt a dolog... igyekeztünk kiszabadítani magunkat, de nem ment... meztelen válla fölött láttam az ajtót, megrémültem, veszélyes volt belegondolni, hogy ha most bárki bejönne, és látna minket, nem bírná ki, és szét akarna választani minket... és a szerelemnek ebben az új dolgában teljesen védtelenek voltunk, pánik lett úrrá rajtam, Černá eltűnt alattam, az ajtó felé másztam, hogy zárva van-e legalább, Černá kisebb nálam... de feldühödött... az ágyoldalba verte a fejét, megharapott, végigömlött a haja az arcom előtt, semmit se láttam... aztán fájdalmat éreztem, mer' már nem ölelt át, megin' a hátamra feküdtem, Černá feküdt rajtam, és fújtatott... Sose kérdeztem, de áruld el, mik ezek a hegek rajtad... Nem! Akkor mondom majd meg, ha én akarom! Régiek? Elnevette magát... Erre gondolsz? Igen, régiek, nagyon régiek... még mindig nevetett... Hadraba azt mondta, hogy gonosz vagy... de nekem nem tűnsz annak. Aztán mozgást éreztem, Černá a nadrágzsebemben matatott a kezével, kihúzott valamit... kattanást hallottam... Černá, ne! Ezt ne! Rám feküdt, és megszúrta a hátamat a késheggyel, finoman, de megijedtem... fölemelte a fejét, és a késsel a kezében nézett engem, mozdított egyet a fenekén, még mindig egymásban voltunk... Ne haragudj... valahol olvastam, mondta, hogy a sokktól meglazul...

gombostű kell! Bocsánat, csókolgatott, hogy abba hagyjam a nevetést... odaadta a kést, valószínűleg megértette, hogy az ő bilincse miatt van az egész... Kicsit beleszúrtam abba a szép fenekébe, kétszer, de semmi... Várjál, meg kell várnunk, amikor nem számítok rá... Úgyhogy beszélgettünk... megpróbáltunk kávét főzni, egész vicces volt, hideg vízzel akartam kiváltani a sokkot, de nem ment, forróval se... Černá... túl sokat láttál már, viharezett nőstényfarkas vagy, téged már nem lehet sokkolni... Így maradunk, suttogta, mer'... megin' elkezdődött benne az a körmozgás, és én belezuhantam, és megin' még szorosabban voltunk együtt, és ment volna tovább is... talán le tudtuk volna győzni... még a halált is, mégis így maradtunk volna... mint egy régi metszet figurái, mint valami himzett alakok egy szőnyegen... de megszólalt a csöngő, berregett, nem vártunk senkit, összeresztünk.

És hirtelen vége lett, lehemperedtünk egymásról, felültem. Megszólalt egy hang: Bocsássanak meg... Černá mélyet sóhajtott... ott van Moriak... Moriaková kiasszony? Igen... Křepelka vagyok, a Filatelista Szövetség brünni fiókjából, át tudna venni valamit, kérem szépen, Dráp úr számára, és bemehetnék, kisasszony? Nem! És nem tudja, nem hagyott, izé, Dráp úr valami borítékot magánál? Nem! És most nincs időm.

A fura szerzet elment. Csalódott voltam, még sose láttam filatelistát. Kicsit simogattuk egymást minden testrészünkkel, de mer' előtte való éjjel nem sokat aludtunk és mer' én szabadnapos voltam... szorosan ölelve egymást, de azér' már nem annyira szorosan, megin' elaludtunk. Kár, suttogtam, és erősebben öleltem... Tudom... reggeli csoda volt, átváltozás... mást nem igényeltünk... és ha, és ha az élet ilyen is lehet, legalább rövid időre... akkor jöhet, jutott eszembe elalvófélben, és a szemhéjam alatt a körökben megin' arcokat láttam, a káosz színeit, és forgó köröket meg fémtornyokat, amik átszúrták a levegőt... de ez más volt, egyszerűen tudtam, mér' van ez... nem mintha értettem volna, de ez most... örömteli volt, része voltam a káosznak, volt értelme... a káosznak is megvolt a maga színe, láttam is, de rögtön elfelejtettem, olyan volt, mint egy mosoly.

Amikor fölébredtem és megmozdultam, hogy közelebb legyek Černához, eltűnt a varázslat, Černá az ablaknál állt... valami van Drápnál, mondta, benn van valaki a lakásban... nézd meg, légyszi... az, hogy fél... meglepett, mer', mer' nagyon régóta lakott egyedül. A padlason.

Rögtön észrevettem, hogy az egyik kő... csak az iszonyú poros tetőgerendák voltak fölöttem... a lépteim felkavarták a port, oszlopokban szállt fölfele, a napsugarak bevilágítottak a tetőablakokon át... az a kő ragyogott, egy sugár verődött vissza róla, de otthagyt a fényéből, erős sugárzás volt, aztán kivágódott a lakás ajtaja... egy kamasz gyerek állt ott, rágózott... Dráp úr?, kérdeztem udvariasan... a Jehovánál, mondta a suhanc, gyertek, baromarcok, nézzétek meg ezt a csókát... újabb kölykök másztak elő, vagy dehogyis, ezek valamivel idősebbek voltak... a legbrutálisabb, egy punk, arcába lógó hajjal aszondta: Húzzál innen elfele, polgártárs, vagy megkeserülöd... a kölykök a régi nyelvet az újjal vegyítik, mint én, de szart se tudnak... Hé, egy rabszolga, rikkantotta az egyikük, egy vörös hajú, középkori buggyos nadrágban volt, a nyakában lánc, a csuklója összeszaggatva, mintha fel akarta volna vágni... mögötte egy másik mászott... öten voltak, az sok, és az utolsó egy kutyát vezetett... a kutya morgott és nyálazott, harci kutya volt, biget, be van tiltva, a törvénytelen gladiátor-játékokra való; a paigrákba, áljátékokba beleunt nagycsávók imádják őket... lassan hátráltam... láttam, hogy Dráp lakásában papírok hevernek szerteszét, a székek felborogatva, hátul meg... valami doboz volt... kereshettek valamit... az egyikük, egy magas szőke buzis mozdu-latokkal... kacéran riszálva magát odajött hozzám, a zsebembe nyúltam, mintha... a többiek hagyták, ő lehetett a főnök... Figyelj, cukifalat, mondta a tejfölöszejú... te meg ki fia-borja vagy? Nem... Brünnből vagy véletlenségből? Már világos volt. Nem vagyok én filatélapó, izé, filatelista, én csak itt lakom... Ki az a fasz ott bent, a kurva életbe?, kérdezte a szőke. Hol van

az a genya, aki besötétített? A picsába... a szöke fölemelte a kezét, és az arcán beszámíthatatlan kifejezés jelent meg... az egyik bandatag odaugrott hozzá... ne hülyülj, Miran, elkapjuk, megígértük... Elment, mondtam. Tempó, pöttömök, rikácsolta a fekete hajú, aki Mirant fogta... a vörös meg egy másik, akinek zsíros piros sapka volt a fején, már rohantak le a lépcsőn... hárman még mindig ott álltak... a főnök, valószínűleg narkós... három, az még mindig sok, főleg az édes élet élménye után... és a kutya!..., remegni kezdett a lábam, nem bírtam uralkodni magamon, most már volt valamim, Černá, és... a harmadik kölyök megszólalt: Előbb ráeresztem a Kópét, az majd leharapja a golyóit, szar lesz nagyon... mint annak idején a Hajótöröttekkel, emlékeztek? Nézzétek a pofáját, tutira brünni, rossz arc. Ki vagy?, kérdezte a főnök. Itt lakom a padláson. De... mondta a szöke, és történt valami a szemével, de... itt csak egy lakás van! Igen, bólintottam, ez valahogy hatott rá. Akkor te... akkor te biztos a Moriak vagy. Morti! Ja, együtt lakom a nővéremmel. Na..., a szöke nyelt egyet, a másik pokolfajzat hátrább lépett egy lépéssel, és amikor csak úgy... lazán és egész kedvesen... arra néztem, ahol a harmadik volt, láttam, hogy a gyerek egy gerendának támaszkodik, és a tetőszerkezetet tanulmányozza, megpaskolta a kutya fenekét, aki erre leült. De tovább bámult rám.

Na, főnök, mondta a szöke, ne haragudj, de akcióban vagyunk... és a nővéred tudja, szerződésünk van vele. Szóval, szerződéseitek van... a nővéremmel, emeltem föl a hangomat. Igen, esküszök, rikácsolta a szöke fejhangon. Csak kijöttem körülnézni, mondtam... már megyek is. És így is tettem. Egy szóval sem búcsúztam el tőlük.

Az járt a fejemben, mi köze lehet Černának ezekhez... ezekhez a taknyosokhoz, talán a báron keresztül... valami drogok vagy hasonló, játékok... gladiátorok, hülyeség. Elmentem a különös kő mellett, most mattabb sugarak tapadtak rá, elmozdult a nap... és megdermedtem, mer' hallottam valamit... Černá volt az!... azt mondta: Siess, menj már. Mindjárt visszajön, tűnj már el, a francba.

Suttogott, futni kezdtem... a fickó lement a lépcsőn, eltűnt, Černá elkapott, és amikor láttam a mosolyát, megütöttem, hitetlenkedve kidüllesztette a szemét, a földre rogyott, de még mindig fogott, átkarolta a térdem, le akartam rázni, erősen szorított... Nem! Nem szabad... még nem! Te dög, képtelen voltam még egyszer megütni, elsőre tébolyomban tettem, felemeltem, és magam felé fordítottam, meghallottam azt a hangot, ó, ne... bocsáss meg, Černá, ez nem is én voltam... teljes erőmből megragadtam a vállánál, és magam felé fordítottam, de nem bögött, nevetett.... bele az arcomba.

Bementem a lakásba, és pakolni kezdtem... dobáltam be azt a pár cuccomat... megállt az ajtóban, és aszondta... Ne csináld ezt, semmi értelme. Ki volt az? Figyelj... ez az én dolgom. Rendben, az mindegy, hogy ki volt.... de mér' nem engedted meg... Ezek régi, nagyon régi ügyek. Van időnk. Černá, nem hiszek neked. Én pedig szeretlek.

Tudta, hogy fog ez hatni rám. Tulajdonképpen nem értettem, mér' akar engem. Az ágyban... annyira nagymenő nem voltam... az egyedüli lehetőség az volt, hogy nem hazudik, hogy talán... tényleg kedvel. Vagy nem tudja, hogy igen vagy nem, de akarja. Vagy van valami, amiről nem tudok... na jó, várok. Maradtam. Szívesen. És nem kérdezősködtem.

Megin' ültünk esténként a sakktábla fölött, és próbálgattuk a lehetőségeket, tologattuk a bábukat. A kávéházban tükröket akasztottak az egymással szemközti falakra, beléjük lehetett nézni, és az egyikből láttad a másikat, és a végtelen volt benne, nyugodtan és természetesen, mint az asztallapon az erezet.

Néha az összes létező módon tekeregtem és hajladoztam a sakktábla meg az italok fölött, és sikerült szerelmem komoly és gyakran szenvedélyes arcát is behoznom a képbe, elmerült a fényes felületekben, aztán megin' előbukkant, egyre mélyebben és itt is.

Néha meg kellett érintenem, néha dorombolt, és élvezte a dolgot. Most meg kell fognom, mondta, és meg is fogott, most pedig meg kell csókolnom, gyorsan az asztal alá bújt, és megfogta, néha annyira fölizgatott, hogy amikor a szöveten keresztül megérintett az ajkával és végigtáncolt rajtam a nyelvével, meg kellett ragadnom a nyakát... kigomboltam a nadrágom... néha ki kellett mennünk a folyosóra a végébe, a falak klasszikus módon tele voltak firkálva... tanulmányoztam az obszcenitásokat, vagy inkább lehunytam a szemem, az arcom mindig a firkálmányok felé volt, és mindig Černá vállán nyugodott, magamhoz szorítottam, álltunk a függöny mögött, körbefonta a derekam a lábával, alulról tartottam a kezemet, mint egy botot vagy ágat... a pincérek sejtették, de nem maceráltak... Černá egymaga többet megivott, mint a véletlenül betévedők együtt... mer' ebben a kávéházban nem volt tévé meg videólehányó meg mindenféle áljáték, sőt még napisajtó se volt, kevesen jártak oda, az emberek csak ásitóztak egymásra ebben a csőd szélén álló, huzatos hodályban... kávéztak... csak a tükrök voltak... és a folyton lecsukott Stein zongora... körülöttünk dákák tortával, némelyikükkel egy idő után apró biccentéssel még üdvözöltük is egymást... öreg hölgyek, néhányuk valaha színésznő volt, és folyton erről beszéltek... itt a kiváló művésznők csak a tortáknak, a tojáslikőrnek meg a tükröknek játszottak, a régi Prága elég előkelő társasága volt ez... vigyáztam... páran biztos ismerték azokat... akiket én is ismertem, és én nem akartam semmiféle kontaktust... és sokan biztos nagyon jól tudták, micsinál Černá az asztal alatt, hogy nem a cipőfűzőmet köti, megszoktuk egymást... ugyanarra a helyre jártunk, és egyszer fölbátorodtam, nekik rendeltünk a likőrjükből, magunknak meg J. D.-t, először finnyáskodtak, de aztán berúgtunk... nem ismertem rá Černára, figyelmes volt és kedves, nem sejtettem, hogy így tud beszélni ez a csaj az idős hölgyekkel. Tudom... hogy amikor összejönnek trécselni... szadizmusnak is vehető odaülni hozzájuk egy olyan fiatal nőt, mint Černá, mer' néha, méghozzá főleg éjjel és főleg az ilyen kávéházakban az éjszaka mélyebben megnyílik... és föltárul minden, föltárul a szar.

Amikor elérzékenyültem, békésen és lehunyt szemmel kinn motyogtam, Černá ellökött, és aszondta: Hülye! Hát halott mind! Kampó mindnek! Megin' meglökött. Mi bajod, kérdeztem feleslegesen. Te is ilyen leszel!, mondtam. Én sose, semmit se tudsz, és semmit se értesz. A háznál megvárt, és átölelt: Ne haragudj. Csak járt a szám. Nem, egyáltalán nem, mondtam.

Abszolút nem hiányzott... a Dóm, a Galaktikus, a Černá meg a többi hely és ismerős. Meg az ismerősök ismerősei. Az emberek. Elég gyakran sétáltunk egyedül valahol az éjszakában. Ennyi elég volt. Valószínűleg nehéz lett volna másokra is figyelniük.

Néha elmondtam neki, honnan veszem tulajdonképpen a dohányt és hogy micsinállok. Utalásokkal. Nem tűnt úgy, mintha érdekelne. Pedig mindketten abból éltünk. Talán azért volt ez, mer' van egy bizonyos emberfajta, talán az olyanok, akik hozzá vannak szokva, hogy magányosan éljenek... aki inkább résen van, nem szereti a felesleges beszélgetéseket és kérdéseket, óvja a saját és a másik szabadságát is. Még akkor is, ha ettől a szabadságtól talán legszívesebben megszabadulna.

Néha különféle sagákat meséltünk egymásnak múltbeli életünkről... én néha harmadik személyben beszéltem magamról, így hihetetlennek éreztem múltbeli életem. De az utolsó társaságomról bonyolult volt bármit is mondani. Černának is egy csomó ilyen története volt... hallgattam. És az a fickó a lépcsőházban... csak hátulról láttam, idősebb volt. Talán valami ex.

Sakk... elmeséltem, hogy hol tanultam meg, összeeszkábáltam neki pár balladát, dőlt belőlem a szó...

Néha félbehagytuk a játékot, és elmentünk sétálni, néztük az embereket... semmi se töltött el félelemmel, fogtuk egymás kezét, néha.

Gyakran jártunk a kávéházba, és miután sétáltunk egyet a tömb körül, visszamentünk a székekre vetett kabátunkért, a végeérhetetlen partinkhoz és mindenhez, amihez épp kedvünk volt, és ami csak volt ott.

Na és milyen szerződésük van veled azoknak a csibészeknek, akik a padláson voltak... mit szövegelt nekem a vezérük?

Ha azokra a kis bogárkákra gondolsz, hát mielőtt elkezdtem a Černában énekelni, gondnok voltam a tömbben... és ezeknek a fiúknak próbatermük volt ott.

Folyton belegabalyodsz a hazugságaidba... matt!

Ezek az igazságaim, és nem is matt, lépjél!

De néha... néha Ficsúr meg a banditái teljesen kikészítettek. Nem lehetett kibírni. Épp valami fickót vittünk, aki Kambodzsában töltött pár évet, egy harckocsizót, és Ficsúr megszólalt: Nemcsak a bizalmunk rendíthetetlen maga iránt, hanem mint azt bizonyára a csodálatraméltó szerénysége ellenére is észrevette, anyagilag is megfelelően elismerjük, nagyra becsült és kedves barátom... csikorgatni kezdtem a fogamat, mer' az udvariaskodásával már éppúgy torkig voltam, mint a rémtörténeteivel, és ő tudta ezt, és addig gyötört, amíg... általában nevetni nem kezdtünk... szerénység, mondom, mert azt sem hagyhatom említés nélkül, hogy néhány fiunknak visszaadta a cseh emberekbe vetett bizalmát, igen, a kitűnő munkájával, bizony ám, Potok úr, és ez nem kis dolog... kurva, mocsadék, szarházi, kéjkaró... a szemem sarkából rápillantottam, mer' ezeket a vulgarizmusokat, ahogy az ilyen szavakat irodalmiasan és zavarosan az újságokban nevezik, ez a művelt ember nem ismerte, és ezzel néha megfogtam... most is elcsöndesedett és gondolkodóba esett... aztán megszólalt... kéjkaró, igen, már értem, gyönyörű nyelv ez a cseh, kéjkaró, találó, kínaiul szü tying, mongolul meg hután nagor, igen, a cseh, hogy is fejezzem ki, Potok úr... mondta ez a nyelvkutató és talán gyilkos is... igen, a cseh pompázatos! Hát nem csodálatos, Neruda, Jirásek, Placák, micsoda nagyságok! Boldog vagyok, hogy... a beszélgetésbe belekotyogott a harckocsizó is: toi da tung szong voi puli pozikan tjáp!... a barátunk, mondta Ficsúr, azt üzeni, hogy az Egyesült Államokban találkozott a maga egyik honfitársnőjével, valami Paulika Pořízkovával... ce caj, jó caj!, cuppantotta a harckocsis. Megálltam, és berohantam az erdőbe. Kezdenek kikészülni az idegeim, mondtam Ficsúrnak, csöndben kell maradniuk, különben karambolozni fogok. Nem bírta sokáig.

Kéjkaró, roppant érdekes, és akkor még Hanč azt állította, hogy közönséges szavakat már nem lehet kitalálni, darálta Ficsúr, képzelje el, Potok úr, itt forduljon be balra, hogy most éjjel-nappal menni fogunk, és... Micsoda? Fél, hogy aggódni fog maga miatt a leánykája? Csak egy telefon az egész. Tudja, a harckocsisunk valóban az utolsó előtti, most már csak egy... rokont kell elhozunk, aztán elbúcsúzunk... mindazonáltal remélem, hogy hamarosan tiszteletbeli vendégként üdvözölhetjük felszabadított hazánkban... kanyarodjon be!... Vang tábornok úr személyesen is szívesen kifejezné háláját.

Na, mondtam józanul, most megtudom, hol van az a hely. Vajon honnan tud Černáról?

Mit mondott a barátnőmről?

Hát hogy felhívhatja, hogy ne aggódjon maga miatt feleslegesen.

Maga tudja, hogy... együtt vagyok valakivel?

Csak feltételezem.

Hát persze, a locsogások, hirtelen megin' elkezdett érdekelni, hogy vajon Vohřecký összekötője-e ez a fickó, ez nudlit főzne Biliárból, bár hogy ki főz meg kit, az csak a lakoma alkalmával derül ki. Vagy utána.

Jíhát azzal kötöttem össze csak... amit Černával csinált... különben már nem gondoltam rá... és hirtelen erős vágyat éreztem, hogy megálljak, és a volánra hajtsam a fejem, igen a kerékre... a fákat az út mentén fújta a szél, és a koronáik Černára emlékeztettek, nem tudtam, miért, a fák kérgére is rátapadt a szemem, olyan meredten néztem őket, hogy az már veszélyes volt, a fák az utam mentén legalább éltek ebben a csupa fém és mozgó figurákkal teli tájban, mozgott a koronájuk a szél öreg érintéseitől, és volt értelmük... valahogy úgy hajladoztak, mint az az igazi ember a történetében, az a büszke és gondolkodó nádszál a szélvészben: kigondolta például a villámhárítót, hogy ne ölje meg az embert egy pompás villám, amely a legörültebb alakú és brutalitásával már-már kéjt okozó forradáshoz hasonlít... nem, a villámhárítónak köszönhetően a villám kikerülte az embert, hogy majd csak később múljon ki... legideálisabban egy kórházban, a műanyagok és gépek magányában, amelyek a szart tüksés, de szúrásmentes műkaktuszok táplálékává változtatják, hogy más idióták elektromos pueblókban szelídíthessék őket, nappal és éjjel, nem, a villám nem ölte meg az embert a fűben... így idéztem unalmamban Sékszpírt... mindent kitalálni a halál ellen, aztán odalenni az öngyilkosságért, ami aztán szintén... a fák mintha összefüggő erdőként húzódtak volna, az emberek kegyelméből van még itt pár, végigmennék köztük Černával, valahova, a fény felé a távolba, amíg mennénk a fény fele, lenne más remény, mint az öngyilkosság, valószínűleg rosszkedvűen vonszolná magát a cipőjében meg a szokásaiban, de fölfogná, ezt tudtam... átmennénk az erdőn, és akkor Juliska aszondaná: Jancsi! Megin' látom a fényt! Lemászna a fáról, és megindulnánk a házikóhoz, és annak a teteje meg a falai eleven, lüktető húsból lennének, és benn a kemencénél ott lenne... az anyukánk. És tudnánk, mi a teendő. Tudnánk, micsinál velünk... az anyukánk, ha nem leszünk nagyon erősek. Vágjon csak bele a hüvelykujjába, vegye csak le az ujjpercét, a vén Jaga, kóstolja csak meg. Tudtam, hogy Černá résen lenne, hogy látnám nyugodt szemeit a ketrec rácsozatán át. Támaszkodhatnék a nővéremre. Aztán ugranék.

Mire gondol, Potok úr, szólalt meg gazdám hangja mögöttem. Okosabb lenne egyenesen menni, nem tanácsos az ellenkező sávot választani. Lehet szembejövő forgalom is!

Elképzeltem, hogy mennyit keresek ezzel az úttal... ha minden jól alakul, és gyors leszek... és hogyan fogom a Rudolftól kapott borítékokat hozzáadni a Vadásztól kapott zsetonhoz, és hogyan fogunk lelépni... legalább egy időre... továbbra is az autópályán mentünk... este döbbentem rá, hogy a fickó harckocsis... felébresztettem, és beültem hátulra Ficsúrhoz, kivételesen csöndben volt... de nem bírtam elaludni, valószínűleg más tankot vezetni valahol a kambodzsai dzsungelben, ahol az a cél, hogy az ember mindenből, ami él és mozog, halottat csináljon, és más a fehér emberek nyamvadtt autópályáján nyomulni... picit goromba voltam Pavlínának ezzel a szeretőjével... aztán megin' fölébredt Ficsúr, és tájékoztatott, hogy hogy volt Pol Potnál meg Saloth Sarnál, meg hogy micsináltak a vörös khmerek, amikor elfogyott a mész a sírokhoz... a harckocsistól első kézből kapott mindent... Ficsúr, ugye magának is van jogsija?

Természetesen van!

Akkor vegye át, én már nem látok.

Már megbocsásson, Potok úr, de ez mégiscsak a maga munkája.

Az a hülye a motelban tényleg nem engedett be minket: Ficsúrt még csak elviselték volna, pótágyon betették volna hozzám, de a harckocsis melósruhában volt... bár Ficsúr csehe jobb

volt, mint az enyém, a recepciós átbeszélte rajta: Ez magánvállalkozás, mondta, mintha az Ördögön kívül, akinek eladták magukat, ez bárkit is érdekelt volna.

Rugdostam a kavicsokat, Ficsúr meglepő módon tömören és a tárgyhoz kapcsolódóan beszélt. Elmagyarázta, miről van szó. A harcokcsisnak mindegy volt... ő megszokta a gyárat, az autópályán úgy érezte magát, mint a paradicsomban. Akkor is, amikor nem vezethetett tovább. Ittunk egy sört, Ficsúr beérte konyakkal, és a kocsiban maradtunk.

Maga leginkább azt nem tudja, mondta Ficsúr, milyen az a férfaink számára, amikor ezek a suhancok néha megtámadják őket... ez az ezredes úr itt nyolc másodperc alatt négyet is elintézne, köztünk szólva, ez az egyetlen, amihez igazán ért, de nem teheti... küldetése van... nagyon frusztrálja, hogy ebben a tekintetben nem tud helyesen viselkedni, és ezek a suhancok roppant oktanok és elővigyázatlanok.

Egy fotót dugott az orrom alá, egy újságkivágást... meg se kellett néznem, mit akar rám tukmálni ez a Poe... négy lány arca volt, ázsiaiaké, össze voltak verve, vérben úsztak és egyértelműen halottak voltak, az orruk összetörve, mindegyik megtépázott virágot tizenhét év körülnek tippeltem... Ficsúr csak beszélt és beszélt...

Néha annyira elkapott a kerék forgása, hogy fölébresztettem Černát, és: Megyünk! Nem parancs, nővérem, de gyerünk, megyünk!

Hova, mi van?

Azonnal Pariba kell mennünk, meg kell mérnem az osztálytermet, ahol Pol Pot megtanulta, hogy kell kerítést húzni, hozzál zsineget meg krétát, látni akarom... hátha megérték valamit.

Nem, nem értesz meg, és aludni akarok!

Miután megküzdöttünk fekhelyünkön az előbújt éjszakai szellemekkel, általában egymásra kellett vetnünk magunkat, régebben figyeltem rá, ki van felül és ki van alul, most ez néha összekeveredett... hogy ki kit csitítgat, ki kit zúz szét, az mindig ízlés dolga, márpedig az ízlésünk megegyezett. Semmi se állott a vágy útjába, hogy tartsuk a másikat, magunkat. Azok a hegek. Biztosan nem biciklizéstől voltak, nem is a kedvesen védtelen gyerekkorból, amikor letérdepel a leányka a folyamba, és rákakat csalogat elő a kövek alól. Nem, jó pár dolog volt Černá mögött. Ezér' szorította ököibe a kezét, ezér'... feküdt néha éjszaka nyitott szemmel. És amikor néha bögött... hát csak akkor, amikor aszitte, hogy alszom. Elég undorító, amikor egy csaj úgy bög, hogy a pasi mellette ne ébredjen fel. Egyszer megragadtam a hajánál fogva, és megvertem, nem bírtam elviselni azt a halk szenvedést... de úgy megrúgott a térdével, hogy csillagokat láttam... aztán a leheletével és az elhullajtott könnyekben átázott hajával ápolgatni kezdte a helyet, ahol, mint azt hüppögve magyarázta, csak megszokásból támadott meg... aztán újra kezdtük.

Mit tudtam én. Néha azután is zaklatnom kellett, mikor már elmúlt a kék és testünk erőt gyűjtött a továbbiakra: Megyünk! Černá, gyere. El, akárhova!

Először is nem akarok, mondta Černá, másodszor is nem akarok, harmadszor is nem akarok, negyedszerre úgyse úgy van, ahogy én akarom, hanem ahogy te akarod!

Kösz, már nem akarom.

Ez előtt az út előtt éjszaka hosszan beszélgettünk. Árudd el, ki volt az első, Černá, mit gondoltál... mér' nem ismertelek akkor... honnan jössz?

Itt vagyok veled, nem? Folyton kérdezzetsz az ágyban... addig úgyse mondok semmit, amíg én nem akarom... de egyet kedveltem, volt kocsija.

Na ne, ezen csodálkozom... egy hülye kocsi miatt...

Fogalmad sincs semmiről, az égvilágon semmiről... Hirtelen minden elég gyors lett... vártam valahol, az útszélen, hogy senki ne lásson... aztán mentünk is, messzire, érted? Semmit se ismertem arrafelé... és ő templomokat, temetőket mutatott nekem, előtte nem is tudtam, hogy várak meg ilyesmi vannak arra. Egy tónál is voltunk együtt, megkért egy halászt, hogy csináljon rólunk egy képet, emlékre, de én aszondtam neki: Nem! Hülyeség lenne ezt itt lefotózni, nem megy. És hatalmas volt a vár, nagyon fiatal voltam még. Azok az ajtók, asse tudtam előtte, hogy a lovagok kistermetűek voltak, kisebbek, mint mi, és hogy ezér' kisebbek voltak az ajtók meg az ágyaik... nagyon fiatal voltam.

Lovagok, tudom! Ők is ajtón át közlekedtek, ja! Hogyhogy nem tudtál a várakról, hát nem tanították az iskolában...

Ott nem figyeltem a baromságaikra.

Tiszta ügy... a hapsi idősebb volt. Nem vagyok féltékeny!

De féltékeny vagy... és legyél is! Mer' neki adtam oda magam. Nem az volt az első alkalom, abszolút nem... de akartam, rendes volt. El kellett mennünk valahova, ahol nem voltak emberek... egy temetőbe. A temetőben senki se macerált. Oda az emberek csak meghatározott napokon járnak. Pont jókor mentünk. Illatoztak a virágok. De csak ezek után a napok után, különben művirágot visznek, a seggek. Az a halottaknak nem segít, asziszem. Ott csináltuk, ott volt a legbiztonságosabb. De semmi különöset nem találtam benne. Nem olyan volt, mint veled, esküszöm, mér' nem mondasz semmit... mi van?

Épp a fülét vizsgálgattam, azt szagolgattam. Kagylóhéjra emlékeztetett, kagylóra, káprázatos volt. Hallgatóztam, és hallottam is valamit... de csak a gyomra korgott, végighúztam rajta a nyelvem hegyét... kezdte élvezni, nekem meg... a tenger jutott eszembe.

Černá, fölkelünk, most, és megyünk. A tengerhez! Hogy ez eddig nem jutott eszembe, még sose láttam a tengert... most veled meglátom, ezér' is vagyunk együtt. Igen! Bérünk egy motorcsónakot, és repülünk, mit szólsz, te állsz a sín, én meg húzlak... integetni fogsz... figyelj, bronz mellkasomon vízcseppek lesznek, aztán camparit iszunk, rulettezünk... inkognitóban leszünk, titkos külföldiek! Kört írsz le a vízisíden, aztán visszamegyünk... kókusz- meg más pálmák... szerzünk dohányt... énekelhetsz bele a hullámverésbe, figyelj, az ajkaidon együtt fog gyöngyözni a dal szövege a víz ezüsthabjával, akarod? Aztán betemetlek a homokba, csak a melled meg a fejed lesz kint, akarod? Aztán te temetsz be engem!

Leültem az ágyra, és szorítottam a volánt, Černá szelte a vizet, mint egy királynő, vzsss, megfordultam, elkapott, és rám feküdt.

És ott jó lesz a levegő. Valahol a strandon leszünk, a homokban. És amikor betemetted... haha.

Nyöszörgött, vihogtam... ő viszont nem... ne hülyéskedj, Černá, kedvesem, mi van veled... a lepedőhöz szorította az arcát, nem akarta, hogy lássam... hogy könnyesen lássam a szemét.

Jaj, mit műveltem? Mi van vele? Mi ütött bele? Nem értettem.

Az autópálya. Nem tudtunk aludni. Figyeltem és az emlékezetembe is véstem minden aszfaltdarabkát. Akkor... holnap megláthatom a bungalójukat. Aztán valószínűleg jelentkeznek a zsaruk. Csodálkoznék, ha nem így menne.

Rendben, Ficsúr, úgy döntöttem, hogy megpróbálom, és a legközelebbi megállónál aszondtam... Szóval Vohřeckýnak meg a többieknek dolgoznak, én csak azt akarom tudni, hol van a maguk viskója, és garantálom...

Jo nápot, hangzott fel mögöttünk, és Vadász állt ott.

Sza va?, kérdeztem tőle kedves mosollyal. Vajon mennyire tud már csehül, jutott eszembe védekezően...

Sza va, möszi Potok.

Most felváltva vezettünk Ficsúrral, aki valamelyest megszelídült, így nem vesztettünk időt. Vadász néha odavetett valamit Ficsúrnak, de ő feltűnően csöndben volt... a főnök meg a harckocsis forrón üdvözölték egymást... és ez szép volt... ahogy ez a két fickó, százezer kilométerre a törzsétől... üdvözölte egymást egy autópályán egy motel közelében, egy idiotizmus-reklám tövében, a háttérben a hold, fénye, mint az összes vakué, amely azon emlékezetes nap óta villant fel az eonok mélyében, amikor megkezdődött a mindenség teremtménye... pár szó, fülig érő mosoly, vállveregetés, eltartott egy darabig, aztán észrevettem, hogy a harckocsis... Vadász volt a főnökük, a háborús parancsnok, nemcsak a szavainak, hanem minden mozdulatának, minden halvány gesztusának engedelmességek.

Reggel elindultam tejet szerezni, az uraságok a kocsiban rejtőzködtek, a falu szélén ledermedtem, és bámultam... nem ismertem. Ez ukránul van, kérdeztem egy fickót, komoran kikerült. A boltban megbámultak... a francba, máshogy kellett volna öltöznöm, aszintem, hogy elmegyünk a gyárba, és azzal konyec, a tejet kannákba töltették... az egyik nő úgy nézett ki, mint a nagyanyám, mielőtt megbetegedett attól az izétől... azt hiszem... oroszul beszéltek, a francba, hol vagyok. De az áru cseh volt, vagy csehszlovák, mindenféle kozmetikumok, valamennyi kaja, ilyen-olyan aprólék meg zabadék... milyen élelmiszerjegyek? Megdermedtem. A pénztárcához kaptam, amit Ficsúr adott... itt még egy mór is jobban kiismeri magát, mint én, nekem csak a lelkem gyakorlatoztatása fontos, meg a szerelem meg a halál, mekkora barom vagyok, gondoltam... egy fickó szándékosan nekem jött, inkább kicsit odébb mentem... hát szeretném látni a harckocsist, hány másodpercre lenne szüksége, ha nem nyerné meg a helyiek tetszését, krumpliszákokon mindenféle pasik ültek, vedelték a vodkát, az egyik utánam nyúlt, lerántott maga mellé a zsákra: Molokót akarok!, mondtam. Itt van a, egy kétdecis vodkát tolt elém, ha kamány vagy, kiijszod, ha nőm, akkó meg buzogány! Tiszta sor volt, micsinálna, ha kiderülne, hogy a második eset forog fenn... inkább kiittam a sztakánt, szörnyű volt, de a bolt megélénkült, a nagyanyók bejöttek megnézni engem, ültem a zsákon, csóváltam a fejemet, van itt telefon? Ja! Prágába lesz, kérem... Á, Prága? Ez viharos jókedvre derítette őket, az arcom elé emeltem a kezemet, de nem, barátságosak voltak, az egyik öreglány a hajamnál fogva rángatott, mint egy lovat... egy fickó egy fatálcát dugott az orrom alá, egy darab szalonna volt rajta fölfele meredő szőrszálakkal... Kástáld mög! Ezzel tömték az agyukat. Kezembe vettem a szalonnát, de a polcon megláttam egy paradicsomot, ugortomban beleharaptam a szalonnába, nem, egy apró feferóni volt, amit utána csináltam, újabb nagy nevetést szült... lediktáltam a számot az elárusítónőnek, a boltosasszonynak... még többen jöttek, a legközelebbi bükk mögött levágom a hajam, fogadtam meg, bükkerdők voltak ott... a bolt előtt megállt egy bricska, egy disznókondát hajtottak át... a fickó, aki a vodkát töltötte, most jégkrémet evett, és engem is megkínált, hogy harapjak belőle, valaki a vállamra csapott, és aszondta: Biztos a Havelnek a fia vagy, legalábbis így értettem... ez Francek, cse, rikkantotta valaki a boltban, és bejött egy csavargó... a vállán valami kutyabőr... Cse! Francek átölelt, és csókolgatni kezdett, jól összenyaláztuk egymást. Aparátka! Megragadtam a telefont... Černá! Mi az, még csak hat óra? Ne haragudj, én, nem, nem tudom, hogy hol vagyok... Francek kitepte a kezemből a telefont, és aszondta: Legyön nyugodtsága, kesasszonyka, itten vagyunk

mindahányan, itt a, Ublojban! Ruszinok vagyunk! Én is meg a fejuja is, aki... elkezdte túrni a fülét, és büntudatos képpel visszaadta a kagylót... amiből csak úgy áradtak a szitkok, hát igen, csak én értem, mit mond, nem vackoltam, hogy ne legyen ideje: Örülten szeretlek, nem, nem a pályaudvaron vagyok, visszamegyek... észrevettem, hogy a bolt elcsöndesedett, mindenki fűlelt, pár nyanya közelebb jött, nagyothallhattak... Nem, Černá, asziszem, még mindig nálunk vagyok, talán Szlovákiában, igen, kicsit piás vagyok, te is? Én is egyedül aludtam... vagyis Ficsúrral, hülyeség, a vodkától van... Mi? Valaki mondott valamit... Igen, Černá, valahol Uzsgorodnál vagyok, vagy hol... állítólag Ušanica van innen legközelebb... Ubla... nem, így nem hívhatnak semmit... lehet, hogy valahol Lengyelországban vagyok... mi? Ki csapta? Csapda? Igen, drágám, te is vigyázz... itt úgy bámulnak rám, mint egy marslakóra... úgy két nap múlva, talán van itt repülő, amint megtudom, hol vagyok, telefonálok. És légszi, ne haragudj a tegnap éjszakáért, jó... de egyébként is, ha végzek ezzel... elutazunk a tengerhez... Szia. Addig is!

Az emberek a boltban megin' hullámozni kezdtek, valaki berontott: Cigányok! Cigányok! Nem idevalósiak, nem ruszinok! A boltosnő bement a pult mögé, a fickók eltűntek a krumpliszákok mögött, és a helyiségbe belépett Ficsúr Vadással... mind bámultak, én rohamot kaptam... Ficsúr átment a pulthoz, és elkezdte: Jó napot kívánok mindenkinek. Van, kérem, péksüteményük meg tej meg kávé? Boruru... borjúhús? Kicsit remegett a hangja, belezavarodott a beszédbe... Valaki a zsákok mögött, Francek, megszólalt: há ezek csehek, oujabb csehek! Végül választottunk valami ennivalót, szardíniát vagy mit. Vadász végig fensőségesen viselkedett, ők is érezték, hogy... nem akárki. Hogy főnök.

Egy darabig maradnunk kellett az ismerkedés végett, ezt nem hagyhatták ki, ilyen idegenekkel... de Vadászhoz nem mertek odatüledni, rám maradt a társalgás, de én leginkább csak vigyorogtam nagy hülyén, a vodkákat nem utasíthattam vissza, nehogy megsértsek valakit, de Ficsúr lendületbe jött, lökte a sódert... kintről kiáltás hallatszott, és két rendőr szaladt be az üzletbe, bepánikolva... kiugrottam az utcára, a harckocsis egy falnál állt, amit időtlen idők óta rongált az eső, egy léccel hadonászott, odébb egy felfordult rendőrkocsit láttam, és hat gumibotos feküdt a földön... Ez kié?, jajveszékelt az egyik egyenruhás, aszitték talán, hogy a harckocsis valami állat... Vadász rájuk szisszent... elvezettek minket a Tanácsra, az egész falu összegyűlt, akik a boltban voltak, mind tanúsították, hogy kifogástalanul viselkedtünk... végül Ficsúrral még a bírósági tárgyalás előtt megtaláltuk a rendőrkapitányt... Sajnáljuk a csetepatét, meg hogy a szerelőnk megagyalta a fiataljaikat, nem teljesen épeszű... motyogtam valamit... aztán Ficsúr megmutatta a kapitánynak a vásárlóerőnk, ez működött, mint mindig, aztán nemsokára mentünk is tovább, a harckocsis most már vidámabbnak nézett ki.

Megin' Vadász vezetett, én hátul ültem, és fulladoztam, néha a nevetéstől, néha meg valószínűleg attól a szalonnától, aztán úgy tettem, mintha a kimerültségtől elaludtam volna.

De végig nagyon éberen figyeltem az utat. És ha volt valakijük abban az boltban, az világosan kellett hogy lássa, főleg abból a telefonból, hogy totálisan hülye vagyok. Akit még kicsinálni se érdemes. Az utolsó fickóról szóló dumát, akit még elő kellett volna kerítenem, nem vettem be. Ellenkezőleg, gyanítottam, hogy a végéhez közeledik a munkám, és hogy már nincs rám szükségük.

Egyszer sakk közben Černá holt váratlanul aszondta... hogy lassan érti, hogy ki vagyok, és hogy mér' karoltam fel, és hogy valószínűleg a szerelem sarkallt erre. Ezeket a szavakat használta. Néha kevertük a nyelvet, mer' egy része annak, amit közösen éltünk át, fölgyorsult beszédünkkel elmondhatatlan volt. Sok minden a nyelven túl volt. Mint a test beszéde. Mesélt

azokról az emberekről, akik beléje akartak hatolni, és akiket el kellett löknie. Neki sose volt törzse, de a nőknek csak ritkán van.

Az én Černám... most először jöttem rá, hogy a legkisebb, legvékonyabb ér is, minden egyes hajszálér a testemben... létezik. Néha nem értettem a szomorúságát... néha meg neki kellett engem leforráznia, vagy jéghideg vízzel leöntenie, mer' a plafonra másztam volna. Erősen átöleltük egymást, azér' is, mer' nem hallottuk a harangokat. Néha oldalról ugrott rám, és én megfordítottam a levegőben. Én voltam alul, a szilánkokon, nehogy megvágja magát, fönt meg ő, és söpörte le a pókhálókat, néha cseréltünk.

Talán ha a harang szívéből jövő fémes hang szétvágta volna a teret a tetők fölött, és a házfalaktól és sarkoktól letompítottan lefolyt volna, akkor elkaphattuk és megérhettük volna, ott, a járdán, ahol voltunk. Amikor ezt megmondtam neki, fölélénkült... és mesélni kezdett arról a... barátjáról, akinek az a komoly kocsija volt... elvitte Černát egy fémöntőhöz, egy olyanhoz, aki harangokat csinált... az egyik utolsó harangöntőhöz. Ezt fontos jelnek tartottam.

Rájöttem, hogy szerelmem sok részből áll, a vállából, a leheletéből, a rajta levő ruhából, bőre összes részecskéjéből, és mindig újból és újból elképesztett, hogy ő az. Lehet, hogy ő is ugyanígy volt ezzel... talán ezér' fényképeztük magunkat. Néha verésre is szükségünk volt. A jég hidege és a hús melege. A nagy éhségtől mindent finomnak éreztünk, ezér' lehetett minden megengedett. És a halál mindenhol ott volt, de Černá fölfelé fordított tenyérrel kinyújtotta a kezét. Én is igyekeztem.

Megtaláltam őt, kiszabadítottam a pókhálóból. Átvágtam a szíjakat. Nem féltem megmondani neki, hogy akarom őt. De aztán ő csinálta nekem. Egyszer láttam egy sírt, amelyen az ő neve állt, mindketten fölébredtünk.

Černá, ez borzasztó volt... ez félelmetes volt! Nem akarod megmondani nekem, mikor voltál először... valakivel. Álmomban a sírodnál álltam, de nem, nem is a tied volt! Csak a te neved állt rajta, eszembe jutott, hogyan láttam először meztelen nőt... beteg voltam, mer' gyerekkoromban sokat betegeskedtem. Az apám elvitt orvoshoz. Katonaihoz... mondtam már neked, hogy az apám katona volt? De a kommunisták kidobták a seregből, aztán takarított valahol... De ismerősei, azok még voltak. Latinul tanítottak, mekkora baromság. A doktor rám parancsolt, hogy vetkőzzek le, megmérték a lázam. Akkoriban folyton magas lázam volt, állandóan az volt az érzésem, hogy akkorára nő a kezem meg a fejem, hogy nem fogok beférni a szobába. A nagymamám egy hidegvízzel teli edényben mosta a kezem. A láz miatt a végén még orvoshoz is elvittek... de csak ott, a váróban azokkal a debil plakátokkal, te is emlékszel rájuk? És jézusmárja... az egyik baromságon az a felirat volt, hogy: „A boldog tudat az emberi gépezet olaja.” Hát, ezen annak idején nagyon kiakadtam. Teljesen összeroppantam, amikor bevittek. Reszkettem, mint egy kutya, amikor megláttam. Ez rég volt. Odaadjam a hamutartót?

Aha. Ide rakd. Oké.

És... csak ott mondta meg az apám, hogy otthagynak... meg hogy jó lesz ott nekem. Nem tudtam, hogy nem mehetek rögtön haza. A kórházban tisztaság volt, a szoba is nagy volt és tiszta. Sok gyerek volt, az egyik fiúnak az anyám hozott egy nagy tengeri kagylót, pipa is lettem. Tulajdonképpen, tudod... Černá, amikor a tengerről beszéltem neked... az a füled miatt volt! Eszembe juttatta ezt a kagylót. Az én kagylóm volt. Anyám elmagyarázta, hogy ez a beteg gyerek nevelőintézeti, és nincs senkije. A nagybátyám... aztán hozott egy ágyút, egy napóleoni háborúból származó ágyú modelljét. Már régóta vágytam rá. A kórházban életemben először láttam nőt meztelenül. Első éjjel az ablaknál feküdtem, nem tudtam aludni, és bámultam kifele. Volt ott egy kis ház, világos volt benne, később a gyerekek a szobában

aszondták, hogy az a hullaház. Beláttam, az asztalokon hullák feküdtek. Két férfi egy zsákban egy hullát hozott. Lehúzták róla a zsákot, és elmentek. Sokáig néztem. Fekete haja volt, mint neked... de hosszabb! És szép melle. Ezt már akkor felismertem. Elkápráztatott, abszolút nem érdekelt, hogy halott. Addig néztem, amíg el nem aludtam. Aztán soha többet nem volt benn világos.

Lehet, hogy csak álmodtad.

Az mindegy. Ah... Černá. Néha én is félek... és harcolok ellene. Te is. Hol vagy, nyúltam utána.

Várj még... itt vagyok. Fölkapcsolta a villanyt. Hagyd abba! Van cigid? Kiválasztottál a nővérednek, és én igent mondtam. Ha nem akartál volna, én ugyanúgy kedveltelek volna... hiszen ismerjük egymást. De akkor nem kaphattál volna meg. Én... néha büszke vagyok. Folyton arról papolsz, hogy veszélyes... hagyd abba! Ha az emberek nem lennének ilyen szar gyávák, más lenne ez a világ... bár... ez is csak duma. Mégis... így lesznek a komplexusok, azok pedig szerintem nagyon veszélyesek. Kedvesem, mi azér' nem félünk annyira, ugye? Megpróbáljuk... hiszen ketten vagyunk, te és én. Legyél óvatos, szépen kérlek.

Černá, ne gondold... mondanom kell valamit. Néha így is félek... veled is. Igazad van, vedd észre, hogy lehullanak már a gyűlölettel teli álarcok, és alattuk rohadás van... az emberek, ha akarják, állati szemetek bírnak lenni, te mondtad... de én is, hiszen tudod... félnek kimondani, igen kimondani!... hogy valami szép, hogy valami jó... könnyebb rombolni, megfojtani... ismerem ezt... az a legnehezebb, megmondani valakinek, amit én mondtam neked, tudod, mit... azt mondtam, hogy szeretlek.

A nővérem felvisített, leült az ágyra, bámult rám, hülyült... távcsövet formázott a kezéből, a résen át nézett... kimondtad, jaj, de szégyellem magam! Te, rúgta le a takarót, inkább gyere ide... és basszál meg, gyerünk, akarom... most.

Bőrével hozzáért a Védőállatomhoz, a repülő és táncoló szimbólumomhoz, és egyszer csak azt mondta: Egyszer, most megin' féltékenykedni fogsz, pedig hülyeség! Szóval egyszer együtt voltam egy pasival, annak meg egy ilyen... madara volt. Sasa.

Micsoda... ugrottam föl. Hogy hívták... Bohler?

Azt nem tudom. Nem kérdeztem. Csak egyszer voltunk együtt. Egyszer találkoztunk. Mindegy... de az, amit te mondtál nekem, én pedig neked, az fontos... hidd el nekem. Mindig. Néha nem vagyok magamnál, a pia meg az ilyenek miatt. De soha senkit nem szerettem ennyire. Azaz tulajdonképpen senki nem volt bennem. És kicsinálok mindenkit, aki bántani próbál téged. Kíméletlenül. Te nem tudod...

Add ide az öngyújtót is. Černá, én tudom. Lehet, hogy már most tudom, hogy ki vagy... sejtem... és told ide azt a hamutartót, úgy... oké.

Idővel kibővítettük a területünket. Talán azáltal, hogy nőtt a város, egyre több dolog lett... tapostuk a flaszt, megkavartuk a taxisokat, a lassú villamosokon idegességünkben néha a kapaszkodó körül forogtunk, főleg én, komoly képpel ültünk a metróban, bámultunk magunk meg az utastársak elé, és velük együtt színleltük, hogy semmi, de semmi nem történik... színházba is jártunk, például. Ott legalább nem találkoztunk ismerősökkel.

Nekem a karlíni Zenés Színház tetszett a legjobban. Ott kőkemény dolgok mentek. Egyszer fellépett Geronimo Bek, és ettől három napig teljesen káó voltam. Figyeltük a jelmezeket meg a maszkokat, merítettünk belőlük pár ötletet. Černát valószínűleg kicsit irritálták az énekesnők... Tudtam, észrevettem rajta... néha énekelgetett és próbálgatta a hangját. Úgy

látszik, mégiscsak hiányzott neki. De nagyon odavolt, hogy általában előre eltaláltam, miről szól az aktuális darab, és hogy mi lesz a vége. Csillogó szemmel nézett rám, és azt suttogetta: Hihetetlen! Azt nem árultam el neki, hogy a legtöbb darabot olvastam. Régen. Sőt az egyik szösszenetet, amit egy isten háta mögötti vegyesboltban játszottak, én írtam. De a saját nevem alatt, úgyhogy nem jött rá.

Az előtérben néha be kellett dobunk pár vodkát, Černá zörgette az ékszereket, amiket az ilyen estékre vett kölcsön. Én be voltam púderezve. Belecsókoltam a dekoltázsába, és rózsákat dobáltam utána. Csehovon pezsgő, Sheppardon whisky, ezt sose tévesztettük össze. Jirások Lámpácska! Azt ötször is láttuk. Haragoszöld színű vízi manók. Az előadás alatt cukorkás papírokkal zörögünk. Černá mindig otthagya maga után az ülésen a rágót. Hadd lássák... hadd lássák, hogy ez nem vicc, mondta a nővérem. A hölgyek sziszegtek. Amikor az a hűtlen nőszemély, a Jaga megfojtotta a férjét, a mór, Černá zokogni kezdett, ilyet nem lehet!, kiabálta. Ki akarták vezetni, közbeléptem. Barmok, mi bajotok a négerekkel, rivallt rá Černá a besúgókra. Aztán mesélt. Féltekenykedni kezdtem. Folytonosan.

Egy kitűnő darab után kiigazítottam a cselekményt. Volt egy álmom. Igazából az egész nem is így volt, amikor Ulysses hazaért, kinyírta ugyan a kérőket, de csak azért... mer' fiatalabbak meg szebbek meg gazdagabbak voltak nála, ő már egy vén kutya volt... ezek meg fiatal daliák, ne bámulj már így! Kinyírta őket, mer' úgyse csinált mást a szigeteken, egyfolytában csak öldökölt meg lopott, Kirkét is elvarázsolta, átvette a disznós bizniszt... hazaért a palotájába, és Pénélopé hűségesen várta, rendes nő... de Ulysses berontott, és aszondta: Bocs. Hűségesen és sokáig vártál. Harcolni voltam, férfi vagyok. Ezért akartál engem, nem? De bocs, megöregedtl. Magammal hoztam ezt a gyönyörű tizenhat éves rabszolgalányt. Hé, te lány! Emeld a kezed a fejed fölé, fordulj meg. Látod, Pénélopé, ezeket a melleket, ezt a feneket? Látod a sörényét, hogy hogy csillog a haja? Látod ezeket a fogakat? Eszedbe juttat valamit? Igen, ilyen voltál, Pénélopé. De az rég volt. Ugye nem baj, hogy őszinte vagyok, hm? Férfi vagyok, de hát tudod. Tudod, hány ellenséget zúztam tönkre és hány dalt írtam az útjaimon? De hát ezért akartál engem. Aztán megismertem ezt a csajt, Pénélopé, és most itt van! Egész életemben itt volt a szemhéjaim alatt, te csak az utamba keveredtl. Ez a nagy helyzet. Sajnálom, Pénélopé, minden szép volt. De most... most tűnj el.

Černá föltette a szemüvegét. Éhes vagy, barátom?

Aha.

Sajnos csak egy kis maradék szárított... mortadellám van. Meg kávé. De fekete. Kérsz?

Aha.

Talán jobban kéne igyekezned, mindig ilyenek dőlnek belőled... mi lenne, ha egyszer valaminek hepi endet találnál ki? Tudom, hogy nehéz, félsz?

Aha. Kicsit igen.

Egy dolgot nem bírtam. Amikor föltette a fekete szemüvegét, elvesztettem a szemét. Arra gondoltam, hogy a szemüveg mögött akárki más is lehetne. Ismertem a szemét, amikor zöld volt, de gyakrabban volt barna, apró pontokkal. Talán a fénytől függött, attól, hogy gyertya- vagy lámpafénynél, vagy nappali világosságban látom-e. Nem tudtam kideríteni. De aztán már az ágyban is szemüvegben volt. Mondtam neki, hogy ez nem jó így. Csak nevetett. Hidd el... neked is jót tenne... egy picit semmit se látni.

Annyira a testére és a leheletére koncentráltam, hogy néha nem is figyeltem a szemére. Megpróbáltuk álarccal is, néha meg párnát vagy huzatot tettem az arcára. Lehet, hogy az

ember néha azért mégis szeretne egyedül lenni. Csak a saját grimaszaival. Képtelenség folyton mosolyogni.

De a szívemben szerelem volt. Másnak nem is hagytam benne helyet. Így volt. Vele voltam a valóságban. Ezt tudom.

Néha... mégis behatolt az életünkbe más. Hazaértem, az utazás után még ott zúgott a fülemben Ficsúr szövegelése, Černá rádiót hallgatott, előbb Indiáról beszélt a kommentátor, aztán Pakisztán következett, csesztette egy sort Iránt, utána északról megin' dél fele vette az irányt, magyarázott valamit Egyiptomról, nem hagyta ki Líbiát se, semmi perc alatt körbepötyögte a világot, semmit se hagyott ki, valószínűleg meg kellett lazítania a nyakkendőjét. Kinyitottam az ablakot, és néztem ki az utcára. A nyüzsgésre. Épp valami tartálykocsi ment végig valamivel. Sárga volt.

Mi van?, kérdezte a nővérem egy idő után.

Semmi, asziszem, nem bírom tovább. Abszolút semmi sincs, semmi... hát nem veszed észre, hogy egymást érik a katasztrófák?

Vannak szép dolgok is.

Mik?

Megdermedt a fülemben a levegő, olyan volt, mint egy bazaltdarab.

Te, te, ne szövegelj, igyál valamit, gyűjts rá, gyere ide, legyél velem, igyekezz már.

Észrevettem, hogy új... pólója vagy miye van. A vállán semmi, két vékonyka pánt kivételével csupasz volt... fehér cucc. És egyébként is, igaza volt.

De akkor epét hányt. Csak a fejét tarthattam. És éjszaka, amíg be nem szállt a kocsiba Vadász... nem akart a tengerhez jönni velem.

Egy erdei úton álltunk. Megpróbáltam. Kicsit idegesen tébláboltam, és aszondtam Ficsúrnak: Vége a munkámnak. Megyek. Engedjen elmenni. Ficsúr a magasba emelte a kezét. Ez, tisztelt és kedves Potok úr, szóba sem jöhet! Gondoljon, amit akar, de semmiképpen nem szabad megfélemlenie a keleti vendégszeretetről. Most átmegyünk az erdőn, a tábornok úr elöl, aztán az új barátunk, mögötte pedig maga. Én maga mögött leszek, kedves Potok úr... nagyon kérem... értse meg... jó lenne, ha ebben a sorrendben is érkeznének meg, érti?

Igen. Ebben a pillanatban gyűlöltem... Vadászt. Annak idején az utcán, amikor szurkált maga körül a bambusszal, és én ott voltam mellette... vonyított, és az más volt... most küldetése van. De én nem vagyok holmi komisszár.

Elment mellettem, mintha nem látna. Mentünk az erdei úton, körülöttünk ferdén nőtt fák, egy mocsáron haladtunk át, figyeltem a tócsákban az apró állatkák bizarr útvonalait... a megnevezhetetlen élőlény szó, amit a laboratóriumokban használnak rájuk, hülyeség... egyelőre követem őket, aztán meglátom... egy szurdokon mentünk keresztül, és Vadász megállt. Egy fatörzs feküdt előtte az ösvényen. A harcokocsis meg Ficsúr odaszaladtak, és elkezdtek a vezetőjük előtt küzdeni a törzsszel... rólam le nem vették volna a szemüket, nevetséges volt! A fa gyökerei beakadtak, de ők nem vették észre a kuszaságot a csalán ölelésében. Kiszabadítottam a gyökeret, a fa teste, a törzs odébb gördült, és felszabadult az út. Vadász bólintott, és újra megindult. A harcokocsis valószínűleg megpróbálta lerövidíteni az utat, és belesüppedt a mocsárba... csak térdig, de eléggé bepánikolt... mentünk tovább, és Ficsúr mögöttem nem bírta

tovább, megin' elkezdte lökni a szöveget, én inkább a madarakat akartam volna hallgatni, mér' kell a végzetig emberi beszédnek kísérnie...

Potok úr, van itt egy roppant érdekes kulturális különbség, tudja, hogy a szülőhazámban ismeretlen fogalom a séta? Az emberek javarészt étel után kajtatnak. Talán csak a költők és a filozófusok szoktak sétálni, de ők most átnevelés alatt vannak... nálunk senki sem merészkedik az erdőbe, ott más az erdő, hitte volna? Legfeljebb tigrisölő bottal szabad megpróbálni, de nem, csak viccelek! A barátunk, aki az előbb oly óvatlanul letért az útról, több tucat kilométert tett meg a világ legveszélyesebb dzsungelében. Megszökött a táborból, és elindult Thaiföldre, ez a kolléga igazán kivételes egyén... ha tudna írni, érdekes összehasonlító tanulmányt írhatna, ugyanis sikerült túlélnie az átnevelő tábort a hazájában, egy másikat a szomszédos Laoszban, mert először csak addig jutott, aztán, gondoljon bele, a khmerek csináltak belőle pár éven át új embert... ezt is túlélte, pedig senki sem kérte tőle. Egy ilyen összehasonlító tanulmány végtelenül érdekes lenne, a dzsungelből is épen előkerült, és megérkezett Thaiföldre, ahol átvészelt még pár menekülttábort, és amikor éhes volt, bevallotta, hogy...

Akkor biztos ezér' volt annyira beindulva rá a Pavlína, nem?

A cinizmusa, Potok úr, nem teljesen helyénvaló, én itt egy fenomént mutatok be magának... hasonlítsa össze, kérem... ez az úr, aki maga előtt megy, valószínűleg az egyetlen ember a világon, aki ilyen utat tett meg, és mégis belesüpped a sárba az első nevetséges kis európai erdőben, ahol nincsenek sem kígyók, sem aknák... emberek sem, rajtunk kívül, természetesen. De mi barátok vagyunk.

Ó, igen, egyértelmű volt, hogy azonnal kimutatná a barátságát, ha csak egy kicsit is megpróbálnék ugrándozi az úton. Néha nyüszíteni szerettem volna, néha nyugodt voltam. Gyermeki énem nem akarta elhinni, hogy mindazok után, amit együtt átélünk, képesek lennének... hidegvérrel... ugyanakkor tudom, hogy a küldetéssel rendelkező emberek a legveszedelmesebbek. Komisszárok. Föladták az egyéni döntéseket.

Úgy egy órát mentünk ezen az erdőn át, és én még erdőt sose éreztem annyira. Talán megszokásból mindenét figyeltem, megjegyeztem, eltároltam magamban. Néha az jutott az eszembe, hogy az erdő tudja ezt. És hogy a barátom. Ezek a fickók körülöttem... ugyan keresztezték egymást az útjaink... de nekik liánok meg kígyók meg talán orchideák voltak a lelkükben, és talán még egy sárkánnyal is birokra keltek volna, de a medve csak az én génjeimben van... meg a fenyő is... az ő mocsaraik másmilyenek, fogalmuk sincs, hogy kell átmenni a bodzabokrokra és hogy kell kikerülni a szederbokrokat. A saját területemen voltam, és kicsit örültem ennek. Minden ellenére. Azt is tudom, hogy ők... hogy ők egyszerűen csak meneteltek a menedékük felé, mer' sok volt az ellenségük. De különben erről az erdei ösvényről, erről a csapásról nem tudtak semmit. Nem érezték azt, amit én. Aztán Vadász megállt.

Egy dombon voltunk, egy hasadékon jutottunk fel, és most fönt álltunk, takartak minket a fák, bükkök. Alattunk egy fehér tető világított, egy ocsmány, egyemeletes furnér-, műanyag és bádogbodega teteje. Ilyeneket szoktak maguk után hagyni az emberek az elfeledett helyeken.

Ficsúr megelőzött, világítottak a fogai, mer' mosolygott... maga az egyetlen vendégünk, Potok úr, reményeink szerint az egyetlen, nézze meg ezt... megmutatta, mi van a kezében... egy toboz volt... ez a termés, ez a felettébb különös és egzotikus termés számunkra minden szuperfegyvernél többet ér... hátradobta a tobozt a tetőre, és rögtön utána egy másikat is... pakk! pakk!... az erdő a kunyhó körül hullámozni kezdett... előbb a mozgást vettem észre,

aztán őket, ugrándoztak elő... így: hopp, hopp... a bokrok mögött rejtőztek ebben a késő délutáni órában... a harcokocsis meg én is csak bámultunk, ő örült is... lementünk.

A konyhó csak álca volt, a bokrok mögé gödröket ástak, azokban éltek... és vártak. Köszönésük nem volt több holmi vakkantásnál, nem fecsérelték az időt... biccentettem nekik... a kapitány megveregette a vállamat, de már nem hittem neki... a legfélelmetesebb figura így is, úgy is az ifjabb Ficsúr volt. De nem Ficsúr volt az, hanem egy... zombi. Lehet, hogy nem is tudta, hogy él. Úgy nézett az apucijára, mintha levegő lenne, és a nyakába ugrani se akart. Vadászra függesztette a szemét. Na, pofa be, mondtam magamnak... Mit tudhattam, milyen pokol rejtezik bennük. Mégis az ő oldalukon állok, még ha... Már senki se próbálta bebeszélni, hogy valakit még elő kell keríteniünk. Lassan, de biztosan a nap is kimúlt. Igyekeztem mindent nagyon megnézni. A világ tárgyai borostyánként kúsztak felém.

Volt ott egy kocsi. Annak a hét embernek, akiket kihoztam a gyárakból, meg a főnöknek elég hely volt benne. Meg Ficsúrnak is. Asziszem, nekem nem számítottak helyet. Indulni akartak a küldetésükre. Az enyém egyértelműen a végéhez közeledett.

Beszélni szeretnék a tábornokkal, mondtam Ficsúrnak. Nem tábornok... és nem ér rá. Odamentem Vadászhoz, és zúdítani kezdtem rá a szót franciául, lélegzetet sem véve, mint valami gavros. A... tábornok úr nem hajlandó a gyarmatosítók nyelvén beszélni, fordította Ficsúr. Próbáltam oroszul. Semmi. Akkor csókold meg a seggemet, te tarhonya! Ficsúr elvigyorodott.

Bemegyünk a házba, megfogta a könyököm, nem volt választásom. Ficsúr... Maga az elejétől fogva elárult minket, mondta. Nem, én magukkal vagyok. Ne hazudjon! Kivételesen nem hazudok. Akkor a többieket is idehozná. Nem akarom, leszarom őket. De a pénzüket, azt elfogadta. Úgyse hitték volna el, én mindössze el akarok húzni innen a nővéremmel... Tudom, mondta Ficsúr. És neki hisz? Megálltam... mintha belém mart volna. Ficsúr, ismered? Azt kérdezem, hisz-e neki... Hiszek... de. Épp ez az, mondta Ficsúr.

Bent izzott a levegő, nem szellőztettek. Közelről minden kusza volt és ütött-kopott, ki tudja, mióta áll ez a konyhó. A műanyag lapok azonban újabbak voltak. Odamentem az ablakhoz, és kinyitottam, háttal álltam Ficsúrnak. Még várjon, mondta. Túl sok a fény. Mi? Maga végig hazudott, Potok úr... azok a szavak... nuta, natana, chjura, malka... ez a maga totokja, pinuja, kéjkarója... megnéztem az összes szótárt, nem léteznek ilyen szavak... Hah, Ficsúr, most már léteznek! Ez igaz, tudja, hogy az összehasonlító irodalom professzora vagyok... komparatiztika, mond ez magának valamit? Még véletlenül se, de most már mindegy is, nem? Mire gondolt azzal a fénnel... Én, Potok úr, nemcsak hogy professzor vagyok, de ki is vagyok képezve mint... és Ficsúr nekiiramodott, abban a kis szobában ez nem volt könnyű, de ő apró volt és ruganyos, arccal a falba verte a fejét... az jutott eszembe, hogy megőrült, én vagyok az egyedüli normális ezek között az örültek között, mer' Černá szintén lőkött... Ficsúr kicsit kába volt, de újra nekiiramodott, és most megroppant valamije, a térde meg kicsit megroggyant, körözött a fejével... talán az orra, folyt a vére... elengedem magát, Potok úr, ezt meg most azért csinálom, hogy úgy nézzen ki, mintha elintézett volna, amin, nevette el magát, le fognak döbbsenni... én keresztény vagyok, Potok úr, de a családom, már akik még élnek közülük, ők buddhisták... és mondok magának valamit, olyan szavakat, amiket nem ismer, valami apró szobrocskát húzott elő a zsebéből, egy kis démont... aranyból lehetett... lenyeltem a kommentárjaimat... ez a SAKYRA MUNI, mondta Ficsúr, Párizsban csináltattam, és ez a családom Szerencseistene, elengedem magát, mert lehet, hogy valaki egyszer... ugyanígy elenged valakit az én embereim közül... már sötétedik? Már sötét van? Közeledik... a félhomály? Kisebb agyrázkódása lehetett az ütésektől, ó, a kiképzés... mer' leült, és elővette a puskáját... hangtompítós volt, láttam ilyet a moziban... és aszondta... ha már sötétedik, hát

fusson, és kérem, szedje a lábát, nehogy elkapják, mert még egy esélyt nem adhatok, nekem a tábornok valószínűleg egyet sem ad, látta a fiamat? Most szétzúztam az arcomat, de legalább jól éreztem magam a maga társaságában, lehet, hogy sikerül végigvinnem ezt az ügyet... malka, totok... pinu, igen, a költészet határait ide-oda lehet tolni, akár a kínai államalakulatokét... megdermedtem, és az ablakból aszondtam neki... totok, ezt a nővérem találta ki... Tűnj el! Gyerünk! És meghúzta a ravaszt, az hallatszott, hogy tok!, aztán megin': tok!, és a felkiáltójelet nem csak úgy odabiggyesztem, és amikor futtomban hátranéztem a hegyoldalon, láttam, hogy Ficsúr már nem ül a széken, a szék felborult, nem láttam el odáig, nem egy tócsában fekszik-e... rohantam... de fönt lefékeztem, majd hülye leszek átcsörtetni az erdőn... és elkezdődött... hopp, hopp... előbújtak... hagytam őket, előttem voltak meg oldalt is, és lassan és nesztelenül elindultam a másik irányba... de nem valami trotlik voltak, ezt világosan láttam. Talán csak az az egy előnyöm volt, hogy én otthon voltam ebben az erdőben, hogy ezt a játékot játszottam gyerekkoromban, most rabló voltam, de a pandúrok vészesen valódiak voltak, a vámpíroknál is rosszabbak... lassan kúsztam előre... ők inkább futottak, asziszem, csöndben és meggörnyedve... és amikor az első bükk a törzsét és a koronáját kínálta, elfogadtam, és órákig fönt maradtam... reggelig kettőt is láttam, jöttek, szimatoltak, és a kezükben... a kezükben csak vékony botok voltak, teljesen beijedtem... másnap lelopóztam a hegyoldalon, már csak egy kis tempót kívántam magamnak, csúszkáltam a lejtőn a kövek közt, párat ki is tudtam kerülni... és amikor megkerültem egy sziklatömböt, Ficsúr fia ült ott.

Bot volt a kezében, ült, és bámult rám, egy kukkot se szólt. Ledermedtem. Remegni kezdtem, nem tudtam uralkodni magamon. Asziszem, aszondtam: Á. De ő nem mozdult, álmodtam? Belerúgtam egy kőbe, a zombi legyintett. Elmentem mellette... és még mindig résen voltam. De aztán... könnyes volt a szeme. Amikor megremegett a feje, egy kövér csepp hullott le az álláról. Fura teremtmény. Visszamentem mellette az erdőbe. Integtettem utánam.

Aztán rohantam: elég!, mondtam magamban. A föld... helyenként teljesen érintetlennek nézett ki, de aztán elértem egy helyre, ahol egy barázda húzódott a földben, jó hosszan... Közelről láttam, hogy egy árok az, fölötte korhadt kis fahidak... szétszakadt, rozsdás szögesdrót... talán még a háborúból maradt itt, jutott eszembe. De melyikből, súgtam oda énem kíváncsi részének, de a bennem levő menekülő a kérdőjelet három egymás után következő pontra cserélte, és megin' futni kezdtem.

Végül elértem az országutat. Iszonyatos állapotban volt, folyton attól féltam, hogy a következő kanyar után eltűnik a burkolat. Aztán... nem tudom, mennyi idő után, ismerős zúgást hallottam, ez teljesen kizökkentett... mer' a lehető legfurább és teljesen természetellenes volt, hogy ezen a vidéken abszolút nem lehetett gépeket hallani, se robotikát, se körfűrész, semmilyen motort, erre nem repültek repülők, a kiszívott levegő ezüstcsíkját húzva maguk után... és jelzőlámpák se csipogtak, semmi. Ilyesmi már nincs is.

Egy ócskavas volt az, egy agyonfoltozott kocsi, a fickó összerendezte, amikor előjöttem az erdőből, de megállt. Jó napot, nem vinne el engem, kérem szépen? Alázatos arcot vágtam, és további nyelvi patronok voltak a tarsolyomban. Mi... merre mész?, kérdezte. Nagydarab faszi, fekete pulcsiban, idősebb nálam. És a nyakában... ezüst! Nem akartam hinni a szememnek.

Tejesember volt, tejeskannákat vitt a pikapjában. Ez jól jött nekem. Ezzel üzletelgetett, amennyire értettem. Elindultunk, és ő mesélt.

Elköltözött a városból. Ez az egész régen katonai terület volt, mesélte, a könyöke az ablakban... áttelepítették innen az összes falut. Csak most nyitották meg, a forradalom után. Katonáék elhúztak valahova, a ruszkik is. Forradalom volt, teszerinted? Mondtam neki

valamit. Stratégiai fontosságú terület, az ott arra, intett a kezével, Lengyelország, az Ukrajna, ez itt asziszem, Szlovákia, arra meg nincs semmi, viccelődött. Dumáltunk.

Elviszlek Ušanicába, ott van vonat. Hogy a jó életbe kerültél ide? Á, semmi, csak csavargok, kicsit körülnézek... Tudom, bólintott. A helyiek ritkák itt, mint a fehér holló, babonások. Van erre pár ruszin, a hegyekben, csak vodkáért meg rágóért jönnek le... ide csak városiak járnak. A közelben van egy gyerekes család. Meg egy juhász. Itteni... el se hinnéd, hogy hogy beszélnek ezek. Állítólag kísértet van itt. Itt legutoljára nagyjából a benderek kísértettek. Meg állítólag van valami gyár is, még a háborúból. Lenn a föld alatt. A németek után állítólag a ruszok újra beindították. Legalábbis ez a szóbeszéd járja. Egyszer volt itt valami földrengés. De különben az égvilágon semmi nem történik, azért emlékeznek még rá. Remegett a föld.

És te micsinálsz itt?, kérdeztem Beszédest.

Én... találtam itt valamit!, mondta lelkesen, és megállt. Megijedtem, még egy flúgos... hátravitt, és a kocsisomagterében egy csomó plédet terített szét, mindenféle különleges kő volt rajtuk...

Természetrajzon biztos vettétek, trilobiták! Szeretetteljesen kezébe vett egyet, és forgatta, hogy minden oldalról lássam... fölfedeztem egy barlangot, százával vannak! Boldog arcot vágott. Csodálatosak, gyönyörű darabok... de még van valami, mondta és kacsintott. Virágok! Ezt ismered? Egy sárga virágot húzott elő a zsebéből, és összepréselte az ujjával. Erős illatot éreztem.

Hát honnan ismerném?

Sáfrány... rétszámra van belőle, bevizsgáltatom, nem mutáns-e... ha akarsz jönni a szedőbrigádba, biztosan megegyezünk!

Szinte leküzdhetetlen készletet éreztem... előbb el kell mennem a barátnőmért.

Hozd el őt is, mi az akadálya?

Állati rendes vagy... mondtam neki őszintén... Černát ide... lehet, hogy igen, lehet, hogy nem... lehetőség van. De főleg anyagot kaptam az álmodozásomhoz.

Hadd tanácsoljak valamit, mondta, amikor már továbbindultunk... nyiratkozz meg, errefele hülyeség feltűnősködni... nem szeretik az itteniek.

Sehol nem szeretik.

A város az más... itt mindenki tud mindenkiről, még akkor is, ha kilométerekre laknak egymástól. Itt rögtön tudja mindenki, ha valaki új érkezik. Vagy ha eltűnik.

Ez nem tetszik, mondtam.

Ez van, nincs mit tenni. Egy darabig hallgatott. De aztán azt mondta... ja, elégedett vagyok itt, aki legeltet, az is... de nem tudom, meddig... néha asziszem, megtaláltam a helyemet... néha meg azt súgja valami, hogy minél előbb el kell húzni innen... van itt valami fura, az biztos. Nem tudom, mi. Hol tegyelek ki?

A pályaudvarnál. Ez Ušanica?

Aha.

Atyaisten!

Megszokod.

Hajts tovább. Gyerünk!

A pályaudvar előtt Vadász állt.

Lebuktam a padlóra, a bádoghoz préselődtem. Új ismerősöm megértő volt, továbbhajtott... ruszki volt?, kérdezte.

Nem. Nem tudom.

Valami kazah, kalmük vagy mi... mondta a fickó, szökevény? Sok van itt belőlük, nem fűlik a foguk Oroszország anyácskához, Németbe akarnak menni. Ott aztán marhára várják őket. Az apjuk porig rombolta az egész országot, a gyerek mégis ott látja a szabadságot. Nem semmi, hogy forog a kerék, mi? Rég nem beszéltem már senkivel se normálisan. Itt a porcelángyárban mongolok melóztak. Mint egy mongol a porcelánboltban, errefele ezt mondják, jó, mi? De nem ment a dolog... a helyiek miatt. Csodálkoztam, hogy ennyire nyíltan beszél. Seftelsz velük? Eszedbe ne jusson, fegyvert árulnak piáért, de mindenféle bandák vannak a dologban... előre szólok, normálisnak nézel ki... Te hova mész?, kérdeztem. Be kell mennem a laborba... az... az Mezilavoriében van, tudod, hol van?

Nem.

Akkor most majd megtudod.

A kocsi végiglavírozott a betonon. Élő embert csak a paprikapiacon láttam. De a piac szép volt. A betont kivéve. Beton. Műanyag lapok. Kátrány.

Ide, pont ide tették az erdeieket, hát érted ezt? Panelba! Elvették a földjüket. A házaikat a levegőbe repítették, minden eltűnt. Hogy ne legyenek tájékozódási pontok. És ingyen kaptak tévét, érted? Jutalomként... érted? Az aztán rendesen tönkrevágta őket. Stratégiai fontosságú terület... azt tudod, hogy erről a területről térkép sincs? Vagy szándékosan hiányosak. Pár évig eltart ez itt még! Mindenhol piások fetrengenek! Ez itt lehet, hogy azt akarta, hogy elgyúrjam, hogy aztán tejjel nem kelljen. Ezzel az ócskavassal nem tudnék eltépni. Aszta, figyeld, a sarkon túl ott állnak a haverjai, tényleg meg akarják próbálni, én meg aszítottam, hogy csak az agyam indult be. Csóválta a fejét.

Itt nem volt semmi gótika, semmi, bazmeg, okított a megmentőm. Barokk, ugyan már! Esetleg pár festett láda, különben semmi... pásztorok, öregem. Nomádok. Középkor, aztán Sztálin. Kunyhók, aztán panel. Nagyot néznének a tatárok, ha visszajönnének. Van pár kis fatemplom, nehogy szó érje a ház elejét, a zsinagógáknak is annyi, zsidó itt nem maradt, itt nem, egy se, a legközelebbiek Preszburgban vannak... különben itt csak bolsevizmus van, és az is marad az örökkévalóságig, már az épületek miatt is... nézd, ott a múzeum, abban van az a híres ruszin... a nevet nem hallottam, mer' majdnem elgyúrtunk egy macskát... hájasan feküdt ott, csapkodott a levegőben a karmaival... valami után, nem volt hajlandó megmozdulni. Fekete volt, milyen lett volna. Végül mégis átfutott az úton.

A vonatban szenderegtem, épphogy csak az álom szélén, élveztem... most, kedvesem, kapjuk magunkat, és elhúzzunk valahova... talán a tengerhez, de nem feltétlenül, a nap ámolypott... talán a sáfránytól volt, de lehet, hogy más illatoktól... egyedül voltam a kupéban.

Gyarak süvítettek el mellettem izzón, aztán ledöngölt erdei utakat láttam, hívogattak, kipróbálnám őket, mind hozzá... és hozzám vezetnek, valahova, rengeteg van belőlük... aztán besötétedett felettük.

Ficsúr, te nagyotmondó, megfigyelő és boncnok, érezd jól magad, ahol vagy, és köszönöm... a közelgő éjszaka lesz az én ünnepem, megajándékoztam magam vele, magányosan akartam eltölteni.

Ilyen voltam régen is, valahányszor busszal vagy vonattal mentem, átadom magam a leggyerekesebb álmodozásnak, nyugodtan osonok az arany élen mindenhova, ahol az élet... a visszfényeivel érintkezik, ott, a sejtett fal mögött a történetben.

Az álmot a magány hívja elő, apró adagokban mámorítóbb, mint a pálinka, nagy adagot, azt nem, azt már nem kérek... bármilyen út, a talpfák, mondjuk, vicces dala és sötét dobogása, süvítő szél az alagútban, fáradtság, maga a világmindenség közepe... önnéző, a dolgok érzékeny érzékelője, és főleg: egy madárnő vagy egy kedves mánia szárnyain, ezeket a dolgokat ki kell tépni a mozgásból: kimerült, de győztes dzsungelexpedíciók, kalandok a sztyeppeken és a titokzatos városokban a világ végén, mindenütt, ahol lián módjára fonódnak körém a barbár hercegnők, és ahol a csak látszatra félelmetes sámántáncok görcseiben köszöntöm a víz és a föld szellemeit, a szellemeimet, a birodalom szellemeit, az élelmemet, ezt az új utakra vivő energialöketet... egyedül is lehetsz, ha benned van a nővéred... élvezni a hosszú éjszakát, nemrég még egy szörny gyomrában, a földgolyóval a párnám alatt alszom. Nem forog.

Utad során időről időre magasról szarjál magadra, figyeld a faágakat, ahogy biztonságos távolságra a vonattól a levegőt vágják, kiköphetsz az ablakon is, vagy nézheted benne az elmosódott arcodat, figyelheted a képedet. Miközben mozog.

Belépett a kalauz, figyelmesen lekapcsolta a világítást a folyosón, a fény bántotta szememet, hunyorogtam... robogtunk át egy alagúton, odaadtam neki a jegyemet, nevetséges sapka volt rajta... a gombokon embléma... az alagútból fény ömlött be, Vadász állt előttem, üres tekintettel, a kezében vékony bot, forgatta a csuklóját... tudom, hogy az egyik végén tompa, a másik vége viszont hegyes... fölugrottam, bevertem a fejemet az ablakba, és fölébredtem... na, mi van, fiatalember, mondta valaki... egy öregasszony ült ott, csurom izzadt voltam... rosszat álmodtam, vegyen egy mentolos cukorkát, tisztítja a leheletet, fiatalember... Köszönöm, nem kérek, leültem... úgy nézett ki, mint Macešková néni, idős nő virágos kendőben, mint a nagymamám... de ki kellett mennem vécére, pár pillanatra a mosdó fölé támaszkodtam, azt mondtam a tükörnek: És üdvözzöl Černát, megmosakodtam... az öregasszony már nem ült ott, lehet, hogy eltévesztettem a fülkét, lehet, hogy rossz irányba indultam, nem tudom. Gond nélkül és nappal érkeztem meg.

A Déli pályaudvaron - itt vadászott annak idején a megmentő Bohler az embereire - nagy volt az élet. Talán túlzottan is nagy. Most megszámozott rendőrök is mászkáltak itt már, az emberek a sarkok felé nyomultak. Oldalt álltak és bámészkodtak. Ittam egy kávét, aztán valami olyasmit csináltam, amit még soha az életben. Virágot vettem Černának. Nem tudtam, hogy fogadja majd. A rózsáé, de ez valami más. Volt koszorú meg gyertya is, csak fintorogtam. A padlásra úgy szaladtam föl. Nem volt ott. Senki nem volt. A lakás ragyogott a tisztaságtól. Mintha soha senki nem lakott volna benne. Nem is tudtam, hogy porszívónk is van. Sehol semmi üzenet. Leültem.

Lassan hömpölygött az idő, átcsaptak egymáson az órák. Fölöttem is átcsaptak, nehezek voltak. És sötétek. Kihúztam a fiókokat, de... ha találtam is papírokat, nem néztem meg őket. Ez nem való, ezt belém verték, erre megtanítottak. Nem ment bevásárolni, sétálni, akkor hagyott volna üzenetet, elvégre beszéltünk telefonon. A csokor a padlón hevert. A vázákat üresen hagytam. Még mindig nappal volt.

Most, Černá, most, amikor megszabadultam a zsaruktól, most, amikor kimásztam a csapdából, a nagy csapdából... mért most?

A KÖRMÖM ALÁ KÖTÖTTEM A HAJAKAT •
 NA, MEGYÜNK!, MONDTÁK NEKEM • MEREDTEN ÜLT •
 KI A NŐVÉREM • AZ ERDŐBEN LÁTOM ÉS... A HEGYEKBEN •
 MIT KELL CSINÁLNO M • A KÚTJUK • VARJÚSZÁRNY

Kint lassan megint' minden sötétedni kezdett, megint' jött a határvonal... ültem, valami elkezdődött és nem fejeződött be, önállósította magát, beszippantott, úrt, nyugtalanságot éreztem magamban.

Rágyújtottam egy cigire, és amikor beindult már, kerestem az illatát a fotelban, ahol ült, fogtam az evőeszközöket, amikkel evett. Epe tolult a torkomba, és a szememben a fény nyomását éreztem. Hagytam elvakítani magamat, és tapogatóztam a folyosón, az előszobában, ahol sötét volt, nem gyújtottam villanyt.

Az ágyban megtaláltam néhány hajszálát, szorosan egymáshoz kötöztem velük az ujjaim, kettőt-kettőt. A fürdőszobai lefolyóban újabb hajszálakat találtam. Hollófeketéket. Szereti a vizet, a tisztaságot, de mindent nem takaríthatott el maga után. A körmöm alá kötöttem a hajakat, jobban éreztem őket, ha fájdalmat okoztak. Illatoztak, még úgy is, hogy vízben voltak, vízben, ami az ő bőrén folyt végig.

Este volt, néztem ki az ablakon, az utcán emberek mentek, műemberek is, mutánsok, ilyen magasról nem lehetett megkülönböztetni őket, de páran mégis elárulták magukat a járásukkal, a lopakodó mozdulataikkal. Ez az én utcám, az én kerülem, az én városom, mondtam magamban, dehogyis, senki nem birtokosa semminek, legalábbis hosszú időre nem. A szomszédos kocsmából veszekedés hangjai hallatszottak ki, a részek kirontottak az utcára, megálltak a lámpa alatt, a gyér fényben. A lámpaoszlopnál a tócsában egy kutya állt. Lefetyelte az esővizet. Bérházak mállott vakolatú falai, az ablakokban vasrácsok. Szemétkosár, vízelvezető csatornanyílás, előtörő párafelhő. A párán keresztül nem lehetett látni a plakátfelületet a színészek arcával, a politikusplakátokat sem. Aztán ebben a párában állt valaki, nézte a kezét, fel-felemelte. Egy cigány. Lehet, hogy épp most érkezett valahonnan a hegyekből, Szlovákiából. És nem látott még ilyet. Játszott a párában, aztán elment. Ő is részeg volt, a falakba kapaszkodott. Fénylettek a sínek, és amikor csörömpölve végigment rajtuk egy villamos, hidegen tovább világítottak. Itt kell végigmennie, mondtam magamban. Itt kell egyedül végigmennie? És mindenki másnak is? Ez senkinek sem lehet jó, ennek nincs értelme, ezt mégse akarhatta soha senki. Ezt a várost, ezt az utcát, ezt a magányos járást.

Rágyújtottam még egy cigire, és keringtem a lakásban, zenét hallgattam, ahogy reszkettem, minden kiszóródott a zsebemből, térképek, gyógyszerek, cigipapír, kések, zsilettpengék, bokszer, kaparók, szíjak, jegyzettömbök, játékok. Megpróbáltam a körmömmel lyukat vájni a parkettába, ott voltak ugyanis a pisztolyok meg a gépfegyverek, a könnyebb modellek fém alkatrészei csillogtak ebben a ragyogásban, belefájdult a szemem. Megfeszítettem az íjat, elpattant a húr, és süvítve felhasította a bőrt a csuklómon, fölsértette a tetoválásom. Aztán fogtam a szögeket, és Szög Bratyót a térdemen hintáztattam, megtisztítottam a bőrét egy henteskéssel. Ez felébresztette kutyákat a házban, csatlakoztak a rituáléhoz. Degenerált városi kutyák, de ez a sejtjeikben van. Persze, tudom, minden másodpercben... meghal valaki, megégetik a talpát, kényszerzubbonyba rakják, odadobják a disznóknak.

Talán... ez a lehetőség megvan, talán én nem kerülök sorra... most te, valaki, itt fekszel egy hideg csapdában, a sötétben, egy nappal, egy órával, egy perccel a szenvedés előtt, aztán

megjön, egyszerre csak itt van, hallod az ordításodat, és a vakító fájdalom egy ragyogó és nehéz pillanatában egészen biztosan tudod, hogy létezel. Ez elől senki meg nem menekül, egyik életedben megjön a fájdalom, élesen és biztosan tudni fogod, hogy létezel, egyetlen pillanat lesz, fájni fog, hogy érezd, hogy valós vagy.

A Bog. Hogy tudjad, hogy a fájdalom valódi, minden más csak kulissza, álságos álca, az első elszívott cigik, félénk csókok, kötetlen évődés. És miért te... miért te, miért nem én? A választ már tudtam.

Könyörögj hát magadnak időről időre időért, hogy legalább a pillantásoddal megsimogathasd az aknavetőidet, a tribünjeidet, a ganjaidat, szép lassan magamba szúrom az égő lándzsát, a nap égeti a sisakomat, a megszáradt pörköket a bőrkabátodon megin' vér és genny önti el, élnek. Hol vagy, nővérkém, te bestia. Sötét volt, a szobában csak a fém sápadt fénye világított... ragyogott... azér' csak elloptam egy urándarabkát a nagyokosoktól, feltűnés nélkül eltulajdonítottam, simán ment... tudtam, kinek adom majd. Talán.

Feküdtem az ágyon, és vártam, ültem a sarkamon, és vártam, egy másodperccel azelőtt, hogy elfordította a kulcsot a zárban és kinyílt az ajtó, már tudtam, hogy megjött. Megszimatoltam a közelségét, megéreztem az illatát? Talán szelte maga előtt a levegőt és hullámot küldött felém, ahogy élő szépségében mozgott? Átöleltem, és olyan erősen szorítottam, hogy nem hallottam a válaszát, mondott valamit, gondok, gondjaink vannak, segítek, megcsinálók mindent, amit kérsz, mondtam, ekkor már egymás mellett feküdtünk. Mivel hajnalodott, láttam az arcát, belülre vágytam, látni akartam a koponyáját. Akarok neked mondani valamit... valamit csinálni kell... igen, most csinálnunk kell valamit, beleharaptam az ajkába. Talpát a sípcsontomnak feszítette, a fenéke fönt a combjaimnál, szinte nem is éreztem, kellemes teher volt. Éreztem a leheletét az arcomon. Aztán félrehajolt, beleolvadt a falba: Légy óvatos, jövők hozzád, hallottam.

A csengő berregésére ébredtem.

Kába voltam, meztelenül feküdtem. Ha nem veszek róla tudomást, nincs is, motyogtam, vagy csak gondoltam. De a csöngő tovább berregett.

Felöltöztem, nadrágba meg ingbe csomagoltam magam, az ezüstömet nem vettem le. Vohřecký volt, meg Viška, bejöttek.

Vohřecký kinyitotta az ablakot, Viška megállt előttem, és vigyorgott. Eszembe jutott... végre előttem volt a képe, hirtelen előugrott csupasz emlékezetemből... széles váll, erős faszi... kopa... hah, Viška... mondtam, tudom már, 12-es tömb, cé, Pankrác, a börtön... ő volt az, ugrott be, az alapján, amit Hadraba mondott róla... igen, gyerekek, vajon kicsinált egy kisfiút vagy kislányt?... az volt az a híres cella... hiszen nem messze voltunk onnan Bohlerral meg valami zöldségessel, engem amnesztiával kiengedtek, Bohlert nem, ő három évet leült, valószínűleg azér', mer' pap volt... azt a cellát, ahol Viška volt a gyilkosokkal, ugatónak hívták, esténként néha arra ment a smasszer a farkaskutyájával, ez a kutya parancsra tudott ugatni, hogy ne lehessen hallani, hogyan verik ezt a ferde hajlamút... fura, még a börtön legdurvább figurái is gyűlölik azokat, akik gyerekekkel csináltak valamit, és alsóbbrendű embereknek tartják őket... azér' csatlakozott hozzájuk, nehogy szétverjék a kölykök, a baszógép... jó napot, mondtam Viškának... rámosolyogtam... szépen feltört, hát nem?

Ülj le, mondta Vohřecký, jobban jársz, ha leülsz.

Hogy találtak meg? És ő hol van?, bukott ki belőlem.

Moriaková kisasszony?, kérdezte Vohřecký, jaj, barátocskám, de nagy hülye vagy te, ő is leült.

Ez nem lehet igaz, nem hiszem el.

Olyan mélyre süllyedtél, kishaver, mondta Vohřecký, hogy már nem is burkolózol dacos hallgatásba, ha kérdeznak.

Evka cařka? Evka cařkára, rá gondol, mondta Viřka... Evička szajhácskára, arra gondol, a kretén.

A vietnamiakat vagy kicsodákat keressétek meg magatok... Černához meg úgyis kevesek vagytok.

Hozzád viszont nem, öcsi, mondta Vohřecký, és komolyan gondolta... hozzád sokak, bámulatosan sokak vagyunk, mondtam neked, hogy átnéztem az aktáidat, és ez még nem minden... megtaláltuk ugyanis Závorovát is... mit szólsz?

Hallgattam.

És meghalt.

Ne mondd ezt! Nem tudsz semmit, te kopó.

És szerintünk te csináltad.

Csak nem?

Most már tudjuk, hol volt éveken át. És tudod, hol találtunk rá, vagyis arra, ami maradt belőle? Egy szénrakás alatt... egy pincében. De hát te tudod, hol volt. Barbara Závorová, szép lány... megfojtották. Szar ügy, mi?

Fogalmatok sincs semmiről...

De ez még nem minden, Vohřecký felugrott, megragadta a vállamat, letépte az ingem, egyetlen rántással leszakította a gombjaim... Viřka csak nézett.

Tessék, ez az, mondta Vohřecký... és tudod, van egy nő, aki fölismerné a gyilkost... elég pontosan leírta nekünk, mi volt az illető nyakában, szentfázék egy öreglány, de nehogy aszidd, hogy még ott lakik... és pont valami ilyet írt le, mint itt ez a te szented, te szarházi. Egyáltalán ezüst?, igen, úgy néz ki, az. Szénért ment az öreglány, és látott titeket, téged meg az áldozatot, bejedit tőled. Jegyzőkönyvünk van róla. Azt is látta, hogy megerőszakoltad a csajt.

Nem igaz! És ez egy Madonna!

Aztán megfojtottad. A laborban is ezt fogják megállapítani.

De a Madonnát nem tépték le. A nyakék továbbra is ott volt a bőrömnön. Hideg volt.

Te ölted meg Závorovát. Na, megyünk, te szörnyeteg. Fölállni, megyünk az őrsre. Tárt karokkal várnak! Jól megnézik majd maguknak a művész urat...

Ülve maradtam.

Vagy inkább máshova menjünk... inkább utazzunk egyet? Te mit gondolsz?

Az, hogy a kocsiban ott ül Rudolf, abszolút nem érdekelt, de... de a vezető melletti ülésen... rajta volt a szemüvege, rezzenetlenül ült, még a fejét se mozdította... még mindig azt reméltem, hogy kényszerítették, hogy miattam hozták... azután is, hogy megtalálták, tudták... de alig értünk ki az autópályára, Viřka, aki a volánnál ült, elkezdett baromkodni, dudált egyet, aztán még egyet... a gyógyszerháznál dudálunk egy jót, a jelre előjövünk, és... felém fordult, és nevetett... ettől kész lettem, teljesen kész... nem szóltam semmit, de amikor Viřka... rátette a kezét Černá combjára, és aszondta: Evka cařka, ő kibírja... hű, de bírja az előreugró állú kis

ribi, na, ezek a fogak tényleg rászolgálnak az elnevezésükre... a heges fogkirálynő... ekkor bevágtam egyet Rudolfnak, mellettem ült, aztán ordítani kezdtem Černának.

Viška úgy nézett ki, mint aki erre várt, lefőkezett, kiugrott az ajtón, de Vohřecký megállította... fogtak engem... és Rudolf azt duruzsolta csillapítóan a fülembe: Meg kell lennie, ne haragudj, ne csodálkozz, te magad cseszted el, aztán egy tűt szúrt az alkaromba... az ér hálásan kínálkozott fel a fecskendőnek, szívta be magába, engem nem érdekelt, mi az, csak a barátnőm fekete bőrkabátját és haját láttam... hátulról. Tehetetlen voltam.

Amikor magamhoz tértem, nappal volt. A hátsó ülésen ültem, és az első, amit láttam... Hellóka, mondta Vohřecký. Valami... kis fatemplom előtt álltunk, még a pókhálókat is láttam a sarkokban, meg a harangtornyot, Vohřecký megérintette a vállamat, egész finoman... ébredj már föl, gyerünk... rajta kívül csak Černá volt még ott, elől ült, háttal nekem... vedd le a szemüveged, kedvesem, nézz rám, csak egyszer... kérleltem... Kuss!, parancsolt rám Vohřecký, Černá meg se moccant... Evka cafka, örültem, hogy Viška nincs ott... kajálni mentek, tájékoztatott a másik kopó, kérsz te is valamit? Černá, ez nem lehet igaz, nem tudom elhinni... hirtelen összerázkódott, kinyitotta az ajtót, bevágta, elment.

Ez nem megy, öregem, hogy ilyet csináljál, aztán minden oké legyen, mondta Vohřecký... most szépen megmutatod nekünk, hol vannak, aztán szabad vagy, mint a madár... mindjárt indulunk, nem akarsz kajálni?

Nem.

Evička csak elment kicsit hókamókázni ezzel a huligánnal, viccelődött Viška, aki bár vezetett, néha mégis rám kacsintott, csak úgy... egyszerűen szerelemből, ugye, cicuska? Ó, Evka. Hisz Evka cafka kedveli itt ezt a papukát. Há nem? Hmm? Megin' megfogta a combját.

Rudolf mellettem hallgatott, láttam, hogy izzad. Odaviszlek benneteket, mondtam Vohřeckýnek, csak maradjon már kussban... Oké, Michal, mondta Vohřecký, elég lesz... Menjete a picsába, én vezetek!... előttük szégyelltem beszélni Černához, aztán hirtelen rájöttem, hogy meg akarok halni, ez a gondolat hasított bele az agyamba, és ott is maradt... én megyek elsőnek, mondtam magamban, és soha többé nem is jövök vissza ebből az erdőből, nem akarok élni, ez a vég... kicsit féltem Szukától is, sejtettem, hogy itt van valahol... ott álltunk meg, ahol annak idején Ficsúr is megállt... hiszen nem is olyan rég volt, azóta összeomlott az életem... kint Vohřecký egy övvel összekötözte a kezemet... leültem... Viška belém rúgott, a nővérem... Černá látta... ezt ne, mondta Rudolf, röhejesen festett, ezek közt a tuskók közt olyan volt, mint egy diák, Vohřeckýnek lógott le a hája, Viška meg úgy nézett ki, mint egy birkózó...

Pár lépés után Rudolf eloldozta a kezemet, maga előtt vezetett... csak egyszer álltam meg, ott, ahol a harcoksis belesüppedt a mocsárba, és láttam, hogy Černá a kocsiban maradt, föladozott... föláladozott engem, ki tudja, mi miatt... ezt a Szukás dolgot elmagyaráznám neki, nem, nem, hallgattam volna... szóval akkor végig... valószínűleg még mindig kába voltam az injekciótól, ezért nem haraptam a földbe, hanem inkább továbbmentem rajta... nem engedik, hogy beszéljek vele, lehet, hogy többet már nem is látom, akkor se, ha valahogy áttörném magam hozzá az erdőn... megálltam, várjatok, légszti, várjatok, mondani szeretnék valamit... megálltak, talán mer' halkan beszéltem... Mi van?, szólalt meg Rudolf. De hát... de hát ezek nyolcan vagy kilencen vannak, katonák, semmi esélyetek ellenük.

Betojt az uraság!, mondta Viška, mint valami hölgyike, mi? Nyugi, mondta Rudolf, és továbbtoolt.

Aztán a völgyszakadék szélén álltunk, egy követ szorongattam a kezemben, hogy a tetőre dobom, és utoljára odasúgom Vohřeckýnak... ne hülyéskedjen, ezek... ezek... nem fogják hagyni magukat... az egyetlen esély az, hogy már elmentek... de a fák közül egy árnyék surrant elő, és odajött hozzánk, Vadász volt az, és Rudolf széttárta a kezét, és aszondta: SAKYA, uram... SAKYA... mi vagyunk azok... még egyszer kimondta ezt a szót, aztán kiguvadt a szeme, megroggyant a térde, és egy vékony bot állt ki a nyakából... Vohřecký két lépéssel volt előttem, a hóna alá nyúlt, de aztán fölhördült, a hasához kapott... és én már rohantam is... és elkezdett mozogni az erdő... megin' hallottam, de főleg inkább éreztem a hoppozásukat: hopp, hopp, valaki előrohant a bokrok közül, kinyújtottam a lábamat, aztán megin', és a szemem sarkából Vohřeckýt láttam, fehér ballonkabátja felfújódott a szélben... a sarkában voltak, valószínűleg végleg el akarták intézni... megálltak, de megin' közvetlenül mellettem: hopp, hopp... egy ág csapódott az arcomba... Rudolfnak hála nem voltam megkötözve... belesüppedtem volna a sárba, de a moha színe alapján... valahogy sikerült átugranom... attól, amit az erembe szúrtak... egyáltalán nem fájt az oldalam, tudtam lélegezni... tulajdonképpen egész úton, amíg nem tudtam magamról, pihentem... és most megtudom, ott van Černá, még hozzá egyedül, a többieket elkapták... megtudom, és ez szárnyakat adott... levágódtam a kövek közé, és óvatosan mászni kezdtem közöttük... egy árokban vagy miben kifújtam magamat... és az ereimben megint boldogság áradt szét... de gyűlölet is... mer' ha így elárult, sejtettem, mit fogok csinálni... ott a kocsit... aztán meg is láttam, de már nem bírtam gyorsabban futni... Viška rám vetette magát, várt rám, félreugrottam... a kocsinál voltam, Černá markolta a volánt, gyerünk, indíts, Viška rángatta a kilincset, bevágtam a félig kinyílt ajtót, felvonyított a fájdalomtól... indíts, te segg, mire vársz... Viška lassan megkerülte a kocsit, és beült mellé... indíts, kislány, most adj gázt, kuplung föl, úgy, ahogy tanítottalak... itthagyjuk ezt a barmot, oké?

Viška pisztolyt fogott rám. Mindketten levegő után kapkodtunk. Černá elindult.

Itt vagyok még, Černá, sziszegtem. De ő semmi. Már nem sokáig, mondta Viška. Állj meg annál a kazalnál, Evka. Ja, itt. Te meg mássz ki. És irány a mező, mozgás. Na, mássz már! Elindultam, mer' Černá is kiszállt, oda akartam menni hozzá, de Viška gyorsabb volt.

Aszondtam, a mezőre. Egy, kettő, öt lépés, és állj. Fordulj meg. Te meg, gyerünk, puffantsd le! Eleget hemperegél vele. Most majd meglátod... hogy fog hemperegni. Meg kell tenned, Evka! Megparancsolom... puffantsd le!

Megfordultam, és megállt számomra az idő... mert megértettem... tudtam, ki az, aki céloz rám, tudtam, ki Černá... a hátuk mögött szétszakadt a köd, valaki állt ott... reménykedni kezdtem, de csak egy madárijesztő volt, szalmából, újra elnyelte a köd... most már tudom, hogy a nővérem a halál... kerestem őt, és ő most megtalált engem... lehunytam a szemem, és hallottam: beng!, és még egyszer... ez a nővérem, ő a halál, és ez a vég.

Ott álltam, a lövésektől még mindig süketen. Száraz, csípős szél csapdosta az arcomat... ordítást hallottam, olyan volt inkább... mintha valami állatból jönne, és kinyitottam a szemem... Černá Viškát rugdosta, aki a hátán feküdt, az arcát rugdosta, aztán a levegőbe ugrott, és talppal Viška arcán landolt... odaszaladtam Černához, és a földre döntöttem... ordított, mint egy őrült... Mi van? Mi van?, hebegtem, valahogy elhúztam onnan... a pisztoly a földön hevert, még forró volt a csöve, zsebre vágtam, és elhúztam Černát... feküdtünk az erdőben, az autót már nem lehetett látni... Viškát sem.

Černá a mohába fűrt arccal feküdt, reszketett a válla... el kell innen mennünk, el kellett volna hoznunk a kocsit, bele kellett volna löknöm a kazalba, mondta, én nem tudtam, hogy mit mondjak, tartottam őt... aztán motorhangot hallottam, valaki végighajtott az országúton, lehet,

hogy ők voltak azok... jaj, bárcsak ők lennének, a sárgák, toltam magam előtt Černát, folyton elesett, de sikerült mélyebbre jutnunk az erdőbe... valamivel meg kellett már törnöm a csendet, megráztam, és lehúztam a szemüvegét... a szeme mintha befelé fordult volna, éles volt és mély, de ő volt az, átöleltem a földön, mer' elesett, és mit mondtam: Köszönöm, az enyém vagy... bátor vagy... valahogy belekeveredtl az ügyeikbe, nem baj, elmúlt.

Te hülye, mondta, az apám volt.

Ő? Aha. Milyen hónap van?, kérdeztem.

Mit mondasz?

Nem tudom. Azon gondolkoztam, hideg lesz-e éjszaka.

Mindketten tudtuk, hogy éjszaka sehova nem mehetünk.

Itt maradunk? Beszédre akartam bírni.

Nekem mindegy.

Nem, gyere, amíg be nem sötétedik.

Nem akarok, kiáltotta.

De már jössz.

Tudod, mire gondoltam egész úton?

Nem.

Hogy nővök össze a kocsival, hogy én vagyok a kocsi, hogy olyan vagyok, mint valami huzat.

Aha.

Ezt nem lehet elmondani.

De most... most már rendben van minden. Én meg aszíttem, hogy a halál vagy. Nemcsak az enyém, hanem, hogy egyszerűen te vagy a halál... nézd, az a fatönk olyan, mint egy ember.

Felsikoltott.

Nem... nem olyan. Gyere.

Azon az éjszakán az erdőben aludtunk, az avarban. Elaludtam, nem számított, hogy a nővérem nyitott szemmel fekszik és remeg. De utána meg én nem bírtam aludni. Mert eljött értem Szuka.

Akkor vettem észre, amikor fölálltam... az erdő ébresztett föl, tudtam, hogy azt akarja, hogy menjek tovább, bárhova. Azt viszont nem tudtam, hogy Szuka ilyen közel lesz. Először a fák között lógott, aztán lejtött. Háta mögött a hold. Elém állt. Kis Szuka. Vállamra hajtotta a fejét. De megérinteni nem mertem. Mosolygott. Fehér ruhában volt, a haja kibontva. És gyönyörű volt.

Látod, mondta, megtaláltad.

És te, Szuka... te megbocsátottál?

Elmondom: fájt, ezt tudod. De nagyon kötődtem hozzád. Asziszem, nagy szerelem volt. Úgyhogy utána is... látni akartalak.

Én is téged, még mindig szeretlek.

Tudom.

Miért történt ez az egész? Szuka... én nem tudom!

Én se.

És, Szuka... nagyon fájt...

Nem. Inkább megijedtem. Te gyors vagy... és én, én valahogy elfeledkeztem erről... nálunk... nálunk ez máshogy van. Ezt csak azért mondtam, hogy mosolyogj. Ismered, nem?

Igen... egy álom volt az. Szuka?

Hm?

És ez is álom?

Tippelj, tippelő. Túl sokat beszélsz. Készülődj, indulnod kell.

Na de, izé... de hát itt van ő! Nem mehetek... még nem. Te is tudod, micsinált!

Ne félj, még visszajöhetsz. Érte.

Kérdezhetek valamit... mielőtt elindulunk?

De gyorsan.

Kedveled őt?

Hát... Szuka elkomorult, mennyire jól ismertem ezt! Ez a komoly arc... az ajkai.

Hát... ti már... kicsit másmilyenek vagytok. Valami megváltozott. De most már gyere! És ne gondold... amíg nem vagy itt, vigyázni fogok rá. Higgyél nekem, és ne aggódj miatta. De engem, kedvesem, engem soha többé nem látsz viszont.

Repültem. Visszhangoztak bennem az utolsó szavai... és fájtak, és teljesen úgy éreztem magam, mint egy tökkelütött vagy egy kivert kutya, de egyszerre... az egésztest elmosta egy hullám... a boldogság hulláma, és asziszem, hogy ő küldte, mer' amíg én repülök és megyek... megyek oda, ahova kell... Szuka pedig örökődik, vagy mit is kell csinálnia... szegény Černá fölött... addig a nővérem biztonságban van... ezt sejtettem, és körülnéztem... aztán gyalog mentem, hóban, de könnyűnek éreztem a dolgot, keményen léptem, és a légzésem erős volt, nyílegyenesen mentem, a harcosok útján, ezt tudtam, a hegyekben voltam, Szuka talán egy álmot akar adni... hosszú ideig mentem, és minden mozdulattal erősebb lettem, aztán megint fölemelt valami, hogy lássam, amit látnom kell... láttam a nyomaimat, és a nyomaim körbe mentek... hát ez az én egyenesem, majdnem felnyögtem, de a tudat, hogy tudom, erősebb volt, mint... már nem tudtam, mi a csalódás, aztán megin' fű volt körülöttem... álltam a dombon, és alattam házak voltak. Füst szállt föl belőlük. Nyár volt, meleg, és szakadt kabátom pont megfelelt. Megérintettem a Madonnát, és elindultam. Sejtettem, hova küldött... nem tudtam, hogy miér'. De nagyon, nagyon akartam látni őt.

A kertben állt, mellette egy idős nő... ó, istenem, bukott ki belőlem régiesen... a nő egy székhöz vezette... David rakosgatta a lábát.

Látod?, sziszegte Szuka a fülembe.

Igen. De mi... de micsináljak?

Majd rájössz, mondta Szuka. Menj.

Valami hátba lökhetett... egy szárny, egy lélegzet...

Szuka, izé... jobban van? Az a nő úgy vezeti.

A bolondokat így szokták vezetni. Menj! És tedd meg.

Megindultam. Aztán már nem hallottam Szukát.

Kutyák rontottak rám, juhászkutyák, megálltam. A birtok kapujából... egy faszi jött ki. Bizalmatlanul méregetett, de a kutyákat elkergette.

Gyűjjön csak! A gútószekriny mejatt gyün?

Nem... Losín úr. Én... Davidhoz jöttem.

Tágra nyílt a szeme... aztán eltűnt a házban, én pedig bementem az udvarra.

David! Cimbora, én vagyok az... ült a székén, és bámult maga elé, az idős nő felkiáltott... a faszi kiszaladt az ajtón, kezében egy puska.

Firre, anyjuk! Ez a bandábú van! Mast annyi lösz nekije!

A nő félrerántotta a csövet. Ne! Magátú gyütt, nöm tudod, hogy mivégött. Györe csak bé, fíjocskám. Davidot mög hagyjad.

Én... én David mellett álltam, és megérintettem, olyan volt, mint a jég, fogalma se volt, hogy ott vagyok... veszekedtek, az öreg le akart puffantani, eszembe jutott, amikor David az álmát mesélte... eltúlozta a helyi tájszólást... hogy ne vessünk, mi, a büszke huligánok a városi lyukakból...

Ott maradtam egy időre... és idővel érezni kezdtem a nyelvet, régi volt, de mivel az itteniek hosszú ideje elkülönülve éltek, elkorcsosult... tisztátalan volt, és amikor megállapítottam, hogy a dombok mögött és a környező hegyekben további viskók meg mindenféle patics-kunyhók vannak, ahol az emberek... csehül beszélnek... megállapítottam azt is, hogy ez a nyelv mindenhol más, máshogy van elferdítve, miután átment itt az idő a darálón... feltűnt például, hogy a régi likacsosgombát, amit mosogatáshoz használtak, szaponátkának hívják, a tányért meg disnek, ez andergrand hatás volt.

Amikor már kicsit megszoktam náluk és amikor már David bátyjai részéről se fenyegetett veszély, egyszer Abram meg Kubík hűdefontos összeesküvő kacsintgatással elvitt a Barlanghoz, ami Holecekek birtokához tartozott, és ahol az ifjú Holecekek további jelentőségteljes kacsintgatással és pssztezéssel bevíttek a barlangba... az andergrandba, ahogy ők mondták... pár környékbeli fiatal gyűlt ott össze, még csajok is, akik sikítva röppentek a sarkokba, és volt egy tévé is.

Kábé két órán át valami duzzasztógát építéséről néztek egy filmet, aztán egy hóshow vagy mi következett reklámokkal, meg klipek... és a fiatalok tátották a szájukat. Mi volt még... esténként lehozták a vénséges vén öreganyjukat, és az éneklő hangon rákezdték: ... ideoharozták, ahugy megögírték, de nem vút itten sömmi... csak a bánáti söürü ördök, csak a mocsál... fönt mög a bánáti csillogok, és ázni közdtek a vének, ástak, irtották az ördöt, és ígettek, és ni: itten lött a Haloba mözsgyéje... möllette mög a Losínok csudaszíp, kezdöttú a lögcsudaszípebb mözeje... ottan mög a Kropaceknök a vizösárka... és így mesélt az öreganyjuk hosszú estéken át, a fiatalok már ismerték... írott dolgaik nem voltak... csak az öreg biblia... a jóú králici szörzetösöktő... abba írta az öreg Losín a fiai meg a lányai nevét, akik megszülettek vagy meghaltak, ahogy a nagyapja meg a nagyapjának az apja is csinálta... csak később értettem meg, mér' szedték nekem Kokakóla-matricás tányérba a káposztalevest, maguknak meg kótányérba... hát azér', mer' az itt komoly kincs volt, az összes kölyök irigyelt, és a legapróbbak nem is bírták ki... amikor lenyeltem az utolsó falatot, lassan és szertartásosan, mint a többiek, a kisebbek odamásztak körém, és tekergőztek és bámultak... előbb a feliratot lehetett látni a peremen, aztán a kólásüveget, nem akartam kínozni őket, ezér' néha úgy

faltam, mint egy kutya, amíg az öreg sziszegni nem kezdett, Abram meg fölhúzta a szemöldökét... de ez meg egy csomó más csak később történt.

Most álltam az udvaron a tyúkpiszokban, valahol nagy kutyák ugattak... körülöttem mindenféle fura csűrök meg toldaléképületek, a ház meg, hát az közelről nézve egész takaros egy viskó volt... aztán megláttam David hüvelykujjait, vastagon be voltak fáslizva, és a fásli át volt ázva... még mindig vérzik neki... valaki hátulról megütött, a fiúk... rögtön négyen jöttek rám, és ez jó volt, mer' elsősorban egymással dulakodtak, de aztán megin' közbelépett az öreg felesége, és elkergette őket... és nekem olyan zürzavar volt a fejemben, mint egy dögkútban, Černá... biztos erős védelmet élvez az erdőben... és amikor leültem a fapadra, belém nyilallt valami... mi van, ha Szuka csinál vele valamit, olyan erős, de megin' éreztem a szárnyak verését, és a szívem megkönnyebbülten ugrott egyet... az öregasszony egy tányér levest tett elé... a fiúk és a kiskölykök, David testvérei a falnál ültek, az élükön az öreg... imádkoztak... én sötét állat meg egy kanalat szorongattam a kezemben... az egyikük, egy égimeszelő, roppant gyűlölettel nézett rám az imájából... letettem a kanalat, és gyorsan összekulcsoltam a kezem, pont úgy, mint valaha... ha az öreg felesége megvéd, akkor kibírom itt, jutott eszembe... mellettem pedig ott ült David.

Ő nem imádkozott, szürcsölte a forró levest, ez... ez már nem ő volt. Az arca földagadt és fehér volt... mint egy tök, jutott eszembe, verítkeztem a büntudattól, hát igen, valószínűleg a mi vétünk volt... aztán nem mondtuk meg Helenának, hol van, nem tudtuk, nem vigyáztunk eléggé a testvérünkre... senki nem kérdezett tőlem semmit... Egyszerűen megengedték, hogy ott maradjak. Első gyűlöletrohamukat lecsillapította az öreg felesége... aztán valószínűleg győzedelmeskedett született jóságuk, gondoltam akkor... meg a kíváncsiságuk.

Ami annak idején az elején valószínűleg megmentett... tiszta hülyeség... amikor azok ketten betörték hozzám, Černá lakásába, és Vohřecký szétszakította az ingem, rögtön azután, hogy rábólintottam a dologra, magamra vettem egy rakás pólót, olyanokat, amik láttán Černá értékelésképp mindig csak húzta a száját... tehát most rendkívüli cucckollekció lógott rajtam, amelynek fő darabja egy pamutizé volt talán Travolta reinkarnációjával, alatta is hasonló sorozat, a SUPER DISCO például... akkor ott letéptem a fogasról a hamburgériákból származó zsákmányaimat meg egy kabátot, amit Černá ki tudja, kije, nem kérdeztem, hagyott ott... és a fiúk jöttek utánam az udvaron, fostam, hogy csinálnak velem valamit amiatt, ami Daviddal történt... de csak néztek... először nem akartak odaengedni a testvérükhöz, próbálkoztam... mert azt gondoltam, hogy azért küldött ide Szuka, hogy segítsék Davidnak... és talán, de lehet, hogy ez csak káromlás volt, hogy jóvátegyem, amit vele is, Szukával... tettem.

Embör, te honnét gyössz?, állta el az utamat az egyik... Prágából... fölrikoltottak, megragadtak, és odacipeltek az öreganyjukhoz, aki feküdt az ágyban... és ő elkezdett beszélni... ezt-azt megértettem... az itteniek aszitték, hogy ez az ékes Prága embereket küld, akik majd elviszik őket innen, teljesen komolyan állították, hogy Prágában élnek a legjobb emberek... és aranybú van a szüvük... gazdagok és boldogok... és én most hol vagyok?, kérdeztem Abramtól, láthatóan ő volt a fiúk vezére... Banatkába, az ögisz kürnyík itten Banatka, és Vladan Dragač úoré, a sírhalom úoráé... Sírhalomé? hát, ettől nem lettem okosabb... aztán az udvaron felcsattant az öreg éles hangja, és már vége is volt a fiúk sziesztájának... néztem Davidot, az egyik... ott téblábolt mellettem, ezek a fiúk többségükben elég izmosak voltak, asziszem, keményen húzatták velük az igát, és bár biztos nem ismerték a legkülönfélébb trükköket meg mocskosságokat, mint én, nem akarnám azokat se megsérteni, akik csak tizenöt felé közeledtek... de ez egy kis púpos volt, jött utánam, motyogott valamit... elmentem a ház mögé megnézni a fiúkat, nem volt semmi... szántottak, de hogy, kettő befogta magát, a harmadik meg hajtotta és vezette őket... volt lovuk, de csak egy... a szavaikból kikövetkeztettem, hogy az

az egy Abramé volt, ő, illetve Kubík járt készletért... a kis nyomorék folyton bicebócazott utánam... rángatta a kabátom... már megértettem, mit akar... látni akarta a pólókat, teljesen be volt zsongva az egyik ocsmányságtól, amin az Eiffel-torony volt, meg a Tchubó kávéház, hol az istenben szedhettem ezt össze... nekiadtam a pólót... nem akarta elhinni... rögtön föl húzta, térdig ért neki, magával vonszolt... valahova, egy magtár lehetett, úgy mászott föl a lépcsőn, mint egy mókus, dobálta azt a kis nyomorék testét... aztán fönt azt mutatta: Pszt!, és hátravonszolt a zsákok mögé, kihúzott egy ládát, és matatott benne, aztán egy könyvecskét nyomott a kezembe, mint valami szentséget, régi dolog volt, fotók voltak benne az ókori Egyiptomról, piramisokról, tevékről, ismerős volt... aztán előhúzott egy képeslapot az Orlojról is, az egész letette a földre az Eiffel-tornyos póló mellé, aztán rácsapott a padlóra, és megszólalt: Beszélj! Mi van még, ezt teljesen normálisan mondta... le kellett ülnöm a zsákokra... Losín, mutattam rá... Potok, mutattam magamra.

Potok, igen, mondta, mi van még?

Hol vagyunk... te gyerek!

Banatka! Elkezdett karattyolni, nem nagyon értettem, de úgy hangzott, mintha romául vagy románul beszélne, itt-ott egy-egy régi szó...

Én Benjamin, vert a mellkasára. Aztán megin' előhúzott egy könyvecskét, egy füzetet... hajók voltak beleragasztva és... la máre, mondta, la máre... bökdöste a papírt, nézett rám...

Én se!, mondtam gyorsan, én se ismerem... a tengert, én se.

Nem?

Este... az öreg felesége elvitt Davidhoz, saját, ahogy itt nevezték, komnatája volt, a kemencén aludt, megértettem, hogy nekem is föl kéne másznom, de nem volt kedvem... nem nagyon bírom a helyszűkét... de az ellenkezés nem segített, az öregasszonynak megvoltak a módszerei a gyerkőcökre, elfújta a gyertyát, és ott feküdtem a sötétben David mellett, az összetest-vérültem mellett... valószínűleg rögtön elaludt, szabályosan szedte a levegőt, a hátán feküdt, szorosan mellette kellett feküdnöm... mit akar ez a banya, miféle büntetés ez, csak pirkadatkor aludtam el, és valami sipításféle ébresztett... valószínűleg David volt az, az ablaknál állt... elkezdtem beszélni hozzá... néztem, egy felfordított zsámolyon állt, és a sipítás a zsámoly alól jött, szétnyomott egy egeret vagy mit, szegény.

Reggel az öreg felesége megmutatta, hogy kell kicserélni David kötését, bevitt minket a konyhába a melegvizes csöbörhöz, kint még csak akkor világosodott, de már ott voltak mind, a tíz vagy tizenkét testvére, lány egy se... mind hallgattak, és mi bekötöztük, minden reggel összegyűltek, és nézték... David sebeit, a hús tiszta volt, én valami gennyesdéstől félttem, de nem... teljesen tiszta volt, és valami feneketlen mélységből... vér szivárgott, és David mozdulatlanul állt.

Aztán Benjamin megragadta az ingujjam, és elindultunk. Daviddal. Ez a kis púpos a birkákat őrizte. Már nem volt rajta a pólóm, de hozott nekem valamit... ami korábban simán lehetett egy ing. Úgy a napóleoni háborúk idejében. Magamra húztam. Ennek nagyon örült.

Ültünk a dombon a bárányok közt, Benjamin kérdésekkel árasztott el, én is őt, és semmi teteje nem volt az egésznek.

Banatka, a francba! Nem bírtam tovább, elkezdtem egy bottal az agyagba rajzolni... a világot rajzoltam. Hol vagyunk?

Itt, csapott a földre. Aztán megfogott egy marék földet, és a teljesen pontatlan térképemre tette. Belebökött az ujjával, és azt mondta: Vladan Dragač úr.

Sírhalom úr?, kérdeztem.

Benjamin elégedetten bólintott. Többet nem tudtam kihúzni belőle.

Próbáltam Daviddal foglalkozni, de... csak ült, ahova ültettük, húzogatta a kezét a fűben, tétlenül ücsörgött... meséltem neki, de csak Benjamint szórakoztattam vele... néha egy-egy rosszabb szavamat visszasziszegte... úgyhogy kicsit fékeztem magamat... itt gubbasztok a bárányok közt, az egyik oldalamon egy idióta, bocsáss meg, David, a másikon egy kripli, bocsáss meg, Benjamin, én meg ülök középen, mint Salamon király, nem bocsátok meg magamnak.

Szuka, micsináljak. Hogy másszak ki ebből, kell lennie valami fortélynak, valami trükknek. Helena!, kiáltottam Davidra. Semmi. De... Benjamin fülelni kezdett.

A fattyúcsaj, mondta.

De, Benjamin, hisz ő... David felesége, Helenka!

Ja, bólintott Benjamin.

Itt volt? Hallgatott.

Elmenekült, amikor látta Davidot, ugye?

Nem.

Miket fecsegsz, gőzöd sincs semmiről, kitalálsz itt mindenfélét, te felvágós...

Rám sandított. De lépre ment. Teketóriázott... bizony, szenteskedve és meglehetősen bonyolultan meg kellett esküdnom, hogy nem árulom el őt, amit most a végén mégis megszegek.

Abram aszondta: Szojha. Nöm morod ittön Davidkáva, ögy fattyúva nöm.

De hát terhes volt!

Tudom. Ozér köllött eltünnie.

Többet nem tudtam meg.

David. Ő még mindig ugyanúgy nézett ki, mi, a többiek ez alatt az idő alatt egész biztos megváltoztunk. Igen, megöregedtünk, és reszelős lett a hangunk.

Ő nem. De volt valami különös vonás az arcán, még a teljes, sajnos, elbutulás ellenére is... talán szenvedély. Egy-egy pillanatra, de csak egy-egy pillanatra, úgy nézett ki, mint aki mindent tud, mint aki mindent felfog... és mint akinek a belsejében dolgozik valami. Valamilyen célért. De lehet, hogy csak beleképzeltem a bensőjébe ezt a mozgást.

A fiúk tisztelettudóan bántak vele, amikor végigment az udvaron... azzal a szörnyű gépjárással, eliszkoltak, vagy gyöngéden vezették: csakis Davidkának szólították, vagy Davidiknek meg ilyesmiknek. Pedig ha maguk voltak... egyfolytában páholták egymást, piszkálódtak... az öreg szekálta őket, a felesége szintén helyre tette őket... de... azt az ott töltött napok alatt sose láttam, hogy bármelyikük magányosan duzzogott volna a sarokban, mer' mondjuk a tesója szándékosan szétaposta a mecsbokszát vagy más hasonló halandóságát... nem, általában... vidámak voltak, vadak... néha verekedtek is, mint a lovak... de figyeltem rá, hogy sosincs semmi tökön rúgás, túlerőzés, szemkivájás... az egész inkább erőpróba volt... hamar rá kellett jönnöm, hogy a durvaságukat másoknak tartogatják... és amikor kitört valami igazi nyugtalanság, Abram meg Kubík hamar lecsillapították őket... volt ott egy bizonyos Daník is, szemmel láthatóan a család büszkesége, ő még az ekét húzni se járt... koumes volt... kicsit remete, csak neki meg Benjaminnak nem kellett dolgoznia, de Benjamint bohócnak, móka-

mesternek és hibbantnak vették... Daníknak is saját helye volt, a csűrben... egyszer, amikor tele voltam káposztalevessel, elvonszoltak ebbe a csűrbe... az öreg, Abram, Daník meg én mentünk, néztem... vermei voltak ott, és az egyiket kitakarta, valami bőrrel bevont dolog volt benne, egy bot, de le volt csiszolva és meg volt munkálva, és Daník fogott egy vékony kötelet, megfeszítette, és úgy csinált, hogy vssssss... durr! Bámultam... morzézta valamit, megértettem, hogy Benjaminról beszélnek, Abram elment... visszajöttek, és Benjamin büszkén hozta a hóna alatt az egyiptomos könyvecskét... vánszorgott vele, de világos volt, hogy oda nem adná Abram mancsába, a szérűre tette a könyvet, és óvatosan és lassan... minden pillanatot élvezve... lapozni kezdte az oldalakat, és karattyolt, az öreg dobantott... Benjamin rögtön fölállt, és mutogatni kezdett egy festményt valami régi sírban, múmia, na ja... kopogtatott az ujjával, ott, a falon, vadászok és íjászok... meresztettem a szemem, ja... íj... ez egy íj! A megfelelő szót vakkantottam. Néztek. Prágában íjnak hívják, és te kitalálta, Daník! Íj... Prágában vannak íjak? Ja, sok, teljesen hétköznapi dolog. Daníknak lefittyedt a szája, valószínűleg aszitte, hogy ő az első... de Prága, az öreganyjuk mégiscsak megmondta, hogy ott a világon minden van, és neki is az ő öreganyja mondta... úgylátja megnyugodott.

Egyszer az öreg félrevont a sarokba, és kikérdezett, mikor jönnek már értük... mer' hát ők már írtak abba a hatalmas Prágába, hogy haza akarnak menni... ideje lenne... itt tulajdonképpen lejárában van az idejük... mikor jönnek hát értük a csehek? Mer' csak nem hagyják itt őket, ez lehetetlen! Hát, valamit motyogtam... olyan régóta élnek elszigeteltségben, hogy kigondoltak maguknak egy világot... és ugyanazon a napon - én épp a birkák közt álltam - Benjamin hirtelen megszólalt: „Szerelemfolyó körülöttünk a folyam, folyunk tovább a folyamon, dalom, mint az eső, megédesítem a kávé”... és nézett, hogy reagálok. A magasba ugrottam.

Ugyanis azok, akik olykor összebújtak az egyetlen tévé előtt, amit az öregek agyontiportak volna, mer' a bibliában egyetlen szó sem esik róla... néha egy-egy cseh songot is hallhattak... ez volt az ő andergrandjuk, így tanulták a nyelvet, titokban keresték a modern jelentéseket... ezér' abszolút nem lepett meg, hogy amikor... épp Kašparral csavarogtunk az erdőben, egyszer csak rákezdet: „Mennek és hangolják a trombitát, kelj fel, szellőcském, egyetlen szerelmem”. Azt mondtam neki: „Vonat előtt rohan a ló a pusztán, szél fújja az orcám.” A vonat szót kicsit ismerte, a lovat is, az orcát elmagyaráztam neki. Aztán néha kérdezték. Lassan olyan lettem, mint valami hithirdető.

Épp valami dalt elemezgettünk Benjammal, nem tudta, mi az az „istenek alkonya, istenek másznak minden fürdőből és konyhából”, én se tudtam, aztán hirtelen szétnyílt előttünk a levélzet, és két fickó állt ott. Benjamin fölkiáltott, és a fűbe dugta a fejét, én Davidra pislantottam, de ő semmi, csak ült, keze a földben.

A két fickó beillett volna Losínnak is, itt mindenki százéves, szakadt, műszálas cuccokban járt, a fiatal fiúknak is kalapja volt, elvéve látni lehetett egy-egy fehér inget is... az egyik aszondta: Maga az a prógai otyofi? Ja. Odaült mellém. Ín Cermák vagyok, őz mög a bratyóm, út is Cermáknak híjják. Mink ottan ülünk, mutatott a kezével a hegyen túlra. Gyűjön el minkhozzánk, elgörbítette a száját, és kiköpött... mi jó csegek vagyunk, az ögyödüliek ittön, a Losínok, azok eeee. Mecsuda szíp embör utthunró... megtapogatta a kabátomat... hirtelen észrevette Davidot, fölugrott, és a testvérevel együtt odament hozzá, Benjamin eltűnt a fűben, észrevétlenül elinált... de nem akarták bántani Davidot... sőt vallásosan néztek rá... ű az, aki legöltet... figyelőd a hüvölykujjait, mígis igoz, szönt igoz... ű az, vonnok söbei... és foly a víre... bámultak, el akartam tűnni, lógott valami a levegőben, de nem hagyhattam ott Davidot... odamentem hozzá, és láttam... hát ezér' van mindig a fűben a keze... észrevettem, hogy bárhova ül, folyton szöszmötöl a kezével, és akárhányszor odamentem, egy kicsit mindig odébb húzódott, egyszer eszembe jutott, hogy van benne valami aljas... és most láttam...

szöcskéket és hangyákat nyomott szét, összezúzott minden lárvát... mindenütt vércseppek, förtelmes keverék... és mögötte, ott, ahol előtte ült, talán nem akarta, hogy lássam... szintén szárnyak voltak, lábcskák, rágószervek, rovarok kettészakított teste, egy légy mászott ott, nem, nem is mászott, nem volt se szárnya, se lába... és eszembe jutott, hogy egyszer Benjamin odahajított Davidnak egy gyíkot... máskor meg egy sebesült fecskefiókát hozott neki... félrevontam a kicsit, és megkérdeztem... aszondta, hogy Davidko játszik az állotkákka... ja, játszott velük... félelmetes játékot játszott velük, és ha a Cermakok most vele akartak volna játszani, valószínűleg hagytam volna, fölfordult a gyomrom... de ők bámultak rá, csak csöndben mozgott az ajkuk... hirtelen hang hallatszott, lövés dörrent, és az egyik Cermak hanyatt esett a föbe, a fejében lyuk... a másik eliszkolt... futottak felénk a Losínok, az összes, valószínűleg az összes fiú, vasvillákkal meg baltákkal, Daníknak flintája is volt, engem pillantásra se méltattak, a másik Cermakot üldözték... aztán megérkezett az agyonfáradt Benjamin is, végigmért, majd rápillantott Davidra, és letérdelt a meggyilkolt Cermak mellé, végigkutatta a zsebeit... valami zsineget meg egy bicskát húzott ki, az Eiffel-tornynos pólója alá rejtette a holmikat... éjjel megin' David mellett feküdtem a kemencén, abban a szűk kis szobában, és Szukához beszéltem... a mozdulatlan test a tőkarccal hozzám ért, nem bírtam odébb húzódni... azt mondtam Szukának, ez már sok, ennyit nem bírok, sejtem már, mit akarsz... David álmában keresztültette rajtam a lábát, odébb rándultam, és láttam, hogy nyitva a szeme, meg se moccan... talán vár... ezt nem, Szuka, ezt nem bírom...

És másnap Kubík, aki készletért ment, nem tért vissza, a fiúk a keresésére indultak. Meghozták, a lova sehol. Tudták, hol kell keresni. Megkezdődtek a háborús előkészületek, asziszem, lehet annak nevezni... aznap csak az öreg felesége jött oda hozzám... akarhatott valamit, folyton azt hajtogatta: Mi von Davidkáva?

Ingattam a fejem. És ő oldalról nézett rám, a szeme sarkából... talán tudott valamit?

Ezek az idős nők, akik egész életükben kinn élnek a szabadban. Néhányuk biztos sokat tud.

Hirtelen megszólalt: Már ölmisz, nösokára ölmisz. Folyton ez járt az eszemben, ugyanis... néha ugyanis lehetetlennek éreztem, hogy én itt vagyok, Černá meg... az erdőben fekszik valahol. Elsötétült előttem a világ. Néha kiszívta minden erőmet, de olyan új volt a környezet... óvatosnak kellett lennem... és néha, amikor már nem tudtam a mikort és a hová, és elbátortalanodtam... éreztem a könnyű nyomást, mintha a szárnyaké lett volna... hittem Szukának, nem:... hittem Szukában.

A fiúk az udvaron voltak, és Daník... megmutattam nekik, mi az az íj. Neki puska volt a vállán. Épp a legjobb kedvükben voltak, és a kis Benjamin bökdösött, és azt hajtogatta, hogy este végre fölkerelkednek és elintézik azokat a mocsok Cermakokat... abban a pillanatban váratlanul odaszaladt az egyik apróbb, a dombokon álltak őrt, és azt kiabálta: Itt a Vlado, itt a Vlado.

És meghallottam: buh, buh... lódobogás lehetett. A Losínok elcsendesedtek, hirtelen mind fáradtnak és boldogtalannak tündek... össze voltak törve... nem értettem, mi történik... mind kijöttek... a birtok elé, és megláttam, egy lovas tartott felénk a fennsíkon, lobogott a bíborszín palástja... dobogtak a ló patái, de valami visszhang is lehetett, a dübörgés természetellenesen betöltötte az egész tájat... de lehet, hogy abban a pillanatban semmi más élő nem volt, lehet, hogy minden mozdulatlanmá merevedett... a lovas vágatott felénk, és Kašpar belém bökött, és aszondta: Ló előtt rohan a vonat a pusztán, szél fújja az orcám, tuom, mostan má tuom annak a songnak a szövegét... nem így van, mondtam neki... de ő... az arcán könnyek csorogtak, és azt mondta: De így van.

Már láttam a lovast, ah, mondtam magamnak... a büszke Fejedelem volt az, bezony, megismertem a Sötétség Fejedelmét... a szeme mérges villámokat szórt, sarkantyúzta a lovát, de annak mégse folyt a vére... a Fejedelemnek csillogtak a hosszú, éles fogai... reszketni kezdtem... az öregasszony odasúgta: Tígedet nőm lát. Őz a mi vilógunk. Őz oz urunk, Vlado.

ÉS odaért hozzánk. Abram nagy léptekkel odament hozzá, és alázatosan meghajolva aszondta: Szógalátára, Abram vagyok. Te nem, ugatta a lovas, páncélja csillogott a lenyugvó napban... az izzó korong épp ment lefele... de a kéz, amivel Dragan a gyeplőt tartotta, sötét volt, ebben a kézben... vér helyett a sír gennye folyt.

Te, monda a lovag. És Daníkra mutatott. Az lassan letette a puskáját, és elindult a lovag felé. Senki nem jajveszékelt, úgy vették... mintha ez a természet rendje lenne, jutott eszembe. Tudtam... hogy én nem ebbe a világba tartozom, monda az öreg felesége is, már sejtettem, ki ő... szörnyű, de talán szerződése van a Fejedelemmel a családja életéről... az öreg hullán állt ott, hasonlított a fiaira... Daník odaért a lóhoz, és eltűnt... talán a palást ráncaiban, és a lovas lassan megfordult... és ellovagolt.

Bemásztam Benjamin tengerészfülkéjébe, és kihúztam azt a képeslapot, az orlojosat, és néztem... védekezően az jutott eszembe... Rudolf valami drogot fecskendezett belém, és ezt az egészet csak álmodom, és, és még mindig a kocsiban ülök a zsarukkal... de akkor még előttem volna az a másik dolog, nem, be kell vallanom, hogy abban a magtárban zokogtam egy kicsit...

Héj, ömbör! Benjamin volt az, sápadt volt, de nem vesztette el a fejét... te nőm tudsz sössmit! Koróba húzza a Danikot, a sírhalom uora, Vlado uor, oz beztos. Dö a tösvíróim nem támodják mög a Cermakokat, és nem hónak mög, tudod. Csak az ögyik. Danik, a bratyóm. Vlado uor igön-igön jou hozzánk. Öngedi, hogy itten morodjunk. Györe, mutotok níked volomit.

Este persze már nyugodtan ették a káposztalevest. De én már döntöttem. Ugyan... az például, ahogy a fiúk szántottak... váltották egymást, erre az öreg ügyelt Abrammal, úgylahogy ha valamelyik gyerek túl sokat ostarozta a testvérkéjét, másnap rögtön visszakapta... és amit az egyik nem szántott föl, az a másikra maradt, mérnökien ki volt az egész fundálva... és egyébként is remekül viselkedtek egymással... és az, amit az öreganyjuk mesélt nekik... hogy hogy keletkezett minden egyes mezsgye és erdei út és minden egyes vizesárok, mélyen bennük volt, és ismerték a földet, amin jártak... másokkal is érintkeztek, a Cermakokon kívül természetesen... és az elég nagy nyomor ellenére... valahogy úgy éreztem, hogy tudják, mi a világmindenség, és tudják, hogy élnek, és örülnek ennek... Benjamin folyton szökdécselt azokon a görbe lábain, meg kurjongatott, de minden dongót érzett... és velük lélegzett... arra, amit David a kezével csinált... Benjamin aszondta, hogy ő maga sose csinálná, hogy Davidko egyszerűen eltévedt, így fogta föl a dolgot, kivételként... és a szörnyű látogatásig azt láttam: nem akartak senkinek a kedvébe járni, az életük adott rend szerint zajlott, talán... és még ha vágyódtak is régi hazájukba, amelyből az idők során álmvilágot csináltak, többek közt Párából is... valószínűleg boldogok voltak itt. De mindig falba ütköztem, valahányszor a lányokra tereltem a szót.

Valahogy meghallottam, hogy a Losín lányok elmentek... és nem beszéltek róluk. Bizonyos időre... a fiúk közül is eltűnedezett egy-egy, a többiek keresték, és amikor egyedül jött vissza... és savanyú képet vágott... leesett a tantusz, az öregasszony célzott rá... itt mind rokonságban voltak egymással. Chalupáék, Holecekék, Bendárék és Keclikék... mind, akik ezt a törzset alkották. És egyszer, Kašpar - Kubík után Abrammal együtt ő lett az első hegedűs - elment.

Aznap az öreg elő se bújt a komnatájából. Azok a fiúk, akik épp nem dolgoztak, rosszkedvűen tébláboltak az udvaron... páran valószínűleg már tudták, hogy ők is elmennek... és hogy ennek

itt vége lesz. Mer' idegen lányt, időgön lyeányt hozni... ilyet itt még senki se csinált. Helenát elkergették.

Tőled fog függni, Abram, hozzá csak idegen csajt, hiszen mindegy, hiszen meg akartad védeni az öcsédet a fejedelemtől, mutasd hát meg nekik, fűzz be egyet... egy idegent, valami más csajt... jót fogsz találni!... magadnak... megtanítod a nyelvetekre meg a dolgaitokra, és ő is megtanít téged, mit szólsz... mondtam neki, mint az élet bajnoka. Úgy két-három évvel lehettem nála idősebb.

Asziszem, abszolút nem értett. És ez előtt a vacsora előtt, ez előtt az utolsó tányér káposztaleves előtt a kis Benjamin megmutatta. A pincében.

Végigvezetett egy folyosón, borghonyát meg thurbolyát tartottak ott, aztán lemásztunk egy létrán, és ez a vakarcs... megmutatta a kutat, korhadt volt a fedele, Benjamin vihogott, és nő jelet rajzolt a levegőbe... elég undorítóan viselkedett a korához képest, aztán terpeszbe küzdötte magát, elfintorította sápadt és a görvélytől amúgy is eltorzult arcocskáját, és aszondta: őz itt Ondraš, a töstvírem, és a Julia is... az ágyasa... Cermák!

Ez a tökmag láthatólag élvezte az igazságosztást, amit gyakoroltak is itt rendszeren... fölemelte a fedőt, és ledobott egy fáklyát... két csontváz volt ott... meg haj, az nem porlad el... a régi kútban a hidegben a pókhálókban, egymásba gabalyodtak, és valami még volt ezek között a csontvázak között, egy drót... Ondraš mög a Julája, mondtá Benjamin, és egymásba illesztette a jeleket, amiket mindkét kezén az ujjjaival formált, és vigyorgott... mi ütött belém, lekevertem neki egy pofont... Benjamin sértődötten dohogott... az onyám ozt mondtá... azt mondtá, hogy az anyja utasította, hogy mutassa meg nekem ezt a családi titkot, a Losín nemzetségnek ezt a szegényét... megszöktek, mindketten... együtt, de nem jutottak messzire... Benjamin, mondok én neked valamit... dögvész a nemzetségeitekre... ez egy dal, de ezt még nem ismered.

A családi étkezőben senki se volt vicces kedvében, Daník helye üres volt... a szemem sarkából néha odapillantottam az öreg feleségére, de mindig csak utánszedett még a zöldségből, ugyanolyan arcot vágott, mint mindig... mind hallgattak, valószínűleg igaza volt Benjaminsnak, ha megtámadták volna a Cermakokat, ki tudja, hány szék lenne üres... az ördög tudja.

David halkan fújta magából a levegőt, megin' nyitva volt a szeme... feküdtem mellette, és megérintettük egymást... utoljára próbálkoztam, David, barátom... akarod... ugye akarod... ha igen, hunyd le a szemed, és jelezzél, kérlek... de abban a pillanatban kialudt a gyertya, zérót se láttam, megnyálazott hüvelykujjammal eloltottam a füstölgő kanócot, és azt mondtam magamnak, akkor hát igen... először fölé hajoltam, aztán megragadtam a párnát, és az arcára tettem... az egész testemmel nyomtam... már ruhában feküdtem, és egy speciális indián fogással elkaptam a lábát, hogy ne rugdalózzon... de ő inkább olyan volt, mintha magába akarná szívni a halált... hamarosan vége lett mindennek... a hátamra kellett feküdnöm, vártam a szárnyakat, meg voltam róla győződve, hogy azok után, hogy most megtettem, Szuka elvisz innen... de nem történt semmi... vártam.

David már kezdett megmerevedni, kinyújtottam a kezem a szeméhez, hogy lezárjam, de inkább hagytam... vannak testvérei meg apja is... tettemtől megrémülve reszkettem a halott mellett, lemásztam a kemencéről, itt hagyott engem!, csak ő tudja, mér'... és abban a pillanatban valaki kopogott az ajtón.

Már az ablaknál álltam, és kinyitottam. Az öreg felesége volt az. Davidko ídes, mondtá halkan... de ő meg se moccan... az öregasszony egy gyertyát tartott a kezében... odament Davidhoz, aztán felém fordult, és aszondta: Györünk. Megtört és megbicsaklott a hangja, úgy remegett a szobában, mint a gyertya lángja... előtte mentem... igen, eszembe jutott, hogy leütöm, és elhúzó a fenébe... de ott volt előttem két szoba tele szuszogó alvókkal... minden

pillanatban vártam, hogy egy ordítással felébreszti őket, és hogy akkor kicsinálnának velem... Szuka, suttogtam, valószínűleg sokat kell majd szenvednem, sokat kell adnom a fájdalomért, de utána veled leszek?... folyton beleütköztem az ágyakba, egymásba gabalyodtak a lábaim, de az öregasszony... csöndben ment... és az alvók mintha el lettek volna varázsolva... nyitott szájjal lélegeztek, és meg se mozdultak... az utolsó az ajtónál Benjamin volt, ő is durmolt, a mankója az ágy alatt... itten van Benik, nőm búcsúzó öl tüle?... kivitt engem!... ügyetlenül végigmatattam a zsebeimet, és rázogattam az ingujjamat, de sikerült, odatettem a SUPER DISCO-s pólómat a párnájára. Aztán mentünk... az öregasszony vezetett, ösvényeken mentünk fölfele... ilyen magasan a báránnyal sose voltam... előttem ment meg mellettem is, nehéz ezt elmondani... én ennek a nőnek megöltem a fiát... fönt süvített a szél, sziklatömbök között mentünk, vékony, erős ujjaival elkapta a könyököm, támogatni akartam ezt az öreg nőt, de ő vezetett engem, hogy ne botladozzak... húzott... aztán egy fennsíkon voltunk... valószínűleg a csúcson, a távolban egy sziklatömb látszott... összerázkódtam... a sírdomb... oda vezet hát, a kőhöz... asszonyom, ezt ne.

Nő félj, te lüke... hitetlenkedve pislogtam rá, a kendő alatt villámlott a szeme, és halvány mosoly görbítette száját, de a hang... Szuka vagy? Te vagy Szuka... Vagyok, aki vagyok, de gyere... túl sokat beszélsz, folyton jár a szád... most menj vissza hozzá. És kedveld őt.

Bevezetett a sírdombba, egy kis tűz égett benne, és én reszkettem, hogy meglátom a Büszkét teljes fegyverzetében... de egy öregember ült ott agyonfoltozott rongyokban, úgy nézett ki, mint a környék juhászhajói... Ópóka! Ögy ömbörcék hozok, mondta a Losín nő... mögy vissza, mór vígzött a munkájára.

Mór ökütte a kicsit a porodicsomba, jou sokáig ötörtött ez nőköd, tö vín bozorga... üljötök lö!

Aztán már nem értettem a szavaikat, egyébként se beszéltek túl sokat, az öreg valamilyen faleveleket meg füveket dobált a tűzbe, meg... asziszem, egy varjúsármnyal maró füstöt legyezett a szemembe meg az orromba... az elején meg tudtam különböztetni minden egyes pihét, de ő tovább legyezett, és az öregasszony elkezdett énekelni, láttam, hogy kibontotta a haját... és végigszántott benne egy fésűvel, énekelt és fésülködött... de nem, karcolta magát, tépte ki a haját, és folyt a vére... az Apóka semmi, a tüzet nézte, a dal egyre halkabb lett, ültem, és nem tehettem róla, bólogattam a ritmusra... hosszú dallam volt, és aztán... egyedül voltam az éjszakában, magasan, és repültem... repültem, akarhattam volna bármit.

ÉS EGY HELY... AHOL SZILÁRD VOLT A TALAJ • HANGYABOLY • CSONTOK •
 SOK MINDENHEZ ÉRT • KEDVESEM... ÖSSZEVISSZA BESZÉLSZ! •
 A KUNYHÓ ÉS A TŰZ • FARKASÁLOM

Kinyitottam a szemem, és megijedtem, azok az izzó pontok közvetlenül az arcomnál voltak... Černá eltakarta őket a szemhéjával.

Ne haragudj, mondta Černá, és kinyújtózott a levelek közt, mosolyogtál álmodban, most az előbb, és ez érdekes... mer' egész éjjel csikorgattad a fogadat, és...

Ne haragudj. Borzasztó volt! Repültem, és... fölugrottam, és ledobtam a kabátom, és...

Hangyák?, tudakolta a nővérem.

Nem, ezt nézd... SUPER DISCO, akkor megvan!

Leült.

Igen, az Eiffel-torony is, megvannak.

Nem nagyon bírom ezeket a... maskaráidat... de mindegy, mondta, és a levélzetbe rogyott, arccal a föld felé.

Felfogtam... hogy hol vagyunk és mér'... és hogy mi történt.

Te, hozzásimultan az arcához... minden rendben lesz, túljutunk ezen... álmodtam valamit...

Te folyton álmodsz valamit, de figyelj, Černá felém fordult, én is álmodtam valami furát ez után az egész izé után. Elmondjam?

Aha.

Fura volt... feküdtél mellettem, és én ébren voltam... nagyon féltem, a fák meg a koronáik olyanok a szélben, mint a szellemek, és arra az időre gondoltam... amikor vele voltam, hogy hogy gyötört, tudod, hogy hogy hívott, tiszta örület, tudod, hogy hogy hívott: Popókának! Popóka, hozd ide... fogd meg. Iszonyú volt... és... majd egyszer elmesélem... és hirtelen nem te voltál mellettem, hanem egy csaj... egy lány, megérintett, átölelt... azt mondtam ebben az álomban, hogy micsoda szörnyeteg vagyok, először ilyen csinállok, gyilkolok... aztán meg... egy nőről álmodom! Egyszer... de ez lényegtelen... szóval, átölelt... megfogott, a mellemet... meg lent is, és nagyon megnézett... vizsgálgatott, de nem volt benne semmi izgató, csak melegem volt...

Én... asziszem, tudom, ki volt az!

Várjál... szóval akkor tudod, hogy fehér ruhában volt, mint egy menyasszony...

Hát persze hogy tudom!

Akkor... akkor valószínűleg mindent, izé, valószínűleg mindent tudsz... hogy amikor kinyitottam a szememet, először... kicsit olyan volt, mint én, ez jutott az eszembe, kicsit olyan volt, mintha tükörbe néznék... a ruhát kivéve... és, tudod, olyan... olyan földszaga volt, hideg... és az jutott az eszembe, hogy sírszaga van, és hogy ő a halálom. Vagy hogy én vagyok az. Halott.

Ne, ne mondj ilyen...

Még mondok valamit, aztán elég... vele kapcsolatos! A vele töltött hosszú idő után és azután, hogy leléptem tőle, csak most ebben az álomban jöttem rá, ó, jaj... az egész nem úgy volt... amikor azt mondta nekem: Popóka... éjszaka gondolkoztam, és most tudom...

Černá közel hajolt a fülemhez, és suttogott.

Tudom, hogy néha talán még... élveztem is! Akartam is... lehelte Černá a fülembe... hogy csinálja. Néha. Ugye szörnyű... rúgj csak belém, egész nyugodtan...

Nem, olyan vagy, amilyen vagy. Nekem nem számít.

Komolyan? Már megin' repültél, rendben... és ha aszondom, hogy lehet, hogy a másik oldalon voltam... a földben, lent, és hogy végigjártam... bizonyos helyeket? És másznom is kellett! És az egyik hely nagyon csöndes volt... és üres. Elmondjam?

Nem. Még ne.

Valószínűleg kicsit bolondok voltunk. Vágtunk át az erdőn, én elől, Černá mögöttem. Ösvények nem voltak, de a fák között lehetett menni. Először örültünk, hogy a környéken... nincs senki. Sehol nem láttunk füstöt, hangokat se hallottunk. Különös, üres táj volt. Černá egyre lassabban ment. Ilyen, mondjuk úgy... rokkercipőben volt... és néha meg kellett állnunk. Nem beszéltünk róla, hogy éhesek vagyunk. Amikor már nagyon fájt a lába, kibélelte a cipőjét levelekkel, és egy darabig megin' nem volt gond.

Černá... most egy csomó dolognak vége lett, és amikor hazaérünk... eltűzünk, bárhova. Legalább egy időre.

Szerinted keresnek minket?

Szerintem a sárgák... megtalálták. És ők el akarnak tűnni, úgyhogy ők majd gondoskodnak róla... ízé, elintézik a testeket. Klassz csaj vagy, más teljesen ki lenne borulva, de te...

Miről beszélsz, én is ki vagyok borulva.

Hát, asziszem, én is... egyelőre menjünk. És, Černá...

Hm?

Mondtak valamit rólam... hogy... hogy micsináltam?

Nem, mondta Černá gyorsan. Nem, de...

De?

Hát, nevettek rajtad.

Aha.

Megtaláltuk az utat. Sehol egy guminyom, vettem észre. Csak lovas kocsiké. Az út egy völgybe vezetett. Az első házakat Černá vette észre. De romok voltak. Ott, ahol régen tetők voltak, most egész fák törtek az ég felé. Az utat szeder meg mindenféle gazok nőtték be. Majdnem beleléptem egy rozsdás kaszába. Mentünk a házak közt, szorosan egymás mellett, minél hamarabb végig akartunk érní, kikerülni a falut nem lehetett, mert a házak egy szikla tövében voltak.

Valaki aszmondta, hogy... kitelepítették innen az embereket...

Azt nézd!

Rámutatott valamire... ez egy templom volt, de tönkretehetette valami robbanás... a teteje, a kupolája szét volt szaggatva... széthányt sírokat láttunk, törött keresztek...

Hangyabolyok, mondta Černá.

Sok síron... aszíttem, hogy agyag... de megnéztem közelebbről... élt... hangyák nyüzsögtek... úgy nézett ki, mintha a sírból valami anyag jönne ki, ami él... továbbmentünk... én elől, és hirtelen csikorgást hallottam, összerezzenem... Ne!, kiabálta Černá... Nehogy megmozdulj! Egy kúton állsz... óvatosan a lábam alá pillantottam, a kút fedele korhadt fából volt, billegett... Várjál, ne mozogj, mer' lezuhansz... ezt nem kellett volna mondania, de lehet, hogyha föl-ugranék... nyújtsd ide a kezed... nem ért el, talán jobb is, legalább nem rántom magammal... a fedél széle reccsent egyet... törik, mindjárt megyek lefele... kapd el, felé néztem... Černá átölelt egy fiatal tölgyfát, kinyújtotta a kezeit, az egyikben volt valami... elkaptam az öve végét, és elrugaszkodtam... tartott, a súlyom nekinyomta a fának, lehorzsolódott az arca... feküdtünk a fűben... Černá, de sok mindenhez értesz... Ja, rögtön tudtam, hogy biztos van itt egy kút, nálunk is így volt, rögtön a ház mellett. Hol? Mindegy, egyszer talán elmesélem, de nem most, most folyton őt látom. Most is?, kérdeztem. Főleg most, mondta.

Átszeltük a völgyet, és még pár falun is keresztül kellett mennünk, mindenhol templomok meg temetők voltak, szétvetette őket a robbanás, és a sírokon hangyák éltek... vöröshangyák, amik mindenbe belemartak... elmentünk egy kis temető mellett, amihez sziklába vájt lépcsők vezettek, én meg akartam nézni a neveket, hogy legalább megtudhassuk, merre vagyunk... Ne menj be, mondta Černá, és az úton maradt. De a temetőkben legalább nem heverték rozsdás kaszák a fűben, nem voltak otthagyt nyitott kutak, ott nem féltünk, hogy ránk omlik egy fal, és egyszer... egyszer, amikor elért minket a sötétedés, bementünk egy temetőbe, ott szilárd volt a talaj... egymáshoz kellett simulnunk, mer' féltünk, lehet, hogy abban a hangyabolyban valamilyen foszforeszkáló ágak voltak, egyszer régen olvastam róla, mi történik a korhadt fákkal.

Ugyan már, öcsikém, ezek szentjánosbogarak, a hajadban vannak, félrehúzta a sörényemet a homlokomból, ráfeküdtem... talán nem lett volna szabad... az a szerencsétlen a sír sötétjében alattunk, nem akarom tudni a nevét, folyton rá kéne gondolnom... vedd úgy, hogy örül, mondta a nővérem, és mozgott alattam, a lábát a kőlapnak feszítette, a lap csupa repedés meg lyuk volt, valahova máshova vezettek, a hidegbe... de aztán aszondta, hagyd abba! Hagyjuk, asziszem, nem a halottak... hanem az a fa bámul ránk, úgy érzem... hátranéztem, a temető kidőlt kapujánál egy magas fa állt magányosan, a koronája remegett a szélben, nézett.

Fölálltunk, és továbbmentünk, éjszaka.

A következő falvakban... na, idővel megszoktuk a dolgot. Különös volt és nyomasztó, hogy bár minden tönkrevágódott... pár házban, mer' a beomlott falakon át beláttunk, mégis megmaradt egy-két kredenc meg szék... edények is... itt-ott keresztek lógtak még a falon, örültem, hogy nem valami pogány nép élt itt.

Asziszted, horkantotta társnőm, hogy bármit is számított nekik...

Hát persze hogy számított!

Ha olyan okos vagy, hát rendben, rendben, talán igazad van...

Letelepedtem egy fatönkre, épp kiértünk az egyik faluból, és megszólaltam: Figyelj, kedvesem, eddig sose maceráltalak a hittel, de tudd meg... volt egyszer egy fickó, Bogomil pap, és az aszondta, ne készítsetek képeket az Istenről, nem valók mindenkinek... csak a könyörtelen Bog erős embereinek, és Bogomilnak meg a feleségének... a feleség nevét nem

szabad kimondani, mindig más! Ő örök... volt két fiuk, Logos, szó, és Lupus, vagyis farkas vagy Harcos, az egyik fiatalabb, a másik idősebb, és ők támogatják egymást...

Klassz, van egy cigid?

Aha.

Na, akkor folytasd, levette a cipőjét, ezek a te elméleteid végtelenül érdekesek...

Az öreg Bogomil vagyis Teofil pópának nagyon igaza volt ezzel a cenzúrával, képzeld el, vannak emberek, akik a Bog képét már a reklámokban is használják... a régi nyelven nevezik, hát persze... például Isten csak Jupkas cigit szív, szívjanak önök is azt... vagy tévzés közben, amikor főmüsoridőben illegális gladiátorjátékot adnak, Isten csak Avízo ropit ropogtat, ropogtasson ön is... láttam, és állatira kiakaszt... Isten és az egész hepi femili már csak varázslatos Dagoberts kávét iszik, ezt ismered?

Ezt igen.

Na látod... és a pápa aszondta, hogy a világ ölelés, mindig kettő ölelése, nappalé és éjszakáé, férfié és nőé és így tovább, az értelemé és az értelmetlenségé is, és hogy megismerhetetlen, mint az álmok... és te minden ellen harcolhatsz, mégis része vagy. És csak néha, csak néha látod meg... csak egy pillanatra látod meg a világ kerekét... aztán visszafordulsz, és mész a többi kelepcebe, csapdába és káprázatba, mész végig az ámításokon... és csak arról van szó, hogy szabad legyél, magad legyél, hogy elkerüld a rabszolgaságot... és mi, akik tudunk a titokról, de én szeretlek téged!, szeretjük a sasokat, mert a sasok látnak... valahol még akad pár... és arról van szó, hogy megtaláld a siralomvölgyben a saját lényedet, azaz a másikat, hogy egész legyél, legalább egy pillanatra!, és hogy itt legyél valakinek, és ezzel a szenvedéllyel és az érzés erejével állítólag még a saját fájdalmat is le lehet gyűrti, túl lehet harsogni a szörnyű magányosságot... és azzal a másikkal ugyanúgy harcolsz, mint magaddal, de a szerelemben mindent szabad... a többiekkel szemben vannak szabályok, de!... ha követnek, akkor mindent megtehetsz... és megtalálni azt a lényt, azt csak akkor lehet, ha már átértél a kelepceken... de a sas a jövőt is látja, vagy inkább érzi... de te alszol!

Nem, nézd meg a cipőmet. Átszúrta egy szög, fáj.

És néha repülni is lehet, egy pillanatra legalább...

Te igen... te folyton repülsz... de nézd meg a lábamat. Tiszta véres.

Odaadom az én cipőmet.

Már megin' hülyeségeket beszélsz, akkor meg te nem tudnál menni.

Legalább a zoknimat odaadtam neki, és ő kitömködté levelekkel, a cipőjébe fakérget rakott, a fűzöt pedig kikötötte... némán mentünk... az volt az érzésem, hogy a történeteket, a tettét és az erdőt meg a házakat is, amik mellett el kellett mennünk, szóval hogy ezt az egészet egyszerűen kiradírozzuk a mozgásunkkal, az egész szörnyűséget... de meg kellett tennie, mondtam magamban.

A pisztoly... nálad van?, kérdezte.

Igen. És nálam is marad.

Mi van? Megállt.

Ne haragudj, Černá, én... én asziszem, hogy engem is le akartál löni.

Utána reggel aszondtad, hogy ennek ellenére akarsz... hogy mindegy, milyen vagyok. Még mindig így gondolod?

Igen.

Akkor... szóval, amikor ott álltál, és néztél, és rémült képet vágta... és az a rohadék aszondta nekem: Puffantsd le. Én meghúztam a ravaszt.

Elkapta a könykömet, mer' megvonaglottam... figyelj, ne kezdjél már bögni meg kúszni a földön, ez történt, kész. Meghúztam, de nem sült el. És te becsuktad a szemed... mint akkor a mosdónál, amikor megütöttelek... akkor ismerkedtünk össze, emlékszel?

Hát persze hogy emlékszem.

Na, és aztán beléje küldtem a golyót. Lehet... lehet, hogy akarta? Mér' adta oda a fegyvert? Elvégre tudnia kellett... mit érzek. Okos ám, okos volt ám, ne gondold. És végül is... kedvelt engem! Persze a maga módján. Máshogy nem ment neki. Megremegett.

Nem akarok ezen töprengeni, Černá, ez túl gyors. Most már legalább tudom, hogy megfelelő időben és megfelelő helyen tudom becsukni a szemem. Várjál, ne nézz oda! Ne, ne!

De ő is látta. Az egyik leomlott falú házban a csalánonk között egy csontváz fehérlett, emberi csontváz... és rögtön mellette a bútorok összevisszaságában...

Ez egy kutya volt!, mondta a nővérem. Méghozzá nagy.

És a csontok helyzetéből... az embercsontok összevissza, szétszórva heverték a koszos, korhadt padlón, de a kutyáé... a kutya feküdt, talán álmában múlt ki, vagy dehogyis... inkább az éhségtől, mer' egyedül nem tudott kimenni.

Már ne is haragudj, de mér' mondtad, hogy ne nézzek oda... mindazok után, hát halottak, nem?

Nem akartam, talán mer' a csontváznak... izé, a hosszú haj miatt, nő volt.

Aha. Nem is vettem észre. Talán pár ember leragadhatott itt, nem?

Körülnéztem. Az erdő, amibe épp beértünk, sötét volt. Semmi hang, még egy madár se csiripelt. Csak a leveleket hallottuk a lábunk alatt.

Szerinted eljutunk ebbe az Ušanicába? Ott van vonat, azt állítottad.

Valahova eljutunk.

Aztán réteken mentünk, sütött a nap, és... éhesek voltunk, de talán a gyaloglástól... jobb kedvünk lett... a nővérem csivitelni kezdett... sőt még énekelt is.

Különös, mondta, tulajdonképpen nem is énekeltem, nem is nem próbáltam a hangomat így teljesen a szabadban, itt máshogy szól... merészen betölti a teret egész a végtelenig, helyesletem.

A hangjától minden jobb lett. Emlékeztem, hogy szállt el hozzám először annak idején a Sziklán... az ő hangja kellett hogy legyen... meg is mondtam neki.

Lehet, hogy épp nyitva volt a padláson az ablakom.

Igen, nyár volt.

A végén megkedveltük a kóborlást... valahova csak eljutunk... együtt vagyunk. Kicsit szaladgáltunk a tölgyesben, diót vertünk le a fákról, és ettünk... az úton körte és vadkáposzta mosolygott ránk, turgolyt és zubort ropogtattunk... meg lehetett enni... omladékokon másztunk, a kis tavaknál álmélkodtunk, a vadgyümölcsökre forrásvizet kortyoltunk... kavicsal

meg ágakkal dobáltuk egymást. Aztán a nővérem úszkált egy picit, és én végtelenül csodáltam őt... a vízben teljesen fehér volt a teste, ő pedig gyengéd volt... a parton elkékült.

Feküdj le, gyorsan.

Fázom.

Négy embert láttam, libasorban mentek a túlparton, zöldben voltak, de valószínűleg elvakította őket a nap, azér' nem láttak minket... talán... a nővéremnek vacogni kezdett a foga, de lehet, hogy nem a hidegtől... egyenruhában voltak ugyan, de szakadtak voltak és rongyosak... puskájuk is volt, átkeltek a hegyoldalra, mint valami kísértetek, és eltűntek az erdőben.

Nem rendőrök voltak, mondtam, talán inkább katonák.

Inkább üss meg, öcsikém, mer' valószínűleg... de hát ébren vagyok, ezek eszesek voltak vagy kik... az elsőnek az volt a sapkáján, hogy CA vagy SA.

Aha, akkor szökevények voltak... öltözz fel!

Már nem fázom annyira...és fura... de szeretném. Akarod?

Összehangoltuk gyors és lassú mozdulatainkat, talán nem volt túl jó ötlet, azon is eltöprengtem... hogy mi lett belőlünk... de hát megijedtünk tőlük, és lehet, hogy ez ébresztette föl bennünk... dehogyis, rég voltunk már egymás nélkül. Egymás nélkül.

Lehet, hogy még egy éjszakát a szabadban kell töltenünk. Fáztál?, kérdeztem.

A nővérem épp virágot szedett, és... koszorút font.

Kitéptem a kezéből.

Hagyd abba, mi van veled... ja, jó. Oké. Hülyeség volt, többet nem csinálom.

Némán mentünk.

A lábad?

Fáj. Közel vagyunk már?

Mihez?

Bármilyen... te vezetsz, te figyeled az utat, mesélj valamit, úgy rövidebb lesz az út, vagy ne is, mesélek én... ez az Odüsszeusz gusztustalan egy vén főszer volt!

Hah, ez az ábra! Egyszerűen így van. Egy ötvenes, hatvanas hapsi! Ha hapsi, és teljesen oké, akkor... akkor nincs mit tenni, de a nőknek... talán a jósnőket kivéve, de az meg olyan szellemi, szóval durva nekik, tudom!

Izé, mondtam már neked, hogy valamikor én is játszottam, de nem Prágában... de elfeledkeztél valamiről, Odüsszeusznak volt egy barátja.... megmondom én, mit felejtettél el... Agamemnónt, aki másokkal meg Odüsszeusszal védelt, együtt harcoltak, a katonai táborban rabszolganőik voltak, a feleségük közben meg várta őket. Te tudod, hogy volt, nagyon is jól tudod.... amikor Agamemnónnak végre hon- meg feleségvágya támadt, bevonult a palotába, lerúgta a cipőjét, és odaszólt a feleségének: Klütaimnésztra, gyeride! Lesd meg ezeket a skalpokat... összerondította velük a szőnyeget... sok férfias dalt szereztem, hős vagyok... ezt nézd, és mindenféle késeket meg kardokat meg vadásztőröket mutatott, amiket a gyengébbektől zsákmányolt... Klütaimnésztra be volt ijedve, hogy milyen élesek, de már megszokta az alatt az idő alatt, amit lehúzott e mellett a hős mellett... és figyelj, asszony, Agamemnón egy aranymaszkot mutatott, meg drága fegyvereket különböző jelenetekkel,

amiken épp az ellenséget aprította vagy dalokat szerzett... ja, asszony, nesze, egy korall-lánc, de... visszarántotta a kezét, hűséges voltál, ha megkérdezhetem... Tudod, hogy igen, hisz te vagy a legjobb, hiányoztam már neked? Agamemnón brummogott valamit... hogy hiányzott neki, ja, de sok dolga volt... annyi év után megjön a feleségéhez, és rögtön arról pofázik, ki mindenkit intézett el... és hogy őt nem intézték el, mer' ő a legjobb... Klütaimnésztra így szól, igen, hős vagy, de nem akarsz a lakoma előtt kicsit fürdőzni?... és figyelmeztetek, hogy... mortadella lesz. De ezt Agamemnón már nem hallotta, húzott egyet a kis kannából, és valami dalt bömbölt... és tudod, barátom, mondta Černá, mi lett aztán a fürdőben... ott volt az, aki szerette Klütaimnésztrát, és Klütaimnésztra is őt, és fejszével vártak rá, ismered?

Ja, de Odüsszeusz...

Már megbocsáss, kedvesem, de elfelejtetted, összevissza beszélsz! Nem értem, mér', de nem mesélted el, hogy hogy volt igazából, egy csomó mindent kifelejtettél... szívesen elmesélem, mondta Černá, és mintha rögtön könnyebben ment volna fájó cipőjében... Odüsszeusz aszondta Pénélopének... tűnj el. Mindent őszintén elmagyarázott Pénélopénak, mégiscsak férfi volt. És Pénélopé elsápadt, reszketni kezdett, és visszahúzta a kezét, amit Odüsszeusz felé nyújtott... és tudod, mi volt a kezében, drágám? Tudod, nagyon is jól tudod, a fürdő kulcsa volt. Ott rejtőzködött Pénélopé egyik udvarlója, egy fiatal gyerek, ahogy mondtad... szebb volt és finomabb, mint Odüsszeusz, nem volt agyonszurkálva meg csupa heg, és nem volt olyan durva a bőre... és sose égette meg magát csikkel, nem vágta meg magát, nem fetrengett az utcán pocsolyákban, nem ordítozott feleslegesen a lakomákon, mértéktartó volt... és a teste nem durvult meg lomhult el a csatáktól, az ivászatától meg pláne nem, ugyan, sokat sportolt, futott meg diszkoszt vetett, és a nőkről is tanult... és tudta, mely öltözékek szépek... otthon ugyanis új idők jártak, kedves barátom, és Odüsszeusz, aki a szigeteken csavargott, nem tudta ezt... és... ez a fiatal gyerek... Pénélopé barátja volt, bizony... sűrű, selymes haja volt, mint a gyapjú! És... Černá kimeresztette a szemét, és hunyorgott rám, a kabátommal eltakartam a DISCO SUPER-t, és talán kicsit elsápadtam... sima volt a fiú teste, mégis erővel teli, ne gondold, hogy nem, és okos is volt... és Pénélopé kedvelte, okos volt ő is, és a fiú... a fiú tudta ezt! És Pénélopé mindezek ellenére odaadta volna Odüsszeusznak a kulcsot, Odüsszeusz mégis eltaszította, és összetörte a szívét... és villogott a rabszolgapipijével, nevetett, és csapdosta a csaj seggét, és nagyokat húzott a kannából, amíg a trágyadombhoz nem ért... aztán elhajította a kannát, és többé rá se nézett a rabszolgacsajra, hanem rohanni kezdett... Pénélopé eközben ment, hajlott volt, de nem a kortól, hanem ettől a sebtől, szürke volt a haja, de nem a kortól, hanem a várakozástól és a hosszú fájdalomtól, szép, büszke arcán könnyek folytak végig... kinyitotta a fürdőt, és kiengedte a fiatal férfit, elvezette a szobájába, és levett egy kardot a falról, oda volt kiakasztva Odüsszeusz gyűjteménye, őt ez érdekelte... a mindenféle bajonettek... és Pénélopé kimutatott az ablakon... Odüsszeusz a trágyadombon feküdt, és egy öreg, vak kutyát simogatott... nekik is potyogtak a könnyeik, megismerték egymást... a kutya egy vén korcs volt, Ördögnek hívták, ez jellemző volt Odüsszeusza... együtt vadásztak, és hosszú órákon át szórakoztak együtt... és ez a kutya volt az egyetlen lény, akit Odüsszeusz igazán kedvelt, csak hozzá volt hűséges, ha vele volt, nem féltette a szabadságát, és nem kellett mindenféle trükköket kitalálnia, hogyan lehetne egyedül... a kutya végignyalta Odüsszeusz egy régi sebeit... Odüsszeusz megcsókolta a pofáját, és a kutya abban a pillanatban megdöglött, Odüsszeusz fetrengett a trágyában... és zokogott... a fiatalember közben lerohant a lépcsőn, úgy ugrott, mint egy tigris, és a markában ott szorította a kardot... így volt... egyszerűen senki se volt boldog, esetleg csak egy-egy pillanatra... sóhajtott fel Černá... mer' csak örület volt bennük, alázat semmi... de ez már csak szöveg, mit tudom én... Černá egyre csak ment előre, és én egy fa mögé bújtam előle, akarattal, látni akartam, micsinál.

Arra számítottam, hogy felkiált, és keresni kezd, nevettem bele a borostámba. De aztán... már nekem se tetszett a dolog, abszolút nem. Kiszaladtam az útra, nem volt sehol... Černá! Bújj elő!

Igen, megfogtál, és igazad van, úgy volt, ahogy leírtad... előrohantam az erdőből, síkság, fű, dombok... Černá nem volt sehol, eltűnt... talán fölrepült a levegőbe... a földre estem, ez nem lehet, nem lehet, hogy mint Szuka, ő is... nem lehetek ilyen... hiszen szeretem, talán épp ezér'... nem, én még én vagyok, és tudom, micsinállok... lehet, hogy épp ezér'... néztem gyilkos kezemet... futottam körbe, és szölongattam, lehet, hogy visszament az erdőbe, keres engem, és bolyong... eszembe jutottak a magunk mögött hagyott falvak meg a csontvázak, nem volt jó hely... aztán megláttam egy sziluettet, a dombon... oda tényleg repülnie kellett, de lehet, hogy motyog maga elé... asziszsi, hogy megyek utána, vagy hogy elszaladtam valahova... ő kell hogy legyen az, rohantam... másztam föl a dombon... mozdulatlanul állt ott, biztos dühös... odaszaladtam, és elhültem, egy szalma madárijesztő volt az, a bábu arca helyén egy tők, benne kivájt száj, az orr helyén lyuk, a szeme helyett is lyuk... a bábu egy kereszten volt, kezében egy bot, ócska, csupalyuk zakójából szalmaszálak bújtak ki... megroggyant a térdem... Hé, micsinálsz ott? Várjál már meg, a rohadt életbe! Černá a domb lábánál állt. Már ott is voltam mellette, még annyit se mondhatott, hogy mukk.

Nézd, hunyorgott, ott van egy madárijesztő! Ez klassz, akkor emberek is lesznek itt, nem? Vagyis... emberek... izé, pályaudvar. Az ott egy mező? Figyelj, te városi pubika, meg tudod egyáltalán különböztetni a rozst a búzától?

Kicsit elcsodálkozott, mér' ölelem és csókolom olyan forrón és hevesen, de azér' nem olyan nagyon... néha gyengédséggel és kedvességgel halmoztuk el egymást, és ha elfelejtettem megemlíteni, hogy az út nagy részében fogtuk egymás kezét, hát nem tudom, hogyan történhetett.

Kukorica volt. Teletömtük magunkat.

Figyelj, mondtam Černának, úgy néz ki, mint egy scalp! Kihúztam a kukoricahajakat, és barbár copfot fontam belőlük...

Ettél már kukoricabefőttet, pattogatottat, főttet vagy hámozottat? Csinálnék neked, ha lenne fazekunk. Nálunk egy-két helyen fazék volt a madárijesztők fején, de ennek nem... a nagymamám rögtön megmondaná, hogy szegény vidéken vagyunk...

Hm.

Végimentünk a mezőn, az út felfele vezetett, megin' egy dombra, és a legtetején egy magas, magányos fa állt... felé vettük az utunkat, eleredt az eső... a cseppek melegek voltak, langyosak, aztán végighasított az égen az első villám... Hé, odanézz, Černá, milyen gyönyörű, nevet a forradás!... gyerünk, szaladj, veszélyes nyílt téren állni, nem maradhatunk itt... igen, bebújunk az alá a fa alá... alatta nem esett ránk annyira az eső... a villámok teleraajzolták az eget, a dörgés pedig rengette... a nővérem nevetett... letéptem magamról a cuccaimat, és kirohantam az esőbe... Černá a fa alatt ült, és nevetett, majdnem görcsölt... én is üvöltöttem, valószínűleg megtisztultunk valahogy... hemperegtem a fűben, és rikoltoztam, szavak nélkül... a nővérem szintén levetkőzött, rám ugrott, úgy hempergőztünk, mint a kígyók, csúszunk le a nyirkos domboldalon, és kurjongattunk... fölöttünk fölrobbant a fény, és az ég hatalmas hangon dörgött. Černá valamit a hangjával próbált, és a vinnyogásából és nyöszörgésből mintha egy felhő nőtt volna... egy idő után a hang már úgy szelte át a levegőt, mint az energia, kicsit mint valami ragyogás... és én azt bömböltem: Hé, Bog, végy magadhoz mindkettőnket, te Gyerekgyilkos, te Vén Rohadék... és azt ordibáltam: Mér' vagyunk itt, és Mássz a púpunk-ra, te Mániákus, aztán az jutott az eszembe, hogy a mániákus valószínűleg a Manitu szóból

ered, és ezen elég jól szórakoztam... téptem a fűvet, halkan, a nővérem átmászott a térdem alatt, esett az eső, a cseppek úgy suhogtak, mint holmi végtelen, nedves zsineg, elvágтам őket röptükben a tenyeremmel, táncoltam és ugráltam, és a nővérem megpróbált fejen állni, talált egy gödröcskét, a feje a földben, kalimpált a hosszú, fehér lábával, elkaptam és fogtam... és abban a pillanatban... mint valami élő, egy tűzgolyó süvített el majdnem súrolva a könyökömet, a nővérem esett visszafele, el kellett engednem, a pulzáló gömb átrepült a lábai közt, amik nagy lendülettel zuhantak a föld felé, én pedig megijedtem, nem égette-e meg a csóva Černá bokáját... a gömbvillám újra és újra elszállt mellettünk, mozdulatlanul álltam, a nővérem feküdt, nézett... aztán ez az ízé elkezdett ugrálni a kopár térségben, felszökött a magasba, aztán visszajött a földre, és eltűnt... Szerinted visszajön?, kérdeztem, pontosabban kiabáltam, hogy túlharsogjam az esőt... Nem, mondta a nővérem, már fölállt... mindketten libabőrösek voltunk, és a biztonság kedvéért rögtön átöleltük egymást.

A még mindig barátságos fa alatt... a sűrű lombozat alatt nem esett annyira, felöltöztünk... az eső kezdett elcsöndesedni... valahol alattunk ott volt a kukoricamező, kellett volna tartalékba is szednünk, a francba... de a másik oldalon, ott már biztos lesz egy falu... De asziszem, drágám, hogy ma még a szabadban alszunk. Nincs olyan hideg se... talán találunk valamit, mondjuk egy boglyát. Engem nem zavar, mondta a nővérem, én kezdem élvezni... ráadásul meg... a, a történetek után, lehet, hogy nem is baj, hogy nem megyünk rögtön haza. Szerinted követnek minket? Mindig jobb úgy tenni, mintha követnének, idéztem neki a tanítás szavait. Nagyon klassz volt, ahogy a lábamat tartottad. Nem fáztál éjjel?, kérdeztem tőle. De hát már mondtam... azzal a csajjal aludtam... hát hogy fáztam volna. Ma meg veled fogok aludni. Igen, igen. Ráadásul eszembe jut, hogy folyton a tengerhez akarsz menni, úgyhogy, figyelj... lehet, hogy tényleg jobb lenne elhúznunk. Úgy érted... a történetek miatt? De simán előfordulhat, hogy ha megtalálták őt a vietnamiak, vagy ha biztosították az egész társaságot, akkor eltakarították, és nincs semmi... vagy... Légyszi, hagyd abba. Igazad van, Černá, olyan ez, mint egy sötét felhő. De most már sokkal jobb, nem? Hát igen, az, mondtam. Nincs egy cigid? A lóvéval mi a helyzet? Végigtapogattam a cipőmet és az összes zsebemet... aszondanám, hogy a jegyre Páraba meg pár üvegre meg kajára még elég lehet. Meg is jött az étvágyam! Azér' nekem is van pár ezrem, akkor van cigid? Igen, persze, tessék... rágyújtott. Néztam az izzó cigivéget. Aztán észrevétlenül másfele irányoztam a tekintetem, és már ott voltak... a feledhetetlen pillák, mindegyik a szemhéj finom bőrének élő folytatása, most megmozdította őket, a tájat nézte, gyors, fürkésző pillantásokat lövellt... célzott villámok... kinyújtóztam, hogy ne lehessenek céltábla. Kinyújtóztam, hogy elérjem őt. Közel voltunk egymáshoz. Véget ért a vihar.

A kunyhóra már koromsötétben akadtunk. A teteje gallyakból, rajtuk kifeszített, vízhatlan anyag. Bent egy pokrócokkal kibélelt lyuk. És volt egy tűzhely is.

Krumpli!, kiáltott fel a nővérem. És valami... mi is a neve... sárgarépa!

Én találtam egy üveget. Egyébként nem volt semmi. Emlékezz vissza, nővérem... a szökevények... de már gyújtottam is meg a tüzet. Jobban tennénk, ha eltűnnénk, mondta a nővérem, de már nyitotta az üveget... jó, rendben, maradunk, meglátjuk, mi lesz belőle... szeretkeztünk ebben a lyukban, és ahogy meghittén beszélgettünk, eszünkbe jutott, hogy nagyjából ilyen lehetett annak idején a barlangokban... a rajzok alapján, meséltem a nővéremnek az antropológiát, annak idején minden valószínűséggel... hátulról és térdelve csinálták, mer' a köveken háttal voltak, eh, fejezte be a nővérem, és elfintorodott, közben megégett a krumpli. Újabb adagot tettünk föl a tűzre.

Iszogattunk. Drágám, mondtam... kíméletlenül állíts le, ha megint' begerjedek... de a szívem... amikor elől mentél, és nem fogtuk egymás kezét, néha leültem egy fatönkre... elővettem, és

azt akarom neked mondani, hogy a szívem helyenként fekete és össze van szurkálva és nehéz, lehet, hogy ezér' ábrándozom folyton a tengerről meg szigetekről... nem tudom, mi mindent mondott neked az a csaj, aki tartott téged az éjjel... de nehéz a szívem... és el kéne mondanom neked, hogy az utamon... az egykori időben ugyanis a szívem...

Te, mondta Černá, és meghúzta az üveget... folyton a szívedről szövegelsz... de mi lesz a lábammal... fáj! És csuromvíz vagyok.

Levetkőzött, és megszáritotta a cuccait, bámultam, mer' abban a villózó lángban finom és arany volt a bőre... a nővérem a tűznél ült, amely halkán és kedvesen melegítette a mellét meg a karcsú csípőjét, megnéztem a bordacsontok rajzát a bőre alatt, befelé álltak, szorosan összefogták bensője édes paradicsomát, őt, a test édenét, hollófekete haja egybeolvadt a sötétséggel, arca sápadtságán pedig tükröződött a fény, valahányszor visszahúzódott a ragyogásnyelvtől, megrázta a fejét, aztán leült a sarkára, és a combjára tette a kezét... megfordult, és a lángok vibráltak háta bőrének visszfényében és karcsú nyakán, még sose láttam Černát a tűzön át, a lángok ugrándozó falán át, ahol a levegő mozgásától folyton más a csillogás... mindketten megfordultunk, a zaj miatt... egy hatalmas fickó állt ott, majd kiesett a szeme, csak az egyik, mer' a másikon fekete szemkendő volt, csak felnyöszörgött, a lábánál kuporogtam, az árnyékban, engem lehet, hogy nem vett észre... láttam a cipőjét, katonai bakancs volt, a nadrágja zöld, a szökevények, villant át az agyamon... de míg engem nem vett észre, Černát nagyon is jól látta, és úgy tűnt, egy pillanatra kővé vált... nem fordul elő túl gyakran, hogy teljesüljenek az ilyen férfivágys, megérkezik az odújába, és a tűz melege meg egy meztelen, ráadásul idegen, nő fogadja... amikor rápillantottam Černára, én is lemerevedtem... bár a ruháját maga mellé húzta, de... kedvesen mosolygott erre az óriásra, és végighúzta a tenyerét a mellén... aszittam, hogy megbolondult... ha akarja, a pasi szétlapíthatott volna... abban a pillanatban, amikor a pasi felfogta, hogy tényleg ott van egy meztelen nő, és hogy mosolyog rá, elállt a lélegzete, széttárta a kezét, és megindult felé... én gyorsabb voltam annál, hogy gondolkodjam a mozdulataimon... elgáncsoltam, és amikor a földre esett, beleböktem egy ágat, amit a tűzből húztam ki, és amikor a könyökére emelkedett, fejbe vágtam, aztán az ággal az arcába szúrtam, mindketten ordítottunk... Černá elkapta a könyökömet, és kivonszolt a kunyhóból, futottunk és botladoztunk... csak valahol messze álltunk meg, reszkettünk... mér' csináltad, mér', kérdezte Černá, és rángatott... Mi van? Mit kérdezel... te csináltad, de gyere, biztosan vannak még többen is. Kik? Juhászok? Milyen juhászok, ez egy szökevény volt, láttuk. Össze vagy zavarodva, hosszú haja volt, meg szakáll, valami csavargó, helyi! Nem volt egyenruhában? Láttam a cipőjét... Nem, rongyokban volt, juhász volt, vidéken szokás a katonai bakancs... szót értettünk volna vele. Te kurva! Mit pofázol, simogattad a csöcsödet, megpróbáltad elcsábítani! Mi van... te idióta... eltakartam a mellem, mer' bámulta, ennyi volt... te meg ráugrottál, mér'? Ott a stukker, a rohadt életbe! Próbálkozhattunk volna rendesen, és ha lett volna valami, akkor... ráijeszthetnél volna a pisztollyal. És tudod, kinek mond, hogy kurva! Felbőszült, és rám vetette magát, begörcsítette az ujjait, hemperegtünk a fűben, megharapott, tartottam magam fölött a kezemmel, és nem tudom, mér'... valószínűleg ettől az egésztől... nevetni kezdtem, Černá mozdulatlanra merevedett a kezemben, és azt suttogta: Nézd. Nézd már.

Leengedtem magamhoz, legurult rólam a fűbe. Megfordultam, a távolban tűz égett. Hatalmasnak látszott a környező sötétben. A lángok nyaldosták az éjszakát, a tűz fölött fehér gőz szállt... az anyag ugyan teljesen átázott az esőtől... mégis tudtam, hogy a kunyhó az.

Szóval, akkor ott maradt, mondtam értelmetlenül.

A nővérem felém fordította az arcát, csupa könny volt, gyere ide, mondta, a fejét a hónom alá fúrta, és sírt. Én nem bírtam. A csillagokat bámultam. Rám majd valószínűleg valamikor

máskor jön. És remélem, hogy ő ott lesz. Amikor majd fölfogom a mai estét, mondtam magamnak.

Elaludt. Talán azért jött a fickó, mer' Szuka nem akarja, hogy elmondjam ennek a szerelmemnek itt... és nyomott a pisztoly, kihúztam a kabátomból, az övembe dugtam... egyáltalán nem volt az ínyemre, hogy a nővérkém tudja, hol tartom. A pisztolyban csak egy töltény volt, és azt... azt tartalékolom.

Bámultam a csillagokat meg a csillagokba, a hideg forrásaiba, egy élőlény szárnyain lévő mozdulatlan szemekbe, a másfelé vezető nyílásokba. Aztán én is elaludtam. Elég fáradtak voltunk.

És én is álmodtam... egy farkasálom volt az. Kiszabadultunk. Raksa vinnyogott a boldogságtól... én is, levertük a ketrec lakatját, és az egész állatkert csörömpölt ezen az utolsó éjjelen, egyikünk a talpával leverte a lakatot, a lánc leesett, aztán futottunk, futottunk a kemény, megfagyott hóban, át az erdőn meg a göröngyökön és a köveken, csattogtak a karmaink, a nyomainkkal nem törődtünk, mert futottunk... futottunk el.

Úgy izzott a szeme, mint a szén... néha felém kapott, nyaldosott... ott, ahol a sebhelyem volt a nyakörvtől, kopaszolt a tarkómon, ahol már nem nőtt szőrzet... a bordáim közé nyomta a pofáját, oda, ahova régen szögesdrót vágott, és ahol bent maradtak és benőttek a drótdarabkákat... és én is kapdostam utána, belül voltak a sebei... dresszúra, ott megtanították bakágast ülni, pacsit adni, a szemét forgatni, a száját csücsöríteni, masnit meg kosztümoeket erőltettek rá, hogy rendes kislány legyen belőle, takaros nőcske... folyton figyelt, egy kicsit, mint egy hóember, de szexisen... ott megmutatták a nővérkémnek, hogy riszálja a fenekét, ha a főnököskékben vágy ébred... a lakásra, kajára, sminkre való dohányért élete végéig agyamentek között élni... és az energiát annak tanulására használni, mikor kell úzni meg ázni, amikor a rohadt főnökök az igazságokat közlik... de most rohantunk... és a nyomunk a gyorsan megfagyott leheletünk volt, amely a tépőfogaink közül zuhant ki... szerelmem varana volt és ljuven, és tudott csapni a karmával és a nyelvével, és én is igyekeztem... tanultuk egymástól, mi a jó a másinak, és ez mindkettőnket erősebbé tette, mindkettőnket önmaga számára... rohantunk, és forgott alattunk a föld, és sírok mellett futottunk el, és átugráltuk őket, a csontokat kikerültük... és kikerültük a farkaskoponyák... üveges meg üres szemüregű tekintetét is... és kikerültük a csapdákat és a kelepceket, a lezuhanó rácsok és a mérgezett hús tapasztalata volt mögöttünk... egyetlen karcolás nélkül átjutottunk a vörös falka területén... és az utolsó fehér farkasokkal is találkoztunk, akik teljesen megdőbödtek a betegségtől... és nagy fekete farkasok vettek üldözőbe minket, de mi elmenekültünk előlük... mi, kárpátoki szürkefarkasok időtlen idők óta háborúskodtunk velük, csodálkoztak, hogy egyszerűen elszökünk, és hiába csattogtatták az állkapcsukat, sejtették, hogy őket is utoléri a sors, hogy jönnek a helikopterek... egymás mellett rohantunk, és egymáshoz ért a testünk... rohantunk a földön, ami forgott, és a szél úgy süvített a fülünkbe, mintha jajszó lenne minden egyes hallott falka fölött... és karmaink csattogásával nem kizárt, hogy felgyorsítottuk a föld mozgását... rohantunk a földön, ezen a tömegsíron, rohantunk... el, el innen... és aztán... aztán az utolsó szirt fölött álltunk, a mélység fölött, és nem maradt más hátra, mint ugrani, belemerülni a víz lepedőjébe, ott kezdődött minden... tükröként csillogott alattunk a mélység, és Raksa, a nővérem, kinyújtott nyelvvel visszahőkölt, és a torkából morgás tört elő, sötét, dühödt morgás... Akéla a pofájával oldalba bökte, de ő rávágott Akélára... itt vagyunk... gyere, nővérem, nem maradhatunk itt tovább, itt nem... gyere, leugrunk... elrepülünk, már csak együtt leszünk... de Raksa megfordult, és elindult visszafele... a farkas állt a mélység fölött, habozott, de csak egy pillanatig... aztán megindult Raksa után... Raksa a lejtőn volt, talált ott egy üreget, és elbujt benne... és Akéla nem értette... egyedül maradt kinn... a földben lévő üregből csak

morgás hallatszott ki... Raksa figyelmeztette Akélát... aztán csend lett... Akéla egyedül maradt... és az egésznek nem volt értelme, egyedül is visszamehetett volna a szirthez... és repülhetett volna... de nem lett volna értelme... vonyított, csak a hold volt még vele, de az az örületbe kergette, Akélának nem volt kire támaszkodnia... beszaladt az erdőbe, és leölte az első állatot, amit megneszelt... odavonszolta az üreghez... Raksa berántotta a húst... teltek a napok, és Akélát megőrijtette a bánat... a magány, csak egy lépés a szakadéktól és az árulás... fogalma se volt semmiről... aztán meglátta Raksát, előbújt, és fáradtan vánszorgott, körülötte kis lények... szívták Raksából az életet, elvették maguknak... Akéla megtámadta őket... de Raksa tudta, számított erre... lesújtott Akélára, Akéla odafordította felé a védtelen hasát, odatartotta a nyakszirtjét, a nyaki ütőerét, már minden mindegy volt neki... de Raksa nem szegte meg a szabályokat... visszatért a lényekhez... Akéla a holddal maradt, de most már tudta... és máshogy vonyított.

Mér' ordítasz, az isten szerelmére, mér' ordítasz? Te egyszerűen nem tudsz aludni, mondta Černá. Nem, nem tudsz. Csikorgatod a fogadat, most meg ráadásul ordítottál is!

Ne haragudj. De ha tudnád, hogy mit álmodtam, jaj! Leesne az állad!

Csak nem megin' repült az uraság?

De, vagyis nem... ez most egész más volt. És megtudtam valamit. Bemásztál ugyanis egy üregbe, és...

Hát persze, hallgass ide. Szinte nem is aludtam. Vagy az egész álom volt. Baromi fura volt. Figyelj, félelmetes zajra, robajra ébredtem. Mintha valami gépek lettek volna, tudod? Nem tudom, asziszem, ébren voltam, és a hang a föld alól jött. Megpróbáltalak felébreszteni. Remegett a föld. Mintha valami repülőtér lett volna alattunk vagy gyár vagy mi. Egy darabig tébláboltam, aztán megindultam... Černá a kezével mutatta, merre, arrafele a füves síkság lejteni kezdett, hallgattam Černát, és ismerősnek tűnt a dolog... odamentem, mondta Černá, nem is félttem, csak folyton néztem, látlak-e... és egy ilyen hasadék volt ott, öregem, lefeküdtem, és néztem, kis kocsik zötykölődtek benne, emberek tolták őket, csontsovány emberek, iszonyú volt... és a hasadék sziklafalában volt egy vasajtó, örök álltak előtte... és onnan bentről jött a morajlás, meg fény is jött, olyan, mint amikor vasat olvasztanak vagy mi... az embereknek, akik állat módjára húzták a kocsikat, olyan csíkos zubbonyaik voltak, mint a zebráknak, de ezt tudod... ennyi elég volt nekem, téptem visszafele, a vasajtó... mindenhol borostyán volt vagy mi, és félrehúzták. Nem tudom, hogy csak álom volt-e.

Izé... Černá, ha akarod, az elengedhetetlen reggeli tisztálkodás után... megnézhetjük.

Igen, akarom. Menjél, a domboldalban van egy kis patak, egy kis erecske a fák mögött, menj, mosakodj meg. Megvárlak, én már voltam. És... siess.

Az álma nagyon emlékeztetett egy másik álomra, logikus ez, mágikus ez, van ez egyáltalán? Ezt motyogtam magam elé... Josef Novák csontváz, soha az életben meg nem szabadulok egyetlen álmomtól se... a föld alatti haláltábor... ott volt az erecske, letérdeltem, megmártóztattam az ujjaimat... na, Černá aszondta, hogy mosakodjak meg... az ujjaim csak egy pillanatra hasítottak barázdát a vízbe, aztán az áramok egybeolvadtak, a víz végigfolyt a kövek és kavicsok közt a fenék homokján és fölötte, és feltartóztathatatlanul folyt az ismeretlenbe, és mindig egyforma volt és változott... ismétlődik és változik, megy valamerre, mint a beszéd meg az idő.

Potok fölállt, előhúzta a bicskáját, és utoljára vágott az élével, aha, mondtam, így fogom rászedni őket! Egyszerűen nem fogok védekezni, kivonom magam a játékból... čhuri des, čhuri chudes, soha többé.

Behajítottam a kést a patakba, és a víz összezárult felette. Ilyen egyszerű, mondtam magamnak, hiszen csak álmodtam... egy törzsről, öten voltunk, és nekem is öt érzésem van... vagy hülyeség ez?

Soha senki rá nem jön, miről is van itt szó. A világ, hát persze, és nekem ott voltak a barátaim, Krul a szag, Kormányos a látás, Bohler a hallás, Cápa a tapintás, Péntek az íz és a Bog szolgája a szigeten, na, talán nem botránkoztatom meg a viszonylag vallásos embereket se, mondtam magamban.

Öten voltunk, én. És ha a nővérem a halál, akkor nem kell mindenáron szeretnem, de megtanulok élni vele mindennek a végéig.

De Černá... Černá nő... a halál nem szenvedhet, a halálnak nincsenek hegei... hinni fogok neki. Valahova csak megérkezünk.

Nagyon humanista hangulatban voltam, amikor letelepedtem a nővérem mellé egy fatönkre, mosolyogtam és azt mondogattam: szerelmem itt, szerelmem ott... vele ellentétben sejtettem, hogy éjjel tényleg nem aludt... búcsúzóul még elénekeltem egy dalocskát a jó kis késemnek... Černá egy kis csomagot húzott elő a kabátjából... annyira áthatott a nemeslelkűség és a szentferenceskedés, hogy tekintetemmel mindenféle csúszó-mászó bogarat meg kis pókot becézgettem... a bicskám már nem fenyegeti őket! Čhuri des, čhuri chudes, soha többé!... Černá épp egy szűnyogot ütött agyon... kicsit elkomorultam... de föl kellett állnom, és meg kellett igazítanom az övemet, mert nyomott a pisztoly.

Nézd, mim van! Vagyis mink van.

Mi? Van kajád... rendes csaj vagy!

Ja... hogy honnan kerítettem, arról fogalmam sincs, nem értem... mer' az útra csak egy darab mortadellát tettem! Most meg itt van egy egész döglött, kopasz csirke... hihetetlen! Gondoltál már arra, hogy olyan, mintha teljesen el lennének itt varázsolvá, és hogy ami történt, nem is történt?

De nagyon is gondoltam rá, nővérkém... de próbáld csak meg... erősen magamba csíptem... csak a fájdalom valós.

Meg a gyönyör, mondta a nővérem. Akarod?

Igen. Akár egy farkas.

Elropogtattuk a csirkét, olyan védtelen volt!, vigyorogtunk egymásra, és marcangoltuk a húst a csontokról, alaposan lerágtuk őket, az ereket kitépdestük a kezünkkel, teljesen úgy, mint a királyok.

Akkor esetleg, mondta a nővérem, akkor most esetleg megnézhetnénk. Hogy ott van-e a hasadék.

Nem kell, ott van. Tudom. Láttam, egy fickó, vagyis, szóval egyszerűen közölték velem, hogy ott van.

És nem kéne valahol bejelentenünk? A csendőrségen vagy az ENSZ-nek vagy az UNESCO-nak, vagy mit tudom én.

Hogy a régi álmom igazolta a te új álmodat?

Idejönnek, kicsit megnézik...

Tudod, hogy megy ez.

Igazad van. Menjünk, kelj fel!

Felfrissülve, új erőre kapva indultunk útnak, a szélben és a fűben játékonnyan megnyíltak a pórusaink... arról, hogy micsináltunk azokkal az emberekkel, nem beszéltünk. Az ilyesmihez idő kell.

Bár most is ügyeltünk, és Juliska néha felkúszott egy fára, és szétszakította a farmerjét, én meg néha nekiiramodtam, cikáztam kicsit az erdőben, dobáltam magam a fűben, és vizsgálgattam a pleinaírt, az azér' út kalandok és találkozások nélkül telt el.

Csak egyszer... valahol a távolban a völgyben kocsikat vettünk észre, egymás után mentek, ponyvákkal letakart faszekerek, lovak meg öszvérek húzták őket... olyanok így egymás mögött ezek a letakart szekerek, mintha vasúti kocsik lennének, nővérem, lehet, hogy nincs is errefelé vonat... dehogyis, ezek kitelepülők, nézd, kisgyerekek is vannak a kocsikon... ki hova költözik?... mindenki folyton máshova, mindegy, mondta a nővérem okosan... a távolban hegyeket is láttunk... ragyogtak a napban, és valahol a levegőben talán vihar volt, néhány szikla zölden foszforeszkált, vagy a távoli ég kékjében úszott... fönt hó csillogott, szikrázott, ha közelebb lettünk volna, megfájdul a szemünk... megálltam, és minden erőmmel igyekeztem elfojtani magamban egy vonyítást... egyszer elmegyünk oda... ja, és mi lesz a tengerrel, kérdezte a nővérem, vagy elmegyünk mind a két helyre?

Igen, képzeld el, egyszer találkoztam egy ciprusi görög vagy török nővel, aki aszondta, hogy az ő szigetükön fönt a hegyen síelhetsz, és amikor leérsz, rögtön ott a víz. De most állítólag mindenhol szögesdrótok vannak.

Akkor majd egyszer elmegyünk, javasolta.

Látom, hogy jönni akarsz velem, és ez csodálatos.

Persze, mondta a nővérem, és belerúgott egy kőbe... az a hős Odüsszeusz harcolni akart Agamemnónnal meg Meneláossal... lehet, hogy te is?

Ó, én nem, drágám, tudod, hogy F-kategóriás vagyok, és a háború...

És, öcsém, biztos ismered az Odüsszeusz első részét... hogy hogyan dobta a fiát a gép alá, úgy tett, mintha bolond lenne... aztán a seregben megtetszett neki, a saját fiát, de mi ketten... mint nővér és báty...? Csak nevettem, mer' Černá nem tudott farkasálmomról... és még nem meséltem el neki, ehhez idő kell, gondoltam akkor.

Abban az álomban kölykeink születtek.

Végül megtört az út, és mi álltunk a sárban és a porban a szilánkok és nejlonzacskók közt, és előttünk egy városka bontakozott ki, bomlott szét. Szó szerint.

Volt ott egy útjelző, Ušanica 3 km. Az építményeket nem nagyon figyeltük, és nem kerestünk semmit. Csak a pályaudvart.

Most jó lenne valami kis kocsmá, drága, ezek után a kalandok után, inni valamit, leöblíteni a port, kinyújtóztatni a tagjainkat... összevissza poénkodtunk, és lopóztunk a falak mentén, mer' nem tudhattuk, nem találták-e meg az áldozatainkat, és nem kavart-e fel valakit annyira a felfedezés, hogy kiküldjön valami kommandót.

A pályaudvar másmilyen volt, mint amilyenre gyors ušaniciai látogatásomból emlékeztem. A kassza zárva, sehol senki. Aztán előbukkant valami csavargó. Akkor reagált csak, amikor odadugtam neki egy ezrest. Azt mondta, hogy itt Mezilavoriéban... micsoda? Elmagyarázta, hogy Ušanica olyan jó 70 mérföld keletkeletre. Tábla? Tábla, tábla, és akkor mi van! Vonat az túl sok nincsen, de Prahába... pontban éjfélkor azér' van valami, de nem ajánlja... nagyon, és itt egy szót mondott, ami talán azt jelentette, hogy drága... a pénz nem gond, mondtam... csak aztán nehogy megkavarjanak és jól ráfizessünk.

Ténferegünk egy kicsit, de igyekeztünk, hogy ne keltsünk feltűnést, ami nem volt könnyű... iszogattunk, és a gyors hatás kedvéért kevertük a dolgokat... talán a természetben eltöltött idő meggyógyított minket, mer' az itálnak nem volt semmi hatása, de a nővérem aszondta, hogy épp ellenkezőleg, talán annyira hat, hogy észre se vesszük, hogy csak gondoljuk... világos, csak gondoljuk, semmi más! Te, kedves, mondtam neki, te ösztönösen tudod, amire én több év munka és imádság után jövök rá, végtelenül csodállak, és így a szerelmemhez tisztelet is társul, nővérem a kapcsolatok közt... látod, hogy hat a pia, már megin' kezded, már megin' locsogsz... inkább nekidőlünk egy szép, régi falnak, amit rohadt szövedék borított, egy zsinagóga volt az.

Az ablakokat beszőgezték, kitört az üvegük.

Te nem is tudod, nővérkém, hogy az ősősőseim Odesszából jöttek az öreg Aladdin vagy Apolló vagy talán Ahasvérus Potok vezetésével, a feljegyzések a családi bibliában e tekintetben ellentmondanak egymásnak. Még senkinek nem mondtam, senkinek semmi köze hozzá, fiatal éveimben végig nagyon ügyeltem rá, hogy biztosítva legyen a hátam! Egyedül ők telepedtek le vidéken, mer' a Potok szó a csehek nyelvén is jelent valamit, és az eleim kicsit el akartak veszni, rögtön nyitottak egy kricsmit... a többiek megin' elbújtak a gettókban, az enyéme az álruhát és a maszkot választották, hogy életben maradjanak, megpróbálták, kétértelmű nevüket úgy tekintették, mint az Őtőle való jelet... amikor megérkeztek Csehországba, rögtön a határon elégedetten csámcsogtak a fokhagymás golyókat fogyasztva, és jókedvűen rángatták a pajeszukat, mert itt sehol nem láttak kozákokat, csak csupa kedves, rendes emberkét... csak a nagyapám volt bizalmatlan és nagyon óvatos, ezért élek én és vagyok itt veled... mer' ennek az ősömnek is voltak repülő álmai, Odesszában galamb-tenyésztete volt, ahova egy bizonyos diák járt vásárolni, később írt is róla egy sztorit, újságíró volt, hah, hülye volt, és magáról írt, úgyhogy a végén a sztalingok a halálba kergették, kinyiffantották... ezt senki se tudja rólam, csak te, ügyelek!

Akkor én is elárulok neked valamit, ennél a régi falnál, barátom, mondta Černá... én az eget valahol Erdélyben a nagyanyámnál láttam meg először, nem is tudom, hogy most melyik ország, ez arrafele gyorsan változik, és nem is akarom tudni, és amikor meghalt az anyám, szétépték a farkasok áfonyagyűjtés közben... áfonyát kellett gyűjtenie, hogy meg tudja venni nekem annak az idegen nyelvnek az ábécéskönyvét... a nővérem feltartóztathatatlan sírásba tört ki... aztán megjelent az a strici, az apám, és amikor beállított a Zsigájával, az egész falu odáig volt meg vissza, és az egész nyarat ott töltötte, és amikor először csinálta velem, elmondtam, de senki se hitt nekem... olyan volt, mint egy díjbirkózó, rágót osztogatott, meg kistükröket meg öngyújtókat, és ha ezt csinálja is vele, a családban marad, az ő dolguk, gondolták az emberek... és az összes fiú közül, aki elkezdett forgolódni körülöttem... ott a lányokból már tizennégy évesen nő lesz, tudod?... de én még nem voltam az... egy se akadt, aki lepuffantotta volna, ahogy ott mindenki tenné a bátyjával az ilyenért, de ők nem, a szemét disznók, vasárnap templomba jártak, éjszakánként meg ígéztek, és nem történt semmi... ő aztán elintézte a papírokat, és ruhákat meg krémeket meg bonbonokat vett nekem... meg babákat is, és mindenki gratulált, hogy elhúzok ebből az országból Nyugatra, el Csehszlovákiába, és a nagyanyám? Ő tudta... és figyelj, asziszem, hogy hagyott engem, hogy a fenékgig merüljek... tudod, mit mondtam neked akkor... az érzéseimről, azt a legszörnyebbet?

Aztán a nagyanyám elküldött nekem téged, és adta ezt a pisztolyt meg kettőtöket, hogy döntsek... és most szabad vagyok, és te soha semmiben nem egzecírozathatsz... ha én nem akarom. És pár év múlva az iskolában is elmondtam, mer' néha... néha kibírhatatlan volt, a pincében, hogy a szomszédok ne... de mindent most nem mondok el... az iskolában Vámpírnak hívtak, amiatt, ahonnan jövök, és nem hitték el, a rohadékja akkoriban góré volt, úgyhogy inkább az egészet elengedték a fülük mellett... ebben a pillanatban a nővérem elhallgatott, mert a sarok mögül kinyúlt értünk a vihar jéghideg keze, és a nővérem, még zokogva, úgy elkezdett reszketni abban a jeges pillanatban, mint a nyárfalevél... mondtam is neki... mint a nyárfalevél, ja, meg rezgek, mint a lé, a szívéhez kapott, jó vicc, elkapott, aztán valószínűleg az asszociációs láncnak köszönhetően azt suttogta: Valószínűleg mégis idősebb vagy, annak alapján, amit a testemmel csinálsz. Erre nem tudtam mit mondani.

Hah... továbbmentünk, és megváltozott az időjárás, kicsit szemerkélni kezdett, bebújtunk az első nyitott ajtón... és egy különös csarnokban találtuk magunkat.

Félhomály. Óvatosan lépkedtünk, aztán felkiáltottam. A falról egy kígyó tekergőzött le, nem, csak egy papír, egy női arc volt rajta, nem tudom, mér' vetettem keresztet, finom arc volt... Černá kritikusan ráncolta a szemöldökét, figyeld, biztos valami színésznő, valami csillag... közelebb léptem, igen, túlzottan is finom volt, és... ráadásul szőke is... egy másik összetekeredett kígyó is volt mellette, a falakról csöpögött valami... fuj, ez... nővérem, ez egy villamosszék, és gyilkos is lesz benne... asziszem, remegni kezdtünk, miféle félelmetes tárlat ez, itt, a varázslatoknak ebben a különös országában... átöleltük egymást, becsuktam a szememet, mer' láttam, hogy több kígyó is lóg le a falakról, talán valami... nem szívesen káromkodom... talán valami keresztút ez, modern kivitelben... És a nővérem azt suttogta: És most elmondom neked a legutolsó dolgot is, jó is, és nagyon-nagyon rossz is... szoríts magadhoz, úgy... asziszem, hogy ez a fickó nem is az apám volt, csak arrafele szimatolt... és nagyon félek, hogy a nagyanyám eladott neki, és hogy ezt mindenki tudta, baromi nagy ott a szegénység. Folyton gondoltam rá, mármint a nagyanyámra, és vissza akartam menni, de ha ez igaz, lehet, hogy tényleg el kéne mennem, és meg kéne kérdeznem a vén varjút. Eljössz velem?

Černá, oda megyek, ahova akarod, de... ha ez igaz, akkor ezért a nagyanyádat is... akkor a nagyanyád is megérdemelné. Én legalábbis nem haboznék.

Azér' nem biztos, mondta Černá, lehet, hogy megtudjuk, hogy rákényszerült. Valami miatt. Gondolkoztam! A hegyeket, szívesen megnéznéd az ottani hegyeket, nem? Ott minden más. Ott mondák vannak meg dajkamesék, érdekelnének téged...

Černá, és van egy mondájuk a sírhalom lovagjáról, a Fejedelemről is?

Honnan tudod? Meséltem?

Nem tudom. Lehet, hogy említetted... figyelj! Nem lehet csak úgy eladni valakit. Mellettem ez nem történhet meg veled. Nem szabad! Eladni. Nem lett volna szabad bizonyos emberekkel érintkezned, telefonálgatsz, mit tudom én, kinek, védeni foglak... megváltozunk...

Ssszzz, sziszegte Černá. Nem egzecírozathatsz, megmondtam!

A következő festményről le kellett tépnünk a ponyvát, hogy lássuk. Egy fickó arca volt, szimpatikus. Valami Joseph akárki, gyilkosságért körözik, silabizáltam.

Fotó a sittről, elkapták, világos. Csak néztük egymást, és megragadtuk egymás kezét.

A következő darab... egy totálkáros kocsi... eszembe jutott Viška, valahogy így nézett ki, azután, hogy elszedtem tőle Černát, hallgattam.

A cafatok egy része vászon volt, de már tönkretette őket a vakolat, meg teleszívták magukat vízzel, úgyhogy már nem néztek ki vászonnak. De egyik kép se volt túl serkentő.

Ni csak, az öreg népirtó, Kim Ír Szen, villogtam műveltségemmel a tábori öltözetben levő politikus előtt.

Olyan felfuvalkodott képe van, mint egy kutyaszukának, és olyan elégedetten néz, mintha valakinek épp a golyóit sütnék, meózta Kim Ír Szent Černá. Aki fotózta, az is hatalmas segg lehetett.

Ez festmény, javítottam ki.

Az mindegy, mondta.

Következő felvonás: ettől mind a ketten padlóztunk. Lóvé. Ez az agyament lóvét festett, valamitől bekattanhatott.

A fenét, pont hogy rendben volt, vélekedett Černá.

A színek, ha lett volna napfény... de ilyen félhomályban meg hogy a kép magába szívta a vizet a falról, a lóvé úgy tekergőzött, mint egy giliszta, és néha gúnyosnak nézett ki, néha meg győzedelmesnek... megvagy, te bámész, az enyém vagy. Amikor elmagyaráztam nőmnek, hogyan látom a képet, aszondta: Asziszem, hogy az a csaj, az a szőke, már halott, ezér' volt az, hogy csak megijedtél tőle, de nem féltél... de a lóvé azér' tekergőzik, mer' még mindig nagyon él. A lóvé egyszerűen él, alakítja a dolgokat. Meg az embereket.

Aha, na és ez? Valami konzervek, szépek, még sose láttam ilyeneket, a muterom nem csomagolt ilyet tízóraira.

Hah, mondta Černá, nálunk trencsényi bableves lett volna benne. Vagy libavér?

Oké, de akkor is... fura.

Mint minden más. Alapjában véve manapság így néznek ki az emberek.

Ja, de nem itt. Szerencsére.

De már itt se tart sokáig, az emberek egytől egyig matricákban járnak... egyformák akarnak lenni, csillognak, mint a bádog... vidáman igyekeztünk túllicitálni egymást, és amikor a

nővérem egy gyors mozdulattal megbökött a könyökével, csak bólintottam, én is hallottam, az oszlop mögött... volt ott valaki... ontottuk magunkból a hülyeségeket, és feltűnés nélkül... a sarok mögé csusszantunk, kicsit följebb húztam az övemet.

Mórdi tvojej kírpicza hócsetszja!, ordított föl valaki, eltűntünk a sarok mögött, és az oszlop mögül egy kis, szemüveges ürge bújt elő...

Csavargók, téglát akartok venni?, ordította erőltetett álbasszussal.

Megnéztem magamnak, az övemet békén hagytam, a nővérem aszondta, de úgy, hogy az ürge is hallja... Mit akar, mit ízél itt ez az ember? Mi csak nézelődünk, nem vettünk el semmit! Nekem pedig azt suttogta... vékony, mint egy gyufaszál, nem tudja, kik vagyunk... hagyd békén!

Előléptünk a sarok mögül, és lassan és jó szándékúan odamentünk hozzá. Ott állt az oszlopnál, és úgy rakosgatta egyik kezéből a másikba a téglát, mintha ő égette volna és szedte volna ki frissen a kemencéből... de lehetett látni, hogy már nem gondolja komolyan a dolgot.

Jó napot, mondtam neki.

Maguk prágaiak? Jöttek megnézni, de hát már bezárták! A földre dobta a téglát.

És mit akart azzal a téglával?, kérdezte a nővérem.

Mindenféle alakok másznak ide... és tönkre akarják tenni az egészséget. Aknavető kéne ide. Nem akarják ezt itt! Pedig itt született, dolgoztam az építkezésen, asse tudják, ki volt ő.

Én se tudtam, de a nővérem előtt szégyelltem megkérdezni. Černának hasonló problémája lehetett. A fickó leguggolt, és elég megsemmisültnek nézett ki.

De hát, mondtam neki a nővérem, és megveregette a vállát, de hát ezek csak képek.

Jézusmárja!, kiáltotta az ürge, és a kezébe temette az arcát. Motyogott valamit, annyit kivettem, hogy... mint az állatok... mint a barmok... örület... civilizáció... tipikus! Visszamegyek! Omoljon csak össze! Megvannak a dolgaim... Andy! Ah, Andy, a picsába.

Lassan hátráltunk kifelé a nővéremmel. Kinn ez után a szörnyűségtárlat után jó alaposan kifűjtük magunkat. Szegény gyerek, mondtam a nővérem, valószínűleg nem igazán trafált bele a helyiek ízlésébe. Szerinted ő festette ezeket? Ja, kinézem belőle. De valami itteni szülöttről magyarázott valamit. Biztos az a Joseph volt az, mondtam Černá, a helyiek közül pont egy gyilkost meg egy szőke ringyót fest meg, aztán csodálkozik, az ostoba. Majd pont a dohányukat, a gyilkosaikat, a konzervjeiket, a hulláikat, a baleseteiket meg a kivégzőszobáikat akarják a falakon látni... számolta Černá az ujjain... a hülyék, nem tudják, hogy nincs semmi másuk... szinte. Ki akarna ilyesmit, egyetlen város se.

Okos vagy, Černá, így van!

Kimentünk, sötét volt... a lepattant zsinagóga előtt, amiben margarinraktár volt, mint azt észrevettem, a nővéremnek inkább nem is szóltam... elmeséltük egymásnak a titkainkat, és az övé szörnyű volt... én csak pár dolgot mondtam el neki, a fő dolgot nem tudtam kipréselni magamból.

Így hát kivételesen hallgattunk, de Černá hirtelen megbökött, a toronyóra már majdnem elütötte az éjfélt, siettünk a pályaudvarhoz, és épphogy fel tudtunk ugrani az induló vonatra, az ajtóban egy hapsi állt, sápadt, mint a viasz, megkérdeztem tőle: Prágába, ugye? Prága, Praha, beléje! Prague? Nach Praha, te köcsög... csak bólintott, és mintha nagy távolságból bámult volna rám, be lehetett állítva... találtunk egy szabad kupét, kényelmesen befészkeltek magunkat, és mosolyogtunk... és talán mer' a szerelemben és a háborúban minden meg-

engedett, ahogy már a Sioni Bölcsék is megmondták a Régi Jelentéseikben, és a szenvedélyes ölelésben összeolvad a kettő, és sose unatkozol, főleg akkor nem, ha mindig egyforma és mindig új, és mindig megy tovább... provokatívan összehúztuk a függőnyt, szemtelenül bezártuk az ajtót, és elkezdtük falni egymást a szó átvitt értelmében. Aztán elnyomott minket az álom. Aztán valaki föltépte az ajtót, és bejött... a viaszképű, aki a kocsi ajtajában állt, de most egyenruhában volt, kalauz-egyenruhában. Talán nem sértődött meg. Állt, mosolygott, még sápadt, szűk ajkait is elhúzta... kettőt Prahába, mondom neki, meglepett, hogy a fény felé emelte a dohányt, és derűsen megvizsgálta, mintha életében először látna új, önálló cseh zsetont, aztán ideadta a két jegyet, a zsebembe dugtam őket.

Hu, rázkódott össze a nővérem, ez aztán fura egy alak volt. Olyan fura szaga volt.

Ja, egy havasi pásztor fia elszabott egyenruhában. Ezek itt mind keverednek. De tényleg fura volt. Mi is furák vagyunk. Reggel vagy talán valamikor holnap Prágában leszünk.

Ha az Isten is úgy akarja, mondta a nővérem.

És mér' ne akarná? Izé... inkább elhallgattam.

Egy idő után megszomjaztam... meg meg is éheztem.

Nekem is jólesne valami... de ne menj sehova. Hülyeség, de hallod a vonatot?

Aha. Abszolút nem lehetett hallani a talpfákat, a kerekeket. Odarontottam az ablakhoz, rohant mellettünk a táj, változott, a sötétség nem, csak néha villantak fel valami város vagy gorodok fényei, attól függően, hol voltunk éppen.

Tudod, kedvesem, ez biztos valami hipermodern, nyugati, elektromos... sinkanzen.

Mér' sápadtál el?

Semmi, hülyeség. Elmegyek körülnézni. Gyere velem, ha félsz itt maradni.

ÉN? Berzenkedett. Most vettem le a cipőmet, még mindig fáj, siess vissza!

Végigmentem a folyosón, belestem a kupékba, nem volt sehol senki... üres volt a vonat, a földön itt-ott egy csikk, folt, üveg, egyet, ami a lábam alá gördült, fölvettem... valami... nem ismertem... de egy pókháló volt benne, abban meg egy kicsi, fekete pók... na, itt se viszik túlzásba a takarítást... továbbmentem, már föl akartam adni az egészséget, az üres kupékban lengedeztek kifelé a függönyök az éjszakába, mintha el akartak volna repülni, függönyök önálló akarattal? Hülye vagy? Hallgass, csak bajt csinálsz magadnak, mondtam magamban... de végül megtaláltam az étkezőkocsit, az is üres volt... az asztalokon abrosz, művirág meg sótartók, hátul a pult mögött egy pincér ügyködött, háttal nekem, odamentem hozzá, és illedelmesen köhintettem, megfordult, és éreztem, ahogy kalapálni kezd a szívem... ugyanaz volt... mosolygott... sör, hörögtem, bír... meghajolt, és elhúzott valahova, végül is mért is ne, elvégre üres a vonat, úgyhogy győzi, és nagyobb zsold üti a markát, nyugtatgattam magam különösebb siker nélkül... odanyújtott egy üvegekkel teli nejlont, és amikor leszámoltam neki a pénzt, megin' úgy mosolygott, és az aprón csóválta a fejét... ügyeltem rá, hogy minél távolabb legyen tőle, vannak alakok, akiktől ösztönösen és az első pillanattól kezdve rosszul vagyok.

Félelem mart belém. Az üres vonat képzete, amelyen át kell mennem, a függönyök, amelyek a semmibe lengenek... az étkezőkocsi előterének ablakán kinyitottam az egyik üveget, és egy slukkra kiittam az egészséget, nővérem, bocsáss meg! Černá... minden elsötétült a szemem előtt. Egyedül van, nekirontottam az ajtnak, és majdnem elestem. A folyosón egy cigánycsalád ült, a batyuikon gubbasztottak. Úgy bámulhattam őket... mintha valami náci ment volna be a

hálósobába az öreglányhoz, és ott, hát, nagyon kívánnám neki... az egyik fickó fölállt. Átmásztam rajtuk. Az egész vonatból láрма hallatszott, és cigarettafüst-oszlopok lengtek. Átverekedtem magam egy csapat részeg katonán, a végénél két ujjal befogtam az orromat, átmásztam egy kabátba burkolózott tinédzseren, a kabátról egy himzett koponya bámult rám, a gyerek hason feküdt. Az egyik kupében az ülésen egy farkaskutya ült, a padlón egy tremp fetrengett a gitárjával, vakkantottam egyet. Az emberek a folyosón sört vedeltek, és kétszersültet tömtek magukba, megnéztem közeli a pirosuló arcukat, az egyiknek rátapostam a lábára, hogy él-e, rám csapott... Eh, valószínűleg... miközben az étkezőkocsiban voltam, biztos megállt a vonat, ja, így lehetett... Černával túlérzékenyek vagyunk... Ušanica a határnál van, ez világos, most szálltak föl, mér' vinnének a vámhoz... cigit! Černá dühös lesz, én is. Két sört elcseréltem egy csomag... Bělomorka, na, majd meglátjuk. Morka, nem tetszett, de siettem. A folyosón, amelyet belengett a füst és a Hold éjszakai ködje, néha előbukkant egy alak, és átnyomakodott mellettem, álltam, és visszafafojtottam a lélegzetemet, uchrychujte, hallottam, üdvözlés lehetett, vagy varázsigé, vagy titkos jelszó? Chrunchru, mondta bocsánatkérően egy turbános mamulek, és odébb tolt, állj már földre, mondta egy helyi, és meglökött. Pár kupéból horkolást hallottam, máshonnan ordítást, piáltak, tömtek magukat, üvegeket törtek. Észrevettem egy szovjet katonai egyenruhát. A hátán feküdt, és horkolt, mellette egy csavargó, tisztsapka, piros póló, fülbevaló, tele kék tetoválásokkal. Egymás hegyén-hátán aludtak, a horkoló katona kimutatta fogai aranyát, az inggallérján látható köpésnyom. A végénél verekedés tompa zajai. Valakinek ki kellett volna fizetnie valamit, valaki valamit szállított vagy elvesztett vagy lenyúlt, jobb nem tudni. Az egész vonat egy emberként ünnepelte az újabb határok leküzdését. Néhány kupecot ugyan lehet, hogy kitétek a leágazásoknál, de a többiek megállíthatatlanul tartanak Prága felé. Az összes vagon bűzölgött.

De Černá nem volt a kupében. Csak a cipője. Kirobbantam, végigjártam az összes közeli végét, benéztem a szomszédokhoz, amit nem lehetett megúszni apró összezördülések meg udvariaskodások nélkül, visszamentem, és még mindig csak a cipője volt ott. Térdre hullottam, és kérlelni kezdtem Őt: tudom, hogy most a sinkanzenban vagyunk, de kérlek, sok szörnyű dolgot követtünk el... csinálj velem bármit, amit megérdemlek, meg Černá is, nekem csak egy dolog a fontos, hogy együtt legyünk, mindent vállalok...

Černá nevetve esett be a kupéba, és rögtön láttam, hogy be van állítva, egy faszi nyomult mögötte, magas, erős, kegyetlen vállak... kopasz fején tökfedő, a kezében egy üveg Jack D., úgy nézett ki, mint egy disznó-nagykereskedő... nyugi, kedvesem, ölelte át a nyakamat Černá, ugyanis még piásan is pontosan érzi, mi esz engem... ennek az úrnak híre van a számunkra, mégpedig hogy nem is Prága felé megyünk, Černá nevetésbe tört ki, és eldőlt az ülésen... Igazán örvendek, fiatalember, hogy csehek vagyunk, ez a pocsong, vagyis vonat, Varsóba megy, és ott van egy Praha nevű előváros, én ott lakok, Josef Švejch vagyok, maga pedig állítólag Potok úr, mondta a nővérkéje, már hajcsizik, cukorfalat! A nővérem szétvetett lábbal ült, és horkolt... és nem ismer egy Potok urat Pořící nad Sázavouból? Ugyanis ott van a vén Vávrának a speditőrcége, és egyszer elmagyarázta, hogy hogy söpörte ki mind a két templomot egy gömbvillám ugyanabban az évben, amikor fogságba estem, vajon mér'? Mer' előzőnlötték a külföldiek... odahajolt hozzám, és aszondta... amint megáll, ragadd meg a csajt, és szívódjatok fel, és ne nézz körbe, hidd el, baromi régóta segítek itt, ez egyenesen lefele megy! A nővérkénknek föl húzzuk a cipőjét, érje csak egy kis csikland a szenyorita talpíját, hihi, a fickó vad mozdulattal a plafonra mutatott, aztán a fülére... a lehallgatás jele... megállt bennem az ütő... akkor jól sejtettem! Arról van szó, hazudik-e, vagy sem, eldöntöttem, hogy megkockáztatom, a vonat egyáltalán nem tetszett... a fickó bólintott, és abban a pillanatban megállt a vonat. Megragadtam Černát, és az ajtónak löktem, aztán még egyszer, magához tért:

Húzunk, siess, mondtam a szörnyű pillanatra fönntartott hangommal... végigvonszoltam a folyosón, ami megin'... tök üres volt... sehol senki, csak a végén nyikorgott az ajtó... botorkáltunk, Černá kezdte összeszedni magát, nem kérdezősködött, okos volt... még három üres kupé, folyton arra számítottam, hogy valaki kinyúl a sötétből, megfordultam, a sápadt, vékony fickó futott utánunk, és ahogy... ugrált, láttam az arcát... viaszhoz volt hasonlatos... a szája meg az orra egyetlen nyílásba olvadt... sárga hab bugyogott elő belőle... muszáj volt megállnom és megnéznem, a hab mintha fortogott volna, és láttam a rágószerveit... futott, és az arca... arca egyre nőtt, betöltötte a folyosót... fölemelte a kezét, meg akart fojtani, bele akarta vájni a körmeit a nyakamba... abban a pillanatban valami... Černá elkapta a kezemet, megrántott, és kiestem a peronra, keményen... és a vonat sehol.

Testvérekém, fáj valamid?, kérdezte és letérdelt mellém. Mozdulj meg, könyörgök, mozdulj meg.

Micsinálsz, jól vagyok. Kicsit megütöttem magam. Föltápászkodtam.

Ah, akkor te tényleg... aszítottam, eltalált.

Mi? Kicsoda?

Az az undorító figura, aki mögöttem jött, még rám is lőtt! Félttem, hogy eltalált téged, tudod? Annyira elestél, hogy fáj nekem. De kösz, hogy kirántottál, magamon kívül voltam a félelemtől. Az a fegyvereső. Csoda, hogy nem ment szét a fejem a félelemtől. Csodálkozom, hogy egyáltalán elment a vonat.

De hát te rántottál ki engem! Azér' estem el.

Hogyhogy... te rántottál ki a kezemnél fogva. Ott voltam vele a folyosón, lőtt, iszonyatos volt... eltakarta az arcát.

Černá, várjál, asziszem, kezdem érteni... téged le akartak löni, engem meg akartak fojtani, ezek... démonok voltak. És túléltek, asziszem, túljutottunk rajta. Talán mer' imádkoztam. Nem tudom.

Én is sokat imádkoztam, egyfolytában.

Te, az az egyedüli fickó megmentett minket!

Dehogysis, meg akartam mozdulni, amikor agitált téged, hogy szálljunk ki, és tudtam, hogy le akar majd löni. Pisztollyal kényszerített, hogy odamenjünk hozzád. Úgy csináltam, mintha részeg lennék. A fernetjétől. Amikor aszondta neked, szálljunk ki, kiabálni akartam. De nem tudtam mozogni. Állati rossz volt.

Egy ideig még boncolgattuk ezt a rémvonatot. A hideg éjszakai levegő kihozta belőlünk. Körülöttünk csönd honolt, a peron keskeny volt, sehol egy lélek. Egyedül, együtt voltunk az éjszakában, és épp kievickéltünk egy csapdából, mit akarhattunk még.

Mid van?, érdeklődött a nővérem.

Nem engedtem ki a kezemből a nejlont, kész csoda, nem?

Benyultam a zsebembe, cigik voltak benne, Cleák, csodálatos Cleák. Egyre óvatosan rágyújtottam, és mosoly ragyogta be az arcomat.

Igen, nővérem, a valóságban vagyunk, ülünk le egy kicsit.

Van itt még valami... hogy engem mér' akart lelőni, azt tudjuk mindketten, de téged mér' akart megfojtani? Nem akarod elmondani?

Összerezzenem.

Várjunk még vele, oké?

Ahogy akarod. Hiszek neked. És asziszem, tudom. Ne húzd fel magad, de az a lány, aki átölelt, az azt követő éjszaka... aszondta, hogy ismered. Szeretted?

Aha.

Ő volt az? A nővérem úgy rebegte ezt a kérdést.

Hagyjál.

Sose hagylak el.

Ültünk, hátunkkal a váróterem rozszant falának támaszkodtunk, csillapítottuk a szomjunkat, és fűjtük a füstöt. A sör igazi volt. A nővérem megjegyezte, hogy ha varázssör, akkor is leszárja, ezerféle és medencényi sört ivott már, és tessék. Én is úgy éreztem, hogy engem se húzna ki a kátyúból. És aztán, normál pénzzel fizettem, és valami logika azért csak van még! A nővérem élénken helyeselt. A biztonság kedvéért párszor éhesen és szenvedélyesen megcsókoltuk egymást. Aztán finoman és gyöngéden. A kezünkkel végigbarangoltuk egymás testét. Ez is működött. Várjál... és dohányunk van? Izé, vennem kell valami cipőt, ebben már lehetetlenség járni. Levette. Végigkutattuk a zsebeinket. Szinte semmi, pár ezres, nagyjából két ebéd. Prágában, itt azért több. Valahonnan szerválok neked egy csukát, vagy majd stoppolunk, vagy potyázunk, majd csak lesz valahogy, nyugtatgattam. Benyúltam a zsebembe, ahova a jegyeket dugtam, amiket a sápadt Azazelo adott el. A zsebemben két száraz levél volt, szétmorzsolódtak az ujjaim között. Kicsit félve pillantottunk a kiivott üvegekre. Mi van!?

Černá hirtelen összegörnyedt, és vonaglani kezdett, villámgyorsan lent termettem mellette, és megfogtam... de ő csak hahotázott... testvérem... inkább ne emeld fel a fejedet... fölemeltem, és egy tábla függött ott, az állt rajta: Ušanica. Én nem nevettem, szörnyen káromkodtam.

Újabb Cleákra gyűjtöttünk.

Lehet, hogy megy innen valami?

A nővérem megin' vonaglani kezdett.

Értsd meg... ha én itt... még egyszer vonatra szállok... csakis egy csapat apácával... ők pedig... nem lesznek kíváncsiak... rám!

Kíváncsi voltam, mikor hagyja abba a nevetést.

Van egy ötletem, nővérem, szundikálunk itt egyet, és hajnalban majd meglátjuk a továbbiakat.

Izé... az jár a fejemben, hogy ha ilyen álmaid vannak, nem félsz aludni?

Izé, ez kisgyerekkoromtól kezdve állandó problémám, ezért kell egész nap a hülyét játszanom. A piától jól alszom. Egy ismerős csaj, egy sámán, akivel megosztottam a félelmemet, hogy sokat iszom, párszor végighallgatott, aztán elmentünk vodkázni. Aszondta, hogy igyak csak, hogy így legalább lefékeződik a megőrülésem. De most a régi időről beszélek. Veled, kedvesem, ez más. Sokkal jobban érzem magam, és nyugodtabb vagyok!

Lehet... hogy a szeretkezéstől?

Biztos. Meg mindentől.

Aha. Amióta együtt vagyunk, minden könnyebb.

Hirtelen megin' összecsuklott a nevetéstől, és vigyorgott, és kiabált. Most nem értettem, mért, és próbáltam elaludni.

Felébredtem... és pont egy... rekettyét vagy nemtövist vagy bíborfelhőt vagy rózsakertet, ezek a szavak jutottak eszembe... láttam.... kedves és ismerős látvány volt, fujtattam, halvány remegés futott végig ezen az orgiasztikus álmotájón... fókuszáltam, a nővérem füle volt az, beledugtam a nyelvhegyemet, fölugrott... jaj, te vagy az? Na, ki vele... mit álmodtál?

Ezúttal lusta voltam bármit is kitalálni.

Semmit. Abszolút semmit! És te?

Nem mondom el. Elpirult.

Először egy kis utcácskán mentünk, aztán nagyobbakon. Csak úgy bámészkodtunk. Sehol senki, lustálkodtunk a sarkokon. Vizsgáltuk a helyzetet. Nézegettük a tavalyi vigasságok szakadt plakátjait. Ablakok. Pár mögött családi cuccok voltak, gyakran láttuk bútorok körvonalait. Meg embereket is. Néha semmit. Fönt egyforma ég, lent barázdák a sárban. A moziban a Motoros fűrész ment. Úgy fejtettük meg, a képek érthetetlenek voltak. Ott, ahol a járda végződött, egy kis parkot találtunk egy szoborral. Ül le, mondta a nővérem egy padnál, mondok neked valamit.

Valószínűleg nem fogsz neki örülni. Elég sokat szoktam álmodni... valakiről, egy pasiról. Nagyon kedvelem, és biztonságban vagyok vele, és elég boldog vagyok. Inkább nem kertelek: ez a pasi mos engem. A kádban vagyok, ő pedig fröcsköli rám a vizet, és szappanoz, és megérint. Gyengéd, de van ereje. És tudom, hogy előtte nagyon... piszkos voltam. Haragszol?

Egyáltalán nem! Csodálkozni fogsz, de nem! Az arcát látod?

Nem, csukva van a szemem, és nem tudom kinyitni. Aztán megjelenik valaki, valaki gonosz, és a pasi elkergeti. De csak szavakkal. Ez az álom folyton visszatér. Ne haragudj, de ha rájövök, hogy ki ő... lehet, hogy majd vele akarok lenni.

Oldalról nézett rám. Láttá, hogy mosolygok.

Téged ez nem zavar?

Nem. Gyere, indulunk.

Egy ház előtt, amiben valami üzlet volt, élelmiszer- biztos nem, egy busz állt. A sofőr épp indított. Apró, hájas, szemüveges figura. Odaszaladtunk, nem érdekelt, merre megy, csak el... el innen. Ülések csak elöl voltak, a többi raktér volt, benne pár doboz. Ha ki akart volna dobni minket, előkaptam volna a stukkert. Egyszerűen kiütésünk volt már Ušanicától. Hagytam, hogy a nővérem tárgyaljon, ő szebb nálam. De a fickó... utána bosszantott, Černá inkább törékeny, de ha kinyomja a mellét... a fickó méregette a tekintetével. Nem arról van szó, hogy megnézik a pasik. Az én szemem is folyton cikázik. De vannak gusztustalan piactekintetek, amik rögtön az árat fürkészik. Az akkori berluni idők óta érzékeny vagyok erre. A motor bőgésében nem hallottam, miről beszélnek. Jobban oda kellett volna figyelnem akkor a nővéremre.

Visszajött... dühösen, a faszi valószínűleg mindenféle disznóságot zúdított rá. Mért is lett volna másképp, ha egy lány bajban van.

Milyen alak?

Ismered az ilyen gennyzacskókat... lökte a szöveget, naná, tudod te is. Ráadásul valószínűleg részeg is. Cseh.

Hova megyünk?

Jó, aszondta, hogy keresztülmegy azon a helyen, ahol a vasúti csomópont van Prága felé, az úti célja meg valami piac a magyar határnál, valami Kyselice.

Magyar, ez fura. És milyen az az első hely?

Aszondta, magyar, lehet, hogy magyarok lakják, nem tudom. A csomópont Csehországban van! Ez mázli.

Mi a neve?

Hát, mondta a nővérem halkán... valami Istentelend.

Szó se lehet róla! Ne hülyéskedj. Már világos! Oda akar elvinni, gyere, tűnjünk el...

Nyugi. Várjál.

Elkapta a kezemet, ez segített.

Akkor menjünk el vele Kyselicebe vagy hova. Üzlete van az ottani piacon, ott biztos lesz csatlakozás.

Mit árusít?

Nem tudom. Nem mondta.

De valahogy olyan furán mondta ezt Černá. Nemsokára megin' elaludtunk. A busz álomba ringatott minket. Körülöttünk a táj üres volt, ahogy azt a rövid ébrenlét alatt megállapítottam. Földek. Néha-néha egy út. Meg néha egy-egy madárijesztő karón, hogy elijessze a varjúkat.

Ébresztő, gyerekek. Este van! A fickó előttünk állt, az ingén lavór nagyságú izzadságfolt, dülöngélt, kurjongatott, bohóckodott, nem volt valami csábos.

Testvérkém, mondta Černá döbbenten, ez fogdos!

A fickó elvette a tappancsát Černá melléről, pajkos arcot vágott, és aszondta: Hohó! Kialukáltuk magunkat? Pepeks vagyok, és ti vagytok a szalonomban az egyedüli menazséria, nemsokára kajálunk, ti csürhe! Majd dumcsizunk.

Hitetlenkedve néztem rá, megfogta Černá combját.

Nővérem... ez öngyilkos, szakadt ki belőlem.

Ó, hát testvérek vagytok! Rögtön aszondtam, és csak egy szóra, úrfi... mer' ti ketten szöktök, ti két szökevény! Ti két... mik is vagytok? Narkósok, vagy meglovasítottatok valamit. Leülni. Tappancsában váratlan erő lakozott. A vállamat fogta vele, és bár most ernyedten... mint egy halott uszony... pihent ott... azért éreztem. Már most egy csomó lóvéval jöttök nekem a fuvarért, de nem akarok én csillagászati összegeket, a kisasszonyka jó kis bőr. Ahhoz képest, ami körülötte van. Gyertek velem, aztán majd csak megegyezünk valahogy, lepacsizzuk.

Mit akar?

Ó, a kisasszony tudja. Mer' nem akkora álomszuszi, mint egyesek. Mint az a jómadár öccse! Talpraesett egy csajszi, ammé biztos. Egy hét múlva annyi dohányotok lesz, hogy a világot körbe tudjátok utazni belőle! És elég, ha zuhanyozik... Ismered azt, nem, hogy... elmegy egy nő a dokihoz...

Ismerjük.

Akkor indulás. Tűz, kerécsikorgás, hat másodperc alatt száz... haha!

A sofőrünk beült a volán mögé. Černá végig hallgatott.

Mondd csak, mi van... fogadok, ha itt lenne a fekete szemüveged, most föltennéd. Mit főztél ki vele, amíg én aludtam?

Semmit, ne hülyéskedj már! Ez egy állat... azt akarja, hogy lefeküdjek vele, vagy mi.

Akarni azt lehet, nem csodálkozom rajta, mindenki ezt akarná, veled... elvégre jó bőr vagy, pedig... pedig azér' mi se tizenhét évesek vagyunk már, nővérem!

Szerintem valami útszéli kupi lehet vagy mi, mondta Černá.

Akkor elpárolgunk, ez a faszi bűzlik, nézd, egy falu. Állj meg!, dörrentem rá Pepekre, és felemelkedtem.

Várjál... húzott vissza Černá, rádumáltam, hogy vigyen el végig, ott aztán leléphetünk.

Nem, most rögtön kiszállunk. De csak akkor állt meg, amikor belerúgtam a volánba. Nem volt pipa, kár.

Ne szálljatok ki, innen nem juttok sehova. Nem úgy gondoltam!

Kint nagy volt a nyüzsgés. Talán egy piac, mindenütt emberek, kordék, csirkék, élőnek tűnt... de máshogyan, lehet, hogy tényleg valahol a magyar határnál vagyunk.

Itt kell lennie busznak vagy vonatnak.

Nincs itt semmi! Pusztá! Hát nem látod? Higgy nekem, a csajodról többet egy szót se, megígérem, csak vicceltem. Nem tudtam, hogy ilyen morc vagy.

Nyisd ki az ajtót. Černá, megyünk!

Pepek ordítani kezdett: Akkor takarodjatok, húzzatok a vérbe. Nekem is volt otthon egy ilyen... undorító, hálátlan férgem!

Egy sáros piactéren álltunk. Azt a nagy nyüzsgést valószínűleg csak a misztikus harmadik szemem maradványával láthattam, vagy leginkább annak a hályogán át... pár lerobbant kocsi állt a tócsákban, de különben sehol egy lélek, elfutott mellettünk egy kutya. A viskóknak kis ablakaik voltak, az udvarok nagy része tele volt mindenféle képtelen ócskasággal. Minden fából volt. A nővérem megérintette a kezem, és én megláttam... egy fekete ruhás, öreg banya gázolt át a tócsákon hatalmas parókában. Egy csirkét vitt, leffegett a feje, át volt vágva a torka. Egymásra néztünk. Arra... van egy kocsmá, mutatott Černá a kezével. Inkább csűrnek nézett ki. Három fekete kabátos tata állt előtte, amikor elmentünk mellettük, furán viselkedtek... némán álltak, a szél összeborzolta a szakállukat, a derekukon mindenféle madzagok himbálóztak, valami... a szélre rögtön felfigyeltünk a nővéremmel. Hideg, fagyos szél volt. Černá megremegett, menjünk be, tudakoljuk meg, hol vagyunk, mondta. A kocsmában minden fából volt. Sehol egy plakát, tévé se, itt még kedvelik a saját képeiket. Pár asztalnál ültek, de mindenki hallgatott... nem törődtek velünk... végigböngésztem valami étlapot... sehol semmi... a szemközti falnál egy öregember ült, rajta is hosszú, fekete öltözék, valami kaftán, tojást evett, a lábánál egy kutya ült, a tojássárgája lefolyt a tata hosszú szakállán... a kocsmáros a söntésnek támaszkodott, olyan volt, mintha valami régi filmből lépett volna elő, a fején satyak, de ő is szakállas... az összes fickónak sapka volt a fején. Černára néztem... mintha megnyúlt volna az arca, és elsápadt... kivételesen meg akartam nézni a jelet, testvérekem, de nincs kitéve... nem, nem volt sehol kereszt... de az ilyen csehókban nem is szokott lenni, a lényeg az, hogy nincs J. Š... Már tudom, hol vagyunk, mondta a nővérem, kinézett az ablakon, ott, arra, az van kiírva, hogy „Goletica”, de valahogy olyan furán. Nem hallottam még róla, mondtam, a szomszéd asztalnál egy vörös orrú fickó ült, pálinkát vedelt... szintén mukk

nélkül, a kezében egy ostort tartott, talán kocsis, de a könyökénél egy könyv feküdt, láthatólag régi, teljesen fekete... ez a kocsis zakóban volt, nem fekete köpönyegben, kicsit máshogy nézett ki, mint körülötte az a göthös banda. És valakire... emlékeztetett... az arcvonásaival. Nézd meg, mondtam társnőmnek, különös, mintha ismerném... hah, így fogsz kinézni te is, ha nem vigyázol a piálással, igen, olyan orra van, mint neked, drágám. Hihetetlen, mondta aztán a nővérem halkán, amikor alaposabban is megnézte a fickót. Engem kirázott a hideg. Kicsit babonás vagyok, elismerem. Jusson eszedbe az a csirke, Černá, eh, itt valami lóg a levegőben, és úgy tesznek, mintha nem látnának. Odamenjek a pulthoz?, kérdeztem a szerelmemet. De nem volt kedvem. Még várjál, az a csaj akar tőled valamit, ismered? Tényleg, addig nem is vettem észre... szép csaj... a söntésnél állt, és nézett engem... addig a pillanatig nem ismertem meg a szeméit, amikbe bele lehetett volna zuhanni, ezek a szemek vezettek valahova, mint az alagutak, csillogtak a fénytől, amit felfogtak és eltároltak magukban, mint ahogy a csaj sötét, hosszú haja is csillogott, ezt akartam mondani Černának, de összeszorult a torkom... nem ismerem, de... fölemelte mindkét mutatóujját, és a szájára tette, még egyszer, aztán egy fordított V-jelet mutatott, és megin' az ajkához szorította az ujjait... jelbeszéddel beszél hozzám, jöttem rá, és aszondta: HANG, és megint HANG, és megint... fölálltam... Černá elkapta a kezemet, elfelejtettem, hogy ő is ott van. Ne, ne menj oda hozzá, menjünk innen, mondta Černá, ezek itt csak hallgatnak, most meg néznek... fölállt, és kivezetett, fájdalmat... testi fájdalmat éreztem... mintha elszakadt volna valami a testemben, ujjaim hegyével megérintettem a mellkasomat, szorongást éreztem... tudtam, hogy ha most elmegyek, többé nem látom a lányt, és sajnáltam ezt, egyre gyorsabban mozgatta a kezét és az ujjait, ahogy Černá húzott, láttam, hogy aszondta, hogy HANG és HANA, megismételte HANG, HANA, aztán megin' láttam a szemét.

A végtelent láttam, és benne hideget.

Kész áldás az öcskösöd, folyton csak durmol, vagy talán elvarázsoltad, gyeride, picinyem... fölugrottam az ülésről, és a fickó elvette a kezét. Már nem egyedül voltunk a buszban. A másik ülésen egy nő ült. Ez Vlasta, mutatta be Pepek, együtt jöttök vele, egy óra múlva ott leszünk.

Černá, mér' alszom folyton?

Mindig azt állítottad, hogy keveset alszol.

Lehet, hogy azér', mer' jól érzem magam veled. Vagy meg fogok betegedni.

Csak nem, el kell jutnunk valahova. Máshova.

Máshol vagyunk.

Vlasta odaült hozzánk, egyértelmű volt, kicsoda-micsoda ő. De egész kedvesnek tűnt.

Hol szedett össze titeket Pepan? Hány éves vagy, olyan fiatal vagy, honnan jössz?

Černá mondott neki valamit.

És Vandasnak fogsz dolgozni?

Aztán kiokosított minket. Vandas görög volt vagy magyar, és ő volt a piac, mondjuk így, ura, a helyi főnököske. Valószínűleg igazi gorilla. Vlasta egyfolytában áradozott róla, láthatóan odavolt érte. Én nem nagyon figyeltem rá, megin' elbóbiskoltam, és tudtam, hogy Černá hegyezi a fülét, úgyhogy ha valami információ...

A piac a város után következett. De. A söpredék piaca volt ez, Berlun ehhez képest valami Kudam volt. Ilyesmi. Ez itt örvénylő káosz volt, protoplazma, amiből néha-néha kilesett valami arc, általában elég félelmetes. Ez a hely maga volt a kialakulatlanság, valami, ami foganása pillanatában el is tűnik. Anomália. Amit itt láttam, arról fénykép még sose készült. És nem is fog. Talán csak a kínai tekercseken látni ilyet, de itt keveredtek a népek. Ez már nincs is, csak az agyamban, ott pedig gyorsan váltják egymást a képek... Ezek közül az emberek közül sokan biztos már nem is élnek. Azok, akik még mélyebbre süllyedhettek volna. Azok meg, akik kerestek és talpon maradtak, már máshol vannak.

Nemrég lapozgattam a világ leggazdagabb embereinek évkönyvében. Az egyik fickó baromira hasonlított Vandasra. Épp egy csekket töltött ki Jótékony Célokra. Közben villogtak rá a vakuk. Ott állt a papír örökkévalóságban az egyik központi nemzet politikai, társadalmi és kulturális életének hírességeivel.

Nem, ez nem Berlun volt, és nem is Arany Pára. Emlékezetem alsó rétegében csúcsos bőrsapkák jelentek meg, nyilak süvítése, portyázók homályos képe, a sejtjeimben van ez a kép, mint degenerált városi kutyaútnak a farkasüvöltés.

A szinte kristálytiszt levegő távolában egy városka feküdt, amit nem akartam elképzelni, elég volt a lakótelepek elővédje, a másik irányban pedig - ott, ahol állok, ugyanis mindig elfeleződik az űr - síkság volt, talán sztyepp, talán puszt, tudom is én. Az biztos, hogy valami határnál voltunk. Ennél mélyebbre már nem lehetett menni. Elegy volt ez, Kelet-Európa söpredéke, főleg orosz, lengyel meg román árusok. Olyanok, akik máshova nem mehettek. Mászkáltunk Černával a standok között, a cuccok nagy részét takarókon kínálták, meg cipős dobozokban, zöldecsés ládákban, nejlonzacskókban. A fogkeféktől átsétáltunk a szuronyokhoz. Te, nővérem, mi körül sétált Ádám és Éva a Paradicsomban? Csörgedező patakok, fűzfák, barátságos majmok, almafák... ne vedd szemrehányásnak, nővérem, dehogyis! Már megemésztettem a dolgot. Oké, mondta a nővérem. Egy csomó cuccot árultak a szovjet hadsereg készleteiből. Mint az ócskások örült álmaiban, úgy hanyódtak itt a katonai hátizsákok meg az egyenruhák különálló darabjai, ki húzná ezeket magára ebben az országban, mindenki élni akar, tűnődtem. Az egyenruhák egy része koszos volt, ezeket nem a turistáknak árulták a Károly hídon, talán madárijesztőkre szánták őket. Nagyon megragadott egy Vajennüj okrug ftarój armii feliratú zöld mérleg, vajon mit mérhettek rajta, talán ezzel porciózták csajkába a csak szarásra, túlélésre elég napi adagokat egy konyhán, csajkák is voltak itt, és észrevettem egyértelmű börtönholmikát is, annak idején nekem is ilyenekből csöpögtették a kezemre a teát meg a szószot a falban levő lyukakon át, és néha lent láttam egy-egy Charta 77 vagy Nőt akarok vagy Ez aztán a kaja! feliratot, az alj még mindig tartogat meglepetéseket, hogy ne unja magát a Sötét. A szuronyokat szemérmesen letakarták plédokkal, ezér' a katonai ébresztőkkel meg a Zenit fényképezőgépekkel ellentétben ezeknek megmaradt a csillogásuk, és látszólag használható állapotban voltak.

Figyelj, Černá, ilyen fényképezője volt az egyik osztálytársamnak. Egyszer egy akadályversenyen az osztályunkat, csak a fiúkat levitték az iskola pincéjébe a Havelský piacon, ugrószőnyegekből meg fadarabokból löteret alakítottak ki, célba lőttünk, és amikor a tornatanár elhúzta a belét, fölültettünk a lóra, az ilyen tornaszer, ismered?, egy nagy bakelitbabát, a

pedellus lányától lopta el valaki az udvarról. Az osztálytársaim beakasztották a szétfeszített hússzínű bakelitlábakat a ló akasztóiba, vagy hogy mondjam. Sokkal izgalmasabb volt rá lövöldözni, mint a papír céltáblára. Kétszer találtam, egyszer a hasába, egyszer a szemébe. Cafatokra lőttük. Bajza jól lőtt, a Hála is, emlékszem. Aztán Šťastlivec fogta a Zenitjét, és lekapott minket a műhullával meg a céltáblával. A fiúk csinálnak ilyeneket, de szerintem ez nem jelent semmit. Vagy igen?

Semmit se tudsz, kicsinálnak a lányok.

A Gázgyáriban majd előbányászom a képet, valahol megvan. Akarod látni, hogy néztem ki kilenc évesen?

Nem, asziszem, nem.

Képzeld, elég vézna voltam.

Hát az lehet. Változik az ember.

Kamaszkoromban elkezdtem többet enni meg csajozni.

Biztos ledöbbsentetted őket.

Körbejártuk ezt a nyomorult jarmarkot... megnéztük a rambópólókat meg a mindenféle pofátlan apró kutyát, amikbe lépten-nyomon belebotlott az ember a porban. A piacot egy nagy sátor uralta... mocskos volt, más szó nincs rá. A sátorban áruval telezsúfolt ládák voltak, mindenben különféle smink, hatrétegű bizgék, klipszek, babák meg samponok tornyosultak, főleg nők turkáltak bennük. A másik oldalon egy érdekes kondér volt, alatta tűz... a kondér valamiért egy felfordított harangra emlékeztetett... odaléptem... gulyást?, hördült rám egy nagy, kövér pofa, izzadt volt, és a potrohát egy hihetetlenül gusztustalan kötény mögé rejtette ... mégis, amikor láttam ezt az érdekes kotyvalékot, amiből hullámokban áradt a forróság, nem bírtam ellenállni... ő meg állt, és rajtam átnézve... Černát bámulta... egy gulyást kérek, kolléga, hívtam fel a figyelmét, hogy vendége van... nem, kettő, mondta magyarul, mind a kettejüknek... a tálakba lökte az adagokat, és odahozta a deszkához, ami két hordón állt, Černá érdeklődéssel közelebb lépett... tudod, hogy mondják magyarul, hogy Černá, kérdezte a kedvesem, amikor végeztünk az étellel... ne, inkább ne mondd meg... Fekete, szép, nem? Döbbsentes. Nézd, kicsoda feferónijuk van, hívtam föl Černá figyelmét, megköstölném...

Még valami?, kérdezte tőlem a gulyásáros, és le nem vette a szemét Černáról.

Nem, feleltem a nővérem nevében is.

A sátor egyik részében a fickónak zöldségüzlete volt, árult színeset, kicsit, nagyot, mindent vegyesen. Föl-alá mászkáltunk a piacon, néztük a bizsukat meg a bizarrokat, tényleg a legiszonyatosabb bővlik kiárúsítása ment itt... ez mind el fog tűnni, Černá. Más országban az egész az úgy, ahogy van lebulldózereznek... teljes hamutartó-garnitúrákat vettem észre, mind egyforma volt, és mindre az volt ráírva, hogy Mitropa... a piac egyik végén pár kocsi állt, Pobeda típusú öreg kasznik, volt egy Trabant is, meg egy cseh márká, amit Komának hívok... gázoltunk a homokban meg a porban, és figyeltük az embereket meg azt, hogy mit árulnak, az egyik vörösboros standnál rá kellett támaszkodnom a nővérkémre... Černá, neved ki, de én teljesen meg vagyok hatva, nézd azokat a szarvasos szobrokat, ahogy mállanak, meg azokat a Lenin-kollekciókat, na és ott, azt a mindenit! Ne ordíts már, mer' megveszem neked, figyelmeztetett Černá... legalább száz félliteres üveget láttam J. Š. képével... teljesen el vagyok érzékenyülve, és remegnek a beleim, figyelj, Černá, mer' ezt soha többé nem látjuk már, eltűnik, kiárúsítják... de hát förtelmes mind... igen, de egész életemben láttam őket, és te is, és most nem lesznek többé... figyelj... az egyik standnál iskolai térképek voltak, a pterodaktylust fel-

ismertem... biztos kiraboltak egy iskolát... mér', az iskoláknak nincs pénze, mind üzletelnek... megvegyem neked ezt a kitömött menyétet, vagy nyest ez? lepke! hangyászsün... nővérem, tudom, hogy förtelmes, és hogy egy csomó árus csak korlátolt tolvaj, de várjál, amikor mindent elárasztanak itt a reklámok... igyunk még egy üveggel, én ezt nem bírom, forog körülöttem a világ... aztán odamentem az egyik standhoz, és eladtam a kabátomat, elég rongyos volt, de félig bőr, szereztem magamnak egy melegítőfelsőt, rögtön kellemesebb volt így a standnál ácsorogni, és nem is lógtam ki a sorból... Idehallgass, testvérkém, úgy látom, van ott egy majdnemoké bár, nézzünk be, meg kell kicsit mosakodnom... erre inkább levettem a melegítőfelsőt. Olyan volt, mintha egy másik térképre léptem volna. Minden tiszta volt és üres. De a pincérek rögtön haptákba vágták magukat, szinte még meg se nyikordult az ajtó. Černá kecsesen intett nekik, és pedig hálás voltam az egészséges SUPER DISCO-ért, amely zavartalanul csillogott a mellkasomon. Rendeltem valamit, talán bort, és az üvegfalon át figyeltem a piac rovarnyüzsgését, ide az árusok nem jártak, ez a hely, taktikusan az országút mellé építve, valószínűleg csak a turistáknak volt, még időben megszerezték a telket. Lehet, hogy közben rádöbrentek, hogy kicsit elhamarkodták a dolgot. A pincérek németül beszéltek, én is megpróbáltam, olvadozni kezdtek. Germany?, kérdeztem, hogy ne álljon a beszélgetés, Ich bin turiszt... ausz Nederland! Ausztia, hajolt meg kecsesen a pincér. Spinat pica, olvastam fel az étlapról, cvej mál, bitte. Ja. Meglepem a szépségemet, nem lehet csak innunk... ilyet még nem ettem, mondta, ez valami... tengeri spenót, nem? Utazásaim során nem találkoztam ilyesmivel, de például lehet, hogy moszat... a Sargasso-tengerből. A Holt-tengerből... sóban pácolva, szomjas vagyok, mondta a nővérem, és megcsillantotta megtisztított fogait. Napsugarak hatoltak át az üvegen. A bárpult fölött egy mikrofonos veterán fotója lógott, meg balerináké meg egy bizonyos színészpárosé. Fekete Numa is ott függött kesztyűben, és az agyarárdőjén keresztül vigyorgott ránk. Elmondtam Černának. Mindent. Elmondtam, hogy mi volt Szukával. Nem tudom, ennyire bátor voltam-e, vagy pedig olyan gyáva, hogy már nem akartam magamban hordozni a dolgot.

Végeztünk az étellel. Černá nézte a papírszalvétát. Egy idő után megjelent a pincér. Smek gút? Já, natürlich. Nővérem a villájával leszedte a tésztáról a spenótot, és azt mondta: ezt a spenótot nem fogom elfelejteni. Aztán rám mosolygott.

Nem emlékszem, hogy jöttünk el. Bennem maradt a mosolya. Kint lehűlt az idő, felvettem a melegítőfelsőm. Az üvegen át megláttam a pincért. Černá integetett neki. Otthagytuk minden pénzünket. Drága egy spenótos pica volt ez.

Aztán... be nem állt a szám, jó sokat ittunk... Černá a városba akart menni, el akart húzni innen... de én rádumáltam, hogy maradjunk, nézzük az életet... pár helyen tűz égett, a piacozók közül nyilván többen itt éjszakáztak. Az egyik tűznél észrevettük Pepeket és Vlastát, az egyedüli ismerősöket. Slivovicát ittak. Leültünk hozzájuk. Fogtuk egymás kezét.

Reggel teljesen hirtelen, összerándulva ébredtünk. Az autóbuszban voltunk, takaróba bugyolálva. De a busz belseje máshogy nézett ki, egy furnérlemez választotta ketté, és az egyik felébe egy matrac került. Amikor kissé kábultan kikászálódtunk, láttuk, hogy a buszon egy furnérlemez díszileg Masszázsszalón felirattal, willendorfi pacamaca, poénkodtam... de nevezhetnékem nem volt. A busz lépcsőjén megfagyott az ember lába. Karosából több is volt, többnyire tele voltak áruval. Itt-ott ébredtek a zsíros alakok, és hozzáláttak a reggelijükhöz... Másnaposan mászkáltunk az élénkülő piacon... néztem, nem gurul-e a földön legalább egy paradicsom... nővérem, ez szörnyű, ne haragudj, mea culpa. Mi? Na, ha végre mindent megnéztél, és elbúcsúzkodtál, akkor indulhatnánk... leginkább stoppal, ez az új kabátod, hát ez nagyon fess! Nini, hát felébredt, a bogárka... meg a kis lepkéje, gyertek kávézni, kezdődik a nap, erőt kell gyűjtenetek, semmi böjtölés! Pepe volt az, a sátorban ült,

és integetett. Én másztam be elsőként, na, akkor elbúcsúzunk... a stricitől. Vlasta is ott ült. Láttam az arcán az elmúlt éjszaka pusztító hatását. Épp próbálta arcfestékekkel eltüntetni. Tulajdonképp hány éves vagy, sziszegtem a mi nyelvünkön Černának. Már huszonhat, mér'? Fiatalabbnak nézel ki, nővérem. És te, te hány éves vagy? Én is annyi, hazudtam. Valószínűleg infantilis vagyok, meg csavargó, ilyesmik. Szomorú vagyok. Ja, mondta Černá, de ez a kávé jó. Vandas úr azt kérdezi tőletek, mutatott Pepek a kövér alakra, aki tegnap a gulyást mérte... szóval ő a főnök, ő meresztgeti azt a sertésszemét a barátnőmre... azt kérdezi, hogy milyen nyelven beszéltek? Csak hülyéskedtünk, mondta Černá, és szürcsölte a kávéját. Máskor normálisan beszélünk, csehül.

Aztán elkezdődött. Valami történt velem. Mintha süppedni kezdtem volna. Egész nap rohangu a nyüzsgésben meg a zshivajban, és tulajdonképpen úgy vonszoltam magam után Černát. Türelmes volt velem, végül is egész humoros vagyok. És aztán, reggel, amikor a kávé ittuk... Pepek inkább csak poénból munkát ajánlott neki, és Vlasta bólogatott... a sátorba bejött két rendőr, kivert a veríték, letelepedtek Vandas mellé, és kávé töltöttek maguknak, dumáltak egymással, szlovákok... Pepek az ingujjamból fogva rángatott, kacsintgatott, nyújtogatta a nyelvét és viccelődött, meg akarsz ismerkedni velük, a föld leggusztustalanabb zsarui, erre mérget vehetsz... lelkesen mesélte a hihetetlen sztorikat Vandas meredek karrierjéről... leplezetlenül csodálta a piac főnökét... és abban is biztos lehetsz, hogy azért, hogy itt ülhetsz mellette, nekem tartozol hálával... na meg a tesódnak is, hah, sovány, de a csöcse az jó... fogd be, mondtam inkább megdöbbenve... de hát a palik így beszélnek egymás közt, mondta Pepek, és visszahökken... a picsába... ez már jobb... mondom neked, hogy ezek a zsaruk igazi kutyák, és úgy ugatnak, ahogy Vandas parancsolja nekik, érted? Megértettem, és a nővérem is.

Vandas, Vandas. Egyedül csinálta a gulyást, és egyedül is árulta. Biztos élvezte. A húsvágást. Volt körülötte pár szolga, hogy mér' türte el Pepeket, nem értem. Vandas az adók miatt volt itt. Békebíróként is működött. Ő határozta meg, ki és hova teheti az áruit. Ő határozta meg, ki igen és ki az, aki már nem, ki kezd, és ki végzett.

Hogy mi a helyzet a helyi rendőrökkel, azt nagyon jól megértettük a nővérkémmel. Talán azért nem sietett, és hagyott a piacon baromkodni. Tényleg olyan volt, mintha süllyednék. Délután már megin' részeg voltam. Feldobódva cseréltem el a nadrágomat övvel együtt egy katonaira. Valamennyi dohányt is kaptam, az ügylet több mint félórát tartott, és nekem is meg a kis ázsiaiainak is nagyobb örömet okozott az alkudozás, mint maga a biznisz... Amikor valamelyik bodega mögött átöltöztem, örültem, hogy megijesztem majd Černát, és majdnem kiesett a pisztolyom. Mi sem könnyebb, mint venni egy tokot, motyogtam, van itt garmadával... de inkább még egy üveg piát vettem. A nadrág nagy volt rám.

Barátkoztam a standoknál, és tettem az agyamat... a porban. Figyeltem is. Megtudtam többek közt, hogy a halál albánul „vdakja”, a börtön meg „burg”. Az első szláv hangzású, a másodikonál meg védekezően McDonald's-os csemegék kúsznak elő az ember agyából, jelent ez valamit? Úgy ítéltam, hogy igen. A legnagyobb mesélés a kölnis standnál ment. A nyakamat teszem rá, hogy lopottak voltak az üvegek. De hogy nem Kölnben szerezték őket, az fix. Valami közeli vegyi gyár fröcskölte beléjük a virágait. Hogy mér' pont az illatoknál gyűltek össze a legnagyobb mesélők meg nagyotmondók, arról fogalmam sincs. Talán az albán lány miatt. Megmutattam Černának. Így nézhettél ki úgy tíz évvel ezelőtt. Tudod, hogy állandóan bámult rám a csaj? Ül és bámul... Jó, tettem is magamat. Ide-oda mászkáltam a porban. De amikor közelebb mentünk egymáshoz, azt mondta, nem tudja, férfi vagyok-e vagy nő... mer' még nem látott senkit ilyen hajjal... nem volt tévéjük, a hegyekben nem tudták hova szúrni az antennát, kemény volt a talaj. Az a fickó, az nem az apja, az vele él. Az meg, az meg tegnap azt állította, hogy Rogyínics tábornok fia, de hazudik. Ez meg tegnap azt akarta beadni, hogy

Ausztráliában van farmja... Az a cigánylány meg jósol... Tudod, nővérem, hogy mit mondott nekem!? Milyen nadrág van rajtad, atyaisten! Mér', milyen...felhajtottam a szárát, hosszú. Tudod, mér' hazudnak állandóan? Hogy egyszer az igazat is megmondhassák. Mindig hazudni kell, és amikor végül kirukkolsz a farbával, senki se jön rá. De te kiadod magadból, és megkönnyebbülsz tőle. A mesélőkről beszélek, nővérkém! Kár, hogy az öreg Homérosz nem él már, hülyeség, de ha élne, hát biztos kerítene magának egy helyet valami vágószobában...

Tudom, hogy még Černával láttam, amikor idehajtották a lovakat. Vandasnak. Este eltűnt a ménés. A lovasok főleg cigányok voltak. Aztán kezdtek egybefolyni a napok. Egyik este összeverekedtem valakivel a tűznél. De inkább csak hemperegtünk egymáson. Nem élveztük túl sokáig. Beijedtem, hogy megfújta a stukkerem. Szerencsére éjjel visszamentem ugyanarra a helyre, és megtaláltam a pisztolyt.

Neked valami bajod van, mondta Černá, amikor befészkeltek magunkat egymás mellé a buszba. Pepék a matracon hortyogott Vlastával.

Nem tudom, Černá, mi az, de akarom, csak valahogy nem megy. Állítólag ez normális. Ő nem akarja!

Túl részeg vagy. Máshogy vagy részeg, mint szoktál. Mint velem. Nem élvezed.

Ma láttam, Černá, hogy van egy bigetjük, egy pitbull, és harcoltatják... a gerendaháznál van valami gödör, ahol ráengedik a patkányokat. Három kilót nyertem. Undorító volt, ahogy felzabálta őket. Őrületos. Aszítottam, csak beléjük harap, de hogy fel is falja őket, azt nem tudtam.

Kedvesem... térj magadhoz, mennünk kell, gyere gyorsan. Elég... már ne is haragudj, de nem épp ibolyaszagot árasztasz.

Ja, a portól van. Černá, ezt többé nem látjuk, ez eltűnik.

Úgyis olyan ocsmány az egész.

De te szép vagy. Melletted egy nő se nő.

El vannak nyúve, ha én is így élnék, megnézhetné! Gyere, menjünk.

Várjunk reggelig, baromi furán érzem magam.

Csakhogy reggel... reggel Černá eladta a kabátját... aztán láttam, Vlastával vakargatott egy halom krumplit a gulyásba. És Vlasta! Párszor láttam, hogy egész nap sor áll a busznál, a fickók dumáltak, füstöltek és vártak... a piac szenzációja volt ez a Masszázsszalón. Egyszer ott álltam, és eszembe jutott, hogy ha esetleg Černá... Pepék aszondta, egy hét alatt meglenne egy világszerte való, de ennyire undorító dologgal... ráadásul zuhany se volt, csak egy dézsa... inkább én mentem volna helyette... ez már túl sok volt.

Černá! Ugye folyton rágja a füledet? Átfordult a másik oldalára.

Kicsoda?

Pepék. Hogy te is csináld, amit Vlasta.

Hülye vagy. Józanodj ki, vagy nem is muszáj, és indulunk.

Milyen a Vlasta?

Egész jó. Csak nagyon kivan. Néha rágja a fületem, hogy csináljam, hogy nincs az egészben semmi, néha meg aszondja, hogy lépjek le innen minél hamarabb. Aszondja, hogy a gumitól vásik a foga. És tudod, mit mondott még? Hogy vannak krapekok, akik még nem láttak nőt

meztelenül! A falusiak meg a hegyiek, azok állítólag csak a sötétben csinálják. Úgyhogy Vlastától megőrülnek. Mások meg, képzeld el... vannak olyanok, akik vénségükre most először láttak valahol pornót, és asziszik, hogy csak úgy a helyes... elvégre ki van nyomtatva!

Hogy akadt rá Pepekre?

Nem tudom, szerintem rokonok. De rendes, csak hülye.

Házások?

Nem tudom.

Nyírj meg.

Tényleg akarod? Mér'?

Nem tudom. Akarom.

Kölcsönkért Vlastától egy ollót, és megnyírt. Meztelenebb lettem, fura érzés volt, reggel szereztem magamnak egy sapkát. Tányért.

Legalább nem leszel tetves. És még sose láttam így a fejedet.

Tetszik?

A tied.

Černá, hiszen ez is csak álruha, csak hülyülünk. Holnap... kimegyünk az országútra.

De a rongyainkban úgyse lett volna semmi esélyünk stopra. A levágott hajamat elégettem.

Černá beállt a konyhába, a sátorba. Azonnal ellenőriztem... Vandas eltűnt valahova, talán üzlet után ment. Akarta Černát, lehetett látni. Pepek rajta tartotta a szemét a kuncsaftokon, iszogatót, veszekedett Vlastával, és szabad perceiben a Spenótosnál ólálkodott, és valahányszor valami jobb országbeli átutazók jelentek meg, koldult. X nyelven tudta a mondókát, hogy vállalkozó, akinek elment a vonata. Ilyenkor „velejeig becsületes” arcot vágott. Néha odadobtak neki pár pfenniget. De általában elég gyorsan keresztülvittek. Az osztrákok stratégiaiilag elég előnyös pozíciójukban szomorúak lehettek az üveg mögött. Európa valahogy nem és nem akart egyesülni. Nem dőlt az ekü. A Spenót be fog fuccsolni, állítottam egy befektetőnek.

Néha napközben kitettek pár asztalt, oda jártam kávézni. A pincérek már tudták, hogy nem vagyok Níderlander, de nem érdekelte őket. Azt is tudták, hogy semmit nem zúzok szét és fizetek.

De attól kezdve, hogy mindent elmondtam Černának, be sose mentem. Ücsörögtem a napernyő alatt, ittam az egyik kis keserű kávét a másik után, és kúráltam a másnaposságomat. Folyton másnapos voltam. A kávétól magamhoz tértem. Ha volt pénzem. Černá néha a kezembe nyomott valamennyit, de főleg a bigetes dolog jött be nagyon. Egyetlen trükk volt az egészben. A legtöbb ember csak úgy arra sétált. Bár sokuk vidéki volt, nem vették rögtön észre... hogy minél több patkányt fal fel a kutya, annál lomhább. Általában a parasztok is arra számítottak, hogy rögtön szétharapja a patkányt, és már megy is a másikra. És bár a patkánykák... megvadultak, amikor rájöttek, hogy nem tudnak elmenekülni... és harapták, de a kutya lelassult. Egyszerű volt. Azokat a fickókat, akik először látták a produkciót, általában föl lehetett ültetni. Mer' a kutya az elején vad volt és gyors. És pont a kezdés miatt ugrottak be a tapasztalatlan fogadók. Štefan, a dög gazdája, megegyezett velem. Észrevett. Én hordtam neki az embereket.

Černá... talán azért', mer' megmondtam neki... kicsit szégyelltem magam előtte. Tudtam, hogy le kell lépünk, mindennap ez zakatolt az agyamban. De amíg Vandas távol volt, nem aggódtam Černá miatt. És lehet, hogy kicsit mindketten féltünk újra útnak indulni.

Loptam a napot a piactéren, szereztem pár ismerőst, tudtam, hogy eladhatnám a stukkert, és akkor lenne dohány. De ezt utolsó lehetőségnek hagytam. Mint azt az utolsó töltenyt. Egyik világos pillanatomban Černával a kútnál ültünk, közel volt a Spenótbárhoz, és néztem a nővéremet... és megijedtem... nővérem, már neked is vannak ráncaid... az orrodnál, itt meg van egy ősz hajsza... tudom, mondta, már régóta, nem vetted észre, és akkor mi van?... semmi, szép... de... volt Černában valami furcsa, hirtelen meg is láttam, mi... olyan ruha volt rajta, olyan egyszerű ruha, amit a nők... a konyhában hordanak... már mindenét eladta vagy elcserélte... ez így nem megy tovább, itt mintha csapdában lennénk... Černá, eladom a stukkert, és annyi! Elhúzzunk innen. Megkocogtattam a Madonnát az ingem alatt, hogy nyomatékot adjak a szavaimnak. Beszéltél Pepekkel? Kerülöm az idiotáját... megismerkedtem egy fickóval, Štefannak hívják vagy hogy, van neki kocsija... Pepek azt mondta, hogy a zsaruk kérdezősködnék felőlünk, mer' egy hozzánk hasonló fiú meg csak benzint lopott itt a környéken, keresik őket... és akkor mi van? Értsd meg, amíg itt vagyunk Vandasnál, akkor még ha csináltunk volna is valamit, akkor se... de keresik őket, és ha véletlenül elcsípnék minket valahol, akkor tudod, jól tudod... nővérem, ha Štefannal mennénk, családja van Magyarországon... figyelj már, nincs pénzünk, nincsenek irataink, még kajára sincs pénzünk, ne hülyülj már! Van pisztolyom. Add el, de vigyázz. Te is tudod... ez a görög vagy kicsoda, nagyon jól tudod, hogy le akar fektetni engem, hogy fogunk védekezni ellene? Miket beszélsz, már ne is haragudj, itt vagyok melletted! Csak jár a szád... hányszor voltál részeg vagy az ismerőseiddel, ő meg fűzte az agyamat. És hány embere van neki! Azt csinál, amit akar. Macerált téged? Nem, igazából nem, és pont ettől félek. Lehet, hogy többet akar a kefélnél, azért' olyan komoly. Aha, gondolkoztam el. És tudod, Pepek a bohóca vagy mije... és tudod, mit mondott? Mit? Aszondta, hogy csodál, hogy a másik munka helyett inkább krumplit hámozok, és aszondta, hogy ha odamennék, akkor... Pepek állítólag mindig tájékozódik, amikor Vlastának épp megvan, hogy kicsi a forgalom, ezt mondja ez az állat... szóval ha odamennék, akkor már nem tetszenék neki... Černá, odavagyok, elgazosodtál, a francba, legyezi a hiúságot, hát ez marha jó. Figyelj, tesó, ez a ruha tőle van, te ugyanis le se szarsz. Micsoda? Abszolút nem érted, hogy ha nincs Vandas, akkor szinte végig se mehetnék egyedül a piacon... és mi vagyok én, bárenekesnő, semmi több... és te... te ki vagy... szerelmem? Kik vagyunk, mink van, mi van nekünk... semmink. Ez a helyzet. Te mit gondolsz? Mit gondolsz magadról... lesüllyedtél. Elkapnak a patkányok, tökfél vagy. Ez a Vandas iszonyatos alak, de férfi a talpán. De te az én nővérem vagy... Igen, az vagyok. Ne félj, átöleltem, és magamhoz szorítottam, de... óvatosan csináltam... Már mondtam, eladom a stukkert, kerítünk valahonnan ruhát, fölülünk a vonatra, és két nap napon belül minden rendben lesz.

Hiszek neked, mondta. De már nem sok erőm van. Nem maradhatunk tovább. Csinálj valamit.

Hát csináltam. Megkerestem Štefant, hogy szólok neki a pisztolyról. De összevitatkoztam valami köcsöggel. Egy üveg pia mellett kibékültünk, és elmentünk fogadni. Lépre csaltam, aztán vettem még egy üveggel. Vodka volt, a címkéjén halálfej, ez volt a legdrágább italuk. Aztán már nem akartam Černához visszamenni. Kinn aludtam, csak benéztem, hogy ott van-e. Már feküdt. Itt fogok örködni... innen látom az ajtót, mondtam magamnak. A hold visszautkrözdött a fémlépcsőn, és mielőtt elaludtam, ez a fény hűtötte a szememet. Reggel Černá ébresztett. Utánad megyek a Spenótbába, mondta. Van pénzed kávéra?

Aha.

A második után jobban lettem. A harmadik után végre megjött. Elég frissnek nézett ki, és a ruhája... tulajdonképpen jól áll rajtad. Nagyon jól áll rajtad, Černá... bár ha látnának így a rajongóid...

Tegnap szíjat akartam hasítani a hátadból... de aludtál. Mázlid volt!, mondta Černá dühösen. Nem érted, mennyire féltettelek, hogy hol vagy. El akartam venni a pisztolyodat. Inkább eladom én.

Azt nem, drágaságom, mondtam. Kevés vagy te hozzám.

Nem is akarok több lenni, engem ez nem érdekel. Én el akarok menni innen. Még hozzá gyorsan. Különböen valami csúf dolog történik, érzem.

Felállt, és odament a kúthoz. Két vörös blöki a nedves köveket nyalogatta. Bizalmatlanul néztek Černára, a nagyobbik felborzolta a szőrét, és kivillantotta a fogát. Csönd, te szörnyeteg, neked is engedek, mondta, és pumpálni kezdte a vizet. A kutyák bizalmatlanul kúsztak oda a kövekhez, amikre most hideg sugárban ömlött a víz, és mindketten vicsorgatták a fogukat.

Nap mint nap láttam ezt a színjátékot az itatóteknőnél, és tudtam, hogy a piac uraival bizonytalan koegzisztenciában élő kóbor kutyáknak, akik abból élnek, amit összekunyerálnak, amit kidobva találnak vagy ellopnak, jó okuk van bizalmatlannak lenni mindennel szemben, ami emberi. Hajszálpontosan ugyanúgy éltek, mint a piacozók, azzal a kivétellel, hogy ők nem piáltak, narkóztak vagy cigiztek, és egyáltalán nem is káromkodtak, asziszem. Az jutott eszembe, hogy majd... nagyobb esélyük lesz. Ha majd elindulnak a kutyasinkanzennel. Aki azt mondja nekem közös világunk bármelyik részén, hogy a kutyáknak nincs lelkük, az idióta, még ha nagyon magas rangot tölt is be a földi egyházában. Még ha arany sapkája lenne is, és földig érne is a talárja, akkor is rosszat gondolnék róla.

De a kutyaharamiák jelentéktelen vásárlóerőt képviseltek. Ha egyáltalán kereskedésnek nevezhető az, ha valaki csontot cserél rúgásra, vagy egy darab szalonnát ütlegre. A piac legalsóbb köreiben mozogtak, egész falkányi volt belőlük. Ez a két rabiátus blöki olyan benyomást keltett, mint akik a rosszabb oldalukról ismerik az emberi lényeket. Pepek odatántorgott hozzánk az őrhelyéről, és megpróbálta fenéken paskolni Černát, húzzál innen, mondta neki Černá ingerülten. A strici a kutyákra irányította a figyelmét. Ha a cicuska nem hagyja magát, akkor megsimogatom a kutyulit, mondta, de nem csinált semmit. A blöki megdermedtek, és elővillantották az agyaraikat. Pepek még egy darabig boldogított a szövegével, amit már betéve tudtunk, aztán elimbolygott egy kocsihoz, amiben német turisták ültek. Profi volt, abban a pillanatban, hogy megneszelte a zsákmányt, ingatag lépései határozottá lettek, és a szemében meg az egész szétivott arcán, mint egy újonnan meghódított terület térképén, megjelent a „félénk és némiképp alázatos büszkeség” kifejezése. Határozottan vette célba az autóból a Spenót előtt kikászálódó németeket, miután Černá felé nyújtott kézzel ránc adta a „jóindulatú korhelyek” maszkját. Igazából nem akarta megérinteni Černát, már tudta, mit lehet és mit nem.

Az odébb várakozó kutyák újra elkezdtek csúszni, bizalmatlanul körbekémleltek, és amikor egyikünk sem mozdult, ittak. A foltos orrú kisebbiknek örv volt a nyakán, az alatt pedig apró piros sebek. Valószínűleg nem látta értelmét, hogy bárkihez is tartozzon. Nagyobb természetű bátyja egyik szeme halott volt. Ittak, aztán elővigyázatosan megint egy méterrel odébb kúsztak tőlünk, aztán méltóságteljesen felemelkedtek és elügettek. Pár perc múlva újra láttam őket. Černá elment, de előtte összefröcskölt. Dühös volt. Ma mozdítok a sorsunkon, ígértem neki. Már elég krumplit pucolt. Én meg... hát szia, búcsúztam ettől a porfészekről és a bóvlihegyektől, tudom, hogy mi forrong itt, tudom, mire megy ki itt a játék. Látom én. Minden stand, minden arc bennem van, ez már nem lesz itt. És végső soron sok más dolgot

nem is ismerem. Mit fogok csinálni? Az osztrákok zacc nélkül főzik a kávé, egy egész csészényit magamba löktem, és poénból gargalizáltam vele egy kicsit. A pincér, aki végig meresztette a szemét Černára, undorral fordult el az üvegtől. Végeztünk, mondtam magamnak, és vizet engedtem az arcomba, csurgott bele a sárba a lefolyónál, a kút nyikorgott, ez a rekviem, jutott eszembe.

Ebben a pillanatban odarohantak. Ordítás és magyar nyelvű szitkozódás követte őket. A pirinyóbbik csörtetett elől, a nagyobb kicsit lemaradt, a szájából egy hatalmas répa lógott ki, futás közben folyton elbotlott benne.

A kutyák a busz alá bújtak, egy ütött-kopott cseh Karosa alá. Kitartó, csendes és fenyegető morgásuk elárulta, hogy eszük ágában sincs a répától megválni. A busz egy csapat cigányé volt, akik épp most érkeztek. Vandasszal oroszul kezdtek beszélni, de aztán melléjük szegődött a kosárkereskedő, meghatározhatatlan alak. Vandas valószínűleg egyszer s mindenkorra le akart számolni a kutyákkal. Biztos nagyon csábította őket a hőséggel, szaggal és étellel teli sátor. A cigányok kitartottak amellett, hogy amíg a kutyák az ő buszuk alatt vannak, addig senkinek semmi keresnivalója ott. Nehéz lenne megmondani, hogy egy kis kutyapecsenyére spekuláltak-e, vagy csak nem akartak hajba kapni a tolvajok lehetséges gazdájával, azt mindenesetre semmiképpen nem akarták, hogy a ki tudja, milyen áruval megtömött buszuk körül mindenféle alakok lödörögjenek, akiket Vandas bősor ordítása már kezdett kirángatni a semmittevésből meg a seftelésből... túl sokáig nem lehet betmenes pólókat árulni, aki kedvére repkedhet, miközben a magunkfajtának itt kell ácsorognia a hőségben, túrni az orrát és várni a csodát... ami a legjobb esetben se lesz több egy kis pálinkánál. Vagy Vlastánál.

Veszekedni, alkudozni, lopni meg seftelni is lehetetlen egész nap, és Vandas erőfeszítése elárulta, hogy ha sikerül megtörnie a kutyák védekezését, akkor érdekes látványosságot készít elő az egyre duzzadó tömeg számára. A főnök, aki belefáradt a cigányokkal folytatott vitába, akik néhány készséges tolmács segítségével finoman, de határozottan rá akarták bírni, hogy felejtse el a kutyákat, letérdelt a földre. Potroha súrolta a poros földet, így a nap hátralevő részében a por az örök gulyás zsírjának és saját izzadságának elegyével egyfajta páncélt képzett a hasán. A farzsebéből előhalászott egy fémдарabot, amiből egyetlen kattánásra, ami úgy hangzott, mint egy csendes „igen”, tizenöt centis tör lett, odagurult a buszhoz, és elkezdett a Karosa alatt kaparászni és szurkálni. Közben szuszogott, sem neki, sem a kutyáknak nem a répa volt a tét. A piaciak több nyelven adott tanácsokkal és gúnyolódással kísérték munkálkodását, a cigányok, akik a tört látva kicsit megdermedtek, fölényesen és gúnyosan mosolyogtak egymásra. Úgy festettek, mint akik maguk inkább kedvesen próbálkoznának a kutyusokkal, végül is náluk kerestek menedéket a kutyák. Előfordulhat, könnyen előfordulhat... hogy a kutyák értettek cigányul, de az biztos, hogy Vandasnál jobban, és míg velük a cigányok meg tudtak volna egyezni, a vadászuikkal való egyezkedés... nyilvánvaló volt, hogy Vandas potenciális vevőkként többre becsüli őket, mint a kutyákat, de hogy teljesen egyenrangúnak mégsem tartja őket... a vele való egyezkedés holtpontra jutott. A barnák csak álltak, és várták, hogy mi fog történni. Fel akartam állni, el akartam menni. De meg sem mozdultam. Vandas felordított, kihúzta a busz alól az üres kezét, amiből patakzott a vér, az égnek emelte, és háttal a földre zuhant, könyékig szét volt marcangolva a keze. A kutyáknak a búvóhelyükön ott maradt a répa és a tör is. A tömeg vonyított a röhögéstől. Az egyik kutya vakkantott egyet, és átiskolt a lábak sűrűjén. A tömeg hullámozni kezdett, gyenge taps is felhangzott, a lábak, amelyek után bőszen kapdosott a kutya, hátrahúzódtak, felemelkedtek, topogtak, porfelhőt kavartak, aztán végül egy jól irányzott rúgás visszakergette a kutyát a busz alá. Ehhez a lábhoz kevés volt. Morogva mászott valahova hátra, nem lehetett látni, a mozdulatlan szemű volt az, a nagyobbik, a répatolvaj. A kisebbik nem mutatkozott. Vandas már felállt, fogta a kezét, amit egy nő sikertelenül próbált meg bekötözni, mert Vandas nem maradt meg egy helyben, és

pénzt dugdosott a cigányoknak. Rájöttem, hogy arra akarja rávenni őket, hogy üssék el a kutját, de ők a vállukat rángatva azt mondták neki Něma benzina, najn gazka, nincs petrol, uram, úgy nézett ki, jó pár kilométernyire elegendő pénzt facsarnak ki belőle, ahelyett a néhány méter helyett, ami elég lett volna a kutya gerincére.

Vandas mögött megjelent Pepek, egy hosszú rudat tartott a kezében, amihez a rendes háztartásokban néha a szárítókötelet rögzítik és az egyik végébe szöveget vernek, hogy megtartsa a kötelet.

Vártam, most a jó szellemek rajának kellett volna jönnie, valami jóságos hercegnőnek, magának Rambónak kellett volna lelépnie a pólókról, egy bika erejével és halált megvető bátorsággal kellett volna rendelkeznie, Uram, ha megmentek egy kutját, fizetségképpen ugyan leharapja az ujjamat, de legalább ledolgoztam valamit a karmából. De nem álltam fel.

Pepek dühödött, szabályos mozdulatokkal elkezdett a rúddal arrafele csapkodni, ahol eltűnt a hőségtől kiszáradt gyér fű és kezdődött az országút poros földje, ütött, hogy honnan volt rá ereje a korhelynek, nem tudom, ütött, és bizonyosan erőt adott neki a kilátás is, hogy megerősödhet a kereskedővel való előnyös barátsága, ütött, és a morgás vinnyogássá változott, kutyajajgatássá, szakadatlan litániává, agónia diktálta állatimává, a tömeg csendben állt a busz körül, néha valaki megingatta a fejét, köpés sercent, szitok vagy tanács hangzott fel, aztán Pepek a rúddal kikotorta a remegő kutját, akinek felszakadt a hasa és be volt törve a feje, és agyonütötte. Az Egyszemű volt az. A másikkal valószínűleg a tör végzett. A cigányok most az általános sürgetésre kötélnek álltak, és megindultak kicsit a busszal, a kisebb blokit mégiscsak elűtötték, nehéz megmondani, hogy már előtte kilehelte-e a lelkét, vagy hogy látta-e még a kerekeket egy pillanatra. A kíváncsiskodók rövid megjegyzéseket tettek a két tetemmel kapcsolatban, a megrágott répa, amely körülbelül olyan hosszú lehetett, mint a kisebbik kutya törzse, is ott hevert, az életért folytatott harc kigúnyolója a lények háborújában. Vandas lehajolt a törért, amely megkönnyebbült kattanással el is tűnt a zsebében. A körbeálló nagyokosoknak hirtelen eszükbe jutottak ócskaságokkal teli üzleteik, a paprika, a póló, a zokni meg a vodkásüvegek, és eltűntek. Az országúton csak a két tetem maradt, néztem a húslegyek első vizsgálódó repüléseit meg a miniatűr hangyák fényes teste alkotta vékony vonalat, akik hidegvérrel indultak ígéretes élelemszerző útjukra, indultak a zsákmányért, amely az égiek adománya volt. A szemre mentek, legalábbis az elsők.

A piac a hátam mögött életre kapott, hallgattam a bábeli hangokat, nem történt semmi. Már nem. Már megint nem. Lehet, hogy meg kéne lepennem magam egy pólóval, lehet, hogy a legokosabb az lenne, ha kitisztítanám a fantáziámat egy kis pálinkával Vandas sátrából. A tetemeiket állítólag a Spenót kicsípett pincérei takarították el, rontották az üzletet.

Ültem a sátorban a krumplihegy mögött Černá meg Vlasta mellett. Vandas egy merőkanállal a gulyást merte szét, ma telt ház volt nála. Vagy hat állítólagos gazda jelentkezett, kártérítést akartak a kutjáért. A nagyokosok mondataiban a kutya a legnemesebb teremtenyekké változott, a kutya faj királyává, emberekhez hasonló, csodálatos überhundokká. Legalább húszszerbe kerülne Brokula, ír szetter volt!, ordibálta az egyik korhely. Ez aztán a kemény fickó, igazi gladiátor, elintézett két fajtisza pitbullt, rátámadtak, láttam, mondta valaki, akinek ízlett a gulyás. Vandas nem állt szóba velük. Be volt kötözve a keze. Valószínűleg azért, hogy ne piszkítsa össze a fehérle kötetést, egy nejlonzacskót húzott a kezére. A gulyást senkire nem bízta rá.

Láttam, amikor Černá kötözte. Vandas mozdulatlanul állt, homlokát ellepte az izzadság. Černá kimosta a sebet.

Ezt a Františekben tanultad, segédápoló nővérke?, kérdeztem.

Egyszerűen tudom. Bedobta a krumplit a fazékba, és egy másikért nyúlt.

Mid van, hajolt oda hozzám Vlasta. Ezüst?

Hagyjad, ne nyúlj hozzá.

Csigavér, fiatalúr!

Nyugi, szólt rám Černá.

Van még egy kaparótok?

Nincs.

Elugrok egy késért, és segítek.

Igazán kedves. De itt a sátorban is van kés.

Jó, mindjárt jövök.

De nem jöttem, másztam valahol a porban, ittam a feleseket, és jó szórakozásnak találtam levenni néha a sapkámat, és beletúrni a sörtémbe vagy mimbe.

Reggel nem keltem fel. Száraz volt a szám, még a nyelvem is fájt, és nehéz volt. Fájt az összes porcikám. Zúgott a fejem, és hol jéghidegség, hol forróság futott végig az idegeimen. Egyedül feküdtem a buszban. Aztán megjelent Pepek, megismertem, oldalba rúgott. Kifele, hacsak nem Vlasta iránt érdeklődsz, hehe. Mondani akartam valamit, de nem mozdult a nyelvem. Aztán fekete víz zúdult át rajtam.

Tesó, kelj fel, keljél fel...

Hallottam Černá hangját... beszélj hozzám, mondtam... olyan volt a hangja, mint a vízesés, mielőtt elért hozzám, cseppjeire hullott, Černá hangja volt az, föntről jött. Elvittek, elvezettek valahova.

Aztán kinyitottam a szememet, Vandas sátrában feküdtem a ládák mögött. Faillatot árasztottak. Kinyitottam a szememet, és egy puha arcot láttam, egy szemüveges fickó puha arcát.

Na végre, ez majd talpra állítja. Dehogysis tifusz, kisasszony. A nyelve... ki tudja, mitől ilyen. De kórházba kéne vinni.

Aztán lábakra bámultam, a ponyva alól láttam őket, volt, amelyiken papucs volt, volt, amelyiken fekete cipő, régi Masaryk-félcipő, voltak levált felsőrészű, cápavicsorú cipők, széttaposták őket, szegecsesek álltak ki, cipészfonalak lógtak ki, és újságok bújtak elő belőlük, le volt verődve az elejük, s rájuk száradt a sár, és a friss sárra úgy ragadt a homok, mint púder a sebre, és ficsúros papucscipőket láttam, és Pif-fej formájú mamuszokat, vietnami gumipapucsokat, teniszcipőket és egy csomó szandált, néha szíj helyett madzaggal erősítették őket a lábhoz, fehér cipőket is láttam, úgy néztek ki, mintha a meztelen bokák piszkosfehér göröngyöket cipelnének, annyira poros volt minden, mezítelen gyerek lábakat is láttam, és a hőség ellenére csizmákat meg katonai bakancsokat is, de még csámpásra taposott sárga körömcipőket is, mindegyik láb ment valahova, keresztezték egymás útját, és kavarták a port, köhögtem, és nem tudtam mozogni... nem tudtam keresztültörni... aztán valahol magam mellett azt hallottam... nyughass, te kurva, és fizess, monddad... monddad, vagy úgy elintézek, hogy összezsínárod magad... nyughass, te kurvadék... és most mozogj, drága az időm, monddad... hogy kurva vagy... fura volt, mert bár csukva volt a szemem, és nem is tudtam szétfeszíteni, mégis ott voltak előttem a lábak meg a cipők a porban meg a közösülés hangjai... biztos a buszban vagyok... amikor újra kinyitottam a szemem, kint sötét volt, érez-

tem a viasz szagát a sátorvásznonban... és ott feküdt mellettem Černá, aludt... a ládák mögül a másik oldalról hangokat hallottam, valakik kártyáztak, petróleumlámpájuk volt, jobban éreztem magam... megpróbáltam felállni, botorkáltam, kapaszkodtam a ládákba, de boldogultam... lassan kimentem... és huggyoztam. Még lázas lehettem. De megkönnyebbültem. Ez tetszett.

Černá... felsóhajtott, meg se mozdult, a kezét ökölbe szorította, általában rögtön felébredt, amikor így hozzáértem, akárcsak én, ő se aludt mélyen. Simogattam a haját, a szálak ki akartak siklani az ujjaim közül, láttam ősz szálakat is, de nem is, ezüstösek voltak. Észrevettem, hogy hosszú a körmöm. Černá, suttoztam, és a lábához csúsztam, először meg akartam simogatni, mer' visszatért az erőm... nem, ez nem lenne helyes, amikor ilyen mélyen alszik... más cipő volt rajta, a rokkerét valószínűleg elpasszolta... valami béna kis cipőben volt... szerintem Prágában semmi pénzér fel nem vett volna egy ilyen rojtos izét... lehúztam róla, nem mozdult, az ujjain ragtapasz volt, és... neki, aki folyton mosakodott, piszkos volt a lába... de nem tudta, hogy én vagyok az, akit álmában szokott látni, cipőben aludt... lassú csókot nyomtam a nagyujjára meg rajta a körömre, látszottak a lepattogzott lakk nyomai, megrándult a lába, és felsóhajtott... mint egy gyerek.

Vandas hagyta, hogy ott maradjak a sátorban a ládák mögött, Černá meg hordta a vizet meg a gyógyszereket. Sokat nem ettem. Párszor eszembe jutott... de a piálásról most rossz véleményem volt.

Ledöbbsentem, amikor Černá azt mondta, hogy három napig eszméletlen voltam. Aztán állítólag valami doktor adott egy injekciót, Vandasnak valami ismerőse.

Ne beszéljünk róla, mondta Černá, de ha kicsit tovább tart, kórházba kellett volna menned. Most gyenge vagy, de tudod, hogy nem maradhatunk itt.

Černá, még van esély. Van egy csomó ismerősöm. Elmész egyedül Prágába, és előkeríted Micka haveromat. Ő majd ad neked lóvét. Ismerek másokat is, lehet, hogy elég, ha felhívod őket valahonnan.

Ide hallgass, barátom... te nem érted, hogy ha elmegyek, ha hagynak elmenni, vagy ha meglépek, akkor Vandas egy óráig se engedi, hogy itt maradjál. És lehet... hogy begurul. Tudod, hogy értem.

Aha. Igen.

Megvárjuk, amíg jobban leszel. Nem tehetünk mást. Nincs más lehetőségünk.

Hm.

Az orvos még egyszer eljött. Az volt az a szemüveges puha arc. Nem volt hajlandó bárhova is telefonálni vagy levelet elvinni a postára, azt mondta, nincs ideje. Penicillint szúrt belém vagy mit. Dohányt se akart. Egész kedves volt.

És az első napon, amikor afféle lábadozóként a homokban topogtam és örültem a lassú mozdulataimnak... és sétáltam... aztán a furnérlemezzel feldíszített busz előtt álltam, és a Masszázs szalon lépcsőjén Černá ment föl, bement, valaki más fáradt léptei voltak ezek. Megfordult, amikor kimondtam a nevét, és az arca... még sose láttam ilyennek. De csak pár pillanat volt az egész, aztán elnevette magát, az arcára visszatért a törékeny báj... és aszondta: Te nem fekszel. Mi van?

Mér' mész oda? Takarítani?

De már tudtam, előtte sose festette így magát. Annak idején Berlunban volt pár lánynak ilyen a sminkje, azér' voltak kifestve, hogy ne lehessen annyira látni őket. A vendégek egy részének állítólag tetszett. Nem tudod, ki kicsoda. Csak csinálod.

Černá, ez nem megy, gyere le.

Majd te fogsz parancsolgatni! Nem tudsz semmit, ne dirigálj! És nem vagyunk egyedül.

Pár fazon ácsorgott ott. Csupa pasi, pacalok.

Černá! De hát, de hát teherbe is eshetsz, gyereked lehet, én elmegyek!

Te! Már megin' jár a szád... mit pofázol itt gyerekről... mi? Toppantott, rálépett a lépcsőre, de felém fordult.

Gyere le! Igyekezz!

Ne ordíts velem!

Az ott ácsorgók közül valaki mondott valamit. Valaki kiköpött, és elnevette magát. Valaki aszondta: Állj be a sorba. Előtte álltam. Csak a kezem mozgott, mondtam valamit. A fickó kikerült engem. Becsapódott az ajtó, Černá bement. A fickó megindult, fölment a lépcsőn, és ő is bement.

Fura hang hallatszott, féltem, hogy csak az én agyamban van.

De nem, Pepek ült a volánnál, vigyorgott rám, és dudált: tütü, láttam, hogy a szájával is csinálja. Integtetett felém, aztán összekulcsolta a kezét, és azt a jelet formálta. Valaki megragadta a vállamat, aztán összemosódtak az arcok. Fönn süttött a nap. Minden egybefolyt.

Rögökön mentem végig. Egy mező volt az. És szögesdrót, mögötte meg birkák. Elindultam felénk, de a hangok megállítottak.

Megöljük?

Akarod? De nem tud magáról.

Megvárjuk, amíg közelebb jön.

Az Árnyak voltak azok. De most láttam őket. Nagyon homályosan, néha olyanok voltak, mint a varjak, néha meg mint a testek körvonalai, mentek, ketten voltak... úgy csináltam, mintha mi sem történt volna... húztam a drótot a karámból, és tekertem össze, mintha ez lenne a munkám... balról jöttek, hallgattak... tudtam én, kik az Árnyak... és tudtam, hogy nem szabad nézmem, fogtam a kezemben a drótot, óvatosan lépdeltem, és a fejemben új dal szólt... azt még soha senki nem hallotta itt... régi dolgokról szólt, amiket ismertem.

Na. Mögötte vagyunk. Megszólítod?

Semmi értelme. Ugrasz?

Igen.

Abban a pillanatban megmozdultam, a rettenet megsokszorozta az erőmet, köztük voltam a testemmel, és elkaptam őket, nem néztem, összeszorítottam a szemem, csapkodtak maguk körül, de kicsi volt a szívük, hamar rájöttem, hogy elérnek a tenyeremben. Haldokoltak, és kígyók módjára sziszegtek, a szavakat már nem ismerték. A csőrüket meg a karmukat felfűztem a drótra. Nagyon köszönetet akartam mondani ezért a győzelemért, de féltem, hogy mi következne utána. Vonszoltam magam után az egészet. Aztán a drótot a földi maradványokkal a nyakam köré csavartam, fájt, muszáj volt lekaparnom a kérget egy fáról. A fakéregből sálat csináltam, érdes volt, és illatozott. Keresztülmentem a girbegurba fák erdején,

mentem haza. Nem tudom, mennyi ideig. A falut elkerültem, egy kazalban aludtam. Éjjel is menni akartam, de nem világított a hold. Folyton megbotlottam és elestem. Aztán fekve maradtam, és képeket láttam magam előtt, a nővéremmel voltam bennük. Együtt voltunk, egymásba fonódva és meztelenül, és nem mozogtunk. Levegőt se vettünk, egy hajszál se rezzent, semmi. Ott voltunk. Néha elfáradt a szemem, és megrepedezett a képünk. Aztán rájöttem, hogy ha párszor gyorsan pislogok, megújul a kép színe, és megint egész a bőrünk. Amikor előbukkant a hold, egész éjjel gyalogoltam, és újra hallottam a dalt... azt, amelyik bennem volt, amikor letéptem az Árnyak dolgait, és a drótra fűztem őket:

Hangot hallottam

és gépeket láttam

varjak voltak ott.

Két fekete madár a tollukat lenyalta egy kurva

sziszegték a kurva nyálát

csöpögött a kemény földre letéptem a drótot

megöltem őket a karmuk a csőrük és a drót

nyakbavaló lett.

Sütött a nap

de a háború tele volt ez. Megvolt a saját vallásom.

Embereket evett a halál. A kezemben tartottam őt

és simogattam. És féltem.

A vérben szörnyek születtek.

A földben foltok nőttek.

Víz mosta át benne az agyagot és a csontokat.

Eljutottam a városba és megtaláltam a házat

Ott volt a szerelmem

fehér ruha volt rajta

nevetett

és halott volt.

Énekeltem is, és mondtam is. Hosszú szöveg volt. Néha megváltoztattam. Pirkadatkor megállított egy kutya. Kis fehér kutya volt, és úgy állt a dombon, mintha a lefele vezető utat védelmezné. Már nem visszhangzott a fejemben a szöveg, és megpróbáltam kedvesen szólni a kutyához. Meghátrált előttem. Aztán megláttam a tábortüzet, valaki ült ott. Lementem, a kutyus futkosott mellettem, de egyet se vakkantott. Az ember lent felállt. Dörgést hallottam magam mögött, elkezdett rengeni a föld. Olyan volt, mintha jönne felém.

EZÜST

Akkor, mindennek az elején fölém hajolt, amikor aludtam, és széthúzta a bordáimat, az egyiket kisedte, a test kalitkájából kivette a szívet, és odaadta a nőnek; vagy legalábbis egy részét. Ő otthagyt egy szobában egy tükörrel, onnan kezdődött minden út is. És amikor belenéztem, amikor a csillogó felület fölé hajoltam, az ő arcát láttam. Most a szilánkokat számolom.

Megszoktam a helyet. És egykettőre megtanultam, mikor kell kiszaladnom, nehogy elbóklásszon a csorda. Ott a domboldalban kezdődött magányos utam. Csodás volt minden ott a domboldalban. A teheneket Suka vagy a Kicsi hajtotta, Horák nem ért semmit, az mindig mögöttem volt. Mögöttem vagy Tomáš mögött.

Amikor megjöttél, és kiterültél itten, nem tudtam, mi az ábra, mondta Az, aki legeltet. Szörnyen néztél ki. A pisztoly miatt aszíttem, hogy szökevény vagy, vagy valami gengszter. Hol szerezted ezt a stukkert? Nekem mindig a Parabella meg a Beretta tetszett, már a nevük miatt is. Hű, és a Magnum, az se piskóta. Azzal azér' már lehet működni!

Az első, amire az új lakhelyemről emlékszem, pont ez a Tomáš. A kinézete. Jól megkavart, a pásztor. Feküdtem a kunyhójában, és a fal résein, a nejlonon át láttam, ahogy ide-oda járkál, kóvályog a tűz körül. Ismerős volt. Továbbá: első nap, amikor jobban lettem, tejet hozott, lehajolt a gyékénynél, lehajoltam én is, letette a csuprot a földre, üres kezemmel így tettem én is, leült, rögtön leültem én is.

Micsinálsz?, kérdezte elképedten, megismételtem a kérdését. Aztán aszondtam neki, hogy valószínűleg még lázas vagyok, mer' aszíttem, hogy ő én. Vagy ezzel a majmolással próbáltam visszakapaszkodni az életbe.

Ismerős vagy, mondta.

Te is nekem.

Szerencséd van, hogy nem a másik úton mentél, ott az öreg Varhola legeltet, azzal nem értettél volna szót. Na, azér' örülök, hogy egy kicsit megin' normálisan beszélhetek. Honnan ismerlek, a beszéded alapján Párából jössz... a Galaktikus... jó sokat lógtam ott... meg a Černá, ott meg fölléptem. Onnan ismersz.

Akkor most már tudom, mondtam. Te állatkodtál azzal a szögesdróttal, énekeltél... Kék Négerek.

Aha. Igen. Jó rég volt. Meg ott volt az a csaj, nem tudom, hogy hívják.

Ja.

Le kellett lépnem. Legalább egy időre. Csak egy rádióm van. És aznap, amikor jöttél... kicsit fostam. Kysuceňben, a dombokon túl, razziáztak a ruszkik. Keresték a szökevényeiket. De csak valami csajt lőttek le. Kérsz teát?

Nem.

Ez teljesen zokni, mondta Tomáš, és megsimogatta a fehér kutya fejét, ez Horák. Ismered?

Nem, sétálok egyet, megnézem, hogyan tudok járni.

Ahogy akarod.

Még mindig ott volt bennem Černá képe, de történt valami. Néha aszondtam magamnak, hogy csak... rendbe szedem magam... aztán visszamegyek a piacra megkeresni. De. Nem tudtam elképzelni, nem akartam. A szalont. Meg amit csinál ott. Meg hogy mikor kezdte. Ennyit nem bírtam. Minden tönkrement. Néha szörnyen vágyakoztam utána, néha meg mintha üvegből

lettek volna a róla való gondolataim. És ha igaz az, amit Tomáš a rádióban hallott... akkor már úgyszemint mindegy minden. És talán... mivel akkor még alig tudtam fölvenszorogni a dombra, eszembe jutott valami... talán akartam is, hogy az történjen vele. Egész nap körbe-körbe forogtam a vétkemmel, és ha nem emésztettem volna meg valahogy, valószínűleg tényleg elpatkolok. De ezt már nem akartam. Ott nem.

Mikor találkoztál vele, a Tejessel? Ez lehetetlen, ez baromi régen lehetett... mondta újdonsült ismerősöm... de véletlenek nincsenek, öregem, a menekülők útjai időtlen idők óta összefutnak. Nem sok helyre lehet felszívódni... Képzeld el, szerzett két fickót arra a virágszedő melóra, de aztán... egyszerűen ott maradt valami barlangban, egyedül. Trilobitákkal. És kipurcant. Az egész átváltozott Grygar völgyévé, az egykori halott zónában most kormányzati villákat építenek. Na ja: Ha maradsz a hátralevő időre, kereshetsz... én már nyolc hónapja vagyok itt... el kell párolognom. Itt már... ez amiatt van, hogy mindenki özönlik a városokba. Ezt senki se akarja már csinálni. Vége az egésznek, tehát állásokba rakják őket. Vagy leölik.

Napközben végig köd ült alattunk a völgyekben. De éjszaka néha fényeket láttam, észrevétlen villanásokat csupán, elmeséltem neki.

Ott nincs semmi. Messzebb meg Bukovina van. Galícia, hallottál már róla? Itt lenn régóta nincs semmi. Arra, legyintett észak felé, arrafele találkozhattál a Tejessel, arrafele voltak falvak. De a komcsik valami nagy gátat akartak építeni, és mindenkit kiköltöztettek. Gát nem lett, valószínűleg csak meg akartak szabadulni az emberektől, a mocskok. Hogy pusztulnának meg a mérnökeikkel együtt. Érted, a ruszinok egy csomó ideig éltek ott a hagyományaik szerint. A kommunisták meg rájuk erőltették a tanácsokat, de ők továbbra is a maguk módján csinálták a dolgokat. A nyelvet se tanulták. Nyolc falu. És önellátók voltak. Most már biztos érted... amikor lekapcsolták őket az áramról... gyertyával világítottak. Frizsiderük meg úgyse volt. Tojtak mindenre. Le csak vodkáért jártak. Aztán inkább ők maguk főzték a piát. Régi história. Ja, keresztények voltak, láttad a keresztek a sírokon... de a környező erdőkben, tudod, mi van itt! Nagyon kell ügyelni. És aztán... mindnek volt mordálya, vadorzók voltak. Az összes front erre haladt át. Meg a benderek is. És a Felkelés partizánjai is egész az ötvenes évekig itt voltak. Miután a háború után elkezdtek lecsukni őket. Nagy keveredés volt itt. Arra, intett a Tehénvezér, az ott a Lipovic-hágó... hallottál róla... a tankönyvekben nincs benne. Azon át vonultak a németek is Ukrajna felé, aztán vissza. Már aki megmaradt közülük. Mögöttük a ruszok meg a mieink. Aszondják... az egyik hadsereg úgy, ahogy volt, eltűnt. Az emberek látták őket vonulni... elrejtőztek, naná, ezeknek mindenki elől bujkálniuk kellett. A marháikkal együtt. Kérdezd meg az öreg Varholát! Hogy milyen volt a barlangokban... és amikor előmászta, sehol egy árva lélek. Állítólag az egész hadtest belesüppedt a mocsárba, hülyeség. El se hinnéd, miket mesélnek a helyiek. Arról, hogy mik történnek a föld alatt. De sok ember nem maradt itt. Még a hatvanas években is féltek idejönni a rendőrök. Ide csak szökni szoktak. Na, és aztán... a gát! Na, azt elhiszem, hogy a Tejes mesélt neked róla, ez a mániája. A levegőbe repítették a templomokat. Varhola azt mesélte, hogy közülük az egyik szervezte, egy ruszin, és hogy utána Zmijak vitte a dolgot. Ilyesmiket mesélnek erre. Meg hogy állítólag Zmijak a föld alatt él. Az első napokban nem éreztem magam itt jól, és védtem. És a szövegeikből láttam őt is. Tudod, mi segít? Az ember nincs hozzászokva a magányhoz meg a fához... meg ilyesmik. De én kiválasztottam azt a bokrot, és megszoktam. Éjjel néha kísérteties volt, mint egy fej. Vagy valami. De aztán megszoktam, és jó volt. És amikor olyan volt, mint egy fej, aszondtam magamnak, és akkor mi van? És jó volt. Nem zavar, hogy folyton jár a szám? Nem vagyok hozzászokva, hogy más is van itt.

Nem.

Te azt gondolod, hogy ezek régi dolgok, de itt valahogy... konzerválva van az idő. Nem zavar, hogy beszélnem kell erről?

Nem.

Tomášnak jól jött, hogy szívesen fölmegegyek a dombra. Ő már ismerte. A tehenek a dombtetőn legeltek, és amikor kergették be őket a kutyák a karámba, a pásztornak a domboldalban kellett állnia és figyelnie. Pár tehénke ugyanis olyan mulya volt, hogy legszívesebben megállás nélkül szaladgált volna. Ha már egyszer lendületbe jött. Először majdnem elmenekültem, özönlött a csorda, csak úgy dübörgött a föld, és előttem szarvak, paták emelkedtek ki... tehenek teste, szemembe süttött a nap, félttem, hogy elsodornak, és Suka hajtotta őket... meg a Kicsi, ő még csak tanult, időről időre megrúgta egy pata, amíg fel nem dőlt, mer' egy ilyen rúgás a koponyába... de ő szívós kutyus volt.

Az öreg Varholától kaptam... aszondta, különben le kíne lőnie... tudod, hogy kezdtem én itt? Beállítok a hátizsákommal az öreghez, és örülök a bioéletnek. Ő nem szól szinte egy kukkot se, csak ide, bazmeg, oda, bazmeg... és egy fatönkön, öregem, egy bekapcsolt tévé. Egyfolytában ment. Elemes. Azt kérdelem tőle... mi az a sárga virág, uram, az ottan?... erre ő... hát sárga virág, bazmeg... aztán odamegy, és fejbe rúgja a Kicsit... én meg csak állok, jaj, pont ez elől menekültem... aztán megtudom, hogy két nappal előtte a blöki vaját lopott. Mondom neki, hogy arra már szegény kutya nem emlékszik. Erre Varhola aszondja: Mit tudsz te, faszszopó! El is hallgattam. De tény, hogy a Kicsi tolvaj. Én nem verem, de ha majd elmegyek... annyi lesz neki. De itt a Horák, ő másmilyen.

Mennyi ideig maradsz még?

Télig biztosan. Utána szerződése van.

Micsinálsz?

Klipeket meg ilyesmiket. Tévé.

Vagy úgy, mondtam új társamnak. Tudod, folytattam, nekem a tévé nagyon kezdett az idegeimre menni... elmeséltem neki, hogy magyaráztuk el annak idején a bérlőinknek az egészet, és tépdestük le az antennáikat, a tévéjátékos raktárt is elmondtam... a piacról is beszélni akartam, de mer' Černá miatt lyuk volt a fejemben, nem ment.

Nekem is kezdett az idegeimre menni. Hát igen, ezér' vagyok itt. Öregem, egy csomó ötlettel felszerelve jöttem... less csak oda a polcra, hogy mennyi könyv van ott, a völgyből cipeltem föl őket, mindenféle technikák... de csak egyetlen egy dologra jöttem rá itt. Kíváncsi vagy, mire?

Aha.

Ugyanúgy meg kell szoknod a tévét, mint nekem a bokrot.

Aha.

Én legalább jó klipeket forgatok, mer' más sokkal nagyobb hülyeségeket csinálna. Hát mit lehet csinálni.

Pozdorjává zúzni az egészet.

Na, ez az, ami nem megy, hé, gyerünk, Suka már összeterte őket...

Álltam a domboldalban, a kezemben bot, meg ne szóljanak... és mentek mellettem a tehénké, az első még egész méltóságteljesen, aztán a csorda közepe már gyorsabban, aztán az utolsók meg... a lemaradókat Suka hajtotta... meg a Kicsi, az nagy bohóc volt... ugatta a teheneket,

kapdosott utánuk, hempergett a fűben... Suka a hajtás királynője volt, ő élvezte a dolgot, tanult... mentek mellettem a tehenek, és fujtattak, prüsszköltek, gyerünk, te tehen! Gyerünk, te nagy, gyerünk, te kicsi, hé, te Fehér, Fehérke, ne lustálkodj, te Nagy, meg te is, Szonja, hol tetted tönkre a szarvadat, hó, hó!, özönlöttek, háta gyönyörű tengere, foltosak és barnák, a szép, fehér Mona, a Mola és az alattomos Morvina, a kis Bekta, ott ment Beka is, szúrós tekintet vetett rám, rágott... hé, tehenek, szépek vagytok, na, menjetek... igen, a tehen nem kérdezősködik, a tehen rág, és nedves, amikor várja a bikáját, de semmi rossz nincs benne... szép tehenek... hola hó, mennek a tehenek, gyerünk, Mahulena, mozgasd a csontjaidat, Sztázia, rajta, rajta, Polka, Rágcsa... hó, menjetek, hölgyek, összláv anyák... mozgás, Istennő, te, Helgus, hó, Dána, gyere!, szia, Okta, nyomás tovább, gyeride, Muna, megveregettem a tehen fenekét, megcsapott a farkával... pont szemem, szimbiózisban voltunk, erőre kaptam... Hagyjad, Kicsi, vagy velem gyúlik meg a bajod... és te, Horák, mit tátod a szád, barátkozz össze velük... ahogy a főnököd csinálta a bokorral, te autista. Ilyen volt a hangulatom a domboldalban a tehenekkel. Ügyeltem, különben annyi lett volna nekik. A Kicsi lehajtott volna őket a domboldalról... és néha le kellett hunynom a szememet, mer' fájdalom hasított belém... hol van? Áruló. Ki is árult el kit, kérdeztem magamtól utána, és az egész elviselhetetlen volt.

Hol van a stukkerem?

A polcon. A könyvek alatt.

Tovább kell mennem.

Ne hülyéskedj már! Mi vonz... Potok? A liftek? A videók? Ne legyél már faszkalap, van idő. Van egyáltalán dohányod?

Nincs.

Akkor várjál. Most egy hétre lemegyek. Most már elboldogulnál, tegnap láttam. Megsimogat-tad Sukát, és ő hagyta magát. Ez jó jel. Tudod, mit mondott Varhola? Valami olyasmit, hogy a hegyek sose lesznek tele randa csajokkal. De ez alatt azt értette, hogy itt tényleg csak a szénbuta bigék nem mennek férjhez. És mer' a férfiak mennek a városba, a csajoknak kéne legeltetniük. És ez nem megy, a tehenek képtelenek elviselni, hogy nők parancsolgassanak nekik, tudtad ezt?

Nem. Tedd be az egyik klipedbe.

Már beletettem. Filmet akarok csinálni erről a Horákról. Észrevetted, hogy sose ugat?

Ja, és látom, hogy a nyakadban ezüstkutya van. Nem akarom beleütni az orrom... de miér'?

Mer' Horáktól teljesen padlóztam. Aszittam, már tudok ezt-azt... hogy kiigazodom a dolgo-kon. De Horák! Ezek az arany cseh kezek és agyak... ezek megin' nem semmit produkáltak! Horák kísérleti kutya, nem mond ez neked semmit?

Nem.

Nem vagyok feleslegesen pahunista... de! Nálunk találták meg nemesítették ki ezt a fajta szörnnyeteket. Horák, gyeride! Na! Látod, nem reagál. Közé nincs semmihez. Suka keresztül-néz rajta. Kicsi néha megy utána, piszkálja. És Horák nem védekezik. Szerintem asse tudja, hogy kutya. Úgy kísérletezték ki, a rövidítése HLP. Abszolút nincsenek hangszálai, ezér' nem mukkan, bármit is csinálnak vele, érted? Nem is vinnyog, nincs a terhedre. Csak bámul. De a szemek ezeket az embereket nem zavarják. Régen ki kellett operálniuk a blöfik hangját, a tudósokat zavarta a jajveszékelés, úgyhogy kinemesítették ezt. A HLP-k a szalagra mennek. Meg exportra. Amikor Suka tüzel, Kicsit meg kell kötöznöm. A fia, de hát ilyenek a kutya!

De a Horák semmi. És ez a tudós és szakember... még merészezi maga után elnevezni, ez már a megvetés netovábbja... abszolút tudatlanság. Mintha nem tudnák, hogy ez az egész összeadódik.

Hát igen.

Egy csomó közülük nem is tudja... csak hogy én utánuk megyek. Végzek a legeltetéssel, és indulok. Megvan a nevük, az összes doktoré. Ismerem a laboratóriumokat.

Mit akarsz csinálni? Mért nem hagyod ezt meg Neki?

Persze, de tudod, lent meg vannak ezér' jelölve, nem fogok kontárkodni... csak ezt a filmet nem hagyhatom ki.

És mihez kell egy hét?

Inni akarok. Meg moziba menni. És Ušanicában most nyílt egy kupi. Tudod, a nyolc hónap. Még télen is egyedül voltam a kunyhómban. És állítólag Kysunicában vagy hogy is hívják is vannak csajok. Te nem tudod a nevét?

Nem. Inkább hagyd a fenébe az egészet.

Amikor elment, semmilyen bokrot nem kellett megszoknom. A teheneknél aludtam, a karámnál, jó volt ott nekem.

Egyedül voltam, abszolút üres. És éjszaka... a terelés szépsége után álmokat láttam. A völgyből jöttek felém. Mielőtt elaludtam, mindig fényeket láttam arra. És az álmomban hirtelen... a völgyből egy színes felhő szállt fel hozzám, és forgott, és a napfényben házikókat és kunyhókat láttam... minden csupa sár volt, persze... de amit ezek az emberek műveltek, ugyan a finomabb humort kedvelem, de... nevetnem kellett, és néha mosolyogva is ébredtem... aprócskák voltak a lakosok, sokukon kaftán, amelyet már láttam előtte... de nevettek, ittak és bolondoztak... az egyik szomszédnak a tetőre kötötték a kocsiját, máshol egy tehen sétált a tetőn, és zöld volt... a gyerekek zavartalanul korcsolyáztak a tavon, és fölöttük egy hegedűs hapsi repült, lobogtak a kabátszárnyai, ő is szakállas volt, de igazából mind az volt, fekete meg rőt kecskeszakállak... és az öregasszonyok fején neveltséges parókák, a fiatal lányok is feketében voltak, de táncoltak... nevettek, és a legények koccintgattak a poharukkal... ezt láttam az álombeli ragyogásban, de fölöttük ott volt a hold... az is színes volt, a fiúk kis hegedűkkel meg bőgővel adták elő magukat, volt sípjuk is, a libagágásban zenét hallottam, a piactéren kacsák sétáltak... fontosán, mint a pingvinek... vidám volt az egész.

Napközben erőltethettem a szememet, de még ha föl is szállt a köd, akkor se láttam semmit a völgyben, semmiféle falut. Ennek ellenére ez az álmom éjszakáról éjszakára visszatért, hasonló volt, de mindig más. Ökörködések és csintalanságok tarka színekben, szomszédi ünnepegek, Potok, ez tetszik neked... csóváltam a fejemet, menj, tereld haza a teheneket!

Amikor Tomáš visszajött, és bele akart kezdeni élményei ecsetelésébe, leállítottam. Nem akartam... ő meg bámult rám, merésztette a szemét... talán nem sértettem meg, nem részeg... nem, mögém nézett valahova, kinyújtotta a kezét, remegett... megfordultam. A lejtőről az a buta Horák robogott lefele, csóválta a farkát, egy szemvillanás alatt Tomášnál termett, felugrott, és nyaldosta a kezét... Tomáš megsimogatta, és a kutya a hátára feküdt, még mindig veszetten csóválta a farkát... Csoda!, mondta Tomáš, és letérdelt mellé a földre... fölébredt! Simogatták egymást Horákkal... és abban a pillanatban dörgést és ugatást hallottam, úgyhogy húztam fölfele... és örültem, mert ez az ő ügyük volt, senki másnak nem volt ott keresnivalója, szerintem. Az, aki legeltet ugyanis kicsit meg volt hatva.

Ez hihetetlen! De megtörtént! Te is láttad!

Igen, hidd el, biztosítottam. És most már ilyen is lesz.

Talán igen, ha fölébredt... ugatni nem fog, de régen meg se ismerte az embereket. Esetleg csak a szaguk alapján. De nem fogta föl, ki kicsoda.

Akkor itt a hepi end.

Az majd kiderül.

Amikor az öreg Varhola készletért ment, Tomáš adott valamennyi dohányt meg egy melósruhát, ami ócska volt, de tiszta.

A pisztolyt... megveszem, néha felmerészkednek ide a farkasok. Lengyelországból. Na?

Meg akarom tartani. Úgyis csak egy van benne.

Töltényt tudok keríteni. Hát, ahogy akarod. Addig is!

Köszí. És addig is.

És erről az átszállóállomásról is elhúztam a csíkot. Már tudtam, hova akarok menni. A címeres házba akartam menni, meg a pincébe. Tudtam, hogy a szénrakás már nem lesz ott. A régi idő talán igen. Elvesztettem Černát. Folyamatosan vesztettem el magamat, szívem minden rándulásával. De a pisztoly hideg agya még mindig ott izzott a hasamon, és én semmit se felejtettem el.

Talán... ha hamarabb találkoztunk volna... már akkor Berlnban... amikor először láttam a véget... a halálnál voltam.

Černá, azokban az időkben ő is ott volt, mint egy csomó ismerős, nagyjából azokon a helyeken lógott, ahol én is. Egyszer megkérdeztem, micsinált ott. Nevetett. Micsináltam volna... énekeltem, többek közt. És hol? Többféle. Lehet, hogy láttuk is egymást? Hát, az lehet. Mondhatnám, hogy láttalak.

De az az idő, amit együtt töltöttünk, olyan erőteljes volt, hogy bármiféle kérdezősködés... Nem is érdekelt.

Ültem a vonatban, és mentem... ahhoz a házhoz. Ahhoz a régi, címeres házhoz. Lehet, hogy ott... utoljára újra látom? Meghallom a hangját? Vagy már nem vezetsz? Szuka?

Mer' akkor Berlnban megtörtént velem. Röviden felidézem magamnak. A Kanak Birodalom szétesett. Az egyiknek sikerült eljutni Amerikába, kettő papíron ifjú párként egyesült, és felke-rekedett Ausztráliába, egy másik eltévedt a metróban, és soha többé nem látta senki... valaki az idegenlégióra fogadott, egy másik, mielőtt lefűlelték, lakásokat pakolt ki, Růženka beiratkozott az egyetemre, egy másik havert meg annyira kicsinált a narkó meg a pia, hogy olyan lett, mint egy állat... aztán végleg leomlottak a határok, és egy csomóan... hazamentek. Volt, akiből vállalkozó lett, más regényt írt, új gyerekek is születtek.

Egy bizonyos üzlet előtt ácsorogtunk Kopiccal... az utolsó két márkánkkal, mer' kitört a rulett... eh, hogy magyarázod el otthon?, aggódtam... valamit elmondok, valamit nem, indulás, mondta Kopic... vettünk két Bundesloteria kaparóست... remegett a lábunk meg az ujjaink... ez hihetetlen, suttogta Kopic... nyertem egy Jamahát! Gratulálok, várjál ejn momentet, bitte, Megfogtam a sorsjegy csücskét, és olyan óvatosan húztam, mint egy kis ezüstrókát. Kopic! Én meg egy Kawaszakit!

Komolyan és borúsan mentünk új gépeinken, a mi időnk véget ért, ez világos volt, ezzel a komoly motorozással búcsúztunk Krojčberktől, más keresztek és kereszteződések várnak ránk, ez a hely megváltozik... de észrevettem, Csiharu és Simako egy csomó fotót mutatott a

szülőbirodalmukból, templomokról is, meg a shintóikról... észrevettem, hogy gépeink arca ugyanolyan ferde, mint a démonoké, ugyanaz az esztétika... inkább tényleg adjuk el, értett egyet Kopic... és megin' volt dohányunk, csak úgy tocsogtunk a lében.

Kopic valahonnan szerzett magának meg a családjának vadiúj papírokat, és el is indultak... át a határon... állítólag van ott valami felirat, mondta Kopic: Üdvözljük a szabad Csehszlovákiában!, ezt nem lehet kihagyni... ez új.... te még maradsz? Még keresed... a Királynőt? Igen, egy kicsit még szétnézek utána, a rabja lettem, de sehol ne beszélj róla nyilvánosan, semmi értelme. Jó, jó... és egyedül maradtam, megin' egy másik lakásban, valaki más lakásában. És egyszer... most lerövidítem a történesek láncolatát... kipenderítettek onnan, úgyhogy csak ténferegtem meg báméskodtam... és a pályaudvaron ismerős, kedves görbe lábakat vettem észre, imbolygó járást... Sza va? Csiharu! Sza va!... viszontlátás, még át is öleltük egymást, és nem akartak véget érni a kérdések és magyarázatok... csak azt utasította vissza szomorúan, hogy a barátnőjéről beszéljen, valami nőtt a szemében, nyilván valami ötlet... kifaggatott, micsinálok... Rieng!, leheltem boldogan. Még ha a motorért kapott zseton el is kezdett szétgurulni. Ugyanis égeti a zsebemet a lovetta, és nem szívesen hajtom. Szívesen kapom csodák útján.

Másnap üzletet ajánlott, elfogadtam, fotózás, rendben! Bár... csak beléptem, és rögtön bűzleni kezdett valami... nem tetszett, előbb egy csésze tea, szépen lazulj el... mondta Csiharu kimonóban... akkor ezek a te kinematográfiaid, aha. És a tea után megtörtént, amire vártam... az ellazultságot örjögés váltotta föl, abszolút nem érdekelt, hogy körülöttem hapsik sűrögnek fényekkel, kamerákkal, satöbbikkel. És a teájuk annyira erős meg szokatlan volt, hogy talán nem is tudtam pontosan, miben veszek részt. A testek szoros összefonódásában, amikor csupaszak a pupillák és szabadon érheti őket a levegő és a történesek, úgyis főleg csak egy irányba néz az ember, és ami körben történik, az fal mögött van. De hallani azér' lehet, természetesen.

Hát igen, undor. Az a véleményem, hogy ha abban az időben érzelmek fűztek volna egy lányhoz, minimum elidegenültnék éreztem volna magamat. De láthatóan elérkezett a fáradtság időszaka. A depresszió, amikor a félhomályban már csak az akármilyen izgalom villanásait keresed, hogy úgy érezd, hogy még élsz egyáltalán.

Ráadásul... homályos emlékeim szerint könnyen meglehet, hogy abban az időben abszolút senkiért nem voltam oda. Legkevésbé saját magamért. Kerestem a Királynőt... eltűnt előlem. És hogy milyen nővel... fekete dámával... találkoztam akkor Litkával együtt, azt már említettem... tévesen azt tippeltem, hogy a bordélybeli élmények után a további iszonyatokat már meg se érzem.

Akkor még nem tudtam, hogy a test poklának szintjei végtelenek, és hogy minden megy tovább. Hogy a szenvedés sose ér véget, ahogy a klasszikusok mondják. Tapasztalatlan zöldfűlű voltam, végeredményben.

Egy sorozat számomra különösképp hatékony testgyakorlás után Csiharu egy alacsonyabb, bájos személlyel állított be, és megin' kezdődtek a dolgok.

Egy dolog van csak, amit nem értek, mondtam celluloid beavatásom papnőjének... nem vagyok egy diskobolos... a testem, ami azt illeti, nem vagyok eltelve vele... nem számít, mondta őszintén, ez a különleges, csak várd ki a végét, mondta... kanakul beszélünk egymással, de mer' magunk voltunk, már nem úgy hangzott... nem, már nem volt benne a felfedezés öröme, a frázisok és expresszívák állandósultak... minek a végét... többrészes, és te pont megfelelsz, még jó is, hogy nem vagy szép... na de... filmes szempontból legalábbis nem vagy szép, kétbalkezes vagy, pont ilyenre van szükségünk.

Te, Csiharu!

De hát mindig is hajtottál rám.

Hajtottam, Csiharu, de ez most olyan, mintha úgy ennél, hogy nem is vagy éhes.

És abszolút nem tudod rendesen csinálni, már ne is haragudj, de olyan vagy, mint egy gyerek, mondta.

Mi?

De épp ez kell ehhez a filmhez, hogy ilyen legyél, mind ilyenek vagytok.

Kik?

Hát ti... erről te nem tehetsz.

Heti kétszer, néha egyszer forgattunk, és mivel az egész drogpárában történt, ment a dolog... még akkor is, amikor elkezdtek a díszletekkel varázsolni... valamilyen történelmi jelmezek... és a szép lányhoz, akivel Csiharu beállított, csatlakozott valami fickó, csak terpeszkedett egy trónon sárkányjelmezben, meg se mozdult, szerencsére... kábultságomban tetszettek a színek... egy csomót kívágnak belőle, informált Csiharu... tökéletesnek kell lennie, ez csak meghatározott embereknek készül... ez a nagyfilmje nekem egyáltalán nem tűnt olyan nagy durranásnak, nem látták a Moszkva nyert meg más király cuccokat se... de tiszta pillanataimban tudtam értékelni a kellékeket, igazi fa volt minden, faragott, az én ízlésemnek kicsit sok párnával, párnácskával, kifeszített kötéllel... ezek a gyémántok igaziak?

Igen, hát épp ez az, nevetett Csiharu, épp arról van szó, hogy igazi, erről van szó, végre ráéreztl!

A szobában, ahol a trón állt, a falakon kardok meg török lógtak... milyen furák, nincs is markolatuk, pedig a lovagoknak a kereszt helyett is ez volt, asziszem, Csiharu, hogy egy ilyen Oroszlánszívű Richárd egy egész cirkuszra valót kinyuvasztott volna a szamurájokból... Kötve hiszem, a szamurájoknak nem volt szükségük ilyen gyáva kézvédőkre, így forgatták őket... így! Levette a fegyvert, követhetetlen csuklómozdulatokkal forgatni kezdte, a sebesség hirtelen olyan vad lett, mintha aprócska öklében egy fénykör pörögne, a fejéhez közel tartotta a kardot, a halántékánál, suhogtatni kezdte a pengét, és az él villanásai, amik valószínűleg a gyémántokból tükröződtek vissza, mintha villámcsapások lettek volna... Csiharu megmutatta, visszahőköltem.

Idővel... valószínűleg nem bírta tovább, ezér' elkezdett tanítani, és a titkának az alapja, annak, amit kedvelt, egy óriási... „csak lassan” volt. Mindent, de csak lassan. De a befejezés olyan volt, mint amikor átszakad a gát vagy amikor leég egy város. Porig. És nincs semmi a környéken... és kezdődik minden előről, lassan, alaposan, az alapoktól.

Kábé olyan lassan, mint amikor elülteti az ember azt a kis girbegurba fát, gonddal és szívvel... és amikor megnő a fa, semmi sem hiányzik róla, és olyan, mint egy drágakő. Annak, akinek tetszik.

Néha attól féltem, hogy mire végzünk, elfelejtem a saját mozgulataimat... ettől ne félj, mondta ő, ez benned van, mint az úszás, nem tehetsz róla, nesze!, tea... aztán valami páncélt húztak rám, Csiharunak tetszhetett, hogy így kicsit összeúzom a melleit, legalábbis olyan arcot vágott... bár ennek a lassúságnak gyakran az eltasztás és az elutasítás is része volt... adtak egy sisakot szarvakkal... olyan vagyok, mint az ördög, és ez nem tetszik... látod, hogy megy ez neked, biztos van intuíciód... te is játszod... a fehér ördögöt a sárkánytrón előtt... neked mindenre van neved, Csiharu. Gyere, menjünk el egyszer valahova, visszük a csajt is, azt a

kicsit... ő a filmben a sárga törpecsaj, tudod? Értsd meg, én vagyok a Napnő, és te előről támadsz, ő meg hátulról, mer' ő Kína... de ez azért kellemesen perverz egy hasonlat, kinek szól? Perverzeknek. Aha. De vele nem megyünk sehova. Mér' nem? Nem megyünk, és kész. És hogy hívják? Nem hívják, ő lényegtelen. Egy senki.

Egy idő után elkezdtem ez után a kicsi után érdeklődni... kicsit kezdett az egész drasztikus lenni... Csiharu folyton rángatta, a hajánál fogva húzta, úgy csinált, mintha tűvel szurkálná... és engem elbódított a tea meg amit beletettek, de az jutott az eszembe, hogy ez a kicsi nem csak játssza a fájdalmat. Aztán megölték. Ott voltam. Amikor fölállt az a fickó a trónról, és átszúrta a lányt, aszitem, az egész csak megrendezett, még a vér is... aztán Csiharu is megszúrta, szörnyű volt, amit csináltak vele. És én nem tudtam mozdulni. Széthasították. Ott álltam, meztelenül, az agyamban lángolt a drog, és fölerősítette a látottak színét, képekkel árasztott el... csak a nevetséges... valódi fegyveremmel álltam ott, hallottam a kamera surrogását, a figurák, akik mindig ott szaladgáltak... most talán gyorsabban szaladtak a szokásosnál... Csiharu pedig az egész után elmetszette a lány torkát, és a kameraman terpeszben a lány fölé állt... és az vonaglott. Ugrálni kezdtem.

A pincében nem lehetett hallani egy kukkot se. Nem voltak ablakai. Egy szál köntösben voltam. Félttem.

Lehet, hogy azért, mer' olyan régóta ismerjük egymást, mondta Csiharu. Nem próbáltam kihúzni belőle, mér' vitt oda. Elmondhatatlanul... undorított. Ezen kicsit kibukott. Te ezt nem érted... mondta, százezernyi ilyen lány van, de lehet, hogy milliónyi... kihúzták egy táborból, legalább egy ideig emberhez méltóan élt... tudod, hány ilyen van, Thaiföldön, Hongkongban, várnak, hogy segítsen nekik valaki... bármire hajlandók, csak hogy kikerülhessenek... régen ott forgatták az ilyen filmeket... tudod, mennyibe kerülnek? És hidd el, hogy azok, akiknek ezekre a filmekre... akiknek szükségük van ezekre a filmekre, egyetlen csajért, akit... lefilmeznek, száz másik útját fizetik, ő az áldozat. Így békítik meg a gonosz erőket. Ilyet nem forgathat akárki, illet nem. Csak mi. Ne rágódj a dolgon. Hogy döntheted el, mi a jó? És aztán... tudod, hány ilyen csaj van? És nem érnek semmit. Te se vagy elég jó, hogy velem maradj.

Hát az biztos. De azért' köszi szépen. Aszitem, én is sorra kerülök.

Megin' elnevette magát. Képzeld el, mondta. Elakadt a film a kamerában. Nem szokott ilyen előfordulni. Ezért' hagyott téged Sárkány. Csak ezért', én semmit nem kockáztatok. Mázlid van, senki se hiszi, hogy véletlenül rohadt le a kamera. Ezért' mehetsz el. Szerintük neked más véget szán a sors. De sehol ne beszélj erről. Nagyon veszélyes lenne. A te szempontodból.

Csiharu... hol van a barátnőd, hol van Simako?

Hallgatott. Én pedig nevettem. Nevettem rajta, mer'... súlyos kétségbeesés tört rám. Nem, Csiharu, nem tudom, mi a jó. De te se. Hol van a barátnőd? Mondd meg...

Talán mer' nevettem, megfordult, lassan... nagyon lassan, mintha még mondani akarna valamit, az ajtóhoz ment... de aztán bevágta az ajtót. Olyan erővel, amit az ember ki se nézett volna egy ilyen törékeny teremtből. És becsukódott az ajtó. És azóta is zárva van, mer' azóta nem láttuk egymást. És remélem, nem is fogjuk.

Ezután leléptem Berlunból. És annak a kicsinek az arca még sokáig előttem volt. És bármikor fel tudom idézni a keserű ízét annak, amivel itattak. És ami annyira megváltoztatta számomra a színeket, hogy használhatatlan tanú vagyok. Az az íz a nyelvemen van, a bőr ízét elfelejtettem. Egész végig hallgattam róla. Olyan undorító, hogy úgyse hiszi el senki, asziszem. És amikor ecseteltem, amit a lánnyal műveltek, rendkívüli módon visszafogtam magamat.

A CÍMERES HÁZHOZ, DE... A HÚR • KRONGOLD KIRÁLY HADJÁRATA •
A MISSZIÓ, PRÉDIKÁCIÓ • MENNYI MINDENT BÍROK EL •
ÉS ORDÍTOK

A pályaudvaron... minden olyan volt, mint régen, talán csak kicsit több lett a szín meg az üvegfelület, tudtam, hogy gyalog fél óra alatt odaérek a házhoz. Mégiscsak a saját területemen vagyok. És ott volt a pisztolyom Černától, azután, amit tett, és lenn a pincében, ott lenn kezdődött az utam. A kör bezárul. Csakhogy...

Csakhogy ittam egy felest. Aztán még egyet. Meg még egyet. Ott maradtam.

A sötétség a fejemben néha, hogy is mondjam... szúrós volt, az élei meg metszők. Ha a mozgásomat a piacon süllyedésnek neveztem, akkor itt meg néha azt éreztem, hogy ha még közelebb kerülnék az aljhoz, már nem is látnám. Ott a határoknál, a piacon... ott volt tér. Azt mondtuk egymásnak, hogy csapdában vagyunk, de azért mindig ott volt valahol a város. Volt hova menni. Menekülni. De itt már csak egy út maradt. Sokszor gondoltam rá, az ehhez a házhoz vezető útra. Felidéztem az összes sarkot, minden utcát. Az út minden házát. Ugyanilyen gyakran bolyongtam a vonatoknál, amik onnan kelet felől jöttek, figyeltem az utasokat. Talán még pislákkolt bennem egy kis láng... a remény Černában, a remény Černáért.

Az emberek, akik közé becsöppentem, ezerféle helyről jöttek. Csak a burok az arcukon, csak az volt közös. A maszk. A nemtörődöm, eltompult kifejezésű maszk, de talán már a másik oldala volt álarc. Ha madárházból szöktem, akkor itt akváriumba kerültem. Piranhák is voltak itt. Néha kinyíltak ezek az arcok, amikor lángba borította őket valami emlék, vagy, a leginkább, egy üveg pia vagy a méreg. Még a legsírósabbakban is rengeteg gyűlölet volt. Kerültem... az embereket, de ez csak úgy megy, hogy az ember elkerülhetetlenül nekiütközik másoknak a hátával. A többi kiállítási darabnak. A bandákat is kerültem. Ezek többnyire átmenetiek voltak, csak összejöttek, időztek valameddig... aztán nyomultak tovább... Annak, akinek volt valamije, a pályaudvar veszélyeket rejtett. Egykettőre kiismertem az utakat is. Kitapasztaltam, hogy elég aszondani Apónak: Takarodj! Az erősebbeket békén hagyta, a gyengébbek fizettek neki, hogy lenn alhassanak a klotyóknál. A zsaruk valószínűleg örültek, hogy a különböző figurák így egy rakáson vannak. De az állandó lakók társasága annyira lerobbant tagokból állt, hogy a pályaudvar parkjában történő támadásokat sose írták az ő számlájukra. Vegyél, mondta Tisztelem Amál jóságosan, és közelebb tolta a tányért. A férfi, aki a levest hozta magának, nem balhézott, elhúzódott. Köszi, morogtam. Hasonló trükköket csak Tisztelem engedett meg magának. Az itt levő pár büfé és stand személyzete is szórakozott vele. Ezek összetétele is gyorsan változott. Majdnem ugyanolyan gyorsan, mint a csöveseké. Leginkább a félhomályban és a sarkokban húztam meg magam. Nem akartam, hogy véletlenül belém botoljon valami ismerős. Nem szégyelltem magam, az ilyesmire már szartam. Gondolkoztam, legalábbis ezt gondoltam. Nem akartam, hogy zavarjanak. Néha két órát is bírtam gondolkozni, néha csak felet, néha többet, és kinszenvedés volt. Akartam. Emberek és mondatfoszlányok buktak elő az emlékezetemből, gondolkodtam a hibámon. Egyébként igyekeztem elködösíteni az agyamat. Néztem a szellőzőkből jövő gőzt, hol köd volt kinn, hol sötét. Amikor megpróbáltam kimenni, párszor megállított a hőség. Meg a rovarok. A csarnokban, ami egy dombban volt, vagyis a föld alatt, hűvös volt. Ha leültem valahova és hallgattam, békén hagytak. Hogy hívnak? Morogtam valamit, és odébb húzódtam. Nem vettem részt a húsjégcsapokért, a mindenféle gusztustalan maradékokért való versenyekben, találtam ezt-azt. Csak annyi volt a lényeg, hogy a fejemben levő sötétséget és világos-

ságot, amely néha-néha lopva... kigyúlt... egyensúlyban tartsam. Fájt a fejem. Korábban párszor szaggató fogfájás kínozott. Most egy erecske fájt a fejemben. Összehúzódott és ellazult. Egy kis madzag vagy egy darab drót. Lüktetett, rángatózott. A fejemben. Fájt.

Aztán Tiszteletem elkezdett kaját hordani nekem. Még bort is hozott. Azt mesélték, hogy úgy mentem utána, mint egy kiskutya. Tiszteletem Amál. Idősebb csaj, lehetett benne pár csepp fekete vér is. Göndör haj, telt ajkak. A beceneve amiatt ragadt rá, ahogy kuncsaftokra vadászott. Mindig aszondta Tiszteletem, aztán jött az ajánlat.

Amikor már kicsit helyrerázódtam, ültem a dombon a szellőzőknél. Hideg szél fúdogált. Körbeszimatoltam, és ha nem volt ott senki, letelepedtem. Sokat aludtam. Kinn még mindig hőség volt. Egyszer... benyúltam az ingem alá... ott volt még a pisztoly. Könnyen, nagyon könnyen előfordulhat, hogy vándorlásom közben megpróbáltam megszabadulni tőle. De ott volt.

Mi van veled?, kérdezte tőlem valaki. Kuss! Nini, fölébredt a Kacsa... hogy hívtál?... úgy jártál itt, mint egy kacsa... majdnem elvittek, de Tiszteletem nem hagyta, poén volt... hehe. Ültünk a vagonok közt, és iszogattunk. Akarod Nyáladzót? Akarsz kicsit nyálanzni?, hajolt oda hozzám valaki. Varos arc. Eltoltam, és elmentem a talpfák mögé... egy egész rakás talpfa volt ott, egyszer párat odébb dobáltam, és erődítményt építettem belőlük... senki nem tudott róla. Ott töltöttem az idő nagy részét. Az időt. Ami nem mozdult. Olyan volt a talpfák közt, mint egy konzervben. Senki nem tudott rólam. Az jutott az eszembe, hogy ott megtehetném. Ültem meg feküdtem, és ingattam a fejemet... mer' néha nagyon fájt. A húr.

Mászkáltam a pénztáraknál, és egyszer egy idős apáca pénzt adott, még a számat se kellett túl sokat tépni... nem volt egy nagy összeg. De egy üveg piára azér' telt belőle. Másnap megin' ott volt ez az apáca. Rögtön odacsörtettem hozzá. Csak úgy dőlt belőlem a hála. Tetszett az az öreg arca. Ő aztán tudott! Biztosan egy csomó dologról tudott... Hosszú idő után megin' beszéltem. Gargantua. Éreztem, hogy neki egy csomó mindent elmondhatok. Susogtam neki, ugrasztottam és sziszegtem a szavaimat. Ő nem szólt egy kukkot se. Otthagytam, ő csak állt ott, alacsonyan, púposan, a kevés egyenruhák egyikében, amit nők hordhatnak. Állt ott, hömpölygött mellette a tömeg, végül nyugtalanítani kezdett: a tekintete. A dohányt szorongattam a markomban.

Néha a szájníylásomon át sikerült annyi alkoholt a fejembe önteni, hogy elárassza a húrt, ami így nem tudott mozogni. Biztos teleszívta magát. Másnaposságomban kezdődött az egész előlről, visszatért, mint az inga. Talán át kéne vágni a húrt, mondtam magamban.

Soha nem felejtettem el, amit a késsel csináltam. Azér' húzódtam félre. A vagabundoknál sose lehet tudni. Egyik pillanatban még ölelget a vén foltos seggű, a következőben meg már neked esik. Én ennek már nem akartam résztvevője lenni. A beszédük már csak a nyelv csontváza volt, csupasz. De nem tetszett... amikor rövid időre tiszta volt a fejem, köd- és fájdalommentes, és így eljutottak a tudatomig a szavaik... már elvesztettem a sóvárgást. Huh. Az öreglányom egy pina, mer' hülye picse. Huh. Általában egyébként is arról beszéltek, hol mit ettek, ki hogy szívott be, hol mit szerváltak... pont ugyanúgy, mint a kintiek, a pályaudvaron kívüliek. Csak itt valamivel gyorsabb volt az egész.

Valamikor a nyár végén... jobban lettem. És azt is megláttam, hol élek voltaképpen. Végigslisszoltam a csarnokon a sietők közt, úgy éreztem, mintha egy fal mögött lennének, mentek valahova a kofferjaikkal, hátizsákjaikkal, mentek a színes ruháikban, mentek valami cél felé, nyakkendők és szoknyák. Beálltam a menetbe, és szedtem a lábam én is... a többiekkel. Lent a pénztáraknál a tömeg csoportocskákra hullott, mentek a kijáratok felé, mentem én is, néha megállt valaki, vett egy újságot, cigit, valami kaját... mentek az emberek a csarnokban a

neonok alatt, el a plakátok mellett... aztán szétszaladtak a villamosaikhoz, átvágtak a parkon, buszok álltak ott, láttam... a taxikhoz oldalról lehetett kijutni, egyedül maradtam a csarnok kijáratánál. És gondolkodtam, vagy mit is csináltam. Aztán visszamentem a peronra, és vártam a következő vonatot. Egyfolytában szálltak le az emberek a vagonokból. Mentek valahova.

A szellőzőknél ültem, szunyókáltam, talán visszatér az erőm, a fejem már nem fáj, kinyújtóztam. Ideje mozogni, ideje elindulni... a pályaudvari emberek szintén eltűnedeztek. Egy másik pályaudvarra. Párna volt is hol laknia. Mégis jöttek, vonzotta őket a pályaudvar. Itt mindig úgy látszott, hogy történik valami.

Ott volt Ondra, André is, azt állította, hogy tizenhat, de kis tökmag volt. Folyton jött utánam. Mindenféle literaturhával teli füzeteket csórt a standokról, és folyton mesélni akart róluk. Hallani akarta a hangját. Így valószínűleg újra átélt mindent. Néha megjelent, leült a szellőzőre, és dőlni kezdett belőle a szó. Nem figyeltem oda rá. De egy idő után... állatira átélte ezeket a komixokat. És aztán, figyelj, mondta nekem, Krongold király leszúrta a lovát, és a seregei követték őt a Szentföldre, a keresztes lovagok, és hogy mi lesz Eleonóra királynővel? Hozzámegy Krongold királyhoz, vagy megkaparintja magának Merlin, az a rohadék? Ez majd csak a következő héten jelenik meg... Ondra, én tudom, ezek a Füzetek a hatvanas években már megjelentek... Eleonóra királynő a toronyban marad, Merlin elvarázsolta, és tárgyakat meg tájakat lát, ahol Krongold királlyal járt, de faszság az egész, hagyjál aludni. Mondd el... hogy hogy volt. De hát a jövő héten kiderül! Izgatott volt. Majd ellopod magadnak, hagyjál békén. És ha nem jelenik meg, különben is, már mindenhol ismernek, már nem könnyű. Rendben, elmondom, de szerezz valahonnan egy üveggel.

Ondrát az ég is tolvajnak teremtette. Az összes élősködő igyekezett magához bolondítani, az összes szarházi hívta a bandájába... főleg Tiszteletem Amál, őt kerültem, amióta tudtam a Nyáladzóval kapcsolatos dolgot... de Ondra leszarta őket, meglépett előlük... egész életét intézetekbe töltötte, és ismerte a dörgést... lopott, de csak magának. Csak kaját, néha dohányt is, ha el akart valahova menni, ki a városból. És amikor koldult, adtak neki. Simogatták a fejcskáját. Láttam. Külföldre készült. A komixokból vette, a sivatagokat, őserdőket. A holt várost, Macsu Pikcsut. Grál. Majomemberek. Meg ilyenek. Egy elrongyolt atlaszt hurcolt magával. Az idegenlégió volt az álma. Megvárom, hogy megerősödjek, bameg! Iskolába kell járnod, nem? Már jártam. Bólintottam, elvégre el tudta olvasni a komixokat. Elárulok neked valamit, mondta egyszer... a szellőzőknél... de ne mondd el senkinek! Esküdj meg! Oké, oké. Nem, emeld fel a kezed, és esküdj meg rendesen! Megtettem. Nem vagyok tizenhat, csak tizenhárom, bameg. És? Senkinek se szabad tudnia, mer' bezárnának. Aha, lehunytam a szemem, és megpróbáltam aludni.

Rögtön jött is az üveggel. A dugót kihúztam foggal. Na... Eleonóra királynő Krongold királyról álmodozott, de messze volt tőle és el volt varázsolva. Az útján Krongold is... összecsapott a tatár seregekkel, és szörnyű egy csata volt ez, egymás után estek el a lovasok a lándzsáktól, aztán a gyalogság áttörte a tatár védelmet, és behatolt a táborba, és ember ember elleni küzdelem kezdődött... állat jó ez a bor, hol szerezted, rizling!... És utána mi volt, micsináltak a tatárok, azoknak nyilaik vannak, nem! Ja, és az volt, hogy messziről nyílzáport küldtek Krongold király seregére, és hatalmas veszteségeket okoztak, de a közelharcban Krongold király lovagjai erősebbek voltak, meg jobb volt a páncéljuk... mégis két napig folyt az ádáz csata, és Krongold király csak egy maréknyi hűséges emberével maradt a csatamezőn... Ondra, és cigid nincs? De van! Egy gályán eljutottak a kikötőbe, és... a francba, és utána... kupecnak öltözve eljutottak a fővárosba, ahol selymet meg gyümölcsöt meg zöldséget árultak... milyen baromság, mondta Ondra dühösen... csak várjál... de a többi kupec összeesküvést szőtt, és

éjjel fekete álarcban megtámadták őket, Krongold király a maréknyi hűséges emberével elszökött a sötétben... dübörögtek a lópaták a híd deszkáin, és a holdat ködfátyol takarta, és egy síkságra érkeztek, ahol pestis szedte az áldozatait... és több hűséges embert is elragadott ez a csúf betegség... és micsinált közben Eleonóra, kérdezte Ondra... Merlin bebolondította a varázslataival, szolgálnia kellett Merlinnek, megalázottan, és mint egy utolsó cselédnek, Merlin folyton parancsolgatott neki, csináld ezt, csináld azt, mozogj, királynő, hehe, pukkadozott a röhögéstől Merlin... a rohadt gecije, kiáltotta Ondra, és lángolt az arca... De Eleonóra büszke volt, és a bensőjében mosolyt tartogatott Krongold király számára, mer' tudta, hogy Krongold keresi őt... és éjszakánként egyedül volt a kamrájában... és a konyhában mindig atomrészegre itta magát, és Merlin megfenyegette, és a világ csak töröket meg csapdákat tartogatott neki, és valahol a toronyban sülyesztők voltak, teli félelmetes pókokkal, de őt csakis a Krongold iránti szerelme vezette, ezér' nem lépett rossz köre és nem zuhant a pincébe... voltak a pincékben patkányok meg csontvázak?, érdeklődött Ondra... tudod, hogy voltak, ne szakíts már félbe!... és Krongold király eljutott a dzsungelbe, ahol vademberek támadtak rá, utanapistik... hihhi, nevetett Ondra... és lézer segítségével sikerült kijutnia a liánokon, de a hűséges emberek közül már csak egyedül Dolfus lovag maradt, és csak kardjuk volt... folyt. köv. Hülyeség! Hülyeség!... Hoztam neked bort! Már megittam. És úgyis minden hülyeség, amit mesélek. Nem, tényleg így volt, mondta Ondra, várj itt... a húr nyugodt volt, a fejem pedig teljesen tiszta, el akartam menni... Talán egy Charitasban sikerül valami ruhát szerválnom, ebben már büzlök... klassz vagy, Ondra, már megin' rizling... ez erősít... van hamburgerem is, de azt vettem, egyél. Az első falatot nem bírtam lenyelni, de aztán ment. Már nincs sok belőle, Ondra! Tudod, mi a fura?, kérdezte. Amikor hallgatom, látom is a képeket. Pár olyan, mint a moziban. Tudom, hogy néz ki Krongold.

És Dolfus lovag aszondja Krongoldnak... uram, nem bírom tovább, nyíl fúródott belém... haldoklom, tekintetes úr, hitemre és becsületszavamra! Ó, barátom, mondja Krongold... ön nem veszítette el a becsületét, lovag, ön elesett a harcban... csak az élők veszthetik el a becsületüket... el kell mondanom valamit, Krongold király, de... Na? Azért tartottam önnel, mert én is szeretem Eleonóra királynőt, a Ragyogó Csillagot, és ez bűn... Nem, Dolfus, minden férfi szereti őt, nincs ebben semmi bűn... Dehogynem, tekintetes uram... és Dolfus, elégedetten, utoljára kifújta magát... Ondra fészkelődött... és már tényleg csak kardjai voltak? Pontosan, Krongoldnak most kettő volt, és amikor megtámadták a beduinok, fölördített és támadott, a tevék megrettentek, és kavarni kezdték a homokot, a beduinok tévedésből egymással kezdtek dulakodni, Krongold ismerte ezt a légióból, úgyhogy csak futott, és Dolfus barátja vallomása erővel töltötte el, és aznap úgy küzdött, mint egy hadsereg, és mindenkit elkergetett... és agyafűrt volt, levette az egyik beduin burnuszát, és belebugyolálta magát... aztán a zuluk falvához ért, körülvették, dárdákat meg bunkókat szorongattak, féltek, hogy a beduin törzsfőnök az, aki foglyul akarja őket ejteni, veszélyes pillanat volt. A zuluk száraz sárral harci jeleket festettek magukra, és a sámán egy kereplővel zajongott... de Krongold felfedte a kilétét... szóval, akkor mégis volt puskája, szólalt meg Ondra méltatlankodva, azt mondtad, hogy csak két kardja volt! Ja, ne haragudj, ez másik rész, Krongold csak annyit mondott, hogy ki ő és hova megy, és semmi elnyomódsdi... a zuluk örömujjongásban törtek ki, mer' féltek Merlintől, és útbaigazították a királyt, aki elindult a sivatagon keresztül... és hadserege már nem volt?, nyafogott Ondra... várjál... egy barlanghoz ért, ahol a Számítógépes Öreg élt, tüske fúródott neki a talpába, oroszlán volt... gennyedt sebű oroszlán... és amikor Krongold megpillantotta, a homokba szúrta a kardját és nemes mozdulattal a kiálló tüskéhez emelte a jobb kezét... és az Öreg hadsereget csinált neki a számítógépén!, rikkantotta Ondra... úgy van! és felkerekedtek, oldalt Joseph törzsfőnök lovasai köröztek, lovagoltak a homokbuckák között, kémlelték a látóhatárt, hírszerzők voltak, nyomozók, félelmetes sárga és vörös festékekkel kenték be magukat, és az ereikben gyors erő lüktetett, a fogaik között

kökéseket szorítottak, a combjukhoz pedig nyílvezzőkkel teli tegezek csapódtak... az ismétlőpuskák tusán vájatok csillogtak... és elől az Óriásnindzsák lépdeltak, mögöttük a nesztoriánusok lobogói meg zászlói lengtek, ott volt Szpartakusz és az emberei, gladiátorok és extrabszolgák, vegyes népség... ritmusra egy indulót mondtak: Korbács, kard, vér, kereszt... hatezren voltak, mint utána Capuában, de már a világon senkinek nem rabszolgáskodtak... mögöttük rendi nővérek mentek kötésekkel, hatalmasok, senki nem tudja, mér' tartottak ezekkel... utánuk jött a gárda vasat viselő alakulata, végtelen sor alabárdos, vascséplős és parittyás, a mordályos skipetarok is leereszkedtek a hegyekből, régi nép, a sereget a kereszt jele alatt Szív Richárd gyilkos fejdelem vezette, a púpos Feketeálom bizánci fegyverben, már megbocsátottak neki... a litvánok pajzsait, amiknek a közepén egy vaskorong volt, csontvázak díszítették, páncélingek, az erdei emberek a bíbor nap utolsó sugaraiban ragyogó lándzsái, az egyiptomiak kosarakat vittek a kezükben, páncélökleik voltak meg harci elefántjaik, az élelemszállító kocsik roskadoztak a kincsek terhe alatt, hitemre, az Öreg hatalmas hadsereget toborzott Krongold tiszteletére... és Eleonóra... kénytelen volt engedelmeskedni az undorító Merlin parancsainak, másznia kellett meg kávéfőzőnek annak a disznónak... na és Merlin szövegei!... varázslatokat és csalsípokot vetett be Eleonórával szemben, legyél szabad nő, felejtsd el Krongoldot, minden lehetsz, amire csak vágysz... meg tudom változtatni magamat is, mondd meg, mi legyek, dörgölőzött a förtelmes Merlin... lehetek alig húszéves fiú, aki kitűnően gitározik... vagy autóversenyzővé változom a kedvedért... de lehetek ötvenes író is pulóverben, pipával... csak mondd, Eleonóra, mindent elintézek... csak felejtsd el Krongold királyt, felejtsd el... kiabálta böszülten Merlin, és ez a szó: Felejtsd el visszhangozva tört meg a folyosók és termek falain, és a denevérek megijedtek... az undorító féreg!, kiáltotta Ondra, miért van egy ilyen féregnek varázsereje? Azt nem tudom. De közeledett Krongold király, és a torony alatt ütött tábor, és a szép Eleonóra kidugta felé a kezét a torony ablakából... a király a sátrában Richárddal meg a komornyikokkal meg a többi lovaggal tervet szőtt... és a barbár núbiaiak közben összeszerelték a hajítógépeiket, és tűzgolyókat meg mindenféle mocskot lődöztek a városra, és Merlint szemén találta egy nyíl... Ondra tapsolni kezdett... de nem lett tőle semmi baja, korbáccsal a várfalakra hajtotta a robotseregét... Krongold ellovagolt körülnézni, hé, és tudod, mit látott, az égből egy sas ereszkedett le! Ja, egy sas! A picsába!... na és utána?... utána, Ondra... utána izé... utána szar volt, öregem... Krongold a támadás előtt ivott egy kupával, de a számítógép-hadsereg semmi perc alatt eltűnt Merlin baltájának csapásai alatt, és Krongold egyedül maradt... egyedül... és nem tudott Eleonórához menni, Eleonóra ordított, és Krongold ivott még egy kupával, elárulta Eleonórát, a gazember, ah... most már hagyj békén... Ondra... ez a vége... Hazudsz! Igen, hazudsz! Nem is így volt! Ondra az ingemnél fogva rángatott, odacsaptam... aztán a hajamat húzta, és valószínűleg bögött... te is ugyanolyan fasz vagy, ugyanolyan fasz vagy... mint a többi.

Utána bántam, tényleg... feldühítettem az egyetlen embert, akivel itt beszélni lehetett... Ondra, ne hülyéskedj, összekavartam, nem is így volt... sértődötten elment, úgy tett, mintha nem látta.

De jobban voltam. A Charitasban még gatyát meg inget is kaptam. A DISCO SUPER is már teljesen elrongyolódott. Adtak valami Miki egereset. Szerváltam egy vattakabátot is, jól be akartam bugyolálni magam... mer' ott, ahol senkinek nem volt semmije, nekem ott volt a pisztoly... meg a Madonna. Ezüsből. És őt óvnom kellett. Minden lény közül már csak ő maradt nekem. És ha valaki észrevenné nálam, verekednem kéne. Ha egyáltalán lenne esélyem. Meg voltak még a kulcsaim is. De oda egyelőre még nem mehettem.

Hát ez szörnyű, föl hívom a főpolgármesteri hivatalt, panaszkodott Apó, vannak még ismerőseim! Nézd meg ezeket a szégyenteleneket... két román cigánycsaj ült a földön, szoptatták a gyerekeiket... tudtam, hogy Apó inkább kukkolni jár őket... de most ki volt

akadva... rontják a boltot, engem a Moldvában kereszteltek, nem elég a sok paraszt, aki ideözönlik, akkor még itt vannak ezek a külföldiek is, ki kéne söpörni az összeset... de nem mert hozzájuk nyúlni, nem voltak egyedül, és a pasijaik, azok elbántak volna Apóval... fura, mondtam, hogy tulajdonképpen ki kit tesz rabszolgává, a stricik a nőket... szemét állatok, húzzanak innen az anyjukba, fenyegette őket Apó távolról... vagy a nők a gyerekeiket... megíratom az újságba, ez a szent cseh anyaföld megrablása... vagy páran tényleg nem tudják rendesen táplálni a gyerekeiket, és úgy érzik, rákényszerülnek erre, semmi mást nem tudnak, különös... lepuffantanám őket... ki kit tesz rabszolgává, a régi kérdés... de ennek jó csöcse van, cuppantott Apó. Na ja.

Agresszív vagyok, de a könyv szintén agresszív... mondta kábé hatodszorra a prédikátor. A Misszióban tolongtunk... Apó elcipelt magával ebbe a kis terembe... a rongyaink bűzében, de az asztalon leves volt meg szendvics, kenyér, kifli egyaránt, huh, mondtam magamban, és lehunytam a szemem... igen, ez a könyv a háború könyve... most előhúzza a Bátor Jakab kalandjait, a barom, mondta valaki mögöttem... ti vagytok azok, akik szenvedést okoztatok és akiknek szenvedést okoztak... főleg!, kiáltotta egy másik hang a hátam mögött, és egy szekrény méretű figura az ajtónál kicsit előbbre lépett... a prédikátor leállította, alacsony volt, púpos, összeszokott partner az ajtóban álló gorillával... az ajtónálló testén egy Jézus szeret téged feliratú póló feszült, ott, ahol meg nem fedte trikó, tetoválások virítottak... a Misszió bejáratánál aszondtam neki: Veled is legyen az Úr, szándékosan, látni akartam, hogy hat ez rá, de ő csak lesütötte a szemét, és így szólt: Lépjetek be, bűnösök, mondom nektek, tovább nem próbálkoztam... a könyvem háborús könyv, a Biblia, kiáltotta a prédikátor, és fölmászott a székre... értsétek meg végre a történelmet... magaddal kezd, picsafej, dörögte mögöttem a hang, korogni kezdett a gyomrom, a többiek kíváncsian bámultak rám... a prédikátor egy ideig akrobatáskodott a széken, aztán inkább lemászott... Artúr testvér, csukd be az ajtót, tele a terem, és nagy a huzat... a pokolban fogtok pörkölni!, ordította a prédikátor. És az, ahogy most éltek, az séta! Apó mellettem vakargatni kezdte a pörkeit, elől meg valami nőnél eltört a mécses. Igen, séta egy rózsakertben, lent viszont villára szúr majd benneteket a sátán, igen! Mitől rettegnek az emberek, a pokolba... mordult mögöttem a hang... milyen emberek, bazmeg? Hol látsz itt embereket? Felelte neki egy másik hang. Csönd legyen ott!, dördült fel a prédikátor, egyetlen lehetőség van csak! Engedjétek a szívetekbe Jézust, ő halkán kopogtat, ám a sárkány korbáccsal tör be... egy dramatikus szünetben a prédikátor kis kezével szemléltette a korbácsolást... de Jézus! Ő aztán nem volt nyámnyila alak, nem volt olyan gyáva, mint ti. Mint te! Egy nőre mutatott, aki felsikoltott. Mint te! Mint te! A prédikátor előremeredő ujjal szaladgált köztünk, kurvára idegelt. Nem, tévedtek, szólt a prédikátor, mintha bárki is megmukkant volna... emlékezzetek Babilonra, emlékezzetek az emberek megaláztatásának és gyötetésének évszázadaira, emlékezzetek a piramisokra, akik lent voltak, mindig a korbács csapásai alatt sínylődtek, a fentiek meg a lelkükkel, a lángok mindet felfalták, és háborúzniuk kellett, dühüket az ellenség és saját maguk vérével csillapítaniuk... most már jöhet a zaba!, mondta mögöttem a fickó... nekem meg okádkodhatnékom van, mondta egy másik halkán... Veszett vadakként éltek az emberek, mert tudatlanok voltak... a világ minden országában, csak a sírás, a fogcsikorgatás és a tűzvészek... de aztán jött ő, a harcos, egyedül neki volt mersze azt mondani: Elég! A prédikátor most megin' fölugrott a székre: És ennek a legbátrabb harcosnak a neve Jézus... és ő így szólott: Örvendjetek, lehetséges... mert különben az idők végeztéig tart a szenvedésetek! És néhányan hallgattak rá, és megtalálták az örök életet. Ti gyülevész nép, senki más nem szól így hozzátok, megalázottságotokban és fájdalmatokban közelebb vagytok Jézushoz, mint a tornyokban élő jómódúak, mondjátok Igent! Felhangzott pár Igen, valószínűleg mindenkinek tele volt már a hócipője... Sokan szegődtek Jézus mellé, és itt hagyták a kíméletlenség világát, csak a bolondok és megátalkodottak maradnak, meg a szektások! Ők égni fognak, ó, égni fognak... És Jézus olyan

bátor volt, hogy elfogadta az emberalakot, és hagyta halálra kínozni magát, a keresztfáján, hogy bebizonyítsa... hogy lehetséges ez! Az emberek iránti szeretetből! Itt hagyta nektek fájdalma üzenetét, mert csak a fájdalomnak hisztek, csak az valós a számotokra, ó, származó lények... be ne tojj, te pojáca, mondta a figura mögöttem... most elöntötte az agyamat a vér, mer' körülöttünk a bűzben és a semmiben a prédikátornak legalább volt egy története, ja, akkor megölték, és azóta is tart, és állítólag semmi sem történt... ráadásul rádöbbsentem, hogy ezek a gyerekmondókából származó szavak, mint például a becsület, hit meg ilyesmik, már csak a prédikátorok régi történeteiben vannak, ez hasonló... de ott volt bennem a Bog, és tudtam, hogy ez az alak kifelejt valamit... és egyedül Lukács evangélista jegyezte fel, ti nyomorultak, folytatta a prédikátor, hogy a kertben, az ősi és elvadult kertben aztán Jézus maga volt, és verítékezett a szorongástól... valaki lezúgott a székéről, és ahogy húzták föl a többiek, kisebb zivaj támadt... mert elfogadta az emberalakot és vele a fájdalmat, pedig nem kellett volna neki, de ő bátor volt, nem mint mi, és Lukács evangélista, ti csöcselék, orvos volt, ő tudta, hogy mit lát, az a szorongás emberi volt, Jézus félt a szenvedéstől, akár a legnyomorultabb ember, és ez volt az ő háborúja... és győzött, és megmutatta, hogyan lehet... szeretni a többieket.

A prédikátor megtörölte izzadt homlokát, körbejárta a szemét, aztán tovább beszélt a keresztre feszített testről, és amikor a mögöttem ülő fickó megin' benyögött valamit, besokalltam, és odaszóltam neki: Kuss! És halkán és fenyegetően mondtam ezt, sziszegtem, mintha az erőm... aztán gyorsan visszaültem, mer' az ajtónálló megmozdult... de nem ezt a csontkollektót csípte el mögöttem, hanem az én grabancomat ragadta meg, kiemelt a sorból, nem én voltam!..., mondtam, de abban a pillanatban már térdeltem, az ajtónállónak elég volt egyetlen fogás... és a prédikátor aszondta: Fiam, te megértetted, hallelúja, te megértetted, és a védelmére keltél... egy darabig még csinálta a felhajtást körülöttem, miközben az ajtónálló tartott, aztán mindenki megindult a levesért és a teáért.

De engem a prédikátor hátrarántott, és valami brosúrával meg x szentképpel ajándékozott meg, még mindig mondta a magáét, de már nem volt benne erő... zokni, mondtam... mi, fiam... zoknija nincs?... ah, fiam, letérdelt az egyik lábára, és villámgyorsan lehúzta a cipőjét, és már fejtette is le a zokniját... a sajátját nyújtotta felém... jaj, ezt nem, atyám, köszönöm... de ezt nem... valahogy kitámolyogtam... a teremben még mindig elég kegyetlen volt a szag... és már mindent fölért. Fölemelgettem a leveses fazekak fedelét... szomorú zene. Maradt valamennyi aprólék, azt eltakarítottam.

Szerencsére Apó kint várt, azzal a figurával állt, akire kiakadtam, és az belekezdett: Jó kis show volt, öcsém, ez kell, különben az életben be nem fejezi, hehe... jó kis ramazuri volt! Volt pár kiflije, és Apó eldugott nekem egy darab szalámit. Egy üveg rumot is szereztek. Elvonultunk a vagonok mögé.

A kéruhások... eleinte ugyanúgy féltem tőlük, mint a zsaruktól, egyszerűen az egyenruha miatt, de szartak ránk. Egy ilyen Apószerűből még pályaudvari talizmán is lehetett. Nekem, mivel akkor is nyugiban voltam, ha beszívtam, néha engedték, hogy fönn legyek a peronon. Csak ültem, és úgy tettem, mintha várnám a vonatot. Nézelődtem... néha elszundikáltam. Asziszem, teljesen átlagos embernek néztem ki.

Most is pár vasutas mellett mentünk hátra, á, kiáltotta Apó teljes hangerőn, Amál, lesz egy kis anál! Amál végigtépett a csarnokon... és kézen fogva vezette. Csak nehezen fogtam fel. Mer' nem nagyon néztem körül, és elégedett voltam, ha minden összefolyt, és békén hagytak.

Nyáladzó mongoloid volt. Senki se tudta, hogy Tiszteletem lánya-e vagy sem. De nem is izgatott senkit. Amál a kisorozott vagonok mögé vezette.

El se hinnéd, mondta egyszer Apó, hogy micsoda kocsik állnak meg itt például, meg milyen fickók szállnak ki belőlük... egyszer láttam egy csillogó-villogó csodakocsit... emlékszem a rendszámára, de nem szóltam róla egy mukkot se. Nem akarok balhét. Magamban fogom tartani! Ismerjük a polgármesteri hivatal főfejeit, hah, vannak még ismerőseink! Nem tudtam... amit mondott, lehet, hogy a pályaudvari mitológiához tartozott, itt mindenkinek megvoltak a maga történetei. Hihetetlen ismeretségek, itt mindenki Monte Christo volt, annak idején mindegyik tolvaj egymilliót hozott össze, minden narkós arany belövésekről pofázott, és hogy abbahagyja... de majd csak holnap... a narkósok csak megálltak, lakni nem itt laktak, és az összes nyomorult, leépült piás csaj állítólag híres színésznő meg énekesnő volt valaha. Ezek a hazugságok és féligazságok és könnyes sztorik... itt mindenki az önmagáról alkotott képzetek szerint élte az életet, mer' a mindennapi gondok, hogy jut-e zaba meg fekhely, meg hogy meleg lesz-e, minden időt fölemésztettek, és ez néha nagyon durva volt. Természetesen... az volt a leglényegesebb, hogy az ember elködösítse a tudatát. Nem csak én szédelegtem ködben. Pár béli élete nem kis gyötrelmem volt... azér' mesélték a meséiket meg a hazugságaikat, mer' másuk nem volt. Senkinek nem az számított, hogy higgyenek neki... a kacccenjammer pillanatain kívül... egyféle szórakozás volt ez is. Megmozdult tőle az idő.

Nyáladzó tényleg nyáladzott. Egyszer láttam, hogyan eteti Tiszteletem Amál. Kenyeret mártogatott neki tejbe.

Ültünk és iszogattunk, lassan, hogy sokáig kitarson... nyár volt, de a levegő... már másmilyen volt. Amit a prédikátortól kaptam, ki akartam dobni... ledöbbsentem, amikor Apó kitepte a kezemből a képeket, még le is cseszett, a csontsovány madárijesztő. Ráhagytam. Egy hordón ültem, a többiek a talpfákon ücsörögtek a tűz körül. Apó, egy fickó a Misszióból meg valami lengyel. Aztán odasomfordált Ondra, odaült hozzájuk, engem még mindig levegőnek nézett. Megakadt a móka. Apó, pislogtam erőlködve az öregre... akartad, ugye akartad!, hogy befejezzem a Krongold királyról szóló történetet, nem? Apó fészkelődött... jó, mondd, megígérted... Ondra felé kacsintottam, még mindig háttal ült nekem, de látszott, hogy hegyezi a fülét... a Missziós ingerülten brummogott valamit, de Apó megrúgta... múltkor megkavarodtam, teljesen félrementem... Merlin ugyan lemészárolta a számítógépes sereget, de, Apó, most hegyezd a füled... az Oroszlánöregtől maradt ott még egy parittyás, az apródja, és ő is Krongolddal tartott... és, Apó, tudnod kell, hogy ez a parittyás ügyes egy fickó volt... tizenhatnak nézett ki, de fiatalabb volt... de ez nem számított, mer', Apó, és ez történetileg bizonyított... pity!, vakkantotta a lengyel, odanyújtottam neki az üveget, állítólag ő is adott bele valamit... mer' a gyerekkorát a genovai árvaházakban töltötte, és ott megtapasztalt egy s mást... úgyhogy nem számított, hogy kicsi... és ő abszolút nem a számítógépből jött, ember volt, ezér' meg se érezte Merlin baltáját, még ha közben mellette egymás után estek is el a seregből, úgy csuklottak össze a fegyveres férfiak, mintha villám csapott volna beléjük... ez állt a könyvben, és ez az apród, a parittyás, nagyon bátor volt, és amikor látta, mennyire magán kívül van Krongold király... ez a parittyás, Ondrášnak hívták, belopakodott a toronyba, és azt látta... hogy Merlin épp a kamra felé mászik, ahol a szép Eleonóra sír... és Merlin éles tört szorongat a kezében, és megy, és nyikorog a padló... árnyékot vet a szoba padlójára, és megy... reccs... reccs... nyikorognak a deszkák, és Ondráš megpörgette a parittyát, és a követ puff bele... puff bele Merlin szemébe! He!, mondta Apó. De hát a nyilat meg se érezte, mondta Ondra... a nyilat azér' nem érezte, mer' az a számítógépes hadsereg nyila volt, és az Oroszlánöreg nem tudta... senki nem tudta!... hogy Merlin is programozva van!... úgyhogy a program nyilai nem csinálhattak vele semmit, hah... de Ondrášnak igazi köve volt a sivatagból, és Merlin erősen tántorogni kezdett... a parittyásnak ennyi elég is volt, puha macskaléptekkel befutott mellette a kamrába, és ott volt Eleonóra királynő, és összeölelkeztek... nem, ezt nem is!... ott, aha... mi van ott... w ogóle paranoja, jelentette ki a

lengyel, és bebugyolálta magát a takarójába... megfogták a takarókat és a lepedőket, és integettek Krongoldnak, aki észrevette a mozgolódást... és eszébe jutott... föl pattant nemes arab telivérjére, és elnyargalt... közben Merlin... de hát tudjátok, hogy ő rjngött... össze volt törve, de ő rjngött, a körmével szálkákat tépett ki... az ajtóból... Ondráš ott állt készenlétben a parittyájával... és Eleonóra térdepelt és az égnek emelte fehér kezét: siess, drága, siess, Krongold... és Krongold levetette nehéz páncélját, és beszaladt a toronyba... abban a pillanatban kicsapódott a szoba ajtaja, és berohant Merlin, és nyúl kált utánuk azokkal a rémséges karmaival... de Ondráš számított erre, ügyes egy gyerek volt!... gyorsan nekilendült, és bele a másik szembe! Bumm! És Merlin a falnak esett... de már megin' nyúl kált... de az a pillanat elég volt! Beszaladt Krongold, és amikor meglátta Merlint, ledöfte! Eleonóra a karjába ájult. Ki ez az ifjú?, kérdezte Eleonórát Krongold király, és homlokráncolva Ondášra mutatott... ő, királyom, derék harcos, kétszer is leterítette a hatalmas és gonosz Merlin varázslót!, mondta a szép Eleonóra, és arany hajából egy fonatot ajándékozott Ondrášnak. Na akkor... lovaggá ütlek, dörögte a király... és vedd el ezt, bátor hős... és egy gyémántokkal kirakott, hatalmas kardot nyújtott Ondrášnak... az elesett Dolfus lovag kardját... csak a hősök viselhetik hősök kardját, kiáltotta Krongold, hogy beleremegett a szoba... Ondráš tehát lovag lett... Aha!, ezér' volt Krongoldnak két kardja, értem már... és Merlin varázsló vára tele volt kincsekkel... építettek egy csodálatos hajót, és elhajóztak Genovába... és Krongold és Eleonóra egybekeltek... és Ondráš... na szóval ő... szóval Ondráš velük maradt! Egyszerűen örökbe fogadták... és egy hatalmas várban laktak együtt a hegyekben... fent a magasban, és vigyázták az utakat... aztán még több rész is van, hogy hogyan vezeti ki Ondráš az arab telivérét, dobja rá a csótárt és kel útra újabb kalandok után... hé, mi van? Már alszotok... én itt rekedtre beszélem magam, ezek meg alszanak... a lengyel benyakalta a flaskát... hát remek... mind horkoltak, a missziósnak csurgott a nyála... Ondra összekuporodott Apó lábánál, ő is rongyokban volt, elaludtak. Elmentem a talpfák mögé.

Nem ment események nélkül... a húrt a fejemben már csak ritkán éreztem... újra bevezettem magamnak az időt, ücsörögtem a peronon, és Černára gondoltam, már nem hittem, hogy egyszer csak leszáll az egyik vonatról... már félni se féltem ettől... és amikor egyszer összerándultam, egy másik csaj volt az... és a nap hátralevő részét végigmászkáltam, -kószáltam, -bámészkodtam és -aludtam... az jutott az eszembe, hogy megpróbálok elszabadulni a pályaudvarról, megpróbálok elmenni a Gázgyáriba, ott majd magamhoz veszek pár ruhát meg egy kis pénzt, valamennyit csak találok, megmosakszom, hogy ne legyek feltűnő az utcán, aztán elmegyek oda, ahova el kell mennem, és megteszem. Rácsaptam egyet a pisztolyra.

A csaj szólított meg. Nem egy nagy szám, de fiatal, az arca kicsit puffadt, vörös haj. Kézen fogott. Szó szót követett, egymáshoz ért a vállunk. Az asztal alatt megfogtam, csak hogy világos legyen a helyzet. Fogta a kezem. Ííí, nyüsztített fel bennem valami... végigjártam a szemem a rongyain, félhomály volt, kidüllesztettem a mellemet... pár féldeci után nyíltan enyelegtünk... és gerjedelmet éreztem, úgyhogy egész biztosan rendbe jövök, jutott eszembe önzőn. A piálással vártam alkonyatig, nehogy észrevegye, mennyire le vagyok eresztve. Kezdtém örülni, hogy megyek a Gázgyáriba. Ott akkor... egészségesebben élhetek. Régebben képtelen voltam elképzelni, hogy megin' annál a mosdónál álljak. Mint annak idején vele. Talán ott lesz egy-két dolga. Régebben nem bírtam volna ki.

A vörös nagyon ragaszkodott hozzám. Egészségügyi nővér vakáción Prága anyácskában. Biztos csak színezett, de szépen hangzott. Szóval ha elzúgok, és betöröm a képem, befáslizol, ugye? Úgy befáslizlak, hogy csak lesel majd... totál... el leszel képedve, kérkedett. Megbeszéltük, hogy én fizetem a piát, ő meg a taxit. Vagy nálam maradunk, vagy magunkhoz veszünk egy kis dohányt, és elmegyünk valahova. És reggel rögtön indulok a pincébe, ez

stílusos búcsú lesz... mondtam magamnak. És közben férfiasan mosolyogtam. A taxiban kicsit tombolt a vörös.

Na... ez a Gázgyári, mondta a sofőr. Ennek nem változott meg a neve.

A sarki üzletet megismertem, de különben... ez az utca régen a legrosszabbak közé tartozott... most meg egy csomó háznak új homlokzata volt, várj, hagyjál, eltoltam a lányt, nahát, egy butik, itt meg egy tojflis kirakat, és kristályt árúsítanak, itt meg egy... bank, hát ez hihetetlen...

Kiszállnak, vagy menjek tovább?

Várjanak itt, mondtam a sofőrnek meg a vörösnek, úgy mentem, mint valami álomban. A 23-asból, ahol az odúmnak kellett volna lennie, hotelt csináltak. Csupaüveg ajtók, pincérek, asztalok... Európa Szálló, még szép, baromi eredeti... kaktuszok, a falakon valami kínai sírok, luxus... diszkrét zene, vörös szőnyeg...

Hova megy?, állított meg egy egyenruhás fickó. A ragyogó csillárok alatt megszemlélte az öltözetemet.

Én itt lakom.

Vagy úgy... megnézzük. Hányadik étázs?

Mi... hogy?

Hányas szoba?

A gangon, a kilencediken.

Az már nincsen, kérem szépem. Itt most hotel van, mint azt látni méltóztatja.

Hol vannak a cuccaim, a rohadt életbe!

Forduljon az önkormányzathoz, 77-es oszt. Azokat a volt bérlőket, akik nem adták be az igénybejelentőt, kiköltöztették a Városi Raktárba. És maga nyilván nem jelentette be az igényét kilenc hó hétig!

Milyen igényt? Azok az én cuccaim voltak!

Előfordultak már hasonló helyzetek, de elő ám. Hát, ha nem jelentette be az igényét, már nem is jelentheti.

Micsoda? És hol vannak ezek az emberek?

Nem kap tőlünk területet.

És hol vannak, akik itt laktak?

Hol lennének? Elmentek máshova.

Visszaszédelegtem a taxikhoz. Ez nem semmi.... a tengerészeti térképeim... a fotók... pár zakó...

Akkor hova lesz?

Vissza!

A vörösnek csak lassan esett le a tantusz. Akkor nincs is semmi? Nincs. Megállította a taxit. Nem csaptunk nagy búcsúzkodást. A taxis elöl a bokrokon át léptem meg. Kínos jelenet, de mit tehettem egyebet.

Sikerült úgy leinni magamat, mint a régi időkben. Meddig megy ez még?, kérdeztem magamtól. Mennyit bírok még? Mennyi erőm van. A fedél végleg lecsapódott. És az összes

fekete sarokból meg zugból... az összes pályaudvari arcból gonosz erő kezdett belém költözni, nem mentegetőzőm, én engedtem be. Előbb a talpfák mögé mentem. A zugomba. Találtam benne egy üveg piát, de rendes gyerek! Tudta, hogy itt szoktam meghúzni magamat, és békén hagyott. Ő ismerte legjobban a pályaudvart, tudta, hol mi zörren. És azt is, hogy mi vár rá. Ha életben marad, csavargó lesz belőle. Esetleg csavargókirály, ha erős. Hah, egy lovag lóháton, hamar elmúlik. Kezdttem gonosz lenni... Apót megvádoltam, hogy lóg nekem... egyedül voltam, és félttem, csorgatott valamennyi lét. Ittam. Mennyit bírok el? Mennyi mindent bírok el? Ez volt a refrémem. Félre, debil... toltam félre valakit... valakit, akivel előtte való nap talán még együtt ittam, ölelkeztem, ugyanazokat a szavakat kerestem, talán egymás mellett is hortyogtunk ugyanolyan tetves rongyokban... az ő története, rávicsorogtam a nyomorultra, hallgatott, eloldalgott. Szerencséjére. Kaphatott volna a szenvedéseimért, a kurvadék. Könnyen fübe haraphatott volna, a mocskos szarházi. Ma már nem emlékszem, ki volt. Elmentem végére, ahova akkor bújtam néha, amikor elviselhetetlen lett a húr rezgése, és én nem bírtam... ültem ott, és ingattam a fejemet, és azt akartam, hogy legyen vége... és hallgatnom kellett az összes zajt meg dumát is körben... annyira fájt itt minden! Letéptem a falról a tükröt, kicsit disztrojiáltam mindent. Egy uraság eliszkolt. Ember vagyok, mi mindent tudok. Ezt, összetapostam valami bakelitcuccot, és ezt is, szétöklöztem a villanykörtét, csorgott belőlem a vörösség, csak most dühödtem fel... lementem, a női végéknél ilyenkor kurvák ácsorogtak... te gyere velem... ne, ne te, fiatal volt, nem akartam, te, kiválasztottam egy mámit, egy rekedt hangú kurvát, alig vonszolta magát... mennyit adsz? Mennyit akarsz... de gyere, igyekezz már... a bokrok mögé megyünk... kimentünk, föl, egész a szellőzőkig, a sápatag fény árnyékába, láttam, hogy a bokron cseppek vannak, talán harmat, lehetséges volna? Mit mondasz... milyen harmat? Hogy akarod? Végigsimított a kezével a nadrágomon. Láttam, hogy Tiszteletem Amál az. De micsinálna itt lenni, máshol van a placca, mindegy... nyúlkált, az arca a sminktől mint egy maszk, maskara... de hát nem is áll föl... mennyit adsz? Ezt adom... térdelt a földön, a szája nyitva, a homlokához szorítottam a pisztoly csövét, gyorsan, hogy ne lássa, hogy ne féljen... meghúztam a ravaszt, lyuk lett a fejében, csak aztán rúgta szét a zaj az éjszakát, spriccelt a vér, a szája még mindig tátva, hátrahanyatlott, a levegőbe rúgta a lábát, a lövéstől süket lettem. Nem, ez nem is fájhatott neki, már nem volt a kezemben a pisztoly... látod, mondtam magamnak, ezt mind tudod... és ha akarnád, szenvedne, vannak lehetőségek, és ez szörnyű. Iszonyat, akkor hát... ezt is... tudom. Álltam és vártam... a lövésnek hallatszania kellett, vártam... nem jön-e valaki, a zsaruk... bárki... de nem történt semmi, Amál csak feküdt ott, a bokor alatt. A bokron cseppek. Csillogtak. A levelek a hideg szélben ugyanúgy meredtek, mint előtte. Odahajoltam hozzá... Tiszteletem az vagy sem... és ah... ezt kiáltottam vagy leheltem... egy öregasszony teste és arca volt, fehér haj, földagadt test... az én Szukám teste volt az, az öregasszony, akit annak idején a karjaimban tartottam, ott, ahol nekem adta magát, a pincében.

Átrohantam a parkon, kezem az arcomhoz szorítva, hallottam a légzésemet meg a fogaimat, ahogy egymásnak verődnek, önállósította magát az állkapcsom... rángatózott az arcom.

A bokor alatt feküdtem, már majdnem nappal volt. Fájt a fejem. De a húr nyugodtan feküdt valahol a sötétben. Csak álmodtam, villant át az agyamon, amit tegnap... ilyet azér' csak nem csinálnék... de a pisztoly nem volt nálam... fölálltam... megtaláltam azt a helyet. Lenyomódott a fű, igen... itt feküdt, de sehol semmi, a leveleken foltok... vér nem, letéptem egy levelet, egy megbarnult, kerges levelet, alig él a szélben és a porban... bementem a pályaudvarra, a csarnokba, bevánszorogtam... a klotyón vizet engedtem a fejemre... szétverve szét van, de hát ilyen mindig, nem tudtam megállapítani... a körtét kicserélhették. Kerestem Apót. Valami csodának köszönhetően... volt egy kis pénzem, vettem neki egy kávét. Tudom, hogy tartozom neked, Apó, de tegnap... hát, leittad magad, aztán a parkban horkoltál. Apó, és tegnap...

állítólag megöltek itt egy nőt... Én nem tudok semmit, mindenfélét beszélnek itt, mi van veled? Másnaposság. Na igen, egy nőt... a kurvák jönnek-mennek. Akkor biztos csak álmodtam... leíttam magamat. Vagy nem, mondta Apó. Áá!... leforráztam magamat. Mit mondasz, Apó, te tudsz valamit. Nem tudok semmit, mit tudom én, miket álmodz te össze... a francba... elcsoszogott... itt bedilizel, kiáltotta vissza, inkább menj el innen... fiatal vagy még... menj el innen!

Asziszem, hosszú idő után először imádkoztam rendesen... és az embereimre is gondoltam, a régi családra... elküldtem őket a halál faszára, akkor, az üreges ősidőben... de mégis mennem kellett. Templomba, amikor kicsi voltam. Muszáj volt. Most azt mondtam: Nem vagyok méltó, hogy bejőjj a házamba, de csak egy szót mondj... és meggyógyul a lelkem. Ezt mondogattam buzgón. De csönd volt. És csak én ordítottam, mer'... végigtapogattam magamat, nem vesztettem-e el a Madonnát... akkor nem állnék jól magamért, magamon kívül lennék. Ott volt. A nyakamban.

Kimentem a csarnokból, és a parkon át elindultam, nem amiatt, amit Apó mondott, nem amiatt, amit tegnap... és ha nem történt meg, az álom is ugyanolyan fontos, és szól valamiről. Elmentem... sötétedett, és ilyenkor kicsit ködös meg hideg szokott lenni, és abban a pillanatban azt hallom a hátam mögött: Várjál! Hova mész?

El.

Figyelj... veled megyek!

Nem lehet, oda nem...

De, veled megyek.

Nem.

Tudtam, hogy a gyerek... hogy még mindig ott van. Hallottam, hogy futni kezd, és megfordultam.

Ondra! Megállt.

Mondom... nem lehet!

De lehet!

Figyelj... fölemeltem egy követ. Hagyjál. Nem megy.

Vigyél magaddal.

Hagyjál békén. És mer' futni kezdett, elhajítottam a követ.

Nem akartam eltalálni. De tudtam, hogy hozzá van szokva. Hogy másból nem értene. Amikor megfordultam, láttam, hogy még mindig ott áll. Aprócska alak. Idegesített. Elindultam kifele a parkból.

SZÍNES VÁLTOZÓ MEZŐBEN • A NYELV CSONTVÁZAIVAL STB. •
 NEM ÉREZTEM HELYÉNYVALÓNAK • KITŐL FÉLEK •
 TOVÁBB AZ ERKÉLYHEZ • MEGMUTATJA: FARKASÉHES VAGYOK •
 A KŐ • KENDŐJE VAN, KEDVES • AZT MONDJA: MUSZÁJ •
 A FAL ÉS AMI MÖGÖTTE VAN

Nem mentem el a címeres házhoz. De amikor beértem a városba, oda, ahonnan csak egy ugrás lett volna a padláson a lakás... a lakása, ahol a dolgainkat osztottuk meg egymással... képtelen voltam, nem ment.

Kulcsom az volt. A vattakabátom belső zsebében őriztem. Mindenem sajogni kezdett. A húr nem pendült meg, arra figyeltem. De a nyomás a mellkasomon. Ott, ahol az ezüst volt, úgy éreztem, mintha az egész bőröm pikkelyes lenne. Mintha a Madonna okos és kedves arca húzna le a földre. A földre. Leginkább lesütött szemmel mentem. Nem akartam látni másokat. A villamosoktól rettegtem, eltűntem volna vasgyomrukban. Lógtak az emberek a kapaszkodókon, és bámultak kifele. Nagyon óvatosan és lassan mentem, figyeltem az utat. Már csak egy maradt.

A Telep nem így élt az emlékezetemben. Persze... ezt-azt hallottam róla. Hogy nagyobb lett. A városatyáknak megérte bérbe adni a felesleges területeket az erős külső cégeknek. Jó pár tőkés tőkös országból hordták ide a hulladékot a teherautók. Nemcsak hogy egy csomó olyan dolgot dobtak ki, amiket a helyiek még hasznosítottak, de még fizettek is érte.

A Telep most az utolsó lakótelepektől a végtelenig nyúlt. Pára ült fölötte. Sárga pára, néha a szél lódított rajta valamennyit. Sok helyütt füst szállt az ég felé. Mocskos volt ez az ég, a vízzel teli felhők szinte meg se mozdultak. De nem arrafele irányoztam a tekintetem. Óvatosan kellett lépdelnem, figyelnem kellett, hogy mire lépek. A puha dolgok közül egy csomó büzlött. De hamar megtaláltam az ösvényt, a csapást. A Telep csak látszólag volt halott. A csapás mentén autógumik olvadoztak, a szél hőséget söpört az arcomba. A papírok alatt egy tócsa bugyogott. Mesterséges dombok voltak itt. Idehordták őket. Kikerülgettem mindet, mentem keresztül a kanyonokon. Pár helyen hamu szürkéllett. A szám elé tettem a tenyeremet, mert itt-ott a szél szétfújta a hamut. A szeméthalmok között néha szélcsend volt, a nyitott részekben többször is szedni kellett a lábamat, nehogy utolérjen a hőség izzó nyelve. Helyenként szilárd volt a talaj. Nem hullámozott. Egy pléhmezőn mentem végig. Lyukak voltak benne. Itt kezdődött a roncstelep. Itt találkoztam az első emberrel, ki akartam kerülni, de ehhez le kellett volna térnem az ösvényről. Egy csaj volt, maximum tizenöt-tizenhat, szakadt és girhes. Tövig rágt a körmeit, ezt észrevettem, mer' folyton az orrom előtt hadonászott a kezével. Fröcsögött, bele egyenesen az arcomba: Nem láttad Bašnjakot? Hol van? Beszélne velem! Kicsit hátraleptem: Nem ismerem. Akkor bocs, mondta a lány... nincs egy kis apród? Tovább mentem. Most már a Telep mélyén jártam. A csapást, amelyiken mentem, más útvonalak szelték át, keresztezték egymást. Több rakás ládát láttam. Mind egyforma volt, valami óriási erő hajigálta őket egymásra. Pár szétlapult. Mind egyforma volt, de egy részük az oldalán feküdt, másik részük egymáson, asziszem, lehetséges elhelyezkedésük összes kombinációját láttam. Megmutatták a szét tört oldalukat, tetejüket, aljukat. Dróttal voltak összekötve. Eszembe jutott, hogy talán a végtelenben vagyok. Ha meghódítanánk, ilyen képeslapokat csinálnék az úrról, ha grafikus lennék. Aztán találtam egy konténert, tele rohadt citromokkal. A megzöldült sárgaságot csillogó rovarok meg fekete legyek fátyla fedte. De pár darab egészben volt, a zsebembe dugdostam őket.

Nem tudom, hogy kerültek oda. Talán valami lyukból másztak elő. Hárman voltak, és az egyik aszondta: Tűnj innen. Na, tűnj már innen...! Engedelmeskedtem. Már hallottam az itteniekről. Végül az egyik csapásukon mentem. A nyálkás mocsokban cölöpök álltak. Ügyeltem, hogy mindig balra legyenek tőlem. Az egyik tócsát rovarok lepték el, csukott szemmel meg szájjal mentem keresztül a felhőiken. Csak a zümmögésüktől bizsergett az egész testem. Talán ott születtek, talán pár épp ott intett búcsút a földnek. Olyan részre akartam menni, amit senki nem birtokol. Talán van még ilyen hely a Telepen. Gyorsan telehordták. Talán gyorsabban is, mint ahogy elfoglalták. A rakások között megláttam egy rozsdás autóbuszcsontvázat, az egyik darab alumínium olyan volt, mint egy kémény. Füst szállt föl belőle. A busz lépcsőjén egy gyerek ült. A köteleken fehérneműk száradtak. Kikerültem. Kicsit odébb gépek voltak. Ebben a fémösszevisszaságban pár úgy nézett ki, mintha valami szörny csontja lenne. Fémlemezek, karok, kerekek csontváza. Amikor süt a nap, a fém biztos csillog, itt-ott rozsdafoltok voltak, nagy cseppekhez hasonlítottak, üszöghöz. Átmásztam valami alatt, régen egy futószalag lehetett. Új csapásra tértem. Beleütköztem két öregemberbe, egy kis tűznél ültek. A rongyokkal bebugyolált kút volt valószínűleg az egyedüli berendezés, ami a régi beépítésből megmaradt. Egy nagy konzervdobozban víz forrt. Az egyik aggastyán egy kutyát tartott pórázon. Ugatott rám. Csak úgy vaktában továbbmentem az egyik csapáson. Félttem, hogy elbotlok, bele valamibe, amit nem ismerek. Akármibe. Hamis csapások is lehetnek itt, azok számára, akiknek semmi keresnivalójuk errefele. Ha itt élnék, én ezt csinálnám. A Telep se feneketlen, nem lehet mindenkié. Egyszer az egyik halom beomlott alattam, ragyogó színekbe zuhantam bele. Csak nejlonzsákok meg dobozok voltak. Dzsúszosdobozok. Multivitamin Nektár. Lehetett vagy millió belőlük.

Olyan helyhez értem, ahol senki nem volt. Nem láttam a talajt. Csak papírt meg nejlont, de itt nem volt bűdös. Egyébként mindenütt másutt bűz terjengett a Telep fölött. Itt még legyenek se voltak. Volt, ahol csípős szag volt, volt, ahol savanyú. Egy fémkerítéshez értem. Mögötte tovább húzódott a Telep. A területet nem lehetett a halmok közt látni, véletlenül akadtam rá. Hordók sorakoztak a mentén. Sárgára mázolták őket, de már lepattogzott a festék. Az egyik helyen a hordók felett egy hullámlemez tető volt, olyan, amilyen a buszmegállókban szokott lenni. Alámásztam. A hordók alatt zsákok voltak, kihúztam őket. Sötétedett. Előbb megettem a citromokat. Aztán becsomagoltam magam a zsákokba, és nézelődtem. Csöpögni kezdett az eső, behúzódtam a tető alá. Nevetést és beszédet hallottam. Azt hittem, hogy csak a fejemben van az egész, de aztán lángok villogó árnyékát láttam. Messze volt, a szél hozta felém a hangokat.

Másnap a roncstelepen találtam deszkákat. Megszagolgattam őket, kátrányszaguk volt, falat csináltam belőlük. A hordók mellett olyan zsákok is feküdtek, amikben megkeményedett cement volt. Annak idején az építkezéseken játszva a hátamra vettem őket. Most órákba telt egymásra rakni őket. Utána meg sokáig pihentem. Este megint voltak a tűznél. Muszáj volt odamennem. Éhes voltam, meg szomjas is.

Hát, mér' ne lehetnél itt, senkit se zavarsz, mondta Keselyű, és a szakállát tépdeste. Mi télen is itt vagyunk. Kályhát találsz itt. Róka behajított a tűzbe pár botot. Benzinnel gyújtották meg. És holnap jön Jasuda, úgyhogy lesz zaba bőven. Keselyű odanyújtott egy darab kenyeret. Faljál.

Ami elsőre ledöbbsentett ezeken a csavargókon... az az volt, hogy egy részük egyértelmű alkoholista roncs volt, de a cuccai mindnek egész rendesen néztek ki. Keselyű felvilágosított, hogy mindent a Telepen találtak. Hát igen, Jasuda előtt nagy szar volt az egész. De ő megígérte, hogy még zuhanyt is épít! A nőknek. De azokból itt nincs sok. Bot lemászott a traktorról, és azt mondta: Minek ide zuhany, várjál csak, mi lesz itt; ha majd elkezd úgy

istenigazából esni, megváltozik a Telep. Olyat te még nem láttál. Még boruk is volt, műanyag kannában. Aszondták, hektószámra van itt. Megsavanyodott vörösbor. De a testem jelzett: elég. Ittam belőle, és kiokádtam. Beteg vagy?, kérdezte Róka. Mind kagylózni kezdett. Az egyik nőnek hámlott le a bőr az arcáról... mer' ha nagyon beteg vagy, de tényleg nagyon beteg, az nem megy, akkor nem maradhatsz itt... mondta Keselyű komolyan, erre az egyre Jasuda úr nagyon ügyel... mer' mind megbetegedhetnénk... nem, nem vagyok beteg, csak fáradt... Élénk beszélgetés kezdődött, mintha ott se volnék... aztán Keselyű rám terített egy esőköpenyt... ez a tied, mondta... itt gyakran esik, így csöpög... jól jön majd. De azért frankó hely ez, soha az életben nem laktam meg zabáltam így... és mindig hoznak valamit. Itt nyugi van. És amíg áll a világ, a Telep is állni fog.

Megmondták, hova menjek másnap. És hozzál zsákot, hogy mindent el tudj cipelni.

Aznap éjjel nem bírtam aludni. Kalapált az eső a bádagon, és az ütések ritmusa szerint elkezdtem emlékezni... ebben a ritmusban gondolkodtam meg álmodtam. Mer' aznap találtam egy újságot. Volt benne egy reklám... filmreklám... és valami feszültség volt a képben, nem tudom, mér', de kitéptem, és volt benne egy spenótreklám is, Ilyet még nem ettek... ez eszembe juttatta Černát, meg amit mondtam neki. És amit mondtam neki, talán már nem is igaz... nem, az ilyesmi nem tűnik el az ember fejéből, amíg élek, itt lesz bennem. Ezt a reklámot is kitéptem. Egy csomó újság meg magazin hanyódott mindenféle.

Jasuda. Egymás után jöttek a teherautók, és ételt döntöttek bele egy verembe. Mikor az egyik kocsi végzett, megfordult és elment. Helyet csinált a következőnek. Nem tudom, hogy lett ez a verem. Úgy nézett ki, mint egy bombatölcsér. A Telepnek ezen a végén több ilyen is volt.

A tűznél kiokítottak, hogy a szupermarketokból hozzák ezeket a holmikat, lejárt a szavatosságuk, de egy csomónak még semmi baja... és láttam... halakat, rengeteg megdermedt halat, a szemük mintha fémből lett volna... a verembe csirkéket is öntöttek... meg tasakokat, színes zacskókat, néha maradt bennük valami, szalámi... volt dinnye is, meg olyan gyümölcsök, amiket nem is ismertem... de lenn a veremben az egész elrohad, nem?, kérdeztem valaki hátától, de az illető meg se fordult... fácán, jó lenne egy fácán, bazmeg, mondta valaki, és egyre többen jöttek, és megláttam a lányt, akivel elsőként találkoztam, lökött lehetett, mer' vigyorgott, nem volt senkikkel, csak vigyorgott, taposott a sárban, ami az esők után maradt itt... láttam egy öregebb nőt is egy talicskával... az egyik kocsiból húst kezdtek dobálni a verembe, a kocsinak nem volt billenőplatója, undorító volt, az emberek a verem körül elhallgattak... láttam egy fél disznót, bárányfejeket dobáltak a verembe, egyiket a másik után, aztán lapátokkal... a már a veremben levő dolgokat most hús takarta, és elkezdtek jönni rá a legyek... topogtam, előtte, vettem észre, párszor megnyaltam a számát... most is korgott a gyomrom, de jött a következő kocsi, és a húsrá, a cafatokra megin' zacskók, mindenféle apró dolog, joghurtosrekesz ömlött, aztán megin' szalámi... ez itten Jasuda úr, bökött oldalba a könyökével Keselyű, megjelent mellettem, a fején tollas tökfedő... Jasuda a verem körül járkált, magas, öltönyös fickó, de a lábán papucs, a kezében meg ernyő, hadonászott vele, és valamit hadart, nem hallottam... túl későn jöttünk, mondta Keselyű elszontyolodva, és megint oldalba bökött... ha felénk mutat, akkor mozgás! Jasuda rámutatott az egyik csoportra az ernyőjével, az emberek megindultak, tömték tele étellel a zacskókat és táskákat, de nem dulakodtak, a verem elég nagy volt, járkáltak körülötte, dobálták bele az ételt a zsákjaikba... aztán, nem hittem a szememnek meg a fülemnek, Jasuda egy ezüstsípot húzott elő a zsebéből, és hangosan belefújt, az emberek megdermedtek a verem körül... aztán lassan felemelkedtek, és odébbálltak a zsákmányukkal, Jasuda pedig egy másik társaság felé biccentett... figyelj, bökött belém Keselyű, ezt az öreglányom küldi, nekünk nem kell... egy kabátot adott oda, fényeset... zöld, de új szín, valószínűleg a síelők kezdték el hordani, mielőtt szélesebb körben

elterjedt, jó meleg volt, cipzáras, örültem neki... köszönöm, nagyon köszönöm, marha szép... egyszer Jasuda hozott egy csomó göncöt, valami kiárúsításról... nem fogyott, vagy mi, ne köszönd... többeken is hasonló kabát volt, meg sísapka... a veremnél izgalom támadt, a lány ottmaradt, és Jasuda határozott sípszava ellenére is tovább túrt... Keselyű megragadta a könyökömet, és aszondta: Hülye tyúk, mindent tönkretesz, az ilyen elemektől meg kéne szabadulni... ha főlbosszantja Jasudát, lehet, hogy lefűjja az egészet, és az most a tél előtt... a picsába, mit akar ez a faszi, mit sípolgat itt, mondtam az öregnek... maradjál, öregem, mondta ő, hol is lennénk Jasuda nélkül, ő tartja fenn az egészet, ő teremtett rendet, úgyhogy ne mondjál ilyeneket!... amikor végre sorra kerültünk, két másik fickóval lemásztam a verembe, a javát már elvitték, álltunk a húson, csúszott, adogattuk fölfele a becsomagolt cuccokat, Keselyűékkel voltam egy csoportban, azokkal, akik a tűz körül is ültek... a csaj is ott lábatlankodott, odébb kellett tolnom... mint egy hatalmas gulyás, olyan volt a verem... a bárányfejek közt, amiktől hányingerem támadt, a nyakakból húscscafatok lógtak ki, behunytam a szememet... megragadtam egy fej káposztát, fölhajítottam egy fűrt félig rohadt banánt, konzerv is volt... Bot hirtelen megtántorodott és elcsúszott, elnyúlt... segítettem neki, és amikor fölnéztem... egyenesen Jasuda szemét láttam... megijedtem, mer' egy perccel előtte a zsebembe gyömöszöltem egy darab sajtot, be is volt csomagolva, talán nem vett észre, mer' lehet, hogy nem szabad... de ő nem csinált semmit, mosolygott arra a bolond lányra... gyorsan fölhajigáltam a konzerveket, Keselyű zsákba gyűjtötte őket... nem tudtam, milyen gyakran jönnek a teherkocsik, és félttem, hogy mindjárt meghallom a sípszót... és tényleg... egy csirkét tartottam a kezemben, fóliába volt csomagolva, fölemeltem a kezemet, hogy még földobom, de megin' megláttam Jasudát, most egész meredten nézett rám, úgyhogy inkább letettem... elmosolyodott. Bot segített kimásznom, együtt kihúztuk a harmadik pofát is, Mírának hívták... másszál, nyújtottam a lány felé a kezemet, guggolt, és egy rúd szalámit rágszált, csupa vér volt a leöldökölt állatoktól, mindene ragadt, de mind ilyenek voltunk, akik lementünk a verembe... Bot előretolt, összeszedtük a zsákokat, és összekötöztük őket. Már csak egy teherkocsi állt ott, biztos Jasudára vár... menjünk, gyere, segíts, mondta Keselyű, és a hátára küzdött egy zsákot. A csapáson majdnem utolsóként mentünk, az emberek eltűntek balra-jobbra, a mi helyünk elég messze volt... nehéz volt a zsák... várjál, Keselyű... nem érdekelte, hogy szólítom... mi van azzal a csajjal? Az? Az egy segg... de Jasuda csak rá dühödött be... most ott marad. Mi? Igen, most Jasuda is ott lesz... megvárja! Micsinál a lánnyal? Gyere már, öcsi... kapsz egy vizesflaskát, nálad nincs víz. Keselyű... ki ez a faszi, kicsoda? Hát Jasuda úr. Senki se tudja, honnan jön. És ne kérdezősködj már annyit, sok mindenért hálával tartozunk neki.

Nemcsak a gyakori eső, folyton csöpögött, de az éjszakák is másmilyenek voltak. Világos volt. Talán mer' visszaverődött a hold a sztaniolokon, a fényes felületeken, egy csomó üveg meg alumínium is volt mindenfele... éjjel is látni lehetett. Világos volt. A halmok körvonalai, a Telep hullámos gerince, hát ilyen tengerhez jutottam el zárandoklatomon, nem morajlik túlzottan, hullámtarajok se csapnak át egymáson, nem zúdulnak se előre, se másfele... de a Telep lejjebb élt, néha robbant valami, egyszer láttam, hogy tűz üt ki, járhatatlanná tette a csapást, de mer' minden csupa nedves volt az esőtől, a tűz sose terjedt szét, kihunyt... néha füstfelhők szálltak át a Telep fölött, az jutott eszembe, hogy új teremtmények is születhetnének itt... ezekből az anyagokból... valami új... valami sárkány.

Megértettem, mire gondolt Bot, amikor azt mondta, hogy az esőtől majd megváltozik a Telep... egy kiadós felhőszakadás után átalakult a Telep felszíne, legalábbis ott, ahol én voltam... a papírhegyek beomlottak az eső súlya alatt, máshol viszont épp földagadt a felszín... ott, ahol előtte valami narancssárga izék feküdtek, most ragacsos sár volt, még a csapások is megváltoztak, de én nem nagyon jártam sehova. Az eső legalább elűzte a rovarokat.

De a csapások baromi sárosak voltak.

Néha átmentem Keselyűhöz, a tűzéhez. Figyeltem, ugyanazok a történetek mentek itt is, mint a pályaudvaron, még találtam is egy figurát, aki egy darabig Apóval nyomult... de itt az emberek nem voltak olyan vadak... nem volt akkora mozgás, még családok is laktak itt. Megértettem, hogy a rejtélyes Jasuda úrnak van valami rendőrségszerűsége... a gyerekeseknek nem kellett félniük... Keselyű aszondta nekem, hogy az elsők között jött a Telepre, és aszondta, hogy akkor még egy csomó támadás volt.

De azért még most is elég sok vad figura élt itt, és az ember nem lehetett biztos. És nekem nem volt semmi a kezemben, eldobtam. Elvesztettem. Soha többé!, mondtam magamnak akkor.

Legalább húzz egy kötelet a helyed köré... hogy mindig megtaláld, ajánlgatta Keselyű. De nincs állandó helyem, mondtam. A tűztől visszafele menet néha akarattal cikáztam, mer' senkinek semmi köze nem volt hozzá, hol van a helyem. Kötél, az alapján megtalálnának. Jasuda. Vagy valaki más. Nem, köszönöm szépen. Soha többé!

Tovább szórakoztam a magazinokkal. Pár dolognak meg embernek kitéptem a képét a nevével együtt. Abban a káposztafejen, amit kimentettem a veremből, meztelen csigák voltak, apró, gusztustalan csigák. Az jutott az eszembe, hogy ha bedobnám őket az egyik bugyogó, narancs-sárga tócsába, mutánsok nőnének belőlük. Ilyen örült gondolataim voltak. De csöndben maradtam.

Étel. Ennyit utoljára a Szervezet ideje alatt ettem. Volt bőven. Tömtem magamat, akkor is, ha nem volt étvágyam. Valaha táncos voltam, magasra tudtam ugrani. De most vánszorogtam. A zöld kabát egybeolvadt a Telep színeivel. A hegyimentők valószínűleg teljesen tanácstalanok lettek volna. Színes világ volt ez. Ebben hasonlított a magazinok világához. Feküdtem a hordók mögött, és zabáltam. Már nem gyötörtek a Černával kapcsolatos gondolatok. Néha láttam magunkat, ahogy szeretkezünk. Néha sikerült felidézniem bőre puhaságát. Nem izgatott, hogy a lábamon leesett két köröm, meg hogy hámlik a bőr a tenyeremen. Feküdtem, tele voltam, és amikor sütött a nap és amikor, egyre ritkábban, igazán meleg is volt, levetkőztem, és meztelenül kifeküdtem a napra. Ez is táplált.

Néha sétáltam. Bár nem kellett sehova se mennem, azért járkáltam, hogy mozogjak. A fejem nem fájt. Inni csak néha a tűznél ittam. Máshogy képtelen lettem volna elviselni azt a siránkozást és dicsekvést... Vannak emberek, akik rendkívül érdekesen beszélnek, egyszerre átkozódnak és kérnek segítséget. Itt majdnem mindenki így beszélt.

Feküdtem a hordók mögött és ezt láttam: a szél papírokat vitt, a régi sínek között egy kis vízerecske csillogott, egy széthasadt nejlonból törmelék hullott, két galamb egy darab szalámit csipkedett, aztán mindent sűrű sötét felhő takart el, és amikor továbbúszott, a madarak már eltűntek, és a papírok se szálltak már a levegőben. Hirtelen történt a dolog. És akkor megéreztem a csodát. Ámulat bénított le és töltött el. Ez történik? Ez van? És én tanúja lehetek? A bensőmben teljesen összekuporodtam, de a testem kifeszült. Abban a pillanatban semmit se vettem természetesnek. Itt van. Ilyen, amilyen. És én a része vagyok. Néha... néha még szép is, és szórakoztat. Ennyi elég.

Talán a kajától meg attól, hogy senki nem beszélt hozzám, ha nem akartam és nem mentem oda a tűzhöz, megerősödtem és nyugodtabb lettem. Későbbre halasztottam a dolgot. Az, hogy megölöm magam, ha nem öl meg előbb valaki más, az még mindig bennem volt. Sokszoros áruló voltam. Elvesztettem a törzsemet, az embereimet, és semmi nem kötött.

A tűznél, a csavargók és piások főleg a tűzbe beszéltek, néha egymásba fonódtak az elbeszélések, keresztezték egymást, mint a Telep csapásai. A pályaudvar beszéde volt ez, a nyelv csontváza. Nem hulladék. Valaki mindig nyomta a szöveget: Úgy megütöttem, öcsém, hogy

összeszarta magát, öcsém, meg a másikat is, öcsém, így, ecsetelte valaki, egy háború nélküli harcos a nyelv maradványaival odüsszeája romjait... szóval rámásztam, a csaj meg, öcsém, elfingta magát, mondtam is neki, te kurva, most szarsz vagy baszol... mondtam ennek, mondtam annak, elmentem, aszondom én neked...

Néha verekedtek is. Meglepődtem magamon. Aznap este Víziló egyfolytában szekált. Mér' vagy egyedül... buzi vagy? Ja. Undorító gennyzacskó vagy!, mondta nekem Víziló, és úgy tűnt, büszke a szidalmára, mer' ragyogva nézett végig a többiekén. Hagyjad, mondta neki Keselyű, tudod, hogy Jasuda úr nem szereti a perpatvart... az most nincs itt, mondta Víziló, és egy bottal belecsapott a tűzbe. Aztán kihúzta az ágat. Engem a tehénpásztorra emlékeztetett. Felvinnyogtam, már majdnem el is felejtettem. Szűköl, mint egy kutya... nem vagy te kutya, te bűzös csavargó. Te szaragyú... Víziló meglökött. Térddel a tűzbe estem, de fölálltam, és azt mondtam, jöttek belőlem a szavak, végig se gondolhattam őket... fogd be a pofád, vagy kinyírlak, mindegyikötöket darabokra hasítom, téged meg megnyúzlak és kiheréllek, te állat... belerúgtam, nem számított rá... Keselyű felállt... hirtelen mindent láttam, a tüzet és az árnyékokat, és aszondtam: Emberek, bocsássatok meg, aludtam, és ő fölébresztett... igen, macerált téged, láttam, mondta Keselyű... fogjatok kezet, legyetek megint' haverok... így is tettünk.

Ez a Keselyű istenként imádta Jasudát. Azóta nem láttam az öltönyös fura urat... és egyszer, amikor tiszteletlen megjegyzéseket tettem... Bot, aki valamivel fiatalabb volt nálam, és akinek az egyik lába egy félresikerült operációtól vagy mitől valamivel rövidebb volt, ezér' botra támaszkodott, innen a beceneve... szóval Bot odafordult hozzám és így szólt: Jobb lesz vigyáznod, mit mondasz, az öreg Jasudának dolgozik. Nem tudod, mi történhet veled, úgyhogy ne izélj! És..., félrevont, az öreg a viskójában a deszka mögött puskát tart, Jasuda megengedte neki, úgyhogy vigyázz. Egész komolyan vettem, amit mondott, utam során jó pár főnököt megismertem, és mindnek egyforma módszerei voltak, hogy engedelmességre kényszerítsenek bárkit, csak a környezet szerint különböznek, a legveszélyesebb állatok számára a hatalom a narkó... csakhogy másnap Keselyű mondta Botról ugyanazokat... inkább mindkettőnek hittem, és tartottam a pofámat. Végül is, ha úgy vesszük, ezek az emberek elég nagy valószínűséggel megmentették az életem, és csak úgy mellékesen csinálták, nem érezték szükségét, hogy beszéljenek róla. Ha nem vettek volna maguk közé, magától értetődően, szövegelés és kérdezősködés nélkül, valószínűleg az első napokban végem lett volna. És nem úgy, ahogy én akarom.

Bot megmutatta, hova nem szabad lépni. Erre a barnára inkább ne, mer' akkor a cipőtálpadnak annyi, és tócsába sose. Láttam egy öreglányt, aki beleesett... Bot megremegett... örültem, hogy nem az én öreganyám... a Telepen sok volt az öreg.

A gépek közt, a csontvázaik közt találtam egy nehéz vasrudat, elhúztam a hordók mögé... mindennap emelgettem. A tűző nappal egyfajta napirendet alakítottam ki. Csak az álmodozást nem zavartam semmivel, amikor előbuktak a képek, a szavak, a mondatok. Túl sokat ilyenkor nem mozogtam. Máskor viszont a képek ritmusa mozgásra kényszerített. Egyik nap még víz nélkül is maradtam.

Az agyamban ott volt a Spenótbár, ott mondtam el neki, ott volt a szerelmem, nem számít, ha kurva, nem számít, ha csak egy vájat egy szajha testében, csak legyen, legyen nekem, már megértettem, hogy ha innen felkerekedem, akkor csakis miatta, mert még mindig van remény... a képekben benne volt az összes vonatutam is, mentem valahova, fölöttem a hálóban csomagok, idegen csomagok ugráltak... és kiegészítettem az álmodozásaimat. Sok időmet elvették a magazinok. A világról belőlük tájékozódtam. Néha eltávolítottam belőlük a tisztátalanságokat, a különféle ocsmányságokat.

Az egyikben fotók voltak, valószínűleg valami filmből. Egy gyerek állt az egyik képen, trikóban, a trikón felirat: Give me freedom or give me death. Szemben a gyerekekkel egy tank. Két méterre voltak egymástól, nézték egymást. A környéken valamilyen pagodák sárkányfiókákkal, egy tér, Ázsiában lehetett. Abból, ahogy a tank nyomult előre, egyértelmű volt, hogy a legénység eldöntötte, a gyerek a másodikat kapja. Egy pillanatra megragadott a kép. De csak film, legyintettem.

A reklámok meg a fotók beindították az agyam... még az első találkozásom is eszembe jutott Mickával, a Tchibo kávéházban, tudom, hogy aznap az ismerőseimmel egy csomó szokványos dolog történt. Mint mindig. Még egy gyakorlatot bevezettem, konzervekbe tettem a szavakat és mondatokat, különbözőképpen egymás alá írtam őket. Néha összefüggték. De nem ez volt a lényeg, hanem az, hogy így volt anyagom az álmokhoz, már nem kellett az emlékezetemben kutatnom... a pincében, most megvolt minden papíron.

Teleírtam az újságok üres oldalait, azokat, amiken nem voltak fotók. Ezeken általában csak a szerkesztőség meg a nevek vannak. Ez tetszett, úgy nézett ki, mintha a szerzők neve lenne a lényeg. Egy tollért odaadtam Botnak a Miki egeres pólómat, azt a misszióst. Ott mindig bőven akadt cucc. Botnak tetszett ez a Miki eger. A tollon valami balerina volt, táncosnő, ha mozgattam a tollat, fölcúszott a szoknyája... Bot azt mondta, hogy erre verte a farkát, csak már ráunt a csajra. Miután talált valami pornót, el is cserélte velem.

Írás közben sokat gondoltam a nővéremre meg a padlásra. Ez az én Tüzes Vízem, mondtam magamnak, amikor az írással fékeztem az időt, és csak az enyém volt, olyan volt, mint a drog.

Próbáltam megnevezni, mi is fontos nekem. Azt hittem, hogy így majd több ilyen lesz. Még ha csak az emlékezetemben is. Az, amit elvesztettem. Mer' semmi más nem éltet. Nem éreztem helyénvalónak kitérni a brutalitás és az éhség elől.

Hé, Bog, ez az én... ott van a vattakabátom zsebében. Bog, neked sárga szél kell, meg emberek, akik olyanok, amilyenek, galambok, akik csipkedik a húst, tied Jasuda meg a vermek, a hideg eső meg a szögesdrót, biztos csak így tud forogni a föld, rendben, nekem itt vannak az időgránátjaim, csak az én fejemet tépik le. Ilyen történeteket raktam a zsebembe:

Régi szavak

A férfi ma az álma alatt alszik nem bírja már. Fél
a teherautó kerekeitől, a kavicsrakásoktól a betegség késétől.

De benne van nála van

együtt vannak védekezni fognak.

Erős érzések. És a férfi a krematóriumban levő
nagyapáiért is harcol az arénában.

A B. a rámpára rángatta őket.

És hogy hogy történt ez velük? Nem voltak elég erősek?

Legyen az én hun az Ördög gyilkosa
gondolja.

Néha aztán felkönyököl a nővére

és aszondja: Te már fényes nappal van!

És az van. Nappal van véget ért az éjszaka. Ez az
amit mindenki lát.

Egy nap az emberekkel mint mindig

és ha nyár van

hát nő valami. De január van

és még mindig a kurváknak
az a koszos utcája. Meg az üzleté. Más most nincs itt semmi.
És lehet hogy éjjel az egész város átváltozik neked
mint egy belövéstől lenullázott agy.
A férfi a biztonság kedvéért újra és sebesen
tanulja a szerelem régi szavait.

Tüzes Víz

Nővérem a Tüzes Víz
aszondom neki: szerelmem
aszondja nekem: drága
és aszondjuk egymásnak: szeretlek.
És isszuk a Tüzes Vizet.
Ma a hold megvéd a veszélytől
a nővérem fejénél.
Úszni fogok a vízben
a tűz erejében míg reggel fel nem kelek
és el nem indulok
a legfelső emeletről vakon a sötét folyosón.
Nővérem a Tüzes Víz
kócos a haja és reggel aszondja: irány a munka
asziszem: annyit veszek amennyit akarok és annyit adok amennyit tudok
és aszondjuk egymásnak: szeretlek.
Perzsel a hold és a Tüzes Víz éjszakájában vagyunk mi ketten
bőr a bőrön. És minden
fontos. Igen nővérem. Most az éjszakában.
Mellettem vagy álmodba
és utána. A légzés hangjai és a köröm érintései
az agy és a vér ritmusában. Te.
Gyere. Még közelebb. Te Tüzes Víz.

„Távozzatok békében”

mondta az a taláros főnről a tömegnek
a karácsonyi népnek.
Most minden éjjel láthatlak.
Szavakat láttam: Szabadság vagy halál
kitaláltam őket. Nővérek.
Amikor lépcsőn lépdelt fel hozzám a Szellem
bélgörcsöm volt
épp lefele a liftben.
Végtelenül ledöbbent
testvérem
az élet.
Te - megmondom
és ábécé az életem. Nem csinálok semmit
szervezem a szóanyagot
már csak ahogy a sejtjeim mondják.

Megperzselt agy.
A maffiám.
Aszondtam: szabadság vagy halál.
Akartam és kerestem. És most már tudom hogy nővérek.
Velük alszom. Egy lakásban. Egy ilyen kisebb
szobában.

Ott van

Felvágom a hátam
hogyan tudjam én vagyok az.
Ha fáj nem színész
aki járását tapasszal javítja.
A rakparton fák álltak
a koronájuk nedvességet rejtett
most egy lyuk van a helyükön.
Ez még mindig ugyanaz a város ugyanazok a falak
ugyanazok az utcák az én területem? Azt mondanám
neki magamnak a gyerekek Szia Minden jót Jó éjszakát
elmennék mellette ahogy ott áll
kulccsal a nyakában elrongyolt pulcsiban
a kutyusával? Hazavezetném? Vagy
még mindig ott van ez a poronty?
És kerülgetik a gyalogosok mindenféle emberek? Pofák? Igen.
Még mindig ott áll és egyedül van. Eltévedt. A lábát még mindig
ugyanaz az egy ördögi aszfaltkocka égeti.

A városba

Az álmatlanság éjszakájában
a sötétben néha tekintetek úsznak
itt-ott előbukkan egy arc
valakié akit ismertél.
Aztán eltűnik mind az első villamossal.
Minden bolond ismeri ezt.
Szóval ma éjjel megin' ebben a csehekkal
teli házban az ő a mi
saját valós államunkban.
Valószínűleg a bombázásnál jobb ez
biztosan.
Aludnod nem kell meghalnod igen mondd magadnak mondja ő neked halkán
bele az agyadba. De még ez se biztos.
Lassan vonul az árny a falakon és már órák óta
ott a hold. Olyan ez mint az előző életek.
Ha bemennél a városba
érezned a szilánkokban.
Meg lehet csípni.
Itt-ott a szélben
megnyikordul a hamvveder mintha élne.

Egy másik történet

Éreztem

a jövő valamiféle csikorgását
és arcodban az arcomat a szerelmet.

A sors a súlyát. Az élet hullámai
igazi boldogság stb.

A B.o.g. segítségével
még az idén viszonylag ügyes kereskedő lesz belőlem
használt kocsikkal üzletelek majd
gyorsakkal mint a sas
mint a disznó
mint valaki más.

Valamiből élni kell az embernek
ha akar.

Én is valaki más vagyok.

Kézhajlatodba hajtottam fejemet
kicsit nagy volt de az enyém volt.

Aztán találkoztam a hasonmásommal végigmondta
a mondataimat a város izzott meghalt neked a B. a bátyád
elment és a feleségemet 7.00-kor a nap
tűzvédelmi gyakorlaton érte a hangok összhangban
a pokoli együttes
mindenkinek egyforma szépen játszott és a fontos találkozó
a Tchibo kávéházban 14.00-kor volt
de ez már egy másik történet.

Én, vagyis magamnak és B. és védelem

Számomra B.-gá változott

Bognak hívom hé te Bog és a szívre és a bőrre gondolok.

Valaki csak úgy csókolózott simogatott nem gondolt semmire
és valaki egyedül ment a hullákkal teli alagútba

már csak a B. van nekem

és vannak szavak amik csöppet se szépek.

Az álmok iszonyatosak lehetnek valaki ordít és ott van

a bajonett álmában és valaki a saját életét éli és az teljesen az övé.

Valamit figyelsz a szemeddel és megtudsz

a többiektől valamit

már le van írva. Világos.

Kicsit el kell hinned az egészet.

Hogy el ne veszítsd magad

téged a védtelent nagy kutyák

meg ne támadjanak

rajtad egy kerék át ne menjen

el ne kapjon a fekete özvegy a disznó otthon

a világ végén a sötétben.

Reggel, folyton

A hősöm ez az alak
megöltem egy patkányt megöltem egy embert na és más időben
máshol feküdt a tengersivatag strand homokjában
egy meztelen nővel.
A fickó nevet
aztán valaki megbocsát neki
talán
többet vesztettünk és egyáltalán itt van a Bog?
Most? Reggel jutott az eszébe és a bíróságra gondolt.
Arra amelyik szüntelenül ülészik az első másodperctől
az első sejtől a Föld első reggelétől
hát biztos gondolta és a tükröt nézte
amikor borotválkozott azzal az ócska
kossal és rozsdával örökre összeszart
villanyborotvával meg zsilettel.

Úton

Két kismadár ült az ágakon
olyan volt mint az őskorban.
Még a vér is ugyanúgy néz ki
talán csak sűrűbb volt régen. A drótkalitkában a fej fölött
a villanykörténél vonaglanak a csomagok.
Fönt a pókháló alatt.
Ez volt az agyamban.
A csarnokban újságot rölapot virágot kínáltak
konyhai cuccot rongyot prostit és én az utastársak közt
fölismertem az ördögöt egy férfit aki ölni akar és egy férfit
aki megy és nem tudja hova és nem lehetett elrejtőzni
a szemétkosarak közé és a bodzabokorba se.
Talán lassan elkezdtem szeretni a pókot tudtam már:
neki fontos valami.
Akkor a spenótos pizza fölött a bárban elmondtam
a világ leggyönyörűbb nőjének a legbensőbb dolgokat mindent
és az erecske az agyamban a világmindenséggel összekötő kapocs
majdnem elrepedt.
Ő csak mosolygott tudta milyen az élet
és hogy mit tesz: ez van.
A falakon énekesek színészek bokszolók képei lógtak
párat ismertünk.
Kicsit mosolyogtunk a ragyogás fényt öntött az arcokra
és kint mentek az emberek.
Ha megfordítanám a tenyerem tele lenne fénnel
de erre nem volt szükség.
Megfogtam a csípőjét és gyöngéd voltam.
Megérintettük egymást. Kimondtam magamból a legrosszabbat

aztán arcokat vágtam kifele. Ott ahol álltunk.
Minden üveg mögött volt. És titokzatos.

Bármikor

Bármelyik következő mozdulatával
eltörölhet színházat és színészeket a Bog.
Vagy hagyja őket színeikben
tekergőzni mászni mászkálni
hagyja őket beszélni. Otthon. A többiekkel együtt.
Egy szobában falakkal. Lesz benne levegő.
Lesz ott valami szerelem nő majd mint egy növény.

Így kevertem a régi és az új szavakat. Volt, amit komolyan gondoltam, úgyhogy további szavakba bújttattam. Mindegyik ugyanarról szólt. Kezdtém megtalálni a holmijaimat is, rájöttem, hogy a villanyborotvám például biztos a Városi Raktárban van. Pár papíromat elvesztettem.

És azon az éjjelen, amikor leírtam a növény szót, ordítást hallottam. A tűztől jött. Aztán nyüsztés meg kiabálás hallatszott... nem akart abbamaradni. Fájdalmában jajgatott valaki. A szél folyton az én irányomba fújt. Aszított, verekedés tört ki. Nem mentem oda, a hordók mögött töltöttem a napot, elbújtam a cuccaim között. És másnap éjjel megin' hallottam. Az ordítást. Aztán a nyöszörgést. Egy ember ordított. Nem segítséget kért. Nyüsztett. Aztán hirtelen elhallgatott. És... halk papírzörgést hallottam, pár lépésre az odúmtól... valami mozgott, apró, halk lépéseket hallottam. Tudtam, hogy kint van, és hogy néz. Énfelém néz. Nem mozdultam. Aztán elment.

Reggel elmentem Keselyűhöz. Ott volt, az öreglánya is meg még valaki... de... darabokra voltak szaggatva... körben a nejlonok csupa véresek voltak. Hánynom kellett, kétrét görnyedve odébb botorkáltam. Aztán visszamentem, de a tekintetemmel kerültem a hullákat... meg a legyeket... sejtettem, hol lehet.

Hátul a viskójukban letéptem a deszkákat. Ott volt. Egy jó öreg AK 3-as, nehéz fogású, de főleg az akkori iszonyatban... elegánsan hatott. Így ni, mondtam magamnak... megin' sínen vagy.

Ami történt velük, az maga volt a rettenet. Láttam Róka törzsének egy darabját, tele volt apró lukakkal. Akik végeztek velük, előbb megkínózták őket. Azér' volt az a kiáltozás. Kik ezek a szörnyetegek... hogy vonjam be őket a döbbenetembe, ha ezt tehetik... Bog, tudom, ismerem az útjaidat és csapdáidat... tudom, mi a tét. Életben maradok, ha megy. Már nem akartam megölni magamat, már nem álmodoztam róla. Most nem, mer' most jött valaki utánam. Kivételesen valaki más, mint én.

Amikor sötétedett, féltem. Vonultak valakik. Csak egy csapat kölyök. A kölykök ugyan kicsik, de ha sokan vannak... Keselyű mesélte, hogy néha felgyújtják a csavargókat. Lelocsolják őket benzinnel, és odadobnak egy gyufát, ezzel szórakoznak. Azt mondta, hogy a Jasuda előtti időkben sztalingok is jártak a Telepre, és ők is ezt csinálták az emberekkel. Azt mondták, hogy a várost tisztítják vagy mi... párszor ő is rejtőzködött előlük. Reméltem, hogy amikor a kölykök elindulnak a sinkanzennel, Ő majd a javukra írja, hogy főleg azér' csinálták, hogy megismerjék, hogy megtudják... szaglászta a halált, tudniuk kellett, hogy valóban létezik. A sztalingok nem, azoknak az a kibaszott ideológiájuk volt vagy mi a szar, küldetésük. Persze ez az áldozatnak tökmindegy volt.

Célba vettem egy bandát, a hordók közt dugtam ki a puskát. A vezetőjüknek egyik oldalon fel volt nyírva a haja. A másik oldalon kékre volt festve, és a válláig ért. Elöl ment, botra támaszkodott. Két kölyök a rakásokhoz szaladt, és néztek. Elég ügyesen ugráltak, ismerték a terepet. A többiek sorban mentek egymás után. Mindegyiknek volt valami a kezében. Úgy voltak felöltözve, mint a kölykök általában. Fönt is valami, lent is, bármi, a lényeg a gyors cipő volt. Nem jöttek oda hozzám. Lehet, hogy az utolsó eső miatt elvesztették a csapásukat, és most keresték. A szél odahozta hozzám az utolsó kettő egy mondatát: Jó, hogy elhúzzunk innen a francba. Eltűntek a kupacok mögött.

Éjszaka megin' ordításokat hallottam. A távolból. Reggel elmentem vízért. Útközben végig féltem, hogy valami testbe botlok. A kútnál egy öregember volt. Örült, hogy szót válthat valakivel. Csak a Szörnyetegről beszélt. Mások is jöttek. Mindenki erről beszélt. Lehúzzuk a redőnyt, jelentette ki egy himlőhelyes arcú fickó. A kurva sztalingok csinálják, ki akarnak hajtani minket. Ugyan már, mondta egy nő kék férfiköntösben, ez valami új, innen jön, beszéltek velem az újságírók, ők mondták. Azok meg már csak tudják! Igazi nagymenők... benne leszek az újságban. Még a tévé is érdeklődik! Többen úgy döntöttek, hogy továbbállnak innen, mer' jó ideje nem bukkantak már föl Jasuda teherautói. Amikor visszafele mentem, összehaláloztam Vízilóval. Heló!, mondtam a havernak, előreszegezett állal mondtam ezt... de nem volt benne gyűlölet. Aszondta, hogy csatlakozzak a bandájukhoz, mer' itt vége mindennek... mi történik, Víziló, valami gyilkos tombol itt, meglessük... Nem, valami fura dolog ez, láttad Keselyűt. Ja, sajnálom. Sokat segített. És Bottal mi van? Velünk jön, gyere te is... Hova mentek? A pályaudvarra. Ott már voltam. Nem tudom, mér' maradtam. Éjszaka kihúztam az AK-t, és örködtem... aztán halk lépteket hallottam, felém jöttek, elkezdett folyni rólam a víz... aztán elmentek mellettem a léptek, a szívem megkönnyebbülten ugrott egyet... de aztán megin' megindultak felém, és rájöttem, hogy nincs egy szál töltényem se. Úgy fogtam a puskát, mint egy husángot, és vártam.

Jó napot, szólalt meg egy hang. Halk és kedves. Kinéztem. Egy gyerek volt. Egy rövidgatyás kisfiú állt ott, és mosolygott. És a szeme... ragyogott... tudtam, ki ő.

Emlékszel rám, Potok? Bácsi. A fiú a tornacipője hegyével belerúgott az egyik hordóba.

Bejöhetek, meglátogathatlak? A házikódban.

Lüktetett a halántékom. Nem volt felőle kétségem, hogy ő a Szörnyeteg, ez ő, ez a démon...

Meg akarsz ölni?, hebegtem.

Még meggondolom, Potok. Szépen megbeszéljük, jó?

A hangja is gyerekhang volt. Már bent állt. A fény, ami a szeméből jött, bevilágította az odúmat, a hordók is... ezüstösen csillogtak.

Te... szakadt ki belőlem, te a kútból vagy, a kis Kučera.

Igen, mondta, és lehajtott a fejét. Rövidre nyírt hajú, alacsony kis kölyök volt, rövidgatyában, trikóban meg tornacsukában. A lábán fehér zokni, zsebre tett kézzel állt.

És tudod, mit láttam ott a kútban? Tudod, mit láttunk ott mind?

Nem.

Szenvedést, tudod? Azt mutattak nekünk. És megfoghattuk, egy kicsit benne lehattunk. Csak picit. De mind egyedül voltunk, és vért izzadtunk. Vért. Érted? Én is és a nagylányok is, a nagymama is. Nem tudom, mér' mi. Te nem tudod? És féltünk, hogy velünk is megcsinálja valaki az egészet. Azt, amit azokkal csináltak, akiket néznünk kellett. Mer' csak ott lenn

láttuk, hogy mit lehet. Hogy mit tehet bárki. Hogy mi minden lehetséges. És mind magányosan álltunk, és már nem voltunk emberek. Átváltozunk, tudod? Tudod, mivé, Potok bácsi, tudod, mivé?, nyafogta a fiú.

Mit akarsz tőlem?

Azt akarom, hogy segíts.

Keresztet vetettem. A fiú elmosolyodott. Elmosolyodott az a ragyogó szeme is. Megérintettem a Madonnát a mellkasomon, a fiú bólintott.

Azér' vagyok itt. Tudod, nagyon gonosz dolgokat kellett csinálnom.

Kidugta nyelve hegyét, megnyalta a száját, és rám kacsintott, aztán lábujjhegyre állt, és kinyújtózott... közelebb lépett hozzám. Félttem, hogy meg akar érinteni.

Csak egy kisfiú vagyok, tudod?, mondta. És sokáig már nem bírom. Túl sok ez. Az ilyen kisfiúknak, ha nincs apukájuk... ekkor megin' rám kacsintott... sem anyukájuk, akkor gyorsan elfáradnak. Tudod?

Csak nyeltem egyet.

Tudod, azt akarom, hogy csinálj valamit... velem, még közelebb jött... csak egy elveszett kisfiú vagyok, mondta az Ördög, és jó időbe telt, mire megtaláltalak. Kérdezősködnöm kellett az emberektől, elnevette magát, és lábujjhegyen hintázott, de most itt vagyok, most megtaláltalak. Hunyorgott, és a ragyogásban, ami a szeméből jött, teljesen fehérek voltak a pillái... állt és bámult rám... és megdöbbenve vettem észre, hogy kiegyenesedve állok a rongybarlangomban, volt elég hely, és a falak mintha megnőttek volna, hideg áradt belőlük, követ és fát láttam, hideget... és rothadást éreztem... igen, mondta a fiú, az, akit Keselyűnek hívtál, félt a patkányoktól, úgyhogy rászabadítottam a patkányokat... egy másik meg a zsaruktól félt, úgyhogy mutattam neki egyet, na, ők már a pokolban vannak, és te? Te mitől félsz a legjobban? Na, tudod?... egy kriptában álltunk, és a ravatalon egy kis fehér koporsó feküdt, ez nem az enyém, villant át rajtam... nem, nem a tied, mondta a fiú, ez az enyém, már nyugalmat akarok... meg kell tenned, mondta az Ördög, fiatal gyerekestem már fáradt, szörnyű volt ezeket a dolgokat csinálni.

Mi?, hebegtem, és a hangom olyan volt, mintha a földön heverő zsákokból jött volna.

Lelősz, mondta a fiú. Azzal, ami a kezeden van. És ami a legdrágább neked. Miután megcsináltad, meg fogod tudni magad védeni. Örökké. Holnap jövök. És ha nem lennél kész, akkor még ebben az alakban kéne maradnom a világon... és az neked nagyon fájna. Na, szia, Potok bácsi. A fiú kiment a hordókból épített kunyhóból. Nem lehetett hallani.

Nem tudtam aludni. Ez nem álom volt, ez bizony nem. Mivel kell csinálnom... azzal, ami még értékes nekem, aztán meg fogom tudni védeni magamat... biztos eljön, ragyogni fog, akik a kútból jöttek, azoknak mindnek így ragyogott a szeme. Aztán megértettem, mire gondolt.

Másnap találkoztam pár emberrel. Azt mondták, hogy ők nem mennek el, hogy maradnak végig, de éjszaka egy újabb széttépett testet találtak... az egyik erősködött, hogy ki kell hívni a zsarukat... de hát azok kisöppörnének innen... ugyan, mosolygott a fickó, kihívjuk őket, ez meg itt fölfalja őket... hehe, körbejártak az üvegek.

A formát hozzá az autórongsok közt találtam meg, talán egy csapágy valamije lehetett. Nem búcsúztam el a Madonnától, csak megkocogtattam, mint már ezerszer... a nagyapáimat, mindet megvédte, de most már más a világ, és küzdenem kell... Szétolvastottam, egész jó kis golyó lett belőle... asziszem, tudom, ki segített, a tűz az ezüstről a fekete bevonatot is leszedte,

aztán még simára csiszoltam a felületet... és forgattam az ezüstgolyót a kezemben... egész szép volt... felálltam... hosszú idő után egy kicsit táncolnom kellett, csak a könyökömmel meg a lábammal táncoltam... aztán üvöltöttem, komolyan... és ahogy még a seregben tanultam, szétkaptam az AK-t, aztán megin' összeraktam... aztán vártam, elszívtam pár cigit.

Telihold volt. Néha megremegtem, néha csak vigyorogtam. És ha megteszem, visszatérek az emberek közé? Megin' kedves arcom lesz, alatta vigyorral, vagy épp fordítva, vagy mindkettő egyszerre? És talán... Černá, te tudod, akárhol vagy is. Talán jól vagy.

Ott állt előttem a fiú.

Figyelj, te nagy ember, eltörtem a térdem, nyafogott, kidobóst játszottunk...

Nem mozdultam.

Felkészültél?, kérdezte az Ördög.

Igen.

Tegnap... nevetséges... az egyik fickó a teherkocsiktól félt, úgyhogy autóvá változtattam, csak lesett... széttéptem. Fájt neki. Félsz?

Igen.

Akkor nézz ide, mondta az Ördög.

És a fiú elkezdett fintorogni, vigyorgott, nevetett, beszívta az arcát... ami olyan volt, mintha tűzön ment volna át, úgy változott, mint valami oldatban, de a szeme ragyogott, az az ezüst ragyogás szinte tapintható volt, aztán... tréningben volt, még mindig kis tacsó, mégis egy másik kiskölyök csíkos pólóban, elgondolkozva állt és bámult rám... a lábán focicipő, a nyakában meg...

Ne, mondtam.

Szőke volt, sovány, a könyöke lehorzsolva, mint általában a kisfiúknak, a nyakában meg vékony vágás egy madzagtól, a madzagon pedig...

Ezt nem akarom. Mondtam, és a földre ejtettem a puskát.

Mer' az a kulcs... azt én ismertem, ezerszer nyitottam vele a lakásajtót, és ott volt az előszoba, benne apám zsákja a madáreledellel, ettől a zsáktól féltem... féltem, hogy a Félszemű van benne a kalózos filmből, féltem, hogy elkap, ezerszer sipirceltem el mellette a konyhába...

Haza akarok menni, nyafogott a fiú.

Kék szeme volt, kicsit bandzsított, felismertem, felismertem magamat, emlékszem... emlékszem az összes akkori tükörré...

Hol vagyok? Engedjenek haza. Nem akarok itt lenni, mondta a fiú.

Fölemeltem a puskát.

Fölemeltem a puskát, és a halántékához szorítottam a csövét, összeszorítottam a fogam, és meghúztam a ravaszt... eldördült... a fiú hanyatt esett, a fejéből csurgott a vér, a golyó szét-roncsolta az arcát... összegörnyedt a teste, még pislogott egy darabig, aztán lehunyta a szemét, és annyi volt.

Megcsináltad, sziszegte egy hang. Szabad vagy.

Tudom, kiáltottam fel, a sarkamon ültem, a fegyver az ölemben, a cső még meleg volt... megin' ringatóznom kellett, csak a fejemet ingattam... ide-oda... ide-oda... a sziszegő hang

valószínűleg belőlem jött. Nem tudom, mondott-e valamit, amit meg kellett volna jegyeznem. Aminek volt értelme.

Tudtam, hova menjek. Minél hamarabb. Amikor reggel magamhoz tértem, minden csupa dér volt. Hogyhogy, még ősz sincs, az ősz szerettem, bár az őszi dolgok néha rendesen megkavartak... kicsit meg kellett mozgatni a tagjaimat, magamra vettem az összes cuccomat. Megfogtam a puskát, és behajítottam az egyik bugyogó lyukba. Aztán elindultam. Pár óra alatt átértem a Telepen. Már ismertem az utakat.

Az utcán megfordultak utánam, be voltam bugyolálva, vattakabát, sídzségi... szedtem is a lábam rendesen. Aztán rájöttem, hogy biztos baromi büdös lehetek. Ahhoz képest, ahogy a Telepen vánszorogtam, most gyorsan mentem. Mer' volt is mér'. Lehet, hogy már így is elkéstem.

A tábla még mindig ott volt, bár már kicsit megrozsdásodott. Az erkélyt pedig drótháló védte. Becsöngettem, és a drót mögött azonnal megjelent egy fej. Megismertem, de ő engem szerintem nem.

Nyisd ki. Állati hideg van itt kinn.

A küldönc tetszik lenni?

Mi? Potok vagyok.

Mi? A fej eltűnt.

Kis idő múlva kinyílt az ajtó, fotocellás lehetett. Bevágtam magam mögött. A... korridoron álltam. A régi folyosó eltűnt. Elöttem egy képernyő, rajta meg én. Aztán kinyílt még egy ajtó, bementem rajta... és egy kalitkába kerültem. Eh, ne hülyéskedjete már... aztán még ketten jöttek. Őket nem ismertem, vagy nagyon megnöttek... hol van Montek?, kérdeztem. Az egyik befogta az orrát, és a kezével mutatta, hogy menjek... Montek, mit játszotok ti itten... de rögtön be is fogtam a számat. Nyakigláb lett belőle. Aha... maga, te... Potok bácsi vagy, a volt főnök. Nem ismertelek meg rögtön. Hogyhogy bácsi... furán hangzott ez a szó a szájából, már nagy volt... Stejn és a doboz... és a többi bácsi... valahol biztos vannak, Montek, de nekem mindenképpen beszélnem kell az apáddal... előkerültek a nővéreid... igen, mondta, és abból, ahogy mondta, rájöttem, hogy valami már történt... hol vannak? Apánál, már egy hete ott vannak, mondta Montek, és le nem vette volna rólam a szemét... igen, ott van velük, és pont ezér' vagyunk gondban, igen, mondta mögöttem az egyik gyerek... apa olyan, mintha beteg volna, azt mondta, hogy nem szabad bemennünk hozzá... Asszem, Montek, én tudom, miről van szó, beszélnem kell vele... Gyrosnak hívnak, mondta a kettő közül az egyik, már nem emlékszik rám, kicsi voltam még, mi történt magával, Potok úr... arra jöttem rá, hogy a pincérekén meg a taxisokon kívül most először uraz valaki... a régi bizniszen kívül, ez rendesen ledöbrentett... nyilván eléggé megöregedtem meg lepattantam... megmosakodhatok nálatok? De előbb eresszete az apátokhoz... Esetleg, esetleg, mondta Montek elgondolkozva, de nem akarnál inkább előbb fürödni? Nincs idő, kibírja az apád azt a kis szagot... Montek beleegyezett... és elindult velem lefele, mindenütt vasajtók voltak, és miközben egymás után nyitotta őket, mesélt: Pár tesóm elment, de így is elegen vagyunk, aszíttem, hogy Vondáčekéktől jössz, miattuk olyan itt minden, mint valami erődben... azt állítják, hogy nekik is kárpótlási joguk van... a boncteremre, Vondráčekék, ők is régi prágai famiglia... perben állunk velük... az egyik ajtónál megállt. Apa nem akar látni engem, mondta furán... egyikünket se, de te azér' próbáld meg... várd meg, amíg elmegyek, mindent zárnom kell, apa megparancsolta... majd dörömbölj... Montek, és a lányok benn vannak? Amint előkerültek, rögtön bevitte őket... akkor én megyek, lassan ment, és a válla fölött nézett vissza rám.

Csak akkor kezdtem dörömbölni, amikor bezárta az ajtót. És visszamenni már nem lehetett. Két vasajtó közt voltam, egy sötét folyosón. Az utolsó ajtó fölött csak egy kis hideg fény pislákolt. Olyan az egész, mint valami bunker... megremegtem, és újból dörömböltem.

Doktor! Én vagyok az, Potok! Eljött hozzám... a kis Kučera... a kútból. Ha meg csak ti vagytok bent, lányok, nyissátok ki, nekem már minden mindegy... Doktor...

Kinyílt az ajtó, nem tudom, hogyan, és ő egy fotelban ült a sarokban. Mindenütt kádak, bonckések meg lombikok voltak, valahol víz forrt...

Látlak. Mondta.

Tudtam, mér' ment el olyan gyorsan Montek. Ez nem az öreg Hradil Doktor, az eszes mohikán fenevad hangja volt... most maga a fenevad beszélt... fölállt, belenéztem ezüstszelei matt fényébe.

A torkomhoz nyúltam.

Lehúzta a nyakáról a madzagot a bonckéssel, és elém hajította az asztalkára.

Mindent tudok, rikácsolta a hang. Jó, hogy eljöttél. És ne félj. Velem még nincs az, ami velük... de lesz. Közeledik.

Mi van a lányaiddal?

Az egyik kádra mutatott.

Rögtön láttam, elvégre az apjuk vagyok... kicsináltam őket. Különben megölték volna a többi gyerekeimet.

A nyekergő hang... most megtört. Vagy csak úgy tűnt. Leült.

Nem tudom, milyen erő vezet téged, Potok cimbora, egyébként állati szarul nézel ki, mint valami madárijesztő, de időben jössz. Igyekeztem... tudom, hogy valamelyik fiamnak meg kell csinálnia. Próbáltam, de nem tudom megmondani nekik. Bezárkóztam ide, hogy ne tudjak semmit se csinálni velük, tudod, mér'... de most már érzem, hogy valami ajtó, legyintett. Ezt vidd föl, kocogtatta meg az ezüst bonckést... egyiküknek ide kell jönnie, ma éjjel. Mondd meg neki, mit kell csinálnia. Tudom, mi történt Kučerával, kapcsolatban vannak... voltak. A fiúk elintézik, el kell magyaráznod nekik. Nem tudod, milyen kedvesek voltak ezek a lányaim. Senki se tudja. Senki nem is fogja már tudni. Máriának és Annának hívták őket. Bájos lányok voltak... kedvesek. Nem tudom, mér' történt az egész.

Megfogtam a bonckést, és óvatosan a zsebembe dugtam.

Várjál, mondta a Doktor. Nézd meg ezt.

Az asztalon egy lombik állt. Benne átlátszó folyadék. A felszíne remegett. Ezt a sima üvegfalon keresztül láttam. A szag egészen hozzám elért. Megmozdultam. Áradt belőle a szag, és én farkaséhes lettem. Meg akartam fogni a lombikot, a kezembe akartam szorítani. Tudtam, hogy ez az, amit akarok. Az asztalnál álltam. Végighasított a Doktor keze a levegőn, és az üveg ripityára tört a falon.

Igen. Ez az, mondta a doktor. Végül csak sikerült. Valószínűleg te vagy az egyetlen, aki látta az Elixírt. A mai időben.

Az Elixírt? De hát...

Ez a valódi. De... ebből készül. Benne vannak. Nagyon akartad, mi?

Ez erős volt.

Újra magamba szippantottam a szagot. Szívódott fel a falak nedvességébe.

Most menj, és mondd meg nekik.

Hát, jó, Doki, értem. Megmondom nekik, hogy hogy csinálják. És borzasztóan sajnálom. Mindent. Szia. Megyek.

Mondd meg nekik... hogy egyezzenek meg valahogy Vondráčekékkel, legyen vége. Ez az akaratom.

Ha most üzened, megcsinálják.

Lehet. Várj egy kicsit... melyikük lesz?

Montek.

Montek! Pont a legkedvesebb fiam... mér' épp ő...

Egyedül őt ismerem. Doktor, biztos ismered azt a régi zsidó viccet. Miért én?

Miért ne? Mondta a doktor. De összekevered, ez a régi Orvosi kópéságokból van... ezt a beteg kérdezi, ha, na de mindegy.

Biztos. Hát akkor addig is.

Rendben, addig is.

Egyáltalán nem siettem. Előbb megmondtam Monteknek, hogy igen, akkor megfürdök. Bemásztam a kádba, és rögtön elaludtam. Megrázta a vállamat, hideg volt a víz. Hány óra? Még volt idő... Montek hozott valamit az egyik bátyja ruhái közül... a te cuccaidat elégettük... kicsit meghökkentem... most már mindegy, mondtam... volt benne pár papír, azokat kivettem, a lányok elolvasták... És?, kérdeztem kíváncsian... Hát, Montek elvörösödött, páran mondták, hogy jó, csak így tovább... páran meg, Montek elfordult... Mi? Mit mondtak?! Hát, nevettek. Ideadta a papírokat, de én a kádban voltam, vizesek lettek a versek, a padlóra dobtam őket... Montek odaadogatta a ruhákat... Tessék, farmer, fekete... cipzáras vagy gombos? Gombos, mondta Montek... Valami ing, zöld selyem... második világháborús ejtőernyőből, hívta fel a figyelmemet Montek... bólintottam... pólója csak betmenes volt, de nem baj... magas szárú bőrcipő... ez a legidősebb bátyámé, Davidé... mi, hogy hívják... hát Davidnak, a mohikánokkal maradt... aha... sapkát kérsz, sárga... véletlenül se!... van itt egy sötétzöld... az jöhet! Aztán még egy jó kis kabát meg egy öv. Felöltöztem. A Telepen átéltek után a lelkem mélyén új embernek kezdtem tartani magamat. Most már kicsit kezdesz hasonlítani a régi Potokra, mondta Montek.

Aztán odaadtam neki a bonckést. Megmondtam neki. Hogy mit kell csinálnia. Magára hagytam.

A konyhában eszembe jutott, hogy nem lenne rossz maradni még valamennyit... már csak a nyelv miatt is, az utolsó két megállóhelyemen elszoktam a folyamatos beszédetől... és pár kifejezés itt a lányok közt egyáltalán nem volt illő... együtt éreztem Montekkel, de talán csak amiatt, amit átéltem... nyugalom volt bennem, valamiféle fatalizmus... a lányok a tűz fölé hajoltak, bárányt sütöttek... szűrni kezdett a szívem, te, Černá, hol vagy, nem bírtam elviselni a mozdulatot, ahogy az egyik lány meghajlott, egy fazekat hozott, felkeltem... a folyosókon Montek vezetett végig, amikor először hallotta, sokkolta a dolog, de most nyugodt volt... a korához képest elég sok minden ment keresztül, és a doboz dolgait is ismerte, és a régi kérdésre egyedül is tudta a választ... becsukta mögöttem az ajtót.

Megin' elindultam valahova... elindultam, nem kellett eszeveszetten menekülnöm, villámgyorsan lelépnem, lázas sietséggel elhúznom... mentem, és előttem volt a város. Kicsit még

végig is tapogattam magamat... a ruhámat, a Madonna nélkül mentem, és a fogam közt azt sziszegtem, Černához megyek, megyek hozzád, kedves... mer' ha halott vagy, akkor valahogy átvészelem az időmet nélküled... a nőről álmodva... aztán találkozunk, az örökkévalóságban. Máshogy nem lehet. Mentem, és még az embereket se kerültem ki, és annak szükségét se éreztem, hogy nekimenjek valakinek, mentem... és akkor megláttam a követ.

Ez a kő megszólított. Nem mintha hallottam volna bármit is, nem mintha halottam volna a kő beszédét. Csak semmi miszticizmus. Egyszerűen megragadta a figyelmem. Sarokkő, a régi építők ilyeneket tettek a házak aljára, hogy a kocsik kerekei ne verjék le a vakolatot. Ez a kő benne volt valahol az emlékezetemben, valami történt... és aztán felnéztem, abban az utcában voltam. A német követség fölötti utcában, az elején álltam, ment fölfele a dombon... eső után volt, a levegő hideg... láttam a tetőket meg a címereket a házakon, itt volt az oroszlan, erre indultam akkor, anélkül hogy tudtam volna róla... megin' éreztem a kezemet, a torkomat, a lélegzetemet... és fölemeltem a kezemet... hogy összeszorítsam... aztán, esküszöm, hátba taszított valami, mintha szárnyak kavarták volna fel a levegőt, zuhantam, repültem, és egy pillanatra éreztem a koponyámat, a csontjaimat, a mélységek falait, világom csontfalait, és fejjel a kőre estem. Fájt, aztán minden sötét lett.

Fölébredtem... harangszót hallottam... talán újra vannak harangok, furakodnak be a tudatomba... aztán kinyitottam a szemem, és egy női arcot láttam. Szép volt, meg akartam szólítani, de nem tudtam mozgatni a nyelvem, én se tudtam mozogni... kedves, préseltem ki magamból... erőltettem a szemem, nem, nem Černá az. Finom arc volt, érdeklődve és közlelről nézett rám, fiatal lány, a fején kendő vagy csuklya vagy valami ilyesmi... a szobában félhomály volt, éreztem, hogy megfogja a kezemet, és ez maga volt a boldogság... közel volt hozzám, észrevettem, hogy még smink sincs rajta...

Legyen hálás az Istennek, meggyógyul, mondta. És elment.

Apáca volt.

Láttam, hogy egy kis fehérre meszelt szobában vagyok, felettem kereszt. A lepedő feszes, és a pléd, nem is pléd, dunya, évek óta nem éreztem ilyet... illatozott, régi levendulaillatot éreztem, semmi arijel meg vizír majombélből... de nem tudtam mozogni.

Csak éjjel tértem újra magamhoz, és a falon... ott, ahol előtte nem volt semmi, újra megpillantottam egy arcot... női arcot, rajta is csuklya vagy kendő volt, a szeme mosolygott... de az arcán egy hosszúkás forradás volt, valami szent lehet, mondtam és... és büntudatom támadt, lehet, hogy valami kolostorban vagyok, jutott eszembe, és ránéztem a lányra... mer' bevallom, az arc szexis is volt... izgató, de barátságos is, mégse olyan, mint a vetélkedőkben, ahol csak úgy ömlik rád a mosoly, egyáltalán nem... figyeltem az arcát, szerintem ez a nő tele volt vággyal, és égett benne valami, és erős volt. Aztán behunytam a szemem, és hirtelen azt hallom, ez az ő... kelj már föl... testvérkém... arról a kurva... halálos ágyadról... az ő hangja volt, az ő fátyolos hangja... csalhatatlanul téged hallak, Černá, ez azt jelenti, hogy élsz, így egyetlen szent se beszélne, és, Černá, ugye gondolsz rám... legalább néha... feszülten, felkészülten vártam, de nem tudtam mozogni... de aztán már nem történt semmi, és elaludtam.

Szóval a Bog tudja, hogy felgyógyulok, mondtam magamban... Maria Coseta nővér ugyanis mindennap meglátogatott. Először állatira fostam, tudtam, kinek a menyasszonya... de megtalálta velem a hangot. Fiatalabb volt nálam. Igen, most már lényegesen több a nálam fiatalabb. Több, mint a történetem elején. Tisztában vagyok vele. Így van ez, ha normálisan megy az idő. Magázódtunk.

Idővel... az az érzésem támadt, hogy szívesen jár hozzám, meg is mondtam neki. Mesélt a rendjükről... az Istengyermek Hallgatag Nővéreinek rendjéről. Az apák hallgatási fogadalmat tettek.

Ezért járok szívesen magához, mondta Marie nővér. Beszélgetni. És maga sokféle megfordult. Hogy van a feje?

Már egyáltalán nem fáj. Csak Bohémiában utaztam, de lehet, hogy nem így gondolja. Egyébként még sose mesélte el, hogy kerültem ide. Kész megváltás ez nekem.

Nem beszéljen így a megváltásról. Az utcán találták, nem messze innen.

De az összes csövesről... bocsásson meg, nővér, minden rászorulóról csak nem tudnak... gondoskodni.

Tudja, hogy magáról miért? Lehet, hogy nem kéne elmondanom, de... közelebb jött hozzám... gombolja ki fönn a pizsamáját, igen, úgy... megérintett az ujjával, és én nem akartam semmi mást, csak hogy ott maradjon a keze, biztosan észrevette... ott is hagyta az ujját, aztán gyorsan elhúzta... néztük egymást... mióta van a rendben?

Már több mint egy éve.

Néha ugyanis éreztem benne valamit... nem pont az utcát vagy egy bár, azt semmiképpen... de volt bennünk valami közös. Ez a gondolat cseppet se tetszett. A... barátnőm élt, tudott mozogni. Azt hiszem, elég gyors is tudott lenni. Megtöltötte a szobámat. És az életet, ami sugárzott belőle, mintha a bőrén át is szívta volna magába... valószínűleg ez volt a lehető legjobb orvosságom. Mondogattam neki, hogy minden egyes mozdulatával megment. Nevetett. De egyszer azt mondta: Ezért vagyunk itt. Ezért vagyunk itt mindannyian.

Amikor még nem tudtam olvasni, felolvasott nekem. Tiszta hangja volt. Néha, amikor irodalmian és szabályosan beszélt, le hagyta a végződéseket. Néha lenyelte a kötőszókat. Pár igében a hosszú magánhangzókra következőt lerugdosta az ékezeteket. Néha teli torokból nevetett, ez nem nagyon illett a folyosókhoz, amiket magam körül sejtettem, és ahol a Hallgatag Nővérek jártak-keltek. Néha a szavak alatt mintha régi dolgokat mondott volna. A szeme hol villámlott, hol meg ködös volt.

Ha, ne adj isten, kifestette volna magát ez az apáca, egész olyan lett volna, mint egy pincérnő, okoskodtam feleslegesen. És fordítva. Rajta kívül nem láttam senkit, így lehet, hogy túl sokat foglalkoztam Marie nővérrel. Megpróbáltam az államot a mellkasomra hajtani, hogy lássam a helyet, ahol gyengéden és bársonyosan megérintett... és megláttam, és visszahanyatlott a fejem a párnára. Aztán újra meg újra megnéztem, annyiszor, hogy belefájdult a nyakam. A Madonna volt az. A Fekete Madonna, kicsi, mint a nyakéken, teljes szépségében, hege fájdalommal. A szüntelenül könnyező volt ott. Nem úgy nézett ki, mint egy tetoválás... az apáknál az ember egy tetoválás miatt leginkább szégyenkezne, de Marie nővér azt mondta, hogy neki nagyon tetszik a sárkány... úgy nézett ki ez a Madonna, mintha bele lenne égetve a bőrbe, vagy mint valami metszet... a sárkány fölött!... nagyon boldog voltam, hogy ott van.

Szóval miatta hoztak ide?

Megszoktuk, hogy Marie nővérrel a rendről mint róluk beszéljünk, Marie még csak novícia volt.

Valószínűleg igen. De sokat nem tudok erről.

Sok beteg van itt?

Nem. Csak kevés.

Mért vette le azt a képet?

Mi?

Elmeséltem neki azt a női arcot, a képet, amit első éjjel láttam. Ettől izgalomba jött. Valami könyvet tartott a kezében, amit nekem hozott, majdnem a földre ejtette.

Akkor hát látta... tényleg láttad?

Kiszaladt. Úgy egy óra múlva jött vissza... megpróbáltam valahogy fölegyenesedni vagy mi... mer' akkor először láttam más apácákat is, más ruhában voltak... hárman jöttek, csak az egyik volt fiatal... de szigorúnak nézett ki... a két öregebb kedves arcot vágott... és úrinők voltak... mer' az úrinőket meg a kurvákat azért meg lehet különböztetni, még ahol összeolvad, ott is, ilyen bűnös és mocskos dolgok jártak a befáslizott fejemben, elismerem... Marie mellettem állt, még a kifestetlen szeme se rebbent, nyilván fontos pillanat érkezett el.

Azt kérdik, hogy csak első éjjel láttad-e. Tegezhetlek?

Aha. Igen. Te hallod őket?

Igen. Már megtanítottak. Azt kérdezik, hogy érzed magad, és hogy fáj-e a fejed.

Mondd meg nekik, hogy már próbálok járni, és hogy jól vagyok. Csak gyenge.

Hallanak téged. Várjál, mondta, és odafordult hozzájuk.

Szeretnék látni, ami a bőrödön van.

A sárkányra gondolsz?

Elpirult. Kigomboltam a pizsamám, nekem ilyenem sose volt. Ekkor eszembe jutott valami, és kövé dermedtem.

Marie nővér, és azt is hallják, amit gondolok?

Az egyik öregebb rám nézett, elmosolyodott, és... megrázta a fejét.

Csak a biztonság kedvéért, mondtam.

Fölém hajoltak, és megszemlélték a Madonnát. De nem nyúltak hozzám.

Fura, hogy nem láttam egyetlen orvost se, jelentettem ki.

Azt mondják, hogy nincs rá szükséged. Már nem, hadarta villámgyorsan Marie.

Aztán magunkra maradtunk. Már előtte is mondott ezt-azt a rendről Marie. De nyilván ő se tudott sokat. Azt mesélte, hogy spanyolországiak, sok nővér meg dél-amerikai. Az első, amire rákérdeztem, a harangok voltak.

Tudja, mondta akkor Maria Coseta nővér, maga biztos katolikus... hát, mondtam, az Isten dolgait nem hoztam szóba, dehogyis, örültem, hogy ott fekhettek... a nővérek úgy érzik, hogy kötelezi őket a küldetésük, ezér' egyszerűen... a kápolnában, ahol összegyűlnek, van egy harang... aha, mondtam, és megpróbáltam elkapni egy idegesítő legyet... egész Latin Ámerikában vigyáznak az Isteni Gyermekekre, a Kisjézusra... az indiánok imádják... biztos hallott már a karmelitákról, okított a nővér, hozott valahonnan egy széket, már nem az ágy szélén ült, mint kezdetben, amikor még elég vacakul voltam, és nem hallottam rendesen... ez a rend a XVII. században szakadt el tőlük, és nem ismerték el... a tizenhetedikben, az a barokk, kérdeztem álnokul, Marie nővér ugyanis egy verseskönyvet hozott oda, Sebrózsa volt a címe, régi, szép szavak voltak benne, unalomból többek közt a fülszöveget is elolvastam... barokk? Izé, lehet, asziszem, igen, hebegte a nővér köznyelvien.

Csak amikor azt kérdeztem, hogy ő hogy került a rendbe, csak akkor nem akart válaszolni... de egyszer, amikor légyvadászat közben egyfolytában unszoltam, de akkor már egész jól összebarátkozunk, megmondta: Mint te.

Mi?

Elmondom, miért is ne. Megtaláltak. Felgyógyultam. Itt maradtam.

Előtte micsináltál?

Mi közöd hozzá?

Igazad van.

Az első napokban rosszul voltam, fájt a fejem, a távolból megin' megpendült a húr... ettől féltem, aludni is féltem az álmok miatt, de Marie hozott teát, amitől mélyen aludtam... néha mondtam neki, hogy nem bírom tovább náluk... de lehet, hogy tényleg gyenge voltam, lehet, hogy valami nyugtatót tettek az ételembe... és nagyon sok idő és hosszas kérlelés és fohászkodás után Marie hozott egy cigit is, a végén szívtam el, közben leküzdöttem pár ájulást, Marie nevetett. Visszavezetett az ágyhoz. Annyira meghülyített a cigaretta, hogy megfogtam. Elugrott.

Hagyd abba! Ha még egyszer megpróbálsz, soha többé nem látsz. Én most Mária Anna Fátima Coseta vagyok... a Hallgató Nővérek rendjéből. Ezt véd az eszedbe! Nagyon jól véd az eszedbe.

Ne haragudj. Ne haragudjon, nővér.

A három apáca látogatása után Marie sok titokzatos pillantást vetett rám, ímmel-ámmal felrázta a már felrázott párnámat, járt-kelt, ült, mesélt... mi történik? Kérdeztem. Mit jelent a látogatásuk?

Ó, mondta, nagy megtiszteltetés volt ez a számodra, nagyon nagy, a rendanya beszélt rólad a konventen, vagyis, tudod, hogy nem beszélnek... Miért? Ezt már többször kérdeztem, mindig kitérően válaszolt. Hogy ne tegyék tönkre... a nyelvet!, vettem föl... az Úrhoz vezető ösvény, mint mondják... nincs rá szükségük, de hát tudod, mit tudnak... Marie nővér, milyen titkot óvnak így, párnák ki van vágva a nyelve, olvastam erről valahol... a szája elé tette a kezét, nem tudom, suttogta, párnák talán igen... de figyelj, tényleg beszéltek rólad, és ez nagy megtiszteltetés... mit mondtak? Megin' ideges lett... tudod te, mennyibe kerülne ez a kezelés máshol, itt meg még külön szobád is van... és te, szólaltam meg, nem tudtam visszafogni magam... igen, itt lehetek, és szabadon járhatok hozzád beszélgetni, ez hihetetlen, tudod, hogy amióta itt vagyok, te vagy az első ember, akivel normálisan és hosszan beszélek... mért van ez, Marie, mit akarnak tőlem?

Tudod... Potok úr, mondta és elnevette magát, neked talán hihetetlennek tűnik, de én már semmin se csodálkozom, aki megjelent neked, az Samaritas nővér, páran Samargasnak hívják, a rend csodálja őt, és keresi, nagyon keresi! Ez a küldetésük.

Hogyan... nem értem.

Megtudtam, mondta Marie halkán, hogy él, vagyis hát biztos csak a megtestesülése, hogy valahol van!

Hát, miért is ne, fészkelődtem az ágyon.

Ő, nyelt Marie, a szamaritánusok törzséből való volt, és ismerte Jézust, jól ismerte! A kútnál találkoztak, és a rend hisz benne, hogy Jézus akkor... A szamaritánusokkal úgy bántak, mint a kuttyákkal, benne van a Bibliában...

Akkor, mondtam, miért nem... hiszen Mária Magdaléna is, de félek ilyesmit mondani, nővér, csak nem fogok... és ez a Kisjézus, a Gyermekek rendje?

Hát ez az összefüggés, mondta Marie... épp ez az összefüggés!, és lehet, hogy azt akarják majd, hogy elmenj valahová, és megtegyél nekik valamit.

Szívesen, Marie, szívesen.

Lehet, hogy külföldön, lehet, hogy elküldenek valahova, rajtad a jel, mondták tegnap a konventen, úgyis unatkozol már itt, látom.

Dehogyan, sokat alszom, az összes örült éjszakát kialszom, és álmodom, és szép könyveket kapok tőled, és beszélgetek veled.

A nővérek azt mondták, hogy sok mindent kipróbáltál, hogy szenvedést is okoztál.

Igen, sokat... Marie! Akkor hát tudják... és ömleni kezdett belőlem.

Marie... nagyon szeretek egy nőt, de ő, kurva lett belőle, érted, nem bírtam... és első éjjel hozzám szólt, valahol van... elhagytam őt, elárultam, és most, ha az enyém lehetne, hát levág-nám érte a kezem, vagy bármit megcsinálnék, nagyon vágyom utána, és nem tudom, hogy hol van. Örömlány, eladta magát, érted?

Feküdj le... a takarók közé nyomott, aztán megragadta a karomat... nem beszélhetsz így róla, nem szabad... lehet, hogy a kényszer vitte rá... mit tudsz te a nőkről, mit tudsz róluk, megin' mesélek magamról valamit. Ezek állítólag, hogy ki van-e vágva a nyelvük... a nyelvük, hö, és én! És mit csinálhattam volna? És mit mondjak az egészről! Kint álltam, akkor, régen, elmen-tem, és azt mondtam magamnak: Hova menjek? Most hova menjek? És akkor elestem, hatal-masat estem, nem csak te. A fenéig. Itt csak ilyenek vannak. Csak olyanok, akik visszatértek. Az életbe. Ki kell bírnod, muszáj. Ki kell bírnod az életet.

Én voltam az, aki vergődtem... az ágyon, ő meg az, aki állt... sok mindent elmesélt, a kendője alól kicsúszott egy hajfürtje, tekergette.

És másnap, már sokkal jobban voltam, már jártam az ágy körül, és tisztán viccből cellának hívtam a szobámat... másnap újra jött, és egy apró szemüveges emberkét hozott magával, aki egy széket cipelt... ez António atya, Lobónak is hívják. Lobo atya, mondta Marie nővér, és a maga módján elnevette magát, ezt már ismertem... spanyolul fog tanítani... remélem, nem mondasz nemet... persze hogy nem, remek ötlet, szeretem a spanyolt... galeona, vakkantottam az emberkére... caravela, mondta, és leült... caballero, próbálkoztam... misericordia, felelte, és elhallgattam, mert kimerítettem a szókincsemet. Elkezdte pucolni a szemüvegét. Ezeket a mozdulatokat aztán még sokszor láttam, mindennap. Nagyon csodálkoztam, hogy a spanyol nyelvtan egészen hasonlít Bohémia nyelvének nyelvtanára, és megtetszettek a fordított kérdőjelek, előlről támadtak a mondatokra, mintha a kampójukon vonszolták volna őket.

Ki? Ki, Marie, én egy csöppet se vágyok, senkit nem akarok látni... a lakásába nagy kedvem lenne elmenni, de még nem merek, nem, várnom kell... Még abszolút nem tudom elképzelni magam az utcán, de futnom kéne, vagy valami... már egyáltalán nem vagyok sovány, sőt... Hiányzott a mozgás. Hogy nem fogok az épületben, a kolostorban lődörögni, abban meg-állapodtunk, szerződés volt közöttünk...

Marie azt mondta, hogy férfiak egyáltalán nincsenek náluk, ez az António atya Břevnovból járt oda, én pedig örömmujjongásba törtem ki, amikor elmagyarázta az atya, mit jelent az, hogy Lobo, el Lobo... csak egy kertészük volt, de az meg süketnéma volt... Mariének jutott eszébe, és meg is kérdezte... igen, segíthetsz neki, de...

Megengedték, hogy sétáljak a kertben, a térdemre apró csengőt kellett kötnöm... pár nővér nem akart férfit látni, szigorúak, ezzel figyelmeztetted őket... megkaptam a ruháimat, már kifele mentünk a télből, régóta voltam a kolostorban, már erősnek éreztem magam, párszor eszembe jutott, hogy egy szempillantás alatt átugrok a kerítésen, és meglépek, ki tudja, milyen terveik vannak velem... az almafák miatt volt a kertészetben egy létra, ezeket a fákat nagyon megnéztem... de talán Marie miatt mégis maradtam, totyogtam, lustultam a kertész mögött, toltam a trágyát, csöngettem a nővérekre, néha arra jöttek egybeolvadó öltözetükben, mintha más világból valók lettek volna... néha köd volt.

A kertész dohányzott, az első szálakat nehezen bírtam, de visszatértem... visszatértem az életbe.

Lehet, mondta Marie, hogy el kell mennem innen.

Micsoda? Ne!

Igen, küldetésünk van, az Andokban meg máshol... és most már megmondhatom, hogy egy napon valószínűleg te is jössz.

Veled?

Nem, biztosan nem, nevetett, mondtam, hogy lehet, hogy kérni fog tőled valamit a rend.

Több embert is találtak jellel...

Igen, mondta Marie.

És őket is elküldte valahova a rend?

Igen.

És figyelj, kedves Marie, visszajöttek?

Igen, becsületszavamra, hogy nem hazudok, visszajöttek, nem találtak semmit. De a rend tagjai.

Nem találtak senkit, tényleg?

Úgy van, mondta Marie. Senkit.

Mondd el, miről van szó, nővér.

De hát tudod.

Valamit sejtek, de tudni semmit se tudok. De mondok neked valamit, kedves Marie, köszönök neked mindent. Most teszem, mert lehet, hogy később már nem lesz rá alkalom.

Meg akarsz szökni? Elmész?

Egyelőre nem.

Hazudsz.

Marie, meg kell értened, nekem ő a fontos. Černának hívják. Nem tudok egyik nap felébredni, spanyolul tanulni, és elindulni a dzsungelbe vagy a hegyek közé vagy nem tudom én, hova, hogy valami Szent nőt keressek.

Pont te tudsz, nevetett Marie. Mondhatnám azt, hogy meg fognak büntetni, szörnyen meg fognak engem büntetni, ha elmész. De nem így van. Megértelek. De ők nem. De ha megszöksz, figyelmeztetlek. Adósa vagy a rendnek. És egyszer úgymé meg kell fizetned.

Marie, azt akarod mondani, hogy utánam jönnek?

Tudni fognak rólad.

Még úgy egy hétig reggelente spanyolt tanultam, Jo ne tengo dinero, például, és figyeltem Atonín atyát, ahogy a szemüvegét pucolja, aztán ebéd és vacsora közt a kertben mászkáltam, és tanultam a vitustáncot, az öreg főleg olyan jelekre tanított meg, mint: hozd az ásót, hozd ide a kannát, gyomlálj ki, öntözd meg, több trágyát, kérsz cigit? És csilingeltünk a csengőinkkel.

Egyik éjjel aztán... nem aludtam, teljesen felizgulva Černára gondoltam... szétfeszített a vágy... a helyiség ajtaja úgy nyílt ki, mint egy fekete szárny, hangtalanul, beáradt a folyosó hidege, és belépett Marie nővér, háttal az ajtnak támaszkodott, a ruhájára valami egyszerű kabátot húzott, ki volt fulladva... hát eljött a pillanat, mennem kell... felálltam, de jó gyorsan megint magam elé rántottam a takarót... csak megcsóválta a fejét, olyan mozdulattal, ami azt mondta, aha... hát akkor, mondta ő... nővér, nagyon vigyázz majd ott magadra, sok mindenért adósod vagyok... hagyd ezt, és te is vigyázzál, ekkor már oda tudtam menni hozzá, megragadtam a vállát, de gyengéden eltolt magától... csak a számra tette a mutatóujját, és azt mondta: Isten legyen veled... és elment.

Nem mentem utána, sose mentem utána, így állapotunk meg. Most már egyáltalán nem tudtam aludni. És a reggeli nyelvlecke során nagyon szétszórt voltam.

Amikor levették a kötéseimet, forradásra számítottam, de csak kicsit kihullott a hajam... a másik oldalon meg, ahol nem volt seb, kicsit megnőtt. A hajamat majd valahol rendbe hozatom, mondtam magamnak. Amióta elment Marie nővér, csak Antonín atyát és a kertészt láttam. Elárullak benneteket, kedves nővérek, de csak miatta... hozzá erősebb szálak fűznek, ne haragudjatok... és ahhoz a helyhez is, ahol annak idején a szent képét láttam, szemtelenül azt mondtam: Nem tudom, ki vagy, de köszönöm, hogy megmutattad szép arcodat... te se haragudj, hiszen tudod, mit láttam az arcodban... te biztos megértesz, kívánj hát minden jót az utamra... mer' mit tudom én, te Nagy, semmi... csak az, hogy megy tovább az idő, és a rend tud rólam. Samaritas, óvjad Mária Anna Fátima Cosetádat, de tényleg!... és engem is, ha lehetséges... a mindenit, óvjál mindenkit, ha van erőd, mindenkinek szüksége van rá... vagy ha válogatsz, a te dolgod... majdnem keresztet vetettem, de ők... valószínűleg még mindig nem ismerték el a rendet... valahogy aztán megoldásra jutottam a kereszt alatt, ami annyi éjszakán át lógott biztonságosan a fejem fölött.

A pizsamámat reggel otthagytam.

Elég nagy szemétség lett volna, hogy még meg is lopjam őket.

És aztán... bár a kertész a kanna jelét mutatta, én a létrát ragadtam meg, a falnak támasztottam, az öreg az ásójára támaszkodott, és nézett... féltem, hogy meg fog akadályozni, másztam fel a létrán... és nagyon figyeltem, megint jelzett... na jó, mondtam magamnak, ezt még megreszkírozom, akarattal, hogy mi lesz a hatása az öregre... leugrottam a létráról, és odamentem hozzá... adott egy cigit, és meggyújtotta, végig figyeltem, nem mozdul-e túl gyorsan, nem ajánlottam volna neki, de nem is csinált semmit, csak bólogatott és hunyorgott, a homlokára csapott, és rám mutatott, aztán pedig a... gyorsan leszedtem magamról a csengőt, a kertész fintorgott és nevetett, agyag módjára szakadt ki belőle a nevetés. Teljesen megszoktam már a kis csengettyűmet, igaza volt, ennek a kertészembernek.

Örültem, hogy el tudok tőle búcsúzni. Mint egy medalion, úgy ragyogott a ködben a kezdődő tavasz napja, felettünk volt, ott álltunk. Amikor elszívtam a cigit, vállon veregetett, és egy jellel mutatta, hogy nem fog észrevenni semmit, és nagy serényen ásni kezdett... enyhén szédültem fent a létrán, de ellöktem magam, és már a kerítés tetején voltam, kapaszkodtam, és lógtam lefele, és elengedtem magam, egy járókelő lába elé gurultam, egy nyakkendős,

aktatáskás, kopasz figura elé... és már itt is vagyok, mondtam neki, szedte a lábát... föllálltam, és minden jó volt.

Megdörzsöltem a szemem, lehunytam, de aztán megint bámultam... az ajtón kopogtató volt, bizony... és az a jel, az a jelzés, az a címer az ajtón, végig ott voltam... még egy ház, ami gazdát cserélt, most a nővéreké volt, ah, Szuka, szóval végig e fölött a hely fölött laktam... és Szukám, biztos a te megbocsátásodnak köszönhetően, mert te megbocsátottál nekem, tértem vissza... és élek, és nem megyek le, a lépcsőn, abba a pincébe, most másztam le egy magas falról, most a másik oldalán vagyok... és élni fogok, és nem megyek oda többé, soha többé.

Černá nem volt ott. A bejáratnál megdobbant a szívem, és neki kellett támaszkodnom a korlátnak, a maradék emeletet pedig inkább futva tettem meg, és úgy rontottam be a lakásba... és nem volt ott, nem lehetett ott. Minden úgy maradt, ahogy hagyta. Mintha közben semmi se történt volna. Eszembe jutott az utolsó közös éjszakánk. Egy percre se felejtettem el.

Gyertyacsonkokat találtam, meg port mindenütt. Az ő és az én ruháimat. Körbejártam a lakást. A kádban még mindig ott hűlt egy üveg, a hűtő tele volt. A romlott dolgokat kidobáltam, letöröltem a port, lesöpörtem a pókhálókat. Nyugodtan és egész módszeresen kitakarítottam. Rendben, újrakezdek. Mindent újrakezdek. Várni fogok és kérdezősködni. És ha nem bukkan fel, elindulok. Amint melegebb lesz. Hívogatott az asztala, talán vannak benne iratai. De még nem mertem. Ez bennem volt, tudtam, hogy ez az ő területe. Talán a hatóságokat is megkeresem. Mégiscsak lehetetlen, hogy egy lány csak úgy eltűnjön. Egy ilyen kis országban. De, de, lehetséges, jól tudod, de még mennyire hogy lehetséges. Ültem az ágyon. Lefeküdni félttem. Lehet, hogy mégis elkezdenék vonyítani, és szaggatnám a párnákat.

És az a kis fémdarab eltűnt a lakásból. Az, amit annak idején megfűjtam, és ami az egész történet bizonyítéka volt. Eltűnt. De nem lepődtem meg.

A Černá bár már nem létezett. A Galaktikusban új tulajok voltak. Rádöbbsentem, hogy egy csomó embert csak a beceneve alapján ismerek. Próbáltam előkeríteni Mickát. A telefonkönyvben nem találtam. A Dómban aszondták, hogy néha fölbukkan. Társakkal. De hogy hol van és micsinál, azt nem tudták. Vagy inkább nem akarták megmondani. Ez az új gárda nem ismert. Ücsörögtem a Dómban, és iszogattam, sok pénzt fent a padláson a lakásban nem találtam. A bankjegyekkel volt gond. Minden nagyon gyorsan történt, és a lóvé, amit a Szervezet idejében spóroltam össze, már érvénytelen volt. Ezt jelnek vettem.

Jól eltűntél... mondta pár ismerős... ja, és messzire, nevettem. És bevallom, egy-két éjszakát Cepkovával töltöttem... talán a magány miatt. Az ő és az én magányom miatt. De. Nem tudtam szeretkezni. Hosszú ideig beteg voltam, mondtam neki... és valószínűleg vagy is, de nem számít... asziszem, lopva mindketten a ráncainkat tanulmányoztuk, és mély hegeket sejtettünk, mindkettőnk a másikon, ja, inkább ez volt, mint bármiféle szex... aztán már nem találkoztunk túl gyakran, és ha igen, akkor csak köszöntünk... lassan újra belemerültem a mindenféle ismeretségbe, szokásba és dumába... Černáról senki nem tudott, Pók meg Hadraba állítólag Németországba mentek, üzleteket indítottak be... a csapos vigyorgott, de a csaposok soha nem tudnak semmit... elkezdtem munka után kérdezősködni, és konzerveket ettem, a kolostorbéli kaja után bomba volt, de a pályaudvaron hozzászóltam az extremitásokhoz... nem nagyon hittem, hogy Černá együtt élne valakivel valahol, de ha mégis, akkor rendben, ahogy akarod, kedvesem, szabad vagy... de látnom kell téged, és látni is foglak, el kell jönnöd Prága anyácskába, te nőstényfarkas... te lány, merre kószálsz, hova vezet az utad... jeleket küldtem neki, és álmodtam róla.

És egyszer... egy mosolygós városi napon, amikor az őszi nap olyan bőkezű, hogy pályáján többek közt éppúgy bearanyozza a távoli erdők ősi csapásait is, mint bármelyik patkányarcot... a dohányom már totál elfogyott, beugrottam az egyik új szórakozóhelyre kérdezősködni... gombamód szaporodtak ezek a tavernák... átszeltem a várost, mentem a piacra munkáért... korán keltem, amikor úgy érezni, hogy még friss a levegő, és az emberek is, csak most

kezdődik minden, kit tudja, hányadszor már... aluljárókon át mentem, járdákon lépdeltam, csak a zöldnél keltem át, sasszemmel néztem Prágát, Párát, lestem a rohadt zöldségeket meg a leveleiket, ahogy kecsesen a földre libbennek, amikor türelmetlen az eladó, és úgy dobálja bele a növényeket valami odatartott zacskóba... és porfelhőket láttam, titokzatos, a levegőben változó térképeket meg olyan holmikkal teletömött kirakatokat, amilyenekre semmi szükségem, de valakinek talán jók... és drótokat vettem észre, amik a falakból bújtak ki, és megtetszett a mellettem elhaladó biciklik küllői közé font drótok mozgása, jelzőlámpák is vannak itt három versszakos felépítéssel, a gyalogosok a refrén... köröztem a begyógyult fejemmel, törtem előre a többi gyalogossal, olyan ez, mint amikor a király kiküldi a seregét az utcák útvesztőjébe, de vigyázat, melyik király, és vigyázat, a labirintusod tükörlabirintus... a könyvesboltok kirakatában jól megstíroztam a színes borítókat, és pár könyv jelet küldött magából, követtem őket... újra elkezdtem olvasni... most, hogy nem volt itt a kedvesem... ráadásul a városi lármában, szlalomban, villamoscsörömpölésben és zötyögő vízesésben a tömegben, amikor gyorsan mész, és a beszédfoszlányok egybeszövődnek... ezek a könyvek udvariasnak tűntek... aszondták: itt vagyunk, vegyél el vagy hagyj minket, inkább hagysz, mi? Igen, udvariasak, nem ugatnak meg vetődnek rád, mint a játékautomaták kurva marslakó-melódiái meg a mindenféle számítógépes slágerek, amikkel büntetlenül butítja az embert az útján a brutális robot narkómaffia... az embernek minden könyvet föl kell ütnie és mérlegelnie kell, hogy mikor, az a te dolgod.

Állítólag voltak idők, amikor olvasáskor minden lapot úgy kellett föl vágni. Nemcsak hogy késsel a kezükben olvastak az emberek, ami mindig rendkívül előnyös, nem tudni, ki csúszik a gangodon postásnak álcázva magát... hanem legalább meg kellett táncoltatniuk az ökölcsontra is, legalább mozogniuk kellett kicsit, és nyilván: amikor izgalmas volt a könyv, felgyorsult a légzésük, elcsattant egy-egy türelmetlen káromkodás is, és a szavak egybefolytak a könyvvel... a standok között észrevettem a figurát, őt kerestem, aszondták a Galaktikusban, hogy itt melózik, és biztos tud nekem adni valami munkát.

Heló, Kája! Mit peckelsz itt... a porban, mint egy bolond... na szeva...

Potok, te vagy az, úgy nézel ki, mint a szellemed, itt melózom, főnök vagyok! Hova tűntél ennyi időre... mi kéne?

Melót keresek. Szerencsés véletlen, hogy pont veled futottam össze. Lenne valami?

Hah, Potok... föl tudod emelni azt a ládát?

Hátul feküdt a zöldséges standok mögött, négy ember is beleszakadt volna.

Főnök, mit szórakozol velem, ez egy könyvből van... de az íróját elfelejtettem...

Mér' ilyen helyen akarsz gürizni tanult emberként?

Valami fizikai munkát akarok, de olyat, amivel minél távolabb lehetek az emberektől.

Én is azt gondoltam, mondta az ismerősöm, és végignézett rajtam, hogy csak egy ideig csinálom, aztán mégis itt ragadtam, öregem! Ma már máshogy van ez. Ha napszámos vagy, az is maradsz. Már a kazánok sem a régiek. Mi az, nincsenek ismerőseid?

Nem is tudom. Te például ismerős vagy. Az igazat megvallva, totál le vagyok égve. Sokáig elvoltam, és ki kellett fizetnem utólagosan a lakbért... én magam is ledöbbsentem, milyen gyakorlatias vagyok, és mennyire a tárgyhoz kapcsolódóan beszélek... előbb vagy utóbb mindenki föl nő.

És, Karel... te is biztos ismered ezt a szöveget... nem munka, dohány kell nekem?

Ismerem, ja... én is így vagyok... fölveszlek a raktárba. Raktáros már voltál, de ez most más lesz. Gyümölcsöt fogsz rakodni ládákból. Ezt a papírt odaadod Burdának. És ne felejtse el a kesztyűt, nagy szemét ám! Figyelmeztess a kesztyűre.

Köszi, leköteleztél.

Ja, de hogy nem nálad fogok melót keresni, arra mérget vehetsz.

Föl se vennék.

Szóval elkezdtem melózni. Szocializálódtam. Jobban lettem.

Egészen addig... amíg a standoknál újra meg nem láttam pár román cigánycsajt a gyerekeikkel... koldultak, és leesett, aha, Ő küldi őket ide, már értem... Főnök, mondtam az ebédszünetben, rájöttem a relativitáselméletre, elmondom, figyelj: Ő ideküldi őket, és ők néha úgy érzik itt magukat, mint a paradicsomban, a csomagolások meg a maradékok miatt, ja, ez nekik már veszternjurop, és megvannak a pár koronájukból, de a helyiek miatt vannak itt, ez a teóriám... Micsoda?, kérdezte Főnök, de neki is kezdett derengeni a dolog... talán észrevetted, Főnök, hogy manapság divatos aszondani: Nincs időm, az emberek iszonyú fontosnak érzik magukat attól, hogy nincsen idejük, hogy dolgoznak, majdnem olyanok, mint az amcsik a mítingjeiken, ahol a megoldhatatlant próbálják megoldani, és már nem is néznek maguk köré... úgy akarnak kinézni, mint az emberek a sorozatokban, gennyes profik, siker, bazmeg, műhód, fasza kocsi, öt szőke bige stb., érted? Ja, a kocsmában mindig azt kérdezem: Olvastad már a Háború és békét meg a Gilgamest vagy mondjuk A tulajdonságok nélküli embert, egy este alatt föl lehet falni... na, Főnök, látnod kéne a képüket, mind aszondja: De hát az olyan vastag! Nincs rá időm... a mai időben! És filmet nem csináltak belőle? Mint a Bibliából? Ja, Főnök, amikor valaki roppant méltóságteljesen és emelkedetten vagy nyúzott képpel előadja: nincs időm, hát én hallom, hogy nyikorog a rostély, és reszketek az emberiség sorsáért... olyanok akarnak lenni, mint a gépek, mint valami asztronómiai órába fogott rabszolgák, és az egyetlen eredmény az, hogy nő a különféle zombik száma... és az, amit este a híradóban látnak, a világ kereke alatt kilapított tetveket, hétfőn a kurdok, kedden a szomecek, szerdán a kambodzsaiak, csütörtökön a halaszok, pénteken a renetek, szombaton az etiópok, vasárnap a bosnyákok, a többi nap is tele van, és néha mind egyszerre, úgyhogy a kedves nézők már el se hiszik... hogy vannak emberek, akik nejlonzacskó meg zaba meg fog nélkül élnek, már nem is valóság nekik, amit a tévé mutat... ezér' az álnok Bog szétküldte őket a világba, a metropoliszokba, ezeket a rongyos romákat a meredt kölykeikkel, hogy lássák az emberek... a nyomort meg hogy hogy elbutít, érted? Ez egy új törzs, titkos és rendkívül fontos társaság, tudod, hogy mindenhol ott vannak... láttam a tévében, a britek le vannak döbbenve, hogy ezek Londonban is megjelentek, meg hogy hogy jutottak át ezek a mezítlás barnák a La Manche-on pénz meg iratok nélkül... hát biztos nem úgy, mint a mi maratonúszónk, a Venclovský... csak lestek a parlamentben... a levegőből kerültek oda ezek a rémemberek, egyenesen az Ő tenyeréből, provokálni. És minden rájuk vetett ellenséges pillantásban benne van az a kérdés is: mér' én? Mér' nem te? És mindig, amikor a mellüket adják a hidegtől már dermedt gyerekeknek, aszondják a mellettük elsiető, lobogó nyakkendőjű járókelőnek: csak várjál, holnap lehet, hogy te buksz el, sose tudod, apafej, he... tudod?

Tudom, mondta Főnök, de mi van veled... nem akarsz kivenni pár nap szabit?

Nem, szeretem ezt a melót.

És ez igaz is volt... nem számítva Burdát meg a másik csomagolót... aztán megértettem, mér' piszkálja a csőrüket, hogy ott vagyok... a jobb gyümölcsöket kellett kiválogatnom a teherautókból, és rekeszekbe raknom őket, zsákokban hozták, olyan hatodosztályú áru lehetett, és nekem az volt a feladatom, hogy kiválogassam az ép darabokat és kis ládába osszam szét

őket... a ládákön az a felirat díszelgett, hogy SUPER SPECIEL CLASSE NUMBER ONE BORN IN BOHEMIA, úgyhogy rögtön láttam, mi az ábra. Az én hodályomnak, vagy ahogy az akkori időkben divatosan hívták: hangáromnak, kékes műanyag falai voltak, a gyümölcsökkel együtt így egyfolytában színek táncoltak előttem. Lehetett látni a napot, hogy hogy megy. Faszoltam magamnak egy melósruhát, de a kesztyű aszondták, elfogyott. A trópusi illatot árasztó csomagoló túloldalán egy húsosstand állt, meg valami bodega Büfé felirattal. Kint voltunk a városból, parkerdő, természetvédelmi terület. Rengeteg kirándulócsopórt tette meg célpontjának, lármázásukkal megkeserítették az életemet, de megdobták a boltot. Néha kírímánkódtak pár gyümölcsöt. Ja, aztán elkezdtem kicsit a saját zsebemre is dolgozni.

A levegőben madarak csiripeltek, régi gébicsek meg cinkék meg új városi fajták is, ilyen-olyan módon pároztatott rigók, pilinkák, verebek. A Büfé körül hemzsegték a kirándulók, és tengernyi időt fecséráltak el a környező fapadokon, a parkerdőt ellepte a papír. De voltak kedves és ügyes mókúskok is, ugrándóztak a fákon, és a kirándulók megdobálták őket a maradékokkal. A környező kopár erdőcskéken itt-ott akadtak sűrűbb részek, találtam pár odút, rókalyuknak néztek ki. Néha letelepedtem oda. Csőnd volt. Egész kellemes pár percet boldognak lenni.

Felhúzó a fehér ruhádat, nővérem, és kirándulunk egyet, apuka a régi öltönyéből előhalássza a térképet, a kosárban kenyér lesz a nagymamától, nekem az övemben bicska, kalapomon lobogó toll... kiengedjük a hajunkat, leskelődünk az utaknál.

A Büfé törzsvendégei főleg erdei munkások voltak a közeli Vadaskertből, az állatokat gondózták. Azt is kifigyeltem... hogy rengeteg az idejük, de ez a népség csak két-három lépcsőfokra volt a pályaudvartól, ezt rögtön észrevettem. Legszívesebben gumicsizmában jártak, és járás közben hadonásztak az öklükkel. Citromokkal, málnákkal, őszibarackokkal töltöttem az időmet, kivit is hoztak, meg banánt és petrezselymet... az öreg Burda meg volt róla győződve, hogy a kivi terjeszti az AIDS-t, az idegeimre ment... egy reggel megérttettem, átszámoltam a kiállítandó ládáimat, tíz hiányzótt. A Büfében ültek, Burda meg Křepek, a tolvajok... csak vigyorogtak rám, és Burda aszondta, ne zabálsz annyi málnát, mer' drága, azt állította, hogy látott, és megmondja a Főnöknek, hiába tiltakoztam. Másnap ugyanaz... adjátok vissza a citromjaimat... csak nevetségessé tettem magamat... Křepeknek kereszt lógott a nyakában, a mamlasz, majdnem elővezettem neki egy táncot, ők nem tudták... loptak, mint a szarka, de nem lett semmi, semmi köjálós ellenőrzés, elkezdtem a rohadtabb darabokat is beválogatni, hogy több legyen, kicsit megvariáltam a számlákat, máshogy nem ment... benne vagy a szarba', marha, forog kerék, úgyhogy menjél és várjad, mondogattam magamnak... nem maradt más. De a munka tetszett... az orrnak való volt, néha a régebbi gyümölcsöket lapáttal kellett eltakarítanom, amikor Burdától kesztyűt követeltem, tájtéközt, láttam, hogy Křepeknek új van, basszátok meg magatokat, prolik... a citromok illatoztak. A citromok nem pofáznak feleslegesen, irigykedtem.

És a padláson... néha szorongtam, mindenütt az ő illata, mindenütt az ő holmija volt... akkor kerestelek, nővérem, és most levelet írok neked, könyvvastagságú levelet, örült hosszú levelet, levelet az 1. Szent Háború, a Dzsihád, a média elleni Háború évében, az x-edik évben az idő kitörése után, ami hirtelen nincs, ami hirtelen senkinek sincs... csak az előre elvesztett háborúk, csak azok érdekesek, az értelmük, a győzelem rejtve marad, már a szemeteseken is széllapátok forognak, győzelem, kiválasztok egy fegyvert, egy kölyökfegyvert a szemétdombról, pléh, és átfúrom magam a Teleszemcsésen, győzelem, talán abba zuhantál bele előlem, kedvesem, győzelem, a szavak végtelen mennyiségéből válogatok, és asziszem, hogy a véletlen olvasó a neked szóló üzenetemet már rég letette, talán morzsákat hagyott maga után, és kiment a kertbe megenni a süteményét, oda, ahol az elegáns fonott székekben

kritikusok és pszichiáterek ülnek, a Főnökök Főnökének, az Élő Múmiának termében, nővérem, a Főnök kőfeje őrzi a medencét, de nem víz van benne, Jack D-vel van tele... és talán egy háziasszony is olvas engem, talán egy pillanatra gyorsan eldobta a mosogatórongyot, mielőtt jön az a rendkívüli vízvezeték-szerelő, én is lehetek az, bemegyek az előszobába, ahol káposzta forr, mintegy önmagától... bemegyek, talán fajtalan mosollyal, Harlekinnek álcázva magamat... különböző lehetőségek vannak... és a víz átlátszó buborékokban hirtelen átfolyik, annyi szót szőttem össze, és pár a tied, és amikor az utolsó pontot is odabiggyesztem, semmi se változik, egyetlen remény van csak, mégpedig az, hogy abban a pillanatban felemelem a fejem... és te bejössz a szobába. Juliska, mássz már le arról a fáról... gyere ide hozzám, én már megörültem... de hány szörnyűség leselkedik a nővérekre a világon, minden kő alatt, minden hétköznapi sarok mögött... mennyi zsarnok és producer, mennyi fájdalom leselkedik egy fedetlen fejű nővérré a szennyes ég alatt az esőben, még ez a pillanat is eldurvulhat hirtelen, egész életedben vigyázz, és bírd ki... de találkozunk, itt vagy ott, együtt leszünk, a találkozó leginkább egy régi, elvadult kertben játszódik le egy petúniaerdő mögött... az erdő éjszakája lesz, a bagoly éjszakája, a láthatatlant szereti, a semmivel nem küzd, a szája, a zenéje az Ördög... vigyázunk, miközben a reszkető mohán lépdelünk... a dühödt holdban találkozunk, és alázattal a szívünkben átöleljük egymást... fűzfák lesznek ott meg hamis sírok, a teljes architektúra az uhuk hahotájában meg az üzekedő macskák sírásában és kiáltásában, és aztán titokzatos zenét is hallunk, és vadászni indulnak a rókák... és találkozunk, nővérem, és csak akkor lesz vége... az almafák koronái fehér virágokkal szóródnak tele a rovarok nyüzsgésében, és éjjel úgy hűtenek majd, mint egy menyasszonyi ruha... gyere hát vissza, te izzó test, még akkor is, ha időközben Alaszkáig kurvultad magad, gyere, még ha teherbe ejtett is egy hód, vagy mind a hét törpe, vagy a Medicine Man, megtörjük a varázslatot... elég erősek vagyunk hozzá, leszarunk minden családot, kézen foglak, nővérem, hatalmas aggodalommal féltetek, hol kószálsz, te szökevény, nem örködtem végig az örködésünket, éjszakai örködésünket, szerelmem... és a falon egy árnyék kűszik felém, már megin' eltelt egy értelmetlen nap, már nem is számolom, és mi történik veled? Nem keríti be nővéremet túlerő, nem szorítja össze szívét félelem? Nem magányos, nem repül felé nyílvevessző? Nem látja a faágakat póknak? Nincs a kerék alatt ebben az idióták közötti életében? Van még ereje mosolyogni? Nem sújtja betegség, nem védekezik hiába elgyengült karokkal? Nem gyalogol egyedül bátran a félelmetes éjszakában? Nem épp most szórt egy álnok szörnyeteg hipnotikumot a tekilájába? Talán élhetnék bizonyos praktikákkal, nővérkém, de ettől vonakodom... te okos vagy, és tudod, hogy a rossz ellenünk fordulna... tehetséges nő vagy, ezér' semmit se kapsz ingyen, ott, ahol vagy... csak ülhetek, feküdhetek, lehetek itt, nyugtalanul táncolgathatok káini litániám-ban, energiát sugározhatok neked hegyen-völgyön át, és lehet, hogy a nővérem valami városi lyukban van... talán csak egy utcára innen... talán épp most megy fölfele a lépcsőn kulccsal a kezében, lenyomja a kilincset, és bemegy... ez is előfordulhat, viharos kapcsolatunk, drága egyetlenem, totális bizonytalanság.

Meg kellett javítanom egy-két dolgot a lakásban. Ezt-azt az ablakok körül. Átpakoltam pár dolgot. És a könyvszekrény... vörösre mázoltam. De virágot nem vettem. Ezt elhamarkodottnak éreztem volna.

És könyörögtem és rimámkodtam, és a kettő egybefolyt.

Az ablaknál, itt az ágyon, egyik reggel átváltozás lepett meg minket, annyira megbénultunk, hogy minden gyengédség és minden nyerseség egy áramba folyt össze, a halált jelentő idő elleni mozdulatá, megmerevedtünk egy mozdulatban az időn kívüli időben... és minden közös lélegzetünkben elég erőm volt még hollófekete haját is tanulmányozni, a hajszálak és a feltűnően fehér arcbőre közti kontrasztot... a szeplőket is, ősz volt, annyiszor hallgattuk itt az időjárást meg a légkalapácsokat... annak idején.

Nővérem, figyelj, a villamosban az jutott eszembe, mit bámulsz te ott az ablakból, engem ne bámulj!, megértettem a DE szót, kivettem a nyelvtanból, egyértelműen női szó, mer' abszolút mindent kétségbe von, a lehetőségek szava ez, a DE nyelvtanilag is nőnemű, a nyelvészek tévednek, érted, nővérem, nem! nem is tévednek, szándékosan csinálják, mer' ezt az emberiség nem bírná ki, aztán leszálltam a villamosról, hallod... végig kellett ezt gondolnom!

Figyelj, ott egy bernáthegyi.

Előbújtam, és egyértelmű lett bennem, hogy a Bog... vagy ahogy egyesek mondják, az Isten...

Fura, bernáthegyit még nem láttam... lépdelni.

Szóval hogy a Bog nő! Így kell lennie, nem csak nagyjából, hanem alapvetően, egy szemvillanás alatt megértettem, nővérem, az Andél megállónál, a kereszteződésnél... a kereszteződésnél. És világos a dolog!

De ez a bernáthegyi bámul engem. Kié lehet?

Senkié!

De a munkát elvesztettem. A banánok közt volt. Aszittam, hogy egy ágacska, konárik, vagy netán új sarjadék, csíra... megfogtam, egy távoli part küldeménye, de mozogni kezdett, csúszós mozgás a tenyeremben, hátraugrottam, zöld kígyócska, egy teljes fészeknyi volt belőle, és... kilövelltek, a fülem körül sziszegtek olyan hangon, mint amikor szétpattan egy hüvely, kirohantam, Burda nevetett, lekaptam a falról a poroltót, és lefecskendeztem őket, szétapostam őket a cipőmmel, és le kellett ülnöm. Amikor odamentem Burdához, abbahagyta a nevetést. Křepek érdeklődve nézett. De visszafordultam. Az a nap mintha el lett volna varázsoltva. Először csak a szemem sarkából figyeltem a zsák körüli mozgást, de aztán jobban megnéztem, és akkor nyílt csak igazán tágra a szemem. Szörös volt, akkora, mint egy futballlabda, és félelmetes fürgeséggel mozgott, felmászott a zsákra, villámgyorsan szedte a lábait... szeretem az állatokat, de ez... elkúsztam előtte... kifele, megszokásból megkocogattam a helyet, ahol a Madonna volt, mintha jött volna utánam, kiszaladtam a hangárból, és Burdába ütköztem... meresztette rám a szemét... sápadt vagy, gyere be a raktárba, lehet, hogy mégis... akadna neked kesztyű... jöjjön, Burda úr, látogatóink vannak... nem, elkaptam a ruhaujját, nem... egy gereblyével elintéztük a szörnyet... Burda elsöpörte a pépet, ami maradt belőle, máig kiver a veríték, ha eszembe jut. És nem bírom a banánt.

Nem, nem, Főnök, azbesztpáncélban se. Vár még valami, amit szeretnék megélni... ez itt sok volt.

Hah, általában mindenki elmegy, aki megtalálja őket, pedig aszondják, nem veszélyesek... az öreg Burda nem fél tőlük, az a másik se, csak ők bírják, fura arcok, mi?

Az biztos. Mér' nem mondtad?

Nem hitted volna el. És látni akartad volna.

Az tuti. Lehetne mutogatni a búcsúkon.

Tudod, hogy az öreg Burdának már eszébe jutott?

De hát széteseszte...

Ezt is élvezi. Hagyjuk ezt. Te, lenne egy hely az egyik standon. Érdekel? Csak a fiatal Kasel van ott, egy ilyen köcsög gyerek.

Ha az első munka illatozó növény volt, aminek a közepében veszélyes hús mozog... akkor ez a hús bűzlött és halott volt. De biztonságosabbnak tűnt. A kék fénnel teli hangárra, ahol

egybeolvadtak és nyugtalansággal töltötték el a citrom meg a kivi fenséges színei, már csak a távolból tekintettem vissza. Most emberi lényeknek árultam nyakhúst, borjút meg zsírmányt. Vitték.

Néha ezerrel kellett nyomnom a melót, folyton zsíros volt a stand előtti rész. Örültem, hogy Černá annak idején megnyírt, és hogy nem növesztettem meg újra a hajam. A mostani munkám pont olyan érthetetlennek tűnt, mint az összes többi. Ember vagyok. Itt állok, és valami förtelmeset árulok másoknak. Lehet trikóm, köpenyem, valamilyen ingem, ilyen magas vagyok, és a cipőméretem... eh, sok lehetőség van.

Vannak szemfényvesztések és varázslatok, és néha szörnyű az egész. De ha a világ megismerhető lenne, az ember folyton beleütközne a határaiba. Így legalább lehet valahova sétálni.

Mindennap sok száz ember láttam, ezt élveztem. A gondolat, hogy útján... megáll itt a nővérem, és vesz ebből, felkavart. Anyák is jöttek egész kis gyerekekkel... nem tagadhattam meg tőlük a piaci okok miatt. Orvosok is akadtak, focisták, bányászok, vagabundok, hevimetálosok, hivatalnokok... Én utána nem ismertem meg magamat a tükörben. Kiakasztott, hogy megveszik, piszokul átvágtam őket.

A fiatal Kasel halott húst dobált egy rostélyra, és felismerhetetlenné változtatta a felhevült zsírban. Otromba alak volt, örökké merengő, fiatal fickó. Amikor nem volt sok munka, a sarokban gubbasztott, gyanakvó pillantásokat lövellt maga köré, és néha körmölt valamit. Félttem, nem az én tévedéseimet jegyzi-e fel... tapasztaltam már ilyesmit az előző munkáimban... például amikor pincérkedtem... egy kis félreszámlázás: akkor volt, főparancsnok úr, 6 zsírmány, 8 Melinda limó, 4 sör, sörcsi, hehe, 16 borjú, hű, de jó étvágyuk volt a fiaiknak, naná, szénbáró főnök, meg két dupla nyakhús a nagysasszonynak, az annyit tesz, mint nyolcezer-kétszáztizenöt, pontosan!... de ha a seggfej is átszámolta, és rosszindulatúan aszondta: hah, hatezerhétsháztíz... arra utásztaktikát fejlesztettem ki, úgy repkedtek a szavaim, mint a hurkák a pócegödörbe: jé, ó jaj, elszámoltam, bocsánat, ma egyedül vagyok itt, három rongy lesz pontosan, isten az atyám! Adott négyet, kettőbe került, érni nem ért semmit. Mindenki így csinálta. Különben egy hétig se bírtam volna. Akkora hiányom lett volna, mint a Bárta csűrje. Így ment ez a büfések paradicsomában. Gyorsan elmagyarázták.

Figyelj... a raktáros éjszakára beáztatja vízbe a zsírmányt, ezér' neked a mérlegen három kilóval többet mutat, úgyhogy többért is kell eladnod, nincs mese... és ő is rákényszerül, mer' a gyárból a két teherkocsi szintén... körforgás ez. Ja.

Valószínűleg nem túl érdekes ez az egész... csak úgy... leírom a reáliákat, anélkül hogy panaszkodnék. Kaselt szintén nem érdekelte... egyszer leejtette a papírját... hagyjad, görbítette a karmait... de én megláttam, öregem, te itt verseket írsz!... elpirult... de nem maceráltam. Legalább nem árult be. Fellélegeztem. Szarházinak éreztem magam. És ahogy telt az idő, egyre rosszabb volt.

Munka után... nem bírtam ki a lakásban, eszembe jutott... hogy föl kéne menni a Sziklára, Bohlerhoz, meglátogatni a régi barátot... de én kicsit még mindig szégyelltem magam amiatt, ami annak idején... a börtönben történt... és a lármás társaság nélkül, nem tudom... ücsörögtem a Galaktikusban, és néztem az embereket, nem kizárt, hogy felbukkan Micka, egy csomó régi meg új ismerős volt ott, tudtam, hogyha feltűnne a városban Černá, biztos ezekre a helyekre is elvezetne az útja... ráadásul az ilyen helyeken az ember a tömeg ellenére is egyedül lehet, ha ügyesen telepszik le... folyton klipek mentek meg mindenféle magnók, totális egyveleg, totális bush volt, homokba dugtam a fejemet, és megin' kezdtem beindulni a nyelvre, emberekkel találkoztam... most főleg Prága 3-beliek voltak... egész életükben ateizmusban nevelkedtek, de

most többek között elkezdtek új szavakat előhúzni az egyre jobban terjeszkedő szekták szótárából... súlyos és komoly szavak voltak, végzet, megbánás, bűnhődés... és pár fiatal keverte a Králici Biblia kifejezéstárának szavait a gitáregyüttesek nyelvével... sorry, bameg, nagy csákó vagy, vezekeltél már?... hallottam egyszer... és a nemzetközi narkós szókinszbe néha-néha valaki a protektorátusbeli argóból is bevitt valamit, és az egészből szalmaszálként lógott ki a marxista pittoreszk... micsoda metadzsoint, amíg ki nem kerül a faliújság... elkaptam a fordulatot vagy képet... és az angol is, a mai közösségek latinja... bróken inglis volt... meg bróken csek... széttört nyelv, és erőtlenségéből új érzés keletkezett, vagy fordítva, nem tudom... mindenképpen gyorsulásról volt szó.

Természetesen háttal ültem a képernyőnek, és egyszer csak... ledermedtem, egy hangot hallottam, az ő hangját, egyértelműen az övét, felálltam, az asztalba kapaszkodtam, de már nem csak a fejemben szólt, odafordultam a képernyőhöz, egy másodperc rezdülése... egyetlen töredéke, a nő épp egy maszkot tett fel, Macskafejet, átment a képernyőn, aztán jött a Híradó... Mi ez? Fölordíthattam... odafordultak, Ferdefog aszondta, mit izélsz, csak valami reklám... fölverekedtem magam az irodába, ott volt az, akié a klip volt, ismerősnek tűnt, de nem húztam az időt azzal, hogy végiglapozzam a nyilvánartartást a fejemben... ami meg is fájdult... a tévéből veszem föl, meg mindenhonnan, nem is tudom... este újra betette, ragadtam rá, mint a kullancs... ő volt az, Černá.

Talán... igen. Az arca tényleg csak egy szemvillanásra látszott... mintha soványabb és egyidejűleg merészebb lett volna, de lehet, hogy csak képzelődtem. És azt is láttam a szeretett arcon, hogy fizetett... hogy a nővérem drágán megfizetett.

De nem tudtam meg, ki és hol forgatta. A cég már nem létezett. A reklámozott cuccot már nem árusították. A szerzők neve nem szerepelt, csak panevek. A dátumot meg abszolút nem tüntetik föl a klipeknél. Az egész nem is létezett. Csak néha, véletlenszerűen, suhant végig pár belőtt, részeg vagy közönyös pofa előtt. Egy kocsmában. De élt.

Készítettem róla egy fotót. Elég nagyot. Aztán... megin' megpillantottam. Az utcán loptam a napot, odaléptem az egyik könyvesbolt kirakatához, néztem a hallgatagok borítóit, és hirtelen... ott volt, negatívban, de ő volt az. A könyv valami... baromság volt... a borítóhoz semmi köze. Kezembe vettem a könyvet. És elkezdődött a vadászat. Kaselnak kicsit több lett a munkája a standon. De... ugyanaz a történet ismétlődött... a kiadó kis kalózcég volt, már eltűnt... fölvásároltam a könyvből az összest, kis példányszámban jött ki, de elég mélyre kellett nyúlni a zsebembe, a könyves aszondta, hogy eladhatatlan ócskaság... akkor talán nem mustrálják meg túl sokan a nővéremet, a szerző mást nem írt semmit, álnév volt, valami költő... de az impresszumban feltüntették a fotós nevét... azonnal kilöttem, és csak a kórházszerű épületnél álltam meg, már tisztességesen néztem ki, még a forró zsír szaga ellenére is egész emberien... beengedtek, de... már nem lakott ott, becsöngettem a szomszédokhoz, elég erőteljesen, egy idősebb nő nyitott ajtót: Maga még nem tudja? Meždek úr meghalt. Autóbaleset. Pedig tele voltak az ügyel az újságok, mer' a kocs... Csakhogy én nem olvastam újságot. És ez újabb hiba volt. Sokat megspóroltam volna.

A Bolkonski utcába is elmentem, igen... és a nő láttán összeszorult a szívem, alig kaptam levegőt... a konyhában már egy másik faszi ücsörgött, de ugyanolyan fajta... párszor valaki küldött nekik pénzt, a hapsi aszitte, hogy ő... totálisan magamba roskadva ültem, hátba vágott, elmúlik, elég virág van még a réten, de, a virágom nélkül nekem csak feketén fog sütni a nap:

a sötét csillag szerelem
megfogta a kezemet
az öregségbe vezetett
nem engedett vissza
nem szeretjük már egymást
többé soha

jutott eszembe. Beszéltek hozzám, mindketten. Aztán lementem a lépcsőn, lassan, a korlátba kapaszkodva. Úgy mentem, mint akit csúful összetörtek.

Aztán megin' elrugaskodtam a fenékről, és megkönnyebbültem.

Pár nap múlva, a Galaktikusban... a Teleszemcsésben megin' a MUOREX-reklám ment, és egy másodpercre láttam az arcát, Ferdefog belém bökött... mire gerjedtél fel annyira, bazmeg, a macskakajára, vagy Černát bámulod... tök olyan ez a csaj, nem?

Hé!, ordított fel, amikor elkaptam a könyökét.

Te ismered... beszélj!

Ne hülyéskedj, nem láttam már... vagy ezer éve, arra az énekesnőre gondolsz, ugye.

Ja.

Hát ismertem, amikor a Mortival kavart, a Morti a haverom volt, ismerted Marslakót, mit bámulsz... Potok, vigyázz, más húszévesen piálni, meg más most ugyanazzal a testtel... meg aggyal, hah, az már nem ugyanolyan... ismertem Černát, akkor Berlunban. Miután leomlott a Fal. Vagy előtte?

Micsinált ott!

Engedj el, mit szorongatsz... izé, a Morti aztán bekattant, militária meg hasonló baromságok, Černá leszarta, és jól tette, a Morti tényleg tök bekattant... aztán valahova elmehetett, mer' már egy csomó ideje nem...

Micsinált Berlunban?

Micsinált volna, semmit... gőzöm nincs, állítólag valami lebujban felszolgálónősködött, nem tudom... mint mindenki, nekem soha nem volt hozzá semmi közöm.

Azt elhiszem, Ferdefog, figyelj...

Most, hogy mondod... a fogaim... te is úgy nézel ki, mint egy Blend-a-Dead-reklám, de használat előtt, hehe, ez jó...

Tudsz róla valamit?

És olyan fura szagod van, Potok, már ne is haragudj...

Tudsz róla valamit, vagy ismersz valakit, aki ismeri?

Nem. De mér' nem kérdezel utána a Múniban?

Mi az? Ki az?

Hát a Múni Bank, új, a Felszabadulás sugárúton, ott van Černá, rögtön a bejáratnál... várjál, de... várjál már!

Nem vártam, futottam, semmi régi, elvadult kert, nővérem, egy bank, az is jó... de várnom kellett volna, és engedni, hogy Ferdefog mindent elmondjon. Jobban kellett volna takarékoskodnom magammal.

Kivágtak. Egész az igazgatóig jutottam. Kábé két órámba telt. Egy percet kaptam, de ennyi nem volt elég a véleményem kifejtéséhez. Nem is érdekelte. A lépcsőn valami serifek ugráltak mögöttem. Černá nem dolgozott náluk, semmi. Sehol semmi. Kint álltam, és tájékoztam, pont dél volt... és aztán, aztán fölnéztem... és megláttam.

A fickó, ilyen hiperjóképű fajta, a ragyogó fogsor és arcvíz kategóriából, épp szállt ki a kocsiból, és vigyorgott, boldogan ment fölfele a bank lépcsőjén, megfordult, és integetett, az autóból egy elegáns dáma integetett vissza, szeme előtt, mely az élet szikráit szórta, fátyol, a társadalom krémjének könnyű túlljében voltál ott, Černá, könnyedén és elragadóan lengetted a karodat könyékig érő fehér kesztyűben... szakadatlanul, végtelenítve ment ez a film, és azt hirdette, hogy Múny bankcetiljeivel mindenki boldog... és a fickó újra és újra kiszállt, és sietett befele, és integetett a dámának... újra... és újra... tíz kör után felvillant egy neon a bank atyjának a nevével, aztán megint kezdődött az egész előlről...

Egyetlen Černám, ott voltál, gyönyörű dámává alakítva, dámává, aki mindent tud, és a sminkeseknek nem kellett túlzottan megerőltetniük magukat, gyönyörű voltál... a fickó kiszállt... talán a városban vagy, kedvesem... ment fölfele a bank lépcsőjén, és vigyorgott a ragyogó cipőjében... talán jól megy a sorod... beintegetett az ablakon, és a dáma... talán dohányod is van meg pasid... a dáma bólintott a férfinak, és elmosolyodott... de én a testvéred vagyok.

Aztán rájöttem, a szemében volt... ezt biztos csak úgy poénból csinálja, hülyül egyet, kicsit pihen a történetek után, mint ahogy én is töketlenkedem a standon, és lehet... lehet, hogy így ad jelt nekem.

A bankba nem tehettem be a lábamat. De megtaláltam az Ateliert, ahol a reklámokat gyártották. A felvételeiket nem bocsátották rendelkezésre, és a könyvelésről természetesen kivágtak. Egyébként is, ki tudja, hogy milyen néven csinálta. Ha egyáltalán. Az Atelier... sajnos maga volt a végtelenség.

Eszembe jutottak a tükrök a régi kávéházban, ahova együtt jártunk, itt ajtóból volt annyi, meg a sminkes csaj Eltűntetőjéből... nagy pofával újságíróként jutottam be... jól körülnéztem, bárhol lehetett, bármelyik folyosón, bármelyik ajtó mögött, bármilyen álcában, bármelyik tükör mögött... bárhol.

Végigszánguldtam a díszletraktárokon, végigmásztam a folyosókon, a semmiből a sülyesztőben bukkantam elő, és egy csomó csaj mellett mentem el, egyszer nekiiramodtam... berohantam egy statisztaseregletbe, épp a lipanyi csatát forgatták, és az egyik sérült csaj, letöröltem az arcáról a ketchupöt... nem, nem ő volt az, el kellett húznom a rendező elől... rohantak utánam az égő csűrők mellett... hallgattam a beszédüket, pár napig villanyszerelő-táskával mászkáltam, így jut be a magunkfajta a parlamentbe, templomba és szabadkőműves-páholyokba, ugyanolyan jól bejön ez, mint a seprű... végigszaladtam a drámákon, és az a nyelv... Beda, a kettést tedd szinkronra, és a fényeket a gerendára, prima, kioldó kallantyú le, és megyünk... olyan volt, mint egy úrhajóban, talán itt bolyongsz, nővérkém, ezek között a földönkívüliek között... az egyik irodában észrevettem egy ismerős mappát, egy katalógus volt... fiatal, kibontakozó csillagok és bimbózó csillagocskák, izzadt, ügyetlen hurkaujjakkal senkiháziak vonalakat meg kis keresztekkel meg számokat tettek a lányok mellé... és voltak ott csillagos ötösök is, meg feljegyzett elalélés-sóhajok, dobogó szívvel néztem végig ezt az érték-hierarchiát, fotót fotó után, őt nem találtam... és bár az egyik arc profilból, nem, ezt nem... továbbmentem... abban a színésznőben, aki épp a Jégkunyhón át mászik, abban van valami Černá mozgásából... de fehérre volt kenve, és a testén pikkelyek, nem láttam az arcát... de a hang, a rekedt hang, az másmilyen volt... talán az átélt szenvedések miatt, a klotyón

átvedlettem egy öltönybe, ami ott hevert, és utána meg kellett interjúvolnom azt a nőt, de már nem engedett be... fogtam a táskámat, és eltűntem a lyukon... odébb egy gótikus horrort forgattak, a közeli kelléktárban átöltöztem papnak, és közben bocsánatot kértem, szó sincs blaszfémiáról, én csak úgy... át kell vizsgálnom... és a hang, ami a Vasszútból jött, és egy hófehér ruha csücske, megzavartam a jelenetüket, tönkretettem a filmet, fényre rángattam a megkezdett... de nem Černá volt az, csak valami átlagos sápadt bige... búvalbaszottan jöttem el az Atelierből. A sziklákon imbolygott a fény.

Kezdtém meggyűlölni a standot a húshegyekkel. Miután kiismertem a trükköket, megint tovább akartam állni. Bárhova. Bár Kasellal egész jól összejöttem. Most szívem minden mozdulatával vártam Černát, biztos fölmege a padlásra is... hagytam ott neki üzenetet... talán külföldön van, jutott eszembe... És ebbe belekapaszkodtam. Igen, biztos elutazott valamilyen szigetekre vagy a tengerhez, folyton beszélünk róla, főleg ő...

Most már nem Főnök alá tartoztam, akivel nagyjából hasonlókat beszélgettünk. Néha találkoztunk. Aztán lecsukták. És Burda lett a terület főnöke. Magához hivatott.

Hé... te... gyerde! A stand elé hívott.

Repülök, mester, ledobtam a kötényt, és figyeltem.

Hé, te folyton mereszted a szemed... nincs itt semmi látnivaló, te tacsó, de nincs ám! Nem vagy már gyerek... biztos jártál iskolába. Hogy nincs róla papírod, mér'? Furák, nagyon furák a papírjaid! Mi vagy te... mit szimatolsz, mit leskelődsz te itten? A fiúk aszondják... te... feleljél már! Szerintem te... te egy lumpenproletariátus vagy!

Nem vagyok, de maga szénhülye, Burda úr.

Mi?

Csak úgy... az istenit... letéptem magamról a kötenyt... hát igen, csikorgattam a fogamat, mindig bajuk van, a szemét állat, állandóan ez a kérdezősködés, már megyek is... megyek!

Izé, várjál már, nem kell... mi ütött beléd, öcsém?

Semmi, és elnézést. Egyszerűen elmegyek.

Akkor nem akarsz itt melózni?

Látja, nem? De nagyobb hülye vagyok, mint maga, ezt azért tudom. Csakhogy ez tökmindegy.

Felborítottam egy serpenyőt, elkezdtek elégni a zsírmányok, Kasel valahol az erdőben volt... valószínűleg írt, a köcsög.

Ne elégedetlenkedjél már folyton!

Na ja. Hát akkor én... megyek.

Akkor menjél, mára. De holnap gyere vissza. Ha akarsz.

Az idegeimre ment a dolog. És saját magam is az idegeimre mentem. Álnok pillantásokat löveltem a kirakatokra, eh. Hm! Lumpenproli, na tessék. Ez van. Még mindig áradt belőlem a zsírszag, levágtam a hajamat... a bűzt meghagytam afféle misztikus védelemként... a kihágásokkal szemben, rendesen csak akkor mosakszom meg, ha eljön az ideje. Amikor a Dirigens főlemeli a pálcáját, és végre belevág az egymást kölcsönösen átszövő szimfóniák erdejébe. Magamnak bűzlök. De mielőtt megölöd magad, érdemes megmosakodni. Így illik, nem? Mondta az anyukád? Rohadék akartam lenni magammal, és ilyen nagycsávósan és szemtelenül tárgyaltam a tükörképemmel... hol egy üvegben villant fel, hol egy kirakatban vagy tócsában... de az arcom kinevetett, grimaszolt a lelkemre...

Másnap megin' ott voltam a standon. Kasellal. Most vidámabbnak tűnt, már nem volt olyan székszávú. Elkezdett mindenféle szennylapokat meg újságokat a standra hurcolni, a zsírmányok meg a libanyakak közé dobálta a bugyogó fazekak mellé a sistergő zsírhoz... kitéptem a magazinokat a kezéből, nem ismertem... Mandle Revue, na, ez klassz lehet, csupa muff meg csontvázak az impresszumban, Intuáció folyóirat, Zsalu újság, remek ez is... Kasel vigyorgott, aztán nem bírta, egyszer az egyik szünetben előhúzta, egy fotó volt, műgonddal elválasztott haj... egy másik újságban meg a füben hempergett... öregem, neked kiadják, neked kiadják a dolgaiddat, csodálkoztam... bólogatott... hát ez remek... elkezdett mesélni az „Ifjú tehetségek antológiájáról”, aminek egy hét múlva kellett megjelennie, benne van! Már tisztázta és fixálta, már tuti helye van a borítón, tuti!

Lázasan beszélt a költészet recepciójáról és olvasásáról, oldalas beszélgetésekről, ankétokról! Elkezdünk dumálni a dologról... én vagyok a legjobb, mondta Kasel kipirultan, lassan kezdi végre mindenki felfogni, én vagyok a legjobb, méghozzá több hosszal a többiek előtt, mondta, és kevergette a zsírmányt... de, mondtam neki bölcsen, mer' eszembe jutott Marie Coseta nővér meg a Sebrózsa... de hát ez nem lóverseny, mármint a művészet, és a holtakkal egyébként sem versenyezhet... de én élek!, kiáltotta Kasel, és egy vagdalókéssel szétvágta a megsült nyakhúst... ez tény... de eszembe jutottak Jícha tapasztalatai a Kulthúrából, az ösvényeket, amikről a megölt ismerősök meséltek, talán jobb magunkban tartani... ne törtess semerre, mondtam okosan Kaselnek, fiatalabb volt... előbb-utóbb mindenki ír valami jót, aki tud olvasni... a kurva életbe!, mondta bölcsességemre Kasel, abszolút nem arról van szó, hogy írj egy jó verset, az utána következőkről van szó, arról van szó, ami köztük van, arról van szó, hogy kettő között életben maradjál, meg utána is... ez az érdekes! Aha, mondtam... de a kis írásaimat, amiket Černá lakásában tartottam, nem mutattam meg neki, ez megsebezte volna, nem akartam magamnak halálos ellenséget szerezni.

Szerzők fotóit mutogatta a magazinokban... valahol itt vannak, Párában, mondta Kasel, és még nem tudják, hogy én is itt vagyok, és hogy ez nekik szívás... néha ilyeneket mondott... és várt... akkor mér' vagy itt, ezzel az ambícióval... és tehetséggel!... ilyen idióta melő, tudakoltam... titokzatosan nézett, de gyorsan megértettem.

A kirándulók tömegében elkezdett egy fura társaság is rendszeresen felbukkanni... ezek valami hisztériások, vélekedtem... mindig együtt voltak, veszekedtek egymással, de észrevettem... amint az egyik kicsit eltűnt valahova, a többiek rögtön elkezdtek furán mosolyogni, és fosták a szót, darabokra szedték a jelen nem levőt, egyértelmű volt... különböző figurák voltak, pasik, nők, fura cuccokban... mindig együtt... piáltak a faasztaloknál, kajával tömték az agyukat... mindennap sétáltak az utakon, izgatottan hadonásztak a kezükkel, hirtelen, gyors mozdulatokkal ijesztgették a mókusokat... zúgott a fejem... valami idegszanasztórium lehet itt a város szélén, ítéltam, és ezt meg akartam osztani Kasellal is, de ő... állt, mint egy sóbálvány, meresztette a szemét, és azt hallottam: buh... buh, összevissza vert az a vörös izma... mozgás, Kásim, leégnek a borjuid, mozdulj már... felébresztettem, állt, a kezében magazinok... a szemem sarkából néztem... másnap szalvétákat hozott. Fura vagy, kolléga, mondtam... nem reagált... aztán megin' beállítottak a madárijesztők, elrémítettek az asztalkáktól pár családot, és Kasel elkezdte a zsírmányt meg a többi dolgot tálcákra rakni, és szalvétát rakott rájuk... ne csináld már, mióta van az, hogy ki is hordjuk? Mostantól, mondta a költő, és repült... dolgoztam helyette is, és vizsgáltam... a szalvétákat... és rájöttem, igen... a szalvéták alá dugdosta a verseit, és várt, és akkor megin'... buh... buh, döngött a szíve, összefröcsköltem őt sörrel, magába döntött párat, aznap lehetetlen volt beszélni vele... bámult, az ápoltak kurjongattak egymásnak, az egyik kiáltás betöltötte az egész parkerdőt: Ez már halott, ezt már nem lehet!, és egy másik aszondta: Ellenkezőleg, most lehet, mert most mindegy! És ilyeneket mondtak: diszproporcio, diszkrepancia, identitás többé nem fikás,

realitás... és csóváltam a fejemet, és vigasztaltam Kaselt, ezek a figurák a szemétkébe hajították a cetlijeit, vagy ledobták a földre, amikor végeztek az adagjukkal, és Kasel egyértelműen jót tett velük, szüleményeivel törölték ki a tálcáikat, meg beléjük törölték a kezüket meg az állukat, a cetlik a zsírtól áttetszők lettek, és átnedvesedtek, a homokba dobálták a cetliket, láttam, egy cipősarok átszúrta a papírt, otthagyták a sárban, a maradékok között... a csontok között... de pont így tökéletes, vigasztaltam hiábavalóan, így van a valóságban is, pont így van, és... kik ezek az emberek? Ez, ez... dadogta... az elit... ide a város szélére Alkotótelepet építettek, ezek... szövegírók, írók meg kritikusok, rebegte.

Egyfolytában jöttek, és eszembe jutott... hogy tulajdonképpen én is... üzenhetnék a nővéremnek, a szavakból rájönne, ki írta, elvégre pár tőle származott... nyomot hagyok neki, talán az útján valami magazin... de Kasel ki volt akadva... ez az én ötletem! Rendben... a borjuk alá én, a zsírmány alá te, a nyakhús fele-fele, erősködtem... gyűlölettel méregettük egymást, de muszáj volt beleegyeznie, azt persze nem engedtem meg neki, hogy elolvassa a verseimet vagy miket is, de nem is érdekelték... csak az új útról és lehetőségekről álmódzott... bíbor köntösről és a költészet fejedelmének lantjáról... kezdtem én is lepuhulni, és aztán egyszer... odajött a standhoz egy nagydarab, úgy ötvenes hapsi összes halántékkal, nyersselyem pulóverben, erős fogai közt pipa, és kinyitotta vörös száját... Kasel levegő után kapkodott, a fickó pedig megszólalt: Sört! Majdnem összeverekedtünk, egy szempillantás múlva két pohár állt előtte, kapott világost meg barnát is... ah, ez majdnem olyan, mint a szürrealizmus, mondta, és a serlegeket nézte... dualitás, manicheizmus, kortyolt egyet, és csettintett a nyelvével, vagy... vagy már skizofrénia, alkoholizmus... megtántorodott, fogta a fejét, és elindult, elindult a kocsijához... nem könnyű a Mesternek, mondta Kasel, de én szinte nem is hallottam, ott, a kocsinál féhéren világított valami, a kavicsot meg a homokot szórta ki a cipőjéből... háttal állt nekem, de a nyaka íve... és a lábikrája, mindig, amikor a földhöz fészíti a lábfejét... a bozót mögött állt, futni kezdtem... az író már indította a kocsit... NEM!, kiáltottam és futottam... a nő beült, és elindultak... egy fának dőlve álltam, és lihegtem... láttam a standot, és ez magamhoz térített... Kasel megőrült, szaladgált és ordított, locsolta le őket valamivel, zsírdarabokat dobált rájuk, a társaság kezdett visszavonulni, visítottak, a fának támasztottam a homlokomat, becsuktam a szememet, és úgy maradtam.

KIVEL TALÁLKOZOM ÉS KIVEL VAGYOK • KARLOVICE •
 ELKÜLD A VÖRÖS, KÉRDEZEK • CRYSTAL KFT • ÉS MIÉRT VAN •
 AZ EGÉSZ MEGIN' NEM OLYAN... RÉGI SZAVAK, A HANG •
 FELEMELTEM A KEZEM

És egyszer, egy mosolygós városi napon, amikor a nap a poron át megin' megmutatta sokat látott arcát, a távolban a többi stand közt észrevettem... a jellegzetes járása, a haja, ő jött ott... egy kisgyereket vezetett, meresztettem a szemem, és... rohanni kezdtem... újra megpillantottam a kirándulók tömegében, törte át magát, és törtem magam én is... félretoltam az embereket, és behúztam, de megin' összezárult mögötte a tömeg, de ő volt az, a barátnőm... és az út végén már megin' csak a por volt, egy busz kavarta fel.

Sietve visszamentem a standhoz, ahol megpillantottam... vietnamiak vagy kicsodák... ing, nadlág, kvalcóla, kaszeta, kezdett rá az egyik széles mosollyal... nem, nem, gyorsan, az a nő, aki itt volt, a fickó turkált a farmerkupacban... az ismerősöm, mondtam... a gyerekével volt itt... hol lakik? Összezárult az arca, úgy nézett ki, mint egy azték egy templom kőfrízén valahol a korhadó dzsungelben, néma teliholdarc, szűnyogsírás, mindenütt sár, kajmánok... különböző agresszív pogány istenek szobrocskái, leginkább... az a jellegzetes kemény, üres tekintet... na, rendben, fel akartam próbálni egy farmert, kivette a kezemből... nem iszmelek szenki, megfordult... ebből semmit ki nem húzok, ez világos... lecsekkoltam a városban pár helyet, ahol lehetett volna, az eredmény zéró.

A piacokon egy csomó ázsiai árult, de a vietnamiak közt egy szál ismerősöm se volt. Annak idején Ficsúrral minden túl gyorsan történt. Vártam, sőt egy adag sistersgő zsírmány fölé kis tükröt tettem, hogy áttekintésem legyen, Kasel csodálkozott. És konyult lefele. Egyre idege-sebb meg elkeseredettebb lett... aha, most ott van mindenütt, motyogta, talán nem is nekem mondta... mindenütt kinyomtatják, könyv is kijön, mégisincs semmi... nem történik semmi... akkor mégis, igen, mégiscsak lár pur lár csinálja az ember, tudtam, nincsen cél, csak az út van... odaégeted a nyakhúst, figyelmeztettem... elmélyedt az álmaiban.

És aztán... Szia!, mondtam neki, bámult rám, fogta a kisfiú kezét, mint egy csavargót, úgy mért végig... de a szemében tűz gyúlt... örültünk a viszontlátásnak. Viharosan. Bevallom, hogy meghatódtam, amikor megszólalt.

Te vaty az... de jó. Ez a Fiú.

A gyerek mögéje bújt... és amikor megöleltük egymást, felvisított. Aznap a költő magára maradt a húsokkal. Sok volt. Amit elmesélt. És szörnyű. Aztán gyakran jött hozzám.

Ücsörögtünk az egyik padon a parkerdőben. A gyerek érdeklődve bámulta a mókusokat... hát, nem volt egy kimondott donhuán... Bohler vonásai... de talán később megszépül, az anyja szépsége, az a gazella- meg macskaszépség, bár egy fiúnál nem tudom, nem tudom... az anyja mesélt... mekhalt, monda a barátomról... és aztán, amikor már együtt laktunk a házakban, az egyikben, amelyikben lehetett, többször is elmentem a Presscenterbe, és a régi újságok alapján darabonként szépen összeraktam az egészet, mer' néha nem értettem őt, és aztán, nem szívesen kezdett bele újra... de pár dolgot rögtön az első nap elmesélt, könnyek között.

Egyedül semmi kedvem nem volt visszamenni a házba, de vele meg a Fiúval más tézta volt. Ráadásul a padláson... folyton... még mindig folyton remegtem Černáért.

És ez volt az első dolog is, amit a kis laoszival közölnöm kellett. Mindazok után, amiket elmesélt, mikor a karjaimban kellett tartanom... és könnyebbé tenni neki... talán kegyetlenség volt... de úgy éreztem, muszáj elmondanom neki: Ne haragudj, kedves, de van egy nő, úton van... és amikor visszajön, vele leszek. Vagy valahogy együtt leszünk. Ez az ábra. Akarod?

Mind együtt leszünk?, kérdezte a kis laoszi.

Együtt élünk és egymás mellett, segítettünk egymásnak. Védjük egymást.

A kiskölyök legszívesebben az ócska mezőgazdasági gépek között bókászott, amelyek közvetlenül a fészerek mögött álltak, mint egy kis technikus, imádta a karokat meg a krómdolgokat... szétszedte az órát, amit akkor vettem magamnak, amikor már dolgozni jártam... Laa hozott helyette valami kvarcot, egy ideig működött is... de, és ezér' hálás volt nekem... a fiú nem nagyon tudott beszélni, úgy beszélt csehül, mint az anyja, Bohlernak nem volt sok ideje, tanítani keztem... iskolába azért' így is járnia kell, döntötte el Laa, nem ellenkeztem. Ő maga a gyereket Fiúnak hívta, az ő fülének ez megfelelő névnek hangzott. Volt egy laoszi neve is, de azt meg én nem tudtam kiejteni, meg még egy, amire Bohler keresztelte... a gyerekek néha gondja támadt a homokozóban, ahogy az anyja mesélte, a helyiekkel. A kinézete miatt. Meg a beszéde miatt. Velem gyorsan megbarátkozott. Saját magától kérdezősködött. Bohler azt akarta, hogy Vojtěch legyen a neve.

Laa már régebben beköltözött a házakba. Számára nem jelentettek gonosz varázslatot, ellenkezőleg... csak azon csodálkozott, hogy a pincét bebetonozták. Saját erőből berendezett egy varrodát. A honfitársnőivel varrt eladásra, csak lestem... lábbal hajtós Singerek. A férjeik, bátyjaik, unokabátyjaik reggel odafuvarozták őket, aztán egész nap ott ültek, és hajtották a gépet, közben egy csomót beszélgettek, meg néha énekeltek is. A pasik előtt az elején nagyon óvatos voltam. De rézszerűen, kéken, sötéten megütögette a hegemet, egyszer, és aszondta: Őült vaty... biztonságba vaty, Vadász szosze... az egészet álmodtad!

Voltak kételyeim. De üdvözlöttük egymást a pasikkal, és komolyan, szertartásosan, szívélyesen és sok-sok mosollyal siklottunk el egymás mellett a folyosón.

A kis kapitalisták prosperáltak. Amit megvarrtak, ment a standokra, ahol a törzs más tagjai mindenre ügyeltek... a házban bölcsödét meg valami óvodaszerűt rendeztek be, észrevettem, hogy ott Vojtěch a főnök, és eléggé virultam... léggömb, mondta az egyik ferdeszeműnek, nem lékkömp! nem és nem és nem, toporzékolt a homokban, de ahogy akalod!, mondta a gyerekeknek... a leckék meghozták a gyümölcsüket, sétálni jártunk a fübe, kipucolhatták... az utca többi része szinte teljesen elnéptelenedett, éjjel a lebontandó épületekben helyenként tüzek pislákolnak, de Laa felvilágosított, hogy ez az első... a biztonság... észrevettem, hogy két-három férj vagy unokatestvér mindig ott őrökdi a varrásnál, és bár kegyesen és fensőbb-ségesen nézték erre a hemzsegségre... de azért' nyitva tartották a szemüket.

Átvittem Černától pár könyvet, és befészkeltem magam az egyik emeleti lakásba... Laával csak néha voltunk együtt, de ahogy telt az idő, egyre gyakrabban. És ha egy becsületes egyén hangosan tiltakozna ez ellen... csak finoman felhívhatnám a figyelmét arra a végtelen szerencsére, amikor az összes brutális dolog, ami volt, van és lesz, nem érezhető már annyira, mer' együtt vagy valakivel, akit tartasz, és a tenyered pont akkora, hogy befedje a szorongásoktól papírvékonyra lett szívet... és ez a magány tüskéje miatt van, ami őrzítő, és lüktet, és te olyan erősen tartod a másikat, hogy magadat is betakarod. Laa. Az ágyon át méregettük egymást íratlan megállapodásunkban. Egymáshoz közelállóká lettünk.

Ő minden karattyolás és gyors oldalt pillantás és szüntelen fejcsóválás ellenére okos és szilárd, nem csupán valami bájos madárka... nem. És van a fia. Elég nagyra tartjuk a nyugalmat egymás mellett.

Aztán rájöttem, a kiskölyök egyszer aszondta: Fáradt vagyok! Nagyon... nagyon fáradt vagyok! Megijedt, amikor kiguvadt a szemem, és abbahagytam a labdázást, eszembe juttatta a régi dolgokat... csak nézett, amikor elfutottam... megrettenve rohantam végig a házakon... de Macešková nagymama nem volt ott. Nyom se semmi. Semmi nyom bármi után is... ami utána maradt volna. Végigjártam a pince betonját is, megvizsgáltam a felületét... talán itt. Talán itt van még valahol.

Végigjártam a házakat, benéztem a lakásokba, a maradványokba, nem maradt már egyetlen bérlő se, és Laa célzott rá, hogy az egyik barátnője szívesen beköltözne a családjával... fura volt, hogy néha úgy viselkedett velem, mintha még a régi idők lennének, és én a tulajdonosok közé tartoznék, talán így volt jó neki, a maga módján beleélte magát a szerződésünkbe.

És reggelente, minden olyan nap reggelén, amit szokványosan munkanapnak neveznek, vágattam a villamoshoz és Kaselhoz, aki elmagyarázta, hogy egy csomó helyre ösztöndíj-kérelmet küldött, és hogy nézzek valaki után, mer' ő nemsokára szedi a sátorfáját... mondta öntudatosan... felkerekedek valami Művésztelepre, érted... és ott írok egy szöveget többek között arról, hogy buzogtunk itten, meglátod... ja, egész biztosan, besztszeller lesz, örülök, Kásim... és dobáltuk a zsírmányokat, és vagdostuk a másikat, a harmadik lehetőséget meg a sercegő zsírba tosztuk, már egész összeszokott páros voltunk.

És néha-néha... az Atelier körül sertepertéltem, és bejutottam, mer' itt tűnt el a nyom. És elkezdtem a Presscenterbe is járni, és összeraktam Bohler rövid sztoriját...

A Sziklán ugyanis... még a mi időnkben is éltek a környező erdőkben és falvakban hejkák.

Bohler ezekkel a teremtményekkel mindig is barátságos viszonyt tartott fenn, és minket se kellett nagyon győzködnie... pár hejka egész jó arc volt... tökmindegy, hogy az emberek a környéken azon filóznak, hogy emberek-e a hejkák vagy sem, dörgött Bohler, elvégre senkinek semmi köze hozzá... vannak, és kész!

Bohler a misszióra járt a hejkák közé meg a kíváncsiságát kielégíteni, engedték, hogy oktassa a gyerekeiket, Bohler némi töprengés, tépelődés után keresztelt is, a biztonság kedvéért, ahogy mondta... ezt nem lehet elhanyagolni, állította... és a hejkák, amikor prédikált nekik, bár ingatták a szőrös fejüket, elismerték: Ja, valami lehet benne, hagyd ezt érni egy darabig a szívünkben, tanár úr, eljátszadozunk vele, hagyd egy darabig, addig van nekünk a Fekete Dallila, hiszen tudod...

Ijedős teremtmények voltak ezek a hejkák... a kommunisták rögtön a Csatorna-idők elején gyárakba hajtották őket, szétverték a kocsijaikat, átvették a gestapós módszereket a „csavargóélet” és a hejka rendellenességek ellen, a Harmadik Birodalom után a hejkákból már eleve nem maradt sok, teljes törzsek tűntek el... a megmaradtakat a hivatalnokok gyárakba rendelték... na és ott a hejkák nem rokkantak bele a munkába, leszarták, nem értették az ottani mozgást, más időben éltek, mint az egyszerű gépek... az állam inkább pénzt adott nekik, amit máshonnan loptak, hogy a hejkák azért ne vándoroljanak el, és ez betett nekik, a pénzt leginkább Tüzesre költötték... és az idő kitörése után a hejkák a régi szokásaikat már nem ismerték, az újakat pedig abszolút nem értették... többük meglehetősen nyomorúságosan élt, loptak... csavarogtak... nem okoztak ugyan nagy veszteségeket, de a tanácsiaknak a Karlovicei járásban ennyi is elég volt... a rossz termést, a debilitást, a negyven év Csatornát, a fekete üstökösöket, a szökött rabokat, az árvizeket, a Karlovicei járás minden sebéit elkezdtek a hejkák nyakába varrni, kiverték őket több búvóhelyükről... Bohler szót emelt ez ellen, és ellenállásra buzdított... és a Karlovicei Hírmondóban ezt találtam: „Ez a dekadens, idegenszerű alak kifakult karingben járja a környéket, és bujtogatja a szomszédokat. Ujjal

mutassatok rá! Eretnek, pragocentrista, és támadásra uszítja a hejkákat. Tegnap ismét két embert támadtak meg hejka származású tettesek...” stb.

A karlovicei polgárok megalakították a „Fehér csuklyások köre a nemes cseh nemzet védelmére”-t, és elkezdődött... pár hejka védekezett, de fennállt a régi etnográfiai egyenlőtlenség... a polgárok csak kommandóban mentek ki, erős alakok botokkal meg késekkel... és a buta hejkák rémülten ültek a kunyhóikban, öregek, gyerekek, mindenki egy rakáson... és pár hejka aszondta, elég, és kezükbe vették a dolgokat... és e tekintetben elég zavarosak a Karlovicei Hírmondó hírei... de a következő mindenhol előbukkant... „a fanatikus Bohler alias Mandelbaum alias Ájtatoskodó, a nyugtalanságok szítójának és felbujtónak ismert alakja”, párszor betörték az ablakát, és Laa Vojtěchhel a pincébe menekült... és a tanácsiak pont akkor kiáltották ki Karlovicét önálló polgárállamnak, ilyen szakadások a köztársaság több helyén is történtek abban az időben... az ellenzék ugyan hadakozott ez ellen, de elég volt kitörni párnak az ablakát, másokat meg jól fölképelni a kocsmá előtt, megin’ másokat pragocentrizmussal, vérfertőzéssel meg bélsárevéssel vádolni, megfélemlíteni és eltávolítani... igaz, itt-ott összeszerkesztettek pár petíciót, de aztán a karlovicei milícia elfoglalta a járás határait, és szavazás kezdődött... a szavazati többség a holt lelkeknek volt köszönhető, akiket időben felírtak a kis papírra, a régi modell új kivitelezése, aztán a polgárok az önállósággal együtt demokratikusan megszavazták a Karlovicei Rendeletet is, azaz hogy a hejkáknak tilos költözniük, más járásokból áttelepülniük, kötelesek bejelenteni magukat a rendőrségen, nem látogathatnak bizonyos vendéglátóipari egységeket stb.... a Karlovicei Hírmondó szerint a kormány ellenszenvesen sovínisztán viselkedett, a teljes járást elfoglaltatta a csendőrséggel, de meglepő módon a csendőrök hajtóvadászataik során a hejkákat nem üldözték... a Karlovicei Hírmondó szerint a hejkák újabb árvizet varázsoltak, ezért szankciókat vezettek be azon polgárok ellen is, akiket azzal lehetett gyanúsítani, hogy enni adnak a hejkáknak, illetve rejtegetik őket... Bohler meg pár ember, mesélte Laa, földalatti folyosókat ásott, amiken a hejkák átmenekülhettek a járás határán, ám ott is demonstrációk kezdődtek ellenük... de a hejkáknak nem volt saját földjük, ahova menekülhettek volna, hiszen itt születtek... ez nem fért Laa fejébe... a Hírmondóból azt hámoztam ki... hogy pár hejka a farkasembereknél meg a boszorkányoknál próbált menedéket találni, de azoknak a többsége csak lenyúlta a hejkák készleteit meg ékszereit, és beárulta őket... és közben a Karlovicei Rendelet első pótlékában az állt, hogy a rendelet a többi lényre is vonatkozik... és roppant sokatmondó volt a Hírmondó „Csavargóverő kiskalapács” című gyermekmelléklete... a „Ha megfertőz a hejkaság, halál vár rád” cím alatt azt írták, hogy „a közjó, a szanitalitás és a hospitalizáció alól kibúvó egyéneket tévesen farkasembereknek hívják”, alatta egy sapkás tata fotója, egy ágyon feküdt, amit teli szájjal nevető, színes ruhás gyerekek tartottak a vállukon, vitték át az öreget az ajtón, de ő belekapaszkodott az ajtókeretbe, a szájában pipa, fölötte pedig egy buborék a következő szöveggel: „Hülyék, inkább otthon szeretnék meghalni...”, és az egyik gyerkőc, Kishírnök, aki az egész kiadványban szerepelt, az öreg hónalját csiklandozta, hogy végre át tudják vinni az ajtón, és a gyerekek buborékaiban az állt: „Ne már, nagypapi, már bűzlesz itt nekünk a haláltól, szépen be kell menned a Kórházba, ott majd gondodat viselik.”

Írták, hogy a különböző öreg taták, akik inkább a viskóikban akarják kilehelni a lelküket, ahelyett hogy átadnák a házukat szanálására, restitúcióra vagy rekonstrukcióra, nem farkasemberek vagy kénmaherek, ez merő babona... és az öreg, zavarodott koldusok és vadorzók, akik az Otthonok helyett inkább az erdők mélyén meg a csatornáknak vannak el, szintén nem farkasemberek... hanem aszociálok meg bűzös alkoholisták, akiket szanitba, Otthonokba kéne küldeni... és az öregasszonyok, akik a kukák körül ólálkodnak és kenyeret guberálnak, néha kártyavetőnők, jósnők meg fekete kandúrok barátnői, nem boszorkányok, hanem csak beteg asszonyciálok, és a legjobb, amit tehetnek, az, ha bevonulnak az Otthonokba kimúlni... mer’

így csak elcsúfítják a tájat meg az utcákat, és így a Karlovicei járás nem olyan, mint Meklenburg, Dorszet vagy Provansz meg más helyek... „a magányos vénasszonyoknak meg vannak számlálva a napjaik”, ujjongott a Kishírnök az újságban, és nevetett, mint a nyomda ördöge, a melléklet elég nagy példányszámban jelent meg... „értelmetlen praktikákkal élő, irracionálisan hablatyoló és léha életmódot folytató személyek”, így minősítették a hejkákat, akik ellen eredetileg a hadjárat indult, csakhogy... csakhogy aztán történt valami... és ezt illetően a Karlovicei Hírmondó igen szűkszavú volt... Laa azt mesélte, hogy azokon az erdei rejtek-helyeken, ahol a farkasemberek bújtak meg, néha együtt a boszorkányokkal... és most Laa egy olyan mozdulatot csinált, de tőle abszolút nem tűnt trágárnak... pázottak... tényleg csak néha, mer’ igyekezni kellett, és az egész inkább különböző véletlenek folytán történt, semmint a lelki és testi barátság tiszta katarzisából és önmaguk és egymás a másikon keresztül történő megtalálásának vágyából... dehogyis, a rejtekhelyen és a sarkadban levő emberektől meg kutyáktól érzett félelem miatt ez valószínűleg máshogy van... így vagy úgy, pár boszorkány szült ezekben az odúkban... valami lényt szültek, valakit... Laa hunyorgott, megrázta a sörényét, és az ujjával karmokat, a karjával pedig szárnyakat mutatott, hártyás, gondoltam hozzá... valami, ami kezdett igazi károkat okozni, így az embereket bumeráangként vágta tarkón a tisztogatási törekvésük, és a Karlovicei járásban csak ekkor robbant a bomba, mérgezett kutak meg égő magtárak, felhőkből hulló véreső és egyáltalán a démonságok mindenféle... aztán megin’ meg kellett fognom Laát, elkeseredett zokogásba tört ki, és a könnyeivel eláztatta az arcába hulló haját... és ahogy rángott a válla... a Hírmondóban két sorra tartottak érdemesnek... valami menekülési kísérletről meg szívgyengeségről írtak, a terror ösöreg gótikus dala, tapaszt az igazság elfedésére... az emberek bekerítették a Sziklát, ahol Bohler meg a hejkák meg pár ember a csűrben épp az alagutakból másztak elő, és amikor az emberek a hejkákra uszították a kutyájukat, a hejkák védekeztek, és aztán Bohler meg néhány embere is, és a hittudós egy vasvillával átszúrta az egyik támadót... eszembe jutott az a régi, elfajzott, istenkutyás mosolya meg az olovrantja... A Gonosznak erőszakkal kell ellenállni, és az a legjobb, ha ezt rögtön és brutálisan teszitek, emlékezzetek erre, kollégák... prédikálta többek közt a törzs papja... a hejkákat aztán a városon kívül vízbe fojtották, mer’ a hejkák nem tudnak úszni, és Bohler velük ment... azér’, mer’ ölt, vagy mer’ a végéig velük akart lenni, hogy lássák, hogy az ő tanítása erősebb a Dallilájuk tanításánál, és mivel mással lehetne ezt bizonyítani, mint fájdalommal?

Laa?

Hm.

Elvonszolták, és vízbe fojtották, a milícia, az önkéntes állampolgári egyesületek, tisztelt állampolgárok és ifjak, Laa emlékezett rájuk... És te, téged hogyhogy hagytak... tudod, szálga kulva, ami vatyok... az egészet a pincében vészelte át Vojtěchhal... vele nem törődtek, jöllehet szerepelt a listákon, először ugyanis azokat hozták nyilvánosságra... és amikor már az egésznek vége volt, végre behatolt a hadsereg, és fölköttettek néhányat a legidiótább tanácsosok közül, és a járást visszacsatolták a köztársasághoz, és a nép legnagyobb megrökönyödésére az egész járás demokratikusan megszavazta ezt, szinte egyhangúlag, és az Állami Bíróságot elárasztották a feljelentések, máig túrnak benne, hogy kiderítsék, kinek a lelkén szárad ez az egész... mer’ a hejkák meg a többiek kiirtása csupán kilenc napig tartott, egy nappal sem tovább, ahogy azt a Karlovicei Hírmondó fanfárokka bejelentette, mielőtt elfűjták... a törvény miatt.

Akkor, Laa... muszáj lesz elnézni oda, jegyzeteltem a füzetembe... késző, mondta, és igaza volt.

Mer' közben az ifjak felnőnek... annak idején elszakadtunk egymástól... David, ó igen, most meg Bohler... Cápa háborúzik valamerre, de Micka itt van errefele, elfogott a vágy, és ezt meg is mondtam... és Laa fölállt, és egy névjegykártyát hozott oda, aszonda, hogy első nap találta, de nem tud olvasni, elfelejtett... fölugrottam: Mr. Micka Co. Crystal Kft., ez biztos megin' valami rejtvény, fogós kérdés, de ott állt a cím is: Aranykereszt, 33. székájszkréper... Laa ruhákat dobált utánam, reptemben magamra kaptam őket, este volt, de ahogy ismerem Mickát, még nyomja a melót... nem akalsz vacolázni, kérdezte Laa aggódva... minden emlék ellenére csak ez érdekelte, ez a régi cimbor, talán Laa üzletével kapcsolatban is tudnék valahogy, valahol, valamit... nashti vashti, Laa, szia!

Néha ugyanis indiánul beszéltem hozzá, a törzsek öröksége... Laa értette... kegyeletből beépítettük a kihalt emberfajok különböző szavait a megabeszédbe, a szókincs szerves részévé tettük őket... akár erőszak árán is. A kis Vojtěch élvezte, közép vashtar, Vojtěch, ezt már ismered? Igen!... aztán megin' süvítettem végig az öreg utcákon, mint egy meteor... baromira kíváncsi voltam a padrúgom új ráncaira, és hallani akartam, hogy s mint van.

Az Aranykeresztben sok különleges épület nőtt ki, tulajdonképpen nem is olyan sok, de a csillogásuk meg a csupaüvegségük miatt a sokaság érzetét keltették a járókelőben, aki egy csapásra alacsonyabb horizont alá nyomódott, és ez jelentősen erősítette a mindenféle kisebbségi komplexusokat... a biztonság kedvéért mindenhol géppisztolyosok meg kontraadmirálisként felfegyverzett portások álltak... és nem nyertem bebocsátást. Hihetetlennek tűnt a dolog, mer' a folyosók, falak, lyukak és süllyesztők értője vagyok, pont Mickával tanultam meg ezeket a dolgokat, ugorj, mássz, kússz, repülj, rombold, gyerünk! De itt ez nem ment. Se a garázsokon át, se a rácsokon keresztül, se a szolgálati bejárón, a székájszkréper falai meg simák voltak... végül meggyőztem magamat, hogy logikus a dolog. Ez a jómadár és kiváló szakértő ugyanazokat az iskolákat járta, jól tudja, hogyan barikádozza el magát... még a titkárnőig se jutottam.

Sportot csináltam belőle, mindennap elmentem, mindig más cuccban, beszereztem bajuszokat, kecskeszakállakat, Laa és Vojtěch drukkoltak, néha magammal vittem őket... a kontraadmirálisokkal és géppisztolyosokkal hamar összetegeződünk, és eszmét cseréltünk az anyáinkról, szerelmi képességünkről, kinézetünkről, ruházatunkról stb., egész szórakoztató volt.

De elég sok időt töltöttem Kásimmal is... merengett és reszketett az izgalomtól, már semmi másról nem tudott beszélni, csak a Művészházáról, várt... az öreg Burda elkezdett fura mosollyal kóricálni körülöttünk... az irodalmárok már nem jártak, már tudtak Kásimról, és párszor tövig szívatták a sajtóban, kicsit lógatta az orrát, motyogott: El kell húzni innen, bazmeg, itt mindenki rögtön ismer, ami itt van, az posvány, írtam egy kérvényt, csatoltam hozzá fordításokat, bibliográfiát, fotográfiát, menjünk el valami kocsmába, de olyanba, ahol nincs egyetlen író faszkalap se... hát ilyen helyet nem lesz könnyű találni, feleltem... felkapta a vizet.

A standról mindig rögtön húztam el az Atelierbe, rohangáltam ott, és sikerült... már kidolgoztam egy tervet, találtam pár ismerőst, akik emlékeztek rám a régi időkből, amikor idegenek monológjait szavaltam, mielőtt elegendő nem lettem, és el nem kezdtem írni a saját monológomat, ezt a levelet a nővéremnek... mint színészre emlékeztek rám... mindent beleadva igyekeztem szerepet találni, nyomot akartam hagyni Černának, már nem a mezőn vagy a homokban, már nem is egy tavon, ugyan, már nem is egy elgörbült fűszállal, rovással, nem kövekkel, nem... már értettem, hogy hol kell nyomot hagynom, hogy tudja, hogy vagyok még. Ezen a világon.

Kábé hatvanan álltunk ott, meztelenül, egy nedves pincében, órák óta nem ettünk, nem is ittunk, mire időt tudott ránk szakítani a rendező... aztán megjött a kíséretével, mind elnémultunk, egy nádpálcával mutogatott... Beda, tudod, mire van szükségem és mihez, úgyhogy tempó, vidd be szinkronra, profil meg talajgyakorlat, tudjuk le, hogy mehessünk baszni... Beda rám mutatott, reszketni kezdtem. Körben mindenütt gyűlölködő tekintetek törjeit éreztem.

Igen, csak én játszhattam Legyit, a BOHÉMIA HALLUCIA TEJCSITEJ-reklámban... légyjelmezben voltam meg légyálarcban, és hártvás szárnyaimmal egy hatalmas kupában csapdostam, amely rossz öreg tejjel volt tele, és mellettem egy csodaszép lány az egyetlen helyes, vadonatúj BOHÉMIA HALLUCIA TEJCSITEJ-et kortyolta... abból ugyanis olyan kipárolgások szálltak fel, hogy a legyek röptükben megdöglöttek, és a pohár köré hullottak, biztonságos távolságra az emberi szájaktól... a zenét egy vezető cseh zeneszerző komponálta, mindenki odavolt tőle... ott verdestem, egy óvatlan pillanatban jellegzetes mozdulattal megkoccintottam az üveget mutatóujjam izületével, te ezt jól ismered, kedves... fölhúztam a vállam, annak támaszkodtál neki, nővérkém, erre is biztos ráismersz... megütöttem a főnyereményt ezzel a reklámmal. Utána mindenki engem akart. Áttörtem. Pelyhecskét is játszottam a SZIPPANCS porszívóban, de ott nem nagyon lehetett látni.

Aztán megin' elmentem a Crystal szkájszkréperhez, és megpróbáltam bejutni.

De itt nem dolgoztak ácsok, és nem találtam egyetlen nyílást se... hatalmas építmény volt, egész a felhőig nyúlt... talán érintette is őket... kozmonauták építhették, ezt a tornyot, Gaudi csak tátotta volna a száját... egyre újabb trükköket eszeltem ki. De majd ha meglátnak a kontraadmirálisok a tévében, jó nagy szopacs lesz nekik. És haptákba vágják magukat.

Aztán visszamentem a házakhoz, meg sétálni egyet Vojtěchhel... és amikor aszondta... odass, bameg, valami giliszta, nehezebb, mint az egér, suhog valamerre, bameg, tudod?... nem tűnt teljesen okénak, amit mondott... aztán így folytatta: Anya tök penge, és tulajdonképpen tök jó, hogy pont te keféled, tudod, báci?... erre aszondtam neki... az istenit, ki tanított erre, ilyen mocskosságokra... ordítottam, Vojtěch bámult rám, megrémült, potyogni kezdtek a könnyei, nekem meg leesett a tantusz.

A konyhában aszondta Laa, odafordult, és hunyorgott:... kéjkaró, bazmeg, meg még mondott valamit, amit inkább nem írok le, még egy hibámra, még egy culpára ráébredtem. És nem mentem el a Presscenterbe a barátom sorsát kutatni, inkább megkértem Kásimot... megadta az Őstani Múzeum címét, kivettem pár vaskos kötetet, és elkezdtem dekódolni őket.

És pont aznap, amikor Kásim virulva megmutatta a „Fiatal Alkotókat Segítő Nemzetközi Alapítvány” levelét, megjelent az öreg Burda: Fiúk, ti megeszitek, amit árusítotok? Szívből neveltünk. Há' csak azér', mer' a jövő héttől a főpolgármesteri hivatal elrendelte, hogy tilos ilyen szarokat... Végre!, mondta Kasel... örülök, fiúk, hogy így veszitek a dolgot, mer'... szóval a Křepekkal összejött nekünk a suska egy kisebb Mekdoneldszre, már alá is írtam velük a szerződést... baró ruháim vannak a számotokra, mintha rátok szabták volna... hahotázva elkezdtük Kásimmal sörrel locsolni magunkat, iszonyúan büzlöttünk, és a sör legalább odacsalogatta a darazsakat, és az embernek muszáj volt résen lennie, nem lehetett bambulni... Burda csak bámult... ne hülyéskedjete, kaptok tőlük ruha- meg borotválkozás-pénzt, fönt pirosban lesztek, lent meg zöldben, az egészhez ficsúros csuka jár, és jó melóval lépdelhettek fölfele a ranglétrán... tényleg nem akarjátok, hm?, elkényeztetett pubikák... végül Burda is leitta magát velünk, bezártuk a boltot, a kipurcant zsírmányt a természetre bíztuk... gyűjtsek föl, javasolta Kásim, de Burda ezt megtiltotta... túl sokáig nem érezte magát jól, ilyenek az öreg taták, ha egyszer beisznak: Menjete csak el, fiúk, nem érdekel, úgyis tele volt

veletem a tököm... de ez a parkerdő, még emlékszünk a császár őfenségére, és még most is voltak itt mókusok, most mi lesz velük... vidámparkot építenek ide... csak túléljük valahogy, ha meg nem, akkor meg úgyis írtam róluk egy poémát, úgyhogy semmi vész, próbálta Kásim felvidítani, de így is magunkba süppedtünk... de Kásim nagyon formában volt, és aszondta: Burda úr, azt például ismeri, amikor elmegy a csaj a dokihoz... el akartam menekülni, de Kásim folytatta: És aszondja, dokikám... izé, valahogy nem ketyegek rendesen, van velem valami... csupa izzadt vagyok, és valahogy... és a medicine man megvizsgálja, és pszichiátriai beutalót ír neki, és megszólal: Kedves hölgyem, először fordul elő ilyen a praxisomban, konferenciát hívok össze, asszonyom, maga ugyanis terhes... erre aszondja neki a csaj: Maga disznó, és megpofozza... Kásim a földre esett, én is fetrengtem a röhögéstől... Burda csak bámult, és aszondta: Ezt ismerem, csak máshogy... és Kásim könnyekkel a nevetéstől eltorzult arcán aszondta... ja, főnök, de ez a vicc már a jövő századból van, a csaj már nem tudta... hogy ilyen lehetőség is van... csuklottunk.

Aztán elköszöntünk Burdától, a pókos történet óta eleve meglehetősen gyanús volt nekem, minden dohányt megfűjtünk, amit találtunk, és kitántorogtunk... mindenféle mászkáltunk, aztán a Galaktikusban... döntötte magába a Tüzeset... és én is... és hirtelen a tévében... nagyon szuper kis reklám volt, abszolút bomba... a lipanyi csata föl vételét egy az egyben fölhasználták... közvetlenül Jan Čapek ze Sán mögött mentem, menekültünk... a klipnek az volt a címe, hogy „Menekvésben a siker!”, a cseh himnusz szólt, meg a Kik az isten katonái, aztán megjelent a hatalmas smaragd szlogen „Fektesse be Žižkovban!”... és hömpölygött az Árvák serege, poénos sztorikat meséltem Kásimnak a forgatásról... halál jó volt, öregem, megijesztett a ló, a fejemen egy kuvik, elrejtöztem egy vért mögé, nehogy megismerjen a rendező, csak a szememet dugtam ki, hogy lássa a nővérem... ott, ahol van... és ott vágatott mögöttem a többi ló, nekem egy almásszürkém volt! és lehengereltük az úri sereget, a kereszteseket meg a prágaiakat... amikor Prokop látta ezt, kihúzta a testéből a nyilakat, miközben haldoklott bele a kamerába, és hisztériás rohamot kapott, a nők kendőket raktak a sárba, mint Sudoměřnél, keményen meghajszoltuk őket, a stábbal együtt, győztünk, öregem. Az Árvák az egész vonalon győztek! Kénytelenek voltak így hagyni, újrafortgatni nem volt dohányuk, elűztük a prágaiakat a csűrökbe... így marad ez az örökkévalóságban, ha már megvan a felvétel... és azt nézd, MOSI IMÁDMOSNI, az is én vagyok... abban a mosógépben, hát nem tudom, megismer-e a nővérem... idehallgass, mondta komolyan Kásim, ez istentelen kommersz, mit szól majd ehhez a városi andergrand... de hát nem tökmindegy, Kásim... terjeszkedni kell, különben nem talál meg, ki tudja, hol van... minden lehetséges a titokban, motyogtam, ő a föld alatt van, ander grand... nem, azt nem!, rettentem meg... a szív, a lélek, a test a földalattiság, az andergrand... tök megértelek, mondta Kásim, egyszer én is!, mondta a költő, én is találkoztam egy csajjal... és az álmaimban meztelen és arany és fekete... fojtogatni kezdtem, valaki szétválasztott minket... és mi ő?, deklamálta emelkedetten Kásim, illékony fiatalság, szimatoló halál vagy elérhetetlen Múzsza?

Föltápaszkodtam a földről, de kijavítottam, vagy zsírmány, vagy nyakhús, vagy borjú, vagy akár semmi... az Örök Asszonyi emel magához, mondta a költő, és lehorgadt a feje, visszaemeltem... menjünk máshova, gyere... holnap elutazom, mondta, és nem tudom, visszajövök-e még... tudod, Kásim, így megtalálom, egyre terjeszkedve... jelentkezni fog, mer' már úgy befedik a földet az ajánlatok, mint egy koton, mint egy fog, amit körbefonnak a borjúhús inai, meg fogja látni, még az ojibwák cölöpépítményeiben, még a jégkunyhókban is ott vibrál a Teleszemcsés, még ha a sivatagon át mászik is a nővérem, az első oázisban így akkor is utolértem, még ha csador rejti is szép arcát muzulmánok közt, a Teleszemcsés akkor is utoléri útján, ha Sázavában van egy gerendaházban, értsd meg, még Mykonoson, Ioson vagy Szumátrán is végigmasírozok a képernyőn a bronzbarna és boldog ifjak között, még ha valami

szigeteken lenne is a nővérem, akkor is láthatja, hogy hűségese várok rá... és nem viszem túlzásba a mosakodást, hogy elriasszam a többieket... abban a pillanatban odaült hozzánk egy csaj égő színű varkocsokkal... már hosszabb ideje stíróltuk egymást, azér' is tettem annyira az agyamat a filmszerepem miatt... Ticiána egyértelmű mozdulattal kifésülte a hajamat a homlokomból, és a vállamra tette a kezét... mit ordibáltok már, mit ordibáltok, Híradó van, nézzed, nézd csak figyelmesen, mondta... Kásim elaludt... és Ticiána hozzátette: Akkor hozzám menjünk, vagy hozzád, vagy ne legyen semmi?

Választani akartam a lehetőségek közül, de abban a pillanatban meghallottam: birimbirim hedlájnyúz... birimbirim, és a Teleszemcsésben egy mikrofonos fickót láttam... a Telepen állt, egy lila rakáson, mögötte pár ember, ragyogó kabátban, de tipikus Telep-arcok, csavargók... és a fickó beszélt bele a kamerába, próbáltam dekódolni... gárbidzs monszter... killing... blased... azt magyarázta, hogy a végén csak sikerült eljutniuk a Telepre, és hogy pár tévéstáb fals csapásokon indult el, és többet soha senki nem látta őket. De ők, a DNN, ők a legjobbak... röviden megmutatták, mi maradt Keselyűből meg a bandájából... Ticiána belevájta a körmeit a vállamba... a férfi a tévében azt mondta, hogy a perverz gyilkost keresi a rendőrség, megmutatta a kajás vermet, légyfátyol lepte be őket, állítólag azokban is találtak egy csontvázat... hogy oda ne, mondtam... egy nő csontvázat, mondta az újságíró, és rámutatott... azt mondta, hogy a bohémiai szupermarketok csak most építik a kemencerendszereket a lejárt élelmiszerek és maradékok étetésére, meg hogy dotálni kellene a technológiát, és ebben a riporter egyetértett az Élelmiszertörzst elnökével, amit a beszélgetésük is bizonyított... amint eltűnik innen az étel, eltűnnek az emberek is, mondta az elnök, és egy megvilágított téglalapban egy fickót mutattak, úgy nézett ki, mint Bot... a gyöngyszem és a megnyugtatás az volt, hogy a rendőrség a gyilkos nyomában van... és ettől nevetnem kellett... jókedved van, mondta Ticiána, de mégis elsápadtál... nem hosszú volt a hajad régen, kérdezte elmerengve... de... hát ezek között, drágám, tők olyan lennél, mint egy sápadt angyal... ezt ismered?

Kicsit megborzongtam, ja, ismerem, mondtam neki... és te ki vagy?

Tippelj, tippelj, tippelő, mondta Ticiána, kicsit kitátotta festett vörös száját, és kivillantotta a fogait... akkor mi lesz, melyik variáció?, kérdezte... úgy ülsz itt, öregem, a többiek közt, mintha semmi, az égvilágon semmi nem lenne... ne haragudj, mondtam, és kimentem a klotyóba, kinyitottam az ablakot, kiteptem a rácsot, és kimásztam, aztán felhúzódkodtam a falra... Ticiána kinn állt az utcán, és farkasszemet nézett velem... bennragadtam a fülkében... és vacogott a fogam. Minden elfehéredett.

Aztán... asziszem, nem volt testem, egy barakkban voltam, egy kerítés meg cölöpök fáját láttam, priccseket, és azokon embereket. Többen rongyokban voltak. Az ablakokon át, amikben nem volt semmi, az eget láttam, középkori felhőket, kergette őket maga előtt a szél, ez volt az egyetlen mozgás.

Félhomály. Szemben velem egy fekete köpenybe burkolózó alak. A mezőre láttam, szögesdróton néztem keresztül. Vagy így, motyogtam, a nyelvemmel, ami valahogy megmaradt, akkor hát én is. Kezdtém látni abban a félhomályban... láttam az arcokat magam körül, ha lett volna testem, hát összerándulok, szemben velem Viška ült... ellenségem, szólítottam meg magamban, és ő aszondta: Ő akarta, egyértelműen... ahogy nézett annak idején, csak nem tévedek, elvégre férfi vagyok... ez jött Viškából, ült, a tekintetét... valahova kifele irányozta, lehet, hogy befele, hallom a gondolatait, jutott eszembe... micsoda kis kurva, mondtam is magamban, hogy ez nem lehet igaz, ahogy néz rám... igen, az biztos, hogy irtó hálás volt, hogy kihúztam onnan, talán vissza kellett volna fognom magamat... de akkor a pincében, fölkinálta magát, ezt nem lehetett nem észrevenni... és hihetetlen volt, elbolondított, kizárt, hogy tévedek... és kedveltem őt, és... ő maga húzta le a bugyiját, és biztos nem félelmében

csinálta... de lehet, hogy szilárdnak kellett volna lennem... és aztán, aztán már nem bírtam magammal. De megütni nem üthettem meg. Beárult. És aztán... már felnőtt volt, de csak az enyém volt... nem gondolhatta komolyan, avval a pojácával, avval a huligánnal... hagytam, hogy válasszon, kedveltem őt. És ami lett belőlem, azt ő csinálta. Olyan voltam, mint egy megszállott. De nem bánok semmit.

Ez jött felém Viškából, állandóan változott ez a folyam... de egy szavát se hiszem, a stricinek... magát is becsapta, az igazságnak másnak kell lenni... Černá igazságának.

Aztán ezt hallottam: Ja, akkor, amikor a vízen mentünk át. Ja, Morales elmagyarázta, hogy mennek itt a dolgok. Akkor a tűznél... most Vohřeckýt láttam, és belőle is jött, ez a beszéd-folyam... Ott jó volt nekem, éjszaka a tűznél, örököttem, és hányszor akartam, hogy sose érjen véget ez az őrség... a többiek aludtak, és én fegyverrel vigyáztam rájuk, én, az egyetlen ébren levő... ez az élet, ennek van értelme... jött Vohřeckýből... ott értettem meg, mit akarok csinálni és ki akarok lenni, és egyszer odajött Morales, és ez nagy megtiszteltetés volt... ő aztán volt valaki, és aszondta nekem: Amigo, és azt tudod, hogy megy ez a Kongó folyón? Vett tőlem egy cigit, és egy kis ággal rágyújtott, a tenyerébe zárta, a frídom fájtérek miatt oldalt álltunk az árnyékban... a kis skorpió, ismered, hombre?, kérdezte tőlem ez a fickó, ez a Morales... körben partizánok lehetnek, de ő ott volt velem, és aszondta: Egy skorpió áll a megáradt Kongó folyónál, a hidak lerombolva, és odaszól egy vízilónak, te, haver, át kéne mennem a túlpartra, ott az asszonyom... ugye átviszel? De a víziló ismerte... téged nem, öreg... te mérgező vagy, megszúrsz, gonosz vagy... ne csináld már, víziló, mondja a skorpió, hát ha megszúrnálak, megfulladnék én is, hát nem? Logikus... és a víziló eltöpreng, aztán rábólintott, a skorpió felmászott a hátára, és a víziló elkezdett úszni a zavaros vízben, úszott, a skorpió meg nevetni kezdett... és amikor középen voltak... a skorpió teljes erejéből megcsípte, minden mérgét belefosta... mit hülyéskedsz... mondja a víziló, hát megígérted... ne haragudj, haver, mondja a skorpió... de így megy ez a Kongó folyón.

És Moralesnek igaza volt... így megy, így van, durva, tudom... jött Vohřeckýből... és ezt értettem, és ilyen voltam, még ha később meg is ölték őt... semmit nem bánok a történetekből. Legfeljebb csak az embereket... pár nagyon szenvedett, de ezt kellett tennünk... és hogy mennyi ideig leszek még itt, istenem... itt... akkor igaz... akkor ez is igaz...

Szia, Potok. Szólalt meg egy alak feketében, az arcát nem láttam, de a hangot megismertem, és öröm töltött el.

Tudtam, hogy még találkozunk, mer' sose beszéltünk a...

Arról nem, mondta Bohler.

Végig szégyelltem magam előtted.

Én meg gyűlöltelek, mondta.

Nagyon kedvelem őt, és a gyereket is.

Pont te. Talán jó így. De nem szabad bántanod.

Szerződésünk van.

Duma, ha együtt vagy egy nővel, milyen szerződésed lehet? Vagy együtt vagy vele, vagy nem.

Hallgattam. Ugyanúgy, mint annak idején. Kipróbálták rajta a szappanos trükköt. Amikor valamelyik tökkelütött fiatal rab, a szemében szappan, lehajolt a zuhany alatt, hogy megmossa magát, ketten elkapták, és a harmadik felnyomta neki. És ha valakit megtörték így, akkor meglehetősen sokáig labdáztak vele. Amíg csak kedvük tartotta.

Én megúsztam. Én már régebből tudtam, milyen milióban milyen beszéd járja... és hamar konverzálni kezdtem a farkasokkal meg a bekattantakkal, valahogy ment a dolog, gyorsan fölmértem a terepet, a sarkokat is, aztán a felmosóronggyal és a küblivel már gyerekjáték volt, kiismertem magamat, hasznát vettem, hogy még régebből, a fiatalságomból ismerem a gyárakat, kazánokat meg raktárakat, sokkolt, hogy még mindig minden ugyanaz... de Bohler láttán, aki egyenest a szemináriumából jött, a maga nyelvezetével meg ministránsi mozdulataival... sóvárogva nyalták meg a szájuk szélét... és mit tehettem volna? Agyon kellett volna veretnem, meg kellett volna öletnem magam? Egy csomó pszichopata ült ott... idiótagyerekek kannibálok közt... a falnál álltam, folyt a víz a zuhanyból, ők meg ott kínozták Bohler-t. Talán le kellett volna forráznom őket vagy valami... de akkor én is sorra kerültem volna... nedves esküvőnek hívták, felszentelés, kábelbevezetés, kaolinverem, egy csomó elnevezésük volt, a régi raboknak... nem az az egy esetleges verés számított, hanem hogy kibírja az ember azt a... akkor még nem tudtam... akár több évet is, és én életben akartam maradni. Egy vicces kedvű aszondta: szerencsezuhan... szörnyeteg. Ők normálisnak érezték az egészet.

És Bohler megbolondult. Hetekig meg se szólalt. Ez kemény volt. Egy cellában ültünk, még valami zöldségesek voltak velünk, és egyik éjjel aszondtam neki... ne fossál már, na... ébren volt, és megszólalt az új nyelvén... ezt leszárom, nevette el magát, sperma a seggbe, úgymint kiszaródik... engem a többiek érdekelnek, mindenki... azok, akik ezt csinálták veled? Nem, a többiek. És megváltozott.

Eléggé ki voltam rád bukva, Potok, később a házakban is.

Ezt nem is tudtam. Hol vagyunk?

Tippelj. És nézz szét.

Az ablakokon túl a mező, a felázott, csupasár mező a drót mögött hirtelen közelebb jött... nőket láttam, egy teljes szakaszt, meneteltek... mentek a sárban, mozgatták a lábukat, de egy helyben... láttam őket, rongyokban, kendőkben voltak, hullott rájuk az eső... meztelen könyökükön libabőr, mentek... megrettenve bámultam az arcukba, hogy esetleg... meztelenség voltak, láttam véres, elgyötört lábukat... többnek lejöttek a körmei... nem volt ezen a helyen testem, mégis remegtem, fehér volt a tudatom, ahogy ide-oda siklott a tekintetem ezeknek a nőknek az arcán, rettegve, hogy meglátom őt... már sejtettem, hol vagyunk... ezek a Didergők túl éles fogakkal, mondta egy hang... meg Szadik is, akik gyötrelmet okoztak, erre építették az életüket... és a Kagylók, akik magukban fuldokoltak, és kurvák... méregkeverőnők és lakták is, akik megölték a gyerekeiket... és mindnek a végtelenségig ugyanazt kell csinálnia, amíg meg nem értik, és ez csak kimenő, pihenő... mondta Bohler, a tisztítótűzbeli idegenvezetőm, a férfiak barakkokban vannak, nem mozoghatnak, és nem mehetnek egymáshoz, itt nem... itt a nők is meg a férfiak is elkülönítve, maguk vannak... és aztán az egyik nőnek, lecsúszott a kendője a hollófekete hajáról... mér' vagy itt, kedves, még mindig fáj a lábad, ha te vagy az, a lábaid alá akarok feküdni a sárban, hogy végigmenj rajtam, hogy továbbmenj...

Na ja, mondta Bohler. Pont ez az. Hallottalak. Örüljél. Szerencséd van. Van, akiknél elég sokáig eltart. És már nincs ellened semmi kifogásom.

Nekem ellened soha nem is volt. Csak szégyelltem magam. Bohler?

Mi van?

De hát te is itt vagy... pedig harcoltál!

Na ja.

És ha itt vagy, akkor voltál a színe előtt... mesélj.

Mit?

Miér'?

Mit miér'?

Mért ez az egész. Mért van ez?

Potok, ennek célja van. Legalábbis... asziszem.

És... ez most engem megnyugtasson?

Kicsit el kell hinned.

De én vissza akarok menni, akarom őt.

Potok... és honnan tudod... hogy vele nem csinálod, amit, tudod, egyszer már csináltál.

Nem szabad, Bohler... soha többé. Nem fog még egyszer előfordulni. Hiszek... hiszek magamban.

Na látod. Ugyanaz.

És Bohler fölállt, és letépte magáról a vásznat. Még mindig abban a fabarakkban voltunk, de már nem láttam a többieket, akiket előtte mutattak nekem. Föl volt dagadva az arca, a vízbe fojtott barátomnak. És láttam a vad állatot is, azt, amit magára tetováltatott. Ezt nem vették el tőle. Egy éles szemű sas tárta szét a szárnyait. De Bohler nem akarta megmutatni. Mozdulatlan szemekkel figyelt engem. Olyanok voltak, mintha üvegből lennének. Hirtelen újra lett testem, és elindultam Bohler felé.

Nem mozdultak a szemei.

Bohler!

Igen. Vak vagyok. Megvakultam. Vele pedig találkozol, ne aggódj.

Arra ébredtem, hogy valaki rugdossa az ajtót, Kásim volt az. Segített felkelnem. Még kiittuk a maradékot. Nem beszélünk sokat.

Aztán sokat mászkáltam, álmodoztam és tépelődtem. Könnyen lehet, hogy a minden hájjal megkent jogászok a vatikáni kúriából kinevetnének, lehet, hogy még valami rosszabbnak is kikiáltanának. Mégiscsak... egy gyilkosnak gyóntam meg, ráadásul halottnak. Hát igen, csak bólogathatok, és aszondhatom: Ez van. Nem védekezésből mondom ezt. Hiszen már nem is akarok védekezni.

Laának a találkozásról nem mondtam semmit. A mindenféle tevékenységeim mellett nem is maradt sok idő. Akkoriban az egyik reklámban Popeye tengerészt játszottam.

Ennek megfelelően voltam beöltöztetve is, magamon hagytam a ruhát, eszembe jutott, hogy befűtök így a kontraadmirálisoknak... de aztán az Atelier előtt. Egy szürke Daimlerben. Csak végigsiklott rajta a tekintetem, pár lépés után visszamentem, a szívem visszavitt... ő indított, és kilőtt... a fején kis kalap, arca előtt fátyol, tüll... a volánt tartó kezén vállig muszlin... elmész, mondtam magamban, vagy inkább valahonnan belém esett a szó... biztos tudod, mér', elmész tőlem, elhajtott a kocsival az a nő... mellette az ülésen... talán egy pisztoly. Talán azt akarta, hogy lássam. Nem tudom. Talán nem is ő az, hanem valami hobbant színésznő, azokból elképesztő mennyiség flangál, nyugtatgattam magamat. Feleslegesen.

A szkájszkréperben az Aranykereszt 33-ban végre változás történt... Popeye... imbolygó léptekkel vonultam be, szakadt, csíkos trikóban, csillogott a fülbevalóm, és pöffeltem, a gép-pisztolyosok csillapították a farkaskutyákat, a portások szélesre tárták az ajtót, és hajlongva

tessékeltek tovább... a komnatákba és szobákba, a liftnél egy kisasszony vett gondjaiba... Mister Chobodides, a hajótulajdonos, terjedt a csarnokban szájról szájra, bólogattam, és fújtam a füstöt, hogy ne látsszon annyira a vigyorem... a legfelső emeletig mentünk. Egy másik kisasszony kinyitotta a páncélajtót... a tágas dolgozószobában az asztal mögött és egy ventilátor alatt nem más ült, mint Micka.

Meghajolva elindult felém, meggyorsította a lépteit, aztán lelassította, és megállt, kinyitotta a száját, aztán megin' becsukta... én imbolyogtam, és pöffeltem... Micka az ablakhoz fordult, és aszondta: hát jó időbe telt.

Csak annyit mondtam, eh, vagy valami hasonlót... aztán ültünk a bőr klubfotelekben, a lábunk nonsalantul keresztbe vetve, kortyolgattuk az italunkat, és kezdtünk lendületbe jönni, löktük a szöveget... a torkunk, ami, elismerem, az elején kicsit össze volt szorulva, újra megnyílt, hogy dőljön belőle a szó... és azután, hogy jó darabot meséltük és ecseteltük az útjainkat, Micka elnevette magát és megszólalt: hát annak idején farkasvakságod lehetett abban az erdőben, mer' Vohřecký... hihetetlen, de lefilmeztettem, és most már dokumentálva van!... a Mezít-lábasakat vezeti mostanság, prédikációkat szokott tartani egy sátorban a letnái fennsíkon... a klubfotellal együtt is meginogtam, de áttértünk másra, és a továbbiakban főleg Bohlerrel beszélgettünk, rákérdezek Cápára... és abból, ahogy Micka a remek nadrágját húzogatta, kifogástalan zakójában fészkelődött, és mesteri csomóra kötött tigriscsíkosát szemrevételezte, a hirtelen stresszben megértettem... ja, mondta Micka, az eltűntek listáján van, azt mondják, kinyiffantották a palesztinok, kövel, valami kölykök. De vannak kapcsolataim, remélem, ezzel tisztában vagy... és ez az egész megin' nem olyan egyértelmű! Figyelj... gondold végig... másodmagával örködött, és tudod, milyen Cápa, lehet, hogy rühellte a sereget... állítólag rövid pórázon tartják őket, ezeket az izraeli katonákat, mer' az arabok folyton kövekkel meg Molotov-koktélokkal hajigálják őket, a világ közvéleménye miatt tartják őket rövid pórázon... vagy ellenkezőleg... csak gumigolyókat kapnak, na szóval, őrségben voltak, a Gaza-övezetben, csak két közlegény, és emlékszel Cápára... lefogadom, hogy rühellte, hogy hagyta leitatni magát!... a szalutálás... vagy az a másik valahogy óvatlanul meglökte, valahogy felingerelte, jobb cigije volt... és Cápa, tudod, hogy milyen... megszurta... átvette az egyenruhát, kicserélte a személyiket, és egy kövel vagy a puskatusával valószínűleg kidekorálta egy kicsit annak a másiknak a képét... aztán átugrott a dróton... és elhúzott... ja, csatlakozott az arabokhoz, és...

Na de, Micka, fék.

A padrúg hunyorgott rám... én így csináltam volna, hogy máshogy... vagy előbb... ismered ezt, át a kerítésen, és el! De érted, mit akarok mondani, különböző lehetőségek vannak, különféle utak, egyszerűen nem tudom elhinni, hogy halott! Szerintem valahol gorilla-ellenállást szervez, vagy...

Te, szerintem inkább halott.

Talán igen, de a lehetőség...

Tudom.

Tudom, hogy tudod. Nem akarok csapdát állítani neked, nem zúdítok rád rejtvényeket, öreg testvér, de Cápa...

Mind a ketten némán elmélyedtünk magunkban.

Ugyanez következett, miután hírt adtam Davidről.

Csakhogy Micka... fotókat dobott az asztalra. Egy fickó volt rajta térdig érő fehér ingben, pásztorsíppal, kalapban, az arca valószínűleg a napsugarak miatt egybefolyt... de a háttérben, az a kő... az nem esett még ki az emlékezetemből.

Na, csak töltsél, tölts csak nyugodtan, mondta Micka.

Ez mikori, kérdeztem.

Hm... Micka megvakarta a homlokát... hát ez az, amit nem tudok.

Aha.

Hagyjuk, térjünk a lényegre, mondta Micka, és rálehel az ujjain pár gyémántra. Micsinálsz?

A nővéremről nem szóltam. Csak az Atelierről.

Már ne is haragudj... de mér'?

Nem árultam el neki.

Figyelj, Potok, vagy Péntek, vagy hogy is hívod magad most, ezzel a Chobodibesszel ez geg volt... ha érdekelne...

He?

Arról van szó, mondta a biznizsmen, hogy te egy iskolába jártál bizonyos Špelnerrel, emlékszem a régi listára.

Ja, ilyen alamuszi volt.

Hát ez a csendes gyerek most a Földegyesület elnöke. És Fiala, ő a mi időnkben a Kereskedelmi Kamara igazgatója volt, de ma, öregem, ott van a naftalingyártás minden szegmensében... Vašegis képviselő unokaöccse, ezé a bábué, úgyhogy...

Te Micka.

Hm?

Inkább nem.

Gondoltam. Gyere velem.

Végigvitt a folyosón... a vécéhez. Odament a mosdóhoz, bólintott, fejünket a másik fejéhez hajtottuk, megengedte a vizet, és bekapcsolta a ventilátort meg a szárítót is... nem hallok egy szót se!, kiabáltam. Beszaladt a kabinokba is, és lehúzta az összes vécét, és azt kiabálta nekem... Helenka!... és böszén sugdosott a fülembe... és ez a dolgod Daviddal, még ha nem is csak álom volt, lényegtelen... Helenka! Megin' kiabált, és... a gyerek... hol van?, ordítottam én is... biztonságban, értettem... mindent kézben tartunk, és a gyerek, Micka letompította a vízvezeték zaját... a gyerek, öregem, lehet, hogy... vannak bizonyos jelek... tényleg?, préseltem ki magamból, és neki kellett támaszkodnom a csempének... ez azt jelentené, hogy minden, hogy ez az egész mégsem... mégsem felesleges... IGEN!, mondta Micka, elzárta vizet meg a készülékeket, mentünk végig a folyosón... ez fantasztikus, kiabáltam, hallelúja, ez fantasztikus és hihetetlen, akkor hát van remény, hogy a gyerek, hogy a gyerek maga a M.? És jól vigyázol rá? Légy nyugodt, mondta Micka, ez az épület, ez a cégek cége a mindenféle üzletekre kizárólag miatta van, de pszt!, mutatott körbe egyértelmű gesztussal.

Micka, kérdeztem, de mi köze az M. lehetséges és várva várt eljövételének... a biznizshez?

Mit tudod te, milyen hatása lehet... például a nyersolaj árára? Meg ilyesmi, érted?

Aha.

Kinn pedig... megin' az a szürke kocsi. Elhajtott. Remegtem, egy kiskölyök autogramot kért tőlem, aztán bögni kezdett... nem Potok, Popeye bácsi... a régi, tükrös kávéházban szerettem volna ülni vele, örülve a közös pillanatnak... de a kocsi elhajtott.

És néha, néha közénk léptél. A barátnőm előtt térdepeltem, átfonta a combomat, együtt mozogtunk, és én simogattam a mellét, szétfeszített ujjú tenyeremmel a bimbókon köröztem, ahogy Laa szerette, és vonaglottunk, és te közénk léptél. Egyszer csak ott álltál velem szemben, és nem csak a szemed, mindened ragyogott, és fölemelted a kezemet Laáról, és a melledhez szorítottad, Laa fölött álltál, ő fogta a derekadat, rád tapasztotta az ajkát, és simogatott a nyelvével, így mozogtunk hárman egy testbe olvadva és így adtuk egymásnak a gyengédséget... benne voltam Laában, amennyire mélyen csak tudtam, és fogtam a csípődet, mosolyogtál, Černá, az ajkad szöglete alapján tudtam, amikor megcsókoltalak, éreztem, hogyan próbálsz elnyomni a mosolyodat, úgyhogy csak vonaglottunk, és hallottuk egymást, és túl volt ez már a szavakon, a kapu másik oldalán volt légzésünk hangjában, túl végre a szavakon... és tudod, hogy nem szívesen káromkodom feleslegesen... de kegyelem volt ebben. És mindig akkor lett vége, amikor félig lehunyt szemmel felsóhajtottál... csakhogy aztán Laa alattad... elkezdett fuldokolni, fuldoklott... a nevetéstől... és te nem voltál ott. És még történt valami.

Akkor... kalapált az eső a fészertetején, álltunk a ledöngölt talajon, Laa nekem feszítette a hasát, már gömbölyödött, néztem az árnyékokat... a fiú az ősrégi, leselejtezett gépek közt játszott, egy drótot tépett kifele, finoman meg akartam dorgálni, és abban a pillanatban megszólalt Laa: Halangok... a szél a város felől hozta rendszertelen lökésekkel ezt a hangot, még Vojtěch is felfigyelt rá, odajött hozzánk, és azt kérdezte: Mi ez, nem ismerem... hé!, kiáltott rám, mer' én csak álltam, és kapkodtam a hang után. Harangok!, mondom neki... megin' szólnak... muszáj volt lerajzolnom neki... meg kikeresni a könyvekben... néha, amikor mindkettőnknek van időnk és kedvünk, régi szavakat tanítok neki, azokat, amiket még nem felejtettem el.

Tudtam, hogy eljössz. A padláson, az asztalodon virágot találtam. Rózsát, amit annyira szeretsz. Az üzeneteim mellett feküdt. Volt régről egy doboz szappanom, az utazásaimról, odakészítettem a fürdőszobában, és rögtön megeresztettem a vizet... akkor egy ideje már nem dolgoztam a standon, de... és gyors lépteket hallottam, és te kinyitottad az ajtót, és bejöttél a szobába. Černá. Magunknál voltunk. Hirtelen. A vállamra hajtottad a fejed, és én átöleltelek.

Többé nem hagyjuk el egymást, mondtam.

Soha többé, mondtad te.

És abban a pillanatban csöngettek. Összerezzennél, és nem is kérdeztem... láttam a szemedet, hogy nem tudod. A csöngetés nem akart abbamaradni. Az a valaki rajta tartotta az ujját a csengőn. Kicsit... csak egy kicsit eltoltalak magamtól, és felemeltem a kezem... de te megfogtad, gyengéden, tenyeredbe vetted a tenyeremet, és a válladra tetted.

Nem nyitjuk ki, mondtad. Soha többé.

Nem. Most nem.